

*Анотований каталог
публікацій із інноваційної освітньої діяльності
та експериментальної роботи педагогічних
працівників Сумської області
за 2019 рік*

Міністерство освіти і науки України
Сумська обласна рада
Комунальний заклад Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти

***Анотований каталог
публікацій із інноваційної освітньої діяльності
та експериментальної роботи педагогічних
працівників Сумської області
за 2019 рік***

*Рекомендовано до друку вченою радою
Комунального закладу Сумський обласний інститут
післядипломної педагогічної освіти
(протокол від 16 квітня 2020 року № 3)*

Рецензенти:

- С. М. Грицай** – проректор з наукової роботи Комунального закладу Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки, спеціальної освіти та менеджменту
- І. О. Песоцька** – директор Комунального закладу Сумської обласної ради «Сумська обласна гімназія-інтернат для талановитих та творчо обдарованих дітей»

Укладачі:

- О. М. Кириченко** – завідувач науково-видавничого відділу Комунального закладу Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти
- О. В. Борисова** – провідний фахівець науково-видавничого відділу Комунального закладу Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти

Анотований каталог публікацій із інноваційної освітньої діяльності та експериментальної роботи педагогічних працівників Сумської області за 2019 рік / уклад.: О. М. Кириченко, О. В. Борисова. Суми: НВВ КЗ СОІППО, 2020. 278 с.

Анотований каталог складено з метою поширення інформації про публікації педагогічних працівників Сумської області із інноваційної освітньої діяльності, експериментальної роботи та ефективного використання інноваційних ідей в педагогічній роботі.

Матеріали розраховані на широке коло читачів.

ЗМІСТ

БІЛОПЛЬСЬКА МІСЬКА РАДА	6
БІЛОПЛЬСЬКИЙ РАЙОН	8
БУРИНСЬКИЙ РАЙОН	9
ВЕЛИКОПИСАРІВСЬКИЙ РАЙОН	11
ГЛУХІВСЬКИЙ РАЙОН	14
КОНОТОПСЬКИЙ РАЙОН	17
КРАСНОПЛЬСЬКИЙ РАЙОН	19
КРОЛЕВЕЦЬКИЙ РАЙОН	20
ЛЕБЕДИНСЬКИЙ РАЙОН	22
ЛИПОВОДОЛИНСЬКА СЕЛИЩНА РАДА	34
НЕДРИГАЙЛІВСЬКИЙ РАЙОН	42
ПУТИВЛЬСЬКИЙ РАЙОН	42
РОМЕНСЬКИЙ РАЙОН	50
СУМСЬКИЙ РАЙОН	52
СЕРЕДИНО-БУДСЬКИЙ РАЙОН	67
ШОСТКИНСЬКИЙ РАЙОН	69
ЯМПЛЬСЬКИЙ РАЙОН	70
М. СУМИ	71
СУМСЬКА ОБЛАСНА ГІМНАЗІЯ-ІНТЕРНАТ ДЛЯ ТАЛАНОВИТИХ ТА ТВОРЧО ОБДАРОВАНИХ ДІТЕЙ	139
М. ГЛУХІВ	141
М. ЛЕБЕДИН	159
М. ШОСТКА	171
М. РОМНИ	212
М. КОНОТОП	218
БЕРЕЗІВСЬКА СІЛЬСЬКА РАДА ГЛУХІВСЬКОГО РАЙОНУ	226
ШАЛИГІНСЬКА СЕЛИЩНА РАДА ГЛУХІВСЬКОГО РАЙОНУ	227
ХОТІНСЬКА СЕЛИЩНА РАДА СУМСЬКОГО РАЙОНУ	229
МИКОЛАЇВСЬКА СІЛЬСЬКА РАДА СУМСЬКОГО РАЙОНУ	229
БЕЗДРИЦЬКА СІЛЬСЬКА РАДА СУМСЬКОГО РАЙОНУ	233
НИЖНЬОСИРОВАТСЬКА СІЛЬСЬКА РАДА СУМСЬКОГО РАЙОНУ	234
ДРУЖБІВСЬКА МІСЬКА РАДА ЯМПЛЬСЬКОГО РАЙОНУ	240
НЕДРИГАЙЛІВСЬКА СЕЛИЩНА РАДА	242
ЗНОБ-НОВГОРОДСЬКА СЕЛИЩНА РАДА СЕРЕДИНО-БУДСЬКОГО РАЙОНУ	245
БОРОМЛЯНСЬКА СІЛЬСЬКА РАДА ТРОСТЯНЕЦЬКОГО РАЙОНУ	246
КРОЛЕВЕЦЬКА МІСЬКА РАДА	248
КРАСНОПЛЬСЬКА СЕЛИЩНА РАДА	249
ТРОСТЯНЕЦЬКА МІСЬКА РАДА	255
ВІЛЬШАНСЬКА СІЛЬСЬКА РАДА НЕДРИГАЙЛІВСЬКОГО РАЙОНУ	260
ЧЕРНЕЧЧІНСЬКА СІЛЬСЬКА РАДА ОХТИРСЬКОГО РАЙОНУ	264
БУРИНСЬКА МІСЬКА РАДА	267
ДУБОВ'ЯЗІВСЬКА СЕЛИЩНА РАДА КОНОТОПСЬКОГО РАЙОНУ	273
СТЕПАНІВСЬКА СЕЛИЩНА РАДА	273
БОЧЕЧКІВСЬКА СІЛЬСЬКА РАДА КОНОТОПСЬКОГО РАЙОНУ	275
ВЕРХНЬОСИРОВАТСЬКА СІЛЬСЬКА РАДА	276
НОВОСЛОБІДСЬКА СІЛЬСЬКА РАДА ПУТИВЛЬСЬКОГО РАЙОНУ	276

БІЛОПІЛЬСЬКА МІСЬКА РАДА

1. Додотченко Л. Метод case study як інноваційний засіб навчання англійської мови молодших школярів. *Освіта Сумщини*. 2019. № 4. С. 18–21.

Анотація. Автор піднімає питання застосування case study для навчання молодших школярів. Досліджує специфіку застосування цього методу як одного з інноваційних методик навчання англійської мови молодших школярів.

2. Євтушенко О. Інтегрований курс «Природничі науки»: інваріантні завдання, варіативність реалізації. *Освіта XXI століття: теорія, практика, перспективи*: матеріали Першої міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції (м. Київ, 18 квітня 2019 року). Дидактика: теорія і практика: зб. наук. праць. Київ: Фенікс, 2019. С. 147–150.

Анотація. У статті аналізується проблеми впровадження в старшій школі закладу загальної середньої освіти інтегрованого курсу «Природничі науки» (замість звичайних уроків географії, біології, фізики, хімії, екології та астрономії) із вересня 2018 року, що в рамках експерименту всеукраїнського рівня «Розроблення і впровадження навчально-методичного забезпечення інтегрованого курсу «Природничі науки» для 10-11 класів закладів загальної середньої освіти» на серпень 2018 – жовтень 2022 роки». Колегією Міністерства освіти і науки України затверджено чотири навчальні програми зазначеного вище курсу. У статті йдеться про одну з них «Природничі науки. Минуле, сучасне та можливе майбутнє людства і біосфери» (автори Шабанов Д.А., Козленко О.Г.). Також у статті розкрито особливості методичного супроводу впровадження інтегрованого курсу, спрямованого на підготовку педагогів Білопільського району до освітньої діяльності.

3. Євтушенко О. Турбота про здоров'я учнів – пріоритетне завдання педагогів Білопільського району. *Актуальні проблеми громадського здоров'я: матеріали ІХ Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Освіта і здоров'я» / відповід. ред. О. І.Калініченко, наук. ред. М.О. Ляной. Суми: ФОП Цьома, 2019. Т. 2. С. 47–50.*

Анотація. Стаття присвячена проблемі формування здоров'язбережувальної компетентності учнів. У ній описано досвід шкіл Білопільського району по реалізації завдань щодо формування здоров'язбережувальної компетентності учнів.

4. Євтушенко О. Реалізація наскрізної лінії «Екологічна безпека і сталий розвиток» в освітньому процесі закладів загальної середньої освіти Білопільського району. *Формування в закладі освіти компетентності екологічної грамотності та здорового життя: матеріали ІІІ Всеукраїнської науково-педагогічної Інтернет-конференції / за заг.ред. канд.пед.наук. В. М. Успенської (м. Суми, 20 листопада 2019 року). Суми: ФОП Цьома, 2019. С. 64–67.*

Анотація. У статті розглядаються актуальні питання щодо реалізації наскрізної лінії «Екологічна безпека та сталий розвиток» на уроках природничих дисциплін. Звертається увага на необхідність формування особистості, яка має шанобливе ставлення до довкілля, бажання дотримуватися здорового способу життя, здатна випрацювати модель своєї поведінки та дії, що відповідають потребам сталого розвитку.

5. Євтушенко О. Bordertown на Сумщині. Краєзнавчий туризм Білопільщини. *Теоретичні і прикладні напрямки розвитку туризму та рекреації в регіонах України: збірник наукових праць (м. Кропивницький, 04-05 квітня 2019 року.) / за заг. ред. доктора технічних наук, професора Неділько С. М. Кропивницький: ЛА НАУ, 2019. С. 372–379.*

Анотація. У статті прописано історичне минуле території Білопільського краю та краєзнавчих об'єктів, що можуть зацікавити туристів.

6. Євтушенко О. Упровадження інтегрованого курсу «Природничі науки» у старшій школі закладу загальної середньої освіти. *Стратегії інноваційного розвитку природничих дисциплін: досвід, проблеми та перспективи: матеріали ІІ Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Кропивницький, 21 березня 2019 року) / гол. ред. колегії: Н. А. Калініченко. Кропивницький: ЦДПУ, 2019. 334 с.*

Анотація. У статті аналізується проблеми впровадження в старшій школі закладу загальної середньої освіти інтегрованого курсу «Природничі науки» (замість звичайних уроків географії, біології, фізики, хімії, екології та астрономії) із вересня 2018 року, що в рамках експерименту

всеукраїнського рівня «Розроблення і впровадження навчально-методичного забезпечення інтегрованого курсу «Природничі науки» для 10-11 класів закладів загальної середньої освіти» на серпень 2018 – жовтень 2022 роки». Колегією Міністерства освіти і науки України затверджено чотири навчальні програми зазначеного вище курсу. У статті йдеться про одну з них «Природничі науки. Минуле, сучасне та можливе майбутнє людства і біосфери» (автори Шабанов Д.А., Козленко О.Г.). Також у статті розкрито особливості методичного супроводу впровадження інтегрованого курсу, спрямованого на підготовку педагогів Білопільського району до освітньої діяльності.

7. Євтушенко О. Турбота про здоров'я учнів – пріоритетне завдання педагогів Білопільського району. *Залучення учнів до здорового способу життя та популяризація варіативних модулів навчальної програми з фізичної культури через Усеукраїнський проєкт «JuniorZ»: матеріали міжнародної науково-практичної конференції* (м. Луцьк, 15-16 квітня 2019 року) / уклад.: О. Ю. Дикий. Луцьк: Волинський ІППО, 2019. С. 49–52.

Анотація. Стаття присвячена проблемі формування здоров'язбережувальної компетентності учнів. У ній описано досвід шкіл Білопільського району по реалізації завдань щодо формування здоров'язбережувальної компетентності учнів.

8. Литвиненко О. У кожного своя оселя. *Дошкільне виховання*. 2019. № 11. С. 18–19.

Анотація. Автор піднімає питання використання інноваційних методів та прийомів для формування сенсорних еталонів розвитку дошкільників засобами педагогіки Марії Монтесорі.

9. Литвиненко О. Жолудята і дуб-гато. *Палітра педагога*. 2019. № 4. С. 14–15.

Анотація. Автор піднімає питання використання лепбуків із метою ознайомлення молодших дошкільників із природою рідного краю

10. Моргун І. Логопедичний зошит. *Психолог. Бібліотека*. 2019. С. 144.

Анотація. Автор розробила логопедичний зошит для практичного використання у закладах дошкільної освіти та загальної середньої освіти (початкова школа). Рекомендований до використання педагогам, студентам педагогічних вишів.

11. Чечель Л. Методическая система В. Ф. Шаталова. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/statta-metodiceskaa-sistema-vf-satalova-159937.html>.

Анотація. Стаття розкриває зміст та підтверджує життєспроможність методичної системи В.Ф. Шаталова. Зроблений аналіз освітньої моделі В.Ф. Шаталова у відповідності з критеріями технологічності освітньої моделі.

12. Чечель Л. Календарне планування на 2019-2020 н. р. з трудового навчання 5 клас (хлопці). *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/kalendarne-planuvanna-na-2019-2020-nr-z-trudovogo-navcanna-5-klas-hlopci-159880.html>.

Анотація. Календарне планування на 2019-2020 н. р. з трудового навчання 5 клас (хлопці). Розроблена відповідно до типових освітніх програм для закладів загальної середньої освіти на вивчення предмета трудове навчання (технології) у 2019-2020 навчальному році.

13. Чечель Л. М. Календарне планування на 2019-2020 н. р. з трудового навчання. 6 клас (хлопці). *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/kalendarne-planuvanna-na-2019-2020-nr-z-trudovogo-navcanna-6-klas-hlopci-160172.html>.

Анотація. Календарне планування на 2019-2020 н. р. з трудового навчання 6 клас (хлопці). Розроблена відповідно до типових освітніх програм для закладів загальної середньої освіти на вивчення предмета трудове навчання (технології) у 2019-2020 навчальному році.

14. Чечель Л. Календарне планування на 2019-2020 н. р. з трудового навчання. 7 клас (хлопці). *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/kalendarne-planuvanna-na-2019-2020-nr-z-trudovogo-navcanna-7-klas-hlopci-159882.html>.

Анотація. Календарне планування на 2019-2020 н. р. з трудового навчання 7 клас (хлопці). Розроблена відповідно до типових освітніх програм для закладів загальної середньої освіти на вивчення предмета трудове навчання (технології) у 2019-2020 навчальному році.

15. Чечель Л. Календарне планування на 2019-2020 н. р. з трудового навчання. 8 клас (хлопці). *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/kalendarne-planuvanna-na-2019-2020-nr-z-trudovogo-navcanna-8-klas-hlopci-160175.html>.

Анотація. Календарне планування на 2019-2020 н. р. з трудового навчання 8 клас (хлопці). Розроблена відповідно до типових освітніх програм для закладів загальної середньої освіти на вивчення предмета трудове навчання (технології) у 2019 -2020 навчальному році.

16. Чечель Л. Календарне планування на 2019-2020 н. р. з трудового навчання. 9 клас (хлопці). *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/kalendarne-planuvanna-na-2019-2020-nr-z-trudovogo-navcanna-9-klas-hlopci-1598832.html>.

Анотація. Календарне планування на 2019-2020 н. р. з трудового навчання 9 клас (хлопці). Розроблена відповідно до типових освітніх програм для закладів загальної середньої освіти на вивчення предмета трудове навчання (технології) у 2019-2020 навчальному році.

17. Чечель Л. Календарне планування на 2019-2020 н. р. з предмету «Технологія». 10 клас (хлопці). *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/kalendarne-planuvanna-na-2019-2020-nr-z-predmetu-tehnologia-10-klas-hlopci-159905.html>.

Анотація. Календарне планування на 2019-2020 н. р. з предмету "Технологія" 10 клас. Розроблена відповідно до типових освітніх програм для закладів загальної середньої освіти на вивчення предмета трудове навчання (технології) у 2019-2020 навчальному році.

18. Чечель Л. Технологія: календарне планування на 2019-2020 н. р. 11 клас (хлопці). *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/kalendarne-planuvanna-na-2019-2020-nr-z-predmetu-tehnologia-11-klas-hlopci-159906.html>.

Анотація. Календарне планування на 2019-2020 н. р. з предмету "Технологія" 11 клас. Розроблена відповідно до типових освітніх програм для закладів загальної середньої освіти на вивчення предмета трудове навчання (технології) у 2019-2020 навчальному році.

19. Чечель Л. Трудове навчання: журнал обліку уроків. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/zurnal-obliku-urokiv-z-predmetu-trudove-navcanna-159942.html>.

Анотація. Журнал обліку уроків з предмету "Трудове навчання" розроблений для особистого користування вчителем у якому можна вести чернетку основного журналу обліку та записи домашніх завдань учнів. Його можна самостійно роздрукувати та внести необхідні зміни.

20. Яковенко Н. Формування навичок здорового способу життя на уроках основ здоров'я. *Актуальні проблеми громадського здоров'я: матеріали ІХ Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Освіта і здоров'я» / відповід. ред О. І. Калініченко. наук. ред.: М. О. Ляной. Т. 2. Суми: ФОП Цьома, 2019. С. 160–162.*

Анотація. У статті розглядаються можливості якісного формування навичок здорового способу життя на уроках основ здоров'я.

БІЛОПІЛЬСЬКИЙ РАЙОН

1. Василюк Т., Сушко К. Формування в молодого покоління мотивації до здорового способу життя, надання належної освіти з питань збереження здоров'я, шляхів запобігання ВІЛ/СНІД. *Формування у закладі освіти компетентності екологічної грамотності та здорового життя: матеріали ІІІ Всеукраїнської науково-педагогічної Інтернет-конференції (м. Суми, 20 листопада 2019 року) / за заг. ред. В.М. Успенської. Суми: ФОП Цьома, 2019. 156 с.*

Анотація. Стаття розкриває досвід закладу освіти з організації здоров'яспрямованого освітнього процесу. Обґрунтовується теза щодо необхідності спеціальної підготовки педагогічних працівників із проблеми впровадження системного процесу здоров'язбереження в закладі освіти. Саме це є необхідною умовою функціонування моделей шкіл здоров'я в закладі загальної середньої освіти.

2. Сутула Т. Сучасні вимоги до навчання і виховання дітей з особливими освітніми потребами. *Інноваційні технології розвитку особистісно-професійної компетентності педагогів в умовах післядипломної освіти: збірник наукових праць. Суми: НВВ КЗ СОШПО, 2019.*

URL: <https://sites.google.com/view/professional-education-kaf/діяльність-кафедри/наукова-діяльність/наукові-заходи/всеукраїнська-конференція-2019>.

Анотація. У статті проаналізовано сучасні вимоги щодо організації навчально-виховного процесу з дітьми з особливими освітніми потребами в закладах загальної середньої освіти, недоліки інклюзивного навчання та наведено аргументи на користь перебування учнів в інклюзивному освітньому середовищі.

3. Чухліб Н. І. Професійний розвиток фахівців у системі освіти дорослих: історія, теорія, технології: збірник матеріалів IV Всеукраїнської Інтернет-конференції (м. Київ, 16 жовтня 2019 року). / за наук. ред. В.В. Сидоренко; упорядкування Я.Л. Швень, М.І. Скрипник. К.: Агроосвіта, 2019. С. 205–207.

Анотація. У статті наголошено на тому, що проблема формування загальнолюдських цінностей є актуальною і належить до проблеми соціального характеру та до основних психологічних проблем. Для формування загальнолюдських цінностей важливо, щоб сутність цих цінностей була засвоєна не лише на рівні досвіду когнітивної діяльності, а й була присвоєна, тобто включена у досвід емоційно-ціннісного ставлення.

БУРИНСЬКИЙ РАЙОН

1. Безлюдний В. В. Довжина кола й дуги кола: урок. *На Урок*. 2019. URL: <http://naurok.com.ua/publ/82204>.

Анотація. Публікація містить розробку конспекту уроку з геометрії у 9 класі, присвяченому вивченню теми «Правильні многокутники». Урок супроводжується мультимедійною презентацією.

2. Безлюдний В. В. Площа круга та його частин: урок. *На Урок*. 2019. URL: <http://naurok.com.ua/publ/82208>.

Анотація. Публікація містить розробку конспекту уроку з геометрії у 9 класі, присвяченому вивченню теми «Правильні многокутники». Урок супроводжується мультимедійною презентацією.

3. Безлюдний В. В. Побудова правильних многокутників: урок. *На Урок*. 2019. URL: <http://naurok.com.ua/publ/82200>.

Анотація. Публікація містить розробку конспекту уроку з геометрії у 9 класі, присвяченому вивченню теми «Правильні многокутники». Урок супроводжується мультимедійною презентацією.

4. Безлюдний В. В. Правильні многокутники: контрольна робота. *На Урок*. 2019. URL: <http://naurok.com.ua/publ/82215>.

Анотація. Публікація містить розробку конспекту уроку з геометрії у 9 класі, присвяченому перевірці засвоєнню знань з даної теми.

5. Безлюдний В. В. Правильні многокутники: розв'язування задач. *На Урок*. 2019. URL: <http://naurok.com.ua/publ/82212>.

Анотація. Публікація містить розробку конспекту уроку з геометрії у 9 класі, присвяченому розв'язуванню задач з теми «Правильні многокутники». Урок супроводжується мультимедійною презентацією.

6. Безлюдний В. В. Правильні многокутники: урок. *На Урок*. 2019. URL: <http://naurok.com.ua/publ/82191>.

Анотація. Публікація містить розробку конспекту уроку з геометрії у 9 класі, присвяченому вивченню теми «Правильні многокутники». Урок супроводжується мультимедійною презентацією.

7. Безлюдний В. В. Складові комп'ютера та їх призначення: урок. *На Урок*. 2019. URL: <http://naurok.com.ua/publ/82258>.

Анотація. Публікація містить розробку конспекту уроку з інформаційних технологій у 5 класі, присвяченому вивченню теми «Інформаційні процеси та системи». Урок супроводжується мультимедійною презентацією.

8. Безлюдний В. В. Формули радіусів вписаних і описаних кіл: урок. *На Урок*. 2019. URL: <http://naurok.com.ua/publ/82196>.
Анотація. Публікація містить розробку конспекту уроку з геометрії у 9 класі, присвяченому вивченню теми «Правильні многокутники». Урок супроводжується мультимедійною презентацією.
9. Бондаренко О. В. Англійські письменники: Роберт Бернс: урок. *На Урок*. 2019. URL: <http://naurok.com.ua/publ/113188>.
Анотація. Публікація містить розробку конспекту уроку з англійської мови у 8 класі, присвяченому вивченню теми «Письменники». Розробка буде корисною як для проведення уроку, так і для позакласної роботи.
10. Бондаренко О. В. Вікторина «Англомовні країни»: матеріали до уроків. *На Урок*. 2019. URL: <http://naurok.com.ua/publ/136154>.
Анотація. Публікація містить завдання для вікторини з культури, історії, географії, граматики англомовних країн. Матеріали будуть корисні для проведення вікторини з предмету, а також для проведення уроків та позакласної роботи.
11. Бондаренко О. В. Джордж Гордон Байрон: урок. *На Урок*. 2019. URL: <http://naurok.com.ua/publ/113189>.
Анотація. Публікація містить розробку конспекту уроку з англійської мови у 8 класі, присвяченому вивченню теми «Письменники».
12. Гриценко Т. І. Створення духу творчості партнерства, взаємодопомоги та демократизму в освітньому середовищі. *Сучасний вимір та стратегії розвитку особистісно-професійної компетентності педагога: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Київ, 15 березня 2019 року)*. Суми: НВВ КЗ СОППО, 2019. С. 63–67.
Анотація. У статті проаналізовано особливості конструктивної співпраці сім'ї та закладу освіти у формуванні особистості учня на засадах партнерства, взаємодопомоги та демократизму.
13. Кравченко М. І. Українська література. Г.Сковорода. Життя і творчість філософа, просвітителя, поета. Його християнські морально-етичні ідеали. Біблійна основа творчості та його вчення про самопізнання. «Всякому місту – звичай і права...». 9 клас. *Методичний портал*. 2019. URL: <http://metodportal.com/node/74464>.
Анотація. Опубліковано урок з української літератури в 9 класі, як урок вивчення нового матеріалу, що містить різні види творчих завдань. Виховною метою проведення уроку є формування у дітей прагнення до самопізнання та самовиховання відповідно до загальноприйнятих морально-етичних норм, виховувати кращі моральні якості, любов до художнього слова, естетичний смак. Урок супроводжується мультимедійною презентацією.
14. Кузьменко Т. С. Оновлення діяльності освітнього закладу в умовах Нової української школи. *Сучасний вимір та стратегії розвитку особистісно-професійної компетентності педагога: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Київ, 15 березня 2019 року)*. Суми: НВВ КЗ СОППО, 2019. С. 144–148.
Анотація. У статті розкрито актуальні питання оновлення діяльності освітнього закладу в умовах реалізації концепції «Нової української школи».
15. Сабадашова Н. В. У пошуках літературних скарбів: літературний квест. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/literaturnij-kvest-u-posukah-literaturnih-skarbiv-198993.html>.
Анотація. Літературний квест «У пошуках літературних скарбів» є одним із заходів тижня української літератури. Містить різні види творчих та ігрових завдань літературного спрямування. Завдання розраховані для учнів 5-11 класів.
16. Фоменко Н. І. Розробка заняття-квесту для учнів 5-10 класів (для соціальних педагогів, практичних психологів). *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/zanatta-kvest-svitom-bezbulingu-171746.html>.
Анотація. Опубліковано розробку заняття для учнів закладів загальної середньої освіти середньої та старшої ланки, яке спрямоване на виявлення та збагачення знань здобувачів освіти про

булінг, розвиває навички протидії соціальному тискові, вміння пошуку шляхів виходу зі складної ситуації; формує навички відповідальної та безпечної поведінки.

17. Холод М. В. Місце Куби і Кубинської революції у загостренні міжнародних відносин напередодні карибської кризи 1962 р. *Історико-краєзнавчі дослідження: традиції та інновації*: матеріали IV Міжнародної наукової конференції (м. Суми, 28-29 листопада 2019 року). Ч. I. Суми: ФОП Цьома С. П., 2019. С. 210–213.

Анотація. В даній статті йде мова про місце Куби і революції в даній країні в Карибській кризі. Автор даної статті говорить про те, що Куба починаючи з 30-х років ХХ ст. потрапила під вплив США. А на початку 50 - х років розпочалася революція внаслідок якої до влади прийшов Фідель Кастро, котрий налагодив дружні відносини з СРСР, і такі заходи ледь не призвели до III світової війни. Дана подія ввійшла в історію під назвою Карибська (Кубинська) криза.

18. Черепко Г. М. Майстер – клас з пошиття ляльки: виховний захід. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/vihovnij-zahid-na-temu-majster-klas-z-positta-lalki-172786.html>.

Анотація. Виховний захід на тему: "Майстер клас з пошиття ляльки" розроблений для дітей 3-6 класів. Мета заходу: навчити працювати з різними матеріалами для творчості у традиціях народної іграшки; формувати вміння і навички з виконання основних технічних прийомів і способів шиття, уміння планувати і послідовно виконувати роботу; виховувати дітей на культурних традиціях українського народу, історичній спадщині славного минулого українського народу.

19. Черепко Г. М. Скіфи: урок. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/rozrobka-uroku-na-temu-skifi-184961.html>.

Анотація. Опубліковано розробку уроку з інтегрованого курсу історії 6 клас на тему: Скіфи. Супроводжується мультимедійною презентацією. Метою є розкриття інформації про перші прото - держави, які існували на теренах України та залишили свій вагомий історичний слід розвитку українського народу. Широко використовується робота з історичними джерелами.

ВЕЛИКОПИСАРІВСЬКИЙ РАЙОН

1. Бондаренко Я. І., Обідець К. О. Формування SOFT SKILLS шляхом реалізації міжнародних проєктів обміну учнівської молоді (на досвіді шкіл Великописарівського району). *Освітні інновації: філософія, психологія, педагогіка*: матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції у 2-х томах (м. Суми, 05 грудня 2019 року) / ред. кол.: М.А. Бойченко, С.М. Грицай, О.В. Зосименко, С.М. Коваленко, Д.В. Кудінов та ін. Суми: ФОП Цьома, 2019. Т. 1. С. 10–13.

Анотація. У статті висвітлено особливості формування soft skills шляхом реалізації міжнародних проєктів обміну учнівської молоді. На прикладі участі учнів шкіл Великописарівського району у польсько-українських проєктах обміну молоді окреслено змістово-процесуальні засади формування soft skills учнівської молоді.

2. Бондаренко Я. І., Обідець К. О. Формування SOFT SKILLS шляхом реалізації міжнародних проєктів обміну учнівської молоді (на досвіді шкіл Великописарівського району). *Освіта для ХХІ століття: виклики, проблеми, перспективи*: матеріали I Міжнародної науково-практичної конференції у 2-х томах (м. Суми, 29-30 жовтня 2019 року) / Ред. кол.: А.А. Сбруєва, М.А. Бойченко, Т.М. Дегтяренко та ін. Суми: СумДПУ ім. А.С. Макаренка, 2019. Т. 1. С. 59–61.

Анотація. У статті висвітлено особливості формування soft skills шляхом реалізації міжнародних проєктів обміну учнівської молоді. На прикладі участі учнів шкіл Великописарівського району у польсько-українських проєктах обміну молоді окреслено змістово-процесуальні засади формування soft skills учнівської молоді.

3. Грицай Л. В. Числівник як один засобів інтимізації поетичної мови Л. Костенко. *Українська мова і література в школах України*. 2019. № 11. С. 26.

Анотація. У статті подається дослідницький матеріал поезії щодо інтимізації поетичної мови Л.Костенко в рубриці «Науково-практичні пошуки вчителів».

4. Коноз Н. В. Персонажі слобожанської народної казки. Сумські історико-краєзнавчі студії: матеріали Регіональної науково-практичної конференції (м. Суми, 01 листопада 2019 року).

/ ред. кол.: О. В. Зосименко, Д. В. Кудінов, Ю. О. Нікітін, В. О. Оліцький. Суми: НВВ КЗ СОППО, 2019. С. 74–75.

Анотація. У статті висвітлено образи й дії героїв казки як відображення архетипів поведінки й моральних цінностей жителів Слобожанщини – носіїв народної культури. На основі власних досліджень слобожанських народних казок з'ясовано сюжетні та персонажні особливості казкового епосу регіону.

5. Котлярова Т. В. Конфлікти між учителями та батьками: способи вирішення. *Школа*. 2019. № 3. С. 62.

Анотація. У статті розкрито питання профілактики конфліктних ситуацій між батьками та вчителями, а також описано форми й методи роботи з педагогами та батьками учнів щодо подолання конфліктів у шкільному середовищі.

6. Кушнірєва Н. І. Твори добро – добро й до тебе прийде: виховна година. 2 клас. *Методичний портал*. 2019. URL: <http://metodportal.com/node/80210>.

Анотація. Публікація містить розробку виховної години, щоб згуртувати дитячий колектив, розвивати в учнів вміння спілкуватися, створювати психологічний комфорт навколо себе. Формувати комунікативну компетентність учнів. Викликати бажання бути добрим, ввічливим, вдячним, милосердним.

7. Кушнірєва Н. І. Твори добро: презентація до ранкової зустрічі. 1 класі. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/prezentacia-tvori-dobro-dobre-i-tobi-bude-187460.html>.

Анотація. Публікація містить презентацію до ранкової зустрічі, щоб сприяти згуртуванню дитячого колективу.

8. Кушнірєва Н. І. Твори добро: ранкова зустріч. 1 клас. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/vihovna-godina-tvori-dobro-dobro-j-do-tebe-prijde-187459.html>.

Анотація. Публікація містить розробку ранкової зустрічі, щоб вчити дітей доброті, сприяти через ігри виявленню в них позитивних якостей характеру. Допомогти учням усвідомити, що добро потрібно кожній людині.

9. Мальцева А. О. Подорожуючи Лондоном: розробка уроку. *Англійська мова та література*. 4 клас. 2019. № 10-12(596-598). С. 84–87.

Анотація. План-конспект уроку англійської мови у 4 класі як підсумковий урок – подорож за темою «Місто», що містить різні види завдань. Урок спрямований на розвиток комунікативної компетенції в учнів, на удосконалення навичок читання, аудіювання, письма та на розвиток критичного мислення. Даний конспект можна використовувати під час закріплення лексичного матеріалу. План-конспект складено відповідно до підручника О. Карп'юк 4 клас.

10. Мальцева А. О. Використання краєзнавчої інформації як мотиваційного засобу під час навчання. *Англійська мова та література*. 2019. № 34-36(620-622). С. 21–24.

Анотація. Метою роботи є висвітлення найоптимальніших прикладів включення краєзнавчого матеріалу в процес вивчення іноземних мов. Цілеспрямована робота по реалізації краєзнавчого аспекту на уроках іноземної мови та в позакласній діяльності сприяє, з одного боку, підвищенню інтересу до предмету, а з іншого – створює позитивну мотивацію при засвоєнні мовних засобів та при набуванні культурознавчої та краєзнавчої інформації за допомогою та на основі цих засобів. Використовуючи краєзнавчий матеріал на уроках іноземної мови, ми виховуємо шанобливе ставлення учнів до рідної культури, почуття гордості за свій народ і рідний край.

11. Мовчан В. М. І оживе добра слава козацька: виховний захід. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/84878>.

Анотація. Публікація містить розробку виховного заходу у старших класах. В розробці містяться короткі відомості про добу козацтва та розважально-конкурсна програма.

12. Мовчан В. М. Ти - Людина! Україна починається з тебе! Перший урок: виховний захід. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/120893>.

Анотація. Публікація містить розробку виховного заходу у 6 класі. Спрямовану ознайомити учнів з поняттям ціннісні орієнтири, виявити особистісні і колективні цінності, розвивати вміння працювати у команді, сприяти розвитку людської душі, розуміння учнями відповідальності перед природою і суспільством, виховання людяності, почуття громадянина світу. Захід супроводжується мультимедійною презентацією.

13. Мовчан Г. В. Добротою себе виміряй: виховний захід. *На урок.* 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/84889>.

Анотація. Публікація містить розробку виховного заходу з елементами інтерактивних технологій для учнів 5 -7 класів.

14. Сіра С. М. Розв'язання рівнянь: урок. *На урок.* 2020. URL: <https://naurok.com.ua/publ/139158>.

Анотація. Публікація містить розробку конспекту уроку з математики в 6 класі з елементами інфо-медійної грамотності учасників освітнього процесу.

15. Сьома С. О., Драгун З. П. Реалізація ідей сталого розвитку в закладах позашкільної освіти засобами еколого-натуралістичної діяльності. *Формування в закладі освіти компетентності екологічної грамотності та здорового життя: матеріали III Всеукраїнської науково-педагогічної Інтернет-конференції (м. Суми, 20 листопада 2019 року).* Суми: НВВ КЗ СОІППО, 2019. С. 84–90.

Анотація. У статті розглядаються актуальні питання оновлення системи позашкільної освіти, акцентується увага на важливості впровадження в освітній процес гуртків і творчих учнівських об'єднань наскрізної змістової лінії «Екологічна безпека та сталий розвиток», як дієвому механізму інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей вихованців. Висвітлюється досвід упровадження сучасних інноваційних форм організації освітнього процесу в закладі позашкільної освіти еколого-натуралістичного спрямування в контексті формування освітнього середовища на засадах сталого розвитку.

16. Тутова Т. Г. Прикмети осені. Я досліджую світ. 2 клас. *Всеосвіта.* 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/2-klas-a-doslidzuiu-svit-tema-prikmeti-oseni-188099.html>.

Анотація. Публікація містить розробку уроку для другокласників з предмету «Я досліджую світ» з елементами мнемотехніки. Матеріал може бути використаний після екскурсії «Ось уже і осінь». Учні знатимуть прикмети осені, назви осінніх місяців; вмітимуть спостерігати за навколишнім світом.

17. Тутова Т. Г. Святий Миколай іде, подарунки нам несе. Повторення способів утворення попереднього і наступного чисел. Математика. 1 клас. *Всеосвіта.* 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/urok-matematiki-svatij-mikolaj-ide-podarunki-nam-nese-povtorennja-sposobiv-utvorennja-poperednogo-i-nastupnogo-cisel-187470.html>.

Анотація. Публікація містить розробку уроку для першокласників, яка допоможе закріпити знання учнів про традиції святкування дня Святого Миколая в Україні; розширить кругозір дітей про Святого Миколая; допоможе узагальнити і систематизувати знання учнів про числа 1–10; поняття наступного та попереднього чисел, способи їх утворення, прийом додавання й віднімання чисел.

18. Тутова Т. І. «Ілля Муромець і Соловей-Розбійник». Ідеал воїна-захисника в билині. Елементи фольклору. Зображення героїв билин у мистецтві (живописі, музиці, мультиплікації та ін.). Зарубіжна література. *На урок.* 2019. URL: <https://naurok.com.ua/illya-muromec-i-solovey-rozbiynik-ideal-vo-na-zahisnika-v-bilini-elementi-folkloru-zobrazhennya-geroiv-v-bilin-u-mistectvi-zhivopisi-muzici-multiplikaci-ta-in-133621.html>.

Анотація. Публікація містить розробку конспекту уроку з зарубіжної літератури у 7 класі, присвяченому вивчення билини «Ілля Муромець і Соловей-Розбійник».

19. Тутова Т. І. «Ілля Муромець і Соловей-Розбійник». Ідеал воїна-захисника в билині. Елементи фольклору. Зображення героїв билин у мистецтві (живописі, музиці, мультиплікації та ін.): презентація до уроку. Зарубіжна література. *На урок.* 2019. URL: <https://naurok.com.ua/bilina-illya->

[muromec-i-solovey-rozbiynik-ideal-vo-na-zahisnika-v-bilini-elementi-folkloru-zobrazhennya-gero-v-bilin-u-mistectvi-zhivopisi-muzici-multiplikaci-ta-in-133623.html](https://naurok.com.ua/muromec-i-solovey-rozbiynik-ideal-vo-na-zahisnika-v-bilini-elementi-folkloru-zobrazhennya-gero-v-bilin-u-mistectvi-zhivopisi-muzici-multiplikaci-ta-in-133623.html).

Анотація. Публікація містить розробку презентації до уроку зарубіжної літератури у 7 класі, присвяченому вивченню билини «Ілля Муромець і Соловей-Розбійник».

20. Тутова Т. І. Зарубіжна література. Р. Кіплінг «Якщо ...» Проблема духовного випробування людини та її моральної стійкості. Сюжет і композиція вірша. Художні особливості твору, його провідна ідея. *На урок.* 2019. URL: <https://naurok.com.ua/r-kipling-yakscho-problema-duhovnogo-viprobuvannya-lyudini-ta-moralno-stiykosti-syuzhet-i-kompoziciya-virsha-hudozhni-osoblivosti-tvoru-yogo-providna-ideya-133836.html>.

Анотація. Публікація містить розробку конспекту уроку з зарубіжної літератури у 7 класі, присвяченому вивченню творчості Р. Кіплінга.

21. Тутова Т. І. Р. Кіплінг «Якщо ...»: презентація до уроку. Зарубіжна література. *На урок.* 2019. URL: <https://naurok.com.ua/prezentaciya-do-uroku-vivchennya-tvorchosti-r-kiplinga-anglic-yakiy-lyubiv-indiyu-133837.html>.

Анотація. Публікація містить розробку презентації до уроку зарубіжної літератури у 7 класі, присвяченому вивченню творчості Р. Кіплінга.

ГЛУХІВСЬКИЙ РАЙОН

1. Багута О. В. Розв'язування вправ на всі дії з раціональними числами: презентація до уроку. 6 клас *Всеосвіта.* 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/rozvazuvanna-vprav-na-vsi-dii-z-racionalnimi-cislami-6-klas-183487.html>.

Анотація. Публікація містить мультимедійну презентацію до уроку закріплення знань на дії із раціональними числами у 6 класі на прикладі бюджету родини.

2. Багута О. В. Розв'язування вправ на всі дії з раціональними числами: презентація до уроку. 6 клас. *Всеосвіта.* 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/rozvazuvanna-vprav-na-vsi-dii-z-racionalnimi-cislami-6-klas-183492.html>

Анотація. Публікація містить розробку уроку закріплення знань на всі дії із раціональними числами для 6 класу. У даній розробці розглянуто поняття «бюджет» окремої родини та рекомендації щодо досягнення мети та своєї заповітної мрії.

3. Колесник В. Г. Ігри на уроках географії: методичний посібник. *На урок.* 2019. URL: <https://naurok.com.ua/igri-na-urokah-geografi-92068>.

Анотація. Посібник містить географічні ігри, які можна використовувати на різних етапах уроків географії в 6 класі в залежності від особливості гри та теми уроку. Матеріал можна використовувати як в роботі на уроці, так і в позакласній роботі.

4. Колесник В. Г. Харчові розлади та їх запобігання: тести. *На урок.* 2019. URL: <https://naurok.com.ua/test/harchovi-rozladi-ta-h-zapobigannya-23467.html>.

Анотація. Тест містить 10 запитань з теми, які допоможуть вчителю перевірити знання учнів з теми.

5. Колесник В. Г. Одноклітинні організми: тести. *На урок.* 2019. URL: <https://naurok.com.ua/test/odnoklitinni-organizmi-20483.html>.

Анотація. Тест містить 6 запитань з теми, які допоможуть вчителю перевірити знання учнів 6 класу з теми.

6. Колесник В. Г. Білки: тести. *На урок.* 2019. URL: <https://naurok.com.ua/test/bilki-20069.html>.

Анотація. Тест містить 10 запитань з теми, які допоможуть вчителю перевірити знання учнів 10 класу.

7. Крупеня О. М. Як потрапити в дробі: розробка методичного квесту. 6 клас. *Математика.* 2019. № 8(860). С. 15–24.

Анотація. Розробка математичного квесту в 6 класі «Як потрапити в дробі». Урок-квест розвиває активне пізнання, сприяє розвитку мислення, допомагає долати проблеми та труднощі, застосовувати набуті знання на практиці в нестандартних ситуаціях, учить мислити логічно, розвиває вміння працювати в команді. Розробка буде корисною для вчителя математики, оскільки містить всі необхідні матеріали для проведення квесту як при закріпленні, узагальненні, повторенні матеріалу, так і в позакласній роботі.

8. Курган О. В. Мистецтво спілкування по вертикалі: інтерактивне заняття. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/interaktivne-zanatta-dla-zastupnikiv-direktora-mistectvo-spilkuvanna-po-vertikali-110227.html>.

Анотація. Публікація містить розробку інтерактивного заняття з елементами тренінгу для заступників директорів, вчителів щодо формування комунікативної, психологічної, соціальної компетентностей.

9. Полятикіна Т. В. Людина і професія: профорієнтаційний захід. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/proforientacijnij-zahid-ludina-i-profesia-126028.html>.

Анотація. Захід спрямований на формування в учнів готовності до свідомого вибору професії; формування особистісних якостей учнів: цілеспрямованості, ініціативності, розсудливості; розвиток творчих здібностей учнів, пізнавальних інтересів.

10. Полятикіна Т. В. Людина і професія: презентація. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/prezentacia-do-zahodu-ludina-i-profesia-126033.html>.

Анотація. Дана презентація направлена на усвідомлення учнями важливості правильного вибору професії.

11. Полятикіна Т. В. Наступність у роботі дитячого садка і школи: тренінг. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/trening-nastupnist-u-roboti-dityachogo-sadka-i-shkoli-106870.html>.

Анотація. Тренінг спрямований на формування навичок конструктивної взаємодії педагогів ДНЗ, дітей і батьків, співпраці на основі партнерства; усвідомлення учасниками необхідності самовдосконалення й прагнення до професійного зростання як умов успішної адаптації дітей до нових умов.

12. Полятикіна Т. В. Наступність між двома ланками освіти: виступ. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/vistup-nastupnist-mizh-dvoma-lankami-osviti-109497.html>.

Анотація. В умовах реалізації Концепції «Нова українська школа» питання наступності між дошкільною та початковою ланками освіти є надзвичайно актуальним. Адже майбутній учень НУШ – це теперішній вихованець закладу дошкільної освіти.

13. Полятикіна Т. В. Наступність між дошкільною та початковою освітою: презентація. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/prezentaciya-do-vistupu-nastupnist-mizh-doshkilnoyu-ta-pochatkovoyu-osvitoyu-109502.html>.

Анотація. Презентація роботи школи з питань наступності між дошкільною і початковою ланками освіти.

14. Приходько М. Б. Упорядкування даних в таблиці: презентація. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/uporadkovuvanna-danih-u-tablicah-avtomatichni-ta-rozsireni-filtri-101355.html>.

Анотація. Публікація містить презентацію до уроку інформатики під час опрацювання у 9 класі теми «Створення та робота з таблицями».

15. Просяник С. В. Методика проведення віртуальних та реальних екскурсій при викладанні історії. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/metodika-provedenna-virtualnih-ta-realnih-ekskursij-pri-vikladanni-istorii-205707.html>.

Анотація. У статті розглянуто проблему застосування інноваційних педагогічних технологій, а саме проведення віртуальних екскурсій на уроках історії. Мета статті - теоретично проаналізувати та практично апробувати методику проведення реальних та віртуальних екскурсій при викладанні історії.

16. Скопенко О. І. Гірські ландшафти Українських Карпат, особливості їх зміни з висотою: урок географії. 8 клас. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/urok-geografii-girski-landsafti-ukrainskih-karpat-osoblivosti-ih-zmini-z-visotou-8-klas-207274.html>.

Анотація. Урок з метою формувати в учнів знання про природні компоненти Українських Карпат, висотну поясність в горах як одну із закономірностей географічної оболонки, показати особливу роль сейсмічних рухів, вулканізму та екзогенних процесів на утворення різних форм рельєфу; розвивати логічне мислення, вміння стверджувати та відстоювати власну думку, робити висновки, удосконалювати навички аналізувати картографічний матеріал, самостійно знаходити інформацію з різних джерел; виховувати пізнавальну активність учнів.

17. Скопенко О. І. Взаємодія Світового океану, атмосфери та суходолу, її наслідки: дослідження. 7 клас. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/doslidzenna-7-klas-vzaemodia-svitovogo-okeanu-atmosferi-ta-suhodolu-ii-nasliki-207295.html>.

Анотація. Дослідження описує вплив Світового океану на атмосферу (вологість і температура нижнього шару тропосфери, утворення опадів); на суходіл (клімат прибережних районів, забезпечення суходолу водою; вплив атмосфери на океан (температура поверхневого шару, рівень солоності, існування системи течій, хвилювання); на суходіл (клімат); вплив суходолу на океан (склад морської води, рівень солоності); на атмосферу (випаровування).

18. Скопенко О. І. Гірські ландшафти Українських Карпат, особливості їх зміни з висотою: урок географії. 8 клас. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/urok-geografii-girski-landsafti-ukrainskih-karpat-osoblivosti-ih-zmini-z-visotou-8-klas-207274.html>.

Анотація. Метою уроку є формування в учнів знань про природні компоненти Українських Карпат, висотну поясність в горах як одну із закономірностей географічної оболонки, удосконалення навичок аналізу картографічного матеріал.

19. Скопенко О. І. Гірські ландшафти Українських Карпат, особливості їх зміни з висотою: презентація. 8 клас. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/girski-landsafti-ukrainskih-karpat-osoblivosti-ih-zmini-z-visotou-8-klas-prezentacia-207280.html>.

Анотація. Презентація створена з метою зацікавлення учнів темою, підвищення рівня сприйняття, усвідомлення та розуміння учнями навчального матеріалу.

20. Скопенко О. І. Геологічна будова і рельєф Євразії: урок географії. 7 клас. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/urok-z-geografii-u-7-klasi-tema-geologicna-budova-i-relef-evrazii-207278.html>.

Анотація. Мета уроку: формувати в учнів знання про причини відмінностей геологічної будови та рельєфу Євразії, показати особливу роль зледеніння, сейсмічних рухів, вулканізму та екзогенних процесів на утворення різних форм рельєфу.

21. Соколова Н. М. Сім чудес Сумщини: урок. Інноваційні стратегії інформатизації освіти». *Інфо-медійна грамотність учасників освітнього процесу: V щорічна он-лайн науково-освітня виставка*. (м. Суми, жовтень-грудень 2019 року). URL 1: <https://yas.li/w6x3m>, URL 2: <https://padlet.com/bannvk/mqybmowwo531>.

Анотація. Дана розробка покликана показати ексклюзивні презентації семи чудес Сумщини; створити туристичний онлайн-маршрут - своєрідну візитну картку нашої області; розвивати естетичні смаки учнів; виховувати в дітей патріотичні почуття, гордість за свою Батьківщину; розширювати світогляд учнів, знайомлячи їх з різноманітним природного ландшафту, багатомілітарною історією та самобутніми культурними пам'ятками України.

22. Сугоняко О. І. Механічна робота і потужність. *Фізика*. 7 клас. 2019. № 5(615). С. 23–30.

Анотація. Опубліковано план-конспект уроку фізики в 7 класі (розділ «Механічна робота та енергія»), мета якого узагальнити й систематизувати знання про механічну роботу та потужність, розвивати вміння розв'язувати задачі з теми; виявляти процеси та явища у творах мистецтва. Велика увага приділяється формуванню такої компетентності як обізнаність і самовираження у сфері культури.

КОНОТОПСЬКИЙ РАЙОН

1. Банько А. Б. Байкарі Сумщини. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/literatura-ridnogo-krayu-7-klas-baykari-sumschini-106341.html>.
Анотація. Публікація містить розробку конспекту уроку української літератури у 7 класі за темою «Література рідного краю. Байкарі Сумщини».
2. Банько А. Б. Байкарі Сумщини. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/literatura-ridnogo-krayu-106342.html>.
Анотація. Публікація містить розробку презентації до уроку української літератури у 7 класі за темою «Література рідного краю. Байкарі Сумщини».
3. Банько А. Б. Велика батьківська любов – свята любов! (за творами Олександра Олеся зі збірки «Все навколо зеленіє»). *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/literatura-ridnogo-krayu-106331.html>.
Анотація. Публікація містить конспект уроку української літератури у 6 класі за темою «Література рідного краю. Велика батьківська любов – свята любов! (за творами Олександра Олеся зі збірки «Все навколо зеленіє»)».
4. Банько А. Б. Велика батьківська любов – свята любов! (за творами Олександра Олеся зі збірки «Все навколо зеленіє»). *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/literatura-ridnogo-krayu-6-klas-oleksandr-oles-zbirka-vse-navkolo-zelenie-106337.html>.
Анотація. Публікація містить презентацію до уроку української літератури у 6 класі за темою «Література рідного краю. Велика батьківська любов – свята любов! (за творами Олександра Олеся зі збірки «Все навколо зеленіє»)».
5. Банько А. Б. Незнищенне диво Дмитра Білоуса. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/literatura-ridnogo-krayu-5-klas-neznischenne-divo-dmitra-bilousa-106357.html>.
Анотація. Публікація містить презентацію до уроку української літератури у 5 класі за темою «Література рідного краю. Незнищенне диво Дмитра Білоуса».
6. Банько А. Б. Т.Г. Шевченко і Сумщина. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/literatura-ridnogo-krayu-8-klas-shevchenko-i-sumschina-106351.html>.
Анотація. Публікація містить розробку конспекту уроку української літератури у 8 класі за темою «Література рідного краю. Т.Г. Шевченко і Сумщина».
7. Банько А. Б. Т.Г. Шевченко і Сумщина. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/literatura-ridnogo-krayu-8-klas-shevchenko-i-sumschina-106353.html>.
Анотація. Публікація містить розробку презентації до уроку української літератури у 8 класі за темою «Література рідного краю. Т.Г. Шевченко і Сумщина».
8. Голінка О. М. Марійка Підгірянка «Розмова про сонце»: вірші-діалоги. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/zhitteviy-i-tvorchiy-shlyah-rosiyskogo-poeta-borisa-pasternaka-69147.html>, <https://naurok.com.ua/publ/92136>.
Анотація. Публікація містить конспект уроку літературного читання у 2 класі за темою «Вірші-діалоги. Марійка Підгірянка «Розмова про сонце»».
9. Голінка О. М. Марійка Підгірянка «Розмова про сонце»: вірші-діалоги. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/zhitteviy-i-tvorchiy-shlyah-rosiyskogo-poeta-borisa-pasternaka-69147.html>, <https://naurok.com.ua/publ/92154>.
Анотація. Публікація містить презентацію до уроку літературного читання у 2 класі за темою «Вірші-діалоги. Марійка Підгірянка «Розмова про сонце»».
10. Завадко Н. В. Допоможи собі сам: заняття з безпеки життєдіяльності в дошкільному навчальному закладі. *Методичний портал*. 2019. URL: <http://metodportal.com/node/77626>.
Анотація. Публікація містить заняття, яке знайомить дітей з правилами безпечного користування побутовими предметами. Заняття супроводжується мультимедійною презентацією.

11. Клют Н. І. Іменник: система уроків з української мови в 3 класі. *Методичний портал*. 2019. URL: <http://metodportal.com/node/77649>.
Анотація. Публікація містить розробки уроків з теми «Іменник»: "Загальне поняття про іменник (питання, значення, роль та зв'язок з іншими словами в реченні)", "Іменники, що означають назви істот та неістот", "Власні та загальні іменники. Велика буква у власних іменниках", "Формування поняття предметності на прикладах іменників, утворених від прикметників, та іменників, які означають дію", "Рід іменників: чоловічий, жіночий, середній", "Змінювання іменників за числами: однина і множина" Метою даної публікації є розширювати знання учнів про іменник, удосконалювати вміння виділяти його серед інших частин мови; збагачувати словниковий запас учнів і вдосконалювати навички грамотного письма; розвивати логічне мислення, пам'ять; виховувати в учнів бажання пізнавати нове.
12. Клют Н. І. Українська мова та література: дидактичні ігри на уроках української мови та літератури для 6 класу. *Методичний портал*. 2019. URL: <http://metodportal.com/node/77628>.
Анотація. Публікація містить дидактичні ігри - унікальні форми навчання, які дозволяють зробити цікавою та захоплюючою роботу школярів на проблемно-пошуковому рівні. Вони розвивають пізнавальний інтерес і здібності школярів. Ігри допоможуть учням на уроках добре засвоїти матеріал, відчувати красу й багатство української мови.
13. Кривенко Р. А. Едгар По – засновник жанру детективу у світовій літературі. Захопливий сюжет оповідання «Золотий жук». *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/urok-na-temu-edgar-po-zasnovnik-zhanru-detektivu-u-svitoviy-literaturi-zahopliivy-syuzhet-opovidannya-zolotiy-zhuk-105388.html>.
Анотація. Публікація містить конспект уроку зарубіжної літератури у 7 класі за темою «Едгар По – засновник жанру детективу у світовій літературі. Захопливий сюжет оповідання «Золотий жук»».
14. Кривенко Р. А. Едгар По – засновник жанру детективу у світовій літературі. Захопливий сюжет оповідання «Золотий жук». *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/prezentaciya-do-uroku-edgar-po-zasnovnik-zhanru-detektivu-u-svitoviy-literaturi-zahopliivy-syuzhet-opovidannya-zolotiy-zhuk-105396.html>.
Анотація. Публікація містить презентацію до уроку зарубіжної літератури у 7 класі за темою «Едгар По – засновник жанру детективу у світовій літературі. Захопливий сюжет оповідання «Золотий жук»».
15. Кривенко Р. А. Казковий диліжанс. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/intelektualna-gra-iz-zarubizhno-literaturi-kazkoviy-dilizhans-86041.html>.
Анотація. Публікація містить розробку інтелектуальної гри «Казковий диліжанс» із зарубіжної літератури для учнів 7-8 класів.
16. Кривенко Р. А. Казковий диліжанс. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/prezentaciya-intelektualna-gra-kazkoviy-dilizhans-86048.html>.
Анотація. Публікація містить презентацію до інтелектуальної гри «Казковий диліжанс» із зарубіжної літератури для учнів 7-8 класів.
17. Мищенко І. М. В. Симоненко. «Цар Плаксіє та Лоскотон». Казкова історія і сучасне життя. *На Урок*. 2019. URL: <https://urok-ua.com/konspekt-uroku-z-ukrayinskoyi-literaturi-u-5-klasi-v-simonenko-tsar-plaksii-ta-loskoton-kazkova-istoriya-i-suchasne-zhittya/#comment-45243>.
Анотація. Публікація містить розробку конспекту уроку у 5 класі, форми й методи якого орієнтовані на творчий розвиток учнів.
18. Рибалка Т. А. Дієприслівниковий зворот. Кома при дієприслівниковому звороті й одиничному дієприслівникові. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/vidkritiy-urok-z-temi-rozvitok-zv-yaznogo-movlennya-dialog-obgovorennya-98102.html>.
Анотація. Публікація містить розробку конспекту уроку української мови у 7 класі за темою «Дієприслівниковий зворот. Кома при дієприслівниковому звороті й одиничному дієприслівникові».

19. Рибалка Т. А. Дієслово: узагальнення. *На Урок.* 2019.
URL: <https://naurok.com.ua/uzagalnennya-z-temi-dieslovo-98117.html>.
Анотація. Публікація містить розробку конспекту уроку української мови у 7 класі за темою «Узагальнення з теми "Дієслово"».
20. Рибалка Т. А. Наталка Полтавка. *На Урок.* 2019.
URL: <https://naurok.com.ua/prezentaciya-po-tvoru-natalka-poltavka-98114.html>.
Анотація. Публікація містить презентацію до уроку з української літератури у 9 класі по творчості Івана Котляревського.
21. Рибалка Т. А. Олекса Стороженко «Скарб». Гумористичне зображення головного героя. Скарб - узагальнений образ щастя. Повчальний характер оповідання. *На Урок.* 2019.
URL: <https://naurok.com.ua/oleksa-storozhenko-skarb-gumoristichne-zobrazhennya-golovno-go-gero-ya-skarb-uzagalneniy-obraz-schastya-povchalniy-harakter-opovidannya-98109.html>.
Анотація. Публікація містить розробку конспекту уроку української літератури у 7 класі за темою «Олекса Стороженко «Скарб». Гумористичне зображення головного героя. Скарб - узагальнений образ щастя. Повчальний характер оповідання».
22. Рибалка Т. А. Олекса Стороженко «Скарб». *На Урок.* 2019.
URL: <http://naurok.com.ua/oleksa-storozhenko-skarb-prezentaciya-98099.html>.
Анотація. Публікація містить презентацію до уроку української літератури у 7 класі за темою «Олекса Стороженко «Скарб». Гумористичне зображення головного героя. Скарб - узагальнений образ щастя. Повчальний характер оповідання».
23. Рибалка Т. А. Розвиток зв'язного мовлення: діалог-обговорення. *На Урок.* 2019.
URL: <https://naurok.com.ua/vidkritiy-urok-z-temi-rozvitok-zv-yaznogo-movlennya-dialog-obgovorennya-98102.html>.
Анотація. Публікація містить розробку конспекту уроку української мови у 9 класі за темою «Розвиток зв'язного мовлення. Діалог-обговорення».

24. Філіпов В. Особливості управління інноваційною діяльністю ЗЗСО. *Професійний розвиток педагогів у системі післядипломної педагогічної освіти: матеріали обласної круглого столу з нагоди 80-річчя Комунального закладу Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти (м. Суми, 30 жовтня 2019 року) / за ред.: С.В. Драновська, Л.М. Чхайло. Електронне видання Суми: НВВ КЗ СОППО, 2019. 100 с.*

Анотація. У статті наголошується на тому, що управління навчальним закладом неможливе без інновацій. Інновації забезпечують розвиток закладу освіти і сприяють професійному й особистісному зростанню його учасників, а також – зростанню показників інноваційності і конкурентоспроможності ЗЗСО.

КРАСНОПІЛЬСЬКИЙ РАЙОН

1. Бесєдіна Л. М. Ти – особливий!: урок. *Методичний портал.* 2019.
URL: <http://metodportal.com/node/75610>.
Анотація. Публікація містить розробку конспекту уроку з основ здоров'я у 5 класі. Урок супроводжується мультимедійною презентацією.
2. Бесєдіна Л. М. Кібербулінг: тренінг. *Методичний портал.* 2019.
URL: <http://metodportal.com/node/75606>.
Анотація. Публікація містить розробку тренінгу для учнів старших класів, який знайомить учнів з явищем віртуальної агресії кібербулінгом. Супроводжується мультимедійною презентацією.
3. Бесєдіна Л. М. Профілактика захворювань, що набули соціального значення. Наслідки вживання наркотиків: тренінг. *Методичний портал.* 2019. URL: <http://metodportal.com/node/75611>.
Анотація. Публікація містить розробку тренінгу з основ здоров'я для учнів 7 класу про негативний вплив наркотиків на здоров'я, наслідки вживання наркотиків, знайомить з міфами та фактами про психоактивні речовини.

4. Гнилокозова Л. Ф. Стихійні явища природи Африки: урок. *Методичний портал*. 2019. URL: <http://metodportal.com/node/75673>.

Анотація. Публікація містить розробку уроку географії у 7 класі, який розкриває стихійні явища природи Африки, знайомить з природоохоронними територіями Африки. Урок супроводжується мультимедійною презентацією.

5. Гнилокозова Л. Ф. Ми - українці, ми - європейці: урок-гра. *Методичний портал*. 2019. URL: <http://metodportal.com/node/75842>.

Анотація. Публікація містить розробку уроку-гри для учнів 5 класу, формує уявлення учнів про Україну як незалежну європейську державу, Європейський Союз.

6. Іщенко А. А. Методичний потенціал автентичних відеоматеріалів для формування лінгвосоціокультурної компетентності у процесі англomовного аудіювання. *Актуальні питання філології та методології: збірник статей студентів / за ред. В. В. Герман. Суми: СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2019. С. 64–75.*

Анотація. Статтю присвячено дослідженню методичного потенціалу автентичних відеоматеріалів для формування лінгвосоціокультурної компетентності у процесі англomовного аудіювання. Проаналізовано найпоширеніші погляди на сутність поняття «автентичність», «відеоматеріал» у сучасній методичній науці. Уточнено переваги використання автентичних відеоматеріалів, які у процесі аудіювання здатні максимально наблизити до природного англomовного середовища.

7. Турлаєва О. А. There is no bad weather: урок. *Методичний портал*. 2019. URL: <http://metodportal.com/node/75818>.

Анотація. Публікація містить розробку конспекту уроку англійської мови у 5 класі (тема «Погода»). Урок супроводжується презентацією та відео для фізкультхвилинки.

8. Шумейко В. О. Урок баскетболу. *Фізичне виховання в школах України*. 11 клас. 2019. № 1(121). С. 10–14.

Анотація. Публікація містить розгорнутий план-конспект уроку з фізичної культури в 11 класі (модуль «Баскетбол»). Конспект розрахований надати допомогу вчителям фізичної культури закладів загальної середньої освіти.

9. Щербак О. О. Життєвими і творчими стежками кобзаря з Роменщини Євгена Адамцевича. *Кобзарсько – лірницька епічна традиція: збірник наукових праць науково-практичної конференції з міжнародною участю (м. Київ, 15–16 червня 2019 року) / упоряд.: К. П. Черемський. Харків – Київ: НЦНК «Музей Івана Гончара», 2019. 220 с.*

Анотація. У статті засвідчено спробу систематизувати й узагальнити матеріал про життєвий і творчий шлях роменського кобзаря Євгена Адамцевича. Дібрано різну інформацію про життєпис народного митця. Розглянуто біографічні факти, подані самим кобзарем, його рідними, сучасниками, співвітчизниками тощо. Осмислено постать кобзаря як творчої, національно свідомої, самовідданої і волелюбної особистості. Запропонований матеріал підготовлено з орієнтацією на його використання у шкільній аудиторії — на уроках позакласного читання у 9 класі.

КРОЛЕВЕЦЬКИЙ РАЙОН

1. Дуброва Н. Г. Урок з української літератури. Леся Українка. Життєвий і творчий шлях. 10 клас. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/konspekt-uroku-lesa-ukrainka-zittevij-i-tvorcij-slah-poetesi-208489.html>.

Анотація. Опубліковано урок про життя і творчість Лесі Українки, що містить різні види та форми роботи, які спрямовані на формування інтересу до творів письменниці, захоплення великою силою волі поетеси. Виховною метою проведення уроку є виховання любові до рідного слова, історичних надбань українського народу, традицій, стійкості у життєвих труднощах, цілеспрямованості, прагнення до самоосвіти.

2. Калюжна Н. В. Матеріальні та духовні потреби. Істинні та хибні судження: урок з курсу за вибором «Цікава економіка». 3 клас. *Всеосвіта*. 2019.

URL: <https://vseosvita.ua/library/konspekt-uroku-z-cikavoi-ekonomiki-dla-ucniv-3-klasu-materialni-ta-duhovni-potrebi-istini-ta-hibni-sudzenna-116582.html>.

Анотація. Опубліковано урок з курсу за вибором «Цікава економіка» у 4 класі. Навчає учнів аналізувати, робити логічні висновки та творчо підходити до виконання завдань.

3. Калюжна Н. В. Медіаграмотність учасників освітнього процесу. *Всеосвіта*. 2019.

URL: <https://vseosvita.ua/library/mediagramotnist-ucasnikiv-osvitnogo-procesu-114747.html>.

Анотація. У статті йдеться про особливості інтеграції медіа освіти в сучасній школі при вивченні зарубіжної літератури. Пропонуються деякі ідеї для уроків зарубіжної літератури, які забезпечують застосування медіа грамотності.

4. Калюжна Н. В. Розв'язання проблем адаптації учнів у 5 класі. *Всеосвіта*. 2019.

URL: <https://vseosvita.ua/library/rozvazanna-problem-adaptacii-ucniv-u-5-klasi-124731.html>.

Анотація. У публікації розкриті сучасні підходи до проблем наступності в навчальному процесі початкової та основної школи; надані рекомендації учителям п'ятих класів про особливості пізнавальної активності дітей даного віку.

5. Калюжна Н. В. Осінній бал: сценарій осіннього свята для учнів старших класів. *Всеосвіта*.

URL: <https://vseosvita.ua/library/rozrobka-svata-dla-ucniv-starsih-klasiv-osinnij-bal-178413.html>.

Анотація. Містить методичні рекомендації щодо проведення осінніх свят у школі.

6. Калюжна Н. В. Цікаві завдання до розділу «Байка у світовій літературі»: дидактичні матеріали. *Всеосвіта*. 2019.

URL: <https://vseosvita.ua/library/cikavi-zavdanna-do-rozdilu-bajka-u-svitovij-literaturi-178102.html>.

Анотація. Публікація містить творчі завдання, літературні диктанти, сенкани до підсумкового уроку з теми «Байка».

7. Калюжна Н. В. Міс ліцею – 2019: сценарій конкурсу. *Всеосвіта*. 2019.

URL: <https://vseosvita.ua/library/scenarij-konkursu-mis-liceu-2019-188497.html>

Анотація. Сценарій призначений для проведення конкурсу «Міс ліцею», містить конкурсні завдання в різних номінаціях.

8. Калюжна Н. В. Коханням дорожити вмійте!: сценарій до Дня закоханих. *Всеосвіта*.

2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/scenarij-do-dna-zakohanih-kohannam-doroziti-vmijte-119717.html>.

Анотація. Публікація містить історичні відомості та інформаційні матеріали щодо відзначення Дня Святого Валентина у різних країнах, в Україні та сценарій виховного заходу для учнів 10-11 класів.

9. Калюжна Н. В. Прощання з рідною школою: сценарій випускного вечора. *Всеосвіта*.

2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/scenarij-vipuskного-vecora-prosanna-z-ridnou-skoloru-116565.html>.

Анотація. Публікація містить методичні рекомендації та сценарій випускного вечора для учнів 11 класу.

10. Калюжна Н. В. Урок зарубіжної літератури. Льюїс Керролл. Аліса в країні див: сюжет твору. 5клас. *Всеосвіта*. 2019.

URL: <https://vseosvita.ua/library/konspekt-uroku-dla-5-klasu-luis-kerroll-alisa-v-kraini-div-suzet-tvoru-116873.html>.

Анотація. Даний урок із зарубіжної літератури допоможе учням 5 класу пізнати чудовий світ Льюїса Керролла.

11. Клок І. Г. Новорічне свято із Сніговиками і Сніговичками. 3 клас. *Всеосвіта*. 2019.

URL: <https://vseosvita.ua/library/novoricne-svato-iz-snigovikami-i-snigovickami-187357.html>.

Анотація. Сценарій призначений для проведення новорічного ранку в класах, де кількість учнів не перевищує 5 осіб.

12. Лавренко І. А. Письмове додавання і віднімання трицифрових чисел: контрольна робота. 4 клас. *Всеосвіта*. URL: <https://vseosvita.ua/library/kontrolna-robota-dla-no5-pismove-dodavanna-i-vidnimanna-tricifrovih-cisel-117225.html>.

Анотація. Пропонована контрольна робота з математики у 4 класі містить два варіанти. Мета роботи - перевірка письмових навичок додавання і віднімання трицифрових чисел.

13. Лавренко І. А. Вовк та семеро ягнят. Новорічна казка - стара казка на новий лад. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/novoricna-kazka-vovk-ta-semero-kozenat-stara-kazka-na-novij-lad-priznacena-dla-ucniv-1-4-klasiv-117521.html>.

Анотація. Містить методичні рекомендації щодо проведення новорічних заходів у початковій ланці закладу загальної середньої освіти та допоможе розвивати творчі здібності дітей.

14. Лавренко І. А. Сім'я та здоров'я. Підсумковий урок «Речення». Інтегрований урок із української мови та основ здоров'я. 3 клас. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/integrovanij-urok-v-3-klasi-z-predmetiv-ukrainska-mova-ta-osnovi-zdorova-na-temu-sima-i-zdorova-pidsumkovij-urok-z-temi-recenna-119839.html>.

Анотація. Метою інтегрованого уроку з української мови та основ здоров'я у 3 класі є закріплення знань з теми «Сім'я і здоров'я та з теми «Речення».

15. Сухоставська С. О. Роберт Бернс. Джон-Ячмінь. Урок зарубіжної літератури. 7 клас. *Osvita. ua*. 2019. URL: https://osvita.ua/school/lessons_summary/in_lit/63352/.

Анотація. Опубліковано урок із зарубіжної літератури в 7 класі. Його мета – ознайомити учнів із життям та творчістю письменника, ідейно-художнім змістом балади; розвивати навички емоційного сприйняття поезії, символіки вірша, виразного читання. Виховною метою проведення уроку є формування у дітей почуття національної свідомості, патріотизму. Урок супроводжується мультимедійною презентацією.

16. Топчій О. П. Розвиток пізнавальних процесів та сенсомоторики першокласників, які мають труднощі в адаптації: корекційно-розвиткова програма. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/125508>.

Анотація. Програма містить розробку 10 занять відповідно до вимог НУШ(вправи з цеглинками Лего, малюнки для розвитку обох півкуль головного мозку, розвитку дрібної моторики руки, сенсорики на основі методу Марії Монтесорі (зонування, комплектування, сортування), що полегшує процеси адаптації дитини до умов навчання в НУШ.

ЛЕБЕДИНСЬКИЙ РАЙОН

1. Адюкова Т. О. «Життя і творчість Т.Г. Шевченка»: літературні диктанти. Українська література. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/literaturni-diktanti-zitta-i-tvorcist-tg-sevcenka.html>.

Анотація. Літературні диктанти – це види роботи, які дають змогу швидко і різносторонньо перевірити рівень компетентності учнів з теми. Їх систематичне використання стимулює учнів більш ретельно готуватися вдома до уроку.

2. Адюкова Т. О. Сторінка зі щоденника Т.Г. Шевченка. Українська література. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/storinka-zi-sodennika-tg-sevcenka-.html>.

Анотація. Це захоплююче і творче завдання для роботи на уроці української літератури. Запропонуйте учням відновити сторінку зі щоденника Т.Г. Шевченка. Подану вправу можна використати як на початку уроку (перевірка домашнього завдання), так і в кінці уроку (підсумок, узагальнення).

3. Азарова Г. О. Значення дихання. Система органів дихання: презентація до уроку біології в 8 класі. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/prezentacia-na-temy-znacenna-dihanna-sistema-organiv-dihanna-171320.html>.

Анотація. Публікація містить презентація до уроку біології в 8 класі з теми: «Значення дихання. Система органів дихання.», в якій є весь необхідний навчальний матеріал для здобувачів

освіти про значення дихання в житті людини, будову органів дихання, профілактику захворювання дихальних шляхів; завдання для повторення та закріплення нового матеріалу; а також фото, відео матеріали.

4. Бедлінська В. М., Бедлінський О. І. Пролонгування кризових вікових періодіву підлітковому віці. *Особистість у кризових умовах та критичних ситуаціях життя*: матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції (м. Суми, 28 лютого–01 березня 2019 року). Суми: СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2019. С. 129–131.

Анотація. Стаття містить тестові завдання для учнів з метою виявлення та подолання підлітками кризових ситуацій.

5. Ворожко Л. В. Основна властивість дробу. Авторський матеріал. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/89669>.

Анотація. Урок має на меті систематизувати та узагальнити відомості про звичайні дроби, ознайомити з основною властивістю дробу та її застосування, розвивати уважність, логіку мислення.

6. Вялкова В. Г. Вивчаємо пори року. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/prezentacia-vivchaemo-pori-roku-137618.html>.

Анотація. Публікація містить мультимедійну презентацію до уроку «Я досліджую світ» у I класі.

7. Вялкова В. Г. Закріплення звукового значення вивчених букв. Розповідь про Тараса Шевченка та Лесю Українку. «Тарас Григорович Шевченко»: опрацювання текстів. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/zakriplenna-zvukovogo-znacenna-vivcenih-bukv-rozpovid-pro-tarasa-sevcenka-ta-lesu-ukrainku-opracuvanna-tekstiv-tarasa-grigorovic-sevcenko-lesa-ukrainka-117583.html>.

Анотація. Публікація містить розробку конспекту уроку навчання грамоти у I класі.

8. Вялкова В. Г. Що належить до природи. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/so-nalezit-do-prirodi-185788.html>.

Анотація. Публікація містить розробку конспекту уроку «Я досліджую світ» для 2 класу.

9. Гончар Т. С. Революція Гідності «Ми не зганьбили славу наших предків, нових Героїв дали небесам»: сценарій виховного заходу. *Всеосвіта*. URL: <https://vseosvita.ua/library/scenariy-vuchovnogo-zachodu-revolyuziya-hidnosti-mu-ne-zhanbulu-slavu-nachuh-predkiv-novuch-geroyuv-dalu-nebesam-102378.html>.

Анотація. Публікація містить розробку сценарію виховного заходу до річниці Дня Гідності та Свободи, який проводиться з метою утвердження в Україні ідеалів свободи та демократії, збереження й донесення до сучасного й майбутніх поколінь об'єктивної інформації, шани патріотизму і мужності громадян, які восени 2004 року – лютому 2014 року постали на захист демократичних прав і свобод людини та громадянина, національних інтересів нашої держави та її європейського вибору.

10. Гончар Т. С. Розвиток телефонного зв'язку на Сумщині. *Життя Лебединщини*. 2019. № 38. С. 3

Анотація. У статті досліджується та проводиться аналіз розвитку телефонного зв'язку на Сумщині вкінці XIX ст. – на початку XX ст. Виявлені особливості розвитку ринку мобільного зв'язку в Україні та окреслені фактори, які визначають практичність та значення мобільного зв'язку. Охарактеризований процес зародження телефонізації Сумщини в кінці XIX – на початку XX століття та визначені особливості сучасного стану телефонного зв'язку в Сумській області, вчених і дослідників в галузі історичного краєзнавства. Новизна статті полягає у наявності оригінального матеріалу по напрямку проведеного дослідження.

11. Грузд Н. В. Нехай в душі завжди панує свято: заняття практичного психолога. Авторський матеріал. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/135139>.

Анотація: Заняття щодо узагальнення знань педагогів з саморегуляції емоційного стану, сприяти профілактиці педагогічного виснаження, прищеплювати бажання вчителів dbати про власне здоров'я.

12. Грузд Н. В. Подумаємо про своє здоров'я: профілактичний захід. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/135138>.

Анотація. Профілактичний захід щодо ознайомлення учнів з особливостями впливу шкідливих речовин на організм людини, формувати навички здорового способу життя, прищеплювати бажання змолоду dbати за своє здоров'я.

13. Грузд Н. В. Хочу до школи: корекційна програма. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/135137>.

Анотація. Корекційна програма по підготовці дітей дошкільного віку до навчання в закладі, сприянню розвитку пізнавальної та емоційно-вольової, соціальної, мотиваційної готовності, виховувати почуття дружби та колективізму.

14. Державецька Л. Є. Зустріч гостей інтегрованого семінару заступників директорів з виховної роботи та педагогів-організаторів: позакласний захід з виховної роботи. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/138958>.

Анотація. Оpubлікована розробка сценарію зустрічі учасників інтегрованого семінару заступників директорів з виховної роботи та педагогів-організаторів допоможе педагогічним працівникам організувати цікаву креативну зустріч гостей навчального закладу.

15. Дубовик Т. М. Додавання декількох доданків. Розв'язування задач. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/dodavanna-dekilkoh-dodankiv-rozvezuvanna-zadac-184845>.

Анотація. Публікація містить розробку нестандартного уроку (урок-подорож) в 4 класі з математики та презентація до нього, що дозволяє у цікавій ігровій формі з елементами змагальності та використанням інтерактивних технологій провести урок, підвищити активність учнів на уроці.

16. Дубовик Т. М. Додавання та віднімання вивчених видів. Розв'язування задач. *Шкільне життя*. 2019. URL: <https://www.schoollife.org.ua/301-2019>.

Анотація. Публікація містить розробку уроку математики та презентацію до нього, що дозволяє у нестандартній ігровій формі з використанням інтерактивних технологій провести урок математики у 3 класі.

17. Дубовик Т. М. Миколай приходить в гості. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/svato-do-svatogo-mikolaa-mikolaj-prihodit-v-gosti-1868986>.

Анотація. Позакласний виховний захід для учнів початкових класів, що знайомить зі звичаєм та традицією святкування Дня Святого Миколая.

18. Дубовик Т. М. Моя країна – Україна. *Шкільне життя*. 2019. URL: <https://www.schoollife.org.ua/456-2019>.

Анотація. Виховний захід проведений для учнів початкових класів та містить цікавий матеріал про Україну.

19. Дубовик Т. М. Іменник: узагальнення. *Шкільне життя*. 2019. URL: <https://www.schoollife.org.ua/293-2019>.

Анотація. Публікація містить розробку уроку української мови та презентацію до нього, що дозволяє в нестандартній ігровій формі провести урок рідної мови у 3 класі.

20. Ісакова О. О. Робота з дитячою книжкою. Народні казки. Українська народна казка «Ворона і рак». Французька народна казка «Лисиця і куріпка»: урок. 2 клас. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/124912/>.

Анотація. Даний урок спланований за навчальним посібником для учнів 2 класу «Я люблю читати» О. Савченко. Метою уроку є формування ключових, комунікативних та читацьких компетентностей, формування рефлексивного досвіду за змістом прочитаного, вміння розрізняти

дитячі книжки за типом видання, створювати і записувати коротке зв'язне висловлення на запропоновану тему, вміння сприймати прості медіапродукти, висловлювати свої думки і почуття з приводу переглянутих медіапродуктів. Поєднання традиційних та новітніх технологій дає змогу учням осягнути зміст запропонованих творів та медіапродуктів і допомагає вчителю досягти поставлених на початку уроку цілей.

21. Ісакова О. О. У гості для бджілки: усний журнал. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/librari/usnij-zurnal-u-gosti-dla-bdzilki-172695.html>.

Анотація. Даний виховний захід проводиться для учнів початкових класів за напрямком «Цілісне ставлення до природи». Матеріал допоможе розширити знання про спосіб життя бджіл, їхнє значення в природі і для людини, ознайомити з роботою пасічника.

22. Камчатна Т. В. Мило, його мийна дія. Синтетичні миючі засоби, їх значення. 11 клас. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/milo-jogo-mijna-dia-sinteticni-miuci-zasobi-ih-znacenna-11-klas-111409.html>.

Анотація. Ознайомлення з історією винайдення мила, формування знань про склад і властивості мила; характеристика синтетичних миючих засобів, їхнього складу і використання; порівняння властивостей мила й синтетичних миючих засобів; з'ясування вимог, яким повинні відповідати синтетичні миючі засоби з точки зору охорони природи.

23. Камчатна Т. В. Насичені і ненасичені вуглеводні: тематичний контроль. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/104234>.

Анотація. Узагальнення і систематизація знань про насичені і ненасичені вуглеводні на прикладі метану, етену і етину. Цей тематичний контроль можна застосувати для учнів 9 класу. Він включає тестові завдання, завдання на відповідність та завдання з вільною відповіддю. Завдання включає навички розв'язування перетворень та розв'язок розрахункових задач.

24. Камчатна Т. В. Оксиген, поширеність в природі. Кисень, склад його молекули, фізичні властивості. Добування кисню в лабораторії. Реакція розкладу. Каталізатор. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/104215>.

Анотація. Розробка уроку у 7 класі з використанням інтерактивних методів навчання, хімічного експерименту, методу проектів.

25. Камчатна Т. В. Подорож до країни Основ: методична розробка. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/podoroz-kraini-osnov-116770.html>.

Анотація. Урок - подорож у країну солей допоможе учням краще познайомитися з даним класом сполук, та дізнатися багато корисної інформації.

26. Камчатна Т. В. Розрахункові задачі. Розрахунки за хімічними рівняннями, об'єму, кількості речовини реагентів та продуктів реакцій. Методична розробка. Хімії. 8 клас. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/urok-himii-u-8klasi-rozrahunkovi-zadaci-rozrahunki-za-himicnmi-rivnannami-masi-obemu-kilkosti-recovini-reagentiv-ta-produktiv-reakcij-111569.html>.

Анотація. Конспект уроку націлений на формування ключових компетентностей: саморозвитку й самоосвіти - створення проблемних ситуацій, уміння розв'язувати задачі; інформаційної - вміння робити короткий раціональний запис; комунікативної - вміння працювати в парах; предметної - вміння проводити обчислення за рівнянням хімічних реакцій; розвивати хімічну мову; виховувати інтерес до вивчення хімії.

27. Камчатна Т. В. Урок Білки: склад і будова, фізичні та хімічні властивості. Значення білків. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/103673>.

Анотація. Урок націлений на формування поняття про білки як природні полімери, первинну, вторинну, третинну й четвертинну структури білкових молекул; ознайомити учнів з фізичними й хімічними властивостями білків на прикладі гідролізу й денатурації; показати кольорові реакції білків як якісні реакції на білки. виховна: поглибити знання про необхідність білків в житті організмів; розвиваюча: викликати зацікавлення; встановити міжпредметні зв'язки у викладі даного матеріалу; сформувати і розвинути логічне мислення в учнів, а також вміння формулювати висновки та порівнювати.

28. Камчатна Т. В. Фізичні та хімічні властивості основних, кислотних та амфотерних оксидів (взаємодія з кислотами, лугами, іншими оксидами). *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/103850>.

Анотація. Повторення і розширення знань про фізичні та хімічні властивості оксидів, реакцію обміну; формування навичок складання хімічних рівнянь на прикладі хімічних властивостей оксидів; використання індикаторів для визначення кислот та основ. Формування екологічного мислення, пізнавального інтересу до вивчення хімії, самостійності на уроці прагнення до здорового способу життя.

29. Камчатна Т. В. Формула індивідуального захисту. Тестування на ВІЛ-інфекцію, гепатита В і С.: методична розробка. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/formula-individualnogo-zahistu-testuvanna-na-vil-infekciu-gepatiti-v-i-s-111590.html>.

Анотація. Тести на повторення матеріалу про інфекційні хвороби ВІЛ/СНІД, шляхи передавання і методами захисту від ВІЛ-інфекції, хвороби, які передаються статевим шляхом; формування навичок толерантного ставлення до людей, які живуть з ВІЛ, до здоров'я людини, як найвищої цінності.

30. Камчатна Т. В. Чисті речовини і суміші (однорідні, неоднорідні). Способи розділення сумішей. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/103843>.

Анотація. Методична розробка уроку дає можливість навчити учнів розрізняти чисті речовини і суміші; однорідні й неоднорідні суміші речовин. Також, подано уявлення про способи розділення сумішей.

31. Кобець А. П. Завдання районного пробного ЗНО з історії України 2019. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/zavdannya-rayonnogo-probnogo-zno-z-istorii-ukra-ni-2019-variant-1-94792.html>.

Анотація. Завдання розраховані на учнів старшої школи закладів загальної середньої освіти, розроблені з метою перевірки якості знань школярів та підготовки їх до зовнішнього незалежного оцінювання у 2019 році. Розраховані на виконання протягом 120 хвилин.

32. Кобець А. П. Міфи Давньої Греції: змагання. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/zmagannya-mifi-davno-greci-79550.html>.

Анотація. Публікація містить ряд інтерактивних завдань та дозволяє в нестандартній ігровій формі перевірити знання учнів 6 класу з теми.

33. Кобець А. П. Практичне заняття 6. Давньогрецька міфологія і релігія як спосіб світосприйняття людей: мультимедійна презентація. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/praktichne-zanyattya-6-davnogrecka-mifologiya-i-religiya-yak-sposib-svitospriynyattya-lyudey-79551.html>.

Анотація. Публікація містить мультимедійну презентацію до уроку всесвітньої історії в 6 класі. Матеріал дає можливість дати учням уявлення про релігійні уявлення та міфологію Стародавньої Греції, розвивати вміння працювати з підручником; чітко і ясно висловлювати власну думку, виховувати повагу до літературної спадщини стародавніх греків. Матеріал можна використати для проведення інтегрованого уроку із зарубіжною літературою.

34. Кобець А. П. Реформація в Німеччині: урок. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/reformaciya-v-nimechchini-131455.html>.

Анотація. Публікація розробки відкритого уроку з всесвітньої історії у 8 класі дозволяє сформувати уявлення учнів про католицьку церкву на межі XV-XVI ст.; створити умови для розуміння причин Реформації; розглянути перебіг подій Селянської війни у Німеччині; встановити зв'язок між Реформацією та змінами у політичному й економічному житті Європи; охарактеризувати людей, які стали ідеологами Реформації; розвивати вміння порівнювати різні течії серед учасників Селянської війни у Німеччині та висловлювати власну думку про вплив релігії на життя людини.

35. Кобець А. П. Розпад Радянського Союзу і відродження незалежності України (1985 – 1991 pp.): тестові завдання. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/test/rozpad-radyanskogo-soyuzu-i-vidrozhennya-nezalezhnosti-ukra-ni-1985-1991-rr-8027.html>.

Анотація. Публікація містить підбірку різнорівневих тестових завдань з історії України в 11 класі, що дозволяє швидко та ефективно перевірити якість засвоєних учнями та ученицями знань з поданої теми, підготувати їх до зовнішнього незалежного оцінювання.

36. Кобзар Л. М. Закріплення звукових значень вивчених букв. Опрацювання тексту «Вишня»: урок. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/zakriplenna-zvukovih-znacen-vivceni-h-buku-opracuvanna-tekstu-visna-za-kmihalicivou-105722.html>.

Анотація. Публікація містить розробку уроку української мови в 1 класі за програмою Нової Української школи з метою підвищення ефективності і якості навчання учнів.

37. Кобзар Л. М. Нова Українська школа-школа компетентностей для життя в сучасному часі: методична розробка. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/nova-ukrainska-skola-skola-kompetentnostej-dla-zitta-v-sucasvomu-casi-105730.html>.

Анотація. Публікація містить матеріал для вчителів початкових класів для підвищення ефективності і якості навчання в початковій школі.

38. Кобзар Л. М. Права дитини. Конституція України. Декларація прав дитини. Конвенція ООН про права дитини: методична розробка. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/prava-ditini-konstitucia-ukrains-deklaracia-prav-ditini-konvekcia-onn-pro-prava-ditini-105726.html>.

Анотація. Публікація містить матеріал для ознайомлення учнів про права дитини, Конституції України, декларації прав дитини, Конвенція ООН про права дитини.

39. Кобзар Л. М. Презентація. Нова Українська школа-школа компетентностей для життя в сучасному часі: методична розробка. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/nova-ukrainska-skola-skola-kompetentnostej-dla-zitta-v-sucasvomu-casi-105733.html>.

Анотація. Публікація містить мультимедійну презентацію про Нову Українську школу-школу компетентностей для життя в сучасному часі.

40. Кобзар Л. М. Порозрядне віднімання двоцифрових чисел. Задача на знаходження невідомого від'ємника: урок. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/porozradne-vidnimanna-dvocifrovih-cisel-zadaca-na-znahodzenna-nevidomogo-videmnika-105719.html>.

Анотація. Публікація містить розробку уроку з математики в 1 класі за програмою Нової Української школи з метою підвищення ефективності і якості навчання школярів.

41. Коваленко Т. Л. Український звичай, мов калиновий гай. Наші обереги: розробка заходу для учнів 5-11 класів. *Відкритий урок: розробки, технології, досвід*. 2019. № 1. С. 6.

Анотація. Сценарій проведення заходу на заявлену тему, мета якого – ознайомити учнів зі споконвічними оберегами українського народу; розширити знання про народні символи; розвивати творчі здібності вихованців; виховувати повагу до звичаїв та традицій українців.

42. Ковальчук Р. Є. Внутрішні процеси, що зумовлюють зміни в земній корі та поверхні земної кулі: урок. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/103717>.

Анотація. Урок поглиблення та систематизації знань учнів про рухи літосферних плит та їх наслідки; формування знань про внутрішні процеси Землі; удосконалення навичок роботи з картами та схемами атласу; розвиток пізнавальної активності учнів.

43. Ковальчук Р. Є. Підсумково-узагальнюючий урок з теми «Євразія» (КВК): методична розробка. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/pidsumkovo-uzagalnuucij-urok-z-temi-evrazia-kvk-132294.html>.

Анотація. Підсумково-узагальнюючий урок на поглиблення та систематизацію знань учнів про Євразію, удосконалення практичних навичок у працювати з картографічним матеріалом, розвивати творчість, уяву, кмітливість, уміння працювати в команді, з додатковою літературою, захищати власну думку.

44. Ковальчук Р. Є. Природні унікаumi Південної Америки: методична розробка. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/doslidzenna-na-temu-prirodni-unikumi-pivdennoi-ameriki-121883.html>.

Анотація. Метою даного дослідження є узагальнити знання учнів про природу Південної Америки, про унікальність його природних об'єктів.

45. Ковальчук Р. Є. Урок – КВК з географії на тему «Північна Америка»: методична розробка. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/urok-kvk-z-geografii-na-temu-pivnicna-amerika-119651.html>.

Анотація. Урок-КВК на поглиблення та систематизацію знань учнів про Північну Америку, удосконалення практичних навичок працювати з картографічним матеріалом, розвивати творчість, уяву, кмітливість, уміння працювати в команді.

46. Колісник В. С. Герої роману «Айвенго» в образотворчому мистецтві та на кіноекрані. Зарубіжна література. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/96528>.

Анотація. Літературна газета, яку можна використати як для ознайомлення із рубрикою «У світі мистецтва», так і на уроках із розвитку зв'язного мовлення. Газета містить матеріал, що широко представлений у творчості відомого французького художника Ежена Делакруа, а також відомості про те, як, де і скільки разів було екранізовано роман «Айвенго».

47. Колісник В. С. Зіткнення добра, краси і справедливості із жорстокістю і підступністю. Ключові образи роману: презентація до уроку. Зарубіжна література. *На урок*. URL: <https://naurok.com.ua/publ/96515>.

Анотація. Презентація до уроку містить всі необхідні елементи до уроку згідно із конспектом: виступи дитячих робіт, ілюстрації, завдання для обговорення, перевірку домашнього завдання, репродукції знаменитих картин, відео матеріал.

48. Колісник В. С. Зіткнення добра, краси й справедливості із жорстокістю і підступністю. Ключові образи роману. Зарубіжна література. *На урок*. URL: <https://naurok.com.ua/publ/96487>.

Анотація. Урок застосування знань, умінь та навичок учнів. Урок-екскурс «Сторінками історичного роману В. Скотта «Айвенго»». Метою уроку є актуалізація знань умінь та навичок здобутих учнями на попередніх уроках та корекція, застосування їх на практиці.

49. Коренева Л. М. We love English: позакласний захід з англійської мови. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/librari/pozaklasnij-zahid-z-anglijskoi-movi-we-love-english-188769.html>.

Анотація. Позакласний захід «We Love English» має за мету практикувати спілкування англійською мовою школярів поза класною аудиторією та розвивати пізнавальні інтереси учнів, творчі здібності та вміння драматизації у представленні казок англійською мовою, виконанні пісень, танців, декламуванні віршів.

50. Коренева Л. М. На крилах любові: позакласний захід з англійської мови. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/135179>.

Анотація. В ході створення дослідницького проекту з виховної роботи «На Крилах любові» було проведено пошукову роботу щодо вивчення інформаційних джерел з історії виникнення дня Святого Валентина. Зокрема було вивчено питання традицій святкування цього свята в різних країнах, досліджено зображення любові в різних літературних творах. Осмислено значення кохання у відносинах між молоддю, в житті українського народу, необхідність берегти його як сімейний скарб, оберіг родини, роду і нації в цілому.

51. Коренева Л. М. Шкільні речі: урок. Англійська мова. 2 клас. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/librari/urok-z-anglijskoi-movi-u-2-klasi-na-temu-skilni-reci-188760.html>.

Анотація. Даний урок має за мету формувати лексичні навички шляхом багаторазового повторення; активізувати і довести до автоматизації вживання основних фразових структур по темі «Знайомство. Привітання». За допомогою різного дидактичного матеріалу, різних форм та методів учні 2 класу вчать ставити питання та давати стверджувальні та заперечні відповіді на них.

52. Кочетова А. О. Сучасні технології навчання іноземних мов і культур у закладах вищої освіти. *Діалог мов і культур у сучасному освітньому просторі*: матеріали III Всеукраїнської наукової інтернет-конференції (м. Суми, 12 листопада 2019 року). Суми: СумДПУ ім. А.С. Макаренка, 2019. С. 33–35.

Анотація. У статті розглянуто сучасні технології навчання іноземних мов та культур у закладах вищої освіти, розглянуто найважливіші технології навчання іноземних мов і культур.

53. Кочетова А. О. Формування англомовної компетентності у техніці письма з використанням буквених ігор в учнів початкового ступеня закладів загальної середньої освіти. *Діалог мов і культур у сучасному освітньому просторі*: матеріали III Всеукраїнської наукової інтернет-конференції (м. Суми, 12 листопада 2019 року). Суми: СумДПУ ім. А.С. Макаренка, 2019. С. 36–39.

Анотація. У тезисах подано характеристику особливостей учнів 1-2 класів закладів загальної середньої освіти при навчанні письма методом гри. Проаналізовано методичний потенціал буквених ігор як засобу формування навичок техніки письма учнів початкового ступеня навчання, розглянуто методичну класифікацію буквених ігор для формування англомовної компетентності у техніці письма учнів початкового ступеня навчання закладів загальної середньої освіти.

54. Лапоног Л. О. Організм людини як біологічна система: методична розробка. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/urok-organizm-ludini-ak-biologicna-sistema-107188.html> KP137130.

Анотація. Публікація містить розробку конспекту уроку з біології у 10 класі. Ознайомлення з біологічними системами організму людини. На уроці використані: евристична бесіда, проблемні ситуації, робота в групах, випереджуючі завдання, мозковий штурм, біологічний футбол, есе.

55. Лебедь Н. І. Звичайні дробі. Розв'язування цікавих задач: урок математики. *На Урок*. 2019. URL: <http://naurok.com.ua/publ/82499>.

Анотація. Публікація містить розробку конспекту уроку математики у 5 класі. Матеріал уроку має елементи STEM- освіти та сприяє реалізації компетентнісно організованого навчання у основній школі; формуванню в учнів, як математичної так і інших ключових компетентностей.

56. Лебедь Н. І. Прикладні задачі як засіб мотивації навчальної діяльності учнів на уроках математики: методичні рекомендації для учителів закладів загальної середньої освіти. *На Урок*. 2019. URL: <http://naurok.com.ua/publ/73484>.

Анотація. Стаття містить методичні рекомендації щодо використання прикладних задач, як одного із засобів мотивації навчально-пізнавальної діяльності учнів на уроках математики. Актуальність статті підсилюється вимогами оновлених програм з математики по реалізації наскрізних ліній через вибір задач.

57. Лебедь Н. І. Тематична компетентнісна контрольна робота з теми «Відношення та пропорції» (математика 6 клас). На допомогу вчителям базової загальної середньої школи 5–9 класів. *На Урок*. 2019. URL: <http://naurok.com.ua/publ/82501>.

Анотація. Опубліковано текст компетентнісної контрольної роботи з теми: «Відношення та пропорції». Завдання роботи децю відрізняються від традиційних, оскільки учням пропонуються задачі із життєвими ситуаціями. Вихідні дані практичних завдань пов'язані із реалізацією наскрізної лінії «Здоров'я і безпека».

58. Левченко О. В. Кольорові переливи цілинного степу: усний журнал. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/kolrovi-perelivi-cilinnogo-stepu-109353.html>.

Анотація. Позакласний захід, проведений у формі усного журналу та розрахований на учнів 6–10 класів.

59. Левченко О. В. Лісостепова зона України: урок. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/urok-lisostepova-zona-ukraini-128851>.

Анотація. Розробка уроку з географії у 8 класі ознайомить учнів з особливостями географічного положення, природних умов і ресурсів, розмірами лісостепової зони України; сформує уміння учнів сприймати й оцінювати інформацію, передавати свої враження через добір матеріалу до теми; продовжить формувати вміння робити висновки, узагальнення, застосовувати раніше

набуті знання при розв'язанні нових завдань; поглибить знання учнів про взаємозалежність природних компонентів та необхідність охорони природи.

60. Левченко О. В. Природний комплекс Чорного моря: урок. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/prirodniy-kompleks-chornogo-morya-109354.html>.

Анотація. Розробка уроку з географії у 8 класі дає можливість розширити уявлення про природу Чорного моря; познайомити з проблемами використання та охорони його вод; прищеплювати навички навчальної праці; сприяти екологічному вихованню; формувати переконаність у необхідності охорони природи моря як великого природного комплексу.

61. Левченко О. В. Українські Карпати. ГП, межі та розміри. Загальні риси природних умов. Висотна поясність ландшафтів: урок. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/ukra-nski-karpati-geografichne-polozhennya-mezhi-ta-rozmiri-zagalni-risi-prirodnih-umov-visotna-poyasnist-landshaftiv-stihiyni-prirodni-yavischa-i-procesi-109355.html>.

Анотація. Розробка уроку з географії у 8 класі дає змогу охарактеризувати фізико-географічні особливості Українських Карпат як великого ПК; охарактеризувати ФГП, природні умови й ресурси; актуалізувати опорні поняття – «фізико-географічне районування», «природно-територіальний комплекс», «висотна поясність»; розвивати пізнавальну активність учнів; формувати пошуково-дослідницькі навички й уміння робити географічний прогноз; переконати учнів у вразливості ПК; виховувати почуття відповідальності за охорону природу, патріотизм.

62. Лобода М. О. Створюємо аплікацію з осіннього листя. Композиція «Красуня Осінь»: урок. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/dizajn-i-tehnologii-urok-na-temu-stvoruemo-aplikaciju-z-osinnogo-lista-2-klas-185791>.

Анотація. У розробці уроку дизайну і технологій для 2 класу НУШ передбачено формування у здобувачів знань поняття про аплікацію; продовження роботи з природнім матеріалом та практичне застосування своїх умінь; розвиток навичок підбирання матеріалу відповідної форми та кольору для поєднання у композиції; виховання любові до рідного краю, адже на уроці був застосований краєзнавчий матеріал.

63. Лобода О. І. Schokolade. Eine susse Versuchung... *Шкільне життя*. 2019. URL: <https://www.schoollife.org.ua/351-2019>.

Анотація. Публікація містить розробку уроку з німецької мови, презентацію до нього та відеофільм для удосконалення навичок аудіювання, що дозволяє у нестандартній формі (урок – екскурсія) з використанням інтерактивних технологій провести урок німецької мови у 11 класі.

64. Лобода О. І. Музика в нашому житті. *Шкільне життя*. 2019. URL: <https://www.schoollife.org.ua/355-2019>.

Анотація. У розробці уроку з німецької мови у 8 класі передбачена семантизація нової групи лексики та активізація відомої лексики до теми «Мистецтво» в діалогічному та монологічному мовленні учнів; сприяння розвитку пізнавальної активності та інтересу учнів до вивчення німецької мови; вміння працювати в парах та малих групах. Використання даної розробки дасть змогу навчити учнів розуміти класичне мистецтво – музику та поезію; виховувати в учнів високу моральність на прикладі життя і діяльності класика німецької культури (Й. В. Бетховен). Реалізувати міжпредметні зв'язки (музика, німецька мова).

65. Лобода О. І. Життя молоді та молодіжна культура: серія уроків. 9 клас. Німецька мова. *Шкільне життя*. 2019. URL: <https://www.schoollife.org.ua/359-2019>.

Анотація. Публікація містить розробку серії уроків з німецької мови у 9 класі.

66. Луценко В.М. Марко вовчок «Літній ранок». Михайло Коцюбинський «Літній день»: методична розробка: презентація до уроку літературного читання. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/presentacia-do-uroku-literaturnogo-citanna-marko-vovcok-litnij-ranok-mihajlo-kocubinskij-litnij-den-187158.html>.

Анотація. Матеріали презентації містять гру «Утвори зменшено – пестливе слово», скоромовки, загадки, словникову роботу, вправи на добирання епітетів.

67. Мамайко С. М. Геометрія. Трикутник та його елементи. 7 клас. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/rozrobka-konspektu-uroku-z-geometrii-7-klas-trikutnik-ta-jogo-elementido>.
Анотація. Публікація містить розробку конспекту уроку геометрії у 7 класі, присвяченому вивченню теми «Трикутник». Дана розробка допоможе вчителю провести досить якісний урок геометрії у 7 класі по темі: «Трикутник та його елементи». Урок супроводжується слайдовою презентацією, що зробить роботу на уроці більш цікавою, доступною для учнів, та допоможе їм краще засвоїти геометричний матеріал.
68. Мамайко С. М. Математика. Календарне планування уроків математики в 5 класі. *Всеосвіта*. URL: <https://vseosvita.ua/library/kalendarne-planuvanna-matematika-5-klas>.
Анотація. Публікація містить розробку календарного планування уроків математики в 5 класі. Дане календарне планування уроків математики для 5 класу складене за підручником Мерзляка 2018 року видання і відповідає чинній програмі. Допоможе у роботі молодим спеціалістам при складанні свого планування на наступний навчальний рік.
69. Мамайко С. М. Прямокутний паралелепіпед. Куб. Піраміда: розробка уроку математики. 5 клас. *Всеосвіта*. URL: <https://vseosvita.ua/library/rozrobka-uroku-matematiki-5-klas-pramokutnij-paralelepiped-kub-piramida>.
Анотація. Публікація містить розробку конспекту уроку математики в 5 класі по темі: «Многогранники». Конспект уроку для учнів 5 класу по ознайомленню з об'ємними геометричними фігурами: прямокутним паралелепіпедом, кубом, пірамідою. Урок-практикум. Робота з розгортками. Підготовка до практичної частини по обчисленню площі поверхні фігур та їх об'ємів.
70. Мамайко С. М. Соціальна компетентність учителя нової української школи. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/statta-socialna-kompetentnist-ucitela-novoi-ukrainskoi-skoli>.
Анотація. Публікація містить статтю. Дана стаття допоможе учителю зорієнтуватися в одній з десяти компетентностей нової української школи. Допоможе більш детально та досконало познайомитися з соціальною компетентністю учителя нової української школи.
71. Мамайко С. М. Фізика. Розробки контрольних робіт з фізики для учнів 7 класу. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/rozrobki-kontrolnih-robot-z-fizika-dla-7-klasu>.
Анотація. Публікація містить розробки тематичних контрольних робіт з фізики для учнів 7 класу. Розробки містять завдання які відповідають програмовому матеріалу з фізики для учнів 7 класу. Завдання диференційовані. Використано як тестову форму перевірки так і практичні розв'язки. Завдання охоплюють теми відповідно змісту підручника В.Сиротюка.
72. Медвідь А. М. Екологічні дебати: презентація. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/prezentacia-na-temu-ekologichni-debati-187959.html>.
Анотація. Презентація створена для супроводу виховного заходу на екологічну тему «Екологічні дебати». Учням було запропоновано обговорити проблеми використання пластику в щоденному житті та перспективи його подальшої переробки.
73. Медвідь А. М. Звіт роботи літнього мовного табору: відеоурок. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/zvit-roboti-litnogo-movnogo-taboru-187943.html>.
Анотація. Приклад звіту роботи літнього мовного табору. У таборі «Sunrise» діти співали пісні англійською мовою, декламували вірші, танцювали, визначали кращого читача. Також була проведена драматизація казки «Little Red Hen».
74. Міньковська Л. В. Тестові завдання різних типологічних форм та рівнів складності. Атмосфера. Збірник тестових завдань різних типологічних форм та рівнів складності з курсу «Загальна географія». 6 клас: збірник дидактично-методичних матеріалів за результатами роботи обласної творчої групи / упор.: В.Д. Попов. Суми: НВВ КЗ СОІППО, 2019. 84 с.
Анотація. Тестові завдання складено у двох варіантах. Структура тестів подібна до структури тестів зовнішнього незалежного оцінювання знань. Різні за типом і рівнем складності тестові завдання допоможуть учням систематизувати навчальний матеріал, а вчителям об'єктивно оцінити їх знання.

75. Образцова О. Н. «Доки сонце в небі сяє, тебе не забудем...»: літературознавча гра. Методична розробка. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/-literaturознавса-гра-doki-sonce-v-nebi-sae-tebe-ne-zabudem-125012.html>.

Анотація. Літературознавча гра сприяє формуванню у дітей осмислених систематичних знань про життєвий і творчий шлях Шевченка, всесвітній резонанс його творчості, поглибити інтерес до літератури як навчального предмета, формувати у дітей уміння працювати в команді.

76. Образцова О. Н. Літературний аншлаг: урок з української літератури: методична розробка. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/urok-z-ukrainskoi-literaturi-literaturnij-anslag-133952.html>.

Анотація. Методична розробка містить урок узагальнення та систематизації вивченого матеріалу української літератури за рік, стимулює розвивати пам'ять, увагу, спостережливість, зв'язне мовлення, творче мислення, інтерес до інтелектуальних занять.

77. Образцова О. Н. Узагальнення та систематизація вивченого про прислівник: конспект уроку з української мови: методична розробка. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/konspekt-uroku-z-ukrainskoi-movi-uzagalnenna-ta-sistematisiazia-vivcenogo-pro-prislivnik-184926.html>.

Анотація. Методична розробка містить матеріали уроку узагальнення та систематизації вивченого про прислівник як частину мови, його морфологічні ознаки, синтаксичну роль, продовжувати вдосконалювати орфографічні навички.

78. Рудиченко Н. П. Люби й вивчай свій рідний край: урок-проект «Я у світі». 3 клас. *На Урок*. URL: <https://naurok.com.ua/urok-proekt-lyubi-y-vivchay-svivy-ridniy-kray-100573.html>.

Анотація. Опубліковано урок з предмета «Я у світі» в 3 класі як урок-проект за темою «Люби й вивчай свій рідний край». У ході проведення уроку учні презентують зібраний матеріал про історію с. Межиріч, про географічні дані України, державні і національні символи, визначні місця рідного краю, легенди. Виховною метою проведення уроку - проекту є формування ключових компетентностей: уміння спілкуватися державною мовою, уміння навчатися упродовж життя, соціальні і громадянські компетентності, екологічна грамотність.

79. Савенко Ю.О. «Морально – етичні проблеми в казці Галини Малик «Незвичайні пригоди Алі в країні Недоладії»: добро і зло, відповідальність за свої вчинки, уміння долати перешкоди на шляху до мети»: конспект уроку. 5 клас. *Всеосвіта*. URL: <https://vseosvita.ua/library/konspekt-uroku-5-klas-moralno-etichni-problemi-v-kazci-galini-malik-nezvicajni-priгоди-ali-v-kraini-nedoladii-dobro-i-zlo-vidpovidalnist-za-svoi-vcinki-189484.html>.

Анотація. Конспект уроку створений, щоб ознайомити учнів з творчістю дитячої письменниці Галини Малик та зі змістом повісті-казки. Поглибити вміння учнів характеризувати героїв та їхні вчинки, визначати морально-етичні проблеми твору.

80. Савенко Ю.О. Склад. Наголос. Орфоепічний словник і словник наголосів: конспект уроку. 5 клас. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/konspekt-uroku-sklad-nagolos-orfoepicnij-slovník-i-slovník-nagolosiv-5-klas-183072.html>.

Анотація. Конспект уроку створений для того, щоб поглибити знання учнів про склад та наголос; формувати вміння ділити слова на склади, визначати склади відкриті і закриті, наголошені і ненаголошені, правильно наголошувати слова; навчити учнів користуватися орфоепічним словником та словником наголосів.

81. Савенко Ю.О. Фейсбук сторінка «Народні казки»: матеріали до уроку. 5 клас. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/material-do-uroku-feysbuk-storinka-narodni-kazki-123358.html>.

Анотація. Матеріал до уроку розроблений на основі фейсбук сторінки. Вона містить завдання з теорії літератури, цікавих фактів про народні казки та завдання для виконання учнями. Мета фейсбук сторінки полягає у нестандартній формі засвоєння навчального матеріалу.

82. Савенко Ю.О. Фейсбук сторінка казка «Мудра дівчина»: матеріали до уроку. 5 клас. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/didaktichniy-material-kazka-mudra-divchina-123356.html>.

Анотація. Матеріал до уроку розроблений на основі фейсбук сторінки. Він допоможе у цікавій формі учням 5 класу поглибити та узагальнити знання про казку «Мудра дівчина».

83. Савенко Ю. О. Дидактичний матеріал «Історія літери г». 5 клас. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/didacticnij-material-istoria-literi-g-5klas-182981.html>.

Анотація. У матеріалі розповідається про історію створення літери «г», а також укладений невеличкий тлумачний словник з найуживанішими словами з цією літерою. Матеріал стане корисним під час підготовки до контрольних робіт та ЗНО.

84. Савенко Ю. О. Казка «Хуха-Моховинка». Тестові завдання. 5 клас. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/kazka-huha-mohovinka-5-klas-testovi-zavdanna-180180.html>

Анотація. Тестові завдання допоможуть учням 5 класу узагальнити, поглибити та систематизувати навчальний матеріал за казкою «Хуха-Моховинка».

85. Савенко Ю. О. Олекса Стороженко «Скарб»: тестові завдання. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/oleksa-storozenko-skarb-testovi-zavdanna-107042.html>.

Анотація. Тестові завдання розроблені для узагальнення та систематизації знань з теми «Олекса Стороженко. Оповідіння «Скарб» для учнів 7 класу.

86. Стрикиця В. М. СНІД – чума XXI століття!: відкрита виховна година. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/vidkrita-vihovna-godina-snid-cuma-hhi-stolitta-101288.html>.

Анотація. Публікація містить розробку сценарію відкритої виховної години присвяченої Всесвітньому дню боротьби зі СНІДом 1-го грудня на тему: «СНІД – чума XXI століття!» для учнів середньої та старшої школи, яка проводиться з метою ознайомити учнів з поняттями СНІД і ВІЛ та їх ознаками; навчати толерантному ставленню до людей, які живуть з ВІЛ; виховувати почуття відповідальності за власну поведінку та ведення здорового способу життя.

87. Стрикиця В. М. Національна кухня України та Великобританії: конспект уроку з англійської мови: 10 клас. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/konspekt-uroku-nacionalna-kuhna-ukraini-ta-velikobritanii-118084.html>.

Анотація. Публікація містить розробку конспекту уроку з англійської мови для учнів 10 класу на тему: Національна кухня України та Великобританії. 10 клас.

88. Стрикиця В. М. Robert Burns – Great Scottish poet: сценарій літературного вечора. *Всеосвіта*. URL: <https://vseosvita.ua/library/scenarij-literaturnogo-vecora-robert-burns-great-scottish-poet-103078.html>.

Анотація. Публікація містить розробку сценарію літературного вечора до 260-річчя з дня народження шотландського поета Р.Бернса: «Robert Burns – Great Scottish poet», який проводиться з метою ознайомлення з біографією і творчістю Р.Бернса, розширення соціокультурної і комунікативної компетенції на підставі країнознавчого матеріалу, виховання бажання вивчати культуру англомовних країн.

89. Терещенко Л. О. Основні способи словотворення: презентація. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/prezentacia-do-konspektu-uroku-osnovni-sposobi-slovotvorennja-187981.html>.

Анотація. Презентація до конспекту уроку «Основні способи словотворення» (6 клас), де навчається дитина з особливими освітніми потребами (інтелектуальні порушення), для унаочнення уроку та розвитку зорової пам'яті.

90. Терещенко Л. О. Основні способи словотворення: урок. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/konspekt-uroku-osnovni-sposobi-slovotvorennja-187971.html/>.

Анотація. Конспект уроку з української мови в інклюзивному класі. Присутній асистент учителя. Може бути прикладом під час підготовки до уроку, де навчається дитина з особливими освітніми потребами (інтелектуальні порушення).

91. Тищенко Т. В. На гостині у казки. Великий казкар Г. К. Андерсен: презентація до уроку читання 4 класу. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/na-gostini-u-kazki-velikij-kazkar-g-k-andersen-196762.html>.

Анотація. Презентація до уроку має на меті розширити знання дітей про казки, навчити виділяти в них головний зміст; формувати читацьку самостійність, уміння висловлювати моральні оцінні судження; розвивати мовлення, творчий підхід до розв'язування порушеної проблеми; сприяти розвитку інформаційної культури школярів; виховувати інтерес до читання.

92. Тищенко Т. В. На гостині у казки. Великий казкар Г. К. Андерсен. Читання. 4 клас. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/na-gostini-u-kazki-velikij-kazkar-g-k-andersen-196757.html>.

Анотація. Урок має на меті розширити знання дітей про казки, навчити виділяти в них головний зміст; формувати читацьку самостійність, уміння висловлювати моральні оцінні судження; розвивати мовлення, творчий підхід до розв'язування порушеної проблеми; сприяти розвитку інформаційної культури школярів; виховувати інтерес до читання.

93. Тищенко Т. В. Розрізняю слова, які є загальними і власними назвами. Написання власних назв із великої букви. Урок української мови. 2 клас. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/rozriznau-slova-aki-e-zagalnimi-i-vlasnimi-nazvami-napisanna-vlasnih-nazv-iz-velikoi-bukvi-196770.html>.

Анотація. Урок має на меті ознайомити учнів із поняттями «власні» і «загальні» іменники; спонукати учнів вживати у мовленні нові мовознавчі терміни, активізувати знання дітей про правопис великої букви у власних іменниках.

94. Харченко О. А. Тварини. Різноманітність тварин.: розробка уроку з природознавства. 3 клас. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/rozrobka-uroku-z-prirodnavstva-3-klas-tvarini-riznomanitnist-tvarin-109690.html>.

Анотація. Урок має на меті виробити навички дослідницької роботи та спостереження, формувати уявлення про групи тварин, здатність усвідомлювати роль людини в збереженні природи.

95. Хрін Л. М. Тарас Шевченко-великий співець України: урок позакласного читання. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/urok-posaklasnogo-citanna-taras-sevcenko-velikij-spivec-ukraini-120938.html>.

Анотація. Публікація містить матеріал про поета – генія українського народу Т.Г. Шевченка, його біографічні дані, значення творчості Т.Г. Шевченка для українського народу.

ЛИПОВОДОЛИНСЬКА СЕЛИЩНА РАДА

1. Бережна Н. М. Іменник: контрольна робота. II частина: урок. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/urok-kontrolna-robot-a-z-temi-imennik-ii-chastina-89151.html>.

Анотація. Публікація містить розробку конспекту уроку з української мови за темою «Контрольна робота з теми «Іменник» (II частина). Матеріал стане в нагоді вчителям української мови при проведенні контрольної роботи.

2. Бережна Н. М. Хай у серці кожної дитини живе любов до України. *Методичний портал*. 2019. URL: <http://metodportal.com/node/75253>.

Анотація. Сценарій заходу, що сприяє розвиткові патріотичного виховання серед учнів 5-9 класів, може бути використаний класними керівниками, учителями української мови та історії під час проведення позакласних та виховних заходів.

3. Бурдюг О. Ф. Борис Пастернак. «У всьому хочу я дійти самої суті...» ствердження ідеї спорідненості життя і творчості, «побуту і екстатичності». Усвідомлення поетичної творчості як засобу проникнення у сутність речей і буття. Музичність і яскрава мальовничість пастернаківських поезій: урок. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/boris-pasternak-u-vsomu-hocu-a-dijti-samoi-suti-110059.html>.

Анотація. Урок в 11 класі за творчістю Бориса Пастернака допоможе розкрити поетичний світ пастернаківської лірики, осмислити внутрішню сутність поезії, з'ясувати особливості пейзажної лірики; розвивати вміння визначати і аналізувати художні засоби творів, робити ідейно-тематичний аналіз поезії; виховувати етичні погляди, сприяти розвитку високих людських почуттів.

4. Бурдюг О. Ф. Вірші зарубіжних письменників про дружбу і кохання. Генріх Гейне «Коли настав чудовий май...», Костянтин Симонов «Жди мене». Поетизація високого почуття, розкриття його сутності: урок. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/virsi-zarubiznih-poetiv-pro-druzbu-i-kohanna-genrih-gejne-koli-nastav-cudovij-maj-k-simonov-zdi-mene-poetizacia-visokogo-pocutta-rozkritta-jogo-sutnos-186923.html>.

Анотація. Урок допоможе ознайомити учнів з основними фактами біографії Г. Гейне і К. Симонова, з історією створення твору. Дозволить розвинути усне мовлення, навички виразного читання, словниковий запас школярів; виховувати повагу до справжніх почуттів, любов до художнього слова, почуття патріотизму.

5. Бурдюг О. Ф. Мігель де Сервантес Сааведра – автор роману «Дон Кіхот». Історія створення роману, його зв'язок із лицарськими романами, пародійний характер: урок. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/migel-de-servantes-saavedra-avtor-romanu-don-kihot-istoria-stvorennia-romanu-jogo-zvazok-iz-licarskimi-romanami-parodijnij-harakter-186933.html>.

Анотація. Познайомити учнів із життям і творчістю письменника; розглянути роман «Дон Кіхот» як явище світової культури, у якому органічно поєднуються багатовіковий досвід людства з особливостями творчої манери автора; повторити поняття «лицарський роман» та його риси; дати поняття «пародія»; ознайомити учнів з історією написання роману «Премудрий гідальго Дон Кіхот з Ламанчі».

6. Гавриленко В. В. Відпочинок на природі: урок-тренінг. 3 клас. *Методичний портал*. 2019. URL: <http://metodportal.com/node/75183>.

Анотація. Розробка уроку допоможе розкрити уявлення учнів про природу як живий організм; вчити бачити красу світу; розглянути можливі небезпеки лісу; розвивати вміння безпечного спілкування з природою; навчати обирати речі та одяг для прогулянки на природу; виховувати культуру поведінки на відпочинку. Урок супроводжується мультимедійною презентацією.

7. Гавриленко В. В. Вплив і тиск оточуючих. Як відстояти себе. Коли варто сказати «ні»: урок-тренінг. 4 клас. *Методичний портал*. 2019. URL: <http://metodportal.com/node/75185>.

Анотація. Урок-тренінг з курсу «Основ здоров'я» у 4 класі, провідна мета якого навчити дітей розпізнавати різноманітні способи тиску (лестощі, умовляння, погрози) та казати «ні» на всі небезпечні пропозиції; аналізувати можливі ризики найближчого оточення учнів; розвивати навички відстоювати власні інтереси; сприяти усвідомленню учнями необхідності зберігати та покращувати своє здоров'я. Урок супроводжується мультимедійною презентацією, а також відеоматеріалами (мультфільм «Корисні підказки. Вчимося відстоювати себе» та музична фізкультхвилинка «Посмішка»).

8. Гапич В. М. Баскетбол: урок. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/konspekt-uroku-7-klas-basketbol-110283.html>.

Анотація. Даний конспект уроку буде корисним при вивченні модуля баскетбол у 7 класі, а саме при удосконаленні техніки ведення м'яча різними способами та вивченні кидка м'яча у кільце після ведення та подвійного кроку.

9. Гапич В. М. Футбол: урок. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/plan-konspekt-uroku-z-fizicnoi-kulturi-futbol-dla-ucniv-10-klasu-110285.html>.

Анотація. Даний конспект уроку буде корисним при вивченні модуля футбол, а саме техніки передачі та прийому м'яча внутрішньою частиною ступні, удосконалення ударів по м'ячу, який котиться, у ворота на точність. Корисний для розвитку витривалості, швидкісно-силових якостей.

10. Грицай М. О. Військова експансія Риму: урок. *Методичний портал*. 2019. URL: <http://metodportal.com/node/75860>.

Анотація. Публікація містить розробку конспекту уроку всесвітньої історії у 6 класі, присвяченому римським завоюванням у III-II ст. до н.е. Урок супроводжується використанням інтерактивного плакату, мультимедійними презентаціями та виконанням завдань у сервісі LearningApps.

11. Грицай М. О. Інтелектуальний історичний квест «Як козаки ...». *Методичний портал*. 2019. URL: <http://metodportal.com/node/75861>.

Анотація. Публікація містить розробку проведення позакласного заходу у вигляді історичного квесту, присвяченого українському козацтву. Захід супроводжується використанням мультимедійної презентації.

12. Гришко А. А. Математика. Перевір свої знання. Узагальнення та систематизація знань учнів за темою: «Натуральні числа від 1 до 10». Природознавство. Лікарські рослини рідного краю: інтегрований урок. 1 клас. *Методичний портал*. 2019. URL: <http://metodportal.com/node/75788>.

Анотація. Публікація містить розробку конспекту інтегрованого уроку з природознавства та математики у 1 класі. У процесі інтеграції учні ознайомляться з лікарськими рослинами та вдосконалять обчислювальні навички в межах 10.

13. Гусак Л. О. Порадійте всі за нас, ми йдемо у 5 клас: позакласний захід. 4 клас. *Методичний портал*. 2019. URL: <http://metodportal.com/node/75781>.

Анотація. Публікація містить виховний захід для учнів 4 класу, присвячений підведенню підсумку навчання учнів у початковій школі, Захід містить різноманітні конкурси, музичні та хореографічні композиції.

14. Гусак Л. О. Тема тижня – «Світ тварин». Тема дня – «Мої домашні улюбленці»: урок. *Методичний портал*. 2019. URL: <http://metodportal.com/node/75792/>.

Анотація. Публікація містить розробку конспекту уроку в 1 класі на тему «Тема тижня – «Світ тварин». Тема дня – «Мої домашні улюбленці». Під час уроку формуються наступні ключові компетентності: уміння вчитися, соціальну, загально культурну, здоров'язбережувальну та предметну.

15. Деуленко Н. О. Оксигеновмісні органічні сполуки: урок. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/kontrol-znan-z-temi-oksigenovmisni-organichni-spoluki-109498.html>.

Анотація. Робота складена з метою перевірки знань з теми «Оксигеновмісні органічні сполуки». Пропонуються тестові завдання, які виявляють рівень знань учнів про основні класи та типових представників органічних сполук, їх назв, фізичних та хімічних властивостей. Перевіряється знання типів хімічних реакцій. Пропонуються умови для розв'язування задач різних типів: обчислення маси, об'єму, кількості речовини за рівняннями реакції, розрахунки, пов'язані з втратами під час виробництва.

16. Деуленко Н. О. Повторне використання ресурсоцінних компонентів відходів – шлях до очищення планети. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/povtorne-vikoristanna-resursocinnih-komponentiv-vidhodiv-109465.html>.

Анотація. У статті описується проблема накопичення сміття в Україні. Наводяться приклади ефективної переробки сміттєвих відходів у теплову та електричну енергію в інших державах світу. Доводиться необхідність проведення заходів, пов'язаних зі сортуванням розробки дієвої стратегії поводження з відходами, «нароцнення» законодавчої дієвої системи, чіткого розподілу практичних заходів впровадження змін між органами влади та обов'язковим залученням інвесторів.

17. Домашенко Г. М. Найріднішим, найдорожчим, наймилішим...: виховний захід. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/91910>.

Анотація. Пропонується сценарій свята 8 березня для учнів початкових класів та їхніх родин. Сценарій включає вірші-привітання, пісні з весняним настроєм (тексти), інсценівку, танець. Даний матеріал сприятиме розвитку творчих здібностей дітей, вихованню шанобливого ставлення до матерів, бабусь, дівчаток.

18. Домашенко Г. М. Ми – діти твої, Україно!: виховний захід. *На урок*. 2019 URL: <https://naurok.com.ua/publ/92184>.
Анотація. Сценарій «Ми - діти твої, Україно!» можна використати при підготовці виховного заходу у початкових класах. Збагатити і розширити уявлення дітей про свій рідний край, його історичне минуле, про звичаї та обряди українського народу допоможуть дібрані у розробці вірші, пісні, ігри, інсценівки.
19. Жогло Г. В. Риби. Виготовлення рельєфу «На дні морському» (робота з пластиліном): розробка інтегрованого уроку природознавства та трудового навчання. 3 клас. *Методичний портал*. 2019. URL: <http://metodportal.com/node/75333>.
Анотація. Розробка уроку з використанням сучасних ІКТ засобів, яку можна використати для закріплення і поглиблення знань учнів про риб, ознайомлення із особливостями будови їхнього тіла; удосконалення техніки роботи з пластиліном; У розробці вчитель використовує інформаційно-комунікаційні технології.
20. Кубінець І. С.: Дії з раціональними числами. 6 клас. *Математика в школах України*. 2019. № 3. С. 65–68.
Анотація. Урок на тему: «Дії з раціональними числами» проводиться як узагальнюючий після вивчення всіх дій з раціональними числами.
У конспекті наведені приклади використання ментальних карт. Запропоновані завдання носять практичний характер, навчають учнів діяти в групах, знаходити спільні рішення.
21. Кулик Н. Л. Жінки – математики України. *Математика в школах України*. 2019. № 34-36. С. 22–25.
Анотація. У статті зібрані бібліографічні відомості про жінок-математиків України, висвітлено їх вклад в розвиток математичної науки. Також стаття містить цікаві факти з їх життя. Корисна для вчителів з метою формування у дітей почуття національної свідомості, гордості за свою Батьківщину.
22. Кулик Н. Л. Магія паркету: навчальний проєкт. *Математика в школах України*. 2019. № 7-9. С. 85–98.
Анотація. Стаття містить розробку заняття гуртка з геометрії, метою якого є пошук відповіді на запитання «Як може геометрія многокутників допомогти мені зрозуміти навколишній світ?». Заняття гуртка проходить як захист проєктів, супроводжується мультимедійними презентаціями. Матеріали статті можна використати як на уроці, так і в позаурочний час. Корисна для вчителів і учнів, які прагнуть поглибити свої знання з геометрії.
23. Миргородець В. М. Використання мемів для кращого запам'ятовування найбільш проблемних тем із української мови та літератури: презентація. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/vikoristannya-memiv-dlya-kraschogo-zapam-yatovuvannya-naybilsh-problemnih-tem-iz-ukra-nsko-movi-ta-literaturi-prezentaciya-86214.html>.
Анотація. Презентація містить матеріал, який можна використати на уроках української мови та літератури для кращого запам'ятовування найбільш проблемних тем.
24. Миргородець В. М. Практичний посібник для учнів. *Методичний портал*. 2019. URL: <http://metodportal.com/node/77782>.
Анотація. Практичний посібник містить завдання для використання на уроках зарубіжної літератури під час вивчення біографії письменника та його творчості. У збірці також подано пам'ятки та алгоритми роботи з художніми текстами для виконання самостійної творчої роботи. Посібник призначено для учнів.
25. Миргородець В. М. Розвиток творчих здібностей учнів на уроках зарубіжної літератури. Опис досвіду. *Методичний портал*. 2019. URL: <http://metodportal.com/node/77783>.
Анотація. Публікація містить матеріали з досвіду роботи вчителя, рекомендації та конкретні приклади використання інтерактивних методів і прийомів на уроках зарубіжної літератури. Може бути цікава вчителям літератури.

26. Пікало Т. І. О часи, о звичаї...Про етикет замовте слово: виховний захід. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/o-casi-o-zvycai-pro-etiket-zamovte-slovo-109814.html>.
Анотація. Захід допоможе в ігровій формі нагадати історію та основні правила суспільного етикету. Сприятиме розвитку у дітей ерудиції, виховуватиме прагнення до самовдосконалення й культури спілкування, поведження.
27. Пікало Т. І. Вузлики теорії та корисні знахідки для опанування учнями літературних тем і творів: збірка. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/vuzliki-teorii-ta-korisni-znahidki-dla-opanuvanna-ucnami-literaturnih-tem-i-tvoriv-109810.html>.
Анотація. Збірка містить практичний матеріал для проведення уроків із зарубіжної літератури. Розроблені творчі завдання та ігрові моменти для перевірки рівня сприйняття прочитаного й засвоєного допоможуть учителю при плануванні роботи на уроках зарубіжної літератури у 5 класі.
28. Пікало Т. І. Наше здоров'я в наших руках, або спершу подумай, а потім зроби вибір: виховний захід. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/rolova-gra-nase-zdorova-v-nasih-rukah-abo-spersu-podumaj-a-potim-zrobi-vibir-109845.html>.
Анотація. Виховний захід має донести до свідомості учнів, що правильним вибором у житті кожного є здоровий спосіб життя, а шкідливі звички є причиною порушення здоров'я.
29. Пікало Т. І. Презентація: урок. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/prezentacia-na-temu-so-e-ludina-na-zemli-faust-jv-gete-109810.html>.
Анотація. Презентація допоможе учням визначити сенс опозиції Фауст-Мефістофель, розглянути основи філософської концепції Гете про закон єдності і боротьби протилежностей, можливість діалектичного розв'язання проблеми добра і зла.
30. Пікало Т. І. У чому полягає сенс життя й призначення людини у розумінні Л. Толстого: урок. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/u-comu-polagae-sens-zitta-j-priznacenna-ludini-u-rozuminni-ltolstogo-109847.html>.
Анотація. Проект містить цікаві факти із життя та творчості письменника. Це допоможе краще зрозуміти особистість Л.М.Толстого, його життєву позицію.
31. Руденко Л. В. Емма Андіївська. Казка про яян: урок. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/urok-emma-andievaska-kazka-pro-aan-106277.html>.
Анотація. Даний конспект уроку вчителі-філологи можуть використати під час вивчення біографії Е.Андіївської та ідейно-художнього аналізу твору «Казка про яян». У матеріалі використано традиційні, інтерактивні методи навчання.
32. Руденко Л. В. Є слова, що білі-білі...: виховний захід. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/90438>.
Анотація. Сценарій містить вірші, пісні про українську мову та Україну, історичні дані про утиски рідної мови, інсценізацію. Вчителі-філологи можуть використати даний матеріал під час проведення Дня української писемності, Міжнародного дня рідної мови, проведення тижня української мови.
33. Руденко Н. О. Богдан-Ігор Антонич. Поезії «Зелена Євангелія», «Різдво», «Вишні», «Автопортрет». Наскрізна життєствердність, міфологізм поезій Богдан-Ігор Антонич: урок. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/bogdan-igor-antonich-poezii-zelena-evangelia-rizdvo-visni-avtoportret-naskrizna-zittestverdnist-mifologizm-poezij-106932.html>.
Анотація. Даний конспект уроку можна використати при вивченні творчості Б.І. Антонича, аналізі віршів поета.
34. Руденко Н. О. Життєвий і творчий шлях О. Стороженка. Оповідання «Скарб» – узагальнений образ щастя: урок. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/urok-ukrainskoi-literaturi-zittevij-i-tvorcij-slah-ostorozhenka-opovidanna-skarb-uzagalnenij-obraz-sasta-106943.html>.

Анотація. Конспект уроку допоможе сформуванню уявлення школярів про життя і творчість письменника, опрацювати зміст оповідання, навчити характеризувати героя за його вчинками, з'ясувати проблематику твору, збагатити мовлення прислів'ями.

35. Руденко Н. О. Леонід Глібов – визначний український байкар. «Жаба і Віл». Головна думка, алегоричні образи: урок. *Всеосвіта*. 2019 URL: <https://vseosvita.ua/library/leonid-glibov-viznacnij-ukrainskij-bajkarzaba-i-vil-golovna-dumka-alegoricni-obrazi-109954.html>.

Анотація. Даний конспект уроку української літератури допоможе вчителю дати поняття про байку як літературний жанр, звернути увагу на особливість її побудови, зацікавить творчістю Л.Глібова.

36. Руденко Н. О. Орфографія: урок. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/povtorennja-vivcenogo-z-temi-orfografija-109978.html>.

Анотація. Конспект уроку української мови допоможе вчителю повторити, систематизувати й узагальнити вивчений учнями мовний матеріал із теми «Орфографія», закріпити вміння й навички знаходити та правильно обґрунтовувати вивчені орфограми, удосконалювати навички редагування текстів.

37. Руденко Н. О. Прислівник: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль: урок. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/prislivnik-zagalne-znacenna-morfologicni-oznaki-sintaksicna-rol-109579.html>.

Анотація. Даний конспект уроку допоможе поглибити й засвоїти матеріал про загальне значення прислівника, морфологічні ознаки та синтаксичну роль прислівника.

38. Самілик О. І. Використання, роль та значення дидактичних ігор та вправ на уроках математики в початкових класах. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/vikoristanna-rol-ta-znacenna-didakticnih-igor-ta-vprav-na-urokah-matematiki-v-pocatkovih-klasah-180275.html>.

Анотація. Дидактичні ігри можна використовувати як засіб навчання, виховання і розвитку школярів. У будь-якій грі розвивається увага, спостережливість, кмітливість.

39. Самілик О. І. Профілактика конфліктів в навчально-виховному процесі серед молодших школярів. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/profilaktika-konfliktiv-v-navcalno-vihovnomu-procesi-sered-molodsih-skolariv-180273.html>.

Анотація. Даний матеріал може бути використаним для попередження конфлікту в дитячому колективі.

40. Самілик О. І. Спортивні розваги для учнів 1-4 класів. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/sportivni-rozvagi-dla-ucniv-1-4-klasiv-104162.html>.

Анотація. Спортивні розваги вміщують різноманітні завдання. Діти змагаються в спритності, уважності, витривалості. Вчать працювати в команді, підтримувати один одного.

41. Свирид А. І. Я досліджую світ. Я вчуся дружити. 1 клас (для вчителів загальноосвітніх шкіл, 1 класи НУШ). *Методичний портал*. 2019. URL: <http://metodportal.com/node/75774>.

Анотація. Оpubліковано урок з інтегрованого курсу «Я досліджую світ» в 1 класі за темою «Я вчуся дружити», на якому учні познайомилися із правилами знайомства і дружби, розвивали вміння порівнювати, критично мислити, працювати в групах, парах, удосконалювали обчислювальні навички. Виховною метою уроку є формування почуття дружби, взаємодопомоги, товарищескості, бажання завжди жити в мирі і злагоді, уникати конфліктів.

42. Удовиченко Т. «Новий театр» увійшов у розум і серце наших малят. *Педагогічна трибуна*. 2019. № 2. С. 11–12.

Анотація. У статті висвітлено досвід роботи педагогічного колективу Липоводолінського ЗДО «Веселка» в напрямку роботи художньо – естетичного розвитку дошкільників. Надано роз'яснення щодо створення системної роботи в організації театрального мистецтва з дітьми, цікаві форми роботи з ними, створення необхідного предметно-розвивального середовища. У статті наголошується на використанні нетрадиційного підходу до створення сценічних костюмів, необхідної театрально-мистецької атрибутики, обладнання та іграшок, що сприяє крацюму

входженню дітей у цікавий та неповторний світ театру. Досвід педколективу розкриває практику роботи з вихованцями, які по-новому пізнали і сприйняли «новий театр».

43. Чайка І. А. Птахи. Риби. Виготовлення сюжетної казкової аплікації «Золота рибка»: розробка інтегрованого уроку з природознавства та трудового навчання для 1 класу. *Методичний портал*. 2019. URL: <http://metodportal.com/node/75596>.

Анотація. Публікація містить розробку інтегрованого уроку з природознавства та трудового навчання з використанням ігрових ситуацій, на якому діти знайомляться з рибами, їх будовою та закріплюють свої знання при виготовленні аплікації.

44. Чайка І. А. Птахи. Розвиток зв'язного мовлення. Назви птахів: розробка інтегрованого уроку з природознавства та навчання грамоти для 1 класу. *Методичний портал*. 2019. URL: <http://metodportal.com/node/75595>.

Анотація. Публікація містить розробку інтегрованого уроку з природознавства та навчання грамоти з використанням мультимедійного комплексу. На цьому уроці використовується багато ігор, методів критичного мислення, що дозволяє в цікавій формі розвивати мовлення дітей.

45. Чайка І. А. Скринька українських народних казок. Визначення героїв казки «Колобок». Інценізація казки. Предметна аплікація з рослинних форм «Зайчик»: розробка інтегрованого уроку з літературного читання та трудового навчання для 2 класу. *Методичний портал*. 2019. URL: <http://metodportal.com/node/75594>.

Анотація. Публікація містить розробку інтегрованого уроку з літературного читання та трудового навчання в ході якого діти знайомляться з поняттям "казка". працюють в парах, групах. інценізують казку "Колобок" та виготовляють одного з героїв казки з рослинних форм.

46. Шеденко Н. В. Буктрейлер як засіб формування читацької компетентності учнів. *Культуромовна особистість фахівця у XXI столітті: матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції* (м. Суми, 12 грудня 2019 року). Суми: СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2019. С. 260–263.

Анотація. Публікація містить теоретичні матеріали про особливості роботи над буктрейлером та зразки практичних робіт, виконаних учнями Берестівської загальноосвітньої школи I – III ступенів.

47. Шеденко Н. В. Онлайн-екскурсія «Сумщина на зоряній мапі». *Інноваційні стратегії інформатизації освіти за тематикою «Інфо-медійна грамотність учасників освітнього процесу: матеріали V щорічної он-лайн науково-освітньої виставки*. 2019. URL: https://drive.google.com/file/d/1rzpHF1cJmtNX0PdqMMMe7C8IYw7_78SO/view?usp=sharing.

Анотація. У роботі висвітлено етапи проєкту «Сумщина на зоряній мапі», його актуальність. Наведені зразки кінцевого продукту роботи над проєктом – онлайн-екскурсії.

48. Шеденко Н. В. Педагогічний менеджмент та модель сучасного вчителя як основа Нової української школи. *Інноваційні технології в роботі практичного психолога: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції*. (м. Суми, 05 червня 2019 року). Суми, 2019. С. 106–109.

Анотація. У статті проаналізовано актуальність змін у освіті та важливість готовності вчителя пристосовуватися до цих змін шляхом впровадження у своїй роботі нових ефективних форм та методів навчання.

49. Шеденко Н. В. Розвиток учнівських компетентностей через проєкт «Пластиліновий мультфільм». *Створення інформаційно-освітнього середовища сучасного закладу освіти України: матеріали збірника Міжнародного Фестивалю педагогічних інновацій*. Черкаси, 2019. С. 113–116.

Анотація. У роботі доведено, що учні краще розвивають навчальні компетентності шляхом роботи над проєктами, зокрема над інноваційною формою «Пластиліновий мультфільм». Наведено зразки напрацювань за даною темою, виокремлені етапи роботи над проєктом.

50. Шеденко Н. В. Топ-10 сучасних форм роботи з використанням гаджетів на уроках української літератури. *Створення інформаційно-освітнього середовища сучасного закладу освіти*

України: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Київ, 15 березня 2019 року). Суми: НВВ КЗ СОІППО, 2019. С. 108–112.

Анотація. У статті проаналізовано 10 сучасних форм роботи з учнями на уроках української літератури, які можна проводити за допомогою гаджетів: скрайбінг, буктрейлер, ментальні карти, робота з Learningapps, робота з Googl диском та ін. Доведено, що такі завдання для дітей цікаві, пізнавальні та сучасні.

51. Шеденко О. М. Світ дитячих іграшок. Гра для учнів 5-6 класів. *Трудове навчання в школі.* 2019. № 23-24(227-228). С. 46–50.

Анотація. Настільна гра для учнів 5-6 класів. Розробка буде корисною як для вчителя, так і для учнів, в процесі узагальнення знань з теми.

52. Шеденко О. М. Формування проектно-технологічної компетентності учнів на уроках трудового навчання як основна вимога нової школи. *Сучасний вимір та стратегії розвитку особистісно-професійної компетентності педагога:* матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Київ, 15 березня 2019 року). Суми: НВВ КЗ СОІППО, 2019. С. 263–265.

Анотація. У статті проаналізовано методики організації проектно-технологічної діяльності учнів на уроках трудового навчання, та доведено, що правильно організована проектна діяльність сприяє творчій діяльності учнів, формує вміння і навички, усвідомлення можливості використовувати набутий досвід у подальшому житті.

53. Яцура Н. П. На загадковій галявині: урок. *Всеосвіта.* 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/didacticnij-material-na-zagadkovij-galavini-110556.html>.

Анотація. У збірці вміщені загадки, рекомендовані для використання на уроках у початкових класах. Вони упорядковані за темами, що дає змогу швидко знайти потрібну. Запропонований матеріал допоможе вчителю урізноманітнити уроки, формувати в учнів бажання пізнавати творчість свого народу, історію рідного краю, навколишній світ, розвивати в дітей кмітливість, уміння зіставляти, в звичайному бачити прекрасне, привабливе, гарне і таємниче, зробити уроки цікавішими, засвоєння матеріалу - більш глибоким та міцним.

54. Яцура Н. П. Шкідливість куріння. Переказ тексту: урок. *Всеосвіта.* 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/skidlivist-kurinna-perekaz-tekstu-110492.html>.

Анотація. Публікація містить розробку конспекту уроку. Мета даного уроку - розвивати в учнів уміння складати план тексту, будувати за ним переказ, закріплювати орфографічну грамотність школярів, активізувати їх словниковий запас. Виховувати турботливе ставлення до свого здоров'я.

55. Яцура Т. В. Букви Яя. Письмо рядкової букви я. Послідовність подій: урок. *Всеосвіта.* 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/bukvi-a-a-napisanna-maloi-bukvi-a-tema-poslidovnist-podij-109710.html>.

Анотація. Мета даного уроку - удосконалювати навички свідомого і правильного виразного читання, закріплювати вміння зв'язно висловлювати свої думки на задану тему, збагачувати словниковий запас дітей; вчити учнів писати рядкову букву я, уміння аналізувати структуру букви, порівнювати її з іншими; зіставляти кількість звуків та букв у словах; розвивати фонематичний слух, увагу, пам'ять, виховувати в учнів охайність під час письма та дотримання норм каліграфічного письма.

56. Яцура Т. В. Прощай, Букваріку!: виховний захід. *Всеосвіта.* 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/vihovnij-zahid-prosavaj-bukvariku-110082.htm>.

Анотація. Мета даного заходу - створення атмосфери свята для першокласників, піднесеного настрою, радості за свої перші в житті перемоги завдяки першій книзі - Букварю. Даний матеріал сприятиме розвитку творчих здібностей, пам'яті, артистичних навичок дітей, виразному усному мовленню; формуванню інтересу до читання; бажання гарно вчитися й отримувати знання за допомогою книг; виховуванню почуття прекрасного, любові до книги, рідної мови.

НЕДРИГАЙЛІВСЬКИЙ РАЙОН

1. Ковтун Н. Ю. Навчальний проект «Таємниці подібності». 8 клас. *Математичний калейдоскоп*: збірник методичних матеріалів / уклад.: Т.В. Светлова. Суми: НВВ КЗ СОІППО, 2018. С. 74–76.

Анотація. Проект призначено для узагальнення та систематизації знань учнів з теми «Подібність трикутників», дослідження прикладних задач, способів визначення висоти об'єкта, відстаней на місцевості, пошуку цікавих історичних фактів про подібність трикутників.

2. Ковтун Н. Ю. Застосування подібності трикутників: урок. 8 клас. *Математичний калейдоскоп*: збірник методичних матеріалів / укладач: Т.В. Светлова. Суми: НВВ КЗ СОІППО, 2018. С. 76–84.

Анотація. Публікація містить розробку конспекту уроку геометрії у 8 класі, як уроку систематизації та узагальнення знань «Застосування подібності трикутників», на якому учні презентують результати роботи над навчальним проектом «Таємниці подібності».

ПУТИВЛІВСЬКИЙ РАЙОН

1. Блінова О. В. Гриби: презентація. На урок. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/prezentaciya-do-uroku-prirodoznavstva-105086.htm>.

Анотація. Презентація допоможе вчителю при підготовці до уроку на тему «Гриби» у початкових класах. Дібраний матеріал дасть уявлення про будову та різновиди грибів, а також правила їх збирання. Можна користуватись при складанні конспекту виховного заходу, проєктів.

2. Ващенко В. В. Веселі долоньки: аплікація з кольорового паперу: урок. На урок. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/105739>.

Анотація. Конспект уроку-проєкту з трудового навчання в 3 класі.

3. Ващенко В. В. Картки до уроків математики. На урок. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/105748>.

Анотація. Оpubліковано серію карток для вивчення та закріплення табличних випадків множення та ділення.

4. Ващенко В. В. Шануй батька й неньку свою: родинне свято: розробка виховного заходу. На урок. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/105742>.

Анотація. Оpubліковано розробку виховного заходу з учнями 3 класу.

5. Ващенко Т. О. От слова к группе слов. Лиса и Тетерев (сказка): урок. На урок. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/konspekt-uroku-z-literaturnogo-chitannya-rosiyska-mova-3-klas-na-temu-lisa-i-teterev-109885.html>.

Анотація. Публікація містить різні види робіт з текстом. Метою проведення уроку є вдосконалення навичок виразного, свідомого читання учнів початкових класів.

6. Грінченко З. М. Прагнемо жити у мирі та злагоді: розробка виховної години (урок мужності). *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/urok-muznosti-tema-pragnemo-ziti-u-mirita-zlagodi-168198.html>.

Анотація. Поглибити знання учнів про Міжнародний День миру та про важливість миру на Землі, формувати розуміння єдності та цілісності України, її багатонаціонального народу, сприяти усвідомленню спільності інтересів громадян держави в розбудові України; формувати потребу вносити особистий вклад у збереження миру, творення добра на Землі, розширювати знання учнів про партизанський рух в Україні; виховувати патріотизм, гуманізм. Під час заходу використані вправи: «Мозаїка», «Мікрофон», асоціативний куц.

7. Грінченко З. М. Причастный оборот. Выделение причастного оборота запятыми: конспект уроку з російської мови в 7 класі. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/urok-po-teme-pricastnyj-oborot-vydelenie-pricastnogo-oborota-zapatyami-176937.html>.

Анотація. Содействовать закреплению знаний учащихся о причастии – форме глагола, дать понятие о причастном обороте, выделении его на письме; вырабатывать умение видеть определяемое слово, причастие и зависимые от него слова; развивать навыки грамотного письма, умение анализировать, систематизировать; воспитывать культуру общения. Формы работы: индивидуальная, групповая, фронтальная. Оборудование: карточки с индивидуальными заданиями, портрет Сергея Есенина, толковый словарь С.И.Ожегова.

8. Грінченко З. М. Художнє слово поета рідного краю: конспект уроку-зустрічі з української літератури в 5 класі. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/urok-zustric-hudozne-slovo-poeta-ridnogo-krau-172657.html>.

Анотація. Дана розробка дасть можливість розширити знання учнів про А. В. Луговського – сучасного поета Путивльщини, автора збірок віршів; ознайомити учнів з біографією і творчим доробком поета; викликати захоплення неповторним, багатим поетичним словом митця; розкрити чарівний світ жанрового багатства його поезій.

9. Зозуля З. В. Соціально-економічний розвиток західноукраїнських земель в другій половині 19 століття: урок з історії України. 9 клас. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/istoriya-ukra-ni-tema-uroku-socialno-ekonomichniy-rozvitok-zahidnoukra-nskih-zemel-v-drugiy-polovini-19-stolitnya-108076.html>.

Анотація. Публікація містить розробку уроку з історії України в 9 класі. Мета уроку: охарактеризувати соціально-економічний розвиток західноукраїнських земель, визначити причини трудової міграції українців.

10. Зозуля З. В. Україна – єдина, соборна: урочиста лінійка до 100-річчя Соборності України. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/urochista-liniyka-do-100-richchya-sobornosti-ukra-ni-tema-ukra-na-edina-soborna-108078.html>.

Анотація. Сценарій лінійки, присвяченої 100-річчю Соборності України. Ознайомлює учнів з історичними подіями, які призвели до об'єднання УНР та ЗУНР.

11. Зозуля З. В. Що? Де? Коли?: історична гра. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/istorichna-gra-scho-de-koli-108072.html>.

Анотація. Розробка виховного заходу охоплює теми: «Життя первісних людей», «Давній Єгипет», «Релігія та культура Давнього Сходу», «Християнство».

12. Карпець С. О. Перші кроки з PowerPoint.: посібник для учнів 7-9 класів. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/persi-kroki-z-powerpoint-posibnik-dla-ucniv-7-9-klasiv-196134.html>.

Анотація. Посібник для викладання факультативного курсу допоможе учням ознайомитися з середовищем, засобами та можливостями програми Microsoft Office PowerPoint. Матеріал викладено в доступній формі. Розглядаються всі основні способи використання засобів PowerPoint. Посібник може бути корисний для використання в роботі й учителями для створення власних презентацій.

13. Костюченко І. Г. Відкриваємо переставний закон додавання: розробка уроку з математики у 1 класі НУШ. *Методичний портал*. 2019. URL: <http://metodportal.com/node/74795>.

Анотація. План-конспект уроку на заявлену тему, мета якого – ознайомити учнів з переставною властивістю додавання та умінь використовувати переставну властивість при додаванні, удосконалювати вміння й навички учнів додавати і віднімати в межах 10; розвивати логічне мислення, математичні здібності; виховувати старанність, любов до математики.

14. Костюченко І. Г. Опис досвіду роботи. Самоосвіта: методична розробка. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/opis-dosvidu-roboti-samoosvita-126702.html>.

Анотація. Опис досвіду роботи вчителя початкових класів В`язенського навчально-виховного комплексу: загальноосвітня школа І-ІІ ступенів - дошкільний навчальний заклад Путивльської районної ради Сумської області Костюченко Ірини Григорівни. Досвід базується на науково-методичному фундаменті, містить передові педагогічні ідеї, власні знахідки й напрацювання за

методичною проблемою «Ігрова навчальна діяльність учнів початкових класів на уроках математики».

15. Костюченко І. Г. План самоосвіти. Планування: авторський матеріал. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/plan-samoosviti-planuvannya-107476.html>.

Анотація. План самоосвіти вчителя початкових класів В'язенського навчально-виховного комплексу: загальноосвітня школа I-II ступенів дошкільний навчальний заклад Путивльської районної ради Сумської області Костюченко Ірини Григорівни. Учитель працює в 1 класі НУШ, методична проблема «Ігрова навчальна діяльність учнів початкових класів на уроках математики».

16. Костюченко І. Г. Прийоми додавання і віднімання в межах 10: перевіряємо свої досягнення (розробка уроку). *Методичний портал*. 2019. URL: <http://metodportal.com/node/75894>.

Анотація. План-конспект уроку на заявлену тему, мета якого – узагальнити й систематизувати знання учнів про дії додавання й віднімання в межах 10; розвивати логічне мислення, обчислювальні вміння, самостійність, увагу, пам'ять; виховувати акуратність, старанність, працьовитість.

17. Коцюба Л. Г. Вирази та їх спрощення. Розв'язування вправ: урок. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/106548>.

Анотація. Публікація містить розробку конспекту уроку математики в 6 класі (урок вивчення нового матеріалу) з використанням мультимедійної презентації.

18. Коцюба Л. Г. Гідростатичний тиск: урок. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/108296>.

Анотація. Публікація містить розробку конспекту уроку фізики в 7 класі (урок вивчення нового матеріалу).

19. Коцюба Л. Г. Дисперсія світла: урок. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/108257>.

Анотація. Комбінований урок з фізики в 11 класі. Містить різні види роботи, які супроводжуються відеоматеріалом.

20. Коцюба Л. Г. Закон Ома для однорідної ділянки кола: урок. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/108250>.

Анотація. Публікація містить розробку конспекту уроку фізики у 9 класі, присвяченому вивченню закону Ома. Урок супроводжується мультимедійною презентацією.

21. Коцюба Л. Г. Магнітна дія струму. Дослід Ерстеда. Магнітне поле провідника зі струмом: урок. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/108241>.

Анотація. Публікація містить розробку конспекту уроку фізики у 9 класі. Урок вивчення нового матеріалу, який супроводжується демонстраційним і відеоматеріалом.

22. Коцюба Л. Г. Розв'язування вправ на додавання та віднімання десяткових дробів: урок. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/106446>.

Анотація. Публікація містить розробку конспекту уроку математики в 5 класі, на якому закріплюються знання з теми. Урок- мандрівка в казку «Снігова королева». Урок супроводжується мультимедійною презентацією.

23. Коцюба Л. Г. Розв'язування вправ на множення десяткових дробів: презентація. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/106439>.

Анотація. Підготовлена презентація до уроку математики в 5 класі у якій запропоновані вправи, відповіді для самоперевірки різних видів робіт.

24. Коцюба Л. Г. Розв'язування вправ на множення десяткових дробів: урок. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/106420>.

Анотація. Публікація містить розробку конспекту уроку математики в 5 класі (урок закріплення вивченого матеріалу) з використанням мультимедійної презентації.

25. Коцюба Л. Г. Розв'язування задач на зміни агрегатного стану речовини: урок. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/106567>.

Анотація. Конспект уроку з фізики у 8 класі на закріплення матеріалу з теми «Зміна агрегатного стану речовини» з використанням мультимедійної презентації.

26. Коцюба Л. Г. Розв'язування задач на зміни агрегатного стану речовини: презентація. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/106573>.

Анотація. Підготовлена презентація до уроку з правильним оформленням розв'язків задач і графіків.

27. Красилова Т. М. Другорядні члени речення. Означення. Способи його вираження: конспект уроку з української мови в 5 класі. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/konspekt-uroku-z-ukra-nsko-movi-v-5-klasi-z-temi-drugoryadni-chleni-rechennya-oznachennya-sposobi-yogo-virazhennya-104627.html>.

Анотація. Даний конспект уроку розроблено з урахуванням вікових особливостей п'ятикласників. У розробці наявні різні форми, прийоми та методи навчання. Використано інтерактивна вправа «Незакінчене речення», метод «Творче конструювання». Особлива увагу приділяється словниковій і орфографічній роботі.

28. Красилова Т. М. Комунікативні вправи як засіб формування мовленнєвої компетенції: дидактичний матеріал для 5 класу. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/didacticnij-material-dla-5-klasu-komunikativni-vpravi-ak-zasib-formuvanna-movlennevoi-kompetencii-123670.html>.

Анотація. Дана робота відповідає вимогам програми з української мови загальноосвітньої школи і призначена для учнів 5 класу. Вона надасть можливість узагальнити, систематизувати, закріпити та самостійно перевірити знання правил українського правопису. Мета збірника – виконання мовленнєво-ситуативних завдань на уроках з української мови, що дають змогу узагальнити знання учнів з певних тем, закріпити навички мовних розборів, розвинути уміння висловлювати думки та судження в усній та писемній формах з метою поглиблення інтересу до лінгвістичної науки. Використання ситуативних завдань значно підвищує практичну спрямованість уроків української мови, сприяє формуванню й розвитку інтересу до мови з боку учнів.

29. Красилова Т. М. Комунікативні вправи як засіб формування мовленнєвої компетенції: дидактичний матеріал для 5 класу. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/didacticnij-material-dlya-5-klasu-komunikativni-vpravi-yak-zasib-formuvannya-movlennevo-kompetenci-98025.html>.

Анотація. Дана робота відповідає вимогам програми з української мови загальноосвітньої школи. Вона надасть можливість узагальнити, систематизувати, закріпити та самостійно перевірити знання правил українського правопису. Мета збірника – виконання мовленнєво-ситуативних завдань на уроках української мови, що дають змогу узагальнити знання учнів з певних тем, закріпити навички мовних розборів, розвинути вміння висловлювати думки та судження в усній та писемній формах з метою поглиблення інтересу до лінгвістичної науки. Використання ситуативних завдань значно підвищує практичну спрямованість уроків української мови, сприяє формуванню й розвитку інтересу до мови з боку учнів.

30. Красилова Т. М. Написання не з іменниками: конспект уроку з української мови в 6 класі. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/konspekt-uroku-z-ukra-nsko-movi-v-6-klasi-z-temi-napisannya-ne-z-imennikami-98006.html>.

Анотація. Даний конспект уроку має на меті через систему різноманітних вправ і завдань пояснити шестикласникам правила написання не з іменниками. На даному уроці діти стануть співавторами вчителя. Через проблемні питання, пошукову роботу пізнавальна активність учнів збільшиться.

31. Красилова Т. М. Словосполучення. Відмінність словосполучення від слова й речення: конспект уроку з української мови в 5 класі. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/konspekt-uroku-z-ukra-nsko-movi-v-5-klasi-z-temi-slovospoluchennya-vidminnost-slovospoluchennya-vid-slova-y-rechennya-97998.html>.

Анотація. Даний конспект уроку розроблено з урахуванням вікових особливостей п'ятикласників. У розробці наявні різні форми, прийоми і методи навчання. Використано інтерактивні вправи «Незакінчене речення», гра-естафета «Хто більше». Особлива увагу приділяється словниковій роботі, орфографічній, роботі з таблицею.

32. Красилова Т. М. Філологічний експрес: позакласний захід з української мови для учнів 5-6 класів. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/pozaklasniy-zahid-z-ukra-nsko-movi-dlya-uchniv-5-6-klasiv-filologichniy-ekspres-104628.html>.

Анотація. Розробка позакласного заходу, що має на меті навчати дітей розуміти й збагачувати рідну мову, формувати розуміння того, що українська мова - наш скарб, без якого не може існувати ні народ, ні Україна як держава, розширювати знання про красу і багатство української мови та літератури.

33. Кривопишина Н. В. Весела вівця: художня праця. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/hudozna-praca-vesela-vivca-178896.html>.

Анотація. Публікація містить розробку заняття з художньої праці "Весела вівця" для дітей старшого дошкільного віку. Цікаве завдання, яке стимулює самостійну художню діяльність дітей і навчає прийомам використання в аплікації різних предметів.

34. Кривопишина Н. В. До ведмедика у гості: заняття з логіко-математичного розвитку. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/tema-do-vedmedika-u-gosti-178713.html>.

Анотація. Публікація містить розробку інтегрованого заняття-квесту для дітей старшого дошкільного віку з логіко-математичного спрямування. Буде цікавим для педагогів.

35. Миколаєць І. В. Свята та розваги: методична розробка. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/metodicnij-material-svata-ta-rozvagi-173913.html>.

Анотація. Публікація містить теоретичний матеріал сучасного підходу до організації свят та розваг в закладі дошкільної освіти: як розробити сценарій та дібрати цікаві розваги, як розподілити ролі дітям, як дібрати репертуар і вдалий музичний супровід.

36. Миколаєць І. В. Як діти осінь шукали: розвага. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/user/id497084>.

Анотація. Публікація містить розробку сценарію розваги для дітей середнього дошкільного віку "Як діти осінь шукали" із добіркою віршиків, ігор та музичного репертуару. Буде цікавою для музичних керівників та вихователів закладів дошкільної освіти.

37. Новікова О. О. Калейдоскоп здоров'я: додаткові матеріали до уроків з основ здоров'я. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/kalejdoskop-zdorova-dodatkovyi-materiali-do-urokiv-z-osnov-zdorova-196228.html>.

Анотація. Посібник включає в себе: вірші-навчалочки, пам'ятки, поради дітям і батькам, казки і притчі, прислів'я про здоров'я, релаксаційні вправи, рухавки, пальцеві ігри, вправи для очей і хребта, що дає можливість активізувати ініціативу і творче самовираження учнів, знижує настання стомленості під час освітнього процесу.

38. Новікова Ю. А. Розвиток ритмічного відчуття та звуковисотного слуху учнів на уроках музичного мистецтва засобами використання інноваційних технологій навчання. *Освіта XXI століття: теорія, практика, перспективи: матеріали Першої Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції (м. Київ, 18 квітня 2019 року)*. Київ : Фенікс, 2019. С. 208–210.

Анотація. У статті проаналізовано використання інноваційних технологій навчання на уроках музичного мистецтва у закладах загальної середньої освіти для розвитку ритмічного відчуття та звуковисотного слуху учнів та наведено цікаві приклади.

39. Петриченко О. М. Готичний стиль. Живопис. Книжкова мініатюра. Мода: презентація. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/gotichniy-stil-zivopis-knizkova-miniatura-moda-104241.html>.

Анотація. Презентація містить інформацію про особливості розвитку монументального та станкового живопису готичного стилю. Знайомить із книжковою мініатюрою того періоду, а

також із тенденціями моди. Матеріал може зацікавити як вчителів, так і учнів 8 класу під час вивчення теми «Готичний стиль» з мистецтва.

40. Петриченко О. М. Мистецтво Північної Америки: презентація. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/prezentacia-mistectvo-pivnicnoi-ameriki-104247.html>.

Анотація. Зміст презентації ознайомлює із стилями та напрямками сучасного образотворчого мистецтва Америки. Містить репродукції та фотографії творів сучасного мистецтва, відео з майстер-класом з виконання графіті. Матеріал буде корисним учителям мистецтва та учням 10 класів під час вивчення теми «Мистецтво Американського культурного регіону».

41. Петриченко О. М. Музичні інструменти народів Африки: презентація. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/prezentacia-muzicni-instrumenti-narodiv-afriki-104250.html>.

Анотація. Презентація містить матеріал для вивчення теми «Мистецтво африканського культурного регіону» для уроків мистецтва в 10 класі. Знайомить із назвами народних музичних інструментів африканського континенту, а також містить посиланнями на сайти, на яких можна побачити їх та почути звучання. Матеріал буде корисним як для вчителів мистецтва, так і для учнів, які мають бажання розширити свій кругозір.

42. Петриченко О. М. Принципи дизайну. Характеристика принципів дизайну: презентація. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/prezentacia-z-tehnologij-principi-dizajnu-104254.html>.

Анотація. Презентація містить матеріал з теми "Принципи дизайну. Характеристика принципів дизайну" для уроків технологій в 11 класі. Наведено приклади основних принципів, їх характеристика, зображення інтер'єрів.

43. Петриченко О. М. Стиль бароко в мистецтві: презентація. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/stil-baroko-v-mistectvi-104215.html>.

Анотація: Особливості європейського бароко в різних видах мистецтва. Ознайомлення зі зразками творів архітектури, скульптури, живопису. Знайомство із творчістю митців бароко: Мікеланджело Караваджо, Пітера Пауля Рубенса, Джованні Лоренцо Берніні. Матеріал буде корисним для вчителів мистецтва, учнів 8 класу під час вивчення теми «Стиль бароко».

44. Петриченко О. М. Штучні матеріали: їх переваги та недоліки: презентація. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/stucni-materiali-ih-perevagi-ta-nedoliki-104233.html>.

Анотація. Презентація містить матеріал про види та особливості хімічних волокон, способи догляду за тканинами. Розкривається процес виготовлення хімічного волокна. Матеріал буде корисним вчителям трудового навчання, учням 8 класу під час роботи над проектом за основною технологією «Технологія виготовлення швейних виробів машинним способом».

45. Селіверстова Н. В. Закріплення множення і ділення круглого числа на одноцифрове число. Складені задачі на 2-3 дії: розробка уроку. Методичний портал. 2019. URL: <http://metodportal.com/node/75378>.

Анотація. План-конспект уроку на заявлену тему, мета якого закріпити вміння учнів множити й ділити круглі числа на одноцифрове, удосконалювати вміння розв'язувати складені задачі на 2-3 дії, розвивати пам'ять, увагу, логічне мислення, обчислювальні навички; виховувати дружні стосунки, взаємодопомогу, інтерес до уроків математики.

46. Селіверстова Н. В. Портфоліо вчителя початкових класів: презентація. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/prezentacia-portfolio-vcitela-pocatkovih-klasiv-110877.html>.

Анотація. Портфоліо вчителя початкових класів Кочерезької загальноосвітньої школи І-ІІ ступенів Селіверстової Наталії Володимирівни на тему «Інтерактивні технології навчання як засіб розвитку творчого мислення».

47. Селіверстова Н. В. Природа нашого краю. Село Кочерги: презентація. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/prezentacia-priroda-nasogo-krau-selo-kocergi-110879.html/>.

Анотація: Презентація про мальовниче село Кочерги, яке розташоване на території Сумської області – крайньої північно-східної частини України, у 20 км від м. Путивль – історичної коліски Київської Русі.

48. Стельмах Л. І. Як за первісних часів виникали мистецтво й релігійні вірування: урок. *На урок.* 2019. URL: <https://naurok.com.ua/urok-yak-za-pervisnih-chasiv-vinikali-mistectvo-y-religiyni-viruvannya-102378.html>.

Анотація. Публікація містить розробку конспекту уроку в 6 класі, що дозволить ознайомити учнів із мистецтвом та релігійними віруваннями первісних людей. Урок передбачає роботу в зошиті з друкованою основою П. В. Мороз, О. В. Галєгова «Кросворд. Додаток для створення пазлів».

49. Суховєєва Л. О. Пори року: динамічні таблиці. *Всеосвіта.* 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/dinamicni-tablici-pori-roku-173787.html>.

Анотація. Динамічні таблиці «Пори роки» створені методом ейдетики. Сприятимуть кращому запам'ятовуванню та розумінню дітьми ознак кожного сезону. Також робота з цими матеріалами сприятиме розвитку зв'язного мовлення, пам'яті та образного мислення в учнів початкових класів. Використовувати можна як на уроках, так і на позакласних заняттях.

50. Тверітінова О. В. Мої друзі - моє багатство: ранкова зустріч. 1 клас. *Всеосвіта.* 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/rankova-zustric-moi-druzi-moe-bagatstvo-1-klas-199814.html>.

Анотація. Публікація містить розробку ранкової зустрічі до тематичного тижня «Мої друзі» і сприяє психологічному налаштуванню дитини до навчання, об'єднує дітей, і, що дуже важливо, створює позитивний настрій учнів. Кожен етап зустрічі передбачає формування цінностей і ключових компетентностей, які будуть основою для створення відповідального та дбайливого колективу дітей.

51. Тохтамиш О. В. День українського козацтва: сценарій змагань. *На урок.* 2019. URL: <https://naurok.com.ua/scenariy-zmagan-den-ukra-nskogo-kozactva-89661.html>.

Анотація. Сценарій змагань між хлопчиками до Дня захисника України та Дня українського козацтва. Мета заходу: сприяти розвитку фізичних якостей школярів; формувати уявлення учнів про обов'язок, мужність, героїзм; викликати почуття захоплення й гордості подвигами українських людей; прагнення виховувати в собі волю, цілеспрямованість, моральну красу.

52. 23. Тохтамиш О. В. День українського козацтва: презентація до сценарію змагань. *На урок.* 2019. URL: <https://naurok.com.ua/prezentaciya-do-scenariyu-zmagan-den-ukra-nskogo-kozactva-89662.html>.

Анотація. Презентація до сценарія змагань «День українського козацтва та захисника України». Мета заходу: сприяти розвитку фізичних якостей школярів; формувати уявлення учнів про обов'язок, мужність, героїзм; викликати почуття захоплення і гордості подвигами українських людей; прагнення виховувати в собі волю, цілеспрямованість, моральну красу.

53. Тохтамиш О. В. Хто зверху?: сценарій до Дня Святого Валентина. *На урок.* 2019. URL: <https://naurok.com.ua/scenariy-do-dnya-svyatogo-valentina-hto-zverhu-89665.html>.

Анотація. Сценарій заходу до Дня Святого Валентина для старшокласників «Хто зверху?». Учням дуже сподобається гра-аналог телевізійного шоу. Мета заходу: організувати дозвілля учнів; розвивати творчу активність, комунікабельність, мову, мислення, пам'ять, увагу; розширювати світогляд дітей; виховувати почуття товарищескості, доброзичливості, взаємодтримки та взаємовиручки.

54. Тохтамиш О. В. Посвята у старшокласники: сценарій. *На урок.* 2019. URL: <https://naurok.com.ua/scenariy-posvyata-u-starshoklasniki-89663.html>.

Анотація. Сценарій прийому учнів восьмих класів у організацію старшокласників в ігровій формі. Мета заходу: допомогти дітям усвідомити важливість і відповідальність бути старшокласником; розвивати артистизм, логічне мислення, зв'язне мовлення; сприяти згуртуванню учнівського колективу; виховувати повагу до вчителів, бажання продовжувати вчитися в старших класах.

55. Тохтамиш О. В. Сценарій випускного в 9 класах. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/scenariy-vipuskного-u-9-h-klasah-89660.html>.
Анотація. Випускний у дев'ятому класі вважають не таким важливим і святковим, як в одинадцятому. Але ж так багато учнів покидають стіни рідної школи саме після дев'ятого класу. Тому для них також створюємо свято.
56. Тохтамиш О. В. Хто зверху?: презентація до сценарію. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/prezentaciya-do-scenariyu-hto-zverhu-89675.html>.
Анотація. Презентація до сценарію конкурсного заходу до Дня Святого Валентина «Хто зверху» для старшокласників. Мета заходу: організувати дозвілля учнів; розвивати творчу активність, комунікабельність, мову, мислення, пам'ять, увагу; розширювати світогляд дітей; виховувати почуття товариськості, доброзичливості, взаємопідтримки та взаємовиручки.
57. Федотенко Т. О. Додавання кількох доданків. Задачі на знаходження довжини трикутника: презентація до інтегрованого уроку. 2019. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/prezentacia-do-integrovanogo-uroku-na-temu-dodavanna-kilkoh-dodankiv-zadaci-na-znahodzenna-dovzini-storoni-trikutnika-190861.html>.
Анотація. Презентація до інтегрованого уроку з математики, природознавства та образотворчого мистецтва для учнів 4 класу. Виховною метою проведення уроку є формування у дітей почуття національної свідомості та любові до своєї Батьківщини.
58. Федотенко Т. О. З Новим роком, друзі!: конкурсно-розважальна програма. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/konkursno-rozvalna-programa-z-novim-rokom-druzi-190680.html>.
Анотація. Виховний захід для дітей початкової школи з цікавими конкурсно-розважальними завданнями, іграми, піснями про Новий рік. Розробка буде корисною для вчителів і студентів.
59. Федотенко Т. О. Звідки береться веселка?: урок. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/urok-tema-zvidki-beretsa-veselka-190260.html>.
Анотація. Оpubліковано нестандартні завдання та вправи для уроку з предмету «Я досліджую світ» для 1 класу.
60. Федотенко Т. О. Інтегрований урок з математики та природознавства в 3 класі: урок-форум. *Відкритий урок: розробки, технології, досвід*. 2019. № 02. URL: http://osvita.ua/school/lessons_summary/.
Анотація. План-конспект інтегрованого уроку на тему «Читання і запис чисел у розрядній таблиці. Розрядний склад числа. Запис числа у вигляді суми розрядних доданків. Визначення загальної кількості сотень, десятків, одиниць у трицифрових числах. Міліметр».
61. Федотенко Т. О. Розвиток критичного мислення молодших школярів. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/statta-rozvitok-kriticnogo-mislenna-molodsih-skolariv-190261.html>.
Анотація. У статті висвітлені теоретичні та практичні можливості розвитку критичного мислення молодших школярів в умовах освітнього процесу. Розглянуто технологію розвитку критичного мислення на уроках у початкових класах. Визначено чинники розвитку критичного мислення молодших школярів.
- Федотенко Т. О. Тиждень Веселка: Урок-форум. *Відкритий урок: розробки, технології, досвід*. 2019. № 02. URL: http://osvita.ua/school/lessons_summary/.
Анотація. Видання містить нестандартні завдання та вправи до курсу «Я досліджую світ» для учнів 1 класів відповідно до концепції Нова українська школа.
62. Федотенко Т. О. Читання і запис чисел у розрядній таблиці. Розрядний склад числа. Міліметр: урок. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/urok-tema-citanna-i-zapis-cisel-u-rozradnij-tablici-rozradnij-sklad-cisla-milimetr-190264.html>.
Анотація. План-конспект інтегрованого уроку з математики та природознавства в 3 класі, мета якого сформулювати вміння визначати загальну кількість сотень, десятків, одиниць у трицифрових числах, навчити розв'язувати задачі, які включають збільшення, зменшення числа на

кілька одиниць, у кілька разів, удосконалювати обчислювальні навички, розвивати увагу, математичне мовлення, виховувати організованість.

63. Черв'яцова Г. Є. Формування мовленнєвої компетенції учнів засобами ігрової технології на уроках іноземної мови. *Освітні інновації: філософія, психологія, педагогіка*: збірник наукових статей / за заг. ред. О.В. Зосименко. Суми: ФОП Цьома С.П., 2019. Т. 1. С. 59–62.

Анотація. У статті проаналізовано сутність мовленнєвої компетенції, розглянуто особливості використання ігрових технологій на уроках іноземної мови з метою формування мовленнєвої компетентності учнів.

64. Яцина А. В. І в звуках пам'ять відгукнеться! (до Дня скорботи і вшанування пам'яті жертв війни в Україні, 6-9 кл.). *Виховна робота в школі*. 2019. № 5(174). С. 16-1–16-4.

Анотація. Публікація містить розробку виховного заходу для учнів 6-9 класів, присвяченого Дню скорботи і вшанування пам'яті жертв війни в Україні. Мета заходу: сформувати в учнів почуття гордості за український героїчний народ, повагу до його історичного минулого, виховувати патріотизм, відвагу, рішучість у своїх діях, силу волі.

РОМЕНСЬКИЙ РАЙОН

1. Бобро Г. Ю. Своя гра: презентація. На урок. 2019.
URL: <https://naurok.com.ua/publ/84179>.

Анотація. Дану презентацію доцільно використовувати як інтелектуальний конкурс при проведенні спортивних змагань.

2. Бобро Г. Ю. Футбол: урок. 8 клас. На урок. 2019.
URL: <https://naurok.com.ua/publ/79446>.

Анотація. Матеріали уроку допоможуть учителям фізкультури, як удосконалити техніку удару по нерухомому м'ячу та м'ячу, що котиться, внутрішньою стороною стопи; повторити техніку вкидання м'яча з різних вихідних положень, перевірити вміння виконувати удари по м'ячу ногою на точність та сприяти розвитку швидкості, спритності, координації рухів учнів.

3. Бобро Г. Ю. Футбольний квест: змагання. На урок. 2019.
URL: <https://naurok.com.ua/publ/79427>.

Анотація. Позакласний захід «Футбольний квест» сприятиме поглибленню знань з теми «Футбол», інтересу до спортивних досягнень в нашій державі. Завдання квесту розраховані на учнів 7 класу.

4. Бобро І. А. Логарифми: презентація. На урок. 2019.
URL: <https://naurok.com.ua/publ/96134>.

Анотація. Презентацію доцільно використати на уроках систематизації знань з теми "Логарифми", а також при підготовці до ЗНО.

5. Бобро І. А. Розумники і розумниці: математична гра. На урок. 2019.
URL: <https://naurok.com.ua/publ/79415>.

Анотація. Дану розробку можна використати при проведенні предметного тижня (для учнів 7,8 класу). До математичної гри «Розумники і розумниці» входять цікаві задачі, чайнворд, задачі з сірниками, зашифровані слова. Презентація дозволить всі конкурси зробити більш наочними і цікавими.

6. Бобро І. А. У світі логіки: презентація. На урок. 2019.
URL: <https://naurok.com.ua/publ/96163>.

Анотація. Презентація містить цікаві логічні задачі, посилання на інтерактивні вправи. Матеріал доцільно використати при підготовці позакласних заходів з математики.

7. Іванова Л. М. Людина і довкілля: взаємодіяти, а не нищити. *Вісті Роменщини*. 2019. № 46. С. 11.

Анотація. Стаття присвячена питанню взаємодії людини і природи на сучасному етапі розвитку суспільства. У ній наголошується про посилення впливу людини на довкілля. Приведені приклади формування екологічної культури мешканців села Пустовійтівки, висвітлено питання роздільного сортування та утилізації побутових відходів. Особлива увага приділена пожежній безпеці у природі. На прикладі загоряння торф'яників на місцях пожеж, показано як необережне поводження з вогнем завдає великої шкоди довкіллю, створює загрозу життю та здоров'ю людей.

8. Іванова Л. М. Транспорт речовини в організмі людини: цикл уроків. 8 клас. *Біологія*. 2020. № 1-3 (625-627). С. 19–22.

Анотація. У циклі уроків за темою «Транспорт речовин в організмі людини» розкривається значення рідин організму, показано взаємозв'язок формених елементів крові з їх функціями, звертається увага на практичне застосування знань у житті людини. Уроки розроблені з дотриманням компетентного підходу в навчальному процесі, сприяють розвитку ключових компетентностей сучасного школяра: спілкування державною мовою, обізнаність у природничих науках і технологіях, математична грамотність, соціальна компетентність. Висвітлюються інтерактивні прийоми і методи роботи.

9. Іванова Л. М. Формування екологічної компетентності учнів на уроках біології та в позаурочний час. *Біологія*. 2020. № 1-3 (625-627). С. 2–5.

Анотація. Концепція Нової української школи ставить ключовим завданням сучасного освітнього процесу реалізацію компетентного підходу. Однією з ключових компетентностей НУШ є екологічна грамотність і здорове життя: уміння розумно й раціонально користуватися природними ресурсами в межах сталого розвитку, усвідомлення ролі навколишнього середовища для життя та здоров'я людини, здатність і бажання дотримувати здорового способу життя. У статті проаналізовано погляди науковців щодо змісту поняття «екологічна компетентність», шляхи її формування на уроках біології та в позаурочний час. Висвітлено досвід з проведення уроків та позакласних заходів, метою яких є формування екологічної грамотності учнів, розглянуті теоретичні аспекти та шляхи вирішення проблеми формування екологічної компетентності учнів.

10. Лях О. М. Кросенс на уроках зарубіжної літератури: презентація. *На урок*. 2019. URL: <http://naurok.com.ua/publ/>.

Анотація. Кросенси можна використати на різних уроках зарубіжної літератури в 5-10 класах.

11. Лях О. М. Лексика: презентація до уроку російської мови в 5 класі. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/118762>.

Анотація. Презентацію можна використати під час вивчення або повторення цієї теми у 5 класі.

12. Лях О. М. Опис пам'ятника: презентація до уроку розвитку мовлення. Російська мова. 8 клас. *На урок*. 2019. URL: <http://naurok.com.ua/publ/>.

Анотація. Презентацію можна використати на уроці російської мови у 8 класі.

13. Лях О. М. Рогинці та рогинчани: презентація шкільного фотомузею. *На урок*. 2019. URL: <http://naurok.com.ua/publ/>.

Анотація. Презентація знайомить з основними експозиціями музею. Може бути цікава для педагога-організатора та класного керівника.

14. Шевченко С. М. Виготовлення найпростішого оптичного пристрою: лабораторна робота. 2019. URL: <http://nndiivi.org.ua/images/stories/2017/konkurs2/inform-2017.pdf>, http://fizshevchenko.blogspot.com/2018/04/blog-post_23.html, <http://fizshevchenko.blogspot.com/2019/11/blog-post.html>.

Анотація. Цікаво і наглядно про науку – не обов'язково дорого і складно. Експерименти не потребують спеціальної підготовки і дорогого обладнання. Більшість компонентів точно є у кожного вдома. Учні люблять експериментувати на уроках фізики, залюбки займаються виготовленням фізичних приладів, проводять цікаві експерименти. Мета експерименту –

розібратись у принципі дії камери-обскури, виготовити камеру-обскуру й одержати за її допомогою зображення світного об'єкта.

15. Шевченко С. М. Один день у Чорнобильській зоні. 2019. URL: http://fizshevchenko.blogspot.com/2018/12/blog-post_14.html, http://fizshevchenko.blogspot.com/2019/10/blog-post_31.html.

Анотація. Про катастрофу на ЧАЕС створено десятки фільмів, комп'ютерних стрілялок, пісень та книжок, але чи означає це, що українці реагують на Чорнобиль розумно і засвоюють уроки ядерної трагедії? У будь-якому разі, постчорнобильську молодь слід виховувати так, щоб слова "екологія" і "відповідальність" не були для неї чимось суто теоретичним. Потрібно виховувати дітей у дусі відповідальності за загрозливі технології та розвивати в молоді екологічну свідомість. Віртуальна подорож створена на основі вражень молодого юнака, що разом із друзями відвідав Чорнобильську зону та бере участь у створенні відомої гри «S.T.A.L.K.E.R» Враження отримав незабутні. Цікаво для молоді побачити реальність, що зупинилась у 1986.

16. Шевченко С. М. Сучасні інформаційні технології навчання - високий темп уроку. 2019. URL: <http://fizshevchenko.blogspot.com/2019/12/blog-post.html>.

Анотація. Публікація містить матеріали, що демонструють широкі можливості використання нових технологій: комп'ютерна підтримка уроків фізики з використанням можливості проекту «Інтерактивне навчання» видавництва "Ранок", LearningApps.org (сервісу Web 2.0 для підтримки процесів навчання та викладання за допомогою невеликих інтерактивних модулів).

17. Шевченко С. М. Фізико-географічна характеристика природного комплексу Азовського моря. Проблеми використання і охорона вод: конспект уроку та мультимедійна презентація до уроку. 8 клас. На урок. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/91364>.

Анотація. Публікація містить конспект уроку з географії в 8 класі. Урок із використанням мультимедійних дидактичних вправ, створених за допомогою освітнього сервісу Learning.Apps.org ,генератора ребусів та Google - карт. Урок супроводжується мультимедійною презентацією, яку створено за допомогою знімків екрана (screenshot, скриншот), що дає можливість виконувати завдання за відсутності Інтернету.

СУМСЬКИЙ РАЙОН

1. Атманова Л. А. Займенник: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль: урок. На урок. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/93172>.

Анотація. План-конспект уроку з української мови у 6 класі містить пізнавальні завдання, метою яких є розширення кругозору учнів, розвитку культури мовлення, виховання поваги до рідного краю. Урок супроводжується мультимедійною презентацією.

2. Атманова Л. А. Український калейдоскоп: квест. На урок. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/120871>.

Анотація. Позакласний захід для учнів 5-11 класів розвиває в школярів через гру- квест інтерес до вивчення української мови і літератури. Публікація містить різноманітні питання з лексики, фразеології, теорії літератури, фольклору.

3. Бакуменко О. В. Дистанційне навчання вчителів як одна з інноваційних технологій підвищення фахової компетентності. Сучасний вимір та стратегії розвитку особистісно-професійної компетентності педагога: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Київ, 15 березня 2019 року). Суми: НВВ КЗ СОІППО, 2019. С. 12–15.

Анотація. Метою даної статті є спроба розглянути особливості підвищення професійної компетентності вчителів шляхом дистанційного навчання в умовах післядипломної педагогічної освіти.

Розкрито основні засади дистанційного навчання, широкий спектр інтерактивних сервісів, виділено види технологій дистанційної освіти, які дозволяють учителю підвищувати кваліфікацію без відриву від основної роботи, орієнтують його на самоосвіту.

4. Бакуменко О. В. Створення ситуації успіху на уроках української мови і літератури як важлива умова формування всебічно розвиненої особистості учня: методичний посібник. Суми: РМК, 2019. 42 с.

Анотація. У даному посібнику розкрито суть педагогічної технології «ситуація успіху», як однієї з важливих умов формування всебічно розвиненої особистості учня, обґрунтовано доцільність її використання у навчальному процесі з метою підвищення його ефективності. Подано різноманітні форми роботи, методи та прийоми створення ситуації успіху на різних етапах уроку, які допомагають учням формувати мотивацію до навчання, до подолання труднощів на шляху до успіху і набувати ключових компетентностей, яких вимагає сучасне життя.

5. Бакуменко О. В. Тестові завдання з української мови. *На урок.* 2019. URL: <https://naurok.com.ua/test/ukra-nska-mova-3322.html>.

Анотація. Тестові завдання складено з метою перевірки учнями рівня засвоєння загальних знань з фонетики, орфографії, лексикології, синтаксису.

6. Бакуменко О. В. Тестові завдання за змістом твору Григора Тютюнника «Дивак». *На урок.* 2019. URL: <https://naurok.com.ua/test/testi-za-zmistom-opovidannya-grigora-tyutyunnika-divak-3307.html>.

Анотація. Тести складено з метою перевірки знання учнями змісту оповідання Г.Тютюнника «Дивак».

7. Барташ В. П. Психологічний супровід розвитку особистісно-професійної компетентності педагогів. *Інноваційні технології розвитку особистісно-професійної компетентності педагогів в умовах післядипломної освіти: матеріали III Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції* (м. Суми, 23 травня 2019 року). Суми: НВВ КЗ СОІППО, 2019. № 3 (43). С. 5–7.

Анотація. У статті висвітлено важливі аспекти особистісного й професійного розвитку педагога; наголошується на ролі відповідного психологічного супроводу, важливості забезпечення максимального психологічного комфорту й безпеки вчителя для його всебічного особистісно-професійного зростання.

8. Беспала В. І. Літературне краєзнавство як джерело виховання патріотизму. *Сумщина від давнини до сьогодення: проблеми ідентичності, ментальності, самосвідомості: матеріали обласного круглого столу з нагоди відзначення 80-річчя створення Сумської області.* (м. Суми, 30 січня 2019 року). Суми: НВВ КЗ СОІППО. С. 18–22.

Анотація. У статті розглядається питання патріотичного виховання учнів на матеріалі літературного краєзнавства. Уточнено сутність понять «краєзнавство», «патріотизм», коротко висвітлено думки відомих педагогів про регіональну культуру як міцне підґрунтя формування в дітей та молоді національного світогляду, моральності, утвердження любові до Батьківщини. Автор презентує досвід роботи шкільного музею ім. Анатолія Семенюти, створеного на базі ОЗ Великочернечинської спеціалізованої школи I-III ступенів Сумської районної ради Сумської області як результат дослідницької діяльності в царині літературного краєзнавства учителів-словесників та учнів навчального закладу.

9. Болтушко Ю. О. Трапеція. Розв'язування задач: урок. *На урок.* 2019. URL: <https://naurok.com.ua/urok-trapeciya-rozv-yazuvannya-zadach-142822.html>.

Анотація. Розробка конспекту уроку з геометрії у 8 класі, яка має на меті сформулювати поняття трапеції та її елементів, окремих видів трапеції; засвоєння їх властивостей та ознак.

10. Будакова М. А. Топ 10 незвичайних музичних інструментів: методична розробка. *Всеосвіта.* 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/top-10-nezvicajnih-ukrainskih-narodnih-instrumentiv-200391.html>.

Анотація. Публікація містить авторський матеріал про українські народні інструменти.

11. Варуха О. О. Випускний вечір на мотив художнього фільму «Джуманджи»: сценарій. *На урок.* 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/103486>.

Анотація. Публікація містить авторський матеріал для проведення випускного вечора в школі.

12. Варуха О. О. До Дня захисника України: сценарій. *На урок.* 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/103522>.

Анотація. Публікація містить авторський матеріал для проведення свята до Дня захисника України.

13. Варуха О. О. Організація позашкільної роботи у закладах загальної середньої освіти: доповідь. *На урок.* 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/103527>.

Анотація. Публікація містить авторський матеріал з питань організації позашкільної роботи в школі.

14. Вернигора О. А. Зачекай, моє дитинство: сценарій випускного. *На урок.* 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/112156>.

Анотація. Публікація містить розробку сценарію випускного проведеного у 4 класі. Посилання на відео «Вальс випускників».

15. Вернигора О. А. Прочитай назву тварин з цеглинками LEGO: презентації. *На урок.* 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/131473>.

Анотація. Публікація містить авторський матеріал: презентації «Прочитай назву тварин» з цеглинками LEGO.

16. Вернигора О. А. Прочитай назву шкільних речей з цеглинками LEGO: презентації. *На урок.* 2019. <https://naurok.com.ua/publ/131486>.

Анотація. Публікація містить авторський матеріал: презентації «Прочитай назву шкільних речей» з цеглинками LEGO.

17. Власенко О. О. Берлін: презентація з німецької мови. *На урок.* 2019. URL: <https://naurok.com.ua/pudl/137841>.

Анотація. Матеріали презентації є ілюстрацією до міні – проекту для учнів 9 класу з теми «Берлін», містить фотоматеріали, лексичний матеріал, навчальні картки.

18. Власенко О. О. Використання інтерактивних технологій. *На урок.* 2019. URL: <https://naurok.com.ua/pudl/131223>.

Анотація. Матеріали з досвіду роботи вчителя щодо впровадження інтерактивних технологій: прийоми ситуативного моделювання й опрацювання дискусійних питань, технології колективно-групового та кооперативного навчання тощо. Авторка намагається створити такі умови, за яких говоріння за заданою темою було би природно мотивованим.

19. Власенко О. О. Їжа: презентація з німецької мови. *На урок.* 2019. URL: <https://naurok.com.ua/pudl/104118>.

Анотація. Матеріали презентації є ілюстрацією до міні – проекту для учнів 7 класу з теми «Їжа», містить малюнки, лексичний матеріал, навчальні картки.

20. Власенко О. О. Німеччина: урок. *На урок.* 2019. URL: <https://naurok.com.ua/pudl/113031>.

Анотація. Публікація містить розробку уроку з німецької мови у 9 класі на тему «Німеччина». План-конспект уроку, мета якого активізувати навички говоріння, монологічного та діалогічного мовлення, читання, аудіювання; навчати логічно висловлюватися.

21. Власенко О. О. Україна. Німеччина: вікторина з німецької мови. *На урок.* 2019. URL: <https://naurok.com.ua/pudl/128149>.

Анотація. Вікторина містить цікаві запитання і відповіді з теми. Її можна провести під час тижня німецької мови або на узагальнюючому уроці з теми.

22. Воскобойникова Н. О. Види опадів: презентація. *На урок.* 2019.
URL: <https://naurok.com.ua/publ/135865>.
Анотація. Публікація містить авторський матеріал презентації «Види опадів».
23. Воскобойникова Н. О. До Дня пам'яті Чорнобильської трагедії: виховна година. *На урок.* 2019. <https://naurok.com.ua/publ/135862>.
Анотація. Публікація містить авторський матеріал для проведення виховної години до Дня пам'яті Чорнобильської трагедії.
24. Глуховцов О. В. Знавці історії. Козацтво: вікторина. *Всімосвіта.* 2019.
URL: <https://vsimosvita.com/viktorina-quot-znavtsi-istoriyi-kozatstvo-quot-5-klas/>.
Анотація. Публікація містить дидактичний матеріал, який може бути використаний у 5 класі при вивченні теми «Робота з візуальними і писемними джерелами, які зберігають пам'ять про історію України. Козацька Україна» урок №20. А також у позакласній роботі з історії України.
25. Глуховцов О. В. Кросворди з історії Стародавнього світу. *На урок.* 2019.
URL: <https://naurok.com.ua/krosvordy-z-istorii-starodavnogo-svitu-101111.html>.
Анотація. Публікація містить кросворди з історії Стародавнього світу для учнів 6 класу. Матеріал може бути використаний для закріплення та систематизації знань учнів, при проведенні позакласних заходів.
26. Глуховцов О. В. Стародавні Цивілізації Азії та Африки: вікторина. *Всеосвіта.* 2019.
URL: <https://vseosvita.ua/library/viktorina-starodavni-civilizacii-azii-ta-afriki-115157.html>.
*Анотація. Публікація містить конспект позакласного заходу, з *всесвітньої історії* для учнів 6 класу та презентацію до вікторини. Матеріал може бути використаний при проведенні Тижня історії та як варіант уроку узагальнення.*
27. Голуб П. А. Баскетбол: урок. *Методичний портал.* 2019.
URL: <http://metodportal.com/node/74914>.
Анотація. Публікація містить розробку конспекту уроку з фізичної культури у 6 класі за модулем «Баскетбол».
28. Голуб П. А. Методика навчання способом рухової діяльності учнів 1-4 класів з предмету «Фізична культура»: методичні рекомендації. *Методичний портал.* 2019.
URL: <http://metodportal.com/node/75353>.
Анотація. Публікація містить методичні рекомендації щодо навчання учнів 1-4 класів способом рухової діяльності на уроках фізичної культури.
29. Голуб П. А. Методика навчання учнів 5-9 класів на уроках фізичної культури за модулем «Легка атлетика»: навчально-методичний посібник. Суми: РМК, 2019. 18 с.
Анотація. У методичному посібнику зібрані основні матеріали для вивчення модулю «Легка атлетика» на уроках фізичної культури.
30. Голуб П. А. Методика навчання учнів 5-9 класів на уроках фізичної культури за модулем «Легка атлетика»: методичні рекомендації. *Методичний портал.* 2019.
URL: <http://metodportal.com/node/75356>.
Анотація. У публікації зібрані основні матеріали для вивчення модулю «Легка атлетика» на уроках фізичної культури.
31. Гриценко Н. В. Зміст і структура тренінгового заняття: попередження та подолання конфліктів в учнівському колективі. Психологія: від теорії до практики. *Інноваційні технології в роботі практичного психолога: матеріали науково-практичної конференції* (м. Суми, 05 червня 2019 року). [у 3 ч.]. Ч. 1. Суми: НВВ КЗ СОІППО, 2019. 152 с.
Анотація. Публікація містить розробку тренінгового заняття щодо опанування способів запобігання і розв'язання конфліктів, розвитку навичок безконфліктного спілкування в дитячому колективі.

32. Гудкова Т. М. Я досліджую світ: презентація до уроку. 2 клас. *Всімосвіта*. 2019. URL: <https://vsimosvita.com/prezentatsiya-do-uroku-yads-2-klas-quot-voda-quot/>.
Анотація. Презентація підготовлена по темі «Вода» до підручника «Я досліджую світ» Надії Бібік та Галини Бондарчук. У презентації використаний матеріал, що допоможе учням краще дізнатися про властивості води та її значення в природі, провести практичні досліді.
33. Гуменюк Н. В. Організація виховної роботи з благополуччя та безпеки дитини у сучасному освітньому середовищі: методичний посібник / за заг. ред. Гуменюк Н.В. Суми, 2019. 42 с.
Анотація. Навчально-методичний посібник містить перелік актів нормативно-правового забезпечення з організації виховної роботи щодо безпечного та благополучного освітнього середовища в сучасному освітньому закладі, теоретичне обґрунтування актуальності зазначених питань, практичну інформацію та розробки виховних заходів.
34. Гуменюк Н. В. Особливості особистісно-професійної компетентності заступника директора виховної роботи закладу загальної середньої освіти. *Сучасний вимір та стратегії розвитку особистісно-професійної компетентності педагога: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції* / За заг. ред. Ю.О. Нікітін, С.М. Грицай, А.В. Вознюк, С.В. Драновська, О.М. Кириченко (м. Київ, 15 березня 2019 року). Суми: НВВ КЗ СОППО, 2019. С. 67–70.
Анотація. У статті проаналізовано актуальність поняття особистісно-професійної компетентності заступника директора виховної роботи закладу загальної середньої освіти, розкриті особистісно-професійні характеристики компетентної діяльності, визначені загальнофахові особливості управління.
35. Даценко Н. О. We celebrate Easter: презентація до уроку. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/prezentaciya-we-celebrate-easter-92268.html>.
Анотація. Публікація містить розробку презентації до уроку з англійської мови у початкових класах під час вивчення теми "Свята".
36. Даценко Н. О. Велика грецька колонізація: урок. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/urok-velika-grecka-kolonizaciya-90479.html>, презентація до уроку. URL: <https://naurok.com.ua/prezentaciya-velika-grecka-kolonizaciya-90477.html>.
Анотація. Публікація містить розробку конспекту уроку з *всесвітньої історії* у 6 класі, присвяченому вивченню Великої грецької колонізації. Урок супроводжується мультимедійною презентацією.
37. Даценко Н. О. Відлік часу в історії: тематичне оцінювання. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/zavdanna-dla-tematicnogo-ocinuvanna-z-istorii-ukraini-dla-5-klasu-z-temi-vidlik-casu-v-istorii-170613.html>.
Анотація. Публікація містить розробку завдань для тематичного оцінювання з історії України для 5 класу з теми "Відлік часу в історії" до підручника В.С.Власов "Вступ до історії" 5 клас. Запропоновані різноманітні завдання враховують вимоги чинної програми та вікові особливості школярів. Учням для виконання пропонується два варіанти.
38. Даценко Н. О. Давній Єгипет: тематичне оцінювання. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/kontrolna-robota-davniy-gipet-126270.html>.
Анотація. Публікація містить розробку контрольної роботи з *Всесвітньої історії*. Історії України (інтегрований курс) для учнів 6 класу до розділу 2 "Стародавні цивілізації Азії та Африки" з теми "Давній Єгипет".
39. Даценко Н. О. Жінка - життя окраса. Сценарій свята. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/scenariy-svyata-8-bereznya-zhinka---zhittya-okrasa-92250.html>.
Анотація. Публікація містить розробку сценарію свята для привітання жінок школи до Міжнародного жіночого дня "8 березня".
40. Даценко Н. О. Колонії в Північному Причорномор'ї: презентація до уроку. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/prezentaciya-koloni-v-pivnichnomu-prichornomor-90482.html>.

Анотація. Публікація містить розробку презентації "Колонії в Північному Причорномор'ї" - додатковий матеріал до уроку з всесвітньої історії у 6 класі "Велика грецька колонізація"

41. Даценко Н. О. Лондон: презентація до уроку. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/prezentaciya-london-92261.html>.

Анотація. Публікація містить розробку презентації до уроку з англійської мови у 6 класі "Лондон", де представлені визначні місця Лондону.

42. Даценко Н. О. Мій будинок: презентація до уроку. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/prezentacia-z-anglijskoi-movi-dla-1-klasu-na-temu-mij-budinok-do-pidrucnika-gkmitcell-smart-junior-128863.html>.

Анотація. Публікація містить розробку презентації до уроку з англійської мови для 1 класу на тему "Мій будинок" до підручника Г.К. Мітчелл "SMART junior". За допомогою презентації учні зможуть ознайомитися з лексикою по темі, дізнаються про кімнати у будинку.

43. Даценко Н. О. Україна в роки Першої світової війни: тематичне оцінювання. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/kontrolna-robota-ukra-na-v-roki-persho-svitovo-viyni-123509.html>.

Анотація. Публікація містить розробку контрольної роботи з історії України для учнів 10 класу з теми "Україна в роки Першої світової війни".

44. Даценко Н. О. Українські землі наприкінці 50-х років XVII - на початку XVIII ст.: тематичне оцінювання. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/tematichne-ocinyuvannya-ukra-nski-zemli-naprikinci-50-h-rokiv-xvii--na-pochatku-xviii-st-98400.html>.

Анотація. Публікація містить розробку контрольної роботи з історії України для учнів 8 класу з теми "Українські землі наприкінці 50-х років XVII - на початку XVIII ст.", яка допоможе перевірити знання учнів за допомогою завдань різного рівня складності.

45. Даценко Н. О., Манько Л. А. Медіаграмотність та медіаосвіта як складові громадянської культури в новій українській школі. *Формування громадянської культури в новій українській школі: традиційні та інноваційні практики: матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції з он-лайн трансляцією (м. Суми, 06-07 червня 2019 року)*. С. 224–228. URL: <https://sites.google.com/view/professionaleducation-kaf/діяльність-кафедри/ii-всеукраїнська-науково-практична-конференція>.

Анотація. У статті проаналізовано важливість медіаосвіти та медіаграмотності в сучасному світі, це обумовлено тим, що в умовах глобалізації та інформаційного суспільства масмедіа відіграють вирішальну роль і впливають на наше сприйняття навколишнього світу.

46. Dieniezhnikov S., Vasyleha P. Linguistic education as a strategy of national safety of national safety of the state. *Тенденції та перспективи розвитку науки і освіти в умовах глобалізації: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції*. (м. Переяслав-Хмельницький, 16-17 травня 2019 року). Переяслав-Хмельницький, 2019. С. 482–484.

Анотація. У публікації розглянуті філософські засади розвитку мовної освіти як стратегії національної безпеки держави. Основний акцент у статті зроблено на аналізі мови та комунікації як необхідних елементів формування сильної держави та її ролі у світі.

47. Журенко С. Л. Стилістична норма. Підготовка до ЗНО з української мови та літератури. *Всеосвіта*. URL: <https://vseosvita.ua/library/zavdanna-do-temi-stilisticna-norma-pidgotovka-do-zno-z-ukrainskoi-movi-ta-literaturi-200999.html>.

Анотація. Публікація містить авторські розроблені завдання, які сприятимуть розвитку творчого мислення учнів, допоможуть краще розібратися у стилістиці використання лексичних одиниць, повторити програмові твори художньої літератури.

48. Зборик О. Б. Склад числа 10: урок математики. 1 клас. *На урок*. 2019. URL: <https://cutt.ly/qRTwRF1>.

Анотація. Урок з використанням дидактичних ігор, метою якого є закріплення знань дітей про нумерацію чисел першого десятка та вмінь порівнювати числа в межах 10; вдосконалення

навичок усної лічби; засвоєння учнями складу числа 10; розвиток логічного мислення, мовлення; виховання бережливого ставлення до природи.

49. Зборик О. Б. акріплення письмових прийомів додавання і віднімання чисел в межах 1000. Взаємозв'язок між діями додавання і віднімання. Розв'язування рівнянь. Складені задачі на збільшення і зменшення суми двох чисел на кілька одиниць: урок математики. 3 клас. *На урок*. 2019. URL: <https://cutt.ly/hrTwWDY>.

Анотація. Оpubліковано урок з математики в 3 класі, як підсумковий урок на закріплення прийомів додавання і віднімання в межах 1000 з використанням елементів технології «Навчання в русі».

50. Зборик О. Б. Вивчені випадки ділення двоцифрового і трицифрового числа на одноцифрове. Розв'язування рівнянь. Задачі з даними, які перебувають у пропорційній залежності: ціна, кількість, вартість: урок математики. 3 клас. *На урок*. 2019. URL: <https://cutt.ly/RrTwYPR>.

Анотація. Урок з участю батьків до тижня «У світі професій» на повторення усного ділення, розв'язування рівнянь та задач. Виховною метою проведення уроку є поглиблення уявлення учнів про різноманітність професій, розширення знань про професії своїх батьків, виховання сумлінного ставлення до праці.

51. Зозуля Ю. Л. Винаходи та стиль життя. Історія виникнення мобільного телефону: урок. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/urok-inventions-and-lifestyle-the-history-of-mobile-phones-201902.html>.

Анотація. Даний урок спрямований на активізацію лексичного матеріалу з теми, ознайомлення з новими лексичними одиницями та структурами, удосконалення навичок читання та усного мовлення, формування уміння висловлювати власну думку з приводу місця людини в сучасному технологічному середовищі.

52. Казбан Н. І. Прощай, початкова школо!: сценарій. *На урок*. 2020. URL: <https://naurok.com.ua/publ/142749/>.

Анотація. Публікація містить презентацію до уроку з природознавства у 4 класі.

53. Казбан Н. І. Україна на карті світу. Карта України: презентація. *На урок*. 2020. URL: <https://naurok.com.ua/publ/142711/>.

Анотація. Публікація містить презентацію до конспекту уроку з природознавства у 4 класі.

54. Казбан Н. І. Україна на карті світу. Карта України: урок. *На урок*. 2020. URL: <https://naurok.com.ua/publ/142705/>.

Анотація. Публікація містить розробку конспекту уроку з природознавства у 4 класі.

55. Кіндзер В. М. Весняна красуня: конкурс. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/133142>.

Анотація. Матеріал може бути використаним у роботі педагога-організатора та класного керівника 5-8 класу.

56. Кіндзер В. М. Вечір зустрічі з випускниками минулих років: сценарій. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/135836>.

Анотація. Матеріал може бути використаним у роботі педагога-організатора та класного керівника випускного класу.

57. Кіндзер В. М. Випускний вечір у школі: сценарій. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/132152>.

Анотація. Матеріал може бути використаним у роботі педагога-організатора та класного керівника 11 класу.

58. Кіндзер В. М. Випускний вечір: сценарій. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/132005>.

Анотація. Матеріал може бути використаним у роботі педагога-організатора та класного керівника 11 класу.

59. Кіндзер В. М. Козацькі забави: сценарій. *На урок.* 2019.
URL: <https://naurok.com.ua/publ/133144>.

Анотація. Матеріал може бути використаним у роботі педагога-організатора та класного керівника 2-4 класів.

60. Кіндзер В. М. Міс Осінь: сценарій конкурсу. *На урок.* 2019.
URL: <https://naurok.com.ua/publ/133151>.

Анотація. Матеріал може бути використаним у роботі педагога-організатора та класного керівника 7-8 класу.

61. Кіндзер В. М. Новорічне свято: сценарій. *На урок.* 2019.
URL: <https://naurok.com.ua/publ/135145>.

Анотація. Матеріал може бути використаним у роботі педагога-організатора та класного керівника 1-4 класів.

62. Кіндзер В. М. Новорічні пригоди?: сценарій. *На урок.* 2019.
URL: <https://naurok.com.ua/publ/135833>.

Анотація. Матеріал може бути корисним для педагога-організатора та класного керівника.

63. Кіндзер В. М. Представлення рою «Червоні маки». *На урок.* 2019.
URL: <https://naurok.com.ua/publ/133149>.

Анотація. Матеріал може бути використаним для підготовки до військово - патріотичної гри "Джура" як представлення команди.

64. Кіндзер В. М. Складина – вечорниці: сценарій. *На урок.* 2019.
URL: <https://naurok.com.ua/publ/133141>.

Анотація. Матеріал може бути використаним у роботі педагога-організатора та класного керівника 5-7 класу.

65. Кіндзер В. М. Танцювальний марафон – 2017: сценарій. *На урок.* 2019.
URL: <https://naurok.com.ua/publ/133137>.

Анотація. Матеріал може бути використаним у роботі педагога-організатора та класного керівника 5-11 класу.

66. Кіндзер В. М. Танцювальний марафон – 2018: сценарій. *На урок.* 2019.
URL: <https://naurok.com.ua/publ/133138>.

Анотація. Матеріал може бути використаним у роботі педагога-організатора та класного керівника 5-11 класу.

67. Кіндзер В. М. Танцювальний марафон – 2019: сценарій. *На урок.* 2019.
URL: <https://naurok.com.ua/publ/133140>.

Анотація. Матеріал може бути використаним у роботі педагога-організатора та класного керівника 5-11 класу.

68. Котьяло Є. С. Адаптаційний поліморфізм *Harmonia axuridis* Pall, як інвазійного виду на території с. Велика Чернеччина Сумського району Сумської області. *Наукові теорії сьогодення та перспективи розвитку наукової думки: матеріали міжнародної наукової конференції.* (м. Київ, 11 жовтня 2019 року). Україна: МЦНД, 2019. Т. 2. С. 14–20.

Анотація. Адаптаційний поліморфізм гармонії далекосхідної визначається як пристосування до умов навколишнього середовища, температурного режиму зокрема. Більш темний колір елітер та протума відповідає меншій термочутливості.

69. Котьяло Є. С. Особливості поширення *Viscum album* L. в умовах різних функціональних ділянок м. Суми. *Природничі науки.* 2019. С. 27–31.

Анотація. Viscum album L. Є масово поширеним рослинним напівпаразитом з достатнім рівнем селективності щодо певних видів дерев, здатним знищувати деревні насадження переважно в урбанізованих ділянках, так як види рослинності ослаблені антропогенними навантаженнями і менш стійкі до впливу амеми білої.

70. Крючковенко О. П. Бісероплетіння. Виготовлення набору «Карпатський»: гердан. Плетіння сітки. Вишивка бісером по сітці. Плетіння сітки за допомогою двох кінців жилки. Вишивка або додаткове нанизання. Виготовлення квітів волошки з бісеру: конспекти занять гуртка. *На урок.* 2019. URL: <https://naurok.com.ua/profile/328676>.

Анотація. Публікація містить конспекти занять шкільного гуртка «Бісероплетіння», методичні поради та ілюстративний матеріал.

71. Кулик В. Г. Найрозумніший: презентація позакласного заходу з основ здоров'я для 5-7 класів. *На урок.* 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/142087>.

Анотація. Сценарій гри – конкурсу ерудитів з основ здоров'я. Запитання команди вибирають самостійно, щоб максимально проявити свої знання та вміння. Конкурси різноманітні, відповідають програмовому матеріалу.

72. Кутник О. І. Він мав у серці те, що не вмирає... (Присвячується О.О. Мосягину – художнику, закоханому в красу рідного краю). *Сумщина від давнини до сьогодення: проблеми ідентичності, ментальності, самосвідомості: матеріали обласного круглого столу з нагоди відзначення 80-річчя створення Сумської області.* (м. Суми, 30 січня 2019 року). Суми: НВВ КЗ СОШПО. С. 92–97.

Анотація. Присвячується О. О. Мосягину – художнику, закоханому в красу рідного краю.

73. Лиховид О. П. Відсутність світла та любові або великий гуманізм письменника у зображенні трагічної долі «маленької людини» в повісті М. Гоголя «Шинель»: урок. *На урок.* 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/141528>.

Анотація. Розробка уроку – приклад використання сучасних ІКТ технологій та елементів інноваційних прийомів та методик на уроці зарубіжної літератури. Учитель ставить метою дослідити особливості розкриття теми «маленької людини» у повісті Гоголя «Шинель».

74. Лохоня Л.М. Спроможність учителів загальноосвітніх шкіл до навчання сучасної фізики. *Теоретико-методичні засади вивчення сучасної фізики та нанотехнологій у загальноосвітніх та вищих навчальних закладах: матеріали IV Всеукраїнської науково-методичної конференції* (м. Суми, 27 листопада 2019 року). Суми, 2019. С. 52–54.

Анотація. У статті наголошується на тому, що є дуже важливим у вивченні сучасної фізики, про ефективне поєднання теорії з практикою, проаналізовано підготовку професійної компетентності вчителя фізики, матеріально-технічне оснащення кабінетів.

75. Манько Л. А. Одержуємо число нуль. Віднімаємо рівні числа. *На Урок.* 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/87816>.

Анотація. Публікація містить розробку конспекту уроку з математики у 1 класі. Урок супроводжується мультимедійною презентацією.

76. Манько Л. А. Тато, мама, я – спортивна сім'я: сценарій свята. *На Урок.* 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/101745>.

Анотація. Публікація містить розробку сценарію спортивного родинного свята «Тато, мама, я – спортивна сім'я», проведеного у 1 класі.

77. Манько Л. А., Даценко Н. О. Розвиток особистісно-професійної компетентності педагогів дошкільної, початкової, повної загальної та позашкільної освіти. *Сучасний вимір та стратегії розвитку особистісно-професійної компетентності педагога: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції / за заг. ред. Ю.О. Нікітін, С.М. Грицай, А.В. Вознюк, С.В. Драновська, О.М. Кириченко* (м. Київ, 15 березня 2019 року). Суми: НВВ КЗ СОШПО, 2019. С. 157–161.

Анотація. У статті проаналізовано компоненти професійної компетентності педагогів дошкільної, початкової, повної та позашкільної освіти та доведено, що саме педагоги здатні до продуктивної творчої діяльності, управління розвитком навчально-виховного процесу, власної професійної компетентності, здатні задовольнити потреби суспільства. Тому в загальноосвітніх школах важливо створити умови для становлення педагога-професіонала, здатного до дослідження та управління педагогічною діяльністю, що володіє інструментарієм діагностики процесу і результатів власної праці, способами обґрунтування шляхів і засобів його корекції та подальшого вдосконалення.

78. Мащенко О. В. Формування експериментальної компетентності на уроках астрономії. *Особистісно-професійна компетентність педагога: теорія і практика: матеріали III Всеукраїнської науково-методичної практичної конференції (м. Суми, 20 лютого 2019 року) / за заг. ред. Л.В. Серих. Суми: НІКО, 2019. С. 204–208.*

Анотація. У статті розглянута проблема формування експериментальної компетентності на уроках астрономії під час виконання практичних робіт і проведенні астрономічних спостережень.

79. Мінак О. О. Педагогічна взаємодія сім'ї і школи у процесі морального виховання дітей молодшого шкільного віку. *Дошкільна освіта: від традицій до інновацій: матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної конференції для студентів, магістрантів, та молодих науковців. (м. Суми, 27-28 листопада 2019 року). Суми, 2019. 318 с.*

Анотація: У статті розглянута актуальна проблема взаємодія батьків і школи, яка спрямована на моральне виховання молодших школярів. Зроблений аналіз педагогічної літератури та розкрито різні підходи до організації спільної діяльності батьків і педагогів, спрямованої на виховання особистості.

80. Мінак О. О. Розвиток творчого мислення молодших школярів у процесі навчання. *Студентська наука-2019: збірник студентських наукових статей з педагогіки і психології. Суми: ФОП Цьома С. Л., 2019. 282 с.*

Анотація. У статті висвітлено особливості, передумови, етапи розвитку творчого мислення у молодших школярів; аналіз публікацій педагогів та психологів стосовно творчого мислення; розвиток творчого мислення молодших школярів на уроках української мови та літературного читання.

81. Мороз Р. А. Громадянська компетентність і громадянська освіта в Новій українській школі. *Інноваційні технології розвитку особистісно-професійної компетентності педагогів в умовах післядипломної освіти: матеріали III Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (м. Суми, 23 травня 2019 року). Суми: НВВ КЗ СОШПО, 2019. № 2(42). С. 25–28.*

Анотація. Стаття розкриває сутність і значення громадянської освіти в підготовці молоді до повноцінного життя в демократичному суспільстві.

82. М'яус Л. М. Образи жінок-інтелектуалок у творах О. Кобилянської: презентація. *На урок. 2020. URL: <https://naurok.com.ua/publ/143331/>.*

Анотація. Публікація містить матеріал до уроку української літератури з використанням технології розвитку критичного мислення "Шість капелюхів мислення".

83. Назаренко О. І. Математичні диктанти з алгебри. *На урок. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/105426>.*

Анотація. Математичні диктанти розроблені для учнів 7 класу з алгебри по всіх темах. Їх можна використовувати при повторенні вивченого матеріалу або при узагальненні даної теми.

84. Овчарова О. О. Вірші. Літературно-художній альманах «За чашкою кави». *Гарний настрій. 2019. С. 51–54.*

Анотація. Публікація містить авторський матеріал: романтичні вірші.

85. Панич О. М. Географічний диктант. *На урок.* 2020. URL: <https://naurok.com.ua/geografichniy-diktant-z-temi-aziya-zagalna-harakteristika-regionu-ch-2-143393.html>.

Анотація. Географічний диктант з теми «Загальна характеристика Азії» (Особливості економіки. Первинний сектор економіки. Вторинний та третинний сектори економіки). Для поточної перевірки рівня навчальних досягнень учнів. Складений за текстом §§19-20, підручник Довгань Г.Д., 2018.

86. Панич О. М. Календарно-тематичне планування курсу географії 11 клас. *На урок.* 2020. URL: <https://naurok.com.ua/kalendarno---tematichne-planuvannya-kursu-geografi-11-klas-nova-programa-143115.html>.

Анотація. Календарно - тематичне планування курсу географії 11 клас. Географічний простір Землі (35 годин, 1 година на тиждень) за «Програмою для середньої загальноосвітньої школи. Географія. 10 - 11 класи. Рівень стандарту» (Київ, 2017 р) (затверджено наказом МОН України від 23.10.2017 № 1407) Підручник Довгань Г.Д. Географія (рівень стандарту): підр. для 11 кл. закл. загал. серед. освіти / Г.Д. Довгань, О.Г. Стадник. – Харків: Вид-во «Ранок», 2019.

87. Панич О. М. Географічний диктант: матеріали до уроку. *На урок.* 2020. URL: <https://naurok.com.ua/geografichniy-diktant-za-temami-nacionalna-ekonomika-sektoralna-model-ekonomiki-9-klas-143106.html>.

Анотація. Публікація містить географічний диктант за темами «Національна економіка», «Секторальна модель економіки» для поточної перевірки рівня засвоєння знань учнями 9 класу, зокрема, базових економічних понять в межах перших уроків теми 1 "Національна економіка".

Складений відповідно до підручника Стадник О.Г., Довгань Г.Д. (2017), за текстом §§2-3.

88. Папушенко Т. О., Сухомлин Л. Г. Організація психологічного супроводу інклюзивного навчання в закладі загальної середньої освіти: збірка. Суми: ІМЦ, 2019. С. 27.

Анотація. Збірка вміщує методичні рекомендації психолого-педагогічного супроводу інклюзивного навчання, висвітлює його методологічні засади, принципи та завдання, визначає умови, за яких можлива успішна реалізація супроводу. У роботі вказані напрямки діяльності практичного психолога Стецьківського закладу загальної середньої освіти та визначено завдання і зміст роботи за кожним напрямом, представлено досвід організації психолого-педагогічного супроводу інклюзивного навчання.

Робота може бути цікавою для практичних психологів закладів загальної середньої освіти, які працюють з дітьми з особливими освітніми потребами.

89. Паращенко І. В. Наш край в ХІХ столітті: урок – віртуальна подорож. *Методичний портал.* 2019. URL: <http://metodportal.com/node/80817>.

Анотація. Публікація містить презентацію та розробку уроку з історії України в 9 класі за темою: "Наш край у ХІХ столітті" з використанням краєзнавчого матеріалу. Матеріал уроку допоможе вчителю поглибити знання учнів з історії рідного краю, виховувати повагу до минулого та традицій українського народу.

90. Пащенко І. М. Виховний захід до Дня святого Валентина. *На урок.* 2019. URL: <https://naurok.com.ua/vihovniy-zahid-do-dnya-svyatogo-valentina-91021.html>.

Анотація. Виховний захід розрахований на учнів старших класів. Лірична композиція з віршів супроводжується презентацією та музикою. Можна використовувати як для проведення семінарів, так і заходів для учнів.

91. Пащенко І. М. Сценарій до презентації до Дня святого Валентина. *На урок.* 2019. URL: <https://naurok.com.ua/scenariy-do-prezentaci-do-dnya-svyatogo-valentina-91029.html>.

Анотація. Сценарій до презентації до Дня святого Валентина, розрахований на учнів старших класів. Лірична романтична композиція.

92. Птащенко А. С. "Ecology. Help our planet. Save the environment": урок. *На урок.* 2019. URL: <https://naurok.com.ua/profile/36040>.

Анотація. Публікація містить конспект уроку з англійської мови для 9 класу на тему «Екологія. Допоможіть нашій планеті. Збережіть довкілля». У ньому ви можете знайти цікаві запитання про те, як захистити нашу планету, та кілька порад, як зберегти навколишній світ від забруднення. Конспект доповнено тестами з даної теми.

93. Птащенко А. С. Тест "Prepositions" (English Grammar). *На урок* 2019. URL: <https://naurok.com.ua/test-prepositions-english-grammar-117812.html>.

Анотація. Публікація містить тестові завдання для перевірки знань учнів на вміння використовувати прийменники в англійській мові.

94. Рибець М. О. Формування компетентного випускника НУШ засобами суспільних дисциплін. Інноваційні технології розвитку особистісно-професійної компетентності педагогів в умовах післядипломної освіти: матеріали III Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (м. Суми, 23 травня 2019 року). URL: <https://drive.google.com/file/d/1uveyQLbkDQ6925lah514cXooZO3bbyFA/view>.

Анотація. У статті висвітлено питання формування суспільно грамотної, громадянської активності особистості, компетентного випускника засобами суспільних дисциплін.

95. Рижова В. В. Ментальні картки на уроках географії як спосіб формування критичного та творчого мислення учнів. *Особистісно-професійна компетентність педагога: теорія і практика:* матеріали III Всеукраїнської науково-методичної практичної конференції (м. Суми, 20 лютого 2019 року). Суми: НІКО, 2019. С. 278–281.

Анотація. Стаття розкриває ефективність використання ментальних карток в процесі викладання навчальних дисциплін, а саме: географії. Зазначається, що інтелект-картки – це зручний інструмент для структурування, аналізу інформації та ідей.

96. Сергієнко А. А. Вода на Землі. Властивості і колообіг води: презентація. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/101521>.

Анотація. Публікація містить авторський матеріал: презентація до уроку природознавства у 5 класі.

97. Сергієнко А. А. Отруйні види рослин, грибів, тварин України: презентація. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/112290>.

Анотація. Публікація містить авторський матеріал: презентація «Отруйні види рослин, грибів, тварин України».

98. Сергієнко В. А. Розв'язки завдань основної сесії ЗНО - 2018 з математики. *Методичний портал*. 2019. URL: <http://metodportal.com/node/75140>.

Анотація. Публікація містить розв'язки усіх завдань основної сесії ЗНО з математики у 2018 році. Матеріал призначений для підготовки учнів до ЗНО.

99. Сімонова Н. В. Календарно-тематичне планування з української мови на II семестр для учнів 10 класу. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/78953>.

Анотація. Публікація містить календарно-тематичне планування для учнів 10 класу.

100. Сіряченко Ю. В. Природознавство: тести. 3 клас. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/97719>.

Анотація. Опубліковані тестові завдання з природознавства у 3 класі за темою «Вода». Вони допоможуть учителю перевірити рівень оволодіння учнями навчальним матеріалом з теми, виховувати бережливе ставлення до водних ресурсів.

101. Скрипка Л. М. Екологічна стежка як форма здійснення екологічного виховання під час викладання природничих дисциплін. *Формування в закладі освіти компетентності екологічної грамотності та здорового способу життя:* матеріали III Всеукраїнської науково-педагогічної Інтернет – конференції. (м. Суми, 20 листопада 2019 року). / за заг. ред. В.М. Успенської. Суми: НВВ КЗ СОППО, 2019. С. 76–81.

Анотація. У даній статті розглядаються навчальна та пропагандистська робота з питань охорони природи з метою виховання екологічної грамотної культури поведінки людини в оточуючому середовищі, надається основна інформація про важливість проведення екскурсій, які впливають на формування наукових знань, поглядів, переконань, як ефективного механізму загально предметних компетентностей, що закладають основи відповідального, дієвого ставлення та розуміння самоцінності природи та її компонентів.

102. Соляник Р. Б. Методика навчання легкоатлетичним вправам. *Особистісно-професійна компетентність педагога: теорія і практика: матеріали III Всеукраїнської науково-методичної практичної конференції* (м. Суми, 20 лютого 2019 року) / за заг.ред. Л.В. Сєрих. Суми: НІКО, 2019. С. 314–316.

Анотація. У статті розглянуто проблему оптимізації процесу оволодіння технікою виконання основних легкоатлетичних рухів.

103. Стельмах Р. В. Вишукана Франція: урок з музичного мистецтва. 4 клас. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/tema-visukana-francia-hih-stolitta-konspekt-115124.html><https://vseosvita.ua/library/tema-visukana-francia-hih-stolitta-prezentacia-115125.html>.

Анотація. Публікація містить розробку конспекту уроку музичного мистецтва у 4 класі, присвяченому вивченню музичної культури Франції XIX століття. Урок супроводжується мультимедійною презентацією.

104. Степанченко К. В. Атмосфера: Узагальнення знань. *Методичний портал*. 2019. URL: <http://metodportal.com/node/75009>.

Анотація. Публікація містить розробку уроку географії у 6 класі з теми «Атмосфера».

105. Степанченко К. В. Екологічний брейн – ринг. *Методичний портал*. 2019. URL: <http://metodportal.com/node/75896>.

Анотація. Публікація містить розробку екологічного брейн – рингу для учнів 7-11 класів.

106. Степанченко К. В. Розв'язування задач, як складова компетентнісного потенціалу біології: навчально-методичний посібник. Суми: відділ освіти Сумської РДА, 2019. 24 с.

Анотація. Публікація містить задачі з молекулярної біології, генетики та приклади їх розв'язування. Матеріал розрахований на вчителів біології загальноосвітніх закладів.

107. Ступак О. М. Життя та творчість Т. Г. Шевченка: літературні диктанти для учнів 9 класу. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/literaturni-diktanti-t-g-shevchenko-141865.html>.

Анотація. Матеріали містять різні види диктантів: хронологічний, цитатний, акродиктант, цифровий та ін., що стосуються життя та творчості Т. Г. Шевченка.

108. Ступак О. М. Індія. Культурно – історичні особливості країни. Природні умови та ресурси. Розміщення населення та господарства. Роль країни в регіоні: розробка уроку географії 10 класу. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/urok-indiya-kulturno-istorichni-osoblivosti-kra-ni-prirodni-umovi-ta-resursi-rozmischennya-naselennya-ta-gospodarstva-rol-kra-ni-v-regioni-142312.html>.

Анотація. Матеріал дозволяє забезпечити засвоєння учнями знань про характерні риси економіко - географічного положення Індії, особливості природних умов і ресурсів, розміщення населення й господарства, культурно-історичні особливості країни.

109. Твердохліб З. В. Пам'ятка та поради для батьків про булінг. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vsimosvita.com/pam-yatka-ta-poradi-dlya-batkiv-pro-buling-2>.

Анотація. Матеріал надає рекомендації батькам щодо формування нетерпимості до проявів агресії, пояснює, що таке булінг, розробляє стратегії подолання булінгу, називає джерела допомоги жертвам булінгу.

110. Твердохліб З. В. Спілкування у повсякденному житті: узагальнення та закріплення: урок. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vsimosvita.com/uzagalnennya-ta-zakriplennya-znan-z-temi-spilkuvannya-u-povsyakdenному-zhitti>.

Анотація. План-конспект уроку з презентацією, створеною учителем та учнями, мета якої допомогти дітям навчитися спілкуватися у повсякденному житті. Містить багатий ілюстративний матеріал, широку низку завдань і вправ.

111. Твердохліб З. В. Читання і записування шестицифрових чисел. Множення і ділення на 10,100, 1000: урок. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vsimosvita.com/urok-z-matematiki>.

Анотація. План-конспект уроку з математики, мета якого – навчити читати і записувати шестицифрові числа, множити і ділити на 10,100, 1000 Нестандартна форма проведення уроку сприятиме пробудженню інтересу до навчання, а використання математичних ігор на уроці викличе масу позитивних емоцій та високу працездатність учнів. Матеріал розрахований на вчителів початкових класів, студентів педагогічних вузів та коледжів.

112. Тепловодський Д. В. Калірування плодкових дерев та кущів: програма факультативу для учнів 7-9 класів. *Трудове навчання в школі*. 2019. № 23-24 (227-228). С. 29–30.

Анотація. Модуль буде корисний як для вчителя, так і для учня, який прагне глибше ознайомитися з технологією виконання калірування, вирощування плодкових дерев та кущів, урахувавши національні й регіональні особливості.

113. Ткаченко Г. О. Вступ. Найдавніші пам'ятки словесного мистецтва: тематична контрольна робота із зарубіжної літератури для 8 класу. *На урок*. 2019. № 1. URL: <https://naurok.com.ua/tematichna-kontrolna-robota-1-vstup-naydavnishhi-pam-yatki-slovesnogo-mistectva-101804.html>.

Анотація. Публікація містить завдання тематичної контрольної роботи №1 із зарубіжної літератури у 8 класі за темою "Вступ. Найдавніші пам'ятки словесного мистецтва".

114. Ткаченко Г. О. Мотив єдності природи й людини. Патріотизм і ностальгія за далекою батьківщиною як провідний настрій «Кримських сонетів»: конспект уроку із Зарубіжної літератури. 9 клас. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/konspekt-uroku-iz-zarubiznoi-literaturi-9-klas-tema-motiv-ednosti-prirodi-j-ludini-patriotizm-i-nostalgia-za-dalekou-batkivsinou-ak-providnij-nastrij--115718.html>.

Анотація. Публікація містить Конспект відкритого уроку із Зарубіжної літератури у 9 класі. Конспект уроку доповнений презентацією. Матеріал може бути використаний для проведення позакласних заходів.

115. Ткаченко Г. О. Реалізація особистісно орієнтованого навчання під час вивчення роману Дж. Селінджера «Ловець у житі». *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/realizaciya-osobistisno-orientovanogo-navchannya-pid-chas-vivchennya-romanu-dzh-selindzhera-lovec-u-zhiti-103588.html>.

Анотація. Публікації містить дидактичний матеріал із досвіду роботи вчителя по впровадженню особистісно-орієнтованого навчання.

116. Ткаченко І. М. Папороті. Лабораторне дослідження "Будова папороті". *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/paporoti-laboratorne-doslidzenna-budova-paporotej-158561.html>.

Анотація. Публікація містить розробку нестандартного уроку з біології для 6 класу за темою Папороті. Лабораторне дослідження "Будова папороті". Містить конспект та дидактичні матеріали до уроку. Урок відповідає чинній програмі.

117. Ткаченко І. М. Булінг чи мобінг: чи не епідемія нової соціальної хвороби? *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/stattya-buling-chi-mobing-chi-ne-epidemiya-novo-socialno-hvorobi-118871.html>.

Анотація. Публікація містить аналіз стану поширеності булінгу у шкільному середовищі в умовах сьогодення. Наголошено на необхідності проведення профілактичних програм, спрямованих на виявлення, попередження та подолання шкільного цькування.

118. Усик Ю. С. Австралія: контрольна робота. 7 клас. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/kontrolna-robota-avstraliya-104104.html>.

Анотація. Контрольну роботу доцільно застосувати для учнів 7 класу в кінці вивчення розділу "Австралія" для перевірки знань.

119. Усик Ю. С. Гори і моря України: самостійна робота. 8 клас. *На урок.* 2019. URL: <https://naurok.com.ua/samostiyna-robota-gori-i-morya-ukra-ni-104336.html>.

Анотація. Самостійна робота допоможе вам перевірити знання учнів 8 класу про гори і моря України.

120. Усик Ю. С. Гори материків: географічний диктант. *На урок.* 2019. URL: <https://naurok.com.ua/geografichniy-diktant-gori-materikiv-104166.html>.

Анотація. Цікавий та зручний спосіб перевірки знань учнів після вивчення всіх материків.

121. Усик Ю. С. Материки: географічний диктант. *На урок.* 2019. URL: <https://naurok.com.ua/geografichniy-diktant-materiki-99370.html>.

Анотація. Географічний диктант "Материки" можна використати при перевірці отриманих знань про вже вивчені материки. Кожна правильна відповідь оцінюється в один бал.

122. Усик Ю. С. Населення світу і України: контрольна робота. 8 клас. *На урок.* 2019. URL: <https://naurok.com.ua/kontrolna-robota-naselennya-svitu-i-ukra-ni-104112.html>.

Анотація. Контрольну роботу можна застосувати для перевірки знань учнів 8 класу після вивчення теми "Населення світу і України".

123. Усик Ю. С. Олімпіада для учнів 7 класу. *На урок.* 2019. URL: <https://naurok.com.ua/olimpiada-dlya-uchniv-7-klasu-104331.html>.

Анотація. Завдання для Всеукраїнської учнівської олімпіади з географії для учнів 7 класу.

124. Усик Ю. С. Олімпіада з географії для учнів 8 класу. *На урок.* 2019. URL: <https://naurok.com.ua/olimpiada-z-geografi-dlya-uchniv-8-klasu-104332.html>.

Анотація. Завдання I етапу Всеукраїнської олімпіади з географії для учнів 8 класу.

125. Усик Ю. С. Північна Америка: контрольна робота. 7 клас. *На урок.* 2019. URL: <https://naurok.com.ua/kontrolna-robota-pivnichna-amerika-98221.html>.

Анотація. Контрольна робота з географії на тему "Австралія" для учнів 7-го класу. Доцільно провести в кінці вивчення теми "Австралія". Контрольна робота складається із завдань різних рівнів складності.

126. Усик Ю. С. Північна Америка: самостійна робота. 7 клас. *На урок.* 2019. URL: <https://naurok.com.ua/samostiyna-robota-pivnichna-amerika-98217.html>.

Анотація. Самостійна робота з географії для учнів 7-го класу "Північна Америка". Можна використати для тематичного оцінювання учнів, в кінці вивчення теми "Північна Америка".

127. Усик Ю. С. Сільське господарство: контрольна робота. 8 клас. *На урок.* 2019. URL: <https://naurok.com.ua/kontrolna-robota-silске-gospodarstvo-104330.html>.

Анотація. Цю контрольну роботу можна використати для учнів 9-го класу після вивчення теми "Сільське господарство".

128. Федірко І. С. Розвиток творчих здібностей молодших школярів за допомогою лялькового театру. Розвиток мистецької освіти Сумщини. *Науково-методичний простір.* Суми: НВВ КЗ СОППО, 2019. № 5. С. 181–187.

Анотація. У статті охарактеризовано важливість розвитку творчих здібностей молодших школярів. Розкрито роль лялькового театру в процесі навчання та виховання дітей.

129. Фоменко О. М. Творчість поета-земляка А. В. Луговського: виховний захід. 7-11 клас. *На урок.* 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/122824>.

Анотація. Публікація містить розробку сценарію виховного заходу по творчості поета-земляка А. В. Луговського.

130. Чечель Н. М. Компетентність учителя початкової школи в умовах сучасності. *Особистісно-професійна компетентність педагога: теорія і практика: матеріали роботи III Всеукраїнської науково-методичної практичної конференції* (м. Суми, 20 лютого 2019 року). Суми: НІКО, 2019. С. 358–361.

Анотація. У статті розглядається питання компетентності вчителя початкової школи. Здійснено аналіз досліджень, які розкривають зміст професійної компетентності педагога, виділено її основні компоненти, що є вкрай важливими на сучасному етапі розвитку суспільства з урахуванням змін, що відбуваються в освіті.

131. Швець О. П. «Тато, мама і я – українська спортивна сім'я»: сценарій спортивного свята. *Методичний портал*. 2019. <http://metodportal.com/node/74915>.

Анотація. Публікація містить розробку сценарію спортивного родинного свята «Тато, мама і я – українська спортивна сім'я», проведеного у 5 класі.

132. Юденкова Т. М. Антарктида – найхолодніший материк: урок з природознавства. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/97821>.

Анотація. На уроці використані елементи НУШ. Учні працювали з лепбуком. Грали в різні ігри. На закріплення використали прийом "Кубування".

133. Юденкова Т. М. Вчимо по-новому: квест. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/99039/>.

Анотація. Квест проводився під час семінару вчителів початкових класів. У ньому представлені 4 стежинки, і кожна з них допоможе отримати практичні вміння необхідні у НУШ.

134. Юденкова Т. М. Компоненти дії віднімання: урок. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/105401>.

Анотація. На уроці математики учні 1 класу працювали з лего. Використовувався прийом «Кубування». В ігровій формі вивчили компоненти дії віднімання.

135. Юденкова Т. М. О. Пушкін. Казка про царя Салтана (уривок): урок. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/105608>.

Анотація. На уроці літературного читання в 1 класі учні за допомогою цікавих завдань ознайомились з біографією О.Пушкіна та його казкою "Казка про Салтана". На уроці були використані різні ігри: «Дешифрувальник», «Озвуч мультфільм». Був використаний прийом «Джингсоу».

136. Юденкова Т. М. Письмове ділення трицифрових чисел на круглі числа: урок. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/103703>.

Анотація. Даний урок з математики в 1 класі допоможе вчителю ознайомити учнів з алгоритмом письмового ділення трицифрових чисел на круглі числа. На уроці використано методуку "Кубування", ігри "Математична бочечка", "Знайди помилку".

137. Юденкова Т. М. Читання і запис п'ятицифрових чисел у межах 20000. Письмове віднімання трицифрових чисел. Задачі на дві та три дії: урок. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/105412>.

Анотація. Урок - екскурсія до Запорозької Січі з математики в 1 класі містить багато цікавої інформації про традиції козаків. Учні ознайомилися з утворенням числа 20000. Урок містить гру «Булава», прийом «Кубування».

СЕРЕДИНО-БУДСЬКИЙ РАЙОН

1. Ананьєва Н. Повторення вивченого про прикметник. Культура поведінки. Школа вихованості: інтегрований урок з української мови та предмета «Я у світі». 4 клас. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/105249>

Анотація. Публікація містить цікавий матеріал для закріплення знань про прикметник та з теми «Культура поведінки у 4 класі». У розробці використано сучасні форми роботи в початковій школі.

2. Ананьєва Н. Математичне кафе: урок-змагання з математики в 3 класі. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/urok-zmaganna-z-matematiki-v-3-klasi-matematicne-kafe-124385.html>.

Анотація. Публікація містить розробку нестандартного уроку з математики у формі змагання між командами з використанням різних видів логічних та творчих вправ.

3. Васькіна В. Інтегрований урок «Які дивовижні ці квіти – у кожній чарівність своя»: презентація до уроку. Літературне читання. 2 клас. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/104887>; <https://naurok.com.ua/publ/105061>.

Анотація. Публікація містить розробку конспекту уроку з розвитку читацьких навичок за текстом Ю.Смолича «Квіти – землі окраса», знайомство з рослинами рідного краю, їх цілющими властивостями, виготовлення з паперу аплікації квітки. Наочно ознайомити дітей з навколишньою природою, її користь для людини та необхідність збереження, супроводжується мультимедійною презентацією.

4. Васькіна В. Бінарний урок з математики і трудового навчання «Число і цифра 0»: презентація до уроку. Математика. 1 клас. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/104904>; <https://naurok.com.ua/publ/105057>.

Анотація. Оpubліковано урок з вивчення числа і цифри 0. Послідовність чисел від 0 до 10. Написання цифри 0. Віднімання рівних чисел. Виготовлення мультиплікаційного героя із пластиліну. Вивчення матеріалу з мультиплікаційними героями – Смішариками.

5. Балицька Н. Так добре й затишно в родині. *Початкова школа*. 2019. № 5. С. 1.

Анотація. В статті розповідається про проведене родинне-патріотичне свято «Рід. Родина. Україна». Метою заходу було показати, що, дійсно, кожна людина має свою Батьківщину, яку любить понад усе на світі. Бо вона – як рідна ненька, її не можна ані купити, ані заслужити. Вітчизна в кожного одна, й дається від народження.

6. Дашкова Ю. І. Ігри та вправи для розвитку уваги, пам'яті, мислення й уяви молодших школярів в ГПД. Середина-Буда, 2019. 35 с.

Анотація. Пропоновані матеріали можуть бути використані для проведення різноманітних дидактичних ігор. Головна мета введення ігор у навчальний процес – викликати інтерес до навчання. Кожна дидактична гра, представлена у цьому збірнику, виконує різні функції: збагачує пізнавальний досвід дітей, розвиває увагу, пам'ять, мислення, мовлення і уяву.

1. Мазурок В. О. Ігрова діяльність у групі продовженого дня. Середина-Буда, 2019. 34 с.

Анотація. У грі найповніше проявляються індивідуальні особливості, інтелектуальні можливості, нахили, здібності дітей. Кожна гра, представлена у цьому збірнику, виконує різні функції – збагачує пізнавальний досвід дітей, розвиває увагу, пам'ять, мислення, мовлення і уяву.

2. Макаренко О. В. Народознавство в роботі вихователя ГПД. Середина-Буда, 2019. 30 с.

Анотація. Посібник містить дидактичний матеріал у вигляді творів, що співаються або ритмічно промовляються: ігрові пісні, дражнилки, лічилки, небилиці, заклики, жартівливі пісні, а також прозові приповідки, скоромовки, загадки, казки. Частина з них складена дорослими для дітей, але велика кількість – це творчість самих дітей. Дитячий ігровий фольклор допомагає дітям краще розуміти життєві ситуації, стереотипи поведінки, а також сприяє соціальній адаптації.

3. Махоня В. Фізичне виховання учнів у процесі трудового навчання. *Педагогічна трибуна*. 2019. №1. С. 9–10.

Анотація. У статті проаналізовано вимоги, виконання яких забезпечує правильний вплив праці на фізичний розвиток школяра.

4. Міщенко Н. В. Розвиток критичного та креативного мислення на уроках української мови та літератури як запорука розвитку соціально активної особистості: методична розробка. Середина-Буда, 2019. 30 с.

Анотація. Збірка створена з метою надання методичної допомоги в практичній діяльності вчителя у роботі з розвитку критичного та креативного мислення на уроках української мови та літератури. У брошурі вміщено розробки уроків з української мови та літератури з досвіду роботи вчителя української мови та літератури ЗОШ I-III ст. №1 м. Середина-Буда Сумської області Міценко Наталії Василівни. Вона може стати в нагоді вчителям української мови та літератури.

5. Нестеренко І. С. Контрольні роботи з української мови та літератури для 5 класу: навчальний посібник. Середина-Буда, 2019. 41 с.

Анотація. Навчальний посібник містить контрольні роботи з української мови та літератури, що мають різнорівневі завдання з вибором однієї правильної відповіді, на встановлення відповідності, написання розгорнутої відповіді на питання. Посібник складено згідно діючої програми. Він стане в нагоді як молодим учителям, так і досвідченим фахівцям.

6. Попіначенко Т. Використання інтерактивних технологій на уроках хімії. *Освіта Сумщини*. 2019. №1(41). С. 26–28.

Анотація. У статті описано використання різноманітних інтерактивних технологій навчання на уроках хімії. Ці технології орієнтовані на співпрацю учнів та вчителя. Один з одним, на розвиток інтересу до предмета, на інтелектуальний розвиток учнів.

7. Проценко Т. Працюємо з обдарованими дітьми на уроках літератури. *Освіта Сумщини*. 2019. № 2. С. 41–43.

Анотація. У статті представлено міркування стосовно утруднень або проблем, пов'язаних із діагностикою та розвитком обдарованості. Підкреслюється важливість мікро-соціального оточення дитини для розвитку її потенціальних можливостей. Акцентується на необхідності вияву обдарованої дитини, на ролі вчителя для її розвитку. Головне завдання вчителя – створити оптимальні умови для талановитих учнів, адже саме література формує почуття, впливає на становлення особистості.

8. Пранова О. Розвиток критичного мислення школярів шляхом використання інформаційно-комунікаційних технологій. *Професійний розвиток педагогів у системі післядипломної педагогічної освіти: матеріали обласної круглого столу з нагоди 80-річчя Комунального закладу Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти* (м. Суми, 30 жовтня 2019 року) / за ред.: С.В. Драновська, Л.М. Чхайло. Електронне видання Суми: НВВ КЗ СОІППО, 2019. С. 59–64.

Анотація. У статті розкрито особливості використання інформаційно-комунікаційних технологій у навчально-виховному процесі, зокрема на уроках історії; розглянуто специфіку розвитку критичного мислення школярів за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій.

9. Пранова О. Маєток студентів у селі Очкине Новгород-Сіверського повіту Чернігівської губернії – взірць садибної культури кінця XVIII- початку XX ст. *Сумські історико-краєзнавчі студії: матеріали регіональної науково-практичної конференції* (м. Суми, 01 листопада 2019 року). С. 133–136.

Анотація. У статті розкрито суть поняття «садиба»; досліджео історико-культурну модель панської садиби в українських землях кінця XVIII – початку XX століть на конкретному прикладі.

10. Савіна Н. Метод проектів на уроках історії: формуємо дослідників. *Педагогічна трибуна*. 2019. № 1. С. 12–13.

Анотація. Стаття містить методичні рекомендації щодо використання методу проектів на уроках історії та роботи над проектами.

ШОСТКИНСЬКИЙ РАЙОН

1. Голота О. М. Екологічна стежина. *Дошкільний навчальний заклад*. 2019. № 8(152). URL: <http://journal.osnova.com.ua/article/73851>.

Анотація. Матеріали мають на меті формувати в дітей знання про дерева рідного краю, сезонні зміни в житті дерев, валеологічний світогляд; учити складати казки, висловлювати своє

захоплення словами; розвивати мовлення, мислення, спостережливість, уміння бачити і чути красу осінньої пори; виховувати шанобливе й дбайливе ставлення до природи.

2. Кулик Н. Ю. Українська мова. Загальне поняття про прикметник. Значення прикметників у мовленні. 3 клас: урок-подорож. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/94295>.

Анотація. Автор пропонує урок вивчення нового матеріалу з української мови в 3 класі у формі подорожі, де в ігровій формі відбувається формування комунікативної компетентності молодших школярів. Виховною метою уроку є формування у дітей любові до рідного краю.

3. Кулик Н. Ю. Українська мова. Як звірі готуються до зими? Робота над деформованими реченнями: урок розвитку зв'язного мовлення. 3 клас. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/100671>.

Анотація. Публікація містить конспект уроку розвитку зв'язного мовлення у 3 класі, на якому закріплюються вміння правильно будувати речення, усні зв'язні висловлювання.

ЯМПІЛЬСЬКИЙ РАЙОН

1. Донік Л. Л. Велика буква у кличках тварин. Іван Франко «Лисичка і Журавель». *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/profile/93011>.

Анотація. Розміщено конспект інтегрованого уроку з української мови та літературного читання з тем: «Велика буква у кличках тварин», Іван Франко «Лисичка і Журавель».

2. Ковальова С. В. Розвиток мовлення. Розігрування діалогу відповідно до запропонованої ситуації. Українська національна кухня. 5 клас. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/profile/2709>.

Анотація. Опубліковано конспект інтегрованого уроку: українська мова, англійська мова.

3. Ковальова С. В. В зоопарку. 2 клас. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/profile/2709>.

Анотація. Опублікована розробка уроку з англійської мови, яку можна використовувати для закріплення матеріалу з теми "Тварини" в початковій школі. Урок сприятиме підвищенню інтересу до вивчення англійської мови. Учні із задоволенням гратимуть, розкриватимуть свої творчі здібності та навчатимуться.

4. Лозовик Н. О. Суспільне, господарське життя та побут в античних полісах на території України. Практичне заняття. Всесвітня історія. 6 клас. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/profile/223020>.

Анотація. Опубліковано розробку практичного заняття із всесвітньої історії, на якому використовуються методи інтерактивного навчання та розвитку критичного мислення: ЗХД, ПРЭС, робота в парах.

5. Лозовик Н. О. Берестейська унія. Історія України. 8 клас. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/profile/223020>.

Анотація. Розміщено конспект уроку з історії України, який спрямований на розвиток уміння аналізувати, порівнювати, формування хронологічної, аксіологічної компетентностей. Використовуються методи «читання з маркуванням», «займи позицію», гронування.

6. Лозовик Н. О. Європейське середньовічне місто. Всесвітня історія. 7 клас. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/profile/223020>.

Анотація. Опубліковано конспект уроку з мультимедійною презентацією, метою якого є розвиток навичок роботи в групах, аналізу документів, уміння установлювати причинно-наслідкові зв'язки.

7. Лозовик Н. О. Соціально – економічне становище українців у першій половині XIX століття під владою Російської та Австрійської імперій. 9 клас. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/profile/223020>.

Анотація. Оpubліковано конспект уроку для 9 класу з мультимедійною презентацією. Зміст уроку спрямований на формування вмінь визначати хронологічну послідовність подій, порівнювати соціально-економічний розвиток українських земель, становище населення та явища повсякденного життя українців під владою Росії та Австрії, визначати та характеризувати передумови, причини, форми, характер і наслідки протесту різних верств українського населення. У ході уроку використовуються активні прийоми роботи з учнями: «правильні та помилкові судження», «ключові фрази», «фішбоун», «атака на вчителя», «резюме».

8. Лозовик Н. О. Впровадження НЕПу в Україні та його особливості. Історія України. 10 клас. *На урок.* 2019. URL: <https://naurok.com.ua/profile/223020>.

Анотація. Оpubліковано конспект уроку з історії України для 10 класу з мультимедійною презентацією. На уроці використовуються інтерактивні технології навчання: мозковий штурм, робота в групах (з історичними документами), а також проблемні питання і прийом «групування».

9. Лозовик Н. О. Україна в планах Антанти і Троїстого союзу. Історія України. 10 клас. *На урок.* 2019. URL: <https://naurok.com.ua/profile/223020>.

Анотація. Публікація містить розробку уроку, мультимедійну презентацію, дидактичні матеріали. У ході уроку використовуються інтерактивні технології: робота в парах, групах займи позицію. Формуються вміння працювати з інформаційними джерелами, схемами.

10. Лозовик Н. О. Українські землі у складі Австро-Угорщини в другій половині XIX ст. Історія України. 9 клас. *На урок.* 2019. URL: <https://naurok.com.ua/profile/223020>.

Анотація. Публікація містить конспекти уроку, мультимедійну презентацію, усі необхідні дидактичні матеріали. Урок побудований за технологією розвитку критичного мислення, використані методи і прийоми: ЗХД, робота в групах, ПРЭС, шість капелюхів.

11. Охременко Н. О. Механічна робота. Фізика. 7 клас. *На урок.* 2019. URL: <https://naurok.com.ua/profile/78666>.

Анотація. Оpubлікована розробка уроку для 7 класу на основі експериментального дослідження. Спрямований на формування ключових та предметних компетентностей учнів.

12. Охременко Н. О. Тертя. Сили тертя. Коефіцієнт тертя ковзання. Фізика. 7 клас. *На урок.* 2019. URL: <https://naurok.com.ua/profile/78666>.

Анотація. Оpubлікована розробка уроку з теми «Тертя. Сила тертя» у форматі дослідження, що сприяє розвитку експериментальних навичок учнів, здатності аналізувати, порівнювати, робити висновки.

13. Ступак Л. М. Навчання і відпочинок. Користь активного відпочинку. Основи здоров'я. 2 клас. *Всеосвіта.* 2019. URL: <https://vseosvita.ua/user/id34806>.

Анотація. Оpubліковано конспект з уроку-тренінгу з основ здоров'я для 2 класу.

14. Ступак Л. М. Кінезіологічні вправи. *Всеосвіта.* 2019. URL: <https://vseosvita.ua/user/id34806>.

Анотація. Оpubліковано вправи для активізації розумової діяльності. Кінезіологія - це наука про розвиток розумових здібностей і фізичного здоров'я через певні рухові вправи. Це своєрідна «гімнастика мозку». З її допомогою процес навчання і виконання будь-якого виду діяльності стає ефективнішим. Завдяки «гімнастиці мозку» організм координує роботу правої та лівої півкуль, розвиває взаємодію тіла й інтелекту. Основна мета: розвиток міжпівкульної взаємодії та синхронізація роботи півкуль головного мозку, що сприяє активізації розумової діяльності.

М. СУМИ

1. Абрамчук І. М. Ми – юні друзі природи: урок-вікторина. 3 клас. *ВсімОсвіта.* 2019. URL: <https://vsimosvita.com/urok-viktorina-mi-yuni-druzi-prirodi/>.

Анотація. Розробка вікторини «Ми – юні друзі природи», яку можна провести на уроці природознавства у 3 класі, а також як позакласний захід.

2. Авраменко В. В. «Встановлення «розсипаних» слів, речень, абзаців. Доповнення речень з тексту з допомогою допоміжних запитань. Малювання ілюстрації до прочитаного тексту. Віталій Святовець «Горішки від білочки»: конспект уроку з літературного читання. *Методичний портал*. 2019. URL: <http://metodportal.com/user/170878>.

Анотація. Оpubліковано розробку сучасного компетентнісно зорієнтованого уроку, метою якого є формування вміння доповнювати речення з тексту з допомогою допоміжних запитань, відновлювати «розсипані» слова, речення, абзаци; розвивати увагу, пам'ять; виховувати почуття вдячності та вміння ділитися.

3. Авраменко В. В. Задачі на знаходження частини числа і числа. Порівняння частин: конспект уроку з математики. *Методичний портал*. 2019. URL: <http://metodportal.com/user/170878>.

Анотація. Оpubліковано розробку сучасного компетентнісно зорієнтованого уроку, метою якого є пояснення учням утворення дробів, показати запис дроби та ознайомити з термінами чисельник і знаменник, опрацювати складені задачі, які містять знаходження частини числа, формувати обчислювальні навички, розвивати логічне, розвивати мислення; виховувати уважність.

4. Авраменко В. В. Подорож океанами світу: конспект уроку з природознавства. *Методичний портал*. 2019. URL: <http://metodportal.com/user/170878>.

Анотація. Оpubліковано розробку сучасного компетентнісно зорієнтованого уроку, метою якого є ознайомлення учнів з особливостями кожного океану, показати розміщення океанів на карті і глобусі; продовжити навчати читати карти і працювати з нею; висвітлити значення океанів для життя на Землі та використання їх багатств людиною; сприяти розвиткові пам'яті, спостережливості, вміння працювати з картою; виховувати бережливе ставлення до природних багатств.

5. Азарова Н. М., Алексенко О. В., Єна С. М., Коваль Л. Д., Лопатіна Л. О., Луговська І. О., Нагорна Т. В., Піддубна М. Р., Ситник І. М., Скиба С. О. Навчання через гру: LEGO-технологія в освітньому процесі. *Початкове навчання та виховання*. 2019. № 22-24. С. 19–67.

Анотація. Публікація містить добірку вправ з LEGO, які допоможуть дати відповіді на проблемні запитання інтегрованих тем місяців за модельною програмою Р.Б. Шияна до курсу «Я досліджую світ» у 2-му класі.

6. Акименко О. А. Загадки давніх цивілізацій: історичний квест. 6 клас. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/istorichniy-kvest-zagadki-davnih-civilizacij-6-klas-113474.html>.

Анотація. Позакласний захід з історії Стародавнього світу у формі квесту для учнів 6 класу. Учням, які заздалегідь поділені на команди, пропонується впродовж навчального дня під час перерв у кабінетах закладу освіти пройти конкурсні випробування: «Загадки», «Зрими образи цивілізацій», «Піймай помилку», «Орієнтуємося на місцевості», «Розгадай шифровку», «Бліц запитання», «Досягнення і відкриття».

7. Алексєєва О. П. Україна - європейська держава: бінарний урок. 7 клас. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/97156>.

Анотація. У публікації надано матеріали для проведення бінарного уроку з географії та англійської мови у 7 класі з теми «Географічне положення України. Україна – європейська держава». Дана розробка уроку містить інформацію про географічне положення України англійською мовою.

8. Алексєєва О. П. Шкільне життя: конспект уроку з англійської мови. 6 клас. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/136672>.

Анотація. Урок побудований з урахуванням основних критеріїв навчання іноземної мови: комунікативної спрямованості, крос-культурного компонента, міжпредметного інтегрування.

9. Андрухова Н. В. Як варити і їсти суп із дикої качки. Оптимізм, любов до природи, м'який гумор як риси індивідуального почерку Остапа Вишні: урок позакласного читання. 8 клас. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/88066>.

Анотація. Публікація містить розробку уроку з української літератури у 8 класі за творчістю Остапа Вишні з використанням елементів технологій інтерактивного, особистісно орієнтованого навчання.

10. Андрухова Н. В. Іван Котляревський. Наталка як уособлення кращих рис української жінки, яка відстоює людську гідність, бореться за своє щастя: урок. 9 клас. *На Урок*. 2019. URL:<https://naurok.com.ua/publ/88070>.

Анотація. Публікація містить розробку уроку з української літератури в 9 класі за творчістю І.П.Котляревського з використанням елементів технології критичного мислення, особистісно орієнтованого навчання.

11. Андрухова Н. В. Полеміка. Дискусія. Дебати: урок. 11 клас. *На Урок*. 2019. URL:<https://naurok.com.ua/publ/88072>.

Анотація. Публікація містить розробку уроку з української мови в 11 класі з використанням елементів інноваційних технологій, методів і прийомів як основи креативного педагога в умовах Нової української школи.

12. Анцибор О. Організація психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами в умовах початкової школи. *Актуальні проблеми громадського здоров'я: матеріали науково-практичних конференцій ресурсного центру «Школа педагогіки здоров'я» кафедри медико – біологічних основ фізичної культури Навчально-наукового інституту фізичної культури Сумського державного педагогічного університету імені А. С.Макаренка*. Суми: ФОП Цьома С. П. 2019. С. 6–8.

Анотація. У статті визначено сутність поняття «психолого-педагогічний супровід дітей з особливими освітніми потребами». Розкрито теоретичні аспекти питання функціонування міждисциплінарної команди психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами (її склад, основні завдання, засоби діяльності).

13. Анцибор О. В. Конспект уроку «Правила особистої гігієни. Значення їх дотримання для збереження і зміцнення здоров'я» із соціально-побутового орієнтування в 2 класі спеціальної школи. *Відкритий урок: розробки, технології, досвід*. № 2. Київ: ТОВ «Плеяди», 2019. С. 25. URL:http://osvita.ua/school/lessons_summary/.

Анотація. План-конспект уроку з мультимедійною підтримкою для учнів з порушеннями зору мета якого – ознайомити з поняттям «гігієна», з чистотою як умовою формування, збереження та зміцнення здоров'я; переконати в необхідності виконувати вимоги гігієни; розвивати знання правил гігієни, гігієнічні навички, уміння робити власні висновки, узагальнення; формувати санітарно – гігієнічні навички.

14. Артеменко Г. Підвищення ефективності фізкультурно-оздоровчої роботи з дітьми дошкільного віку через використання інноваційного спортивного обладнання. *Актуальні проблеми громадського здоров'я: матеріали науково-практичних конференцій ресурсного центру «Школа педагогіка здоров'я» кафедри медико-біологічних основ фізичної культури навчально-наукового інституту фізичної культури Сумського державного педагогічного університету ім. А.С.Макаренка (м. Суми, 21 листопада 2019 року)*. Суми: ФОП Цьома С.П., 2019. Т. 2. С. 8.

Анотація. У статті розкрито питання використання інноваційного спортивного обладнання під час проведення занять степ-аеробікою, яка допомагає впоратися з фізичними й емоційними стресами протягом дня, адже служить діючим засобом про емоційних розладів дітей.

15. Бага Т. Специфіка запровадження інтерактивних технологій під час викладання предмета «Трудове навчання». *Підготовка майстра виробничого навчання, викладача професійного навчання до впровадження в освітній процес інноваційних технологій: матеріали III Всеукраїнського науково-методичного семінару (Суми, 01 листопада 2019 року)*. Суми: Вінниченко М.Д., 2019, С. 77–81.

Анотація. У статті проаналізовано використання форм інтерактивного навчання, методичного забезпечення організації та здійснення інтерактивного навчання під час викладання предмета «Трудове навчання». Упровадження методики змінює спосіб набуття нових знань, створює сприятливі умови для саморозвитку та креативності учнів.

16. Баєв А. В. Кулінарні нотатки: як приготувати смачний майстер-клас. Філологічний Олімп. 2019. № 3 (34). С. 13–15.
Анотація. У статті розглянуто основні принципи побудови вчительського майстер-класу, надано рекомендації щодо його якісної організації та проведення.
17. Баєва А. В. Герой літературного твору: сучасні прийоми роботи з образом: вебінар. *На Урок.* 2019. URL: <https://naurok.com.ua/webinar/geroy-literaturnogo-tvoru-suchasni-priyomi-roboti-z-obrazom>.
Анотація. Матеріали вебінару містять теоретичні та практичні рекомендації щодо застосування сучасних прийомів роботи з образом героя літературного твору на уроках української та зарубіжної літератури.
18. Баєва А. В. Конкурсна робота «На хвилі сучасності». Майстер-клас «Мотивація: надихаємо, захоплюємо, створюємо!». Філологічний Олімп. 2019. № 10(41). С. 18–23.
Анотація. У публікації представлено матеріали, надані до конкурсу «На хвилі сучасності» у рамках науково-педагогічного проекту «Філологічний Олімп». У розробці описано сучасні практичні прийоми мотивації учнів на уроках української мови та літератури.
19. Баєва А. В. Мовно-літературна кулінарія: надихаємо, захоплюємо, готуємо зі смаком: інтернет-марафон. 2019. URL: <https://www.facebook.com/InternetMarafon/posts/1275100766003547/>.
Анотація. Матеріали вебінару містять теоретичні та практичні рекомендації щодо застосування сучасних прийомів мотивації на уроках української мови та літератури, зарубіжної літератури.
20. Баєва А. В. Сторітеллінг – ефективний метод розвитку комунікативної компетентності учнів: вебінар. *На Урок.* 2019. URL: <https://naurok.com.ua/webinar/storytelling-efektivniy-metod-rozvitku-komunikativno-kompetentnosti-suchasnih-uchniv>.
Анотація. Матеріали вебінару містять теоретичні та практичні рекомендації для вчителів щодо розвитку комунікативної компетентності учнів на уроках з використанням ефективного методу сторітеллінгу.
21. Балінська В. В. Платон Воронько «Казка про рукавичку»: урок. *На Урок.* 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/97862>.
Анотація. Публікація містить розробку конспекту уроку літературного читання у 2 класі, який ознайомлює з творчістю П. Воронька та його твором. Урок сприяє розвитку зв'язного мовлення та вихованню любові до рідного слова.
22. Балінська В. В. У казки на гостинах: літературна вікторина. *Всеосвіта.* 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/literaturna-victorina-u-kazki-na-gostinah-116224.html>.
23. *Анотація.* Публікація містить розробку позакласного заходу, який навчає учнів поважати добро і правду, боротися зі злом і кривдою, виховує бажання читати казки.
24. Балінська В. В. У казки на гостинах: презентація. *Всеосвіта.* 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/prezentacia-do-literaturnoi-victorini-u-kazki-na-gostinah-116234.html>, 2019.
Анотація. Оpubліковано презентацію, яка містить малюнки, фотографії, завдання до літературної вікторини.
25. Бардакова І. В. Виготовлення сувеніра в стилі шеббі шик: технологія виготовлення (майстер-клас). *Трудове навчання в школі.* 2019. № 23-24(227-228). С. 58–59.
Анотація. Пропонований майстер-клас формує вміння роботи в техніці «декупаж», що часто застосовується під час виготовлення сувенірів. Матеріал корисний як для роботи на уроках трудового навчання, так і на заняттях з обдарованою молоддю.
26. Бардакова І. В. Органайзер – порядок на робочому місці: технологія виготовлення (майстер-клас). *Трудове навчання в школі.* 2019. № 23-24(227-228). С. 54–57.

Анотація. Пропонований майстер-клас допоможе урізноманітнити об'єкти праці як на уроках трудового навчання, так і в гуртковій роботі. У ньому подано покрокову інструкцію виготовлення органайзера, що є персональним засобом організації часу, а також одночасно і інтер'єрною прикрасою.

27. Барикіна Н. М. Around Great Britain and Ukraine: тематична контрольна робота. 5 клас. *ВсімОсвіта*. 2019. URL: <https://vsimosvita.com/tematichna-kontrolna-robota-z-angliyskoyi-movi-5-klas/>.

Анотація. Публікація містить тестові завдання різного ступеня складності для перевірки як лексичних і граматичних, так і комунікативних умінь учнів за темою «Around Great Britain and Ukraine». Розробка буде корисною для вчителя при підготовці до контрольної роботи.

28. Барикіна Н. М. How to Keep Fit: презентація за темою «Спорт». 7 клас. *ВсімОсвіта*. 2019. URL: <https://vsimosvita.com/prezentatsiya-do-uroku-angliyskoyi-movi-za-temoyu-quot-sport-quot-u-7-mu-klasi-quot-how-to-keep-fit-quot/>.

Анотація. Публікація містить мультимедійну презентацію до уроку англійської мови за темою «Спорт» у 7-му класі. Розробка буде корисною як для вчителя при підготовці до уроку, так і для учня, який прагне самовдосконалення та бажає покращити своє володіння англійською мовою.

29. Барикіна Н. М. Up the Mountains: тестові завдання для контролю домашнього читання (за підручником А. Несвіт). 5 клас. *ВсімОсвіта*. 2019. URL: <https://vsimosvita.com/testovi-zavdannya-dlya-kontrolyu-domashnogo-chitannya-z-angliyskoyi-movi-u-5-mu-klasi-za-pidruchnikom-a-nesvit/>.

Анотація. Публікація містить різнорівневі тестові завдання для контролю домашнього читання з англійської мови у 5 класі до тексту «Up the Mountains» (за підручником А. Несвіт). Розробка містить різні види завдань для перевірки розуміння прочитаного тексту та буде корисною для вчителя при підготовці до уроку.

30. Басала Т. М. Оптимізаційні задачі з математики. *Математична мозаїка: збірник методичних матеріалів* / укл. Т.В. Светлова; за ред. І.В. Удовиченко. Суми: НВВ КЗ СОШПО, 2019. С. 29–37.

Анотація. У статті показано доцільність використання оптимізаційних задач на уроках математики для реалізації наскрізної лінії «Підприємливість і фінансова грамотність» у процесі навчання математики, формування ключової компетентності «Ініціативність і підприємливість», розвитку творчих здібностей школярів.

31. Басова О. Організація освітнього процесу учнів із порушеннями зору в умовах нової української школи. *Корекційна та інклюзивна освіта очима молодих науковців: збірник наукових праць за матеріалами VI Міжнародної науково-практичної конференції студентів, аспірантів та молодих учених (м. Суми, 20 березня 2019 року)*. Вип. 7 у 2-х томах. Т. 2. Суми: СумДПУ ім. А.С. Макаренка, 2019. С. 106–110.

Анотація. У статті висвітлено сучасні підходи до організації освітнього процесу дітей із порушеннями зору відповідно до вимог концепції «Нова українська школа» у спеціальному закладі освіти. Розкриваються окремі аспекти корекційної роботи з учнями. Обґрунтовується роль учителя та пропонуються рекомендації щодо створення освітнього процесу в початковій школі.

32. Батура Ю. О. Маркування небезпечних речовин: урок. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/110147>.

Анотація. Публікація містить розробку уроку хімії у 7 класі "Маркування небезпечних речовин", додатки та мультимедійну презентацію до уроку. Пропонуються такі методи і прийоми: SMART-мета, шкала емоційних тонів, інтерактивні вправи в групах, робота з етикетками побутових хімікатів для аналізу маркувань.

33. Бережна Н. Розвиток пізнавальної активності школярів із порушеннями зору шляхом використання дидактичних ігор. *Корекційна та інклюзивна освіта очима молодих науковців: збірник наукових праць за матеріалами VI Міжнародної науково-практичної конференції студентів, аспірантів та молодих учених (м. Суми, 20 березня 2019 року)*. Вип. 7 у 2-х томах. Т. 2. Суми: СумДПУ ім. А.С. Макаренка, 2019. С. 111–115.

Анотація. Стаття присвячена проблемі використання дидактичних ігор як методу стимулювання дітей із порушеннями зору. Організація освітнього процесу передбачає формування позитивної навчальної мотивації учнів. З цією метою доцільним є використання різних методів та засобів стимулювання в процесі навчання дітей із порушеннями зору, зважаючи на наявну в них низьку пізнавальну активність. Одним із методів формування пізнавальної активності є дидактичні ігри. Ефективність проведення дидактичних ігор передбачає урахування індивідуально-психологічних особливостей учнів та відповідно реалізацію індивідуального підходу у процесі гри.

34. Беляєва О. Професійний розвиток педагогів у системі післядипломної педагогічної освіти. *Професійний розвиток педагогів у системі післядипломної педагогічної освіти: матеріали обласної круглого столу з нагоди 80-річчя Комунального закладу Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти* (м. Суми, 30 жовтня 2019 року) / за ред.: С.В. Драновська, Л.М. Чхайло. Електронне видання Суми : НВВ КЗ СОІППО, 2019. С. 22.

Анотація. Стаття містить глибокий аналіз професійного розвитку педагогів. В першу чергу автор характеризує післядипломну педагогічну освіту, розкриває її роль у професійному зростанні кожного педагога. Стаття корисна заступникам директора з науково-методичної роботи, педагогам закладів.

35. Беляєва О. Хай стелиться вам доля рушниками. *Сумщина від давнини до сьогодення: проблеми ідентичності, ментальності, самосвідомості: матеріали обласного круглого столу з нагоди відзначення 80-річчя створення Сумської області* (м. Суми, 30 січня 2019 року) / за ред.: С.В. Драновська, Л.М. Чхайло. Суми : НВВ КЗ СОІППО, 2019. С. 22.

Анотація. У статті на матеріалах країнознавства автор знайомить з видатними людьми Сумщини. Учитель дібрала цікавий краєзнавчий матеріал, опрацювала велику кількість додаткового матеріалу. Стаття має велике виховне значення.

36. Білера-Ісупова Г. Інформаційно-комунікаційна компетентність сучасного вчителя-словесника як необхідна умова формування мотиваційної сфери школярів до вивчення української мови та літератури. *Особистісно-професійна компетенція педагога: теорії й практика: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції* (м. Суми, 28 лютого 2019 року). Суми: Науково-методичний простір, 2019. С. 32–36.

Анотація. У статті розглянуто деякі аспекти використання інформаційно-комунікаційних технологій на уроках української мови та літератури з метою підвищення мотивації учнів до вивчення предмета.

37. Білера-Ісупова Г. І. Прикметник: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. *Вивчаємо українську мову та літературу*. 2019. № 25-27(569-571). С. 6–9.

Анотація. Публікація містить розробку вступного уроку української мови та літератури для 6 класу з теми «Прикметник» з використанням інтерактивних методів та елементів інформаційно-комунікаційних технологій. Урок побудовано у формі віртуальної екскурсії столицею України Києвом. Соціокультурна змістова лінія передбачає формування ціннісної позиції щодо громадянського патріотизму, любові до Батьківщини.

38. Біліченко М. В. Добування кисню з гідроген пероксиду: презентація до уроку. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/prezentaciya-dobuvannya-kisnyu-z-gidrogen-peroksidu-115904.html>.

Анотація. Оpubліковано презентацію до практичної роботи «Добування кисню з гідроген пероксиду з використанням різних біологічних каталізаторів, доведення його наявності». Матеріал містить тестову перевірку знань учнів з теми.

39. Біліченко М. В. Кислоти. Класифікація. Хімічні властивості кислот: презентація до уроку. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/prezentaciya-kisloti-klasifikaciya-himichni-vlastivosti-kislot-115896.html>.

Анотація. Оpubліковано презентацію, матеріали якої можна використати при вивченні теми «Хімічні властивості кислот».

40. Біліченко М. В. Колообіг Оксигену в природі. Озон. Проблема чистого повітря: презентація до уроку. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/prezentaciya-koloobig-oksigenu-v-prirodi-ozon-problema-chistogo-povitrya-115902.html>.

Анотація. Опубліковано інтегровану презентацію до уроку з теми «Колообіг Оксигену в природі. Озон. Проблема чистого повітря. Застосування та біологічна роль кисню». Зміст матеріалу базується на елементарних знаннях з хімії, біології, екології.

41. Біліченко М. В. Фізичні властивості кислот та їх застосування: презентація до уроку. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/prezentaciya-kisloti-fizichni-vlastivosti-115900.html>.

Анотація. Опубліковано презентацію, матеріали якої можна використати при вивченні теми «Кислоти, фізичні властивості кислот».

42. Біліченко М. В. Хімія і здоров'я організму людини: презентація позакласного заходу. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/himiya-i-zdorov-ya-organizmu-lyudini-115893.html>.

Анотація. Опублікована розробку інтегрованого позакласного заходу, матеріали якого можна використати під час проведення тижня хімії в школі.

43. Боженко Л. П. Тварини-частина живої природи. Узагальнення і систематизація знань про тварин: план-конспект уроку. 4 клас. *ВсімОсвіта*. 2019. URL: <https://vsimosvita.com/plan-konspekt-uroku-prirodoznavstva-4-klas/>.

Анотація. Розробка допомагає провести урок в ігровій формі з використанням новітніх технологій. Формувати поняття «тварини-частина живої природи»; поняття про види тварин; розвивати вміння спостерігати за тваринами, увагу, кмітливість; виховувати дбайливе ставлення до тварин.

44. Боженко Л. П. Тематична добірка епітетів відповідно до пір року. *ВсімОсвіта*. 2019. URL: <https://vsimosvita.com/tematichna-dobirka-epitetiv-vidpovidno-do-pir-roku/>.

Анотація. Мета добірки є розширення та збагачення мовленнєвого запасу учнів, виховання інтересу до слова та розвиток зв'язного мовлення.

45. Бойко Г. Сучасні підходи до створення здоров'язбережувального середовища молодших школярів в умовах запровадження НУШ. *Актуальні проблеми громадського здоров'я: матеріали ІХ Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Освіта і здоров'я»* (м. Суми, 2-3 квітня 2019 року). Суми: ФОП Цьома С. П., 2019. Т. 2. С. 21–24.

Анотація. У статті висвітлюються питання, пов'язані з одним із найважливіших завдань сучасної школи - набуттям молодшими школярами здоров'язбережувальних компетенцій; здійснено опис основних компонентів діючої концептуальної моделі «Школа сприяння здоров'ю» з досвіду організації оздоровчоспрямованої освітньої системи КУ ССШ І ст. № 30 «Унікум» СМР.

46. Бойко О. В. Тренінг як форма реалізації компетентнісно-орієнтованого підходу до професійного зростання педагога в умовах реалізації концепції «Нова українська школа». *Від творчого пошуку до професійного становлення: збірник наукових праць студентів, магістрантів та молодих дослідників*. Суми: НВВ КЗ СОІППО. 2019. С. 27–31.

Анотація. У статті автор піднімає питання щодо необхідності якісної підготовки вчителя нової формації до роботи у Новій українській школі. Головна ідея підвищення кваліфікації педагогічних працівників початкової школи полягає в забезпеченні індивідуально-особистісного та професійно-діяльнісного самовдосконалення слухачів на основі активізації їхньої базової освіти. Автор розглядає одну з інноваційних методик навчання – тренінг як ефективний механізм роботи в галузі педагогічної освіти.

47. Бойко О. В., Шрамко Л. В. Активно граємо, навчаємось – закони світу відкриваємо. Добірка завдань практично-діяльнісного спрямування з теми «Способи пізнання» для учнів 2 класу. *Учитель початкової школи*. 2019. № 9. С. 44–48.

Анотація. У матеріалах зібрано вправи, які допоможуть вчителю початкових класів реалізувати практично-діяльнісний підхід, розвивати критичне мислення учнів, формувати ключові компетентності. На прикладі завдань до теми місяця «Способи пізнання» автори розкривають

можливості використання базових технологій і методичних прийомів в роботі з молодшими школярами.

48. Борзаниця Ю. Г. Всі квіти на землі даруємо, Вам, любі матусі: сценарій свята 8 березня. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/scenariy-svyata-8-bereznya-vsi-kviti-na-zemli-daruemo-vam-lyubi-matusi-111181.html/>.

Анотація. Розроблений сценарій свята 8 березня «Всі квіти на землі даруємо, Вам, любі матусі», що прищеплює любов і повагу до жінки – матері, бабусі, подруги; виховує в учнів естетичний смак, навички морально – етичної поведінки; зміцнює учнівський колектив.

49. Борзаниця Ю. Г. Природа влітку: контрольна робота з математики. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/kontrolna-robota-priroda-vlitku-111170.html>.

Анотація. Розроблено завдання до контрольної роботи з математики, які спрямована на узагальнення і систематизацію знань та навичок учнів.

50. Борисенко І. Г. «Новорічний Пінгвіленд» - ігрове родинне свято для дітей молодшого дошкільного віку. *Музичний керівник*. 2019. № 1. С. 47–55.

Анотація. Надруковані матеріали, а саме: рухові етюди, естафети, атракціони та зимові ігри допоможуть музичним керівникам закладів дошкільної освіти провести новорічне свято по-сучасному, з використанням інноваційних педагогічних технологій.

51. Борисенко І. Г. «Штанько та його друзі» - сценарій осіннього родинного свята для дітей старшого дошкільного віку за мотивами казкової повісті Катерини Єгорушкіної «Пригоди Штанька». *Музичний керівник*. 2019. № 8. С. 22–29.

Анотація. Публікація містить розробку тематичного свята для старших дошкільників за участю батьків. Виховною метою свята є збереження природи засобами літературної та театралізованої діяльності.

52. Боярчук О. Екзистенційна парадигма постаті О. Забужко. *Філологічні студії: збірник статей студентів, магістрантів, молодих учених* / за ред. В. В. Герман. Суми: СумДПУ ім. А. С. Макаренка. 2019. С. 160–164.

Анотація. У статті зроблено спробу висвітлити постать Оксани Забужко в екзистенційній парадигмі. Розглянуто спогади письменниці про власне життя. З'ясовано ставлення письменниці до політичного життя в Україні ХХ–ХХІ століть.

53. Бушанова Т. А., Волошина С. В., Прокопович Н. М. Дидактична гра для дітей середньої і старшої груп «Сумка-килимок». *Дошкільне виховання*. 2019. № 3. С. 34–35.

Анотація. Міркуєте над тим, як зробити ігрове середовище мобільнішим? Один з варіантів – власноруч пошитий розвивальний килимок, який легко складається разом з усім вмістом, стягується шнурівкою і перетворюється на сумку. Таку сумку зручно переносити й зберігати. Ігрові поля та деталі до дидактичних ігор можна змінювати і доповнювати. На килимку одночасно можуть гратися до 8 дітей протягом 15–20 хвилин. Приклади ігор подаємо нижче.

54. Бушанова Т. А., Жолудєва Я. В. Музично-ритмічні ігри для дітей середньої і старшої груп «Овочеві ритми». *Дошкільне виховання*. 2019. № 6. С. 36.

Анотація. Що раніше музично-ритмічна діяльність упроваджується в роботу з дітьми (у формі ритмічних вправ, музичних ігор), то краще розвиваються в дитини музичні здібності, пластичність, моторика, мовлення, невербальна комунікація. Пропонується збагатити літнє дозвілля малюків іграми, які допоможуть малятам запам'ятати назви овочів і налагодити взаємодію одне з одним.

55. Бушанова Т. А., Жолудєва Я. В., Полова Н. М. Розвага для дітей середньої логопедичної групи «Ходили малята до лісу гуляти». *Дошкільне виховання*. 2019. № 12. С. 31–33.

Анотація. Весела розвага з цікавими етюдами, піснями, таночками не дасть малятам нудьгувати. Вони залюбки візьмуть участь в імпровізованій казковій виставі, пограють на простих музичних інструментах, поведуть хоровод... А заодно потренуються вимовляти звуки, які поки що

важко даються. Доступний репертуар, захопливий сюжет, цікаві образи – запорука яскравого незабутнього свята.

56. Вініченко О. С. Використання інтерактивної дошки на уроках англійської мови в початкових класах. *Філологічні студії*: збірник. Харків: Харківський національний педагогічний університет ім. Г. С. Сковороди, Факультет славістики. Факультет іноземної мови. 2019. № 27. С. 10.

Анотація. У статті обґрунтовано принципи використання інтерактивної дошки в процесі навчання іноземної мови в початкових класах.

57. Вакула А. Г. Використання QR-кодів на уроках трудового навчання. *Шкільний світ*. 2019. № 5(137). С. 66–73.

Анотація. Сучасні учні не уявляють свого життя без смартфона. Його використання на уроці стане додатковим заохоченням до вивчення трудового навчання. Розробка уроку з використанням QR-кодів містить цікаві, інноваційні форми і методи роботи для вчителів трудового навчання та образотворчого при вивченні будь-якої теми програми. Учитель дібрала цікавий матеріал, опрацювала велику кількість додаткового матеріалу.

58. Вакула А. Г. Використання он-лайн сервісів на уроках трудового навчання для формування ключових і предметних компетентностей. *Шкільний світ*. 2019. № 1(133). С. 56–66.

Анотація. Розробка уроку з використанням он-лайн сервісів містить цікаві, інноваційні форми і методи роботи для вчителів трудового навчання та образотворчого мистецтва при вивченні будь-якої теми програми. Учитель дібрала цікавий матеріал, опрацювала велику кількість додаткового матеріалу.

59. Вакула А. Г. Оздоблення одягу: конспект уроку. 7-8 класи. Всеосвіта. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/konspekt-z-uroku-trudove-navcanna-dla-7-8-klasiv-na-temu-ozdoblenna-odagu-204479.html>.

Анотація. Стаття містить розробку уроку для учнів 7-8 класів з теми «Оздоблення одягу». Учитель дібрала змістовні завдання, використала інноваційні форми роботи. Урок має велике виховне значення: сприяє вихованню охайності під час виконання роботи, дотримуючись правил безпечної праці; розвивати точність рухів, увагу, пам'ять, окомір, уміння працювати в команді. Урок тісно пов'язаний з образотворчим мистецтвом, геометрією, інформатикою. Вакула А.Г. акцентує особливу увагу на умінні учнів користуватися фурнітурою, дотримання технічних вимог у процесі виконання роботи, рівні самостійності у процесі організації й виконанні роботи, виявленні елементів творчості.

60. Вакула А. Г. Онлайн сервіси для генерування тексту або зображення в схему для вишивання хрестиком, вишивання бісером, а також для вив'язування узорів спицями та гачком: методичні рекомендації. 5-9 класи. Всеосвіта. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/metodicnij-material-z-urokiv-trudove-navcanna-dla-5-9-klasiv-onlajn-servisi-dla-generuvanna-teksta-abo-zobrazenna-v-shemu-dla-visivanna-hrestikom-visi-207404.html>.

Анотація. Стаття містить методичні рекомендації щодо роботи з учнями 5-9 класів з теми «Вишивання». Учитель дібрала змістовні завдання, використала інноваційні форми роботи. Урок має велике виховне значення: сприяє вихованню охайності під час виконання роботи, дотримуючись правил безпечної праці; розвивати точність рухів, увагу, пам'ять, окомір.

61. Василюшина Г. В. Взаємозв'язок людини і держави: квест. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/93170>.

Анотація. Квест стане у пригоді як у навчальному, так і виховному процесах. Участь учнів 9 класів у подібних заходах сприятиме підвищенню їхньої внутрішньої мотивації до навчання, розвитку пізнавального інтересу; вихованню в учнів правосвідомої поведінки, активної громадянської позиції.

62. Василюшина Г. В. Розвиток творчих здібностей учнів у полікультурному середовищі. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/109427>.

Анотація. У статті проаналізовані принципи роботи з обдарованими дітьми, адже обдарованість - явище багатогранне і складне. Україна – молода поліетнічна держава, яка прагне до

інтеграції в світове та європейське співтовариство. Тому ми потребуємо дійсно талановитої молоді, яка буде в майбутньому розбудовувати нашу державу. Для цього кожен педагог повинен працювати потужно з кожною дитиною, тому що всі діти мають таланти, їх тільки треба помітити і розвинути.

63. Василюшина Г. В. Узагальнення з теми «Європейські держави в добу середньовіччя»: урок. На урок. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/109428>.

Анотація. Оpubліковано урок, який допоможе змістовно та цікаво узагальнити тему, яка є складною та важливою в курсі "Всесвітня історія". На даному уроці ми формуємо предметні компетентності необхідні в подальшому житті. Готуємо учнів до складання ЗНО. На таких уроках учні вчаться працювати в групах, виражати свою точку зору та оцінювати свої можливості.

64. Васюкова С. М. Урок літературного читання. 2 клас. Всеосвіта. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/literaturne-citanna-2-klas-106930.html>.

Анотація. Урок літературного читання, який допоможе вдосконалювати навички виразного свідомого читання, вміння швидко орієнтуватися в тексті, добирати правильну інтонацію, збагачувати словниковий запас. Зорієнтує дітей на збереження природних багатств нашої держави.

66. Васюкова С. М. Я досліджую світ: урок. 1 клас. Всеосвіта. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/konspekt-uroku-a-doslidzuiu-svit-106926.html>.

Анотація. Урок «Я досліджую світ» з використанням ефективних прийомів та методів активізації пінавальної діяльності молодших школярів та здоров'язбережувальними техніками. Конспект буде корисний вчителям перших класів, які працюють а програмою НУШ.

67. Вертель В. Про необхідність розширення загальногеологічного заказника місцевого значення «Гора Золотуха». Подільські читання. Екологія, охорона довкілля, збереження біотичного та ландшафтного різноманіття: наука, освіта, практика: збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції (м. Хмельницький, 10-12 жовтня 2019 року). Хмельницький: ХНУ, 2019. С. 148–150.

Анотація. У тезах розглянуто можливість розширення загальногеологічного заказника місцевого значення «Гора Золотуха за рахунок включення до його складу ще й території кар'єра з видобутку діабазів.

68. Вертель В. До наукового обґрунтування створення загальногеологічного заказника місцевого значення «Заруцькі відслонення». VinSmartEco: збірник матеріалів I Міжнародної науково-практичної конференції (м. Вінниця, 16-18 травня 2019 року) / за науковою редакцією: Мудрака О.В. Вінниця: КВНЗ «Вінницька академія неперервної освіти», 2019. С. 92–94.

Анотація. Проаналізовано та узагальнено фактичний матеріал польових досліджень на території перспективного об'єкта природно-заповідного фонду місцевого значення – загальногеологічного заказника «Заруцькі відслонення». Отримані матеріали можуть бути використані спеціалізованими проектними й науковими установами при науковому обґрунтуванні та розробці проекту створення природоохоронної території.

69. Вертель В. До палеонтологічної характеристики перспективної геологічної пам'ятки природи місцевого значення «Барилівське відслонення». Палеонтологічні дослідження Доно-Дніпровського прогину: матеріали міжнародної наукової конференції та XXXIX сесії Палеонтологічного товариства НАН України (смт. Градизьк, 14-16 травня 2019 року). Київ, 2019. С. 129–130.

Анотація. На виконання «Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року», з метою збільшення кількості геологічних об'єктів природно-заповідного фонду Сумської області, подано матеріали для наукового обґрунтування перспективної заповідної території – відслонення порід верхньої крейди неподалік с. Барилівка Краснопільського району Сумської області.

70. Вертель В. Проблеми та шляхи розбудови геологічної складової екологічної мережі Сумської області. Екологія/Ecology – 2019: VII Всеукраїнський з'їзд екологів з міжнародною участю: збірник наукових праць (м. Вінниця, 25-27 вересня 2019 року). Вінниця: ВНТУ, 2019. С. 130.

Анотація. У тезах експліковано проблему розбудови геологічної складової екологічної мережі Сумської області. Окреслені шляхи вирішення проблем у контексті створення нових природоохоронних територій Сумщини.

71. Вертель В. В. Геологічні екскурсії як ефективний засіб розвитку пізнавальної компетентності вихованців закладу позашкільної освіти туристсько-краєзнавчого спрямування. *Наукові записки Сумського державного педагогічного університету ім. А. С. Макаренка* / ред. кол.: Б. М. Нешатаєв, С. І. Сюткін, М. О. Барановський та ін. Суми, 2019. Вип. 10. Географічні науки. С. 137–148.

Анотація. Стаття присвячена розвитку пізнавальної компетентності вихованців закладу позашкільної освіти засобами екскурсійної діяльності. Її мета – теоретико-практичний аналіз впливу геологічної екскурсійної діяльності на розвиток пізнавальної компетентності вихованців в умовах закладу позашкільної освіти туристсько-краєзнавчого спрямування. Визначено та науково обґрунтовано теоретичні аспекти розвитку пізнавальної компетентності вихованців в закладі позашкільної освіти, а також проаналізовано зміст освітньої роботи з розвитку пізнавальної компетентності вихованців засобами екскурсійної діяльності в гуртках туристсько-краєзнавчого спрямування закладу позашкільної освіти.

72. Вертель В. В., Вертель Г. І. Діяльність природного заповідника «Михайлівська цілина» в екологічному вихованні учнівської молоді. *Природничі науки: збірник наукових праць* / голов. ред. В. І. Шейко. Суми: Вид-во Сумського ДПУ імені А. С. Макаренка, 2019. Вип. 16. С. 106–111.

Анотація. У статті здійснено аналіз ролі природного заповідника «Михайлівська цілина» в екологічному вихованні учнівської молоді. Розглянуто еколого-освітню діяльність заповідника, що здійснюється з метою забезпечення підтримки природно-заповідної справи учнівською та студентською молоддю, сприяння вирішенню регіональних екологічних проблем, підвищенню екологічної свідомості і розвитку екологічної культури.

73. Вертель В., Вертель Г. Відслонення крейдової системи біля с.Барилівка Краснопільського району Сумської області та необхідність його збереження. *Четверті Сумські наукові географічні читання: збірник матеріалів Всеукраїнської наукової конференції* (м. Суми, 11-13 жовтня 2019 року). Суми, 2019. С. 13–18.

Анотація. У тезах подано повну характеристику наукової, природоохоронної, естетичної оцінки ландшафту та іншої цінності потенційної геологічної пам'ятки природи місцевого значення – «Барилівська», а також запропонований режим охорони території та характер її використання.

74. Вертель В., Вертель Г. Матеріали до створення загальногеологічного заказника місцевого значення «Грунівська крейда». *Актуальні проблеми дослідження довкілля: збірник наукових праць за матеріалами VIII Міжнародної наукової конференції, присвяченої 10-річчю створення Гетьманського національного природного парку* (м. Суми, 24-26 травня 2019 року). Суми, 2019. С. 55–59.

Анотація. У тезах подано матеріали до наукового обґрунтування створення нової природоохоронної території Сумської області – загальногеологічного заказника місцевого значення «Грунівська крейда».

75. Висіканцева І. М. Г. Ібсен. «Ляльковий дім»: образна система, підтекст, символіка, відкритий фінал. *Зарубіжна література в школі*. 2019. № 9-10. С. 24–25.

Анотація. Публікація «Г.Ібсен. «Ляльковий дім»: образна система, підтекст, символіка, відкритий фінал» містить розробку конспекту уроку зарубіжної літератури в 9 класі, яка присвячена творчості норвезького драматурга Г.Ібсена та його новаторській п'єсі «Ляльковий дім». Конспект містить такі форми роботи, як постановка проблемних питань, евристична бесіда, робота в парах і групах, повідомлення учнів за випереджальними домашніми завданнями, інтерактивна вправа «Мозковий штурм» та інтерактивний метод «Прес», інсценування фрагменту твору та контрольна форма роботи на етапі рефлексії «Літературний диктант». Урок супроводжується фрагментами кінофільму за п'єсою «Ляльковий дім» та мультимедійною презентацією; сприяє вихованню поваги до особистості, прагненню самовдосконалення.

76. Гайденко Н. О. Прогулянка Лондоном (тема «Навколо Великобританії та України»): урок-подорож. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/urok-podorozh-progulyanka-londonom-tema-navkolo-velikobritani-ta-ukra-ni-111090.html>.

Анотація. Урок-подорож був проведений в рамках предметного тижня англійської мови в школі. З цікавістю був сприйнятий учнями: вони наче побували в столиці Великобританії Лондоні та змогли побачити найвизначніші історичні місця!

77. Гайденко Н. О. Свята у Великобританії: урок. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/urok-za-temoyu-svyata-u-velikobritani-111087.html>.

Анотація. Підсумковий урок за темою «Свята у Великобританії» включає вивчений лексико-граматичний матеріал за темою «Свята і традиції». Закріплення матеріалу та повторення проходить в практиці усного та писемного мовлення, аудіювання та читання. Був розроблений та проведений автором в якості відкритого уроку.

78. Гачкова Ю. Критичне мислення як засіб формування й розвитку творчих здібностей учнів із порушенням зору. *Корекційна та інклюзивна освіта очима молодих науковців*: збірник наукових праць за матеріалами VI Міжнародної науково-практичної конференції студентів, аспірантів та молодих учених (м. Суми, 20 березня 2019 року). Вип. 7 у 2-х томах. Т. 2. Суми: СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2019. С. 115–119.

Анотація. У статті розглянуто питання розвитку творчих здібностей учнів із порушенням зору за допомогою технології критичного мислення, наведено приклади конкретних вправ, розглянуто підходи й погляди вчених і дослідників на проблему використання технології критичного мислення в початковій школі.

79. Геращенко Т. М. Монети і грошові банкноти України. Одиниці вартості. Задачі на знаходження вартості покупки. Пояснення даного розв'язування задачі: урок. 2 клас. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/moneti-i-groshovi-banknoti-ukra-ni-odiniciv-vartosti-zadachi-na-znahodzhennya-vartosti-pokupki-poyasnennya-danogo-rozv-yazuвання-zadachi-111136.html>.

Анотація. Урок математики 2 клас Монети і грошові банкноти України. Одиниці вартості. Задачі на знаходження вартості покупки. Пояснення даного розв'язування задачі.

80. Годинець Т. О. Анатолій Дімаров «Для чого людині серце»: урок. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/130580>.

Анотація. Публікація містить розробку уроку з літературного читання для 2 класу, який сприяє розширенню уявлення учнів про літературну казку як жанр; удосконаленню навички свідомого та виразного читання; навчає учнів визначати персонажів твору, давати їм характеристику; розвиває пам'ять, увагу, спостережливість, усне зв'язне мовлення, критичне мислення; виховує доброту, чуйність, взаємодопомогу, культуру спілкування та поведінки. Урок супроводжується мультимедійною презентацією.

81. Годинець Т. О. Буква ю. Вправи на закріплення звукових значень букви ю. Спілкуймося красно. Писанка: урок. *На Урок*. 2019 URL: <https://naurok.com.ua/publ/87205>.

Анотація. Розробка уроку з навчання грамоти сприяє закріпленню знань учнів про звукові значення букви «ю»; удосконаленню навичок звуко-буквеного аналізу слів, умінню складати речення; розвитку зв'язного мовлення, уваги, спостережливості; вихованню любові до мови.

82. Годинець Т. О. Вступ до розділу «Байки». Л. Глібов «Лебідь, Щука і Рак» (напам'ять). Особливості байки як жанру. Мораль байки та головна думка: урок. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/87202>.

Анотація. Публікація містить розробку уроку з літературного читання для 3 класу, який знайомить учнів із новим жанром — байкою, з життям і творчістю байкаря Леоніда Глібова; сприяє формуванню вміння інтонаційно виділяти слова, важливі для розуміння тексту; аналізувати байки, передавати в інтонації характери дійових персонажів, оцінювати їхні вчинки, виявляти мотиви їхньої поведінки; навчає співпрацювати в колективі, взаємодіяти, розуміти один одного, формувати колектив.

83. Годинець Т. О. Зима щедра святами: урок –конференція. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/87208>.
Анотація. Розробка уроку з курсу «Я у світі» для 3 класу допомагає познайомити учнів із святами зимового циклу, з українськими народними традиціями; сприяє розвитку мовлення учнів; вихованню поваги до традицій і народних звичаїв; почуття гордості за український народ та його історію.
84. Годинець Т. О. Конкурс «Розумники і розумниці»: виховний захід. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/87219>.
Анотація. Публікація містить сценарій виховного заходу для учнів 2 класу у форматі конкурсу між двома командами на загальну ерудицію даної вікової категорії з читання, української мови, математики.
85. Годинець Т. О. Мікрорайон школи. Вибір безпечного маршруту від школи до дому: урок. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/87212>.
Анотація. Розробка уроку з основ здоров'я для 1 класу знайомить учнів з правилами безпечної поведінки в мікрорайоні школи; навчає обирати безпечні місця для рухливих ігор і розваг, безпечний маршрут від дому до школи; спонукає учнів до виконання правил поведінки з незнайомими людьми; виховує обережність, обачливість, спостережливість, самостійність; культуру поведінки на вулиці.
86. Годинець Т. О. Передавання глибини простору за допомогою кольору при створенні уявного краєвиду. Виконання композиції «Подорож у гори» в техніці живопис (гуаш або акварельні фарби): урок-подорож. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/87216>.
Анотація. Публікація містить розробку уроку образотворчого мистецтва для учнів 3 класу, на якому учні знайомляться з видами пейзажу; навчаються відтворювати плановість розміщення об'єктів у просторі. Урок сприяє розвитку мисленнєвих операцій, художніх інтересів і потреб, естетичних ідеалів, формуванню системи художніх знань і вмінь, яка відображає цілісність та видову специфіку мистецтва, вихованню емоційно-ціннісного ставлення до мистецтва та дійсності. Учні навчаються розуміти та інтерпретувати твори мистецтва та оцінювати естетичні явища.
87. Годинець Т. О. Подорож осіннього листочка. Осінні явища в житті рослин: урок. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/87214>.
Анотація. Розробка уроку з природознавства для 2 класу сприяє поглибленню знань учнів про явища природи; знайомить з осінніми змінами в житті рослин; навчає спостерігати за рослинами восени, бачити красу природи; розвиває вміння аналізувати, порівнювати; бути кмітливим і спостережливим. Урок супроводжується мультимедійною презентацією.
88. Годинець Т. О. Подорож юних екологів до зимового лісу. Інтерв'ю із зимуючими пташками: урок. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/87211>.
Анотація. Розробка уроку з природознавства для 1 класу знайомить учнів із зимуючими птахами своєї місцевості; розширює уявлення про заходи з охорони птахів узимку; сприяє вихованню любові до природи, усвідомленню себе її невід'ємною частиною, підвищенню рівня екологічної культури.
89. Годинець Т. О. Поетичний віночок «Шевченкове ім'я нам сяє, як зоря!»: позакласний захід. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/93369>.
Анотація. Публікація містить розробку позакласного заходу, присвяченого творчості та життєвому шляху Т.Г.Шевченка. Структура заходу, дібрані форми та прийоми роботи сприяють формуванню в учнів умінь осмислити та зрозуміти тяжку долю поету, прищеплюють повагу та любов до нього, до України, до її чудової природи, до співучої солов'їної мови; поповнюють словник дітей образними виразами; стимулюють інтерес до його творів, розуміння їх змісту, викликають бажання їх розповідати. Захід супроводжується мультимедійною презентацією.
90. Годинець Т. О. Позатабличне множення і ділення. Множення і ділення круглих чисел. (Педагогічна технологія «Росток»): контрольна робота. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/109050>.

Анотація. Контрольна робота з математики за програмою «Росток» для 2 класу містить шість завдань, одне з яких є логічним завданням підвищеної складності.

91. Годинець Т. О. Речення. Текст: контрольна робота. 2 клас. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/109049>.

Анотація. Контрольна робота з української мови для 2 класу, яка містить тести для перевірки знань з української мови з теми «Речення. Текст».

92. Годинець Т. О. Рослини навесні. Ранньоквітучі рослини: урок. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/87221>.

Анотація. Публікація містить розробку уроку з природознавства для 2 класу, присвяченому змінам, що відбуваються навесні в неживій природі. Учні знайомляться з квітами, які найпершими з'являються весною, з рослинами, занесеними до Червоної книги, навчаються спостерігати за природними змінами, порівнювати їх та робити висновки. Урок сприяє вихованню бережного ставлення до природи.

93. Голенська А. О. Будьмо здорові, або пригоди маленького зубчика: година здоров'я. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/godina-zdorova-budmo-zdorovi-abo-prigodi-malenkogo-zubcika-172592.html>.

Анотація. Запропонований матеріал можна використовувати у виховній роботі вихователя групи продовженого дня. Він допоможе вчити дітей, що здоров'я – це найбільша цінність, яка є у людини; поглибити знання учнів про важливий орган травлення – зуби; переконати у необхідності берегти зуби; дати дітям поради щодо догляду за зубами.

94. Голенська А. О. Де починається життя книг?: творчо-пізнавальна година. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/tvorco-piznavalna-godina-de-pocinaetsa-zitta-knig-172590.html>.

Анотація. Представлений матеріал дає змогу у легкій та доступній формі дати відомості про книгу – історичну пам'ятку людства та історію її виникнення; популяризувати читання літератури, збагачувати знання учнів засобами залучення до книги; формувати щоденну потребу у читанні книги; сприяти духовному збагаченню особистості, підвищенню культурного рівня.

95. Голенська А. О. Казка про хмаринку: дидактичний матеріал до уроків музичного мистецтва. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/didakticnij-material-do-uroku-muzicnogo-mistectva-kazka-pro-hmarinku-172579.html>.

Анотація. Представлений матеріал дає змогу у легкій та доступній формі, послідовно і систематично ознайомлювати дитину із назвами нот, тривалостями, розташуванням на нотному стані і на фортепіано, а також вводить дитину у світ музики, виховувати емоційне сприймання музичного мистецтва та свідоме ставлення до нього.

96. Голенська А. О. Осінній калейдоскоп: сценарій ігрової програми. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/scenarij-igrovoi-programi-osinnij-kalejdoskop-172584.html>.

Анотація. Даний матеріал можна використовувати у виховній роботі вихователя групи продовженого дня. Він допоможе розвивати кмітливість, уяву, комунікабельність і прагнення до перемоги. А також створення умов для формування умінь працювати в колективі, розширення знань дітей про пори року, формування інтересу до вивчення навколишнього світу.

97. Голенська А. О. Основи соціально-педагогічної роботи з адаптації дітей до навчання у школі. *Вихователю ГПД. Усе для роботи*. 2019. № 9. С. 25–28.

Анотація. У статті аналізуються літературні джерела, які вивчають підходи щодо особливостей психологічної підготовки дітей до навчання у загальноосвітніх навчальних закладах. Такий аналіз дозволяє розробити ефективні прийоми та методи, які б могли підвищити психологічну готовність дітей до навчання у ЗНЗ. У статті особливо акцентується увага на значущості даної проблеми на сьогоднішній день. Адже в наш час дуже високі вимоги життя до організації виховання і навчання.

98. Голенська А. О. Чарівні слова відкривають серця: година спілкування. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/carivni-slova-vidkrivaut-serca-169483.html>.

Анотація. Даний матеріал можна використовувати у виховній роботі вихователя групи продовженого дня. Він допоможе поповнити знання учнів про ввічливість, культуру поведінки. Розширити словниковий запас учнів словами ввічливості. Вправляти в культурному спілкуванні з дорослими, однолітками в найтиповіших життєвих ситуаціях.

99. Головченко А. І. Вишукана Франція: урок музичного мистецтва. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/rozrobka-uroku-z-muzicnogo-mistectva-na-temu-visukana-francia-130851.html>.

Анотація. Розробка уроку з музичного мистецтва на тему: «Вишукана Франція» складена 1-4 кл. на основі оновленої навчальної програми «Музичне мистецтво» 1-4 класи (авт. Л. Хлебникова, Л. Дорогань, Л. Івахно, Л. Кондратова, О. Лобова О. Корнілова, Н. Міщенко К.: Видавничий Дім «Освіта», 2017 р.).

100. Гологан А. М. Проблеми навколишнього середовища. 9 клас: презентація до уроку. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/prezentacia-do-uroku-problemi-navkolisnogo-seredovisa-9-klas-113809.html>.

Анотація. Презентація "Environmental Problems" побудована у відповідності до плану уроку з англійської мови у 9 класі з цією ж назвою. Кожен слайд є певним етапом уроку з подачею основних понять та тренувальних вправ. Працюючи з презентацією, дуже легко спланувати етапи уроку та розрахувати час для кожної вправи.

101. Гологан А. М. Телебачення. Телевізійні програми. 11 клас: урок англійської мови. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/plan-konspekt-uroku-z-anglijskoi-movi-telebacenna-televizijni-programi-11-klas-119201.html>.

Анотація. У розробці представлено урок з теми "Телебачення. Телевізійні програми" для 11 класу, мета якого - сприяти формуванню в учнів комунікативної компетентності з теми, що вивчається, активізувати вживання лексико-граматичних одиниць в діалогічному мовленні, вчити читати текст з вилученням основної інформації, формувати рецептивні вміння сприймати інформацію на слух.

102. Гордієнко Т. М. Прояви синдрому професійного вигорання у вчителів (в умовах роботи закладів нового типу). *Від творчого пошуку до професійного становлення: збірник наукових праць студентів, магістрантів та молодих дослідників*. Суми: НВВ КЗ СОППО. 2019. С. 56–60.

Анотація. Професійна діяльність педагога визнається як одна з найбільш емоційно напружених. Це пов'язано з великою кількістю непередбачуваних і неконтрольованих комунікативних ситуацій, із нерегламентованим режимом роботи, з високою мірою особистої відповідальності вчителя, з неможливістю отримати однозначні підтвердження ефективності своєї діяльності тощо. Подолання негативного впливу стресів можливе навіть при такій емоційно виснажливій роботі, як вчительська. Профілактика та мінімізація професійної деформації педагога потребує системного підходу на різних етапах діяльності вчителя. Саме психологічні служби навчальних закладів мають бути провідниками на шляху до усвідомлення необхідності психологічної допомоги та її прийняття.

103. Горела Т., Латіна Г. Стан харчування учнів 12-16 років в умовах впровадження освітньої здоров'язбережувальної діяльності закладу загальної середньої освіти. *Актуальні проблеми громадського здоров'я: матеріали науково-практичних конференцій ресурсного центру «Школа педагогіки здоров'я» кафедри медико – біологічних основ фізичної культури Навчально-наукового інституту фізичної культури Сумського державного педагогічного університету ім. А. С. Макаренка*. м. Суми: СумДПУ, 2019. Т. 2(3). С. 47–49.

Анотація. У статті досліджено стан харчування підлітків в закладі освіти, надана оцінка стану харчування, надані рекомендації щодо контролю за якістю раціону школярів та оптимізацією рухової активності. Матеріал корисний для усіх учасників освітнього процесу.

104. Гребінь М. Батьки вчилися створювати казки. Педагогічне перо. 2019. № 28. С. 6.

Анотація. У статті йдеться про реалізацію в Комунальній установі Сумська спеціалізована школа №30 «Унікум» Сумської міської ради програми «Школа сприяння здоров'ю», зокрема, про

практику запровадження казкотерапії, якої спочатку мають навчитися батьки, щоб допомогти дітям здобути душевну рівновагу.

105. Гризун В. О. Мій Будинок. My House: конспект інтегрованого уроку. 3 клас. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/integrovanij-urok-informatika-ta-angliyska-mova-miy-budinok-my-house-132148.html>.

Анотація. Оpubліковано конспект інтегрованого уроку (інформатика та англійська мова) в 3 класі з теми «Мій Будинок. My House», що містить різні види творчих та ігрових завдань, роздатковий матеріал (малюнки кімнати на парті, картки з текстом та запитаннями, карти з домашнім завданням) та програмним середовищем Paint. Виховною метою проведення уроку є розуміння важливості вивчення іноземної мови й потреби користуватися нею на уроках інформатики, культура використання ПК.

106. Гризун В. О. Мій Будинок. My House: презентація до інтегрованого уроку. 3 клас. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/integrovanij-urok-z-informatiki-ta-angliysko-miy-budinok-my-house-132149.html>.

Анотація. Презентація до інтегрованого уроку (інформатика та англійська мова) в 3 класі з теми «Мій Будинок. My House» вдало унаочнює навчальний матеріал, сприяє реалізації мети уроку.

107. Гриненко Л.М. У гостях у казки «Ріпка»: розвивально-пізнавальне заняття для учнів групи продовженого дня. 1 клас. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/konspekt-rozvivalnogo-piznavalnogo-zanatta-dla-ucniv-1-h-klasiv-grupi-prodovzenogo-dna-117253.html>.

Анотація. План-конспект розвивально-пізнавального заняття для учнів 1-х класів групи продовженого дня, метою якого є розвивати пам'ять, довільну увагу, просторову уяву, логіку, слухове сприйняття, дрібну моторику рук, зв'язне мовлення; прищеплювати любов до казок; сприяти виникненню піднесеного емоційного стану; виховувати доброзичливі стосунки; закріплювати вивчення складу числа в межах 10; уміння поділяти слова на склади. Дана розробка насичена різними іграми та ігровими ситуаціями.

108. Гриненко Л. М. Свято врожаю: виховна година. *ВсімОсвіта*. 2019. URL: <https://vsimosvita.com/vihovna-godina-quot-svyato-vrozhayu-quot/>.

Анотація. Представлено план-конспект заходу з використанням сучасних педагогічних технологій, метою якого є ознайомити дітей з овочевими рослинами та походженням їх назв; розвивати інтерес до художнього слова та народної мудрості; виховувати повагу до людей, які займаються сільськогосподарською працею. Захід спрямовано на активну пізнавальну діяльність учнів, створення проблемних ситуацій та спонукання учнів до їх розв'язання.

109. Грома А. В. Емоції людини: тренінгове заняття. 6 клас. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/112653>.

Анотація. Публікація містить розробку тренінгового заняття для учнів 6-х класів, мета якого ознайомити учнів із поняттями «емоція», «емоційний стан», «емоційне благополуччя»; розвивати навички розпізнавати емоційний стан інших людей; виховувати товариськість, повагу один до одного.

110. Гунявенко Т. В. Письмовий переказ тексту з елементами опису пам'ятки історії та культури: презентація до уроку. 8 клас. *Методичний портал*. 2019. URL: <http://metodportal.com/node/67048>.

Анотація. Презентація допоможе при проведенні уроків розвитку зв'язного мовлення (переказ тексту з елементами опису пам'ятки історії та культури) у 8 класі.

111. Гусениця Н. Лялько-терапія у роботі з дітьми молодшого шкільного віку, які мають порушення мовленнєвого розвитку. *Актуальні проблеми корекційної педагогіки, психології та реабілітації*: матеріалів III Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції (м. Суми, 22 травня 2019 року). Суми: Сум ДПУ ім. А.С.Макаренка, 2019. С. 204–207.

Анотація. У статті розкривається вплив лялько – терапії, як методи арт-терапії у роботі з дітьми, які мають порушення мовленнєвого розвитку. Висвітлюється вплив лялько-терапії на актуалізацію внутрішнього потенціалу дитини, її креативного мислення та особистісної

гармонізації.

112. Дарагань Л. Д. Prepositions: презентація. 2 клас. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/111066/>.

Анотація. Матеріал містить запитання для закріплення та повторення теми "Прийменники місця". У презентації використовуються малюнки та фото, які будуть цікаві молодшим школярам. Слайди супроводжуються запитаннями про місце розташування предметів чи тварин.

113. Дарагань Л. Д. Знайомство з країнами світу – один із мотиваційних шляхів до вивчення англійської мови в позаурочний час та під час організації мовних таборів: методичні рекомендації. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/110996/>.

Анотація. Матеріали містять рекомендації та опис власного досвіду щодо вивчення англійської мови учнями під час організації роботи мовних таборів. Наведено приклади ігрових форм роботи для пробудження інтересу та мотивації у молодших школярів до знань іноземної мови, ознайомлення з культурою та традиціями народів світу.

114. Демків І. А. Розв'язування вправ і задач на всі дії з десятковими дробами: урок. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/143617/>.

Анотація. План-конспект уроку-подорожі для 5 класу містить, дидактичні та роздакові матеріали мета якого є удосконалення обчислювальних навичок, розвиток логічного мислення, пам'яті, математичної мови учнів.

115. Демченко С. Мотиваційні можливості уроків біології та хімії. Формування в закладі освіти компетентності екологічної грамотності та здорового життя: збірник наукових статей III Всеукраїнської науково-педагогічної Інтернет- конференції (м. Суми, 20 листопада 2019 року). Суми: ФОП Цьома С. П., 2019. С. 59–63.

Анотація. Стаття присвячена розкриттю можливостей використання мотиваційних підходів для ефективного формування пізнавального інтересу на уроках біології та хімії.

116. Демченко С. Учнівські дослідницькі проекти хіміко-екологічного спрямування як засіб творчої самореалізації особистості в сучасних умовах. *Особистісно-професійна компетентність педагога: теорія і практика*: матеріали III Всеукраїнської науково-методичної конференції (м. Суми, 20 лютого 2019 року). Суми: ФОП Цьома С. П., 2019. С. 50–53.

Анотація. Стаття присвячена розкриттю можливостей використання учнівських дослідницьких проектів хіміко-екологічного спрямування для творчої самореалізації особистості в сучасних умовах.

117. Демченко С. В.. Аксіологічний підхід на уроках хімії як засіб формування системи цінностей у школярів. *Хімія. Шкільний світ*. 2019. № 5. С. 17–19.

Анотація. У матеріалах «З власного досвіду» є ефективно поєднання теорії з практикою. Розглянуто аксіологічний підхід при вивченні хімії. Матеріал буде корисним для вчителів, котрі прагнуть до самовдосконалення та бажають покращити свої особисті вміння та навички.

118. Дихтяренко Т. О. Музичні інструменти: урок за підручником А. Несвіт. 8 клас. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/urok-muzichni-instrumenti-111153.html>.

Анотація. Розробка уроку для 8 класу з теми «Музика. Музичні інструменти» за підручником А. Несвіт. Урок розроблено з метою ознайомлення з темою «Музика», музичними стилями та напрямками. Створені завдання дають змогу відпрацювати лексичні одиниці з теми, а також навички вживання пасивного стану дієслів, навички читання, усного мовлення.

119. Дихтяренко Т. О. Рецепти здоров'я: урок за підручником А. Несвіт. 7 клас. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/urok-recepti-zdorov-ya-111152.html>.

Анотація. Конспект уроку для 7 класу з теми «Здоров'я» за підручником Англійська мова А. Несвіт. Урок розроблено з метою перевірки та систематизації рівня знань учнів з теми «Здоров'я». Запропоновані різнорівневі завдання для закріплення та відпрацювання лексичних та граматичних навичок з теми.

120. Дорош Н. Сучасні технології розвитку креативності в дітей із порушенням зору. *Корекційна та інклюзивна освіта очима молодих науковців*: збірник наукових праць за матеріалами VI Міжнародної науково-практичної конференції студентів, аспірантів та молодих учених (м. Суми, 20 березня 2019 року). Вип. 7 у 2-х томах. Т. 2. Суми: СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2019. С. 124–128.

Анотація. Стаття розкриває питання креативного розвитку дітей із порушеннями зору. Автор висвітлює сучасні технології (методи, засоби та форми навчання) розвитку креативного мислення, які можуть бути застосовані в роботі з дітьми з порушеннями зору в умовах Нової української школи.

121. Дорош Н. М. Число і цифра 7. Утворення числа способом прилічування 1. Порівняння чисел у межах 7. Попереднє і наступне числа. Написання цифри 7: урок. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/124291>.

Анотація. Урок математики в I класі для дітей з порушеннями зору. Урок має корекційні очікувані результати: розвиток уявлень про просторове розташування предметів; уточнення та збагачення математичних уявлень, пробудження впевненості у собі та в своїх силах. Основний дидактичний метод: діяльнісний метод навчання. Інші методи і прийоми: створення проблемної ситуації, пошук рішення, наочно – ілюстративний, словесний.

122. Друшляк А. Реалізація процесу соціалізації учнів з особливими освітніми потребами в освітніх закладах. *Освітні інновації: філософія, психологія, педагогіка*: матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції (м. Суми, 05-08 грудня 2019 року). Суми : ФОП Цьома С.П., 2019. С. 222–226.

Анотація. Стаття містить матеріали стосовно реалізації процесу соціалізації учнів з особливими освітніми потребами в освітньому закладі, особливостями її проведення та завданнями, які першочергово повинні виконати педагогічні працівники закладу.

123. Дрьомова К. А. Секрет гарних взаємовідносин з людьми: виховний захід. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/vihovnij-zahid-sekret-garnih-vzaemovidnosin-z-ludmi-111508.html>.

Анотація. Публікація «Виховний захід «Секрет гарних взаємовідносин з людьми»» містить розробку виховного заходу для учнів 4 класу, яка допоможе учителеві забезпечити засвоєння учнями правил ввічливості з метою самовдосконалення та самовиховання. Крім того, конспект заходу містить матеріали, які будуть сприяти оволодінню учнями культури спілкування з друзями, однокласниками, рідними.

124. Заїченко О. Л. Мандрівка на південний континент. Тема «Назви компонентів та результату дії віднімання»: урок. 1 клас. *Супер Урок-UA*. 2019. URL: <https://super.urok-ua.com/urok-matematiki-1-klas-mandrivka-na-pivdenniy-kontinent-tema-nazvi-komponentiv-ta-rezultatu-diyi-vidnimannya/>.

Анотація. Даний урок розрахований для учнів I-го класу НУШ, які навчаються за підручником авторів О.М. Гісь, І.В. Філяк. До тематичного тижня «Я – мандрівник».

Нестандартний урок-подорож до південного материка допоможе формувати вміння розв'язувати задачі, вдосконалювати навички усної лічби, розвивати мислення, пам'ять, швидкість обчислювальних операцій, навички самостійної роботи, пізнавальну активність учнів, виховувати охайність і старанність.

125. Заїченко О. Л. Склад числа 10: урок-подорож. 1 клас. *Супер Урок - UA*. 2019. URL: <https://super.urok-ua.com/urok-podorozh-z-matematiki-1-klas-tema-sklad-chisla-10/>.

Анотація. Конспект уроку – подорожі з математики у I класі НУШ на тему: «Склад числа 10». Урок з математики у першому класі – це навчання у процесі гри. У дітей цього віку розвинена потреба всім допомагати. У представленому уроці першокласники, мандруючи казковим лісом, допомагають лісовим мешканцям та героям улюблених казок. На уроці математики учні не тільки рахують, а й розвивають свої творчі здібності та фантазію відповідно до теми тижня.

126. Закусило І. Глухів – місто дзвінкої слави. *Сумщина від давнини до сьогодення: проблеми ідентичності, ментальності, самосвідомості*: матеріали обласного круглого столу з нагоди відзначення 80-річчя створення Сумської області (м. Суми, 30 січня 2019 року). Суми: НВВ КЗ СОШПО, 2019. С. 58–62.

Анотація. Збірник відображає питання дослідження історичних пам'яток рідного краю, місце та значення традицій в історії сучасності, містить краєзнавчий матеріал про Сумську область. Пропоновані статті можуть бути використані вчителями історії під час проведення уроків, а також класними керівниками при підготовці виховних заходів. Посібник призначено для вчителів, методистів, студентів педагогічних ВНЗ, батьків й учнів.

127. Замятіна Р., Латіна Г. Сучасні методики оцінки харчового статусу учнів закладів освіти. *Актуальні проблеми громадського здоров'я*: матеріали науково-практичних конференцій ресурсного центру «Школа педагогіки здоров'я» кафедри медико – біологічних основ фізичної культури Навчально-наукового інституту фізичної культури Сумського державного педагогічного університету ім. А. С. Макаренка. м. Суми: СумДПУ, 2019. Т. 2(3). С. 49–52.

Анотація. У статті досліджено харчовий стан дитячого населення в організованому колективі з метою наукового обґрунтування та розробки заходів щодо його оптимізації. Матеріал корисний для подальшої роботи з організації харчування в закладах освіти.

128. Замятіна Р., Латіна Г. Формування компетентності здорового способу життя учнів закладу загальної середньої освіти. *Педагогіка здоров'я*: матеріали ІХ Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Освіта і здоров'я» (м. Суми, 02-03 квітня 2019 року). Суми: СумДПУ, 2019. Т. 2. С. 61–64.

Анотація. Використовуючи практичний матеріал (дослідження, проведені на базі закладу), автори характеризують здоров'язбережувальний компонент як один із провідних аспектів Нової української школи.

129. Зігунова Н. Г. Використання ментальних карт як інноваційного засобу викладання математики: стаття. *Шкільне життя*. 2019. URL: <http://www.schoollife.org.ua/652-2019>.

Анотація. У даній статті йдеться про використання інноваційної педагогічної технології на уроках математики. Зокрема, технології створення та застосування ментальних карт для забезпечення ефективного засвоєння навчального матеріалу.

130. Зінченко С. В. Вибір та обґрунтування об'єкта проектування. Проектування форми методом біоформ. Моделі-аналоги. Графічне зображення виробу: конспект уроку. 5-6 класи. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/135533>.

Анотація. У публікації подано матеріал для учнів 5-6 класів з метою формування вмінь та навичок роботи з інформаційними джерелами, уміння планувати й виконувати технологічні операції, забезпечення засвоєння школярами знань про технологічну послідовність виготовлення виробів, створення банку ідей; визначення вимог до об'єкту проектування, закріплення вмінь виконувати графічне зображення виробу, розвитку образно-просторового мислення та творчої уяви, уміння аналізувати, порівнювати, узагальнювати та робити висновки; виховання потреб проявити себе в різноманітних видах творчої діяльності, прагнення до досконалості виробів із бісеру, охайності при виконанні графічних зображень.

131. Зінченко С. В. Добір інструментів та конструкційних матеріалів для роботи. Графічне зображення візерунків та схем. Виготовлення браслету, плетеного з бісеру: конспект уроку. 5 клас. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/82586>.

Анотація. Оpubліковано урок з трудового навчання для 5 класу з метою ознайомлення школярів із матеріалами та інструментами, необхідними для бісерного плетіння; розвитку вмінь читати й аналізувати графічні зображення візерунків та схем виробів, розширення відомостей про техніку виготовлення бісерних виробів, ознайомлення з послідовністю виготовлення виробів з бісеру; формування технологічної компетентності конкурентоздатного здобувача освіти, уміння виконувати плетіння техніками, що вивчаються на засадах соціального партнерства в освітньому процесі; розвитку творчого мислення учнів, дрібної моторики руки, посидючості; виховання вмінь відчувати й розуміти прекрасне, естетичних смаків, прагнення до співпраці з однокласниками, свідомого дотримання правил безпечної праці.

132. Зінченко С. В. Технологічний процес виготовлення виробів із бісеру. Квітки ромашка та волошка: конспект уроку. 5-6 класи. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/135539>.

Анотація. У публікації подано матеріал для учнів 5-6-х класів з метою вдосконалення вміння виконувати вироби з бісеру в різних техніках, формування навичок роботи з бісером; розвитку дрібної моторики рук, пам'яті, уваги, уяви, фантазії, виховання любові до традицій українського народу, сприяння вихованню естетичного смаку, поваги й толерантності під час роботи в групах, зміцнення бажання робити вироби для оздоблення приміщення своїми руками.

133. Зінченко С. В. Технологічний процес виготовлення польових квітів із бісеру: конспект уроку. 5-6 класи. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/135541>.

Анотація. Оpubліковано урок з трудового навчання для 5-6 класів з метою ознайомлення школярів з українськими легендами та лікувальними властивостями квітів; формування навичок роботи з бісером; удосконалення вміння виконувати вироби з бісеру в різних техніках, ознайомлення з професією дизайнер інтер'єру приміщень, розвитку дрібної моторики рук, пам'яті, уваги, уяви, фантазії; виховання любові до традицій українського народу, формування позитивного ставлення до трудової діяльності, сприяння вихованню естетичного смаку.

134. Золотницька М. Розвиток виразності мовлення молодших школярів зі зниженим зором засобами ігор-драматизацій. *Корекційна та інклюзивна освіта очима молодих науковців: збірник наукових праць за матеріалами VI Міжнародної науково-практичної конференції студентів, аспірантів та молодих учених (м. Суми, 20 березня 2019 року)*. Вип. 7 у 2-х томах. Т. 2. Суми: СумДПУ ім. А.С. Макаренка, 2019. С. 41–45.

Анотація. У статті висвітлено практичний досвід використання ігор-драматизацій у роботі з дітьми зі зниженим зором молодшого шкільного віку з метою розвитку в них виразності мовлення. Автором окреслено вимоги до організації цих занять, корекційні завдання, охарактеризовано етапи роботи, висвітлено засоби корекційного впливу. Проведена робота засвідчила позитивний вплив на розвиток вербальних і невербальних виразних засобів комунікації, що сприяло в подальшому позитивному спілкуванню дитини з однолітками.

135. Зякун О. І. Лісова скульптура: урок. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/urok-lisova-skulptura-126889.html>.

Анотація. Публікація містить розробку конспекту уроку трудового навчання у 3 класі, який сприяє формуванню в учнів умінь комбінувати природні і пластичні матеріали, у правильній послідовності створювати виріб, сприяє розвитку творчих здібностей, образного мислення, вихованню естетичного ставлення до навколишнього світу.

136. Іваненко Н. Е. Досвід реалізації експериментального центру STEM-освіти комунальної установи Сумська загальноосвітня школа I-III ступенів № 4 імені Героя України Олександра Аніщенка. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/dosvid-realizaci-eksperimentalnogo-centru-stem-osviti-komunalno-ustanovi-sumska-zagalnoosvitnya-shkola-i-iii-stupeniv-4-imeni-geroya-ukra-ni-oleksandra-anischenka-dodatok-3-111303.html>.

Анотація. У публікації представлено досвід реалізації експериментального центру STEM-освіти комунальної установи Сумська загальноосвітня школа I-III ступенів №4 імені Героя України Олександра Аніщенка.

137. Іваненко Н. Е. Модель реалізації проекту експериментального центру STEAM-освіти Сумської загальноосвітньої школи I-III ступенів № 4 імені Героя України Олександра Аніщенка Сумської міської ради. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/model-realizaci-proektu-eksperimentalnogo-centru-stem-osviti-sumsko-zagalnoosvitno-shkoli-i-iii-stupeniv-4-imeni-geroya-ukra-ni-oleksandra-anischenka-sumsko-misko-radi-111299.html>.

Анотація. У публікації надано авторську модель реалізації проекту експериментального центру STEAM-освіти Сумської загальноосвітньої школи I-III ступенів №4 імені Героя України Олександра Аніщенка Сумської міської ради.

138. Іваненко Н. Е. Особливості реалізації моделі експериментального центру STEM-освіти Сумської загальноосвітньої школи I-III ступенів № 4 імені Героя України Олександра Аніщенка. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/osoblivosti-realizaci-modeli-eksperimentalnogo-centru-stem-osviti-sumsko-zagalnoosvitno-shkoli-i-iii-stupeniv-4-imeni-geroya-ukra-ni-oleksandra-anischenka-111300.html>.

Анотація. У публікації надано ключові особливості реалізації моделі експериментального центру STEM-освіти Сумської загальноосвітньої школи I-III ступенів №4 імені Героя України Олександра Аніщенка.

139. Іванова І. М., Левенець Н. П. Новий рік: конспект бінарного заняття. *На Урок.* 2019. URL: <https://naurok.com.ua/konspekt-binarnogo-zanyattya-noviy-rik-dlya-ditey-doshkilnogo-viku-100275.html>.

Анотація. Конспект бінарного заняття «Новий рік», у якому представлено роботу педагогів гуртків англійської мови та образотворчого мистецтва із закріплення знань вихованців. Представлено методіку проведення бінарного заняття шляхом організації ігрової діяльності. Описано алгоритм дії вихованців з виготовлення святкових ліхтариків, проведення хороводів та розминок.

140. Іванова І. М., Левенець Н. П. Свійські тварини: конспект бінарного заняття. *На Урок.* 2019. URL: <https://naurok.com.ua/konspekt-binarnogo-zanyattya-sviyski-tvarini-dlya-ditey-doshkilnogo-viku-100259.html>.

Анотація. Конспект розкриває взаємодію керівників гуртків напрямів образотворче мистецтво та англійська мова з удосконалення знань вихованців з теми "Свійські тварини". Метою заняття є розвиток творчої уяви, здібностей. Продемонстровано практичне застосування ігрових завдань «Знайди пару», «Ферма», «Розваги на фермі».

141. Ісаєва Л. М. Зроби до здоров'я крок: просвітницький тренінг. *На Урок.* 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/85735>.

Анотація. Публікація містить розробку просвітницького тренінгу для учнів початкових класів з елементами Су-Джок терапії. Тренінг супроводжується мультимедійною презентацією.

142. Ісаєва Л. М. Шляхами життя Григорія Сковороди: урок-пазл. Початкова школа. 2019. № 1. С. 28–30.

Анотація. Публікація містить конспект уроку – пазлу «Шляхами життя Григорія Сковороди». Форма уроку, його прийоми і методи сприяють пізнанню себе, розумінню власного «Я», спонукають учнів до самовдосконалення. На уроці реалізуються міжпредметні зв'язки з природознавства, математики та музики.

143. Казбан Т. Л. Історія сузір'їв: презентація. *На Урок.* 2019. URL: <https://naurok.com.ua/prezentaciya-istoriya-suzir-v-135742.html>.

144. *Анотація. Презентація містить додатковий матеріал для проведення позаурочних заходів з курсу астрономії в II класі (рівень стандарту). Дає змогу зацікавити учнів навчальним матеріалом.*

145. Казбан Т. Л. Планети земної групи: презентація. *На Урок.* 2019. URL: <https://naurok.com.ua/prezentaciya-planeti-zemno-grupi-135736.html>.

Анотація. Цікава презентація до уроків астрономії в II класі (рівень стандарту), у якій надані основні характеристики планет земної групи: Меркурія, Венери, Марса і його супутників.

146. Казбан Т. Л. Планети-гіганти: презентація. *На Урок.* 2019. URL: <https://naurok.com.ua/prezentaciya-planeti-giganti-135744.html>.

Анотація. Цікава презентація до уроків астрономії в II класі (рівень стандарту), у якій надані основні характеристики планет-гігантів: Юпітера, Сатурна, Урана, Нептуна та їхніх супутників.

147. Казбан Т. Л. Супутники Сонячної системи: презентація. *На Урок.* 2019. URL: <https://naurok.com.ua/prezentaciya-suputniki-sonyachno-sistemi-135748.html>.

Анотація. У презентації зібрано додатковий матеріал до уроків астрономії в II класі, або для проведення позаурочних заходів. Формує у здобувачів освіти позитивну мотивацію до вивчення предмету.

148. Казбан Т. Л. Зорі. Еволюція зір: презентація. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/prezentaciya-zori-evolyuciya-zir-135739.html>.
Анотація. У матеріалах презентації до уроків астрономії в 11 класі (рівень стандарту) більш широко розглядаються питання еволюції зірок, їх класифікація. Описано подвійні зорі, фізичні змінні зорі, планетні системи інших зірок, нейтронні зорі, чорні діри.
149. Казбан Т. Л. Сонце - найближча зоря: презентація. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/prezentaciya-sonce---nayblizhcha-zorya-135747>.
Анотація Навчальна презентація до уроків астрономії в 11 класі (рівень стандарту). У презентації розглядаються фізичні характеристики Сонця, будова Сонця та джерела його енергії, прояви сонячної активності та їх вплив на Землю.
150. Калашник Н. М. Весна: презентація. *Методичний портал*. 2019. URL: <http://metodportal.com/node/75362>.
Анотація. Ця презентація створена для розвитку пізнавальної діяльності учнів на уроках української мови, літературного читання та в позакласній роботі. Матеріал може бути використаний учителями української мови й літератури, класними керівниками.
151. Калашник Н. М. Відмінювання іменників у множині: конспект і презентація уроку. *Методичний портал*. 2019 URL: <http://metodportal.com/node/75364>.
Анотація. Цей конспект і презентація до уроку вміщує питання формування національного світогляду на уроках мови. Значна увага приділяється на уроці методам патріотичного виховання як засобу підвищення творчого потенціалу учнів. Групова робота, яка запропонована учням на уроці змістовна і оригінальна, надають уроку цілісності, підкреслюють його практичну спрямованість. Матеріали досвіду корисні для використання вчителям української мов, так як містять чудовий практичний матеріал.
152. Калашник Н. М. Рід іменників. Вправи на розрізнення роду іменників: конспект уроку. *Методичний портал*. 2019. URL: <http://metodportal.com/node/75368>.
Анотація. Розробка уроку – це удосконалення, поглиблення та закріплення знань із теми за чинною навчальною програмою, де використовуються система завдань про мову (парна та групова робота) для відпрацювання навчальних досягнень учнів, повторення висловів про рідну мову. (21 лютого Міжнародний день рідної мови).
153. Калашник Т. Наші земляки, канонізовані церквою. Сумщина від давнини до сьогодення: проблеми ідентичності, ментальності, самосвідомості: матеріали обласного круглого столу з нагоди відзначення 80-річчя створення Сумської області (м. Суми, 30 січня 2019 року) / за ред.: С.В. Драновська, Л.М. Чхайло. Суми: НВВ КЗ СОШПО, 2019. С. 67–72.
Анотація. У статті вперше відтворені імена 25 осіб, зарахованих до лику святих, пов'язаних із Сумщиною, яких шанують як на загальноцерковному, так і на місцевому рівнях, а також коротку інформацію про факти їх біографії.
154. Калашник Т. О. Історія Давнього Риму: урок-гра. (Всесвітня історія. Історія України (інтегрований курс). 6 клас. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/urok-gra-istoriya-davnogo-rimu-z-predmetu-vsesvitnya-istoriya-istoriya-ukra-ni-integrovanij-kurs-dlya-6-klasu-109808.html>.
Анотація. Розробка уроку-гри «Історія Давнього Риму» містить завдання, які дають можливість учням 6 класів виявити й оцінити рівень сформованості мовленнєвої, просторової, логічної, інформаційної компетентностей за результатами вивчення розділу «Історія Давнього Риму». Урок супроводжується системою взаємозв'язаних презентацій.
155. Калашник Н. М. Рідне місто над Пслон: гра-квест. *Методичний портал*. 2019. URL: <http://metodportal.com/node/75363>.
Анотація. В даній роботі представлена методична розробка патріотичного квесту для дітей молодшого шкільного віку, яка проводиться з учнями початкових класів, з описом процесу підготовки та організації заходу, правилами гри, завданнями для всіх етапів проходження квесту, матеріалами, необхідними для проведення заходу. Використання цієї розробки заходу доцільне при здійсненні патріотичного виховання, просвітницької роботи з дітьми.

156. Каленик М. В., Муха А. П. Психологічне підґрунтя формування підприємницької компетентності. *Актуальні питання природничо-математичної освіти: збірник наукових праць*. Суми: СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2019. С. 83–88.

Анотація. Стаття дає роз'яснення, в першу чергу, вчителям фізики щодо використання на уроках методу проєктів як інструменту для формування підприємницької компетентності старшокласників у контексті навчання фізики. Автор аналізує питання з точки зору психологічного аспекту питання. Стаття корисна вчителям фізики, усім педагогам, які впроваджують елементи STEM освіти в освітній процес.

157. Канівська О. В. Їжа: конспект уроку з англійської мови. 1 клас. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/prezentaciya-power-point-do-uroku-z-angliysko-movi-dlya-uchniv-1-klasu-nush-na-temu-food-and-drinks-za-pidruchnikom-o-karpyuk-english-with-smiling-sam-124684.html>.

Анотація. Дана презентація містить слайди з картинками та словами. Можна використовувати як основне джерело інформації і як супровід до повідомлення вчителя.

158. Канівська О. В. Кольори: конспект уроку з англійської мови. 1 клас. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/prezentaciya-power-point-do-uroku-z-nush-na-temu-colours-za-pidruchnikom-o-karpyuk-english-with-smiling-sam-124687.html>.

Анотація. Розробка допомагає вчителю в 1 класі НУШ закріпити знання кольорів англійською мовою та пограти у "відгадайку".

159. Кисла К. П. Гриби: розробки уроків. Електронний кабінет біології вчителів м. Суми. 2019. URL: <https://drive.google.com/drive/folders/1cjZn0bz-wrcLMgijeAcRbX-NcPt6FUu>.

160. *Анотація.* Публікація містить цикл розробок конспектів уроків біології в 6 класі, присвячених вивченню царства Гриби. Уроки супроводжуються мультимедійними презентаціями та відеоматеріалами.

161. Кисла К. П. Поняття про ВНД та її основні типи: урок. Електронний кабінет біології вчителів м. Суми. 2019. URL: <https://drive.google.com/drive/folders/1WWXj0FLMUKx3cJsQAwCVhQAezEJUUpQ8>.

Анотація. Публікація містить розробку конспекту уроку біології у 8 класі, присвячену вивченню ВНД. Урок супроводжується мультимедійними презентаціями та відеоматеріалами.

162. Кисла К. П. Поняття про сигнальні системи. Мова: урок. Електронний кабінет біології вчителів м. Суми. 2019. URL: <https://drive.google.com/drive/folders/1kpAfbARdaXeItkO-d6J4tQAcrXIqcHQL>.

Анотація. Публікація містить розробку конспекту уроку біології у 8 класі, присвячену вивченню сигнальних систем та мови. Урок супроводжується мультимедійними презентаціями та відеоматеріалами.

163. Кисла К. П. Умовні та безумовні рефлексії. Інстинкти: урок. Електронний кабінет біології вчителів м. Суми. 2019. URL: <https://drive.google.com/drive/folders/1fes9HZWXzluCwnxh6H3ztY6XwEocs5S9>.

Анотація. Публікація містить розробку конспекту уроку біології у 8 класі, присвячену вивченню умовних та безумовних рефлексів, інстинктів. Урок супроводжується мультимедійними презентаціями та відеоматеріалами.

164. Кисла О. О. Особливості процесів регенерації організму людини. Трансплантація тканин та органів у людини, її перспективи. Правила біологічної етики: мультимедійна презентація. *Методичний портал*. 2019. URL: <http://metodportal.com/node/77903>.

Анотація. Презентація відповідає змісту нової програми 10 класу з предмету «Біологія і екологія», забезпечує реалізацію принципів наочності та доступності на уроках. У матеріалі розкриті проблеми і перспективи трансплантації органів людини

165. Кисла О. О. Поняття про онкогенні фактори та онкологічні захворювання. Профілактика онкологічних захворювань: мультимедійна презентація. *Методичний портал*. 2019. URL: <http://metodportal.com/node/78084>.

Анотація. Презентація містить наочний та теоретичний матеріал з теми уроку. У матеріалі розкрито поняття онкофактори, злякисні пухлини, їх особливості, лікування та профілактика онкологічних захворювань. Розробка буде корисною як для вчителів, так і для учнів 10 класу.

166. Клімова С. В. Clothes: контрольна робота. 5 клас. *На Урок*. 2019.
URL: <https://naurok.com.ua/publ/130976>.

Анотація. Контрольна робота з англійської мови з теми "Clothes" для учнів 5 класу складається з 4-х завдань різних рівнів складності та передбачає визначення рівня володіння учнями лексичними одиницями з теми, вживання дієслова 'to be', складання власного повідомлення на запропоновану тему.

167. Клімова С. В. School Subjects: контрольна робота. 8 клас. *На Урок*. 2019.
URL: <https://naurok.com.ua/publ/130975>.

Анотація. Контрольна робота з англійської мови на тему "School Subjects" для учнів 8 класу містить 4 завдання різних рівнів складності, що допоможе вчителю визначити рівень володіння учнями лексичними одиницями з теми, уміннями давати відповіді на запитання та будувати зв'язний текст.

168. Клімова С. В. Шкільне життя: контрольна робота з аудіювання 6 клас. *На Урок*. 2019
URL: <https://naurok.com.ua/publ/130991>.

Анотація. Контрольна робота з аудіювання з теми "Шкільне життя" для учнів 6 класу містить текст для аудіювання та післятекстові завдання різних видів складності.

169. Коваленко І. П. Біологія. Біосоціальна природа людини: урок. 8 клас. Електронний кабінет біології вчителів м. Суми. 2019.
URL: https://drive.google.com/drive/folders/111k2hE5Isj1KGZ_WBF0E0NsCZy794h1R.

Анотація. У конспекті уроку запропоновані різноманітні прийоми, що формують знання учнів про біосоціальну природу людини, місце людини у системі органічного світу. Урок супроводжується мультимедійною презентацією.

170. Коваленко І. П. Біологія. Будова рослини. Тканини та органи рослин: урок. 6 клас. Електронний кабінет біології вчителів м. Суми. 2019.
URL: https://drive.google.com/drive/folders/111k2hE5Isj1KGZ_WBF0E0NsCZy794h1R.

Анотація. За допомогою інтерактивних технологій розширюються знання учнів про будову рослин та розглядаються особливості будови та функцій рослинних тканин та органів. Урок супроводжується мультимедійною презентацією.

171. Коваленко І. П. Біологія. Корінь: будова, основні функції. Лабораторне дослідження будови кореня. Інструктаж з БЖД: урок. 6 клас. Електронний кабінет біології вчителів м. Суми. 2019.
URL: https://drive.google.com/drive/folders/111k2hE5Isj1KGZ_WBF0E0NsCZy794h1R.

Анотація. Конспект уроку «Корінь: будова, основні функції. Лабораторне дослідження будови кореня. Інструктаж з БЖД» містить інструктивну картку для виконання лабораторного дослідження по будові кореня. Урок супроводжується мультимедійною презентацією.

172. Коваленко І. П. Біологія. Науки, що вивчають людину. Методи дослідження організму людини. Значення знань про людину для збереження її здоров'я: урок. 8 клас. Електронний кабінет біології вчителів м. Суми. 2019.
URL: https://drive.google.com/drive/folders/111k2hE5Isj1KGZ_WBF0E0NsCZy794h1R.

Анотація. У плані - конспекті уроку з біології людини у 8 класі викладені сучасні методи дослідження організму людини та науки, що вивчають людину. Виховною метою проведення уроку є формування у дітей знань про людину для збереження її здоров'я. Урок супроводжується мультимедійною презентацією.

173. Коваленко І. П. Біологія. Організм людини як біологічна система: урок. 8 клас. Електронний кабінет біології вчителів м. Суми. 2019.
URL: https://drive.google.com/drive/folders/111k2hE5Isj1KGZ_WBF0E0NsCZy794h1R.

Анотація. Мета уроку розширити знання учнів про біологічні системи та рівні організації живої природи; сформувати в учнів уявлення про організм людини як цілісну біологічну систему; формувати розуміння необхідності дотримання здорового способу життя. Урок супроводжується мультимедійною презентацією.

174. Коваленко І. П. Біологія. Птахи, особливості будови: урок. 7 клас. Електронний кабінет біології вчителів м. Суми. 2019. URL: https://drive.google.com/drive/folders/111k2hE5Isj1KGZ_WBF0E0NsCZy794h1R.

Анотація. За допомогою інноваційних технологій навчання на уроці формуються знання про особливості будови птахів у зв'язку з пристосуванням до польоту. Урок супроводжується мультимедійною презентацією.

175. Коваленко І. П. Біологія. Різноманітність і видозміни коренів: урок. 6 клас. Електронний кабінет біології вчителів в м. Суми. 2019. URL: https://drive.google.com/drive/folders/111k2hE5Isj1KGZ_WBF0E0NsCZy794h1R.

Анотація. Конспект уроку «Різноманітність і видозміни коренів» містить різні види завдань. Матеріал допомагає поглибити та систематизувати знання учнів про будову і функції коренів, їх види та типи кореневих систем. Урок супроводжується мультимедійною презентацією.

176. Коваленко І. П. Біологія. Різноманітність птахів. Практична робота №2. Виявлення прикладів пристосувань до способу життя у різних птахів: урок. 7 клас. Електронний кабінет біології вчителів м. Суми. 2019. URL: https://drive.google.com/drive/folders/111k2hE5Isj1KGZ_WBF0E0NsCZy794h1R.

Анотація. Розробка містить інструктивну картку для виконання практичної роботи та завдання по перевірці знань. Урок супроводжується мультимедійною презентацією.

177. Коваленко І. П. Біологія. Розмноження та розвиток птахів. Різноманітність птахів: урок. 7 клас. Електронний кабінет біології вчителів м. Суми. 2019. URL: https://drive.google.com/drive/folders/111k2hE5Isj1KGZ_WBF0E0NsCZy794h1R.

Анотація. Матеріал уроку допомагає сформувати поняття про розмноження та розвиток птахів, їх різноманітність, екологічні групи та їх адаптації до середовищ існування. Формує у школярів екологічне мислення, дбайливе ставлення до рідної природи. Урок супроводжується мультимедійною презентацією.

178. Коваленко І. П. Біологія. Рослина – живий організм. Фотосинтез як характерна особливість рослин, живлення, дихання: урок. 6 клас. Електронний кабінет біології вчителів м. Суми. 2019. URL: https://drive.google.com/drive/folders/111k2hE5Isj1KGZ_WBF0E0NsCZy794h1R.

Анотація. Конспект уроку містить різноманітні завдання, що допомагають сформувати знання про основні процеси життєдіяльності рослинного організму (ріст, живлення, дихання, фотосинтез, транспорт речовин) та рослину як цілісний організм. Урок супроводжується мультимедійною презентацією.

179. Коваленко І. П. Біологія. Ссавці, особливості будови та способу життя: урок. 7 клас. Електронний кабінет біології вчителів м. Суми. 2019. URL: https://drive.google.com/drive/folders/111k2hE5Isj1KGZ_WBF0E0NsCZy794h1R.

Анотація. За допомогою інноваційних технологій навчання на уроці формуються знання про особливості будови ссавців, визначаються риси ускладнення ссавців порівняно з плазунами. Урок супроводжується мультимедійною презентацією.

180. Коваленко С. А., Смертяк К. М. Казки, казки: конспект бінарного заняття. На Урок. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/konspekt-binarnogo-zavdannya-kazki-kazki-dlya-ditey-doshkilynogo-viku-100292.html>.

Анотація. Конспект бінарного заняття у формі казкової подорожі. Представлено методику проведення бінарного заняття з узагальнення інтелектуальних знань та творчих здібностей дітей дошкільного віку. Наведено приклади ігрових завдань: гра-імітація «Дерева», гра-головоломка «Хатинка», гра-фантазія «Перетворення», вправа «Жива та мертва вода» та інші.

181. Коваленко С. М. Формування навчально-пізнавальної компетентності учнів на уроках географії. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/stattya-formuvannya-navchalno-piznavalno-kompetentnosti-uchniv-na-urokah-geografi-137536.html>.

Анотація. Сучасні світові умови розвитку освіти свідчать про введення нової освітньої парадигми, яка на відміну від традиційного навчання пропонує інноваційну, орієнтовану на кінцевий результат програму навчання. Мова йде про набуття учнями ключових компетентностей, які в майбутньому визначатимуть перспективу їхнього подальшого становлення. Однією з основних проблем, що привертають увагу вчених і фахівців в області психології та педагогіки, є розвиток навчальної та пізнавальної компетентності, яка формується в процесі навчання і розвивається в результаті спільної роботи всіх людей. Географія як навчальна дисципліна несе потужне інформативне навантаження. Тому учитель повинен активно впроваджувати в навчальний процес методи та прийоми, які будуть постійно підвищувати підтримувати інтерес учнів та їх активність не просто на одному уроці, а протягом вивчення всієї теми, усього курсу географії. Стаття присвячена формуванню навчально-пізнавальної компетентності у здобувачів освіти на уроках географії через упровадження інноваційних технологій. У зв'язку з цим постає питання, які методи і прийоми навчання необхідно застосовувати у навчально-виховному процесі.

182. Коваль І. О. Розвиток життєтворчої компетентності учнів на уроках української мови та літератури: майстер-клас. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/92448>.

Анотація. У даному матеріалі подано інформацію про розвиток життєтворчої компетентності і формуванню критичного, логічного, творчого мислення учнів на уроках української мови та літератури.

183. Коваль І. О. Синоніми: урок-гра з елементами народознавства. 5 клас. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/88264>.

Анотація. Дана розробка допомагає вчителю провести урок в ігровій формі, впроваджуючи елементи народознавства.. Конспект уроку містить інтерактивні вправи, різноманітні завдання, контрольні запитання, які передбачають практичне засвоєння учнями 5 класу теми «Синоніми».

184. Кожушко Т. М. Невичерпні джерела енергії (сонце, вітер, вода) та їх використання людиною. Казки О. Іваненко: інтегрований урок природознавства та літературного читання. 3 клас. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/integrovanij-urok-prirodnavstva-ta-literaturnogo-citanna-3-klas-115844.html>.

Анотація. Конспект інтегрованого уроку з природознавства та літературного читання, метою якого є ознайомити учнів з видами невичерпної енергії та їх використанням людиною; удосконалювати навички свідомого виразного читання; навчати аналізувати прочитане та давати характеристику героям; розвивати творчу активність, увагу; формувати пізнавальний інтерес, ціннісне ставлення до природи, уміння вчитися. На уроці передбачено застосування новітніх форм організації діяльності учнів.

185. Кожушко Т. М. Оздоровче значення відпочинку на природі. Речі та одяг для прогулянки в природу: план-конспект уроку-тренінгу з мультимедійною підтримкою. 3 клас. *ВсімОсвіта*. 2019. URL: <https://vsimosvita.com/ozdorovche-znachennya-vidpochinku-na-prirodi-rechi-ta-odiyag-dlya-progulyanki-v-prirodu/>.

Анотація. План-конспект уроку-тренінгу з мультимедійною підтримкою, розробленого відповідно до чинної програми для 3 класу. Метою уроку є навчити обирати речі та одяг для прогулянки; сформувати вміння безпечно відпочивати на природі; розвивати мислення та увагу; виховувати організованість у навчанні.

186. Кожушко Т. М. Поняття про гірські породи, що використовує людина, їхню різноманітність. Види корисних копалин. Способи їх видобування. Практична робота: ознайомлення з колекцією корисних копалин. Порівняння властивостей твердих тіл на прикладі корисних копалин: план-конспект уроку. 3 клас. *Медіаосвіта та медіаграмотність*. 2019. URL: <http://medialiteracy.org.ua/plan-konspekt-uroku-prirodnavstvo-integrovanij-kurs-ya-doslidzhuyuvit-u-3-klasi-ponyattya-pro-girski-porody-yaki-vykorystovuye-lyudyna-yihnyu-riznomanitnist-vydy-korysnyh-kopalyn-sposoby-yih-vyd/>.

Анотація. План-конспект уроку є дипломантом I ступеня Всеукраїнського конкурсу на найкращий план-конспект уроків природничих дисциплін з елементами медіаграмотності для 1-11 класів у 2018/2019 навчальному році (природознавство/інтегрований курс «Я досліджую світ»). На уроці передбачено використання сучасних електронних ресурсів (комп'ютери, планшети, смартфони) для вивчення й закріплення матеріалу. Метою уроку є сформувати поняття «гірська порода», «корисні копалини»; ознайомити з найвідомішими гірськими породами, з їх різноманітністю в природі; розвивати навички дослідницької роботи, логічне мислення, спостережливість; виховувати пізнавальний інтерес.

187. Кожушко Т. М. Портрет у різних видах образотворчого мистецтва. Моя мама (бабуся, тато, брат тощо): розробка уроку з мультимедійною підтримкою. 3 клас. *ВсімОсвіта*. 2019. URL: <https://vsimosvita.com/portret-u-riznih-vidah-obrazotvorchogo-mistetstva-moya-mama-babusya-tato-brat-toshho/>.

Анотація. Розробка уроку з мультимедійною підтримкою та використанням електронних ресурсів. Метою уроку є ознайомити учнів із портретом як жанром образотворчого мистецтва, його видами; розкрити особливості портретного жанру в різних видах образотворчого мистецтва; удосконалювати вміння малювати олівцями та фарбами; розвивати вміння аналізувати портрети за їх видами; формувати естетичні почуття; виховувати повагу до творів образотворчого мистецтва.

188. Козолуп Є. В. Структури даних: стеки та черги. Методи реалізації мовою Python. *Інформатика*. 2019. № 2(758). С. 57–60.

Анотація. У статті розглядаються основні поняття теми "Структури даних" – стеки та черги, методи їх упорядкування, а також способи реалізації програм з їх застосуванням за допомогою об'єктно-орієнтованої мови програмування Python.

189. Козолуп Є. В. Теорія чисел у програмуванні. *Інформатика*. 2019. № 12(768). С. 6–9.

Анотація. У статті розглядаються основні поняття теми "Теорія чисел", алгоритми обробки натуральних чисел, перевірки чисел на простоту, знаходження НСК та НСД двох натуральних чисел. Також в статті запропоновані методи реалізації цих алгоритмів за допомогою мови програмування Python.

190. Колотило О. В. Застосування прийому «люстро» на прикладі роботи з історичним романом П. Куліша «Чорна рада». *ВсімОсвіта*. 2019. URL: <https://vsimosvita.com/zastosuvannya-priyomu-quot-lyustro-quot-na-prikladi-roboti-z-istorichnim-romanom-p-kulisha-quot-chorna-rada-quot/>.

Анотація. Застосування цього прийому дає можливість ґрунтовно з'ясувати рівень оволодіння учнями вивченого матеріалу. Стимулює критичне мислення, уміння аналізувати та узагальнювати.

191. Колотило О. В. Літературні диктанти по змісту творів за оновленою програмою. 6 клас. *ВсімОсвіта*. 2019. URL: <https://vsimosvita.com/literaturni-diktanti-po-zmistu-tvoriv-za-onovlenoyu-programoyu-6-klas/>.

Анотація. У статті запропоновано літературні диктанти по змісту нововведених у 6 класі програмових творів, а саме: Леся Вороніна «Таємне товариство боягузів...», Володимир Рутківський «Джури козака Швайки».

192. Колотило О. В. Театральна постановка «У тридев'ятому царстві...»: новорічний захід. *ВсімОсвіта*. 2019. URL: <https://vsimosvita.com/novorichniy-zahid-teatralna-postanovka-u-tridev-yatomu-tsarstvi/>.

Анотація. Яскрава розробка передноворічного виховного заходу, який можна провести у актовій залі чи кабінеті для батьків, учнів з паралелі. Задіяні 28 учасників, що дає можливість усім дітям узяти участь у виставі, проявити свої здібності.

193. Кондик Ю. Історичний огляд змісту програм з математики (Україна, перша половина ХХ століття). *Крок у науку: дослідження у галузі природничо-математичних дисциплін та методик їх навчання*: збірник тез доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів,

аспірантів і молодих учених (м. Чернігів, 27 листопада 2019 року). Чернігів: НУЧК імені Т. Г. Шевченка, 2019. С. 102–103.

Анотація. Розглянуто змістове наповнення програм з математики різних років, їх особливості, принципи побудови. Міститься відповідна таблиця.

194. Копніна Н. В. Математичний квест «У пошуках скарбів України». Математика в школах України. 2019. № 10 – 12(598 – 600). С. 92–101.

Анотація. Публікація містить розробку позакласного заходу – квесту з правилами гри, завданнями для всіх етапів, необхідними матеріалами і презентацією. Інтерактивні види ігрових і творчих завдань, для вирішення яких необхідні математичні знання, стимулюють інтерес учнів до історичної і культурної спадщини рідної країни: музики, мистецтва, архітектури; забезпечують активну участь усіх учасників; формують уміння працювати в команді задля досягнення спільної мети.

195. Коренюк Л. П. Джерела українських фразеологізмів. Ознайомлення із фразеологічним словником: урок. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/125506>.

Анотація. Публікація містить розробку уроку з української мови для 6 класу, де подано різні методи дослідження джерел фразеології. Конспект супроводжується мультимедійною презентацією.

196. Коренюк Л. П. Джерела українських фразеологізмів. Ознайомлення із фразеологічним словником: мультимедійна презентація. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/125507>.

Анотація. Публікація містить розробку уроку з української мови для 6 класу, де подано різні методи дослідження джерел фразеології. Конспект супроводжується мультимедійною презентацією.

197. Коренюк Л. П. Микола Вороний. Патріотичні почуття й толерантне ставлення до інших народів у поемі «Євшан-зілля»: мультимедійна презентація. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/125644>.

Анотація. Публікація є мультимедійним додатком до конспекту уроку з української літератури для 6 класу, який допоможе опрацювати зміст твору «Євшан-зілля», визначити його головну думку; охарактеризувати образ юнака-половця; співвіднести давноминулі події, описані в поемі, з сучасністю; установити послідовність розгортання подій у творі за ілюстраціями.

198. Коренюк Л. П. Фразеологізми. Поняття про фразеологізм, його лексичне значення: урок. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/125450>.

Анотація. Публікація містить розробку уроку з української мови для 6 класу, який містить різні форми роботи як самостійної, так і групової. Конспект супроводжується мультимедійною презентацією.

199. Коренюк Л. П. Фразеологізми. Поняття про фразеологізм, його лексичне значення: мультимедійна презентація. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/125451>.

Анотація. Публікація є мультимедійним додатком до конспекту уроку з української мови для 6 класу, який доречно застосовувати як для ознайомлення з темою «Фразеологізми», так і під час узагальнення знань з даної теми.

200. Корецька А. В. English with Pleasure: позакласний захід з англійської мови. 3 клас. *Методичний портал*. 2019. URL: <http://metodportal.com/node/75621>.

Анотація. Позакласний захід “English with Pleasure” розроблений для здобувачів освіти загальноосвітніх навчальних закладів з поглибленим вивченням англійської мови. З команди одного класу змагаються між собою, щоб визначити кращого знавця англійської мови. Метою заходу є закріплення лексико- граматичного матеріалу, перенос здобутих ЗУН в нову ситуацію, вміння застосовувати їх на практиці, розвиток критичного мислення.

201. Корецька А. В. Будинки англійців: урок англійської мови. 4 клас. *Методичний портал*. 2019. URL: <http://metodportal.com/node/80274>.

Анотація. Урок «Будинки англійців» складено відповідно до вимог чинної навчальної програми з іноземних мов для спеціалізованих шкіл з поглибленим вивченням іноземних мов та підручника з англійської мови для 4-го класу загальноосвітніх навчальних закладів з поглибленим вивченням англійської мови (автори: М. Ростоцька, О. Карп'юк). На цьому уроці діти знайомляться з традиціями країни, мову якої вони вивчають завдяки запропонованим загадкам, текстам для читання та аудіювання. Саме зазначені вище види діяльності сприяють розвитку соціо-культурної компетенції. А прислів'я, які застосовуються у грі "Find your pair" містять мудрість багатьох поколінь людей. Тестові завдання та завдання "Complete", як і загадки, пропонуються учням для розвитку критичного мислення, музична фізкультхвилинка та чант "Who, what, when, where" сприяють релаксації та емоційному розвантаженню дітей.

202. Корецька А. В. Види магазинів: урок англійської мови. 4 клас. *Методичний портал*. 2019. URL: <http://metodportal.com/node/77863>.

Анотація. Урок відповідає вимогам комунікативно - орієнтованого навчання та діяльнісного підходу, оскільки в ньому змодельовано багато реальних життєвих ситуацій. На цьому уроці здобувачі освіти знайомляться з видами продовольчих та промислових магазинів, дізнаються про торговельний центр Лондона. Діти також розширюють філологічний та загальний світогляд. Таким чином реалізується змістова лінія «Громадянська відповідальність». Згідно вимог до компетентнісного підходу до навчання, діти зможуть орієнтуватися в магазинах, торговельних центрах у англомовному оточенні.

203. Корецька А. В. Земля - наш спільний дім: урок англійської мови. 4 клас. *Методичний портал*. 2019. URL: <http://metodportal.com/node/78232>.

Анотація. Урок складено відповідно до вимог Типової освітньої програми для закладів загальної середньої освіти початкової школи (іношомовна освіта) та за Державним Стандартом Початкової освіти. Урок проводиться напередодні дня Землі (22 квітня). Упродовж уроку учні читають текст, присвячений цьому святу, працюють у командах, розташовуючи речення в логічній послідовності згідно змісту тексту, римують тематичні віршовані рядки, розв'язують кросворд та виконують завдання T/F, працюючи в групах "Вода", "Земля". А тематичні пісні, які лунають на уроці, сприяють емоційному налаштуванню учнів та їх релаксації. Учні розуміють важливість толерантного та поважливого ставлення до Землі, до її скарбів та виявляють бажання бути її захисниками.

204. Корецька А. В. Меган: урок англійської мови та презентація до уроку. 3 клас. *Методичний портал*. 2019. URL: <http://metodportal.com/node/76125>.

Анотація. Урок сприяє розвитку комунікативної компетенції здобувачів освіти, вчить дітей працювати з тематичними текстами для читання та аудіювання з повним розумінням змісту прочитаного та прослуханого, а також сприяє прищепленню дітям культури раціонального проведення вільного часу. Презентація, яка супроводжує урок, забезпечує візуалізацію на основі комунікативно- ситуативного підходу.

205. Корецька А. В. Природа і навколишнє середовище: урок англійської мови. 3 клас. *Методичний портал*. 2019. URL: <http://metodportal.com/node/80272>.

Анотація. Урок складено для здобувачів освіти 3-го класу, які працюють за комплексом «Family and Friends», що підготовлений відповідно до вимог освітньої програми початкової освіти «Крила успіху» для 3-го класу. Згідно вимог НУШ тема уроку визначається разом з учнями (прийом "Prediction"). Систематизація лексичного матеріалу на основі вивчених раніше граматичних структур та мовних зразків в усному мовленні, інтеграція різних видів діяльності, яка застосовувалась на уроці, сприяють підвищенню мотивації щодо вивчення англійської мови, а також прищеплюють учням поважне ставлення до природи, розвивають почуття колективізму, толерантного та шанобливого ставлення до своїх товаришів.

206. Корж С. В. Я досліджую світ. Товари та послуги: план конспект уроку. *Початкова школа*. 2019. № 10. С. 25–26.

Анотація. План уроку для 1 класу на тему «Товари та послуги» розроблений відповідно до вимог НУШ до підручника Іщенко О.Л. «Я досліджую світ». Конспект містить зразки завдань для

роботи у групах, які сприяють формуванню громадянських та соціальних компетентностей, інноваційності, підприємливості та фінансової грамотності учнів.

207. Корнієнко Т. Розвиток пізнавальної активності учнів із порушеннями зору шляхом використання інтерактивних технологій. *Корекційна та інклюзивна освіта очима молодих науковців: збірник наукових праць за матеріалами VI Міжнародної науково-практичної конференції студентів, аспірантів та молодих учених* (м. Суми, 20 березня 2019 року). Вип. 7 у 2-х томах. Т. 2. Суми: СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2019. С. 137–141.

Анотація. У статті розкриваються особливості розвитку пізнавальної активності учнів із порушеннями зору шляхом використання інтерактивних технологій; висвітлюються окремі аспекти корекційної роботи; проаналізовано інтерактивні технології сучасного освітнього простору.

208. Костенко А. В. Будова та функції стебла: презентація до уроку. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/prezentaciya-do-uroku-na-temu-budova-ta-funkci-stebbla-116582.html>.

Анотація. Презентація є додатковим матеріалом до уроку на тему «Будова та функції стебла», метою якого є формування знань учнів про будову пагону, різноманітність та функції стебла.

209. Костенко А. В. Будова та функції стебла: розробка уроку. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/konspekt-uroku-na-temu-budova-ta-funkci-stebbla-116483.html>.

Анотація. Оpubліковано розробку сучасного компетентнісно зорієнтованого уроку, метою якого є формування знань учнів про будову пагону, різноманітність та функції стебла; розвивати навички роботи з опорними схемами та підручником, вміння порівнювати, аналізувати, робити висновки, визначати взаємозв'язок між будовою та функціями стебла, дослідницькі навички та вміння, спостережливість; виховувати бережливе ставлення до природи.

210. Костенко А. В. Вегетативні органи рослин: презентація до уроку. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/prezentaciya-do-uzagalnyuyuchogo-uroku-po-temi-vegetativni-organi-roslin-116592.html>.

Анотація. Оpubліковано презентацію до проведення узагальнюючого уроку з теми «Вегетативні органи рослин», метою якого є повторення, закріплення та узагальнення вивченого матеріалу.

211. Костенко А. В. Організм людини як біологічна система: матеріали до уроку. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/tematichna-samostiyna-robota-po-temi-organizm-lyudini-yak-biologichna-sistema-116621.html>.

Анотація. Оpubліковано завдання для тематичної самостійної роботи з теми «Організм людини як біологічна система». Робота складається з тестових завдань, завдань на встановлення відповідностей, робота з німим малюнком, знайди «зайвий» термін тощо.

212. Костенко А. В. Процеси життєдіяльності тварин: матеріали до уроку. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/samostiyna-robota-po-temi-procesi-zhittediyalnosti-tvarin-116615.html>.

Анотація. Оpubліковано завдання самостійної роботи, що включають в себе тести та завдання із відкритою відповіддю.

213. Котенко Ю. Л. CLIL-технологія як засіб формування міжпредметних компетенцій на уроках фізики в інноваційних закладах загальної середньої освіти. *Сучасна наука: погляд молодих: збірник наукових праць студентів, магістрантів та молодих дослідників*. Суми: НВВ КЗ СОППО, 2020. С. 30–33.

Анотація. У статті наголошено на формування міжпредметних зв'язків за допомогою CLIL технології та викладання фізики німецькою мовою для успішної реалізації компетентнісного навчання.

214. Котенко Ю. Л. Вдосконалення практичних підходів до побудови партнерських відносин закладу середньої освіти у рамках концепції Нової української школи. *Сучасна наука: погляд молодих: збірник наукових праць студентів, магістрантів та молодих дослідників*. Суми: НВВ КЗ СОППО, 2019. С. 23–26.

Анотація. У статті висвітлено основні інструменти для побудови партнерських відносин між закладами середньої освіти та державними і громадськими організаціями для успішної реалізації реформи Нової української школи.

215. Кравченко В. В. Охорона повітря від забруднення: конспект уроку. 3 клас. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/ohorona-povitra-vid-zabrudnenna-176216.html>.

Анотація. У публікації надано розробку уроку з природознавства за підручником Т.Г. Гільберг, Т.В. Сак, покликану ознайомити учнів із способами охорони повітря від забруднення. Надано кросворд та ребуси.

216. Кравченко В. В. Різноманітність рослин, їх будова: презентація. 3 клас. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/prezentacia-riznomanitnist-roslin-ih-budova-176224.html>.

Анотація. Дана презентація створена для ознайомлення учнів з різноманітністю рослин та їх будовою. Призначена допомогти вчителю забезпечити наочне викладання теоретичного та практичного матеріалу.

217. Кравченко В. В. Спостереження за словами – назвами дій, близькими і протилежними за значенням. Спостереження за багатозначністю слів – назв дій: конспект уроку. 2 клас. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/sposterezenna-za-slovami-nazvami-dij-blizkimi-i-protileznimi-znaceniam-sposterezenna-za-bagatoznacnistu-sliv-nazv-dij-173315.html>.

Анотація. У публікації надано розробку уроку з української мови за підручником М.С. Ващуленко, С.Г. Дубовик. Метою якої є спостереження за словами – назвами дій, близькими і протилежними за значенням та багатозначністю слів. Вміти знаходити дієслова в тексті та вживати їх у мовленні.

218. Кравченко В. В. Таблиця множення числа 5. Обчислення виразів без дужок. Розв'язування задач: конспект уроку. 2 клас. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/tablica-mnozenna-cisla-5-obcislenna-viraziv-bez-duzok-rozvazuvanna-zadac-173311.html>.

Анотація. У публікації надано розробку уроку з математики за підручником Ф.М. Рівкінд, Л.В. Оляницька, метою якої є закріпити вивчені випадки табличного множення числа 5, формувати вміння розв'язувати задачі, використовуючи табличне множення.

219. Кравченко Н. В. Література рідного краю. Дмитро Білоус. «За Україну молюся»: план-конспект уроку. 8 клас. *Шкільне життя*. 2019. URL: <https://www.schoollife.org.ua/160-2019/>.

Анотація. План-конспект уроку, мета якого розглянути життєвий і творчий шлях Дмитра Білоуса, ознайомити учнів із книгою Д. Г. Білоуса «За Україну молюся», розширювати знання про красу і багатство України на прикладі поезії Д.Білоуса; розкривати патріотичні мотиви поезій; розвивати вміння висловлювати власні думки.

220. Кравченко Н. В. Не з дієприслівниками: презентація до уроку. На Урок. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/87334>.

Анотація. Дану презентацію можна використати при вивченні теми "Не з дієприслівниками", пояснивши семикласникам правила написання не з дієприслівниками, розвивати пам'ять, логічне мислення, уяву, виховувати товариські відносини.

221. Кравченко Т. Інноваційні технології як засіб розвитку творчих здібностей молодших школярів. *Корекційна та інклюзивна освіта очима молодих науковців: збірник наукових праць за матеріалами VI Міжнародної науково – практичної конференції студентів, аспірантів та молодих учених (м. Суми, 20 березня 2019 року)*. Вип. 7 у 2-х томах. Т. 1. Суми: СумДПУ ім. А. С.Макаренка, 2019. С. 39–43.

Анотація. У статті розглянуто можливості розвитку творчих здібностей молодших школярів через інноваційні технології. Доведено, що використання інноваційних технологій у процесі вивчення різних предметів у школі дає змогу покращити зміст навчання, вдосконалити методи і форми навчання, активізувати та індивідуалізувати його.

222. Краснюкова С. О., Бушанова Т. А. Використання метафоричних асоціативних зображень у професійній діяльності педагога за технологією В.Проппа «Морфологія казки».

Актуальні проблеми громадського здоров'я: матеріали науково-практичних конференцій ресурсного центру «Школа педагогіки здоров'я кафедри медико-біологічних основ фізичної культури Навчально-наукового інституту фізичної культури Сумського державного педагогічного університету ім. А.С.Макаренка (м. Суми, 21 листопада 2019 року). Суми: ФОП Цьома С.П., 2019. С. 43–46.

Анотація. Метафоричні асоціативні зображення або метафоричні асоціативні карти (МАК) є одним з інструментаріїв проєктивного методу, що активно застосовується практиками сучасної психології, педагогіки. МАК використовують як діагностичний інструментарій для визначення різноманітних емоційних станів, схильностей, здібностей. Самі асоціативні зображення мають величезний дидактичний потенціал, сприяють кращому сприйманню, осмисленню, запам'ятовуванню інформації. Ефективним є застосування асоціативних зображень в роботі з дошкільниками спираючись на технологію В. Проппа «Морфологія казки».

223. Кривонос Л. В. Компонент STREAM-освіти – «пізнавальне конструювання» у практиці роботи з дітьми дошкільного віку. *Позашкільна освіта: стратегія, перспективи розвитку, сучасні практики: матеріали II обласної науково-практичної інтернет-конференції (м. Суми, 05 березня 2019 року). URL: http://ocpo.sumy.ua/files/Novini/2019/03/internetkonferencija/Sekcija_3.pdf.*

Анотація. У статті аналізуються принципи й переваги STREAM-освіти перед традиційною системою дошкільної освіти, розкривається актуальність упровадження в практику роботи сучасного закладу дошкільної освіти інноваційної технології «пізнавальне конструювання» («дошкільного інженерінгу»), дається характеристика видів і форм дитячої діяльності, у яких він застосовується, етапи конструкторсько-будівельної гри, під час якої використовується дошкільний інженерінг, описується алгоритм використання авторського дидактично-ігрового посібника «Інженерне бюро», мета якого – формування культури інженерного мислення дошкільників.

224. Крившенко Л. Евристичний потенціал педагогічної практики майбутніх учителів початкових класів. *Освіта для XXI століття: виклики, проблеми, перспективи: матеріали I Міжнародної науково-практичної конференції (м. Суми, 30 жовтня 2019 року). Суми: СумДПУ ім. А.С. Макаренка, 2019. С. 145–149.*

Анотація. У статті розглядаються організаційно-педагогічне забезпечення, стратегічні пріоритети та форми інноваційного розвитку початкової освіти, зміст педагогічної практики студентів, майбутніх учителів початкових класів.

225. Крившенко Л. Організація роботи з обдарованими школярами початкової школи. *Теорія та методика дошкільної і початкової освіти в сучасному педагогічному просторі: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Суми, 14 листопада 2019 року). Суми: СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2019. С. 29–33.*

Анотація. У статті розглядаються форми і методи роботи з обдарованими дітьми на основі технології інноваційної евристичної освіти.

226. Крившенко Л. В. Технології евристичної освіти у професійно-творчій підготовці майбутнього вчителя початкових класів. *Пізнавально-творча і професійна самореалізація особистості в евристичній освіті: монографія /за редакцією проф. М.О. Лазарева, проф. О.Г. Козлової. Суми: ФОП Цьома С.П., 2019. С. 161–181.*

Анотація. Стаття містить дослідницькі матеріали, аналізуються особливості застосування евристичних технологій для успішної пізнавально-творчої і професійної самореалізації особистості.

227. Крившенко Л. М. Учитель НУШ – учитель творчий (з досвіду роботи): навчально-методичний посібник. Суми: ФОП Цьома С.П., 2019. 226 с.

Анотація. У посібнику висвітлено основні теоретичні аспекти творчої діяльності вчителя. Представлено методичні розробки кращих творчих уроків з досвіду роботи колективу методичного об'єднання вчителів початкових класів КУ Сумська спеціалізована школа I-III ступенів №25, м. Суми Сумської області.

228. Крухмаль В. В. Новела І. Франка «Сойчине крило» – жіноча доля в новітній інтерпретації. Гуманізм новели: урок. *Методичний портал. 2019. URL: <http://metodportal.com/node/80098>.*

Анотація. Публікація містить розробку конспекту уроку української літератури для 10 класу (вивчення прозової творчості І.Франка).

229. Крючкова К.О. Шкільна історична освіта в умовах реформування. *Теорія та методика навчання суспільних дисциплін*. 2019. № 7. С. 52–54.

Анотація. У статті проаналізовано основні напрями та зміст реформування шкільної історичної освіти. Утвердження компетентнісного підходу в шкільній історичній освіті дає можливість орієнтуватись на результат освітньої діяльності, сприяє формуванню й розвитку в учнів здатності практично діяти, застосовувати досвід успішних дійу конкретних ситуаціях.

230. Кудлай Я. А., Левенець В. І. Пори року. Seasons of the year: конспект бінарного заняття. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/konspekt-binarnogo-zanyattya-pori-roku-dlya-ditey-doshkilnogo-viku-100285.html>.

Анотація. У конспекті бінарного заняття представлено методику проведення заняття з узагальнення знань з теми «Пори року» з хореографії та англійської мови. Метою заняття є розширення уявлення вихованців про навколишній світ, розвиток уваги, почуття ритму та музикальності, мовленнєвих здібностей.

231. Кузнецова Л. М. «Їх поєднали любов і ... література»: сценарій позакласного заходу. *Філологічний Олімп*. 2019. № 1. URL: <https://sites.google.com/site/vpfilolimp/system/app/pages/search?scope=search-site&q=%E2%84%961+2019>.

Анотація. Конкурсна розважально-пізнавальна програма для учнів середніх і старших класів, присвячена Дню Святого Валентина. Матеріал містить сценарну розробку та мультимедійну презентацію.

232. Кулібаба О. І. Архітектурні перлини Сумщини. (Панські садиби) презентація. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/111085>.

Анотація. Презентація до уроку з краєзнавства періоду кінця 19 – початку 20 ст. Дає можливість використання наочних матеріалів при знайомстві з життям визначних особистостей краю, в також дослідження архітектурних пам'яток даного періоду.

233. Купріянова І.Л. Імунітет. Імунна система. Види імунітету: розробка уроку. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/imunitet-imunna-sistema-vidi-imunitetu-111011.html>.

Анотація. Опубліковано розробку сучасного уроку, метою якого є формування уявлення про імунну регуляцію функцій організму, органи, що беруть участь у забезпеченні імунітету, імунні реакції організму; виховання дбайливого ставлення до власного здоров'я, прагнення вести здоровий спосіб життя.

234. Купріянова І. Л. Внутрішнє середовище організму. Лімфа. Кров, її склад та функції: розробка уроку. *На Урок*. 2019. URL: <http://naurok.com.ua/urok-vnutrishne-seredovische-organizmu-krov-sklad-ta-funkci-limfa-91275.html>.

Анотація. Опубліковано розробку сучасного уроку, метою якого є вивчення внутрішнього рідкого середовища організму, складу крові, виховання бережливого ставлення учнів до свого здоров'я та здоров'я оточуючих.

235. Купріянова І. Л. Групи крові та переливання крові: розробка уроку. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/grupi-krovi-ta-perelivannya-krovi-111010.html>.

Анотація. Опубліковано розробку сучасного уроку, метою якого є встановлення зв'язків між будовою та функціями формених елементів крові, формування знань учнів про групи крові, переливання крові; виховання бережливого ставлення до свого здоров'я та здоров'я оточуючих.

236. Купріянова І. Л. Серцевий цикл. Робота серця: розробка уроку. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/serceviy-cikl-robota-sercya-111012.html>.

Анотація. Опубліковано розробку сучасного уроку, метою якого є формування знань учнів про серцево-судинну систему людини, серцевий цикл, його фази, роботу та регуляцію роботи серця; виховання бережливого ставлення до власного здоров'я та здоров'я оточуючих людей.

237. Купріянова І. Л. У світі тварин: розробка позакласного заходу. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/breyn-ring-u-sviti-tvarin-111013.html>.

Анотація. Оpubліковано розробку позакласного заходу, спрямованого на узагальнення та поглиблення знань учнів з біології тварин, розвиток пізнавального інтересу до біології як науки; здійснення екологічного та морального виховання.

238. Купріянова І. Л. Формені елементи крові, їх будова та функції. Зсідання крові: розробка уроку. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/formeni-elementi-krovi-h-budova-ta-funkci-zsidannya-krovi-111009.html>.

Анотація. Оpubліковано розробку сучасного уроку, метою якого є поглиблення знань учнів про склад та функції крові; формування уявлення про будову та функції еритроцитів, лейкоцитів, тромбоцитів; виховання бережливого ставлення до свого здоров'я та здоров'я оточуючих.

239. Лазіцькій М. С. Команда психолого-педагогічного супроводу та її роль у навчально-виховному процесі дитини з особливими освітніми потребами у закладах загальної середньої освіти. *Освітні інновації: філософія, психологія, педагогіка*: матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції (м. Суми, 05-08 грудня 2019 року). Суми: ФОП Цьома С. П., 2019. С. 226–230.

Анотація. У статті висвітлено питання команди психолого-педагогічного супроводу та особливості її діяльності у контексті впровадження інклюзивної освіти у загальноосвітніх навчальних закладах. Вказані принципи, завдання та основні напрямки роботи, розкриті концептуальні засади складання індивідуальної програми розвитку, як базової функції команди психолого- педагогічного супроводу.

240. Лебединець Н. Про програму роботи та стратегічний план розвитку закладу на 2016-2020 роки як школи-осередку сприяння здоров'ю. *Актуальні проблеми громадського здоров'я*: матеріали IX Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Освіта і здоров'я» (м. Суми, 2-3 квітня, 2019 року). Т. 2. Суми: ФОП Цьома С. П., 2019. С. 89–93.

Анотація. Пошук власної концептуальної динамічної моделі школи-осередку сприяння здоров'ю як школи майбутнього та її науково-методичне обґрунтування, визначення етапів реалізації, складових моделей. Програма спрямована на розробку ефективної моделі, яка дає можливість забезпечити успішне навчання і виховання, соціалізацію і адаптацію як звичайних дітей, так і дітей із особливими освітніми потребами в умовах невеликої загальноосвітньої школи за її належної підтримки педагогічним колективом, спеціалістами та батьками.

241. Лисенко Т. О. Застосування інноваційних ігрових форм роботи на уроках фізичної культури. *Освіта Сумщини*. 2019. № 4(44). С. 25–28.

Анотація. Стаття містить методичні рекомендації з проведення уроків фізичної культури з використанням інноваційних ігрових форм роботи. Стаття корисна вчителям фізичної культури, вихователям груп продовженого дня.

242. Литнянчина Л. Фізкультурно-оздоровча робота з учнями, які мають порушення зору у другій половині дня. *Актуальні проблеми громадського здоров'я*: матеріали IX Всеукраїнської науково – практичної конференції з міжнародною участю «Освіта і здоров'я» (м. Суми, 2-3 квітня 2019 року). Суми: ФОП Цьома С. П., 2019. Т. 2. С. 85–89.

Анотація. В тезах показані форми фізкультурно-оздоровчої роботи з учнями молодшого шкільного віку, які мають послаблений зір.

243. Литнянчина Л. В Мандрівка до лісу: розробка уроку фізичної культури. 1 клас. *Відкритий урок: розробки, технології, досвід*. № 1. Київ: ТОВ «Плеяди», 2019. С. 27. URL: http://osvita.ua/school/lessons_summary/.

Анотація. Конспект сюжетного уроку для учнів спеціальної медичної групи з порушеннями зору.

244. Литнянчина Л. В. Весняні перегони: розробка заходу для 3 класів спеціальної школи. *Відкритий урок: розробки, технології, досвід*. № 2. Київ: ТОВ «Плеяди», 2019. С. 32. URL: http://osvita.ua/school/lessons_summary/.

Анотація. Сценарій проведення спортивного змагання із залученням батьків для учнів спеціальної медичної групи з порушеннями зору.

245. Литнянчина Л., Юр'єва Л. Арт – терапія для дітей з особливими потребами. *Актуальні проблеми громадського здоров'я: матеріали науково-практичних конференцій ресурсного центру «Школа педагогіки здоров'я» кафедри медико – біологічних основ фізичної культури Навчально-наукового інституту фізичної культури Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка. Суми: ФОП Цьома С. П., 2019. С. 61–63.*

Анотація. В тезах розглядається значення та роль арт-терапії і представлені види арт-терапії для дітей з особливими потребами.

246. Литнянчина Л., Юр'єва Л. Використання новітніх інформаційних технологій на уроках фізичної культури. *Актуальні проблеми громадського здоров'я: матеріали науково-практичних конференцій ресурсного центру «Школа педагогіки здоров'я» кафедри медико – біологічних основ фізичної культури Навчально-наукового інституту фізичної культури Сумського державного педагогічного університету ім. А. С. Макаренка. Суми: ФОП Цьома С. П., 2019. С. 64–65.*

Анотація. В тезах наведені особливості використання інформаційних комп'ютерних технологій на уроках фізичної культури.

247. Лойко І. М. Корень слова. Спільнокореневі слова. Розрізнення слів із коренями, що звучать однаково, але мають різні значення: методична розробка. *Всеосвіта. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/korin-slova-spilnokorenevi-slova-rozriznenna-sliv-iz-korenami-so-zvucat-odnakovo-ale-maut-rizne-znacenna-186505.html>.*

Анотація. Стаття містить розробку уроку у 2 класі з теми «Корень слова. Спільнокореневі слова. Розрізнення слів із коренями, що звучать однаково, але мають різні значення». Учитель дібрала змістовні завдання, використала інноваційні форми роботи. Урок має велике виховне значення.

248. Лойко І. М. Майстер клас для вчителів початкової школи. Мовленнєва діяльність як засіб розвитку здобувачів освіти: методична розробка. *Всеосвіта. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/majster-klas-dla-vciteliv-pocatcovoiv-skoli-movlenneva-dialnist-ak-zasib-rozvitku-zdobuvaciv-osviti-185489.html>*

Анотація. Автор розмістила розробку майстер класу для вчителів початкової школи «Мовленнєва діяльність як засіб розвитку здобувачів освіти», яка допоможе у розвитку мовленнєвої діяльності здобувачів освіти протягом уроку, сприяє активізації пізнавальної діяльності, дасть змогу провести урок цікаво, іноваційно. Матеріал корисний для роботи вчителів початкових класів.

249. Ломака В. В. Вивчай німецьку – рятуй ліс: презентація. *На Урок. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/110598>.*

Анотація. Публікація містить розробку презентації проекту «Вивчай німецьку – рятуй ліс», розроблену в рамках конкурсу від Гете-інституту «Umwelt macht Schule».

250. Луговська І. О. Формування підприємницької компетентності першокласників у курсі «Я досліджую світ». *Економіка в школах України. 2019. № 3. С. 4–8.*

Анотація. У статті проаналізовано сутність економічного поняття «підприємницька компетентність», проаналізовано актуальні дослідження з цього питання, визначено необхідність формування підприємницької компетентності учнів початкових класів під час вивчення інтегрованого курсу «Я досліджую світ» у 1 класі.

251. Луговська І. О. Формування підприємницької компетентності першокласників у курсі «Я досліджую світ». *Економіка в школах України. 2019. № 4. С. 2–5.*

Анотація. Запропоновано систему завдань із формування підприємницької компетентності до занять тематичного тижня №11 «Мода». Представлено такі види вправ: робота з конструктором ЛЕГО, пазлами, танграмом, практична, дослідницька діяльність учнів, ігри.

252. Луговська І. О. Формування підприємницької компетентності першокласників у курсі «Я досліджую світ». *Економіка в школах України. 2019. № 5. С. 7–12.*

Анотація. Запропоновано систему завдань із формування підприємницької компетентності до занять теми №20 «Спорт» та теми №27 «Навіщо їсти». Представлено такі види вправ: робота з конструктором ЛЕГО, пазлами, танграмом, практична, дослідницька діяльність учнів, ігри.

253. Луговська І. О. Формування підприємницької компетентності першокласників у курсі «Я досліджую світ»: навчально-методичний посібник. Початкове навчання та виховання. 2019. № 7. 88 с.

Анотація. Посібник містить методичні рекомендації та дидактичний матеріал з формування підприємницької компетентності першокласників на уроках інтегрованого курсу «Я досліджую світ», дібраний відповідно до вимог нового Державного стандарту початкової освіти та положень Модельної навчальної програми Р.Б.Шияна для 1-2 класів НУШ.

254. Макуха О. В. Які бувають професії: урок. Всеосвіта. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/urok-aki-buvaut-profesii-130020.html>.

Анотація. Публікація містить розробку уроку інтегрованого курсу «Я досліджую світ» у 1 класі, присвяченого вивченню професій. Пропонуються творчі вправи на розвиток логічного мислення, практична робота з даної теми.

255. Малярчук С.С. It's your life: контрольна робота. 8 клас. На Урок. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/kontrolna-robota-8-klas-137171.html>.

Анотація. Публікація містить різнорівневі завдання до тематичної контрольної роботи з англійської мови у 8 класі, що складені у двох варіантах і спрямовані на перевірку ступеня сформованості лексичних та граматичних навичок з теми.

256. Малярчук С. С. Time for school: контрольна робота. 5 клас. На Урок. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/test-kontrolna-robota-5-klas-137162.html>.

Анотація. Публікація містить різнорівневі завдання до тематичної контрольної роботи з англійської мови у 5 класі, що складені у двох варіантах і спрямовані на перевірку ступеня сформованості лексичних та граматичних навичок з теми.

257. Малярчук С. С. Дрил-технологія як засіб активізації навчально-пізнавальної діяльності учнів на уроках англійської мови: презентація. На Урок. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/prezentaciya-dril-tehnologiya-yak-zasib-aktivizaci-navchalno-piznavalno-diyalnosti-uchniv-na-urokah-angliysko-movi-137140.html>.

Анотація. У презентації подано матеріали щодо використання дрил-технології як засобу активізації навчально-пізнавальної діяльності учнів на уроках англійської мови. Даний метод навчання створює на уроці позитивний настрій для вивчення іноземної мови та розкриває потенційні можливості кожного учня.

258. Мельникова В. М. Виготовлення подарункової коробочки: урок. На Урок. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/tema-vigotovlennya-podarunkovo-korobochki-125121.html>.

Анотація. Публікація містить розробку конспекту уроку трудового навчання у 3 класі, який допоможе вчителю ознайомити учнів із різними видами сувенірів, сформує вміння виготовляти подарункові коробочки, оздоблювати їх, поглибить ступінь оволодіння прийомами використання різних матеріалів, технік для виготовлення й оздоблення сувенірів.

259. Микитченко В. В. Планування тематичного тижня: творча робота. Всеосвіта. 2019. URL: <http://vseosvita.ua/library/tvorca-robota-planuvanna-tematicnogo-tizna-132148.html>.

Анотація. У статті наголошується на необхідність правильного планування тематичних тижнів, що забезпечує формування в молодших школярів здатності сприймати предмети і явища різнобічно, системно, емоційно. Акцентується увага на застосуванні інтелект-карти - методу структуризації концепцій з використанням графічного запису.

260. Микитченко В. В. Прощавай, 1-В клас: свято. Всеосвіта. 2019. URL: <http://vseosvita.ua/library/svato-prosavaj-1-v-rlas-132150.html>.

Анотація. Публікація містить сценарій свята, який може бути проведено на завершення першого навчального року в школі.

261. Микитченко В. В. Свої права знай, та про обов'язки не забувай: урок-гра. *Всеосвіта*. 2019. URL: <http://vseosvita.ua/library/urok-gra-prava-znajta-pro-obovazki-ne-zabuvaj-132149.html>.
Анотація. Публікація містить розробку уроку-гри з предмета «Я у світі» для 1 класу, під час проведення якого систематизуються знання дітей про основні права та обов'язки учнів. Учитель формує вміння школярів захищати себе при порушенні прав дитини, розвиває їхню культуру, акторські здібності, виховує повагу до Законів України, своїх товаришів.
262. Мирошніченко Т. М. Захист довкілля – твоя справа!: презентація. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/110608>.
Анотація. Публікація містить презентацію «Захист довкілля – твоя справа!», розроблену в рамках конкурсу від Гете-інституту «Umwelt macht Schule». Матеріал сприятиме розвитку навичок дослідницько-пошукової роботи старшокласників.
263. Мирошніченко Т. М. Здоровий спосіб життя: презентація. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/110471>.
Анотація. Публікація містить розробку презентації про важливість дотримання основних правил збереження здоров'я учнів у підлітковому віці. Дібрано цікавий матеріал, що розширює знання дітей про здоровий спосіб життя та виховує прагнення берегти своє здоров'я.
264. Мисник Я. А. The Amazing Wonders of Great Britain and Ukraine. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/117588>.
Анотація. Стаття містить цікаву інформацію про визначні місця Великобританії та України, які варто відвідати. Матеріал буде корисним учням та вчителям під час уроків, що мають країнознавче спрямування.
265. Михайлова Н. О. Психологічна допомога сім'ям у кризовій ситуації. Особистість у кризових умовах та критичних ситуаціях життя: матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції (м. Суми, 28 лютого-01 березня 2019 року). Суми: Сум ДПУ ім. А.С. Макаренка. 2019. С. 472.
Анотація. Стаття присвячена проблемі визначення типології сімей, які потребують соціально-психологічної допомоги. Показано, що відсутність адекватної типології сімей і визначення виду допомоги, яку вони потребують призводить до того, що ресурси надають тим сім'ям, які не зацікавлені у вирішенні своїх проблем. Емпірично доведено, що ознаки поняття «сім'я СЖО» не відповідають дійсній причині проблем сім'ї. Запропонована типологія сімей, які потребують соціально-психологічної допомоги побудована відповідно до психологічних детермінант.
266. Мірошніченко Л. В. Плани на вихідні: урок англійської мови. 5 клас. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/urok-plani-na-vihidni-125756.html>.
Анотація. План-конспект уроку з англійської мови «Плани на вихідні», 5 клас. Протягом уроку учні виконують низку цікавих, різноманітних вправ. Урок надає можливість вдосконалити навички читання, усного мовлення учнів, вживання нових лексичних одиниць. Виховною метою проведення уроку є формування у дітей зацікавленості у розширенні своїх знань.
267. Мірошніченко Л. В. Плануємо вихідні: урок англійської мови. 5 клас. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/urok-planuemo-vihidni-125761.html>.
Анотація. У розробці представлено план-конспект уроку англійської мови «Плануємо вихідні» для 5 класу. На уроці увага акцентується на складанні міні-розповідей та діалогів з опорою на візуально-вербальну наочність. Учні також практикуються в аудіюванні тексту та його обговоренні. Учитель ставить на меті виховування в учнів свідомого ставлення до сімейного відпочинку як засобу єднання родини.
268. Мірошніченко Л. В. Щоденні справи: урок англійської мови. 5 клас. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/urok-schodenni-spravi-125750.html>.
Анотація. У розробці представлено план-конспект уроку англійської мови «Щоденні справи» для 5 класу. Урок сприяє формуванню ціннісного ставлення учнів до планування свого розпорядку дня. Розвиток мовної компетенції пов'язано із розвитком культури спілкування та критичного мислення.

269. Мірошниченко Л. В. Як провести вихідні: урок англійської мови. 5 клас. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/urok-yak-provesti-vihidni-125758.html>.

Анотація. У розробці представлено план-конспект уроку англійської мови «Як провести вихідні» для 5 класу. Матеріал уроку дає змогу розширити словниковий запас учнів, закріпити вивчені конструкції, спонукати до відповідального ставлення до самовдосконалення та саморозвитку.

270. Мозгова Н. І. Методика організації екологічного проекту «Дослідження біорізноманіття Гетьманського національного природного парку». *Актуальні проблеми дослідження довкілля: матеріали VIII Міжнародної конференції, присвяченої 10-річчю створення Гетьманського національного природного парку* (м. Суми, 24-25 травня 2019 року). Суми: СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2019. С. 319–322.

Анотація. У статті запропонована методика організації дослідницької діяльності школярів щодо вивчення біорізноманіття Гетьманського національного природного парку. Розроблений екологічний маршрут надав можливість зібрати учнями гімназії цінний природоохоронний матеріал, створити екологічні проекти та проводити просвітницьку діяльність серед школярів. Ця методика сприяє формуванню екологічної свідомості молоді та розвитку відповідального ставлення до природи рідного краю.

271. Мордвінова І. В. Слова, що звучать однаково, але мають різне значення: урок. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/129960>.

Анотація. Матеріал уроку з української мови для 3 класу направлений на ознайомлення учнів зі словами, які звучать і пишуться однаково, але мають різне значення (омоніми). Учителю навчає виявляти у тексті такі слова; розвиває усне й писемне мовлення, уміння помічати в тексті незнайомі слова, з'ясовувати їх значення, збагачує словниковий запас школярів, спонукає спілкуватися державною мовою; виховує уважність та спостережливість.

272. Мордвінова І. В., Ольховик А. В. Науки про здоров'я: навчальний посібник. Суми: СумДУ, 2019. 95 с. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream/123456789/75286/3/Mordvinova_health.pdf.

Анотація. Матеріал, наведений у навчальному посібнику, відповідає навчальній програмі «Науки про здоров'я», що викладають для студентів першого курсу спеціальностей медичного спрямування. У посібнику подані методичні розробки практичних робіт за розділами курсу. Навчальний посібник розрахований на студентів вищих медичних навчальних закладів освіти, а також на читачів, які цікавляться фізичною терапією, ерготерапією.

273. Морозова О. Г. Hobbies: презентація. *Методичний портал*. 2019. URL: <http://metodportal.com/node/75386>.

Анотація. Дана презентація складена до уроку англійської мови у 3 класі за «Підручником для 3 класу загальноосвітніх навчальних закладів з поглибленим вивченням англійської мови» авторів Ростоцька М. Є., Карпюк О.Д. Учні матимуть змогу повторити лексику з теми, членів родини та їх захоплення, відпрацювати вживання граматичних структур *to be fond of, to be good at, to be interested in*.

274. Морозова О. Г. My Hometown: конспект уроку та презентація. *Методичний портал*. 2019. URL: <http://metodportal.com/node/75384>.

Анотація. Конспект уроку та презентацію складено до уроку англійської мови у 4 класі за «Підручником для 4 класу загальноосвітніх навчальних закладів з поглибленим вивченням англійської мови» авторів Ростоцька М. Є., Карпюк О.Д. Урок містить завдання на розвиток всіх видів мовленнєвої діяльності. Учні повторюють лексику з теми, тренуються задавати та відповідати на питання до підмету, розв'язують ребуси. Презентація містить відео з теми, учні мають змогу побачити будинок англійської родини.

275. Морозова О. Г. My Pastime: презентація. *Методичний портал*. 2019. URL: <http://metodportal.com/node/75388>.

Анотація. Дана презентація складена до уроку англійської мови у 4 класі за «Підручником для 4 класу загальноосвітніх навчальних закладів з поглибленим вивченням англійської мови» авторів Ростоцька М.Є., Карпюк О.Д. Учні матимуть змогу повторити лексику з теми, ознайомитись та

вивчити назви настільних ігор, відпрацювати вживання граматичних структур *to be fond of, to be good at, to be interested in, to be keen on*.

276. Москаленко Т. В. Типові проблеми управління колективом закладу освіти. *Від творчого пошуку – до професійного становлення*: збірник наукових праць студентів, магістрантів та молодих дослідників. Суми: НВВ КЗ СОШПО, 2019. С. 177.

Анотація. У статті визначено і схарактеризовано проблему управління колективом закладу освіти, які обумовлені зовнішніми по відношенню до закладу факторами та доведено, що грамотне управління колективом всередині закладу освіти дозволить не тільки знизити негативний вплив цих факторів, а й залучати молодих і перспективних фахівців.

277. Муквич С. І. В. Чемерис. «Вітька+Галя, або Повість про перше кохання»: презентація. 8 клас. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/prezentacia-na-temu-v-cemeris-vitkagala-abo-povist-pro-perse-kohanna-129587.html>.

Анотація. Опубліковано урок української літератури в 8 класі. Дана презентація допомагає учням ознайомитись з ідейно-художнім змістом твору; удосконалювати вміння працювати з текстом, формулювати власні думки щодо порушених в творі проблем, робити висновки; розвивати критичне мислення, сприяє вихованню талановитого читача.

278. Мусатова О. О. Життя онлайн. Інтернет - друг чи ворог?: виховна година. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/vihovna-godina-zhittya-onlayn-internet---drug-chi-vorog-111166.html>.

Анотація. Розробка виховної година «Життя онлайн. Інтернет – друг чи ворог?». Виховна година мала за мету ознайомити учнів з позитивним та негативним впливом Інтернету на людину; дати можливість учням самостійно прийняти ту позицію, до якої вони схиляються, розвивати навички роботи в групах, вміння висловлювати свою точку зору логічно і конкретно, виховувати інтерес до порушеної теми.

279. Муха А. Підприємницька компетентність серед інших ключових компетентностей у контексті навчання фізики. Академічна культура дослідника в освітньому просторі: європейський та національний досвід: збірник матеріалів II Міжнародної науково-практичної конференції (м. Суми, 16-17 травня 2019 року) / за ред. Семенов О.М. Суми: СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2019. С. 23–27.

Анотація. Стаття містить глибокий аналіз підприємницької компетентності старшокласників серед інших ключових компетентностей у контексті навчання фізики. Стаття корисна вчителям фізики, усім педагогам, які впроваджують елементи STEM освіти в освітній процес. Автор дає приклади практичних завдань, які можна використовувати протягом уроку з елементами підприємницької діяльності.

280. Муха А. П. Застосування методу проектів як інструмент для формування підприємницької компетентності на уроках фізики: наукові записки. Серія: педагогічні науки. Кропивницький: РВВ ЦДПУ ім. В. Винниченка, 2019. С. 187–194.

Анотація. Стаття містить приклади застосування методу проектів як інструменту для формування підприємницької компетентності старшокласників у контексті навчання фізики. Стаття корисна вчителям фізики, усім педагогам, які впроваджують елементи STEM освіти в освітній процес. Автор дає приклади практичних завдань, які можна використовувати протягом уроку з елементами підприємницької діяльності.

281. Муха А. П. Розвиток творчого мислення як компонент формування підприємницької компетентності на уроках фізики. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. Суми: СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2019. № 4(88). С. 307–317.

Анотація. Стаття містить аналіз використання завдань з підприємницьким тлом на уроках фізики з точки зору не тільки поглиблення теоретичних та практичних умінь та навичок, а й взагалі з точки зору розвитку творчого мислення старшокласників. Стаття корисна заступникам директора з науково-методичної роботи, педагогам закладів.

282. Неговоренко О.О. Випадки багатозначності. Слова, які мають кілька значень: урок. 3 клас. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/urok-z-ukrainskoi-movi-u-3-klasi-vipadki-bagatoznacnosti-slova-aki-maut-kilka-znacen-179764.html>.

Анотація. Публікація містить розробку конспекту уроку української мови в 3 класі, яка допоможе учителю розкрити поняття багатозначності слів. Конспект містить матеріал, який поповнить словниковий запас учнів прислів'ями та поетичними висловами. Урок супроводжується учительською презентацією, яка допоможе учителю розкрити та закріпити поняття багатозначності слів у мові, сприяє вихованню любові до рідної землі, багатогранності української мови.

283. Неговоренко О. О. Прямі і переносні значення слів: урок. 3 клас. *На урок.* 2019. URL: <https://naurok.com.ua/urok-z-ukra-nsko-movi-u-5-klasi-pryame-i-perenosne-znachennya-sliv-130242.html>.

Анотація. Публікація містить розробку конспекту уроку української мови в 3 класі, яка допоможе вчителю розкрити уявлення про прямі і переносні значення слів. Конспект містить матеріал, який допоможе закріпити відомості про головні члени речення, зв'язок між словами у реченні, матеріал для роботи в групах.

284. Несторенко З. О. Рослинні угруповання: презентація. *На Урок.* 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/135621>.

Анотація. Публікація містить розробку мультимедійної презентації до уроку «Рослинні угруповання». Дібраний якісний ілюстративний матеріал, зазначені основні поняття, наявні завдання для перевірки знань.

285. Несторенко З. О. Рослинні угруповання: урок. *На Урок.* 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/135618>.

Анотація. Публікація містить розробку конспекту уроку біології у 6 класі «Рослинні угруповання». Використані методи та прийоми навчання: розповідь-пояснення, опис, бесіда; ілюстрація, демонстрація, ТЗН; навчальні вправи; навчальна робота під керівництвом учителя; самостійна робота учнів; робота з підручником; робота у групах над створенням власного освітнього продукту; виконання письмових завдань; інтерактивні вправи («Хвилинка розминка», «Вибери свій настрій», «Поміркуй», «Кошик», «Доповнити речення», «Хрестики-нулики», «Валіза», «Літературна хвилинка», «Незакінчені речення»).

286. Нечвєєва О. Розвиток потенційних можливостей учнів із порушеннями зору в процесі трудового навчання. *Корекційна та інклюзивна освіта очима молодих науковців*: зб. наукових праць за матеріалами VI Міжнародної науково-практичної конференції студентів, аспірантів та молодих учених (м. Суми, 20 березня 2019 року). Вип. 7 у 2-х томах. Т. 2. Суми: СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2019. С. 150–154.

Анотація. У статті розглянуто питання розвитку потенційних можливостей учнів із порушеннями зору на уроках трудового навчання. Автор висвітлює, яку структуру має урок та яким чином здійснюється вибір практичних занять для дітей з порушенням зору.

287. Новікова В. М. Народна музика: цикл уроків. *На Урок.* URL: <https://naurok.com.ua/pub/143795>.

Анотація. Публікація містить цикл авторських розробок уроків з музичного мистецтва для 5 класу, який складається з 4 тем: «Пісня – душа народу», «Народні музичні інструменти», «Народні танці», «Народна музика у творчості композиторів».

288. Новікова В. М. Один інструмент – це багато чи мало? *Шкільний світ.* 2019. № 3 (803). С. 12–14.

Анотація. Публікація містить розробку уроку з музичного мистецтва для 4 класу, у якій розглядаються сольні жанри інструментальної музики «каприс» та «кампанела». Урок супроводжується мультимедійною презентацією яка розміщена на сайті v-novikova.jimdo.com.

289. Носенко Л. О. Роль граматики П. Куліша в націєтворенні. *Філологічні студії*: збірник статей студентів, магістрантів, молодих учених / за ред. В. В. Герман. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2019. С. 87–90.

Анотація. У статті досліджено виникнення граматики П. Куліша, проаналізовано лінгвістичні особливості «кулішівки» та її роль у націєтворенні; окреслено основні етапи становлення правопису на народнописенній фонетичній основі.

290. Носенко Л. О. Розмаїття художніх конфліктів у п'єси Павла Ар'є «Слава героям». *Науковий потенціал дослідника: філологічні та методологічні пошуки*: зб. наукових праць викладачів і студентів. Суми: ТОВ «Видавничо-поліграфічне підприємство «Фабрика друку», 2019. Вип. 7. С. 165–169.

Анотація. У статті досліджено систему конфліктних вузлів п'єси П. Ар'є «Слава героям», проаналізовано причини внутрішнього дисонансу головних героїв твору, з'ясовано особливості побутування латентних колізій, предметом яких є іманентний світ персонажів, обґрунтовано вплив соціальних чинників на долю та характер героїв.

291. Носенко Л. О. Специфіка паратекстуальності літературного і сценічного варіантів п'єси П. Ар'є «На початку і наприкінці часів». *Актуальні питання філології та методології*: збірник статей студентів / за ред. Герман В. В. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2019. С. 288–294.

Анотація. У статті проаналізовано основні складники паратексту сценічного та літературного варіантів п'єси «На початку і наприкінці часів» сучасного українського письменника П. Ар'є. Досліджено спектр учинків та мотивів головних героїв крізь призму паратекстуальності, виявлено роль заголовку, ремарок, присвяти, назв сцен у процесі авторського та режисерського моделювання образів.

292. Оберемко О. М. Павло Глазовий «Заморські гості», «Похвала». Іронічно-пародійна, викривальна спрямованість гумористичних і сатиричних творів. 6 клас (для вчителів базової загальної середньої школи 5-9 класи): урок з української літератури. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/116317>.

Анотація. У статті подано розробку уроку із української літератури для учнів 6 класу; досліджено іронічно-пародійну, викривальну спрямованість гумористичних і сатиричних творів П. Глазового; розроблено комплекс творчих та ігрових завдань для учнів за творами «Заморські гості», «Похвала» з метою формування у дітей кращих людських якостей та глибокої поваги до рідного слова.

293. Одінцова Т. В. Формування і розвиток ключових компетентностей учнів на уроках фізики. *Особистісно-професійна компетентність педагога: теорія і практика*: матеріали III Всеукраїнської науково-методичної конференції (м. Суми, 28 лютого 2019 року). Суми: НІКО. 2019. С. 229–232.

Анотація. У статті проаналізовано шляхи формування ключових компетентностей учнів на уроках фізики.

294. Однолетко Н. М. Мистецтво Великої Британії. Персі Біші Шеллі «Озімандіас»: фрагмент уроку курсу за вибором. 10 клас. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/literatura-velikobritaniipersi-bisi-selli-ozimandias-190560.html>.

Анотація. Публікація містить біографію видатного англійського поета П. Б. Шеллі, його сонет «Озімандіас», а також серію тестових завдань до текстів та питання для групової дискусії. Даний матеріал може бути використаний при проведенні уроку «Література Великої Британії початку XIX ст.» у рамках курсу за вибором «Мистецтво Великої Британії».

295. Островська-Крузе В. Оздоровча компетентність як складова професійної компетентності вчителя фізичної культури. *Особистісно - професійна компетентність педагога: теорія і практика*: матеріали III Всеукраїнської науково – методичної практичної конференції (м. Суми, 20 лютого 2019 року). Суми : НІКО, 2019. С. 111–114.

Анотація. У статті розглянуто оздоровчу компетентність як інваріантну складову професійної компетентності вчителя фізичної культури. Проаналізовано взаємозв'язок компетентнісного, діяльнісного, особистісно – орієнтованого, акмеологічного та андрологічного підходів.

296. Островська-Крузе В. Фізична культура як чинник формування здоров'язбережувальних ціннісних орієнтацій в учнів закладів загальної освіти. Актуальні проблеми громадського здоров'я: матеріали Х Всеукраїнської науково - практичної конференції з міжнародною участю «Освіта і здоров'я» (м.Суми, 20 лютого 2019року). Суми: ФОП Цьома С.П. Т. 2. С. 239–242.

Анотація. У статті розглянуто проблему формування здоров'язбережувальних ціннісних орієнтацій в учнів під час навчання в закладах загальної освіти, що є важливим завданням педагогічного процесу. Фізична культура представлена як навчальна дисципліна і як важливий компонент формування цілісного розвитку особистості учня. Вона входить обов'язковим розділом в гуманітарний аспект освіти, значущість якого виявляється через гармонізацію духовних і фізичних сил учнів.

297. Павленко А. С. Поетичне попури: прийом, мультимедійна презентація. *ВсімОсвіта*. 2019. URL: <https://vsimosvita.com/priyom-quot-poetichne-popuri-quot-multimediyana-prezentatsiya/>.

Анотація. Пропонований прийом буде корисним як для підготовки учнів до ЗНО, так і для актуалізації знань, повторення матеріалу, контролю знань тощо.

298. Павленко А. С. У кожному слові таїна, у кожному слові дивина: філологічний батл. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/filologicnij-batl-u-kozhnim-slovi-taina-u-kozhnim-slovi-divina-173668.html>.

Анотація. Позакласний захід дає можливість перевірити знання учнів з різних розділів науки про мову, літературознавчих термінів, народознавчих понять; допомагає удосконалювати навички роботи в групі, формує інтерес учнів до рідного слова, до пізнання нового у мові; розвиває творчі здібності, зв'язне мовлення; виховує любов до рідної мови, краю, де ти народився, шанобливе ставлення до усної народної творчості свого народу, його традицій.

299. Павленко С. П. «Ромашка Блума» як інструмент розвитку критичного мислення учнів. *Особистісно–професійна компетентність педагога: теорія і практика: матеріали III Всеукраїнської науково-методичної практичної конференції* (м. Суми, 20 лютого 2019 року). Суми: НІКО, 2019. С. 242–245.

Анотація. У статті розглянуто інструменти та механізми розвитку критичного мислення учнів, які зокрема застосовуються при вивченні української мови. Наведено приклад використання методу «Ромашка Блума» на уроках української мови з теми «Числівник. Систематизація й узагальнення вивченого». Розробка буде корисною як для вчителя, так і для учня, який прагне вдосконалити вміння складати й ставити запитання до однокласників з вивченої теми.

300. Панкратова Л. В. Складнопідрядне речення з підрядними умови. *Українська мова та література*. 2019. № 6. С.46–48.

Анотація. У статті досліджено особливості вивчення складнопідрядних речень з підрядними умови у школі; подано методичні рекомендації вчителю закладу загальної середньої освіти стосовно оптимізації роботи на уроці, засвоєння учнями відомостей про складнопідрядне речення з підрядними умови, розвитку в учнів уміння знаходити такі речення, конструювати їх, правильно використовувати в мовленні, узагальнювати, аналізувати, застосовувати теоретичний матеріал на практиці.

301. Пархоменко С. Сучасні технології та методи колаборативного навчання в умовах оновлення змісту освіти. *Освітні інновації: філософія, психологія, педагогіка: збірник наукових статей у 2-х томах /за заг. ред. О.В.Зосименко*. Суми: ФОП Цьома С.П., 2019. Т. 1. С. 36–40.

Анотація. У статті розглянуто найефективніші сучасні методи і технології генерування креативних ідей здобувачів освіти, детально проаналізовано переваги та недоліки таких методів, як «Мозковий штурм», «Синектика», «Брейнрайтинг», «Фішбоун». Визначено вимоги і методіку проведення методів вирішення проблем для формування компетентної особистості.

302. Петреску Я.В. Фея Дінь-дінь – майбутня першокласниця: сценарій до дня відкритих дверей. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/feya-din-din---maybutnya-pershoklasnyca-108138.html>.

Анотація. У публікації надано сценарій сучасного виховного заходу, головними героями якого є фея Дінь-дінь, зла чаклунка, школярка та її подружки-феї. Метою якого є в ігровій формі

познайомити майбутніх першокласників зі школою та освітнім процесом, пояснити основні види діяльності під час навчання.

303. Петреску Я. Мистецтво як джерело музично-творчої діяльності сучасної школи. *Теорія та методика дошкільної і початкової освіти в сучасному педагогічному просторі*: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Суми, 13-14 листопада 2019 року). Суми: ФОП Цьома С.П., 2019. С. 32.

Анотація. У статті проаналізовано невичерпні можливості музики впливати на внутрішній світ здобувача освіти. Висвітлено роль музичного виховання, яке ґрунтується на плеканні естетичних почуттів, моральності, естетичної свідомості та культури.

304. Петреску Я. В. Сценарій вітання з Новорічними святами – 2020. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/scenariy-vitannya-z-novorichnimi-svyatami--2020-136435.html>.

305. *Анотація.* У публікації надано сценарій позакласної виховної роботи. До сценарію включено тексти поздоровлень та пісень.

306. Петреску Я. В. Фізкультхвилинка – необхідна складова сучасного уроку: методичні рекомендації. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/fizkulthvilinka-neobhidna-skladova-uroku-136457.html>.

Анотація. У публікації окреслено основні етапи роботи на уроці, одним з яких є фізкультпауза, адже засвоєння навчального матеріалу відбувається тільки в той період часу, коли дитина має «робочий» тонус і може уважно слухати, запам'ятовувати, обмірковувати та відтворювати почуте.

307. Петреску Я. В. Фіксики: сценарій до дня відкритих дверей. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/scenariy-do-dnya-vidkritih-dverey-u-pochatkoviy-shkoli-fiksiki-136459.html>.

Анотація. У публікації надано сценарій сучасного виховного заходу на основі повчального мультфільму «Фіксики». До майбутніх першокласників завітають знайомі Сімка і Нолик, які розкажуть про школу, пояснять процес навчання, познайомлять зі шкільною родиною.

308. Петрова І. О. Complete the sentences using AS, TO, FOR, OF, UP, AT, IN etc: лексико-граматичне завдання. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/leksiko-gramatichne-zavdannya-complete-the-sentences-using-as-to-for-of-up-at-in-etc-112058.html>.

Анотація. Публікація містить лексико-граматичне завдання "Complete the sentences using AS, TO, FOR, OF, UP, AT, IN etc." для учнів різних вікових груп допоможе учням правильно будувати речення та удосконалити знання англійської мови.

309. Петрова І. О. Do You Remember Modal Verbs?: граматична вправа. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/gramatichna-vprava-do-you-remember-modal-verbs-112056.html>.

Анотація. Публікація містить граматичну вправу "Do You Remember Modal Verbs?", яка допоможе учням актуалізувати особливості модальних дієслів та перевірити рівень засвоєння матеріалу.

310. Петрова І. О. Вживання "much\many", "few\little": завдання. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/zavdannya-na-vzhivannya-much-many-few-little-112118.html>.

Анотація. Публікація містить завдання на вживання "much\many", "few\little", яке буде корисним для учнів 5 класу та допоможе уникнути помилок у вживанні кількісних займенників у мовленні.

311. Петрова І. О. Вживання дієслів "let", "allow": лексико-граматичне завдання. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/leksiko-gramatichne-zavdannya-vzhivannya-diesliv-let-allow-112115.html>.

Анотація. Публікація містить лексико-граматичне завдання "Вживання дієслів "let", "allow", яке містить завдання на заповнення пропусків, де необхідно обрати одне з поданих дієслів та використати його у відповідній граматичній формі.

312. Петрова І. О. Вживання означеного артикля з власними назвами "Fill in the article THE if necessary": вправа. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/vprava-na-vzhivannya-oznachenogo-artiklyu-z-vlasnimi-nazvami-fill-in-the-article-the-if-necessary-112059.html>.

Анотація. Публікація містить вправу на вживання означеного артикля з власними назвами "Fill in the article THE if necessary", яка може використовуватися на уроках різних типів та з учнями різних вікових груп.

313. Петрова І. О. Вживання прийменників в англійській мові: лексико-граматичне завдання. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/leksiko-gramatichne-zavdannya-na-vzhivannya-priymennikov-v-angliyskiy-movi-111306.html>.

Анотація. Публікація містить лексико-граматичне завдання на вживання прийменників в англійській мові, яке допоможе учням краще засвоїти особливості вживання прийменників після певних дієслів, у певних структурах.

314. Петрова І. О. Вживання умовних речень. 10-11 клас: вправа. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/vprava-na-vzhivannya-umovnih-rechen-dlya-uchniv-10-11-klasiv-136690.html>.

315. *Анотація.* Публікація містить вправу на вживання умовних речень для учнів 10-11 класів, яка не лише допомагає відпрацювати граматичний матеріал, але і розвиває логічне мислення, творчі здібності та уяву учнів.

316. Петрова І. О. Заповнення пропусків у реченнях "Fill in the proper modal verb": граматична вправа. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/gramatichna-vprava-na-zapovnennya-propuskiv-u-rechenniah-fill-in-the-proper-modal-verb-136689.html>.

Анотація. Публікація містить граматичну вправу на заповнення пропусків у реченнях "Fill in the proper modal verb", яка може бути використана під час знайомства та опрацювання граматичного матеріалу «Модальні дієслова в англійській мові». Вправа може бути застосована для контролю знань.

317. Петрова І. О. Комп'ютери – наші помічники: розмовна тема з англійської мови. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/usna-tema-komp-yuteri---nashi-pomichniki-112063.html>.

Анотація. Публікація містить тему для спілкування «Роль комп'ютера у сучасному житті, яка допоможе учням підготуватися до контролю говоріння.

318. Півень М. Г. Теоретичні та практичні аспекти впровадження STEM-освіти. *Професійний розвиток педагогів у системі післядипломної педагогічної освіти: матеріали обласної круглого столу з нагоди 80-річчя Комунального закладу Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти (м. Суми, 30 жовтня 2019 року) / за ред.: С.В. Драновська, Л.М. Чхайло. Електронне видання Суми: НВВ КЗ СОІППО, 2019 С. 55–61.*

Анотація. Стаття присвячена розгляду нового напрямку – STEM-освіти. Метою дослідження є аналіз сутності та змісту STEM-освіти, виявити основні проблеми та протиріччя. Теоретико-методологічною основою дослідження стали системний, компетентнісний та особистісно-діяльнісний підходи. Вказано проблеми та протиріччя в реалізації STEM-освіти, тобто традиційна система освіти не в повній мірі відповідає вимогам і запитам навчання й підготовки робочої сили XXI століття. У статті відзначена багатогранність STEM-освіти, пов'язана з відсутністю STEM-грамотності, розробляються найрізноманітніші програми за видом, напрямком та рівнем складності.

319. Півоварова І. В. Технології навчання у дискусії: сутність, реалізація. *Дошкільна і початкова освіта: реалії та перспективи: матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції для студентів, магістрантів та молодих науковців (м. Суми, 11-12 квітня 2019 року). Суми: ФОП Цьома С.П., 2019. С. 234–238.*

Анотація. У статті розкрито сутність технологій навчання у дискусії, продемонстровано можливості реалізації технології "Метод ПРЕС" при вивченні математики в початкових класах.

320. Підпригора Н. О. Вплив комунікативних здібностей керівника закладу загальної середньої освіти на ефективність управління колективом. *Від творчого пошуку до професійного*

становлення: збірник наукових праць студентів, магістрантів та молодих дослідників. Суми: НВВ КЗ СОППО. 2019. С. 207–210.

Анотація. У статті аналізується вплив комунікативних здібностей керівника закладу загальної середньої освіти на ефективність організації його управлінської діяльності.

321. Пімоненко Л. О. Виявлення йонів у розчинах. Поняття про якісні реакції: презентація. *На Урок.* 2019. URL: <https://naurok.com.ua/prezentaciya-viyavlennya-yoniv-u-rozchinah-ponyattya-pro-yakisni-reakcii-131819.html>.

Анотація. Розробка буде корисною як для вчителя, так і для учня. Публікація допоможе сформувати уявлення в учнів що таке якісна реакція, якісний реактив, якісний сигнал, уміння застосовувати одержані знання на практиці; самостійно приймати рішення, спостерігати та аналізувати, логічне мислення, стимулювати активну пізнавальну діяльність.

322. Пімоненко Л. О. Розчини: контрольна робота. *На Урок.* 2019. URL: <https://naurok.com.ua/pidsumkova-kontrolna-robota-z-temi-rozchini-131814.html>.

Анотація. Публікація містить розробку контрольної роботи з хімії для учнів 9 класі з теми "Розчини у 2 варіантах. Складається з завдань компетентнісного змісту різної складності.

323. Пімоненко Л. О. Узагальнення та систематизація знань з теми "Розчини": конспект уроку. *На Урок.* 2019. URL: <https://naurok.com.ua/urok-uzagalnennya-ta-sistematizaciya-znan-z-temi-rozchini-131805.html>.

Анотація. Публікація містить розробку уроку хімії у 9 класі, присвяченому розчинам. Матеріал насичений різноманітними формами та прийомами роботи (робота в парі, самостійна робота, гра «Пазл», «Хмаринка слів», «Квітка семицвітка», «Третій зайвий»). Урок супроводжується мультимедійною презентацією.

324. Пімоненко Л. О. Узагальнення та систематизація знань з теми «Розчини»: презентація. *На Урок.* 2019. URL: <https://naurok.com.ua/prezentaciya-uzagalnennya-ta-sistematizaciya-z-nan-z-temi-rozchini-131806.html>.

Анотація. Публікація містить презентацію до уроку хімії в 9 класі, присвяченого узагальненню та систематизації навчального матеріалу з теми «Розчини». Поданий матеріал допоможе закріпити в учнів вміння складати рівняння електролітичної дисоціації та йонні рівняння, розв'язувати задачі, аналізувати, порівнювати, узагальнювати, робити висновки, співпрацювати та об'єктивно оцінювати свою роботу.

325. Пластюк А. І. Використання діяльнісного підходу на уроці з теми «Властивості повітря. Значення повітря». *Біологія і хімія в рідній школі.* 2019. № 1. С. 23–26.

Анотація. У статті надано методичні рекомендації щодо здійснення діяльнісного підходу на уроці природознавства з теми «Властивості повітря. Значення повітря». Подано різні види дослідницьких завдань та інноваційних прийомів при дослідженні властивостей повітря, застосовано методи проблемно-пошукової та навчально-дослідницької діяльності. Розробка буде корисною для вчителів біології закладів загальної середньої освіти.

326. Пластюк А., Чубур В. Аналіз адвентивної флори Гетьманського національного природного парку. *Актуальні проблеми дослідження довкілля: матеріали VIII Міжнародної наукової конференції, присвяченої 10-річчю створення Гетьманського національного природного парку (м. Суми, 24-26 травня 2019 року).* Суми: СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2019. С. 113–115.

Анотація. У статті викладено результати польових досліджень у 2012 – 2015 роках на ділянках протяжністю 50 км, від селища Олександрівка Великописарівського району до селища Міського Охтирського району уздовж річки Ворскла (Гетьманський НПП). Встановлено – на території зростає 40 видів адвентивних рослин. Структуру адвентивної флори проаналізовано за походженням, за часом занесення, за еколого-ценотичною оцінкою, за біоморфологічним аналізом, за ступенем натуралізації, за способом поширення діаспор. Для фахівців у галузі біології, екології, працівників державних і громадських природоохоронних закладів, учителів та студентів, які цікавляться проблемами взаємодії природи і суспільства.

327. Плахотнікова Г. Д., Голобородько Н. В., Ткаченко В. М., Дерев'янка Ю. О. Інноваційні підходи до організації методичної роботи з упровадження природничо-математичної освіти: узагальнення досвіду. Суми: ІМЦ, 2019. 28 с.

Анотація. Запропонований матеріал містить інформацію про основні напрями діяльності методичної служби Інформаційно-методичного центру управління освіти і науки Сумської міської ради щодо ефективної організації методичної інноваційної діяльності з учителями предметів природничо-математичного циклу в закладах освіти міста. Посібник може стати підґрунтям у процесі оновлення діяльності міських, районних, шкільних методичних об'єднань учителів-предметників.

328. Плужник Ю. В. Написання Н у дієприкметниках та НН у прикметниках дієприкметникового походження: урок. *Методичний портал.* 2019. URL: <http://metodportal.com/node/74203>.

Анотація. Публікація містить розробку уроку з української мови для 7 класу. Виховною метою проведення уроку є сприяння розширенню світогляду та знань семикласників про звичаї та традиції українського народу.

329. Плужник Ю. В. Українці чи україночки?: інтелектуальна гра-конкурс. *Методичний портал.* 2019. URL: <http://metodportal.com/node/74202>.

Анотація. Публікація містить розробку виховного заходу з української мови для учнів 6-7 класів. Гра-конкурс супроводжується мультимедійною презентацією.

330. Подоляка А. М. Лінійні рівняння з однією змінною. Розв'язування задач за допомогою рівнянь: контрольна робота. *На Урок.* 2019. URL: <https://naurok.com.ua/kontrolna-robota-z-temi-liniyni-rivnyannya-z-odnieyu-zminnoyu-rozv-yazuvannya-zadach-za-dopomogoyu-rivnyan-131762.html>.

Анотація. Контрольна робота з теми "Лінійні рівняння з однією змінною. Розв'язування задач за допомогою рівнянь" (два варіанти) містить тестові завдання, завдання на встановлення відповідностей, та завдання з розгорнутою відповіддю. (За підручником Алгебра: підруч. для 7 кл. загальноосвіт. навч. закладів / А. Г. Мерзляк, В. Б. Полонський, М. С. Якір – Х. : Гімназія, 2016. – 256 с.: іл.).

331. Подоляка А. М. Тотожні перетворення раціональних виразів. Раціональні рівняння. Функція $y = k/x$: контрольна робота. *На Урок.* 2019. URL: <https://naurok.com.ua/kontrolna-robota-totozhni-peretvorenniya-racionalnih-viraziv-racionalni-rivnyannya-funkciya-u-k-x-143776.html>.

Анотація. Контрольна робота з теми "Тотожні перетворення раціональних виразів. Раціональні рівняння. Функція $y = k/x$ ", яка містить тестові завдання, завдання на встановлення відповідностей та завдання з розгорнутою відповіддю.

332. Подоляка Л. І. Я досліджую світ. Вступ до теми. В. Тибель «Невідомий пахучо-медовий світ». Позакласне читання. Сучасний дитячий письменник Василь Тибель та його «Медова казка»: урок. 2 клас. *Всеосвіта.* 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/vstup-do-temi-v-tibel-nevidomij-pahuco-medovij-svit-pozaklasne-citanna-sucasnij-ditacij-pismennik-vasil-tibel-ta-jogo-medova-kazka-191543.html>.

Анотація. Публікація містить розробку конспекту уроку з курсу «Я досліджую світ» у 2 класі. Урок містить матеріал, за допомогою якого вчителі можуть ознайомити дітей зі значенням слова "спільнота" й навчити ідентифікувати себе як члена різних спільнот, формувати у дітей уміння налагоджувати гарні стосунки в колективі та дружити, ознайомити учнів із життям та устроєм бджолоїної сім'ї.

333. Подоляка Л. І. Я досліджую світ. Як змінювалися бібліотеки?: урок. 1 клас. *Всеосвіта.* 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/vstup-do-temi-v-tibel-nevidomij-pahuco-medovij-svit-pozaklasne-citanna-sucasnij-ditacij-pismennik-vasil-tibel-ta-jogo-medova-kazka-191543.html>.

Анотація. Публікація містить розробку конспекту уроку з курсу «Я досліджую світ» у 1 класі. Урок містить матеріал, за допомогою якого вчителі можуть ознайомити дітей з бібліотеками різних часів та історію їх виникнення, розвивати інтерес до читання дитячої літератури різних жанрів.

334. Прилепа В. Використання інформаційно-комунікаційних технологій в роботі вчителя логопеда. *Освітні інновації: філософія, психологія, педагогіка*: матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції (м. Суми, 05-08 грудня 2019 року). Суми : ФОП Цьома С.П., 2019. С. 184–187.

Анотація. У статті аналізуються інформаційно- комунікаційні технології в роботі вчителя – логопеда з дітьми молодшого шкільного віку з порушенням мовлення. Представлений аналіз сучасних підходів у використанні комп'ютерних технологій на різних етапах логопедичної роботи і розглянути основні принципи, покладенні в основу побудови інтерактивних корекційних ігор для дітей з мовленнєвими порушеннями.

335. Природно-заповідний фонд Сумської області: атлас-довідник / уклад.: Р. В. Бойченко, В. В. Вертель, О. Ю. Карлюкова та ін. 2-е вид., випр. та доп. Київ: ТОВ «Українська Картографічна Група», 2019. 96 с.

Анотація. Довідкове видання подає у картографічній формі інформацію про території та об'єкти природно-заповідного фонду області, ознайомлює з фізико-географічними особливостями краю. Для працівників управлінських структур органів місцевого самоврядування області з метою використання в управлінській, екологічній, освітянській, культурологічній діяльності, для працівників науково-дослідних установ і організацій, екологів, географів, інших фахівців і студентів.

336. Прихожай О. П. Додавання та віднімання десяткових дробів: конспект уроку. 5 клас. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/prezentacia-dodavanna-ta-vidnimanna-desatkovih-drobiv-114635.html>.

Анотація. Оpubліковано розробку сучасного компетентнісно зорієнтованого уроку, метою якого є узагальнення знань учнів з теми «Десяткові дроби», закріплення вмінь порівнювати, округлювати, додавати і віднімати десяткові дроби.

337. Прихожай О. П. Додавання та віднімання десяткових дробів: презентація. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/prezentacia-dodavanna-ta-vidnimanna-desatkovih-drobiv-114635.html>.

Анотація. Презентація до уроку «Додавання та віднімання десяткових дробів» допомагає закріпити вміння учнів порівнювати, округлювати, додавати і віднімати десяткові дроби.

338. Прихожай О. П. Їх прийняло небо, лишивши списки...: презентація виховного заходу. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/prezentacia-pokazovogo-vidkritogo-zahodu-ih-prijnalo-nebo-lisivsi-spiski-114639.html>.

Анотація. Оpubліковано презентацію розробки позакласного заходу, присвяченого вшануванню пам'яті героїв Небесної сотні, метою якого є виховання патріотизму, національної гідності учнів 5-6 класів.

339. Прихожай О. П. Календарно-тематичне планування з алгебри і геометрії в 7 класі на I семестр. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/planuvanna-z-matematiki-7-klas-108442.html>.

Анотація. Оpubліковано календарно-тематичне планування з алгебри і геометрії в 7 класі на I семестр, до підручників Мерзляка, Полонського, Якіра.

340. Прихожай О. П. Логарифмічна функція, її властивості та графік: конспект уроку. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/urok-logarifmichna-funkciya-vlastivosti-ta-grafik-88477.html>.

Анотація. Оpubліковано розробку сучасного уроку, метою якого є введення понять логарифмічної функції, формування вміння будувати графік логарифмічної функції, дослідження її властивостей, ознайомлення учнів з використанням логарифмічної функції при вивченні явищ навколишнього світу; розвиток творчого мислення, математичного мовлення; виховання вміння працювати разом, почуття відповідальності, культури спілкування.

341. Прихожай О. П. Математична гра «КВК»: позакласний захід. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/matematiczna-gra-kvk-88508.html>.

Анотація. Оpubліковано розробку позакласного заходу з математики, яка має на меті сформулювати в учнів навички множення, ділення, розв'язання прикладів та завдань, підвищити інтерес до вивчення математики.

342. Прихожай О. П. Прогалини в знаннях учнів та їх запобігання: презентація. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/prezentaciya-progalini-v-znannyah-uchniv-ta-h-zapobigannya-88497.html>.

Анотація. У презентації розглянуто одну з актуальних проблем сучасної школи – розвиток пізнавальної активності та запобігання неуспішності школярів вказані шляхи подолання цієї проблеми.

343. Прихожай О. П. Трикутник. Ознаки рівності трикутників: контрольна робота. 7 клас. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/kontrolna-robota-z-geometri-7-klas-150362.html>.

Анотація. Контрольна робота з геометрії для учнів 7 класу за підручником Мерзляк, метою якої є перевірка теоретичних знань та практичних навичок учнів з розв'язування задач з теми «Трикутник. Ознаки рівності трикутників».

344. Прихожай О. П. Формування ключових компетентностей учнів на уроках математики. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/stattya-formuvannya-klyuchovih-kompetentnostey-uchniv-na-urokah-matematiki-88504.html>.

Анотація. У статті зроблений теоретичний аналіз проблеми формування ключових компетентностей учнів на уроках математики, розглядаються шляхи їх формування, поняття предметних та ключових компетентностей.

345. Пройдакова І. М. Математика. Числа. Дії з числами. Величини: діагностична робота № 1. 2 клас. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/diagnostichna-robota-z-matematiki-no1-2-klas-169987.html>.

Анотація. Діагностична робота розроблена на основі компетентнісного підходу та призначена для тематичного оцінювання навчального поступу учнів 2 класу з математики, яку складено відповідно до Типової освітньої програми, розробленої під керівництвом Р.Шияна та підручника О.М.Гісь, І.В. Філяк «Математика. 2 клас». Діагностична робота містить комбіновані практичні завдання різного рівня складності, що дає можливість перевірити логічний підхід та рівень компетентностей здобувачів освіти.

346. Пройдакова І. М. Я досліджую світ. Зміни: діагностична робота № 1. 2 клас. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/a-doslidzuiu-svit-2-klas-diagnostichna-robota-no1zmini-168985.html>.

Анотація. Діагностична робота містить різноманітні завдання, які дозволять діагностувати рівень знань здобувачів освіти. Завдання створені відповідно до Типової освітньої програми, розробленої під керівництвом Р.Шияна та підручника О.Волощенко, О.Козак, Г.Остапенко. Робота містить вербальне оцінювання навчальних досягнень учнів. Це допоможе другокласникам навчитися аналізувати власну діяльність, а вчителів дасть змогу підтримати навчальний поступ учнів на кожному етапі навчання.

347. Птуха А. О. Формування обчислювальних навичок молодших школярів на засадах компетентнісного підходу. *Дошкільна освіта: від традицій до інновацій*. 2019. С. 6.

Анотація. У статті визначено і обґрунтовано етапи формування обчислювальних навичок молодших школярів на засадах компетентнісного підходу.

348. Птуха А. О. Формування обчислювальних навичок учнів початкових класів на уроках математики. *Студентська наука 2019: збірник студентських наукових статей з проблем педагогіки і психології*. Суми: СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2019. С. 9.

Анотація. У статті розкриваються особливості організації роботи учнів початкових класів на уроці математики під час формування обчислювальних навичок.

349. Пугач Т. В. Використання методу наочного моделювання при формуванні різних компонентів мовлення. *Сучасні проблеми логопедії та реабілітації: матеріали VIII Всеукраїнської заочної науково-практичної конференції (м. Суми, 15 лютого 2019 року)*. Суми: ФОП Цьома С.П.,

2019. С. 105–108.

Анотація. У статті проаналізовано наукові дослідження з проблеми застосування методу наочного моделювання. Розглянуто способи застосування схем-моделей при формуванні різних компонентів мовлення дітей дошкільного віку. Наголошено на ефективності застосування наочного - моделювання для активізації мовленнєвої діяльності дошкільників.

350. Пугач Т. В. Гастрономічна логопедія. Логофест 2019: матеріали логопедичного фестивалю (м. Суми, 30 січня 2019 року). Суми: ФОПЦьома С.П., 2019. С. 49–52.

Анотація. У статті розглянуто використання у корекційній роботі продуктів харчування та кухонного приладдя під час логопедичних занять, при формуванні граматичних категорій, фонетико - фонематичної системи мовлення, розвитку словника, зв'язного мовлення, артикуляційної моторики та мовленнєвого дихання.

351. Ралка В. Ю. Гімнастика. Рухливі ігри: конспект уроку. 2 клас. *Методичний портал.* 2019. URL: <http://metodportal.com/node/74177>.

Анотація. Публікація містить розробку конспекту уроку з фізичної культури у 2 класі, основним завданням якого є навчити дітей техніки лазіння по гімнастичній лаві та підтягування, зміцнювати м'язи черевного пресу. Розвивати рухову активність під час рухливих ігор.

352. Ралка В. Ю. Попередження травматизму на уроках фізичної культури. *Методичний портал.* 2019. URL: <http://metodportal.com/node/74183>.

Анотація. У статті проаналізовано роботу з попередження травматизму під час занять фізичною культурою. Надані рекомендації вчителям щодо уникнення захворюваності та травматизму учнів.

353. Ралка В. Ю. Тато, мама, я – спортивна сім'я: виховний захід. *Методичний портал.* 2019. URL: <http://metodportal.com/node/76351>.

Анотація. Позакласний захід з теми «Тато, мама, я – спортивна сім'я» проводиться із залученням батьківської громадськості класу з метою розвитку фізичної підготовленості учнів та підтримання комунікації з батьками.

354. Резникова С. Ю. Соціальне партнерство в освітньому процесі – важливий ресурс інноваційного розвитку закладу Нової української школи: матеріали з досвіду роботи. *Інноваційні підходи до організації виховної роботи в закладах освіти: збірка матеріалів Інформаційно-методичного центру управління освіти і науки Сумської міської ради.* Суми: ІМЦ, 2019. №4. С. 23–34.

Анотація. У збірці представлено матеріали з досвіду роботи ЗЗСО № 21 щодо використання інноваційних технологій як фактору впливу на всебічний розвиток особистості, обґрунтовано актуальність та ефективність використання моделі організації роботи щодо створення соціалізованого освітнього простору; оптимізації взаємодії школи та сім'ї, соціалізації учнів шляхом залучення до різноманітних видів творчості та позаурочної діяльності, психолого-педагогічні аспекти умови соціалізації особистості школяра в умовах сучасних викликів, надано матеріали з досвіду роботи творчої групи педагогів з проблеми «Підвищення якості освітнього процесу через педагогіку партнерства в контексті вимог Нової української школи».

355. Решетниченко С. О. Антарктида – найхолодніший материк: урок. 4 клас. *На Урок.* 2019. URL: <https://naurok.com.ua/urok-antarktida--nayholodnishiy-materik-111270.html>.

Анотація. Урок-експедиція з природознавства в 4 класі «Антарктида- найхолодніший материк». Під час неї учні досліджують такі питання: 1. Географічне положення Антарктиди. 2. Форми земної поверхні. 3. Відкриття Антарктиди. 4. Природа і клімат материка. 5. Річки, озера Антарктиди. 6. Корисні копалини. Населення. Удосконалюють вміння працювати з картою та роботою в групах. І свої дослідження фіксують у журналі-лепбуці «Антарктида».

356. Решетнік В. Л. Ізотерапевтичні техніки у роботі з дітьми групи ризику. *Практичний психолог: дитячий садок.* 2019. № 7. С. 11–17.

Анотація. Автором розкрито сутність поняття «арт-терапія»; описана доцільність використання означеного методу в роботі з дітьми групи ризику.

357. Решетник В. Л. Українська автентика в арт-терапії. *Практичний психолог: дитячий садок*. 2019. № 2. С. 21–26.
Анотація. У статті розглядається метод «крупотерапія», який дає змогу розвивати пізнавальну та емоційну сферу дітей, психічні процеси та тактильно-кінестетичну чутливість. Наголошено на ефективності терапевтичної роботи з дітьми групи ризику. Представлено конспект заняття з крупотерапії «Подорож до пустелі».
358. Рибалка Л. І. Розвиток зв'язного мовлення дітей дошкільного віку за допомогою мнемотехніки. *Сучасні проблеми логопедії та реабілітації: матеріали VIII Всеукраїнської заочної науково-практичної конференції* (м. Суми, 15 лютого 2019 року). Суми: ФОП Цьома С.П., 2019. С. 109–113.
Анотація. У статті розкрито теоретико-методологічні основи застосування методів мнемотехніки для засвоєння різноманітної навчальної інформації в дошкільних навчальних закладах.
359. Рикова Н. Використання інформаційного навчального навчального елемента з астрономічним змістом у викладанні фізики базової школи: збірка методичних матеріалів / за ред. Карпуші В.М. Суми: НВВ СОППО, 2019. 68 с.
Анотація. Збірник містить методичні матеріали щодо створення тексту інформаційних навчальних елементів з астрономічним змістом та їх використання у викладанні фізики за програмами закладів базової загальної середньої освіти.
360. Рогова Н. В. Сучасні казки. Фоззі. «Гупало Василь. П'ять з половиною пригод». Повчальний зміст казки. *Філологічний Олімп*. 2019. № 8 (серпень). С. 20–21.
Анотація. План-конспект уроку з української літератури в 5 класі для позакласного читання. У розробці уроку розкриті міжпредметні зв'язки з інформатикою, хімією, образотворчим та музичним мистецтвом; використано інтерактивні форми та методи навчання, зокрема дидактична гра «Кольорове привітання», «Чудодійне зникнення», «Літературний калейдоскоп», «Знайомство», «Передбачення», «Мистецький кінозал», асоціативний куц, «Ланцюжок запитань», гранування, хвилинка теорії, робота з епіграфом, сенкан, «Валіза думок», прийом «Покажи палець». У конспекті є посилання через QR-коди. Матеріал буде корисним для вчителів під час підготовки до уроку позакласного читання.
361. Рябінка С. О. Винаходи та винахідники: урок англійської мови. 9 клас. *Освіта.ua*. 2019. URL: https://ru.osvita.ua/school/lessons_summary/english/63619/.
Анотація. План-конспект уроку, навчальна мета якого – активізувати лексичний матеріал з теми в мовленні учнів; удосконалювати навички читання, аудіювання й усного мовлення; формувати вміння висловлювати думку з приводу почутого чи побаченого; поглибити знання про відомих винахідників та їхні винаходи».
362. Рябуха А. С. «Назустріч толерантності»: заняття –практикум для батьків. *Психолог довкілля*. 2019. № 3(116). С. 29–34.
Анотація. Оpubліковано статтю, що містить вправи та міні-лекції, спрямовані на підвищення рівня загальної обізнаності батьків з питань виховання толерантності у дітей засобами фольклору. Дана форма роботи сприяє заохоченню батьків брати участь в освітньому процесі, спонукає до спільної з дитиною діяльності.
363. Савельєва А. М. Розкриття дужок: урок. 6 клас. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/konspekt-uroku-z-matematiki-dlya-6-klasu-rozkrittja-duzhok-97262.html>.
Анотація. Оpubліковано розробку уроку, метою якого є відпрацювання навичок застосування вивчених правил для розв'язування завдань, що передбачають як розкриття дужок, так і заключення кількох доданків у дужки; вдосконалення вмінь обчислювати значення та спрощувати вирази; розвиток обчислювальних навичок, навичок усного рахунку, логічного мислення; виховування інтересу до вивчення математики, культури математичного мовлення.
364. Савченко Н. І. Золотомушка червоночуба: урок. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/konspekt-uroku-z-prirodnavstva-zolotomuska-cervonocuba-187752.html>.

Анотація. Публікація містить розробку уроку природознавства у 4 класі, який ознайомлює дітей з найменшою пташкою України – золотомушкою. Завдання та вправи сприяють закріпленню знань про птахів, розвитку навчально-пізнавального інтересу, допитливості, виховують почуття доброти і співчуття.

365. Савченко Н. І. Конструювання рухомих моделей з картону та паперу: урок. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/urokkonstruuvanna-ruhomih-modelej-z-kartonu-ta-paperu-187738.html>.

Анотація. Публікація містить розробку конспекту уроку трудового навчання у 4 класі, матеріал якого допоможуть вчителю у цікавій формі ознайомити учнів з поняттями «конструювання» та «модель», сприятимуть удосконаленню вмінь і навичок роботи з картоном.

366. Савченко Н. І. Ліна Костенко «Баба Віхола», «Пряля»: урок. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/konspeki-uroku-literaturne-citanna-lina-kostenko-baba-vihola-prala-187757.html>.

Анотація. Конспект уроку розкриває красу поетичного зображення зими-чарівниці у віршах «Баба Віхола» і «Пряля» Л. Костенко, формує уміння учнів помічати образність висловів, виховує любов до образного слова, естетичні смаки та патріотичні почуття молодших школярів.

367. Савченко Н. І. Українські письменники: презентація. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/prezentacia-do-urokiv-literaturnogo-citanna-ukrainski-pismenniki-187755.html>.

Анотація. Презентація до уроків літературного читання містить відомості, фотографії про життєвий і творчий шлях українських письменників минулих століть і сьогодення.

368. Самойленко Л. В. Здоров'я та його ознаки: Позакласне заняття. Ми обираємо здоров'я. *Всімосвіта*. 2019. URL: <https://vsimosvita.com/pozaklasne-zanyattya-zdorov-ya-ta-yogo-oznaki-mi-obirayemo-zdorov-ya/>.

Анотація. Позакласне заняття «Здоров'я та його ознаки. Ми обираємо здоров'я» для 1-4 класів із застосуванням біоадекватної технології навчання. Цікаві вправи поповнять знання дітей про те, як зберегти своє здоров'я та інших.

369. Самойленко Л. В. Комплекси вправ для проведення нестандартних фізкультхвилинок «Щоби міцне здоров'я мати, над ним потрібно працювати». *Учитель початкової школи*. 2019. № 4. С. 44-47.

Анотація. У статті подано комплекси з 5 груп вправ, які спрямовані на збереження та зміцнення здоров'я молодших школярів. Ці вправи допоможуть вчителю початкових класів, вихователю груп продовженого дня в організації повсякденної роботи в школі I ступеня з формування в учнів навичок здорового способу життя.

370. Самойленко Л. В. Нехай почують діти нині про дивовижне України: конспект інтегрованого уроку. 4 клас. *Учитель початкової школи*. 2019. № 6. С. 35-39.

Анотація. Публікація містить розробку інтегрованого уроку з математики у 4 класі. Незвичайний, цікавий інтегрований урок-подорож, на якому учні дізнаються про дивовижні місця України.

371. Самойленко Л. В. Перша вчителька і школа. Цей день ми не забудемо ніколи: фотоколаж. *Учитель початкової школи*. 2019. № 9. С. 4, 18, 39.

Анотація. У науково-методичному журналі «Учитель початкової школи» висвітлено фотоколаж роботи вчителя. На обкладинці журналу світлина «Перша вчителька і школа. Цей день ми не забудемо ніколи».

372. Самойленко Л.В. Головні слова в реченні: конспект уроку. 2 клас. *Всімосвіта*. 2019. URL: <https://vsimosvita.com/konspekt-uroku-z-ukrayinskoyi-movi-2-klas-quot-golovni-slova-v-rechenni-quot/>.

Анотація. Біоадекватна методика (БАМ) дає реальну можливість, щоб дитина була здорова, щаслива, щоб їй було цікаво вчитися. Тому я пропоную урок із застосуванням БАМ. Це використання

на уроці мислеобразу(він містить одночасно й образ і зміст навчальної інформації), задіяні 5 сенсорних систем дитини, відбувається чергування ритмів у роботі тіла й мозку, тобто активної роботи та релаксації.

373. Сахно О. Розвиток креативності учнів засобом інтегрованих уроків. *Освіта для XXI століття: виклики, проблеми, перспективи*: матеріали I Міжнародної науково-практичної конференції (м. Суми, 30 жовтня 2019 року). Суми: СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2019. С. 181–184.

Анотація. Стаття присвячена проблемі дослідження впливу інтегрованих уроків на розвиток креативних здібностей учнів сучасної школи.

374. Світенко Г. М. «Листки тендітні та сумні летять, кружляючи крилато» по твору Катерини Перелісної «Осінні танці»: урок. 3 клас. *Методичний портал*. 2019. URL: <http://metodportal.com/node/65221>.

Анотація. Урок з літературного читання провідна мета якого ознайомити учнів з кращими творами української літератури, виховувати любов до природи, пошану до української культури та мовлення.

375. Світенко Г. М. Подорож до мудрого дуба. Дієслова минулого часу. 2019. Змінювання дієслів минулого часу за родами (в однині) та числами: урок. 4 клас. *Методичний портал*. URL: <http://metodportal.com/node/75986>.

Анотація. Урок з української мови з теми «Дієслова минулого часу. Змінювання дієслів минулого часу за родами (в однині) та числами» в 4 класі з використанням інтерактивних методів, нестандартних форм роботи учнів: завдання для пар змінного складу, слова для зорового диктанту, каліграфічна хвилинка.

376. Світенко Г. М. Про здоров'я завжди дбай: конспект уроку. 3 клас. *Методичний портал*. 2019. URL: <http://metodportal.com/node/75985>.

Анотація. Урок знайомить учнів з поняттям «здоровий спосіб харчування», розкриває значення вітамінів та їхні корисні властивості для здоров'я людини; формує пізнавальний інтерес до «природної аптеки»; уточняє і розширює знання про овочі і фрукти, розвиває мовлення, мислення, пам'ять, увагу.

377. Севаті О. Використання сервісів vr, ar та mr реальності у впровадженні stem-освіти у закладах позашкільної освіти. *Позашкільна освіта: стратегія, перспективи розвитку, сучасні практики*: матеріали II обласної науково-практичної інтернет-конференція (м. Суми, 5 березня 2019 року). URL: http://ocpo.sumy.ua/files/Novini/2019/03/internet-konferencija/Sekcija_3.pdf.

Анотація. У статті розкрито питання впровадження STEM освіти у практику роботи закладів позашкільної освіти. Представлено нормативні документи, що регламентують дану діяльність. Наведено варіанти визначення понять STEM та STEAM освіта. Розглянуто існуючі додатки доповненої та віртуальної реальності.

378. Сидорова Л. Г. Практичне застосування освітньої технології спільного викладання вчителя та асистента вчителя в інклюзивному класі *Освітні інновації: філософія, психологія, педагогіка*: матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції (м. Суми, 05-08 грудня 2019 року). Суми: ФОП Цьома С.П., 2019. С. 48–51.

Анотація. Стаття буде корисна для практикуючих вчителів, асистентів вчителя, які працюють в інклюзивному класі та хочуть дізнатися, що ж таке «спільне викладання» та як саме застосовувати його на практиці, які існують моделі та форми цього виду роботи та як краще організувати роботу в класі, маючи помічника вчителя.

379. Сітало О. Я. «Contra spem spero» як світоглядна декларація сильної, вольової особистості. Символічність, романтичні образи, образотворчий прийом контрасту. Призначення поета й поезії, мужність ліричної героїні, автобіографічні мотиви («Слово, чому ти не твердая криця...»): урок. *Філологічний Олімп*. 2019. № 3. URL: <https://sites.google.com/site/vpfilolimp/zurnal-filologicnij-olimp>.

Анотація. Публікація містить розробку української літератури для 10 класу, який є одним із циклу про життя та творчість відомої поетеси Лесі Українки. Додатки до уроку: мультимедійна

презентація, ментальна карта «Сила слова», ілюстративний матеріал до творчості художника Хуана Осборна, роздатковий матеріал, відеофайл «Без надії сподіваюсь». Рекомендовано вчителям закладів освіти, студентам педагогічних навчальних закладів.

380. Сітало О. Я. Відданість своїм мріям, наполегливе прагнення до мети («Мріє, не зрадь»). Зображення повені людських почуттів у вірші «Стояла я і слухала весну...»: урок. *Філологічний Олімп*. 2019. № 3. URL: <https://sites.google.com/site/vpfilolimp/zurnal-filologicnij-olimp>.

Анотація. Публікація містить розробку української літератури для 10 класу, який є одним із циклу про життя та творчість відомої поетеси Лесі Українки. Конспект розроблено з використанням таких навчальних прийомів: «Кошик позитиву», тестові завдання, діаграма Венна. До уроку пропонуються додатки: мультимедійна презентація, репродукція картини В. Бабенцова «Стояла я і слухала весну, ейдосхема «Мої мрії», аудіозапис романсу К. Стеценка «Стояла я і слухала весну», відеофайл «Весна». Із запропонованого матеріалу вчитель може використати той, який буде найбільш доцільним на уроці. Рекомендовано вчителям закладів освіти, студентам педагогічних навчальних закладів.

381. Сітало О. Я. Леся Українка (Лариса Косач). Життєвий і творчий шлях. Роль родини, культурного оточення й самоосвіти у формуванні світобачення письменниці. Драматична спадщина. Збірка поезій «На крилах пісень», її висока оцінка І. Франком. Основні цикли поезій. Неоромантизм як основа естетичної позиції Лесі Українки. ТЛ: неоромантизм: урок. *Філологічний Олімп*. 2019. № 3. URL: <https://sites.google.com/site/vpfilolimp/zurnal-filologicnij-olimp>.

Анотація. Публікація містить розробку української літератури для 10 класу, який є одним із циклу про життя та творчість відомої поетеси Лесі Українки. Конспект розроблено з використанням таких навчальних прийомів: «Асоціативний портрет», «Кола на воді», «Інформаційний вакуум». Також пропонуються додатки до уроку: аудіофайл «Людвіг ван Бетховен «Сльози дощу», відеоролик «Обличчя української історії. Леся Українка», мультимедійна презентація «Жанрове розмаїття творчості Лесі Українки», буклет-анотація збірки «На крилах пісень», ейдосхема «Неоромантизм, його ознаки», word-документ «Драматургія Лесі Українки», картки для завдання «Інформаційний вакуум». Із запропонованого матеріалу вчитель може використати той, який буде найбільш доцільним на уроці. Рекомендовано вчителям закладів освіти, студентам педагогічних навчальних закладів.

382. Сітало О. Я. Спектакль за мотивами повісті О. Гріна "Пурпурові вітрила": позакласний захід. *Філологічний Олімп*. 2019. № 2. URL: <https://sites.google.com/site/vpfilolimp/zurnal-filologicnij-olimp>.

Анотація. Публікація містить розробку позакласного заходу, який можна провести під час тижня мистецтва, української чи зарубіжної літератури. Розробка віршованого спектаклю за мотивами твору О. Гріна «Пурпурові вітрила». Рекомендовано вчителям закладів освіти, студентам педагогічних навчальних закладів.

383. Скляр Є. Формування самооцінки молодших школярів із порушеннями зору в колективній творчій діяльності. *Корекційна та інклюзивна освіта очима молодих науковців*: збірник наукових праць за матеріалами VI Міжнародної науково-практичної конференції студентів, аспірантів та молодих учених (м. Суми, 20 березня 2019 року). Вип. 7 у 2-х томах. Суми: СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2019. Т. 2. С.183-187.

Анотація. У статті розкрито суспільне значення колективної творчої діяльності, охарактеризовано специфічні особливості розвитку та прояву самооцінки у молодших школярів із порушеннями зору. Автором показано вплив спільної діяльності на процес формування самооцінки і на подальший розвиток особистості молодшого школяра зі зниженим зором.

384. Скороход Н. М. У гостях у Лісовичка Здоров'ячка. *Вихователю ГПД. Усе для роботи*. 2019. № 11. С. 10–11.

Анотація. Пізнавально-ігрова програма, мета якої – розширити знання дітей про культуру правильного харчування, значення харчування та спорту для здоров'я людини, необхідність дотримання режиму дня; привчати дітей до занять спортом, загартовування; формувати навички здорового способу життя.

385. Слабко Т. А. Валер'ян Підмогильний. Роман «Місто». Світовий мотив підкорення людиною міста. Образ цілісної людини в єдності її біологічного, духовного, соціального – інтелігента Степана Радченка, складність і неоднозначність його характеру б конспект уроку. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/librari/valeran-pidmogilnij-roman-misto-svitovij-motiv-pidkorennja-ludinou-mista-obraz-cilisnoi-ludini-vednostiii-biologicnogo-socialnogo-inteligen-182264.html>.

Анотація. Публікація «Валер'ян Підмогильний. Роман «Місто». Світовий мотив підкорення людиною міста» містить розробку конспекту уроку української літератури в 11 класі, яка присвячена вивченню творчості В. Підмогильного та його першого в історії української літератури урбаністичного роману. Крім того, конспект містить дослідницький матеріал учнів про світовий мотив підкорення людиною міста. Урок супроводжується відеофільмами, учительською та учнівськими мультимедійними презентаціями; ментальною картою, хмаринкою тегів; сприяє вихованню в учнів пошани до літературної спадщини українського народу.

386. Слабко Т. А. Ігрові елементи на уроках української мови як засіб активізації результативної діяльності учнів та формування їх творчої особистості. *Філологічний Олімп*. 2019. № 4(35). С. 16–20.

Анотація. У статті мова йде про використання ігрових елементів на уроках української мови, які є засобом активізації результативної діяльності учнів. Гра допомагає розвивати індивідуальні творчі здібності школярів. У публікації подана низка цікавих завдань та ігрових матеріалів, комбінування яких дає можливість урізноманітнювати навчання, розвивати мислення й мовлення, будити ініціативу, бажання осягати мовні тонкощі й глибини, разом з новою інформацією дають радість праці, замилування рідним словом.

387. Сопіна Л. М. Унікальний фестиваль проводить «Унікум». *Педагогічне перо*. 2019. № 29. С. 3.

Анотація. У статті йдеться про проведення в Комунальній установі Сумська спеціалізована школа №30 «Унікум» Сумської міської ради Відкритого фестивалю «FIRST LEGO League Junior» (за умовами виграшу школою трирічного гранту програми «FIRST LEGO League Junior»), за яким учні долучаються до глобальної програми освоєння Космосу відповідно до теми 2018-2019 навчального року «Місія Місяць».

388. Сорока І. І. Зворушлива симфонія першого кохання (урок за твором О. Гріна «Пурпурові вітрила»). *Зарубіжна література в школах України*. 2019. № 10. С. 12–15.

Анотація. Розробка уроку здійснена на допомогу вчителям, які працюють у 7 класі. Пропонуються такі методи, прийоми і технології на уроці: «Пароль», асоціативне гроно, QR-коди, пазли літературні, валеохвилинка, гронування, твір за метафорою, доповнена реальність, мультимедійна презентація PREZI.

389. Сорока І. І. Кейс учителя XXI століття: сучасний інструментарій інтерактивного навчання. *Філологічний Олімп*. 2019. № 4. URL: <https://sites.google.com/site/vpfilolimp/zurnal-filologicnij-olimp/zmist-nomeriv>.

Анотація. У статті представлено ТОП-10 креативних способів інтеграції онлайн-сервісів в урок (інтерактивний плакат, онлайн-дошка, електронна книга і т. д.).

390. Сорока І. І. Очима ти сказав мені люблю: позакласний захід. *Філологічний Олімп*. 2019. № 3. URL: <https://sites.google.com/site/vpfilolimp/zurnal-filologicnij-olimp/zmist-nomeriv>.

Анотація. Позакласний захід для старшокласників, присвячений темі кохання в літературі. Діти доторкнуться до творчості Шекспіра і Петрарки, Булгакова і Пушкіна, Лесі Українки і В. Стуса, Маяковського і Костенко.

391. Сорока І. І. Таємниці, сховані у філіжанці. *Педагогічна майстерня*. 2019. № 7. С. 12–13.

Анотація. У статті представлений навчальний прийом «Кава для письменника», суть якого полягає в тому, що учням пропонується зображення філіжанки кави зі смаколиками до неї. Розглянувши зображення, потрібно пояснити, чому ця кава належить саме цьому письменнику (скрипка біля чашки – любив музику, маска – писав п'єси, кленовий листок – улюблена пора року – осінь і т.д.).

392. Сорока І. І. Я розкажу тобі про Україну (урок-гра). *Зарубіжна література в школах України*. 2019. № 7-8. С. 16–17.
Анотація. Розробка позакласного заходу здійснена на допомогу вчителям-предметникам і класним керівникам. Пропонуються такі методи, прийоми: «Квітка побажань», кроссенс, хмаринка слів, QR-коди, «Лабіринт», валеохвилинка, інтерактивний плакат.
393. Сорокіна О.В. Цікава економіка.: урок з курсу за вибором. 3 клас. *Всеосвіта*. 2019.
URL: <https://vseosvita.ua/library/konspekt-netradicijnogo-uroku-z-predmeta-cikava-ekonomika-3-klas-ekonomicna-gra-so-de-koli-170201.html>.
Анотація. Урок-гра сприяє закріпленню знань в учнів економічних термінів, формуванню уявлень про гроші, рекламу, сприяє розвиткові творчої ініціативи, виховує ділові якості, організованість.
394. Сорокіна О. В. Запис чисел другого десятка: презентація. *Всеосвіта*. 2019.
URL: <https://vseosvita.ua/library/prezentacia-zapis-cisel-drugogo-desatka-170194.html>.
Анотація. Презентація до уроку містить завдання, які сприяють розвиткові математичних вмінь та навичок, підвищують пізнавальний інтерес до предмету.
395. Сорокіна О. В. Небезпечі речовини (отруйні, горючі, легкозаймисті): презентація. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/prezentacia-nebezpecni-recovini-otrujni-goruci-legkozajmisti-172742.html>.
396. *Анотація.* Презентація для учнівшколи I ступеня містить вправи, завдання та зображення різних видів небезпечних речовин, які допоможуть учням уникнути небезпечних випадків у повсякденному житті.
397. Сорокіна О. В. Позначення чисел другого десятка цифрами. Задачі на збільшення числа на кілька одиниць: урок. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/konspekt-pokazovogo-uroku-z-predmeta-matematikapoznacenna-cisel-drugogo-desatka-ciframi-zadaci-na-zbilsenna-cisla-na-kilka-odinic-170199.html>.
Анотація. Публікація містить розробку показового уроку математики у 1 класі, на якому учні вчать читати числа другого десятка, розв'язувати задачі на збільшення числа на кілька одиниць, розвивають мовлення, логічне мислення, виховують акуратність, працьовитість. Урок супроводжується презентацією.
398. Сорокіна О. В. Силуетна витинанка «Ажурний метелик»: урок. *Всеосвіта*. 2019.
URL: <https://vseosvita.ua/library/konspekt-siluetna-vitnanka-azurnij-metelik-3-klas-175192.html>.
Анотація. Публікація містить розробку уроку трудового навчання у 3 класі, на якому учні отримають загальні уявлення про техніку виготовлення витинанок, навчаться вибирати інструменти та пристосування для виготовлення витинанок та визначати послідовність дій під час виготовлення виробу.
399. Сорокіна О. В. У світі казки чарівної: виховний захід. *Всеосвіта*. 2019.
URL: <https://vseosvita.ua/library/viktorina-u-sviti-kazki-carivnoi-170188.html>.
Анотація. Позакласний захід, що проводиться у формі змагання-вікторини, сприяє вихованню у дітей позитивних моральних якостей, любові до книг, бережного до них ставлення.
400. Сорокіна О. В. Чудесна гра дає знання: виховний захід. *Всеосвіта*. 2019.
URL: <https://vseosvita.ua/library/vihovnij-zahid-kvk-cudesna-gra-dae-znanna-170202.html>.
Анотація. Позакласний захід із літературного читання, проведений у формі КВК, що сприяє виявленню читацьких інтересів в учнів та спонукає до розширення читацького кругозору.
401. Стайко О. С. Забезпечення доступності, якості освіти та інноваційного розвитку учнів з особливими освітніми потребами: узагальнення досвіду. Суми: ФОП Цьома С.П., 2019. 23 с.
Анотація. Збірник вміщує матеріали з досвіду роботи Комунальної установи Сумський навчально-виховний комплекс № 16 імені Олексія Братушки «Загальноосвітня школа I-III ступенів – дошкільний навчальний заклад» Сумської міської ради про етапи впровадження, інклюзивного

навчання, упровадження стратегії універсального дизайну в закладі, спільного викладання та досвіду виховної роботи.

402. Стайко О. С. Організація інклюзивного навчання в шкільному і дошкільному підрозділах загальноосвітнього закладу з інклюзивним навчанням: посібник для практичних працівників / за ред. Стайко О. С. Суми: ФОП Цьома С.П., 2019. 108 с.

Анотація. Збірник містить матеріали стосовно мети, завдань та складових організації інклюзивного навчання у загальноосвітньому закладі з інклюзивним навчанням. Висвітлено питання нормативно-правової бази, яка регулює дане питання, документації спостереження, технології «спільного викладання» та особливостям роботи з даною категорією дітей.

403. Стайко О. С., Бондаренко С. М., Роденко С. В. Особливості організації інклюзивного навчання в закладах загальної середньої освіти (з досвіду роботи комунальної установи Сумський навчально-виховний комплекс № 16 імені Олексія Братушки «Загальноосвітня школа I-III ступенів – дошкільний навчальний заклад» Сумської міської ради): методичний посібник / за ред. Стайко О. С. Суми: ФОП Цьома С.П., 2019. 83 с.

Анотація. Збірник містить матеріали, які висвітлюють особливості організації інклюзивного навчання в закладах загальної середньої освіти. Додатки збірника містять різноманітні форми і методи роботи з учнями з особливими освітніми потребами, які використовують педагогічні працівники закладу, не тільки під час уроків, але і корекційних занять.

404. Стариченко Л. М. Робота наукової лабораторії. Річки рідного краю. Охорона водойм: конспект уроку природознавства. 1 клас. Методичний портал. 2019. URL: <http://metodportal.com/node/74209>.

Анотація. Урок побудований у формі роботи наукових лабораторій - груп в Інституті «Річкознавства», під час якого учні з'ясовують, що таке річка, як вона утворюється, з яких частин складається, хто проживає в ній, які має проблеми. Протягом уроку діти мають багато рухових активностей, що є природною потребою гармонійного розвитку молодших школярів, одним із головних принципів здоров'язбереження.

405. Стариченко Л. М. Розв'язування прикладів і задач на всі випадки табличного множення і ділення»: конспект уроку математики. 3 клас. Методичний портал. 2019. URL: <http://metodportal.com/node/74251>.

Анотація. Урок-подорож разом з Незнайком до Сонячного міста з математики для 3 класу за науково-педагогічним проектом «Росток» має на меті формування в учнів навичок табличного множення і ділення, вміння розв'язувати задачі на кратне та різницеве порівняння та на знаходження площі прямокутника; вправлення у розв'язуванні прикладів і задач. Завдяки використанню ігрових моментів учні швидко і якісно засвоюють табличне множення і ділення, знайомляться з творчістю М.Носова.

406. Степаненко О., Томин Л., Ольховик А., Мордвінова І. Аналіз травматизму в спорті та шляхи його попередження. Український журнал медицини, біології та спорту. Миколаїв: Чорноморський національний університет ім. Петра Могили, 2019. Т. 4. № 1(17). С. 320–324. file:///C:/Users/user/Downloads/ujmbs_2019_4_1_49.pdf.

Анотація. Спорт є сферою людської діяльності, для якої характерні підвищений травматизм, передпатологічні та патологічні стани, різноманітні професійні захворювання, що містять загрозу для здоров'я спортсменів, ефективності їх тренувальної та змагальної діяльності. Кількість спортивних травм постійно збільшується і в даний час набула масштабних розмірів. У різних країнах світу (США, Австралія) кількість травм в спорті коливається в межах 10-17% всіх пошкоджень. Профілактика травматизму повинна передбачати діяльність в декількох напрямках: організаційному, медико-біологічному, матеріально-технічному, спортивно-педагогічному, психологічному, У кожному з них приховані як фактори ризику, так і великі можливості профілактики спортивного травматизму, швидкого та ефективного лікування спортивних травм, реабілітації після них, підвищення ефективності спортивної підготовки.

407. Стоян О. В. Мацуо Басьо. Відображення японських уявлень про красу в поезії митця. Хайку. Зображення станів природи в ліриці Мацуо Басьо. Філологічний Олімп. 2019. № 2. С. 14–18.

Анотація. У статті можна ознайомитися з використанням біоадекватної (ноосферної) методики організації освітнього процесу.

408. Сугар О. В. Вирази з дужками. Порядок виконання дій у виразах, що містять дужки. Розв'язання складених задач: урок. 2 клас. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/virazi-z-duzhkami-poryadok-vikonannya-diy-u-virazah-scho-mistyat-duzhki-rozv-yazannya-skladenih-zadach-111143.html>.

Анотація. Розроблено конспект уроку з математики у 2 класі «Вирази з дужками», де подано порядок виконання дій у виразах, що містять дужки. Розв'язання складених задач.

409. Сугар О. В. По роботі й нагорода. Українська народна казка «Півник і двоє мишенят»: завдання до прочитаного. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/po-roboti-y-nagoroda-ukra-nska-narodna-kazka-pivnik-i-dvoe-mishenyat-111141.html>.

Анотація. Розроблено завдання до української народної казки «Півник і двоє мишенят», з метою використання на уроці літературне читання у 2 класі.

410. Сударева Г. Ф., Півень М. Г. Модель STEM-навчання в умовах Нової української школи: матеріали XI Міжнародного фестивалю педагогічних інновацій. Черкаси: КНЗ «ЧОПОПП ЧОР», 2019. С. 187–189.

Анотація. З'ясовано сутність, передумови та перспективи розвитку STEM-освіти в Україні. На основі аналізу та співставлення чисельних поглядів вітчизняних і зарубіжних авторів на сутність дефініції «STEM-освіта» визначено найбільш оптимальне її означення. Надана загальна характеристика засобів STEM-навчання. Зазначено, що науково-методологічним підґрунтям запровадження STEM-навчання є засади особистісно-зорієнтованого, діяльнісного та компетентнісного підходів, що проголошені в Державному стандарті базової і повної загальної середньої освіти та покладені в основу Концепції Нової української школи. Визначено основні напрями реалізації цих методологічних засад, наведено рекомендації до розробки методичного забезпечення STEM-навчання.

411. Сушкова С. А. Розвиток шкільної бібліотеки за допомогою впровадження сучасної медіатеки. *Освіта Сумщини*. 2019. № 3(43). С. 18–20.

Анотація. У статті проаналізовано компоненти медіатеки в сучасній бібліотеці, розглянуті питання створення нових інформаційно-комунікаційних послуг і сервісів, використання Інтернет-ресурсів для задоволення інформаційних потреб читачів у дитячій бібліотеці на новому якісному рівні.

412. Сушкова С. А. Розвиток шкільної бібліотеки за допомогою впровадження сучасної медіатеки. *Педагогічна трибуна*. 2019. № 5-6(150-151). С. 29–30.

Анотація. У статті проаналізовано компоненти медіатеки в сучасній бібліотеці, розглянуті питання створення нових інформаційно-комунікаційних послуг і сервісів, використання Інтернет-ресурсів для задоволення інформаційних потреб читачів у дитячій бібліотеці на новому якісному рівні.

413. Талдикіна Т. М. Смайлик-помагайлик: методичний прийом. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/urok-metodicnij-prijom-smajlik-pomagajlik-185291.html>

Анотація. Автор пропонує прийом «Смайлик-помагайлик», який мобілізує увагу здобувачів освіти протягом уроку, активізує пізнавальну діяльність, дозволяє здійснити власну самооцінку. Прийом може використовуватися на різних етапах уроку. Матеріал корисний для роботи вчителів початкових класів.

414. Терещенко Т. Визначення фальсифікації споживчих властивостей меду в домашніх умовах. *Інноваційний розвиток вищої освіти: глобальний, європейський та національний виміри змін: матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції (м. Суми, 16-17 квітня 2019 року)*. Суми: СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2019. С. 109–110.

Анотація. У статті подано інформацію про дослідження унікальних властивостей і якості меду, виокремлено рекомендації щодо його вживання, як способу профілактики респіраторних

захворювань, представлено види фальсифікації меду та способи її виявлення, доведення можливостей встановлення фальсифікату в домашніх умовах.

415. Терещенко Т. Керівництво науковими дослідженнями учнів старших класів при вивченні хімії. *Академічна культура дослідника в освітньому просторі: європейський та національний досвід*: матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених (м. Суми, 16-17 травня 2019 року). Суми: СумДПУ ім. А.С. Макаренка, 2019. С. 57–59.

Анотація. Стаття містить інформацію про шляхи й форми реалізації принципу практичної спрямованості та етапи диференційованого навчання учнів старших класів на уроках хімії. Наводяться приклади експериментальних завдань, які виконуються на різних етапах уроку, звертається увага на зміст навчання хімії та його обґрунтування, що надає можливість для полегшення засвоєння хімічних знань та сприяє вибору майбутньої професії.

416. Терещенко Т. В., Іванова Н. В. Розв'язування задач з хімії та фізики в старшій школі (як стимул до застосування в життєвих ситуаціях): інтегрований урок. 10 клас. *Методичний портал*. 2019. URL: <https://metodportal.com/node/67048>.

Анотація. Публікація містить розробку інтегрованого уроку з хімії та фізики для учнів 10 класу. На уроці акцентується увага на формуванні вмінь та навичок розв'язувати якісні та розрахункові комбіновані задачі з хімії та фізики, проводити аналіз ситуативних вправ, дилем, застосовуючи набуті знання. Учні оперують поняттями: маса, молярна та відносна атомна (молекулярна) маса, кількість речовини, об'єм, концентрація; оцінюють на якісному та кількісному рівні результати набутих знань із зазначених вище предметів в реальних життєвих ситуаціях.

417. Ткаченко Л. В. Властивості води: розробка уроку. 1 клас. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/urok-vlastivosti-vodi-108110.html>.

Анотація. Розробка уроку природознавства, метою якого є розкрити уявлення про значення води в природі, дослідити три стани води та її властивості; розвивати пам'ять, мислення; виховувати бережливе ставлення до води.

418. Ткаченко Л. В. Звідки взялися назви Дідів Морозів: презентація. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/urok-sumsko-misko-radi-inte-108114.html>.

Анотація. Презентація до інтегрованого уроку з української мови, математики, «Я досліджую світ» для 1 класу. Спрямована на формування предметних компетентностей. Метою уроку є узагальнити знання учнів про звуки, букви, знання алфавіту, про зимові свята; розширити знання про назви Дідів Морозів у різних країнах світу; вправляти в поділі слів на склади, визначенні наголосу, букв, звуків; складанні речень; удосконалювати вміння виконувати дії з числами в межах 20, розв'язувати задачі на знаходження суми; користуватися алфавітом для створення слів.

419. Ткаченко Л. В. Караван у пустелі: презентація. 4 клас. *На Урок*. 2019. URL: https://naurok.com.ua/uploads/files/17330/7421/7497_images/12.jpg///

Анотація. Презентація до уроку образотворчого мистецтва. Ознайомлення з естампом – твором друкованої графіки (гравюра, шовкографія, літографія тощо), що є відбитком на папері, рідко – на шовку та інших матеріалах.

420. Ткаченко Л. В. Повторення вивченого про іменник як частину мови. Закріплення вивченого про Всесвіт: урок. 4 клас. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/povtorennya-vivchenogo-pro-imennik-yak-chastinu-movi-zakriplennya-vivchenogo-pro-vseshvit-integrovaniy-urok-107943.html>.

Анотація. Урок із застосуванням міжпредметних зв'язків, метою якого є повторити вивчене про іменник як частину мови; формувати вміння працювати швидко й зосереджено; розвивати усне мовлення, творче мислення, пам'ять; виховувати бажання працювати та отримувати від цього насолоду; формувати інтелектуальні вміння (аналізувати, порівнювати, узагальнювати й систематизувати); розвивати вміння спостерігати, робити висновки; виховувати пізнавальний інтерес.

421. Ткачова С.В. Екопроект Про своє майбутнє потурбуємось сьогодні: екопроект. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/ekoproekt-pro-svoe-majbutne-poturbuemos-sogodni-129925.html>.

Анотація. Одним із найважливіших завдань сучасної школи є підвищення екологічної грамотності учнів, озброєння їх навичками економного, бережливого використання природних ресурсів, формування активної, гуманної позиції у ставленні до природи. Мета екологічної освіти - формування людини нового типу з новим екологічним мисленням, здатного усвідомлювати наслідки своїх дій по відношенню до навколишнього середовища і вміє жити у відносній гармонії з природою. Екологічна ситуація, яка склалася в світі, постійно вимагає швидкої перебудови мислення людства і кожної конкретної людини, формування екологічної свідомості і екологічної культури. Сучасні масштаби екологічних змін створюють реальну загрозу для життя людей. Забруднення атмосферного повітря, забруднення річок, ґрунту у багатьох містах України досягло критичного рівня. У зв'язку з цим екологічна освіта і екологічне виховання стають новим пріоритетним напрямком педагогічної теорії і практики.

422. Ткачова С. В. Комунікація тварин: презентація. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/prezentacia-do-uroku-na-temu-komunikacia-tvarin-7-klas-129927.html>.

Анотація. Презентація може бути використана під час проведення уроку в 7 класі. В презентації містяться основні поняття та терміни під час вивчення теми. Показ слайдів супроводжується читанням цікавої інформації про те, що тварини використовують сигнали-символи, які, передають інформацію про явища зовнішнього світу і взаємодії між особинами подібно до слів у людських мовах та мають фіксовані значення. З'ясувалося, що такі сигнали поширені у тваринному світі дуже широко - від ссавців до земноводних і риб. Мета презентації зацікавити учнів, знайомлячи їх із цікавими фактами.

423. Тодосійчук В.М. Епоха стародавнього світу в історії людства: інтегрований курс. 6 клас. Історія України. Всесвітня історія (вкладка). 2019. № 6(102). С. 12–15.

Анотація. План-конспект уроку «Що таке історія. Час і простір в історії. Історичні джерела» буде корисним для педагогів, які викладають інтегрований курс і прагнуть урізноманітнити використання прийомів та методів на уроках історії, посилити мотивацію учнів до навчання.

424. Тодосійчук В.М. Мотиватори діяльності сучасних педагогів. *Теорія та методика навчання суспільних дисциплін*. 2019. № 7. С. 72–75.

Анотація. Сьогодні проблема дослідження ефективності системи мотивації та стимулювання педагогічних працівників у закладах освіти набула важливого значення. Вирішення завдань, які стоять перед системою освіти, можливе лише за умови створення належної мотиваційної системи, здатної спонукати педагогічних працівників до ефективної діяльності. У статті йдеться про пошук таких форм і методів мотивування педагогів, які сприяли б підвищенню результативності їх роботи.

425. Турченко С. М. Україна – моя Батьківщина. Столиця України: дослідницький практикум. *Методичний портал*. 2019. URL: <http://metodportal.com/node/75187>.

Анотація. Урок навколишнього світу за педагогічною технологією «Росток» для 1 класу провідна мета якого, дати учням первинне уявлення про Україну, як державу, про усвідомлення своєї приналежності до України; розповісти про столицю України, про гори, моря і річку Дніпро; сприяти розвитку спостережливості, мислення, уяви, пам'яті, активності; виховувати громадянські почуття, любов до Батьківщини.

426. Турченко С. М. Я і моя родина. Варвара Гринько «Сім» (лічилка). В. Сухомлинський «Тетянка усміхається!»: урок літературного читання. *Методичний портал*. 2019. URL: <http://metodportal.com/node/75180>.

Анотація. Урок літературного читання в 2 класі призначений для вчителів початкових класів. Підготовлений з використанням сучасних форм, методів, прийомів навчання, метою якого є удосконалення навички виразного читання та розвиток техніки читання; формує вміння орієнтуватися в тексті; розвиває вміння чітко визначати головну думку твору, логічне

мислення, зорову пам'ять, зв'язне усне мовлення, фантазію дітей. Виховувати любов і пошану до батьків.

427. Тутова І. В. Музика: урок. 8 клас. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/urok-dlya-8-klasu-na-temu-muzika-110162.html>.

Анотація. Розробка уроку для учнів 8 класу на закріплення матеріалу до теми «Музика». Учням пропонується біографії трьох відомих українських композиторів, та завдання до них. Цікаві завдання допоможуть учням ознайомитися з біографією українських композиторів. Учні зможуть дискутувати про них, оволодіють навичками роботи з автентичними матеріалами, перевірять рівень сформованості умінь та навичок з теми «Музика».

428. Тутова І. В. Музичні інструменти: урок. 8 клас. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/urok-dlya-8-klasu-z-temi-muzichni-instrumenti-110159.html>.

Анотація. Вашій увазі пропонується урок у 8 класі на тему «Музичні інструменти» до підручника Несвіт А.М. Конспект уроку має на меті ознайомити учнів з музичними стилями та інструментами. Різноманітні завдання допоможуть учням навчитися розрізняти музичні інструменти та дискутувати про них. Під час завдань на рефлексію учні зможуть виражати свої почуття та емоції щодо різноманітних стилів музики.

429. Успенська Л. Розвиток творчих здібностей молодших школярів із порушеннями зору під час занять ритміки. *Корекційна та інклюзивна освіта очима молодих науковців: зб. наукових праць за матеріалами VI Міжнародної науково-практичної конференції студентів, аспірантів та молодих учених (м. Суми, 20 березня 2019 року)*. Вип. 7 у 2-х томах. Т. 2. Суми: СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2019. С. 191–195.

Анотація. У статті автором висвітлено проблему розвитку творчих здібностей в учнів зі зниженим зором молодшого шкільного віку під час занять із ритміки. Визначено, що доцільним у заданому напрямі роботи є використання танців, різних видів вправ на розвиток музично-рухової творчості, спеціальних методів і прийомів, музичного репертуару. Автором акцентовано увагу на тому, що творчий розвиток є фундаментом для подальшої самореалізації дитини зі зниженим зором у різних сферах трудової діяльності.

430. Успенська Л. І. Використання ігрових форм та методів на уроках ритміки в умовах нових стандартів освіти. *Науково-методичний ПРОСТІР*. Розвиток мистецької освіти Сумщини. Випуск № 5(28). Суми: НВВ КЗ СОІППО. Кафедра ТМЗО, 2019. С. 175–181. URL: <https://drive.google.com/file/d/14VLIkr0oxA-R6cEtHte3-3Rg11VmE8Cw/view>.

Анотація. У статті автором розглянуто можливість використання ігрових форм та методів на уроках ритміки з учнями зі зниженим зором молодшого шкільного віку під час занять із ритміки. Визначено, що доцільним у заданому напрямі роботи є використання рухливих та корекційних ігор. Автором акцентовано увагу на тому, що розвиток в цілому дитини під час гри є фундаментом для подальшої самореалізації дитини зі зниженим зором у різних сферах трудової діяльності.

431. Федоренко Ю. О., Щербіна Ю. М. Використання методу проектів у формуванні іншомовної комунікативної компетентності на прикладі роботи навчальної програми «eTwinning». *Інноваційна педагогіка*. Одеса, 2019. С. 133–137.

Анотація. У статті розглянуто питання впровадження проектних технологій у формування комунікативної компетентності учнів загальноосвітніх шкіл. Розглянуто теоретичний аспект методу проектів як педагогічної технології, наведено аналіз досліджень зарубіжних та вітчизняних вчених. Розглянуто методики роботи, направлені на розвиток навичок іншомовного спілкування.

Представлено результати роботи навчальної програми Європейської Комісії eTwinning, яка є майданчиком для спілкування й обміну досвідом зі створення проектів за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій. Наведено приклади створених учнями проектів, що сприяють розвитку їх іншомовної комунікативної компетенції.

432. Харченко А. І. Корекція порушень мовленнєвого розвитку дітей дошкільного віку засобами пісочної анімації. *Логофест – 2019: матеріали логопедичного фестивалю (м. Суми, 30 січня 2019 року)*. Суми: ФОП Цьома С.П., 2019. С. 62–65.

Анотація. У статті проаналізовано особливості й переваги пісочної анімації як методу корекції порушень мовленнєвого розвитку дітей дошкільного віку, акцентовано увагу на ефективності використання пісочної анімації в поєднанні з різнокольоровою гамою пісочного поля, детально описані види й типи обладнання для роботи з піском, наведено приклади використання різних форм пісочної анімації в практичній діяльності вчителя-логопеда.

433. Хорольська Л. В. Аплікація "Провісники весни": презентація. 2 клас. *ВсімОсвіта*. 2019. URL: <https://vsimosvita.com/aplikatsiya-quot-provisniki-vesni-quot-2-klas>.

Анотація. Дана презентація стане у пригоді під час проведення уроку образотворчого мистецтва у 2 класі за темою "Провісники весни" з використанням техніки оригамі, витинанки та рваного способу при роботі з папером. Учні ознайомляться з поняттям симетрії.

434. Хорольська Л. В. Аудіювання на II семестр 2 класу: контрольні роботи. *Всеосвіта*. 2019. URL: <http://vseosvita.ua/library/kontrolni-roboti-audiuvanna-na-ii-semestr-2-klasu-106658.html>.

Анотація. Подані тексти контрольних робіт (аудіювання) з літературного читання допоможуть вчителю здійснити перевірку знань та вмінь учнів слухати й розуміти незнайомий текст. Пропонуються завдання на розуміння фактичного змісту сприйнятого на слух тексту (хто?, що?, які?, де?, коли?, як?), відтворення послідовності подій; встановлення смислових, причинно-наслідкових зв'язків, визначення теми твору.

435. Хорольська Л. В. з природознавства Відомі снугурі веселій дівчорі?!: презентація до уроку-квесту. 2 клас. *ВсімОсвіта*. 2019. URL: <https://vsimosvita.com/prezentatsiya-do-uroku-kvestu-quot-vidomi-snuguri-veseliy-ditvori-quot/>.

Анотація. Створена презентація допоможе вчителю у проведенні уроку-квесту "Відомі снігурі веселій дівчорі". За її слайдами учні зможуть досліджувати життя зимуючого птаха, виконувати різноманітні завдання, а також поринути у світ непізаного та прекрасного.

436. Хорольська Л. В. Задачі на знаходження невідомого зменшуваного. Вправи і задачі на засвоєння таблиць додавання і віднімання: урок. 2 клас. *ВсімОсвіта*. 2019. URL: <https://vsimosvita.com/urok-matematiki-zadachi-na-znahodzhennya-nevidomogo-zmenshuvanogo-ypravi-i-zadachi-na-zasvoyennya-tablits-dodavannya-i-vidnimannya-2-klas/>.

Анотація. Подана презентація допоможе вчителю провести урок за поданою темою, подорожуючи з дітками на кондитерську фабрику разом з друзями Фіксиками. Учні ознайомляться з новим видом задачі, удосконалять вміння розв'язувати приклади та задачі, застосовуючи вивчені таблиці додавання та віднімання.

437. Хорольська Л. В. Кришталева зимонька в срібнім козушку: тести до уроку позакласного читання. 2 клас. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/91093>.

Анотація. Укладені тести за темою розділу "Кришталева зимонька у срібнім козушку" посібника О. Я. Савченко "Моя домашня читальня" дає можливість учителю оперативно перевірити знання змісту прочитаних творів розділу, попрацювати над визначенням художніх засобів, виявити творчість та фантазію учнів у висловлюваннях власних думок.

438. Хорольська Л. В. Образотворче мистецтво: презентація. 2 клас. *ВсімОсвіта*. 2019. URL: <https://vsimosvita.com/obrazotvorche-mystetstvo/>.

Анотація. Дана презентація стане у пригоді під час проведення уроку образотворчого мистецтва у 2 класі за темою "Провісники весни" з використанням техніки оригамі, витинанки та рваного способу при роботі з папером.

439. Хорольська Л. В. Провісники весни: презентація. 2 клас. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/95289>.

Анотація. Подана презентація до уроку - віночку "Провісники весни" дає можливість продемонструвати зміни в природі з приходом весни у відображенні кольорової гами пори року, ознайомити учнів з художнім поняттям "симетрія", подає алгоритм виконання аплікації з поєднанням технік оригамі, витинанка, рваний спосіб. В процесі уроку на різних його етапах в ігровій формі використані цеглинки конструктору "Lego".

440. Хорольська Л. В. Святковий марафон. 8 Березня: виховний захід. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/85520>.

Анотація. Публікація містить нетрадиційну форму виховного заходу, яка надає можливість класному керівникові залучити учнівську спільноту до творчої роботи в різних видах мистецтва, виявляючи свою обдарованість, таланти й здібності, демонструючи згуртованість, зацікавленість, радість успіху та задоволення від спілкування з найдорожчими людьми у світі, матусями та бабусями. Захід супроводжується мультимедійною презентацією.

441. Хорольська Л. В. Т. Г. Шевченко – великий народний поет і художник: тести. *ВсімОсвіта*. 2019. URL: <https://vsimosvita.com/testi-do-rozdilu-quot-t-g-shevchenko-velikiy-narodniy-poet-i-hudozhnik-quot/>.

Анотація. Укладені тести з літературного читання для 2 класу дають можливість учителю перевірити рівень засвоєних знань за опрацьованими творами розділу, поглибити знання про життя і творчість письменника. Тести розроблені для виконання двома варіантами.

442. Хорольська Л. В. Читаємо у рідному колі: тести до уроку позакласного читання. 2 клас. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/81839>.

Анотація. Подані тести дають можливість учителю перевірити рівень знань, розуміння прочитаних творів за розділом "Читаємо у рідному колі" посібника О. Я. Савченко "Моя домашня читальня", 2 клас.

443. Хубуа В. В. Особистісно-професійна компетентність учителя фізичної культури. *Особистісно-професійна компетентність педагога: теорія і практика: матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції* (м. Суми, 20 лютого 2019 року). Суми: НІКО, 2019. С. 380.

Анотація. У статті поданий теоретичний аналіз проблеми. «Особистісно-професійна компетентність учителя фізичної культури». Розглядається поняття «компетентність», також дається визначення цьому поняттю відповідно до вимог. Які ставляться до особистості педагога.

444. Цьома Л. П. А. Дімаров «Для чого людині серце»: урок. *Методичний портал*. 2019. URL: <http://metodportal.com/node/75250>.

Анотація. Матеріали уроку вчать учнів аналізувати вчинки дійових осіб, орієнтуватися в тексті, формують читацькі навички, розвивають критичне мислення, збагачують словниковий запас, виховують бажання творити добро.

445. Цьома Л. П. Вода –розчинник: урок. 3 клас *Методичний портал*. 2019. URL: <http://metodportal.com/node/75969>.

Анотація. Матеріали уроку вчать учнів аналізувати, допоможуть формувати елементарні поняття про розчинні і нерозчинні речовини, розширять уявлення учнів про значення води в природі, навчать установлювати причинно-наслідкові зв'язки.

446. Цьома Л. П. Головні та другорядні члени речення: урок. 4 клас. *Методичний портал*. 2019. URL: <http://metodportal.com/node/75195>.

Анотація. Матеріал уроку допоможе поглибити знання учнів про граматичну основу речення, вправи ,використані на уроці, допоможуть дітям встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, розвивають мовлення, мислення.

447. Цьома Л. П. Звукове значення букви Ю ю. Михайло Коцюбинський «Десять робітників»: урок. *Методичний портал*. 2019. URL: <http://metodportal.com/node/75193>.

Анотація. Матеріал уроку допоможе сформувати в учнів навички правильної вимови звуків, навчить виконувати аналітико-синтетичні вправи.

448. Чаус І. Сприяння формуванню медіа-імунітету вихованців дошкільного віку засобами мульттерапії. *Актуальні проблеми громадського здоров'я: матеріали науково-практичних конференцій ресурсного центру «Школа педагогіка здоров'я» кафедри медико-біологічних основ фізичної культури Навчально-наукового інституту фізичної культури Сумського державного педагогічного університету імені А. С.Макаренка*. Суми: ФОП Цьома С.П., 2019. С. 86–88.

Анотація. У публікації проаналізовано роль мульттерапії у формуванні медіа-імунітету

вихованців. Розглянуто значення використання мультфільмів у формуванні критичного мислення, вміння аналізувати інформацію. Запропоновано медіатеку мультфільмів, що допомагають дітям боротися зі страхами та фобіями.

449. Чечіль Ю. М. Мова програмування Python: контрольний тест. На Урок. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/test-mova-programuvannya-python-117628.html>.

Анотація. Даний матеріал є PDF версією електронного контрольного тесту з теми: "Мова програмування Python". Його можна використовувати як для підсумкового повторення матеріалу за рік у 7 класі, так і повторення на початку року у 8 класі.

450. Шкарлат М. В. Діалог. Розділові знаки при діалозі (повторення й поглиблення вивченого): конспект уроку з мультимедійною презентацією. На Урок. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/urok-z-prezentaciyu-dialog-rozdilovi-znaki-pri-dialozi-povtorennya-y-pogliblennya-vivchenogo-102504.html>.

Анотація. Публікація містить розробку конспекту уроку української мови у 9 класі. Матеріал допоможе вдосконалити знання учнів про діалог, навчить правильно розставляти розділові знаки в ньому; складати та розігрувати діалоги залежно від ситуації спілкування та мовленнєвого завдання. Урок супроводжується мультимедійною презентацією.

451. Шкарлат М. В. Дієслово. Узагальнення та систематизація вивченого: конспект уроку з мультимедійною презентацією. На Урок. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/urok-z-prezentaciyu-dieslovo-uzagalnennya-ta-sistematizaciya-vivchenogo-102522.html>.

Анотація. Публікація містить розробку конспекту уроку української мови у 7 класі, присвяченого узагальненню та систематизації вивченого з теми «Дієслово». За допомогою цього матеріалу дуже легко повторити вивчене та підготувати учнів до написання контрольної роботи. Урок супроводжується мультимедійною презентацією.

452. Шкарлат М. В. Леся Українка. Ліро-епічна поема «Давня казка». Проблеми й мотиви: роль митця в суспільстві, служіння музі й народові, суть людського щастя, вдячності: конспект уроку з мультимедійною презентацією. На Урок. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/kospekt-z-prezentaciyu-do-uroku-lesya-ukra-nka-liro-epichna-poema-davnya-kazka-problemi-y-motivi-rol-mitcya-v-suspilstvi-sluzhinnya-muzi-y-narodovi-sut-lyudskogo-schastya-vdyachnos-102500.html>.

Анотація. Публікація містить розробку конспекту уроку української літератури у 8 класі, присвяченого вивченню ліро-епічної поеми Лесі Українки «Давня казка». Матеріал насичений різноманітними формами та прийомами роботи (індивідуальна, самостійна, робота з текстом, літературна гра «Так чи ні», самоперевірка, проблемні питання, складання інформаційного грона, сенканів, відповіді на запитання підручника, цитатна, порівняльна характеристика). Урок супроводжується мультимедійною презентацією.

453. Шкарлат М. В. М. Коцюбинський. «Дорогою ціною». Протест Остапа і Соломії проти кріпосницької наруги – протест проти будь-якого насильства над людиною: конспект уроку з мультимедійною презентацією. На Урок. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/urok-z-prezentaciyu-m-kocyubinskiy-dorogoyu-cinoyu-protest-ostapa-i-solomi-proti-kriposnicko-narugi-protest-proti-bud-yakogo-nasilstva-nad-lyudinoyu-102501.html>.

Анотація. Публікація містить розробку конспекту уроку української літератури у 8 класі, присвяченого вивченню повісті М. Коцюбинського «Дорогою ціною». Матеріал допоможе охарактеризувати образи головних героїв твору (Остапа, Соломії), дослідити, як випробування гартують характер людини, як відбувається боротьба проти будь-якого насильства над людиною, навчить восьмикласників осмислювати вчинки персонажів, визначати типові та індивідуальні риси. Урок супроводжується мультимедійною презентацією.

454. Шкарлат М. В. Микола Гоголь. «Тарас Бульба» (переклад М. Садовського і М. Рильського, за ред. І. Малковича). Сюжет твору. Внутрішній епічний розмах твору: конспект уроку. На Урок. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/urok-mikola-gogol-taras-bulba-pereklad-m-sadovskogo-i-m-rilskogo-za-red-i-malkovicha-syuzhet-tvoru-vnutrishniy-epichniy-rozmah-tvoru-102528.html>.

Анотація. Публікація містить розробку конспекту уроку української літератури в 9 класі, присвяченого вивченню повісті М. Гоголя «Тарас Бульба». Урок допоможе сформуувати навички

дослідницько-аналітичної роботи з текстом; розвинути культуру зв'язного усного мовлення; навички пізнавальної діяльності та критичного мислення; навички спілкування в колективі та толерантне ставлення до думок і почуттів оточення; уміння визначати роль деталі в тексті; навички роботи з книгою; естетичний смак та зацікавленість читанням.

455. Шкарлат М. В. Написання прислівникових сполук окремо: конспект уроку з мультимедійною презентацією. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/urok-z-prezentacieyu-napisannya-prislivnikovih-spoluk-okremo-102533.html>.

Анотація. Публікація містить розробку конспекту уроку української мови у 7 класі, що містить різні види індивідуальної, колективної, самостійної роботи, які сприятимуть ґрунтовному засвоєнню нових знань. Урок супроводжується мультимедійною презентацією.

456. Шкарлат М. В. Проповідь житейської невибагливості, пошуку гармонії з собою і світом. Повчальний характер і художні особливості притч збірки «Байки Харківські». «Бджола та Шершень»: презентація до уроку. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/prezentaciya-propovid-zhiteysko-nevibaglivosti-poshuku-garmoni-z-soboyu-i-svitom-povchalniy-harakter-i-hudozhni-osoblivosti-pritch-zbirki-bayki-harkivski-bdzhola-ta-shershen-102497.html>.

Анотація. Публікація містить презентацію до уроку української літератури в 9 класі, присвяченого вивченню творчості Григорія Сковороди. Поданий матеріал допоможе учням краще усвідомити моральні загальнолюдські цінності, про які пише Г. Сковорода; зосередити увагу на ідейно-тематичному спрямуванні байки «Бджола та Шершень», ефективно перевірити знання тексту. Презентація містить 15 слайдів.

457. Шкарлат М. В. Проповідь житейської невибагливості, пошуку гармонії з собою і світом. Повчальний характер і художні особливості притч збірки «Байки Харківські». «Бджола та Шершень»: конспект уроку. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/urok-propovid-zhiteysko-nevibaglivosti-poshuku-garmoni-z-soboyu-i-svitom-povchalniy-harakter-i-hudozhni-osoblivosti-pritch-zbirki-bayki-harkivski-bdzhola-ta-shershen-102495.html>.

Анотація. Публікація містить розробку уроку української літератури в 9 класі, присвяченого вивченню творчості Григорія Сковороди. Поданий матеріал допоможе учням краще усвідомити моральні загальнолюдські цінності, про які пише Г. Сковорода; зосередити увагу на ідейно-тематичному спрямуванні байки «Бджола та Шершень».

458. Шкарлат М. В. Розділові знаки між частинами складносурядного речення: конспект уроку з мультимедійною презентацією. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/urok-z-prezentacieyu-rozdilovi-znaki-mizh-chastinami-skladnosuryadnogo-rechennya-102508.html>.

Анотація. Публікація містить розробку конспекту уроку української мови у 9 класі, який містить такі прийоми роботи, що легко навчать учнів правильно ставити розділові знаки між частинами складносурядного речення й обґрунтовувати їх, розвинуть вміння знаходити й виправляти пунктуаційні помилки на вивчені правила, а також творчі вміння й навички побудови складносурядних речень. Урок супроводжується мультимедійною презентацією.

459. Шкарлат М. В. Сполучник як службова частина мови. Використання сполучників у простому і складному реченнях сполучники сурядності й підрядності: конспект уроку з мультимедійною презентацією. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/urok-z-prezentacieyu-spoluchnik-yak-sluzhbova-chastina-movi-vikoristannya-spoluchnikov-u-prostomu-i-skladnomu-rechennyah-spoluchniki-suryadnosti-y-pidryadnosti-102514.html>.

Анотація. Публікація містить розробку конспекту уроку української мови у 7 класі. Матеріал насичений різноманітними прийомами роботи на уроці (вправа «Хвилинка настрою», інтерактивна вправа «Очікування», самоперевірка, самооцінювання, морфологічний диктант «Так чи ні», синтаксичний розбір речення, розбір дієслова як частини мови, індивідуальна робота з картками, вибірково-розподільна робота в парах, мовознавче дослідження, лінгвістичний експеримент, виконання тестових завдань, робота з підручником, лінгвістична задача, вправа «Мікрофон»).

460. Шкарлат М. В. Т. Шевченко. «Наймичка». Еволюція жіночого образу. Реалістично-побутовий тип утілення теми жіночої долі: конспект уроку. *На Урок*. 2019.

URL: <https://naurok.com.ua/urok-t-shevchenko-naymichka-evolyuciya-zhinochogo-obrazu-realisticchno-pobutoviy-tip-utilennya-temi-zhinocho-doli-102489.html>.

Анотація. Публікація містить розробку уроку української літератури в 9 класі, присвяченого вивченню поеми Т.Г.Шевченка «Наймичка». Матеріал допоможе дослідити еволюцію жіночого образу у творчості Т. Шевченка, розкрити трагедію життя жінки з соціальних низів (на прикладі поеми «Наймичка»). Урок насичений різноманітними формами та прийомами роботи (індивідуальна, самостійна, колективна робота, робота з текстом, бесіда, виконання тестових завдань за допомогою QR-кодів, складання паспорту поеми або створення ментальної карти, творча лабораторія, метод «Займи позицію», інформаційне гроно, прийом «Кола Вена», установлення відповідності).

461. Шкарлат М. В. Т. Шевченко. «Наймичка». Еволюція жіночого образу. Реалістично-побутовий тип утілення теми жіночої долі: презентація. *На Урок.* 2019. URL: <https://naurok.com.ua/prezentaciya-do-uroku-t-shevchenko-naymichka-evolyuciya-zhinochogo-obrazu-realisticchno-pobutoviy-tip-utilennya-temi-zhinocho-doli-102492.html>.

Анотація. Публікація містить презентацію до уроку української літератури в 9 класі, присвяченого вивченню поеми Т.Г.Шевченка «Наймичка». Матеріал допоможе дослідити еволюцію жіночого образу у творчості Т. Шевченка, розкрити трагедію життя жінки з соціальних низів (на прикладі поеми «Наймичка»). У презентації ви знайдете QR-код, «Хмаринку слів», ментальні карти тощо.

462. Шкарлат М. В. Узагальнення й систематизація вивченого про частини мови, їх правопис і використання в мовленні: конспект уроку з мультимедійною презентацією. *На Урок.* 2019. URL: <https://naurok.com.ua/urok-z-prezentacieyu-uzagalnennya-y-sistematizaciya-vivchenogo-pro-chastini-movi-h-pravopis-i-vikoristannya-v-movlenni-102511.html>.

Анотація. Публікація містить розробку конспекту уроку української мови у 7 класі, присвяченого узагальненню та систематизації вивченого про частини мови, їх правопис і використання в мовленні. За допомогою цього матеріалу дуже легко повторити вивчене протягом року. Урок супроводжується мультимедійною презентацією.

463. Штирхунова І. Застосування арт педагогіки в логопедичній роботі із розвитку зв'язного мовлення у дітей молодшого шкільного віку. *Сучасні проблеми логопедії та реабілітації: матеріали VIII Всеукраїнської заочної науково-практичної конференції* (м. Суми, 15 лютого 2019 року). Суми: ФОП Цьома С.П., 2019. С. 155–158.

Анотація. У статті розглядається теоретичні засади щодо організації арт педагогічного процесу в системі логопедичної роботи з дітьми шкільного віку; теоретичний аналіз можливостей арт педагогіки в контексті розвитку мовленнєвої активності дітей молодшого шкільного віку.

464. Штирхунова І. Корекційно-педагогічна робота у дітей молодшого шкільного віку з ФФНМ із застосуванням ігрової діяльності. *Актуальні проблеми корекційної педагогіки, психології та реабілітації: матеріали III Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції* (з міжнародною участю) (м. Суми, 22 травня 2019 року). Суми: ФОП Цьома С.П., 2019. С. 71–73.

Анотація. У статті розглядається проблема корекції мовлення дошкільників із ФФНМ із застосуванням ігрової діяльності, що сприяє особистісному становленню дошкільників, оптимізації міжособистісних стосунків, відкриває можливості подальшої успішної шкільної інтеграції.

465. Штокало О. В. Створення кнопочової форми, експорт та імпорт об'єктів у середовищі MS Acces 2016. *Інформатика в школі.* 2019. № 6(126). С. 24–27.

Анотація. Під час вивчення вибіркового модуля для учнів 10-11-х класів «Бази даних» за підручником Руденко В.Д. «Інформатика: бази даних (модуль для учнів 10–11 класів, рівень стандарту)», 2019 р., рекомендовано зразки двох практичних робіт для створення кнопочових (модальних) форм, імпорту та експорту об'єктів в Microsoft Access 2016. Одним з найбільш ефективних інструментів використовуваних для організації об'єктів баз даних Access є головна кнопочова форма. На додавання кнопочової форми до бази даних не піде багато часу оскільки компанія Microsoft вбудувала в Access диспетчер кнопочових форм.

466. Шуйська О. А. Art: урок з презентацією. 10 клас. Рівень стандарт. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/131502>.
Анотація. Опубліковано урок англійської мови в 10 класі, рівень стандарт. Презентація вміщує фото відомих художників, їхні роботи, мікродіалог та лексику по темі "Мистецтво", а також вирази та прислів'я про мистецтво.
467. Шуйська О. А. Food: урок з презентацією. 7 клас. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/130442>.
Анотація. Опубліковано урок англійської мови у 7 класі. Дана презентація використовується для підсумкового узагальнюючого уроку перед виконанням контрольного тесту по вивченій темі. Учні повторюють лексику, граматичні структури та стійкі вирази.
468. Шульга Л. М. Військова лексика в романі Є. Положія «Іловайськ». *Актуальні питання філології та методології: збірник статей студентів /за ред. В. В. Герман. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2019. С. 247–254.*
Анотація. У статті на матеріалі роману Є. Положія «Іловайськ» проаналізовано військову термінологію, яка охоплює назви осіб, пов'язаних із військовою справою; назви зброї, військового спорядження і регалій; назви збройних сил, військових одиниць, стратегії або тактики бойових дій та їх наслідки у зв'язку з бойовими діями на Донбасі тощо.
469. Щоголева Є. А. Ключові слова для пошуку: урок. 3 клас. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/konspekt-uroku-3-klas-klyuchovi-slova-dlya-poshuku-124556.html>.
Анотація. Публікація містить розробку конспекту уроку з інформатики для 3 класу з теми "Ключові слова для пошуку". Розробка буде корисною для вчителів початкової школи, які викладають інформатику.
470. Щоголева Є. А. Комп'ютерні мережі: урок. 5 клас. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/kontrolna-robotu-5-klas-komp-yuterni-merezhi-133096.html>.
Анотація. Публікація містить розробку конспекту уроку з інформатики для 5 класу з теми "Комп'ютерні мережі". Розробка буде корисною для вчителів середньої школи, які викладають інформатику.
471. Щоголева Є. А. Пошук інформації в Інтернеті: урок. *На Урок*. 2019. 5 клас. URL: <https://naurok.com.ua/konspekt-uroku-5-klas-poshuk-informaci-v-interneti-128544.html>.
Анотація. Публікація містить розробку конспекту уроку з інформатики для 5 класу з теми "Пошук інформації в Інтернеті". Розробка буде корисною для вчителів середньої школи, які викладають інформатику.
472. Щоголева Є. А. Роль інформації в житті людини: урок. 3 клас. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/konspekt-uroku-3-klas-rol-informaci-v-zhitti-lyudini-126071.html>.
Анотація. Публікація містить розробку конспекту уроку з інформатики для 3 класу з теми "Роль інформації в житті людини". Розробка буде корисною для вчителів початкової школи, які викладають інформатику.
473. Юр'єва Л. ЛФК - один із методів фізичної реабілітації дітей із зоровою депривацією при порушенні постави. *Актуальні проблеми громадського здоров'я: матеріали ІХ Всеукраїнської науково – практичної конференції з міжнародною участю «Освіта і здоров'я» (м. Суми, 2-3 квітня 2019 року). Суми: ФОП Цьома С. П., 2019. С. 156–159.*
Анотація. В тезах наведені форми, засоби лікувальної фізичної культури при порушенні постави для учнів з послабленим зором.
474. Ягупа І. Д. Інтегрований курс «Я досліджую світ». 2 клас. «Зміни»: методичний посібник. Суми: НВВ КЗ СОППО, 2019. 128 с.
Анотація. Збірник містить розробки інтегрованих занять за темою «Зміни» у 2 класі. Зміст відповідає вимогам Типової освітньої програми за редакцією Р.Б. Шияна. Матеріали допоможуть учителям спланувати та провести методично обґрунтований урок, збагатити його творчими знахідками.

475. Ягупа І. Д. Інтегровані заняття у 1 класі. *Початкова школа*. 2019. № 1. С. 19–28.
Анотація. Публікація містить розробки занять інтегрованого курсу «Я досліджую світ» у 1 класі за темою тижня «Зима» за Модельною програмою Р.Б. Шияна.
476. Ягупа І. Д. Інтегровані заняття у 1 класі. *Початкова школа*. 2019. № 2. С. 26–34.
Анотація. Публікація містить розробки занять інтегрованого курсу «Я досліджую світ» у 1 класі за темою тижня «Зима» за Модельною програмою Р.Б. Шияна.
477. Ягупа І. Д. Інтегровані уроки курсу «Я досліджую світ» у 1 класі: навчально-методичний посібник. Частина 1. *Початкове навчання та виховання*. 2019. № 1. 88 с.
Анотація. Посібник містить розробки уроків інтегрованого курсу «Я досліджую світ» у 1 класі Нової української школи. Зміст відповідає вимогам Типової освітньої програми за редакцією Р.Б.Шияна.
478. Ягупа І. Д. Інтегровані уроки курсу «Я досліджую світ» у 1 класі: навчально-методичний посібник. Частина 2. *Початкове навчання та виховання*. 2019. № 2. 79 с.
Анотація. Посібник містить розробки уроків інтегрованого курсу «Я досліджую світ» у 1-му класі Нової української школи. Зміст відповідає вимогам Типової освітньої програми за редакцією Р.Б.Шияна.
479. Ягупа І. Д. Інтегровані уроки курсу «Я досліджую світ» у 1 класі: навчально-методичний посібник. Частина 3. *Початкове навчання та виховання*. 2019. №3. 78 с.
Анотація. Посібник містить розробки уроків інтегрованого курсу «Я досліджую світ» у 1-му класі Нової української школи. Зміст відповідає вимогам Типової освітньої програми за редакцією Р.Б.Шияна.
480. Ягупа І. Д. Інтегровані уроки курсу «Я досліджую світ» у 1 класі: навчально-методичний посібник. Частина 4. *Початкове навчання та виховання*. 2019. № 4. 80 с.
Анотація. Посібник містить розробки уроків інтегрованого курсу «Я досліджую світ» у 1 класі Нової української школи. Зміст відповідає вимогам Типової освітньої програми за редакцією Р.Б. Шияна.
481. Ягупа І. Д. Інтегровані уроки курсу «Я досліджую світ» у 1 класі: навчально-методичний посібник. Частина 5. *Початкове навчання та виховання*. 2019. № 5. 77 с.
Анотація. Посібник містить розробки уроків інтегрованого курсу «Я досліджую світ» у 1-му класі Нової української школи. Зміст відповідає вимогам Типової освітньої програми за редакцією Р.Б.Шияна.
482. Ягупа І. Д. Інтегровані уроки курсу «Я досліджую світ» у 1 класі: навчально-методичний посібник. Частина 6. *Початкове навчання та виховання*. 2019. № 6. 77 с.
Анотація. Посібник містить розробки уроків інтегрованого курсу «Я досліджую світ» у 1-му класі Нової української школи. Зміст відповідає вимогам Типової освітньої програми за редакцією Р.Б. Шияна.
483. Ягупа І. Д. Інтегровані уроки курсу «Я досліджую світ» у 2 класі: навчально-методичний посібник. Частина 1. *Початкове навчання та виховання*. 2019. № 8. 64 с.
Анотація. Посібник містить розробки уроків інтегрованого курсу «Я досліджую світ» у 2 класі, складені відповідно до Державного стандарту початкової освіти та Типової освітньої програми, розробленої під керівництвом Р.Б.Шияна. Розробки побудовані на засадах компетентнісного та діяльнісного підходів, з використанням інноваційних технологій, методів і прийомів навчання.
484. Ягупа І. Д. Інтегровані уроки курсу «Я досліджую світ» у 2 класі: навчально-методичний посібник. Частина 2. *Початкове навчання та виховання*. 2019. № 9. 88 с.
Анотація. Посібник містить розробки уроків інтегрованого курсу «Я досліджую світ» у 2-му класі, складені відповідно до Державного стандарту початкової освіти та Типової освітньої програми, розробленої під керівництвом Р.Б. Шияна. Розробки побудовані на засадах

компетентнісного та діяльнісного підходів, з використанням інноваційних технологій, методів і прийомів навчання.

485. Ягупа І. Д. Інтегровані уроки курсу «Я досліджую світ» у 2 класі. Частина 3: навчально-методичний посібник. Початкове навчання та виховання. 2019. № 10. 70 с.

Анотація. Посібник містить розробки уроків інтегрованого курсу «Я досліджую світ» у 2 класі, складені відповідно до Державного стандарту початкової освіти та Типової освітньої програми, розробленої під керівництвом Р.Б.Шияна. Розробки побудовані на засадах компетентнісного та діяльнісного підходів, з використанням інноваційних технологій, методів і прийомів навчання.

486. Ягупа І. Д. Інтегровані уроки курсу «Я досліджую світ» у 2 класі: навчально-методичний посібник. Частина 4. Початкове навчання та виховання. 2019. № 11. 69 с.

Анотація. Посібник містить розробки уроків інтегрованого курсу «Я досліджую світ» у 2 класі, складені відповідно до Державного стандарту початкової освіти та Типової освітньої програми, розробленої під керівництвом Р.Б.Шияна. Розробки побудовані на засадах компетентнісного та діяльнісного підходів, з використанням інноваційних технологій, методів і прийомів навчання.

487. Ягупа І. Д. Інтегровані уроки курсу «Я досліджую світ» у 2 класі: навчально-методичний посібник. Частина 5. Початкове навчання та виховання. 2019. № 12. 94 с.

Анотація. Посібник містить розробки уроків інтегрованого курсу «Я досліджую світ» у 2-му класі, складені відповідно до Державного стандарту початкової освіти та Типової освітньої програми, розробленої під керівництвом Р.Б.Шияна. Розробки побудовані на засадах компетентнісного та діяльнісного підходів, з використанням інноваційних технологій, методів і прийомів навчання.

488. Ягупа І. Д. Поняття «територія» широке – розкриємо його ми на уроках. *Учитель початкової школи.* 2019. № 9. С. 24–27.

Анотація. Публікація містить методичні рекомендації та конспект заняття «Над берегами Псла-ріки розквітли Суми на віки» за інтегрованою темою «Територія». Автор представляє напрями діяльності, доцільної під час розкриття змісту поняття «територія», на прикладі ознайомлення з рідним містом.

489. Ягупа І. Д. Розробки занять інтегрованого курсу «Я досліджую світ» у 1 класі: Я – актор. Хто створює модний одяг? Розкажіть онуку. 2019. № 10. С. 8–11.

Анотація. Публікація містить розробки занять інтегрованого курсу «Я досліджую світ» у 1 класі за Модельною програмою Р.Б.Шияна.

490. Ягупа І. Д. Формування дослідницьких навичок першокласників на уроках інтегрованого курсу «Я досліджую світ». Початкове навчання та виховання. 2019. № 25-27. С. 21–42.

Анотація. Публікація містить методичні рекомендації щодо особливостей організації освітнього процесу на уроках «Я досліджую світ» та опис орієнтовних дослідів відповідно до тематичних тижнів у 1-му класі НУШ за Типовою освітньою програмою, розробленою під керівництвом Р.Б.Шияна.

491. Ягупа І. Д. Я і моя Батьківщина: розробки занять до інтегрованого тижня. *Розкажіть онуку.* 2019. № 9. С. 3–7.

Анотація. Публікація містить розробки занять інтегрованого курсу «Я досліджую світ» у 1 класі за темою тижня «Я і моя Батьківщина» за Модельною програмою Р.Б. Шияна.

492. Яременко Ю. Розвиток екологічної компетентності в учнів із порушенням зору шляхом дослідження природи рідного краю. *Корекційна та інклюзивна освіта очима молодих науковців: збірник наукових праць за матеріалами VI Міжнародної науково-практичної конференції студентів, аспірантів та молодих учених(м. Суми, 20 березня 2019 року).* Вип. 7 у 2-х томах. Т. 2. Суми: СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2019. С. 195–199.

Анотація. У статті розглядається необхідність формування екологічної компетентності в учнів початкових класів із порушенням зору шляхом дослідження природи рідного краю. На основі узагальнення наукових джерел та власного досвіду запропоновано форми й методи виховної роботи.

493. Яценко Л. В. Складання і розв'язування задач на пропорційне ділення. Розв'язування рівнянь та нерівностей: конспект уроку. 4 клас. *Всеосвіта*. 2019. URL: <http://vseosvita.ua/library/konspekt-uroku-matematiki-dla-4-klasu-123189.html>.

Анотація. Конспект уроку містить усний рахунок, роботу з картками; розкрито методику роботи над задачами на пропорційне ділення. Розробка буде корисною як для вчителів початкових класів, так і для студентів педагогічних коледжів та університетів.

СУМСЬКА ОБЛАСНА ГІМНАЗІЯ-ІНТЕРНАТ ДЛЯ ТАЛАНОВИТИХ ТА ТВОРЧО ОБДАРОВАНИХ ДІТЕЙ

1. Драновська С. В. Розвиток громадянської компетентності педагогів в умовах післядипломної педагогічної освіти. *Сучасний вимір та стратегії розвитку особистісно-професійної компетентності педагога*: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції / За заг. ред. Ю.О. Нікітін, С.М. Грицай, А.В. Вознюк, С.В. Драновська, О.М. Кириченко (м. Київ, 15 березня 2019 року). Суми: НВВ КЗ СОШПО, 2019. С.78–81.

Анотація. В статті проаналізовано виклики, що пов'язані з формуванням активного та відповідального громадянина з високим почуттям власної гідності, стійкою громадянською позицією, готовністю до виконання громадянських обов'язків, потребують комплексного підходу до вирішення поставлених завдань в умовах модернізації вітчизняної системи освіти.

2. Кириченко О. М. Створення освітнього середовища як фактору розвитку особистості. *Сучасний вимір та стратегії розвитку особистісно-професійної компетентності педагога*: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції/За заг. ред. Ю.О. Нікітін, С.М. Грицай, А.В. Вознюк, С.В. Драновська, О.М. Кириченко (м. Київ, 15 березня 2019 року). Суми: НВВ КЗ СОШПО, 2019. С. 108–111.

Анотація. В статті проаналізовано провідні тенденції освіти, що пов'язані з ідеєю створення умов для розвитку особистості. Потреба в самореалізації – одна з провідних потреб особистості, що є внутрішнім стимулом людської діяльності. Створення освітнього середовища для розвитку особистості, здатної до такого типу самореалізації - основне завдання сучасної школи.

3. Кириченко О. М. Здоров'язберігаюче освітнє середовище як елемент роботи по збереженню і зміцненню здоров'я здобувачів освіти. *Формування в закладі освіти компетентності екологічної грамотності та здорового життя*: матеріали III Всеукраїнської науково-педагогічної Інтернет-конференції / за заг. ред.: В.М. Успенська (м. Суми, 20 листопада 2019 року). Суми: НВВ КЗ СОШПО, 2019. С. 126–132.

Анотація. У статті проведено теоретичний аналіз основних складників здоров'язберігаючих технологій, що є складовими організації освітнього процесу в закладах освіти, визначено поняття «здоров'язберігаючі освітні технології».

4. Кириченко О. М. Впровадження інноваційних освітніх технологій, експериментів та проєктів у Сумській області. *Перспективні освітні технології у формуванні та діяльності сучасних закладів освіти*: матеріали обласного науково-методичного семінару (м. Суми, 11 квітня 2019 року). Суми: НВВ КЗ СОШПО, 2019. С. 19–22.

Анотація. У статті розриті основні завдання розвитку експериментальної роботи в освітньому просторі Сумської області, а саме: удосконалення процесу трансформування наукових ідей в практику роботи закладів освіти, пошук шляхів підвищення якості безперервного навчання педагогічних працівників, розвиток їх професійної майстерності, формування навичок експериментальної роботи.

Інноваційна діяльність педагогів стає на сьогоднішній день основним напрямом реалізації модернізаційних реформ в освіті й одним із суттєвих напрямів переходу до моделі інноваційного розвитку України в цілому.

5. Панасюра Г. С. Проблема визначення структури дослідницької компетентності вчителя природничих дисциплін. *Четверті Сумські наукові географічні читання: збірник матеріалів* (м. Суми, 11-13 жовтня 2019 року). Суми: СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2019. Електр. текст. дані. 1 електр. опт. диск (CD-R). С. 213–216.

Анотація. Публікація містить аналіз проблеми визначення структури дослідницької компетентності вчителя природничих дисциплін.

6. Песоцька І. О. Сучасні освітні виклики, нові професійні ролі й завдання керівників закладів освіти в умовах реалізації компетентно орієнтованої освіти. *Сучасний вимір та стратегії розвитку особистісно-професійної компетентності педагога: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції* / За заг. ред. Ю.О.Нікітін, С.М.Грицай, А.В.Вознюк, С.В.Драновська, О.М.Кириченко (м. Київ, 15 березня 2019 року). Суми: НВВ КЗ СОППО, 2019. С. 184–186.

Анотація. Статтю присвячено проблемі вдосконалення професійної компетентності керівників закладів освіти; висвітлено стратегічні напрями та завдання щодо удосконалення управління системою освіти України безпосереднім керівником сучасного закладу освіти – творчої особистості, носія інноваційних процесів, психолога, лідера – на основі світових освітніх традицій.

7. Пугач А. С., Корнус О. Г. Методичні аспекти використання тест-карток на уроках географії. *Четверті Сумські наукові географічні читання: збірник матеріалів Всеукраїнської наукової конференції* (м. Суми, 11-13 жовтня 2019 року) /упорядник: А.О.Корнус. Суми: СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2019. С. 77–80.

Анотація. У статті описано результати дослідження, згідно яких запропонована методика використання тест-карток на уроках географії дає можливість реалізувати особистісно-орієнтований підхід до навчання, а саме учні вчать аналізувати, вибирати головне, самостійно знаходити прогалини у своїх знаннях. Вищезазначена методика з використанням тест-карток сприяє більш високому рівню засвоєння вивченої теми та характеризується підвищеною зацікавленістю здобувачів освіти, як до окремої теми так і до предмета в цілому.

8. Рогач Д. О. Теоретичне висвітлення проблеми державотворення на прикладі утворення держави у східних слов'ян. Матеріали IV Міжнародної наукової конференції. (м. Суми, 28-29 листопада 2019 року). Суми: СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2019. Ч. I. С. 82–83.

Анотація. У статті висвітлено проблему державотворення, з'ясовано, що державотворчий наратив реалізується крізь призму проблем освіти, економіки, політики тощо. Окреслено проблемно-тематичні домінанти державотворення.

9. Розуменко А. О., Розуменко А. М. Індивідуальні завдання професійного спрямування у курсі теорії ймовірностей при підготовці майбутніх учителів математики. *Проблеми математичної освіти: матеріали міжнародної науково-методичної конференції (ПМО – 2019)* (м. Черкаси, 11–12 квітня 2019 року). Черкаси: ФОП Гордієнко Є.І., 2019. С. 176–178.

Анотація. У статті зроблено висновок про те, що фахове спрямування курсу теорії ймовірностей може бути реалізовано при виконанні спеціальних індивідуальних завдань.

10. Розуменко А. О., Розуменко А. М. Фахове спрямування курсу «Філософські проблеми математики» у процесі підготовки майбутніх учителів математики. *Фізико-математична освіта*. 2019. Вип. 2(20). Ч. 2. С. 36–41.

Анотація. У статті розглянуто проблему покращення якості підготовки майбутнього вчителя математики, зокрема пошуку шляхів підвищення мотивації випускників математичних спеціальностей вищих навчальних закладів освіти працювати за фахом.

11. Розуменко А. О., Розуменко А. М. Фахове спрямування курсу «Філософські проблеми математики» у процесі підготовки майбутніх учителів математики. *Особистісно орієнтоване навчання математики: сьогодні і перспективи: матеріали V Всеукраїнської науково-практичної конференції* (м. Полтава, 19-20 листопада 2019 року). Полтава: Астроя, 2019. С. 40–41.

Анотація. В статті обґрунтовано необхідність спеціальної роботи викладача, як у розробці змісту відповідного навчального матеріалу, так і в методиці його викладання, при реалізації фахового спрямування курсу «Філософські проблеми математики» у процесі підготовки майбутніх учителів математики.

12. Розуменко А. О., Розуменко А. М. Формування технологічних умінь майбутніх учителів математики в умовах реалізації компетентнісного підходу. *Наукова діяльність як шлях формування професійних компетентностей майбутнього фахівця (НПК-2019): матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції (05-06 грудня 2019 року)*. Суми, 2019. С. 39–40.

Анотація. У статті проаналізовано місце технологічних умінь в системі професійних компетентностей майбутніх учителів математики та запропоновано загальну структуру комплексного завдання з курсу методики навчання математики, спрямованого на їх формування.

13. Розуменко А. О., Розуменко А. М. Формування у майбутніх учителів математики вмінь доводити теореми математики. *Фізико-математична освіта*. 2019. Вип. 3(21). С. 121–126.

Анотація. У статті розглянуто проблему підготовки майбутніх учителів математики, яка на сучасному етапі розвитку освіти набуває все більшої актуальності. Вчитель математики має забезпечити не тільки формування загальних математичних компетентностей, але й розвиток критичного мислення учнів, вмінь аналізувати, узагальнювати, робити логічні висновки. Тому однією з технологічних складових фахової підготовки майбутнього вчителя математики є вміння доводити теореми. Аналіз сучасних досліджень та власний досвід роботи свідчать про те, що рівень сформованості вмінь доводити математичні твердження у студентів математичних спеціальностей педагогічних університетів є недостатнім для їх майбутньої професійної діяльності.

14. Чикало В. І. Робототехніка як один із напрямків STEM-освіти. *Позашкільна освіта: стратегія, перспективи розвитку, сучасні практики: матеріали II обласної науково-практичної Інтернет-конференції (м. Суми, 05 березня 2019 року)* / За заг. ред. Л.В. Тихенко, С.О. Сьоми. Суми: КЗ СОР – ОЦПО та РТМ, 2019. С. 111–114.

Анотація. У статті обґрунтовано доцільність впровадження та розвитку робототехніки в освітніх закладах як одного з напрямків STEM-освіти. Виховною метою впровадження робототехніки є сприяння формуванню і розвитку навичок науково-дослідної та інженерної діяльності, ранньому професійному самовизначенню та усвідомленню професійного вибору підростаючим поколінням, що допомагає популяризувати інженерні професії, які є досить затребуваними на сучасному ринку праці.

15. Шевченко Г. Є. Діяльнісна профорієнтація як один із шляхів формування мотивації учнів старшої школи до професійного навчання за педагогічним фахом. *Сучасний вимір та стратегії розвитку особистісно-професійної компетентності педагога: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції* / За заг. ред. Ю.О. Нікітін, С.М. Грицай, А.В. Вознюк, С.В. Драновська, О.М. Кириченко (м. Київ, 15 березня 2019 року). Суми: НВВ КЗ СОПППО, 2019. С. 260–263.

Анотація. В статті обґрунтовано доцільність діяльнісної профорієнтації як одного з шляхів формування мотивації учнів старшої школи до професійного навчання за педагогічним фахом. Визначено актуальність розробки комплексної програми з педагогічної профорієнтації в школі з метою підготовки мотивованих абітурієнтів педагогічних вищих навчальних закладів.

16. Юхно Н. І. Інноваційні підходи до формування та розвитку самоосвітньої компетенції педагогічних працівників. *Сучасний вимір та стратегії розвитку особистісно-професійної компетентності педагога: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції* / За заг. ред. Ю.О. Нікітін, С.М. Грицай, А.В. Вознюк, С.В. Драновська, О.М. Кириченко (м. Київ, 15 березня 2019 року). Суми: НВВ КЗ СОПППО, 2019. С. 270–273.

Анотація. В статті проаналізовано інноваційні підходи до формування та розвитку професійної компетентності педагогічних працівників; охоплено питання навчально-методичного, інформаційного, організаційного, психологічного забезпечення педагогічної компетентності.

М. ГЛУХІВ

1. Антонова Л. Ф. Г.Г. Маркес. «Стариган із крилами». Схрещення західноєвропейської модерністської традиції з національним міфологічним баченням в оповіданні. Поняття про «магічний реалізм»: урок із зарубіжної літератури. 11 клас. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/urok-ggmarkes-starigan-iz-krilami-shresenna-zahidnoevropejskoi-modernistskoi-tradicii-z-nacionalnim-mifologichnim-bacennam-v-opovidanni-ponatta-pro-mag-184272.html>.

Анотація. Презентація містить матеріали, що можуть бути використані на уроках позакласного читання зарубіжної літератури в 11 класі під час вивчення латиноамериканської літератури II пол. XX ст. Елементи компаративного аналізу різних творів та видів мистецтва можуть застосовуватися для бесід на виховних годинах та дискусій на уроках "Людина і світ".

2. Антонова Л. Ф. Орфографическая разминка «Безударные гласные»: урок з російської мови. 5-6 клас. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/orfograficeskaa-razminka-bezudarnye-glasnye-184261.html>.

Анотація. Документ допоможе при повторі правил написання ненаголошених голосних у коренях слів та сприятиме розвитку навичок грамотного письма. За допомогою цього диктанту учні 6 класу зможуть повторити тему «Безударные гласные в корне слова». Віршована форма допоможе легше запам'ятати приклади застосування даного правила.

3. Білевщук Н. М. Гумористичні вірші Грицька Бойка «Як невдаха виступав», «Сашко», «Веселинки». Урок з українського читання. 3 клас. *Методична скарбничка педагога: збірник. / за заг. ред. доцента Н. В. Мордовцевої. Старобільськ, 2019. 94 с.*

Анотація. До збірника увійшли розробки занять вихователів дошкільних і позашкільних освітніх закладів, розробки уроків учителів загальноосвітніх шкіл і викладачів ЗВО. Для вихователів, учителів, викладачів, студентів, широкого кола читачів.

4. Білогур Т. В. Правопис префіксів з-, с-: урок української мови. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/urok-z-ukrainskoi-movi-na-temu-pravopis-prefiksiv-x-s-191542.html>.

Анотація. Публікація містить розробку конспекту уроку з української мови у 3 класі з теми: «Правопис префіксів –з, -с».

Розробка буде корисною для вчителя початкових класів бо містить різні види творчих та ігрових завдань, які допоможуть оптимізувати роботу на уроці, розвивати навички учнів зв'язного висловлювання своєї думки, вміння аналізувати і узагальнювати матеріал. Виховною метою проведення уроку є любов до мови, до навчання, дисциплінованість.

5. Білогур Т. В. Сценарій свята «Прощавай, Букваріку»: виховний захід. 1 клас. *Шкільний портал*. 2019. URL: <http://testportal.ucoz.com/load/vikhovnizakhodi/scenarij-svjata-pr-oshhavaj-bukvariku-1-klas-vikhovnij-zakhid/6-1-0-1195>, *Всеосвіта*. URL: <https://vseosvita.ua/library/scenarij-svata-prsavaj-bukvariku-191537.html>.

Анотація. Публікація містить розробку сценарія свята в 1 класі «Прощавай, Букваріку» за мотивами казки «Царівна-Несміяна». Матеріал розроблений з урахуванням вікових особливостей учнів-першокласників, допомагає створити теплу невимушену атмосферу, подарувати дітям чудове дозвілля, краще розкрити творчий потенціал, сприяє формуванню й розвитку дружніх взаємин між учнями. Формує інтерес до читання, розвиває акторські здібності, уяву, вміння фантазувати. Виховує любов до книги, дружні стосунки, родинні почуття.

6. Бокова І. А. Good Morning, Miss Dove: завдання до тексту домашнього читання. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/zavdannya-do-tekstu-domashnogo-chitannya-good-morning-miss-dove-127961.html>.

Анотація. Матеріали до тексту домашнього читання, що міститься в підручнику О.Карпюк для 8 класу " Good Morning, Miss Dove " допоможуть учителю перевірити, як діти зрозуміли прочитаний вдома текст. Матеріали складаються з завдань різного рівня, та дають змогу перевірити як засвоєння учнями лексичного матеріалу так і зрозуміння змісту тексту.

7. Бокова І. А. Make up your Mind: тематична контрольна робота. 11 клас. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/tematichna-kontrolna-robota-dlya-11-klasu-make-up-your-mind-127935.html>.

Анотація. Тематична контрольна робота для 11 класу за підручником Карпюк О. "Make up your Mind" призначена для перевірки рівня засвоєння учнями теми та містить завдання різного рівня складності від перевірки рівня володіння учніми лексикою, до написання власного висловлювання.

8. Бокова І. А. Nellie Bly: завдання до тексту домашнього читання. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/zavdannya-do-tekstu-domashnogo-chitannya-nellie-bly-127966.html>.

Анотація. Матеріали до тексту домашнього читання "Nellie Bly" допоможуть учителю перевірити, як діти зрозуміли прочитаний вдома текст.

9. Бокова І. А. The Biography of Agatha Christie: завдання до тексту домашнього читання. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/zavdannya-do-tekstu-domashnogo-chitannya-127956.html>.
Анотація. Матеріали до тексту домашнього читання, що міститься в підручнику О.Карп'юк для 8 класу "The Biography of Agatha Christie" допоможуть учителю перевірити, як діти зрозуміли прочитаний вдома текст. Матеріали складаються з завдань різного рівня, та дають змогу перевірити як засвоєння учнями лексичного матеріалу так і зрозуміння змісту тексту.
10. Бокова І. А. Семестрова контрольна робота з письма за I семестр для 6 класу за підручником Карпюк О. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/semestrova-kontrolna-robota-z-pisma-127971.html>.
Анотація. Публікація містить розробку семестрової контрольної роботи з письма за I семестр для 6 класу за підручником О. Карпюк. Контрольна робота складається з завдань різного рівня складності.
11. Бороденко К. О., Громак Н. В. Захоплюючий світ літератури. *Наукова Україна: збірник статей V Всеукраїнської наукової конференції студентів (м. Дніпро, 27-28 травня 2019 року)*. Дніпро: ТОВ «Акцент ПП», 2019. С. 447–452.
Анотація. У розділі «Золоте перо» розміщено творчі роботи Бороденка Кіріла. Вірші юного автора наповнені глибоким змістом і сильними враженнями. Він висловлює своє ставлення до вчинків персонажів, подій, спонукає задуматися над своєю поведінкою, закликає творити добро.
12. Бурчак С. О., Самощенко Л. А. Засоби розвитку креативного мислення особистості. *Актуальні питання педагогіки та психології: наукові дискусії: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Харків, 11-12 жовтня 2019 року)*. Харків, 2019. С. 8–11.
Анотація. У статті наведені практичні прийоми розвитку творчого, логічного мислення учнів на уроках математики, які забезпечують обґрунтоване поєднання традиційних і активних методів навчання.
13. Васильєва А. А., Громак Н. В. Вистави для дітей. *Наукова Україна: збірник статей V Всеукраїнської наукової конференції студентів (м. Дніпро, 27-28 травня 2019 року)*. Дніпро: ТОВ «Акцент ПП», 2019. С. 452–456.
Анотація. У розділі «Золоте перо» розміщено лялькові вистави для молодших школярів Васильєвої Анастасії. Це дебют автора в жанрі драматургії. Дія вистав відбувається в лісовій школі, де головний герой, який не любить відвідувати школу, але завдяки своїм друзям розуміє, що вчитися – це класно.
14. Васіна О. М. Дидактичні ігри з природознавства для учнів початкових класів. *Маю честь Україні служити @ Виховання чарівності й елегантності: збірка виховних заходів / укл.: Стрельцова В.В. Суми: ТОВ «Видавничо-поліграфічне підприємство «Фабрика друку», 2019. С. 81–87.*
Анотація. Стаття містить розробку уроків та ігор, які сприяють всебічному розвитку дітей, розвивають творчу особистість, сприяють розвитку пізнавальних інтересів, розумових процесів.
15. Васіна О. М. Хоровод весняних квітів: виховний захід. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/86601>.
Анотація. Публікація містить розробку виховного заходу з родинно-сімейного виховання про чудодійні обереги нашого життя - квіти, про глибокі почуття любові до маминої пісні, рідного краю, батьків, свого роду; сприяє розвитку творчих здібностей дітей, бажання примножувати родинні традиції, берегти свою національну культуру.
16. Веліжаніна Т. О. «Прислівник. Ступені порівняння прислівників. Правопис»: хмаринка слів. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/tema-prislivnik-stupeni-porivnanna-ppislivnikov-pravopis-186016.html>.
Анотація. Матеріал використовується на етапі уроку «Актуалізація опорних знань». За допомогою хмаринки слів діти складають зв'язну розповідь про прислівник, ступені порівняння прислівників, написання -и, -і в кінці прислівників.

17. Волинко Т. В. Математична гра «квітчел». Урок з математики. *Методична скарбничка педагога: збірник / за заг. ред. доцента Н. В. Мордовцевої*. Старобільськ: 2019, 98 с.
Анотація. До збірника увійшли розробки занять вихователів дошкільних і позашкільних освітніх закладів, розробки уроків учителів загальноосвітніх шкіл і викладачів ЗВО. Для вихователів, учителів, викладачів, студентів, широкого кола читачів.
18. Гаврильчук Н. М. Закріплення знань про свійських тварин: урок. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/141330>.
Анотація. Розробка уроку містить в собі цікаві види роботи (ігри, складання пазлів, тести). Робота в групах, в парах, використання технічних засобів навчання (перегляд відео, слухання звуків природи, показ презентації).
19. Галецька Т. В. У світі прекрасного: година спілкування. *Маю честь Україні служити @ Виховання чарівності й елегантності: збірка виховних заходів / укл.: Стрельцова В.В.* Суми: ТОВ «Видавничо-поліграфічне підприємство «Фабрика друку», 2019. С. 41–48.
Анотація. Опубліковано годину спілкування, що містить різні види творчих завдань. Захід ґрунтується на VI групах учнів, які мають різні завдання для зрозуміння значимості та актуальності прекрасного у світі. Метою години спілкування є виховання високих моральних якостей, почуття доброти, чуйності, милосердя, поваги до своїх батьків, старших людей, яка дасть поштовх дітям до створення прекрасного навколо себе власноруч.
20. Гапонько Т. М. Фаховий тренінг. Партнерські стосунки – запорука успіху. Тренінг для вчителів та батьків. *Початкове навчання та виховання*. 2019. Березень. С. 27–28.
*Анотація. Фаховий тренінг спрямований організацію партнерських взаємин між учнем, учителем та батьками. Створення проблемних ситуацій, пошуки ефективних рішень у співпраці є актуальним і необхідним на даному етапі становлення освітнього середовища.
Дана робота стане в нагоді вчителям, вихователям для проведення тренінгів, батьківських зборів.*
21. Голайбо П. Д., Громак Н. В. Здійсняться всі бажання – ти тільки загадай. *Наукова Україна: матеріали V Всеукраїнської наукової конференції студентів (м. Дніпро, 27-28 травня 2019 року)*. Дніпро: ТОВ «Акцент ПП», 2019. С. 456–460.
Анотація. У розділі «Золоте перо» розміщено творчі роботи Голайбо Поліни. Вірші дівчинки – це її бачення різноманітного світу: України, рідного міста, природи, літератури. Юна поетеса не тільки пише на ці теми, а висловлює своє ставлення до подій, явищ, вчинків.
22. Гололобова С. А. Шкідливі звички - загроза здоровій сім'ї: виховна година. *Маю честь Україні служити @ Виховання чарівності і елегантності: збірка виховних заходів / укл.: Стрельцова В.В.* Суми: ТОВ «Видавничо-поліграфічне підприємство «Фабрика друку», 2019. С. 10–12.
Анотація. Публікація містить методичну розробку виховного заходу з превентивного виховання. Даний матеріал доцільно використовувати у виховній роботі з учнями середніх класів.
23. Горенко Н. О. Формування життєвої компетентності молодших школярів через вдосконалення навичок здорового способу життя. Виховний захід «Крок за кроком до Олімпу». *Методична скарбничка педагога*. Старобільськ, 2019. С. 210–221.
Анотація. У статті наголошується на тому, що головна складова робота вихователя по даному напрямку (формування здорового способу життя) – навчити школярів змалечку звертати увагу на своє здоров'я, піклуватися про нього. Здоров'я дитини в значній мірі залежить не лише від родинного оточення, а й від педагога, від його педагогічної майстерності, тобто, знання, уміння привести в рух навчально-виховний процес.
24. Гричаник Н. І. Репрезентація проблеми аналізу епічного твору в підручниках та посібниках із методики викладання зарубіжної літератури для закладів вищої освіти. *ADVANCES OF SCIENCE: Proceedings of articles the international scientific conference. Czech Republic, Karlovy Vary* –

Ukraine, Kyiv, 17 May 2019 [Electronic resource] / Editors prof. L.N. Katjuhin, I.A. Salov, I.S. Danilova, N.S. Burina. Czech Republic, Karlovy Vary: Skleněný Můstek – Ukraine, Kyiv: MCNIP, 2019. С. 322–333.

Анотація. У статті проаналізовано основні навчальні видання, за допомогою яких у вищих педагогічних закладах освіти здійснюється фахова підготовка майбутніх учителів-словесників з методики літератури.

25. Гричаник Н. І. Шкільний аналіз художнього твору: методична парадигма. Парадигматичні аспекти й дилеми розвитку науки та освіти: монографія / за ред.: Я. Гжесяк, І. Зимомря, В. Ільницький. Конін. Ужгород – Мелітополь – Херсон – Кривий Ріг: Посвіт, 2019. С. 36–46.

Анотація. У статті подано ретроспективний аналіз наукових надбань учених-методистів щодо проблеми шкільного аналізу художнього твору. Окреслено зміст понять «літературознавчий аналіз» і «шкільний аналіз», виокремлено їхні істотні відмінності.

26. Гричаник Н.І. Федір Достоєвський (1821–1881). Життєвий і творчий шлях письменника. Творчість Достоєвського як одна з вершин російської і всесвітньої літератури. Філософські, етичні й естетичні погляди письменника та їхнє втілення в художніх творах. *Методична скарбничка педагога.* Старобільськ, 2019. С. 138–145.

Анотація. Опубліковано план-конспект уроку вивчення біографії письменника із зарубіжної літератури в 10 класі. Репрезентовано цікаві методичні прийоми, види і форми навчальної діяльності: дослідницька робота в групах, колективне складання узагальнювальної таблиці, робота з цитатною доріжкою, розв'язання проблемних ситуацій, використання різних видів бесід.

27. Громак Н. В. Інтерактивні вправи як засіб розвитку комунікативної компетентності учнів (на матеріалі творчості письменників рідного краю): методична розробка. *Всеосвіта.* 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/interaktivni-vpravi-ak-zasib-rozvitku-komunikativnoi-kompetentnosti-ucniv-na-materiali-tvorcosti-pismennikov-ridnogo-krau-106778.html>.

Анотація. У статті наведено приклади інтерактивних вправ як засобу розвитку комунікативної компетентності учнів (на матеріалі творчості письменників рідного краю), проаналізовано можливості використання та способи проведення на різних етапах уроку української мови. Визначено дидактичний аспект інтерактивних прийомів, методів і технологій, обрано оптимальні форми навчання для їх реалізації в шкільній практиці. Проаналізовано здобутки інтерактивного навчання згідно з сучасними перспективами розвитку лінгвістики та лінгводидактики. Обґрунтовано міжпредметні зв'язки української мови і літератури на прикладі інтерактивних вправ, їх використання з метою формування комунікативної компетентності і виховання почуття національної свідомості учнів.

28. Громак П. Ю., Громак Н. В. Крапелька добра. *Наукова Україна:* матеріали V Всеукраїнської наукової конференції студентів (м. Дніпро, 27-28 травня 2019 року). Дніпро: ТОВ «Акцент ПП», 2019. С. 461–465.

Анотація. У розділі «Золоте перо» розміщено творчі роботи Громак Поліни, яка пише про різні пори року, улюблені свята, рідне місто, свою родину, милосердя та доброту та робить перші впевнені кроки у світ поезії.

29. Дерпа Г. І. Чотири методи розвитку критичного мислення в початковій школі. *Формування критичного мислення в процесі освітньої діяльності в контексті Концепції «Нова українська школа»:* матеріали регіонального науково-практичного семінару (м. Глухів, 14 листопада 2019 року). Глухів, 2019. С. 17.

Анотація. У статті розглянуто чотири методи розвитку критичного мислення в початковій школі, наведено приклади застосування методів та прийомів технологій розвитку критичного мислення, описано мету кожного методу, послідовні дії вчителя та учнів, окреслено очікувані результати навчання після застосування певного методу.

30. Зверинська І. М. Конструювання як компонент STREAM – освіти у практиці роботи з дітьми дошкільного віку. *Тенденції розвитку психології та педагогіки:* матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 01-02 листопада 2019 року). Київ: ГО «Київська наукова організація педагогіки та психології», 2019. Ч. 2. С. 70–73.

Анотація. У статті розкриті завдання, які необхідно вирішувати педагогам, щодо STREAM-освіти дошкільників, для розвитку інтересу до технічних дисциплін.

31. Зуєва М. В. Зоря не сузір'я: сценарій випускного свята. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/scenariy-vipusknogo-svyata-zoryane-suzir-ya-2019-115407.html>.

Анотація. Публікація містить сценарій випускового вечора для ІІ класу. Розробка буде корисною як для вчителя, вихователя, так і для учнів. Супроводжується мультимедійною презентацією.

32. Зуєва М. В. Щастя. Як його досягти?: виховний захід. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/schastya-yak-yogo-dosyagti-115414.html>.

Анотація. Публікація містить розробку виховного заходу на тему "Щастя. Як його досягти?". Стане в нагоді класним керівникам та вихователям при проведенні виховних годин у старших класах. Супроводжується мультимедійною презентацією.

33. Кабанова Н.П. Проектна діяльність учнів початкових класів як реалізація компетентнісного підходу у рамках становлення Нової української школи. *Маю честь Україні служити @ Виховання чарівності й елегантності: збірка виховних заходів / укл. Стрельцова В. В. Суми: ТОВ «Видавничо-поліграфічне підприємство «Фабрика друку», 2019. 112 с.*

Анотація. Дана стаття буде корисною для вчителів та вихователів, які працюють у початкових класах. Світ постійно змінюється, даючи дедалі більше можливостей застосовувати нові методи та підходи в навчанні, аби школярі були якомога краще підготовлені до реального життя. Проектне навчання – метод, ефективність якого підтверджена світовою практикою.

34. Кабанова Н. П. Інтелектуальна гра «Розумники»: виховний захід. *Вихователю ГПД усе для роботи*. 2019. № 5.С. 16–18.

Анотація. Розробка виховного заходу буде корисною для вчителів, вихователів, які прагнуть розвивати у дітей інтелектуальні здібності, логічне мислення, творчу уяву, пізнавальний інтерес.

35. Кабанова Н. П. Конкурс «Школярочка - паняночка – 2019»: конкурсна програма. *Вихователю ГПД усе для роботи*. 2019. № 5.С. 28–31.

Анотація. Конкурсна програма рекомендована для дівчаток початкової школи, що сприятиме розвитку особистості панянок, які адаптуються до нових умов, розкриттю творчого потенціалу кожної дитини.

36. Кабанова Н. П. Писанка мальована: виховний захід. *Вихователю ГПД усе для роботи*. 2019. № 3.С. 31–33.

Анотація. Публікація містить розробку виховного заходу для учнів 2-3 класів, метою якого є узагальнити знання дітей про писанки як вид декоративно-прикладного мистецтва; розширити та поглибити знання учнів про народну символіку, історію писанкарства; розвивати творчі здібності дітей.

37. Кабанова Н. П. Подорож до острова Щастя: виховний захід. *Вихователю ГПД усе для роботи*. 2019. № 6.С. 18–21.

Анотація. Даний виховний захід сприятиме формуванню у дітей почуття доброти, поваги до людей; допоможе дітям усвідомити, що чуйного, доброзичливого ставлення потребують не тільки рідні, але й усі люди; спонукає учнів самим робити добро, не чекати на винагороду.

38. Каганцова Т. М. Використання технології STEM-освіти при організації дослідницької діяльності учнів в закладах позашкільної освіти. *Альманах «QN»: збірник наукових праць студентів І Всеукраїнської студентської науково-практичної інтернет-конференції «Студентський науковий вимір проблем природничо-математичної освіти в контексті інтеграції України до єдиного європейського і світового освітнього простору»*. Суми: Видавничий дім «Ельдорадо», 2019. Вип. 9. С. 150–154.

Анотація. У статті розкрито суть поняття STEM-освіти та її вивчення вітчизняними та зарубіжними науковцями. Розглянуто аспекти реалізації елементів STEM-освіти в освітній процес

позашкільного закладу. Підкреслено важливість професійного розвитку педагогів-позашкільників щодо впровадження інноваційних методів навчання.

39. Каганцова Т. М. Вимоги до професіоналізму педагога позашкільного закладу. *Розвиток професіоналізму сучасного педагога в постнекласній парадигмі: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції* (м. Черкаси, 9-10 квітня 2019 року). Черкаси: Гордієнко Є.І., 2019. С. 110–112.

Анотація. В статті наголошено, що особистісні якості педагога ЗПО повинні відповідати вимогам цієї професії безвідносно до соціальних умов, суспільних формацій, навчального закладу та відповідного напрямку роботи в ньому. Сам педагог має бути творчою особистістю. Кожен учитель – це педагог-дослідник, він повинен отримати належну креативну, дослідницьку підготовку та ін.

40. Каганцова Т. М. Стан розвитку професійної майстерності керівників гуртків фізико-математичного напрямку ЗПО у системі позашкільної освіти. *Педагогіка та психологія: сучасний стан розвитку наукових досліджень та перспективи: матеріали міжнародної науково-практичної конференції* (м. Запоріжжя, 15-16 листопада 2019 року). Запоріжжя, 2019. С. 19–23.

Анотація. В статті йдеться мова, що з метою підвищення якості освітнього процесу, педагогічної майстерності, виявлення кращого педагогічного досвіду, створення умов для самореалізації, педагоги ЗПО проходять курси підвищення кваліфікації. Однією з форм оцінки професійної майстерності педагога позашкільного закладу є атестація, необхідною умовою якою є проходження курсів підвищення кваліфікації.

41. Каганцова Т. М. Упровадження елементів STEM-освіти в освітній процес Глухівського міського центру позашкільної освіти. *Позашкільна освіта: стратегія, перспективи розвитку, сучасні практики: матеріали II Обласної науково-практичної інтернет-конференції* (м. Суми, 05 березня 2019 року) / За заг. ред. Л.В. Тихенко, С.О. Сьоми- Суми: КЗ СОР – ОЦПО та РТМ, 2019. С. 114–119.

Анотація. У статті розкрито суть поняття STEM-освіти та її вивчення вітчизняними та зарубіжними науковцями. Розглянуто аспекти реалізації елементів STEM-освіти в освітній процес позашкільного закладу. Підкреслено важливість професійного розвитку педагогів-позашкільників щодо впровадження інноваційних методів навчання.

42. Кадикова Наталія. Метод проектів у навчанні англійської мови. *Практикум з герменевтивного аналізу та інтерпретації художнього тексту: навчально-методичний посібник* / уклад.: Оксана Скоробагата, Наталія Кадикова, 2019. Суми. Винниченко М.Д. С. 143–146.

Анотація. У статті розглянуто методи проектів як один з сучасних методів навчання англійської мови, спрямований на стимулювання інтересу до вивчення мови та вдосконалення навичок та знань учнів за допомогою проектних робіт. Визначено роль вчителя у процесі організації проектної роботи учнів. значну увагу приділено етапам та видам робіт під час підготовки проектів.

43. Карпицька О. В. Необхідність запровадження курсу «Сталий розвиток для першачків НУШ. Природнича освіта і наука для сталого розвитку України: проблеми і перспективи: матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю

 (м. Глухів, 10-11 жовтня 2019 року). Глухів, 2019. С. 18.

Анотація. У публікації представлена інформація про курс «Сталий розвиток для першачків НУШ», розкрито перспективи її запровадження, описані практичні методики і заходи природничого направлення, які вже реалізуються у I класі Нової української школи.

44. Квасова І. М. Впровадження сучасних підходів у роботі закладу дошкільної освіти з батьками. *Психолого-педагогічний пошук: зб. наукових праць студентів факультету дошкільної освіти.* / за ред. О. І. Курка. Глухів: ГНПУ ім. О. Довженка, 2019. Вип. 5. С. 51–56.

Анотація. У статті представлено досвід роботи закладу дошкільної освіти щодо зміни підходу до взаємодії з батьками на засадах партнерства. Звертається увага на сучасні інтерактивні форми взаємодії, що мотивують родини до співпраці.

45. Ковальова Ю. Особливості формування екологічного мислення у дітей молодшого шкільного віку. *Студентська наука – 2019*: збірник студентських наукових статей з педагогіки і психології. Суми: ФОП Цьома С.П., 2019. С. 59–63.

Анотація. У статті висвітлюються питання формування екологічного мислення молодших школярів при вивченні курсу «Природознавство». Обґрунтовано функції та види екологічного мислення, які співіснують в особистості дитини, взаємодоповнюючі один одного. Виокремлено методи екологічного виховання що використовуються для ефективного формування екологічного мислення молодших школярів.

46. Ковальова Ю. Роль української етнічної культури в екологічному вихованні дітей молодшого шкільного віку. *Дошкільна і початкова освіта: реалії та перспективи*: матеріали III Всеукраїнської науково – практичної конференції для студентів, магістрантів та молодих науковців. Ч. 2 (м. Суми, 11-12 квітня 2019 року). Суми: ФОП Цьома С.П., 2019. С. 115–117.

Анотація. У статті здійснено теоретичний аналіз української етнічної культури, в ході якого виокремлено її складові: традиції, вірування, фольклор, народні ігри; обґрунтовано важливість етнічної культури, як важливого засобу екологічного виховання молодших школярів.

47. Курган О. Г. До питання про розвиток іміджу сучасного закладу освіти. *Позиціонування закладу освіти засобами новітніх технологій менеджменту*: матеріали Всеукраїнського науково-методологічного семінару. (Київ – Бориспіль, 17 жовтня 2019 року). Науковий вісник. УМО. Серія Педагогіка», 2019. С. 227–228.

Анотація. У статті розглянуті питання змісту, форм та методів розвитку позитивного іміджу загальноосвітнього навчального закладу. Окреслено механізми та конкретизовано заходи, які сприятимуть формуванню позитивного іміджу закладу освіти, зокрема, у контексті позитивної динаміки електронного представництва закладів і установ освіти.

48. Курган О. Г. Забезпечення умов розвитку особистості учня НУШ шляхом упровадження засад сталого розвитку. *Природнича освіта і наука для сталого розвитку України: проблеми і перспективи*: матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю. (м. Глухів, 10-11 жовтня 2019 року). Глухів, 2019. С. 19.

Анотація. У статті розглянуті умови розвитку особистості учнів НУШ через освіту сталого розвитку.

49. Лисенко Л. М. Психолого-педагогічні аспекти формування пізнавальної мотивації навчання в учнів. *Інноваційні технології розвитку особистісно-професійної компетентності педагогів в умовах післядипломної освіти*: матеріали III Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (м. Суми, 23 травня 2019 року). URL: <https://sites.google.com/view/professional-education-kaf/діяльність-кафедри/наукова-діяльність/наукові-заходи/всеукраїнська-конференція-2019>.

Анотація. У статті висвітлено суть сучасних методів формування пізнавальної мотивації в освітньому процесі, а також розглянуто застосування новітніх педагогічних технологій на різних етапах уроку.

50. Лісневська В. О. Микола Куліш «Мина Мазайло»: літературний диктант. 11 клас. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/literaturnij-diktant-mikola-kulis-mina-mazajlo-180457.html>.

Анотація. Літературний диктант для учнів 11 класу передбачає перевірку знань школярів за змістом комедії Миколи Куліша "Мина Мазайло". Диктант нараховує дванадцять запитань відкритої форми з короткою відповіддю.

51. Лісневська В. О. Ольга Кобилянська «Valse melancolique» («Меланхолійний вальс»): літературний диктант. 11 клас. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/literaturnij-diktant-olga-kobilanska-valse-melancolique-melanholijnij-vals-180451.html>.

Анотація. Літературний диктант для 10 класу передбачає перевірку знань учнів за новелою Ольги Кобилянської «Valse melancolique» («Меланхолійний вальс»). Диктант нараховує 12 запитань відкритої форми з короткою відповіддю.

52. Лісневська В. О. Самостійна робота «Відмінювання іменників»: матеріали до уроку. 6 клас. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/samostiyna-robota-z-temi-imennik-6-klas-130611.html>.
Анотація. Самостійна робота має на меті перевірку рівня знань шестикласників з теми «Іменник».
53. Лісневська В. О. Самостійна робота «Лексикологія»: матеріали до уроку. 10 клас. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/leksikologiya-samostiyna-robota-10-klas-130604.html>.
Анотація. Самостійна робота для 10 класу з теми «Лексикологія» передбачає перевірку знань учнів щодо груп слів за походженням та вживанням.
54. Лісневська В. О. Творчість І. Карпенка-Карого: контрольна робота. 10 клас. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/kontrolna-robota-z-ukrainskoi-literaturi-tvorcist-i-karpenka-karogo-180352.html>.
Анотація. Різномірнева контрольна робота для 10 класу передбачає перевірку знань учнів за творчістю Івана Карпенка-Карого. Складена за двома варіантами, кожен з яких налічує завдання чотирьох рівнів складності.
55. Лісневська В. О. Творчість М. Коцюбинського, О. Кобилянської: контрольна робота. 10 клас. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/kontrolna-robota-z-ukrainskoi-literaturi-tvorcist-m-kocubinskogo-o-kobilanskoj-180339.html>.
Анотація. Різномірнева контрольна робота для 10 класу передбачає перевірку знань учнів за творчістю Михайла Коцюбинського, Ольги Кобилянської. Складена за двома варіантами, кожен з яких налічує завдання чотирьох рівнів складності.
56. Лісневська В. О. Узагальнення й систематизація вивченого з української літератури: самостійна робота (за зразком ЗНО). 11 клас. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/pidsumkova-samostiyna-robota-z-ukra-nsko-literaturi-130559.html>.
Анотація. Самостійна робота з української літератури для 11 класу побудована за зразком тестів ЗНО. Має на меті перевірити рівень засвоєння школярами навчального матеріалу.
57. Лук'янова К. Ю. Природа рідного краю: екскурсія до місцевого дендропарку. *Маю честь Україні служити @ Виховання чарівності і елегантності: збірка виховних заходів / укл.: Стрельцова В.В. Суми: ТОВ «Видавничо-поліграфічне підприємство «Фабрика друку», 2019. С. 54–57.*
Анотація. Публікація містить методичну розробку оригінального виховного заходу з екологічного виховання. Даний матеріал доцільно використовувати у виховній роботі з учнями 6 класів.
58. Лук'янова К. Ю. Роль інтелектуального виховання у формуванні й розвитку інтелектуальної культури особистості. *Методична скарбничка педагога: збірник / за заг. ред.: Мордовцевої Н.В. Старобільськ, 2019. С. 271–273.*
Анотація. Дана стаття містить методичні рекомендації вихователям щодо роботи за інтелектуальним напрямком виховання, приклади виховної роботи з досвіду роботи.
59. Маслова Г. В. Формування первинного економічного досвіду дітей дошкільного віку засобом «Економічної ігротеки». *Психолого-педагогічний пошук: зб. наукових праць студентів факультету дошкільної освіти / за ред. О.І.Курка. Глухів: ГНПУ ім. О. Довженка, 2019. Вип. 5. С. 112–117.*
Анотація. В статті представлено систему ігор різних видів з метою розвитку у дошкільників вміння використовувати економічні уявлення та досвід через розв'язання ігрових завдань економічного змісту.
60. Мирошнікова Т. В. Розвиток креативного мислення вихованців на заняттях гурткової роботи декоративно-ужиткового профілю. *Трудова підготовка в рідній школі. 2019. № 2. С. 54–56.*
Анотація. В статті йдеться мова про розвиток креативного мислення вихованців на заняттях гурткової роботи, що дає змогу знаходити приховані резерви розумової активності. Наведені приклади вправ, завдань, що потребують креативного підходу та розвивають творче мислення.

61. Миськова Н. І. Твоє ім'я - твій друг: виховна година. *Маю честь Україні служити @ Виховання чарівності і елегантності: збірка виховних заходів* / укл.: Стрельцова В.В. Суми: ТОВ «Видавничо-поліграфічне підприємство «Фабрика друку», 2019. С. 58–60.

Анотація. Публікація містить методичну розробку виховного заходу з родинно-сімейного виховання. У ній розповідається історія виникнення імен та їхнє значення в житті людини; аналізуються найпопулярніші імена на Україні. Цей захід сприяє формуванню в учнів розуміння поняття «добре ім'я людини».

62. Мозгова Т. В. Люби природу рідної Землі: методична розробка виховного заходу. *Всеосвіта*. 2019. URL:<https://vseosvita.ua/library/lubi-prirodu-ridnoi-zemli-135005.html>.

Анотація. Публікація містить розробку виховного заходу для учнів 5-6 класів, який присвячений вихованню бережливого ставлення до природи. Містить матеріали про рослини та тварини Червоної книги України, екологічні завдання, загадки.

63. Москаленко О. В. Герої ООС – наші земляки: виховна година. *Маю честь Україні служити @ Виховання чарівності й елегантності: збірка виховних заходів* / укл.: Стрельцова В.В. Суми: ТОВ «Видавничо-поліграфічне підприємство «Фабрика друку», 2019. С. 20–26.

Анотація. Публікація містить методичну розробку виховного заходу з військово-патріотичного виховання. Захід виховує в учнів почуття патріотизму, національної гідності, любові до рідного краю, почуття вдячності воїнам ООС за захист Вітчизни.

64. Муковоз О. Г. *ScottieGo* – цікавий світ програмування. *Інноватика в сучасній освіті: матеріали ХХ міжнародної виставки*. (м. Київ, 22-25 жовтня 2019 року). Київ, 2019. С. 38–39.

Анотація. У статті розглянуто ефективні засоби навчання учнів початкових класів елементам програмування за допомогою навчальної гри «*ScottieGo*».

65. Назаренко О. С. Посвята в ліцеїсти: святкові урочистості з елементами проведення військового церемоніалу. *Маю честь Україні служити @ Виховання чарівності й елегантності: збірка виховних заходів* / укл.: Стрельцова В.В. Суми: ТОВ «Видавничо-поліграфічне підприємство «Фабрика друку», 2019. С. 27–30.

Анотація. Публікація містить методичну розробку проведення виховного заходу з елементами військового церемоніалу. Даний матеріал доцільно використовувати у виховній роботі з учнями 7-11 класів ліцеїв, гімназій, кадетських корпусів, освітніх закладів з посиленою військово-фізичною підготовкою.

66. Нанай А. П. Розвиток загальнокультурної компетентності молодших школярів засобами народознавства та краєзнавства. *Наші перші кроки до наукового сходження: збірник студентських наукових праць факультету початкової освіти*. Суми, 2019. Вип. 7. С. 67–72.

Анотація. Стаття присвячена питанням розвитку загальнокультурної компетентності учнів початкової ланки засобами народознавства та краєзнавства; наголошено на актуальності цієї проблеми в сучасності; сформульовано умови, за яких цей процес буде найефективнішим.

67. Павлова А. А. Прийоми та методи формування критичного мислення молодших школярів на уроках іноземної мови в умовах НУШ. *Формування критичного мислення в процесі освітньої діяльності в контексті Концепції «Нова українська школа»*: матеріали регіонального науково-практичного семінару (м. Глухів, 14 листопада 2019 року). С. 23.

Анотація. У доповіді повідомляється про прийоми та методи формування критичного мислення молодших школярів, що є надважливим аспектом у навчанні в умовах НУШ. Мета вчителя – створити ситуацію успіху для розвитку особистості дитини, що передбачає використання різноманітних методів та прийомів.

68. Пилипенко Л. М. Добрий день, Сніговики!: розвивальне заняття з учнями 1 класу. *Вихователю ГПД. Усе для роботи*. 2019. № 12. С. 17–18.

Анотація. Дана розробка має на меті розвивати мовлення, мислення і пізнавальні можливості, збагачувати словниковий запас: вчити слухати та сприймати мовлення співбесідника; вдосконалювати граматичну правильність мови, виховувати бажання дізнатись про щось нове.

69. Пилипенко Л. М. Зимові зустрічі: розвивальне заняття з учнями 1 класу. *Вихователю ГПД. Усе для роботи*. 2019. № 12. С. 14–16.
Анотація. Інтегроване заняття, провідна мета якого - розвинути пізнавальний інтерес, логічне мислення, мовлення, вміння працювати самостійно та в парах, вчити аналізувати та порівнювати предмети, створювати уявні малюнки та орієнтуватись на площині, розвинути моторику рук, думати та приймати самостійні рішення, прищеплювати любов до казок. Дана робота стане в нагоді вихователям ГПД для проведення розвиваючих занять з учнями 1 класу.
70. Пилипенко Н. В. Розуміння необхідності збалансованого розвитку суспільства і природи. Обговорення концепції сталого розвитку з учнями на уроках природознавства. *Природнична освіта і наука для сталого розвитку України: проблеми і перспективи*: матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю. (м. Глухів, 10-11 жовтня 2019 року). Глухів, 2019. С. 23.
Анотація. Стаття висвітлює роль екологічної культури у формуванні нового стилю життя, як головної стратегії сталого розвитку суспільства. Розглянуто систему морально-етичних цінностей та описані способи розв'язання взаємовідносин учнів з природою.
71. Пінчук В. В. Освітні можливості інформаційно – комунікативних технологій. *Тенденції розвитку психології та педагогіки*: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 01-02 листопада 2019 року). Київ: ГО «Київська наукова організація педагогіки та психології», 2019. Ч.2. С. 90–94.
Анотація. стаття присвячена проблемі впровадження та поширення інформаційно-комунікаційних технологій у роботі закладу дошкільної освіти з дітьми, педагогами, батьками.
72. Протасенко Ю. С. Критичне мислення на уроках природознавства в початковій школі. *Формування критичного мислення в процесі освітньої діяльності в контексті Концепції «Нова українська школа»*: матеріали регіонального науково-практичного семінару (м. Глухів, 14 листопада 2019 року). Глухів, 2019. С. 21.
Анотація. У роботі з'ясовано зміст поняття «критичне мислення». Досвід роботи висвітлює питання розвитку критичного мислення на різних стадіях навчання за методикою розвитку критичного мислення. Охарактеризовано основні умови, створення яких здатне спонукати і стимулювати учнів до критичного мислення.
73. Ричка О. М. Теорія і практика навчання і виховання «Формування екологічної компетентності дітей дошкільного віку в різних видах діяльності». Вісник Глухівського національного педагогічного університету ім. О. Довженка. Вип. 3(41). Глухів: ГНПУ ім. О. Довженка, 2019. С. 195–203.
Анотація. Статтю присвячено проблемі екологічного виховання дітей дошкільного віку. Автор розкриває можливості використання різних видів дитячої діяльності з метою формування екологічної компетентності дошкільників. Подано обґрунтування доцільності екологізації пізнавальної, ігрової, трудової, комунікативної, пошукової, рухової та художньо творчої діяльності у умовах закладу дошкільної освіти. Визначено вплив кожного виду діяльності на ефективність формування екологічної компетентності дітей дошкільного віку. Надано орієнтовну тематику різних видів ігор та природоохоронних заходів, що можна використовувати в діяльності закладів дошкільної освіти в процесі реалізації завдань екологічного виховання дітей. Представлено необхідні умови, що уможливають формування екологічної компетентності дітей дошкільного віку в різних видах діяльності.
74. Родителева В. А. Дії з раціональними числами: урок. 6 клас. Математика. URL: [url:https://www.schoollife.org.ua/399-2019](https://www.schoollife.org.ua/399-2019).
Анотація. Урок-подорож з математики – урок-узагальнення й систематизації знань учнів з теми супроводжується мультимедійною презентацією та роздатковим матеріалом (аркуш-опитування). Адресовано вчителям математики, студентам.
75. Родителева В. А. Логічні задачі. Ребуси. Задачі на відновлення: урок. 2019. URL: [url:https://www.schoollife.org.ua/413-2019](https://www.schoollife.org.ua/413-2019).

Анотація. Урок-вікторина з математики має на меті повторення, закріплення та узагальнення основного матеріалу з теми «Задачі на відновлення», у нестандартній формі перевіряє якість та міцність засвоєння матеріалу з теми, розширює зв'язки з іншими предметами (з інформатикою). Урок супроводжується мультимедійною презентацією. Адресовано для вчителів математики, студентів.

76. Родителева В. А. Дії з раціональними числами: урок-презентація. *Всеосвіта*. 2019. URL: vseosvita.ua.

Анотація. «Дії з раціональними числами» - урок повторення, закріплення й узагальнення матеріалу з теми. Має на меті в нестандартній формі перевірити якість засвоєння матеріалу учнями. Адресовано вчителям математики, студентам.

77. Рудишина М. М. Формуємо природничо-наукову картину світу. Початкова школа. *Біологія і хімія в рідній школі*. 2019. № 5. С. 25–28.

Анотація. У статті викладено основні положення формування в учнів початкової школи знань про природничо-наукову картину світу у вигляді «образу природи».

78. Савицька І. М. Основи медичних знань. Переломи та вивихи суглобів (для вчителів загальної середньої освіти 10-11 класи): урок з предмету «Захист Вітчизни». 10 клас. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/prezentacia-do-temi-perelomi-ta-vivihi-suglobiv-206879.html>.

Анотація. Оpubліковано урок з основ медичних знань предмету «Захист Вітчизни» в 10 класі, як урок вивчення нового матеріалу: "Поняття про переломи кісток, їх класифікація. Ознаки переломів. Вивихи суглобів, ознаки, класифікація. Заходи домедичної допомоги». Мета уроку є розглянути основні поняття про переломи кісток та вивихи суглобів; розвивати уміння розпізнавати даний вид травми та надавати долікарську допомогу; виховувати почуття людяності, доброзичливості.

79. Савостіна Н. М. Сім кольорів веселки: сценарій виховного заходу. *Методична скарбничка педагога: збірник*. / за заг. ред. доцента Н.В.Мордовцевої. Старобільськ, 2019. 239 с.

Анотація. До збірника увійшли розробки занять вихователів дошкільних і позашкільних освітніх закладів, розробки уроків учителів загальноосвітніх шкіл і викладачів ЗВО. Для вихователів, учителів, викладачів, студентів, широкого кола читачів.

80. Самофал А. О. Міцна родина – міцна країна: пізнавально-розважальна гра. Маю честь Україні служити @ Виховання чарівності й елегантності: збірка виховних заходів / укл.: Стрельцова В.В. Суми: ТОВ «Видавничо-поліграфічне підприємство «Фабрика друку», 2019. С. 61–67.

Анотація. Публікація містить методичну розробку оригінального виховного заходу з родинно-сімейного виховання. Даний матеріал доцільно використовувати у виховній роботі з учнями 7 класу.

81. Свиридок Т. М. «Повторення множення чисел 1 і 0, множення на 1 і 0. Розв'язування задач на дві і три дії». *Методична скарбничка педагога: збірник*. 3 клас. / за заг. ред. доцента Н. В. Мордовцевої. Старобільськ, 2019. 114 с.

Анотація. До збірника увійшли розробки занять вихователів дошкільних і позашкільних освітніх закладів, розробки уроків учителів загальноосвітніх шкіл і викладачів ЗВО. Для вихователів, учителів, викладачів, студентів, широкого кола читачів.

82. Сердюк О. В. Едгар По – засновник детективного жанру: презентація. 7 клас. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/132747>.

Анотація. Презентація знайомить учнів із засновником детективного жанру Едгаром По та його твором «Золотий жук».

83. Сердюк О. В. Виступ екологічної агітбригади: сценарій. 9 клас. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/132733>.

Анотація. Сценарій розроблений з метою виховання дбайливого ставлення до навколишнього середовища.

84. Сердюк О. В. Давньогрецька лірика: матеріали до уроку. 9 клас. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/132743>.

Анотація. Матеріали допоможуть вчителю в підготовці до уроку за темою «Давньогрецька лірика».

85. Сердюк О. В. Дидактичні ігри на уроках зарубіжної літератури. 5-9 клас. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/132655>.

Анотація. Дидактичні літературні ігри та ігрові вправи використовуються на різних етапах уроку зарубіжної літератури. Вони ставлять за мету не тільки перевірити, але й стимулювати подальший загальний, культурний, комунікативний розвиток, розширити ерудицію, поглибити знання. Для участі в таких іграх дитина має володіти достатнім рівнем необхідних знань, оскільки в процесі ігрової діяльності необхідно дати точні відповіді на поставлені питання. Основними структурними компонентами дидактичної гри є ігровий задум, правила, ігрові дії, пізнавальний зміст або дидактичне завдання, обладнання.

86. Сердюк О. В. Зоряне сузір'я російської поезії: урок-презентація. 11 клас. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/132683>.

Анотація. Матеріал призначений узагальнити набуті знання з теми «Поезія срібного століття»; поглибити уявлення учнів про літературні напрямки; формувати навички виразного читання поетичних творів та їх аналізу; розвивати асоціативне мислення школярів, їх творчі здібності та вміння презентувати власні роботи; прищеплювати учням любов до художнього слова, сприяти вихованню естетичних почуттів.

87. Сердюк О. В. Міфологія: контрольна робота. 6 клас. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/132668>.

Анотація. Контрольна робота за темою «Міфологія» розроблена з метою перевірки знань та умінь учнів.

88. Сердюк О. В. Пушкінські читання: виховний захід. 5-8 клас. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/132736>.

Анотація. Сценарій розроблений до дня народження О.С.Пушкіна з метою шанування пам'яті поета.

89. Сердюк О. В. Срібна доба російської поезії: урок. 11 клас. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/132737>.

Анотація. Початок ХХ ст. - цікавий час в історії Росії. Люди жили на зламі століть і чекали чогось нового, незвіданого. Час змін, час контрастів... І серед усього цього живим залишилося слово, слово поетів. Воно летіло поряд з вихором грандіозних подій, залишивши для нас чудові рядки їх прекрасних творів.

90. Сердюк О. В. Український рушник у житті людини: виховний захід. 6-9 клас. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/132730>.

Анотація. Мета заходу – домогтися глибокого осмислення учнями значення рушника в житті рідного народу. Вироблення духовної потреби берегти його як сімейний скарб, як оберіг. Розширити, поповнити знання про традиції застосування рушника, призначення рушника. Виховувати любов до праці майстринь-вишивальниць. Виховувати любов до матері-трудівниці, до своєї Батьківщини.

91. Сердюк О. В. Фольклор. Приказки та прислів'я. Казки народів світу. Народна казка: контрольна робота. 5 клас. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/132696>.

Анотація. Контрольна робота розроблена з метою перевірки знань та умінь учнів з теми «Фольклор. Приказки та прислів'я. Казки народів світу. Народна казка».

92. Сокол А. М. Розробки конспектів занять: методична скарбничка педагога / за заг. ред.: Н. Мордовцевої. Старобільськ, 2019. 298 с.

Анотація. Публікація містить розробку уроку формування нових знань з навчання грамоти у 3 класі з теми «Відмінювання іменників. Початкова форма іменника», що містить різні види завдань та вправ, спрямованих на розвиток умінь учнів визначати початкову форму іменника, відмінок іменника в реченні, формування культури письмового мовлення.

93. Сокол А. О. Особливості адаптації першокласників в умовах Нової української школи. *Педагогіка і психологія сьогодення: теорія і практика: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції* (м. Одеса, 18-19 січня 2019 року). Одеса: ГО «Південна фундація педагогіки», 2019. Ч. 1. 124 с.

Анотація. У статті здійснено теоретичний аналіз науково-методичної літератури з проблеми адаптації першокласників до навчання в школі в умовах реформування системи освіти України; наведено критерії рівнів адаптації; надано рекомендації щодо створення оптимальних умов та комфортного освітнього середовища для успішного перебігу процесу адаптації.

94. Сокол Н. В. Рекомендації до виховних заходів на гендерну тематику. *Методична скарбничка педагога: збірник*. / за заг. ред. доцента Н.В.Мордовцевої. Старобільськ, 2019. 245 с.

Анотація. До збірника увійшли розробки занять вихователів дошкільних і позашкільних освітніх закладів, розробки уроків учителів загальноосвітніх шкіл і викладачів ЗВО. Для вихователів, учителів, викладачів, студентів, широкого кола читачів.

95. Солдаткіна М. В. Виховання патріота – першочергова задача сучасного навчального закладу. *Методична скарбничка педагога: збірник* / за заг. ред.: Мордовцевої Н.В. Старобільськ, 2019. С. 287–289.

Анотація. У статті розглядаються підходи виховання свідомих, активних й відповідальних громадян. Також приділена увага формуванню у школярів почуття гордості та вдячності до своєї держави, свого народу.

96. Солдаткіна М. В. Українські народні звичаї, традиції та обряди: виховний захід. *Маю честь Україні служити @ Виховання чарівності й елегантності: збірка виховних заходів* / укл.: Стрельцова В.В. Суми: ТОВ «Видавничо-поліграфічне підприємство «Фабрика друку», 2019. С. 68–74.

Анотація. Публікація містить методичну розробку виховного заходу з національно-патріотичного виховання. Виховною метою проведення заходу є формування у дітей почуття національної свідомості, патріотизму та виховувати шанобливе ставлення до українських обрядів, традицій.

97. Стеценко Л. Г. Національно-патріотичне виховання учнів у сучасному освітньому просторі (із досвіду роботи Глухівської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів № 3). *Сучасний вимір та стратегії розвитку особистісно-професійної компетентності педагога: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції* (м. Київ, 15 березня 2019 року). Суми: НВВ КЗ СОППО, 2019, С. 212–216.

Анотація. У збірнику представлені матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Сучасний вимір та стратегії розвитку особистісно-професійної компетентності педагога», що містять публікації науково-педагогічних, педагогічних працівників України теми яких охоплюють актуальні питання розвитку особистісно-професійної компетентності педагога, розкривають особливості наукової, методичної роботи та висвітлюють результати діяльності у закладах освіти. Представлені матеріали розраховані на широке коло читачів.

98. Стрельцова В. В. Роль ігрової діяльності в навчанні. *Маю честь Україні служити @ Виховання чарівності і елегантності: збірка виховних заходів* / укл.: Стрельцова В.В. Суми: ТОВ «Видавничо-поліграфічне підприємство «Фабрика друку», 2019. С. 106–109.

Анотація. Стаття присвячена вивченню впливу гри на розвиток та формування особистості школярів початкових класів. Обґрунтовано використання ігор у початковій школі для покращення навчально-виховного процесу, поглибленого засвоєння навчального матеріалу учасниками гри.

99. Стрельцова В. В. Сучасні підходи до реалізації творчої особистості. *Методична скарбничка педагога: збірник* / за заг. ред.: Мордовцевої Н.В. Старобільськ, 2019. С. 289–290.

Анотація. У даній статті розглядаються сучасні методи і прийоми виховної роботи, які використовуються для вдосконалення роботи з обдарованими учнями.

100. Стрельцова В. В. Формування патріотизму, ціннісних орієнтирів і громадянської самосвідомості у вихованців засобами активних форм роботи. *Маю честь Україні служити @ Виховання чарівності і елегантності*: збірка виховних заходів / укл.: Стрельцова В.В. Суми: ТОВ «Видавничо-поліграфічне підприємство «Фабрика друку», 2019. С. 7–9.

Анотація. У статті розглянуто підходи до розуміння національно-патріотичного виховання сучасної молоді як системи заходів, спрямованих на формування патріота-активіста України, проаналізовано найбільш дієві форми роботи з учнями з даного напрямку виховання.

101. Сугоняка О. І. Розвиток критичного мислення молодших школярів на уроках математики. Формування критичного мислення в процесі освітньої діяльності в контексті Концепції «Нова українська школа»: матеріали регіонального науково-практичного семінару (м. Глухів, 14 листопада 2019 року). Глухів, 2019. С. 21.

Анотація. У статті наведені практичні прийоми методів та форм розвитку критичного мислення учнів молодших класів, які забезпечують поєднання традиційних і інтерактивних методів навчання. Використання прийомів формування і розвитку логічного мислення.

102. Суровицька Р. П. Мій рідний край – Глухівщина: виховний захід. *Учительський журнал он-лайн*. 2019. URL:<http://teacherjournal.in.ua/rozrobky/vykhovnyi-zakhid-mii-ridnyi-krai-hlukhivshchyna>.

Анотація. Публікація містить розробку виховного заходу, який вчить учнів з повагою ставитися до рідної землі, українського народу, розвиває усне мовлення та логічне мислення школярів, виховує колективізм, почуття відповідальності за збереження і продовження традицій та звичаїв рідного краю.

103. Таранова Н. О. Новорічна казка: сценарій виховного заходу для учнів початкової школи. 1-4 класи. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/novorichna-kazka-dla-ucniv-pocatkovoi-skoli-180350.html>.

Анотація. Публікація містить розробку конспекту виховного заходу у початковій школі, присвяченому новорічним святкам. Сценарій сприятиме розвитку творчих акторських здібностей дітей, подарує дітям радість і багато позитивних емоцій у процесі святкування веселого свята Нового року.

104. Терещенко І. І. Коли педагог – партнер. *Маю честь Україні служити @ Виховання чарівності й елегантності*: збірка виховних заходів. Суми: ТОВ «Видавничо-поліграфічне підприємство «Фабрика друку», 2019. С. 4–6.

Анотація. Публікація містить методичну розробку оригінального виховного заходу з родинно-сімейного виховання. Даний матеріал доцільно використовувати у виховній роботі з учнями 5 класу.

105. Троша Н. В. Мотив збереження історичної пам'яті в сценарії О. Довженка «Звенигора». *Osiągnięcia naukowe i perspektywy*: Mater. I Międz. Konf. Nauk.-Prakt. / Pod red. M.Andrzejewskiego. Wrocław: Nowa nauka, 2019. 112 s. P. 28–30.

Анотація. У статті аналізується сценарій О. Довженка «Звенигора». Досліджено концепт «історична пам'ять», який у творі асоціюється з поняттями «історія», «нащадки», «безсмертя», наповненими новим змістом, авторським задумом.

106. Троша Н. В. Творча спадщина Олександра Довженка як невичерпне джерело виховання національної свідомості й патріотизму. *IX Довженківські читання*: збірник наукових праць Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка. Глухів: ГНПУ ім. О. Довженка, 2019. С. 90–97.

Анотація. У статті розглянуто концептуальні домінанти як елементи авторського стилю О. Довженка. Проаналізовано художні форми реалізації етнокультурних концептів як важливого чинника формування національної свідомості й патріотизму старшокласників. Доведено, що ключовими етноконцептами багатьох його творів (оповідань, кіноповістей, драматичних творів)

та щоденникових записів стали концепти «історія», «козак», «запорожець», «могила», «Україна» та ін. Резюмовано, що за допомогою концептів національного в творчості письменника репрезентується ментальність українського народу, його самобутність та цінність.

107. Троша Н. В. Художня інтерпретація мотиву відступництва в літературній творчості Олександра Довженка. *Літератури світу: поетика, ментальність та духовність*. 2019. № 13. С. 138–145.

Анотація У статті здійснено системний аналіз художніх форм реалізації концепту «відступник» як важливого чинника ідейно-тематичного діапазону літературної творчості Олександра Довженка. Досліджується своєрідність його інтерпретації в оповіданнях, кіноповістях, драматичних творах, сценаріях митця.

108. Троша Н. В. Художня репрезентація концепту «історична пам'ять» у літературній творчості О. Довженка. *Актуальні тенденції розвитку освіти, науки та технологій: матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції* (м. Бахмут, 16-17 травня 2019 року) / упоряд.: Г. Г. Михальченко]: у 2-х т. Т. 1. Бахмут: ННПП УПА, 2019. С. 72–75.

Анотація У статті аналізуються засоби репрезентації концепту «історична пам'ять» у літературній творчості О. Довженка. У результаті аналізу висунувано, що всупереч офіційній комуністичній ідеології однією з провідних у творчому доробку митця є думка про важливість збереження історичної пам'яті народу, вивчення співвітчизниками своєї історії.

109. Федосенко Л. І. Clothes and Weather: тематична контрольна робота. 5 клас. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/kontrolna-robota-dlya-5-klasu-z-temi-clothes-and-weather-126563.html>.

Анотація. Запропоновані контрольні завдання нададуть можливість вчителю організувати якісний та ефективний тематичний контроль умінь та навичок учнів, що допоможе успішному засвоєнню іноземної мови.

110. Федосенко Л. І. Doing Chores: тематична контрольна робота. 7 клас. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/kontrolna-robota-dlya-7-klasu-z-temi-doing-chores-126562.html>.

Анотація. Розробка контрольної роботи для 7 класу з теми "Doing Chores" за підручником Оксани Карпюк містить цікаві завдання різного рівня складності. Контрольна робота передбачає перевірку засвоєння вивченої лексики з теми та граматичного матеріалу.

111. Федосенко Л. І. Food: тематична контрольна робота. 6 клас. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/kontrolna-robota-dlya-6-klasu-z-temi-food-89878.html>.

Анотація. Розробка контрольної роботи для 6 класу з теми "Food" за підручником Оксани Карпюк містить цікаві завдання різного рівня складності. Контрольна робота передбачає перевірку засвоєння вивченої лексики з теми та граматичного матеріалу.

112. Федосенко Л. І. Going Shopping: тематична контрольна робота. 6 клас. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/kontrolna-robota-dlya-6-klasu-z-temi-going-shopping-89339.html>.

Анотація. Запропоновані контрольні завдання нададуть можливість вчителю організувати якісний та ефективний тематичний контроль умінь та навичок учнів, що допоможе успішному засвоєнню іноземної мови.

113. Федосенко Л. І. Grandma's stories: тематична контрольна робота. 5 клас. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/kontrolna-robota-dlya-5-klasu-z-temi-grandma-s-stories-126569.html>.

Анотація. Завдання тематичної контрольної роботи для 5 класу за підручником Карпюк О. "Grandma's stories" для перевірки рівня навчальних досягнень з англійської мови складені відповідно до чинних програм і охоплюють передбачений ними граматичний та лексичний матеріал.

114. Федосенко Л. І. Hobbies: тематична контрольна робота. 5 клас. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/kontrolna-robota-dlya-5-klasu-z-temi-hobbies-126567.html>.

Анотація. Мета тематичної контрольної роботи для 5 класу за підручником Карпюк О. "Hobbies" - перевірити знання та практичні навички, які учні набули протягом вивчення теми.

115. Федосенко Л. І. Time for School: тематична контрольна робота. 5 клас. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/kontrolna-robota-dlya-5-klasu-z-temi-time-for-school-126572.html>.

Анотація. Тематична контрольна робота для 5 класу за підручником Карпюк О. "Time for School" призначена для перевірити знань лексичного та граматичного матеріалу, які учні набули протягом вивчення теми.

116. Фесенко Н. І. Наступність дошкільної та початкової освіти у руслі компетентнісного підходу НУШ. *Особистісно - професійна компетентність педагога: теорія і практика*: матеріали III Всеукраїнської науково – методичної конференції (м. Суми, 20 лютого 2019 року) / за ред.. Серих Л.В. Суми: НВВ КЗ СОППО, 2019. С. 344–346.

Анотація. У статті представлено організацію освітнього процесу на принципах наступності та перспективності, яке забезпечить всебічний гармонійний розвиток самодостатньої, ініціативної, компетентної особистості на перших суміжних ланках системи безперервної освіти впродовж життя.

117. Хабенко В. Д. Формування читацької компетентності у молодших школярів. (Із досвіду роботи). *Учительський журнал он-лайн*. 2019. URL: <http://teacherjournal.in.ua/rozrobky/opys-dosvidu-roboty-formuvannia-chytatskoi-kompetentnosti-u-molodshykh-shkoliariv>.

Анотація. У статті наведені форми і методи розвитку читацької компетентності, спрямовані на стимулювання пізнавального інтересу, вдосконалення навичок читання, збагачення словникового запасу, творчої уяви, уміння розмірковувати над текстом та розвитку мовлення.

118. Хіман Н. М. По деякі аспекти застосування на уроках біології вітагенного навчання. *Методична скарбничка педагога*. Старобільськ, 2019. С. 164–166.

Анотація. Стаття розрахована на вчителів біології. Розкриті прийоми реалізації вітагенного навчання на різних етапах уроку.

119. Цінько С. В. Виховання духовно-моральних цінностей учнів (на матеріалі творів Олександра Довженка). *IX Довженківські читання*: збірник наукових праць Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка / за ред. А. О. Новикова. Глухів: ГНПУ ім. О. Довженка, 2019. С. 60–64.

Анотація. У статті акцентується увага на методичному аспекті виховання духовно-моральних цінностей учнів, використовуючи з цією метою уривки з творів Олександра Довженка.

120. Цінько С. В. Фемінітиви в ідіостилі Олександра Довженка. Формування соціокультурної компетентності вчителя словесності на прикладі творчої спадщини Олександра Довженка. Олександр Довженко в рецепції сучасної наукової думки: монографія / О. І. Курок, Г. П. Кузнецова, А. О. Новиков та ін. / за ред. А. О. Новикова. Харків: ХІФТ, 2019. С. 339–349, 399–405.

Анотація. Акцентується увага на лінгвометодичному аспекті вивчення фемінітивів у шкільному курсі мови, який потребує розробки з позицій упровадження в освітньому процесі нової редакції українського правопису, за якою в мовленні мають активно використовуватися фемінітиви, альтернативні або парні назви до аналогічних чоловічого роду, що сприяє реалізації гендерної парадигми освітнього й мовного простору.

Виокремлено лексико-семантичну групу слів на позначення осіб жіночої статі в ідіостилі Олександра Довженка, проаналізовано підгрупи фемінітивів за семантикою, розглянуто словотвірні тенденції фемінітивів, оскільки питання відображення категорії жіночності, зокрема в художньому стилі української мови, не отримало ще належного розкриття, відтак проблеми утворення, унормування та вживання фемінітивів є на сьогодні достатньо актуальними.

121. Чала Н. І. Андрій Чайковський «За сестрою»: матеріали до уроків української літератури. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/materiali-do-urokiv-ukrainskoi-literaturi-andrij-cajkovskij-za-sestrou-184319.html>.

Анотація. Публікація містить різноманітні тестові завдання, літературний диктант, вікторину «Упізнай героя», які допоможуть учителю зробити уроки вивчення повісті А. Чайковського «За сестрою» пізнавальними та цікавими. Тестові завдання та літературний

диктант дають можливість учителю перевірити знання учнями тексту твору; мета вікторини – розвивати увагу, пам'ять, логічне мислення учнів.

122. Чала Н. І. Краєзнавчий матеріал на уроках української мови: дидактичний матеріал. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/kraeznavcij-material-na-urokah-ukrainskoi-movi-181682.html>.

Анотація. Пропонований дидактичний матеріал на краєзнавчій основі (тексти для навчальних диктантів, картки для індивідуальної роботи учнів) може бути використаний учителями-словесниками при підготовці до уроків української мови, виховних заходів.

123. Чала Н. І. Складнопідрядне речення, його будова, засоби зв'язку в ньому: урок. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/skladnopidradne-recenna-jogo-budova-zasobi-zvazku-v-nomu-176678.html>.

Анотація. План-конспект уроку для 9 класу з української мови, тексти вправ дібрані на основі творів Остапа Вишні (для вчителів української мови).

124. Чала Н. І. Хмаринки слів. Методичний портал. 2019. URL: <http://metodportal.com/user/173977>.

Анотація. Публікація містить хмаринки слів «Написання префіксів», «Спрощення в групах приголосних», «Розряди прикметників за значенням». Дидактичний матеріал допоможе учням краще запам'ятати опрацьовані теми.

125. Чуженко Я. І. Роль сюжетно-рольових ігор у розвитку вихованців ЗДО. *Психолого-педагогічний пошук*: зб. наукових праць студентів факультету дошкільної освіти / за ред. О.І. Курка. Глухів: ГНПУ ім. О. Довженка, 2019. Вип. 5. С. 223–227.

Анотація. У статті охарактеризовано основні компоненти сюжетно-рольової гри та динаміка їх розвитку в різних групах дітей дошкільного віку. Підкреслено роль сюжетно-рольової гри в розвитку гармонійної особистості дитини.

126. Шерудило А. В., Шерудило М. П., Холіна О. М. Організація оздоровчо-виховного процесу в пришкільному таборі в умовах Нової української школи: навчально-методичний посібник для студентів закладів вищої педагогічної освіти. Суми: Вінниченко М.Д., 2019. 82 с.

Анотація. У навчально-методичному посібнику представлені інформаційно-методичні й сценарні матеріали, метою яких є підготовка студентів закладів вищої освіти до ефективної організації відпочинку та дозвілєвої діяльності дітей під час проходження навчально-виховної практики в пришкільних таборах із денним перебуванням. Посібник адресовано студентам, викладачам, учителям, педагогам позашкільної освіти, організаторам літнього відпочинку та оздоровленням дітей.

127. Шерудило М. П. Нова українська школа – нові підходи до організації освітнього середовища на уроці. *Матеріали змісту освіти в контексті полікультурного середовища та реалізація ідей нової української школи*: матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції (м. Кременчук, 15–16 березня 2019). Кременчук: ПП Щербатих О.В., 2019. С. 30.

Анотація. У статті порушено проблему створення освітнього середовища в умовах Нової української школи. Особлива увага акцентується на вимогах та підходах до створення сучасного уроку.

128. Шульга О. А. Вплив родини на всебічний розвиток вихованця. *Педагогіка партнерства: виклики та перспективи: Інноваційні технології в роботі практичного психолога*: матеріали Міжнародної науково – практичної конференції (м. Суми, 05 червня 2019 року) / За ред. Карамушка Л. М. Суми: НВВ КЗ СОППО, 2019. Ч. 3 С. 87–91.

Анотація. У статті розкривається особливості конструктивної співпраці сім'ї та закладу дошкільної освіти у всебічному розвитку дитини.

129. Шум С. О. І сталося диво... *Початкова школа*. 2019. № 12. С. 59–60.

Анотація. Дана розробка має на меті розвивати мовлення, мислення творчість, збагачувати словниковий запас, вдосконалювати граматичну правильність мови, виховувати

бажання дізнатись про щось нове, цікаве, невідоме. Дане робота стане в нагоді вчителям початкових класів для проведення уроків, квестів, конкурсів з учнями 1 – 2 класу.

130. Щітка Д. В., Громак Н. В. Мій край – колыска доброти. *Наукова Україна*: матеріали V Всеукраїнської наукової конференції студентів (м. Дніпро, 27-28 травня 2019 року). Дніпро: ТОВ «Акцент ПП», 2019. С. 496–500.

Анотація. У розділі «Золоте перо» розміщено творчі роботи Щітки Діана. Поетичні рядки розкривають духовний світ, змальовують патріотичні почуття маленької україночки, якій не байдужа доля Батьківщини, рідної мови, події на сході країни. Юна поетеса захоплюється глухівськими краєвидами в різні пори року, пишається стародавнім містом, закликає зберігати культурні надбання Глухова для нащадків.

131. Юрченко О. М. Традиції моєї родини: виховна година. *Маю честь Україні служити @ Виховання чарівності й елегантності*: збірка виховних заходів. Суми: ТОВ «Видавничо-поліграфічне підприємство «Фабрика друку», 2019. С. 75–77.

Анотація. Публікація містить методичну розробку оригінального виховного заходу з родинно-сімейного виховання. Даний матеріал доцільно використовувати у виховній роботі з учнями 5 класу.

132. Юрченко О. М. Формування екологічної культури підростаючого покоління. *Методична скарбничка педагога*: збірник / за заг. ред.: Мордовцевої Н.В. Старобільськ: видавництво Державного закладу «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», 2019. С. 291–294.

Анотація. Стаття містить теоретичне обґрунтування та практичне дослідження формування екологічної культури підростаючого покоління, його обізнаності з можливими шляхами вирішення різних екологічних проблем. Особливо детально розглянуто основні напрями та форми роботи виховного екологічного процесу в КЗ СОР Глухівському ліцеї-інтернаті з посиленою військово-фізичною підготовкою під час позакласної роботи.

М. ЛЕБЕДИН

1. Фролова Т. І. Сучасні підходи до створення здоров'язбережувального середовища у закладі загальної середньої освіти. *Актуальні проблеми громадського здоров'я*: матеріали ІХ Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Освіта і здоров'я» / відповід. ред. І.О. Калиниченко, наук. ред. М.О. Лянной. Суми: ФОП Цьома С.П. Т. 2. С. 140–143.

Анотація. У статті розкриваються основні аспекти практичної роботи Лебединської ЗОШ І-ІІІ ступенів №3 щодо організації здоров'язбережувального середовища у закладі освіти шляхом створення сучасної моделі навчального закладу Школи сприяння здоров'ю, реалізація поставлених цілей якої здійснюється за умови узгодженої роботи структурних підрозділів.

2. Фролова Т. І. Школа сприяння здоров'ю як осередок освіти для здорового учня. *Формування в закладі освіти компетентності екологічної грамотності та здорового життя*: матеріали ІІІ Всеукраїнської науково-педагогічної Інтернет-конференції (м. Суми, 20 листопада 2019 року) / за заг. ред. В.М. Успенської. Суми: ФОП Цьома, 2019. С. 153–158.

Анотація. Стаття присвячена організації здоров'язбережувального середовища у закладі освіти, який є Школою сприяння здоров'ю. Розкрито необхідність системного підходу до процесу здоров'язбереження в закладі освіти, що сприяє забезпеченню якісних змін щодо формування позитивного ставлення учасників освітнього процесу до власного здоров'я.

3. Овчаренко А. О. Психолого-педагогічні аспекти фізичного виховання і спорту, підлітків та молоді. *Актуальні проблеми громадського здоров'я*: матеріали ІХ Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Освіта і здоров'я» / відповід. ред. І.О. Калиниченко, наук. ред. М.О. Лянной. Т. 2. Суми: ФОП Цьома С.П. С. 103–106.

Анотація. Тема впливу фізичного виховання та спорту на психологічний стан дітей різних вікових категорій – маловивчена область психології. Однією з головних цілей освіти сьогодення є всебічний розвиток людини як особистості з врахуванням її талантів, розумових та фізичних здібностей.

4. Шермет В. О. Медико-біологічні аспекти фізичного виховання і спорту, підлітків та молоді. *Актуальні проблеми громадського здоров'я: матеріали ІХ Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Освіта і здоров'я» / відповід. ред. І.О. Калиниченко, наук. ред. М.О. Лянной. Т. 2. Суми: ФОП Цьома С.П. С. 149–152.*

Анотація. Вплив фізичних вправ на педагогічні результати опосередкований фізіологічними і біологічними механізмами. Інакше, навантаження є причиною тих адаптаційних змін в організмі. Від характеру і величин. Від яких залежить результат. Отже, за величиною фізичного навантаження можна поділити на активізуючи, закріплюючи, розвиваючі і такі, що пригнічують розвиток.

5. Солонець О. М. Особистісно-професійна компетентність вчителя початкових класів. Особистісно-професійна компетентність педагога: теорія і практика: матеріали ІІІ Всеукраїнської науково-методичної практичної конференції (м. Суми, 20 лютого 2019 року) / за заг. ред. Л.В. Серих. Суми: НІКО, 2019. С. 311–314. *Анотація. У статті розглянуто теоретичні питання щодо професійної компетентності вчителя початкових класів. Акцентується увага на критеріях професійної компетентності.*

6. Звоновська Є. В. Музикотерапія в інклюзивному просторі. *Актуальні проблеми громадського здоров'я: матеріали науково-практичних конференцій ресурсного центру «Школа педагогіки здоров'я кафедри медико-біологічних основ фізичної культури / відповід. ред.: І.О. Калиниченко, наук. ред. М.О. Лянной. Т. 2 (3). Суми : ФОП Цьома С.П., 2019 С. 39–40.*

Анотація. У статті йдеться про важливість використання музичної терапії у роботі з дітьми з особливими потребами в інклюзивному середовищі у різних її видах і формах. Упровадження нестандартних творчих засобів впливу на актуалізацію внутрішніх ресурсів організму дитини з психофізичними порушеннями створює більше шансів для її розвитку.

7. Капран Л. О. Арт-педагогічні технології у навчальному процесі. *Актуальні проблеми громадського здоров'я: матеріали науково-практичних конференцій ресурсного центру «Школа педагогіки здоров'я кафедри медико-біологічних основ фізичної культури / відповід. ред.: І.О. Калиниченко, наук. ред. М.О. Лянной. Суми : ФОП Цьома С.П., 2019. Т. 2(3). С. 41–42.*

Анотація. У статті розглядається використання таких арттехнологій як казкотерапія, фототерапія, лялькотерапія, ізотерапія (малюнок), що сприяють самореалізації, розвитку емоційного інтелекту, пізнавальній активності учнів, формуванню вміння працювати в команді на уроках української мови та літератури.

8. Щербак І. І. Формування життєвої компетентності учнів на уроках української мови й літератури шляхом використання методу артпедагогіки. *Актуальні проблеми громадського здоров'я: матеріали науково-практичних конференцій ресурсного центру «Школа педагогіки здоров'я кафедри медико-біологічних основ фізичної культури / відповід. ред.: І.О. Калиниченко, наук. ред. М.О. Лянной. Суми : ФОП Цьома С.П., 2019. Т. 2(3). С. 90–91.*

Анотація. У статті розкрито одну з методик артпедагогіки – використання метафоричних асоціативних карт (МАК), і доцільність використання методу МАК на уроках словесності з метою формування життєвої компетентності учнів. Матеріали статті будуть корисні для вчителів початкових і старших класів.

9. Іващенко Н. М. Краса української мови. *Вихователю ГПД. Усе для роботи. 2019. № 10. С. 20–22.*

Анотація. Виховний захід розширює і збагачує знання учнів про красу української мови, розвиває навички застосувань знань рідної мови практично, уміння правильно висловлювати свої думки; прищеплює любов до української мови, бажання нею досконало володіти.

10. Кудлай А. Б. Розв'язування евристичних задач за допомогою принципу Діріхле. *Математична мозаїка: збірник методичних матеріалів / укл.: Т.В. Светлова; за ред. І.В.Удовиченко. Суми: НВВ КЗ СОППО, 2019.С. 48–54.*

Анотація. У збірнику методичних матеріалів, у статті «Розв'язування евристичних задач за допомогою принципу Діріхле» акцентовано увагу на нестандартних, евристичних задачах, які є метою та засобом навчання й розвитку творчих здібностей учнів. Продемонстровано застосування

принципу Діріхле при розв'язування задач, серед яких є арифметичні й геометричні, жартівливі й побуткові. Підібрано задачі з розв'язанням та задачі для самостійного опрацювання.

11. Лобанова Ю. Інноваційні технології навчання дітей із особливими освітніми потребами: сучасна наука: погляд молодих: збірник наукових праць студентів, магістрантів та молодих дослідників. Суми: НВВ КЗ СОІППО, 2019. С. 145–147. *Анотація.* В статті розкриваються основні методологічні вимоги, яким повинна відповідати педагогічна технологія, аналізуються основні групи інноваційних педагогічних технологій, які підвищують якість роботи вчителів з дітьми з особливими освітніми потребами.

12. Лобанова Ю. Сім чудес Сумщини. Сумщина від давнини до сьогодення: проблеми ідентичності, ментальності, самосвідомості: матеріали обласного круглого столу з нагоди відзначення 80-річчя створення Сумської області. Суми: НВВ КЗ СОІППО, 2019. С. 107–111.

Анотація. У статті висвітлені історико-культурні пам'ятки, які були представлені в межах акції «Сім чудес Сумщини» і за визначенням експертної ради визнані кралицями.

13. Ткаль С. М. Професійна компетентність учителя початкових класів як умова успішного навчання у Новій українській школі. *Особистісно-професійна компетентність педагога: теорія і практика:* матеріали III Всеукраїнської науково-методичної практичної конференції (м. Суми, 20 лютого 2019 року). Суми: НІКО, 2019. С. 331–333.

Анотація. У статті розглянуто основні поняття професійної компетентності, вимоги до професіоналізму вчителя початкових класів у Новій українській школі, доведено актуальність особистісно-професійної компетентності педагога.

14. Древаль В. О. Ріпка. Вистава художньо-театральної студії за участю дітей середнього дошкільного віку. *Всеосвіта.* 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/ripka-vistava-dla-ditej-serednogo-viku-104364.html>.

Анотація. Свято осені в дитячому садку - це завжди феєрична, сповнена яскравих барв і дивовижних персонажів казка. Аби у святковій залі панувала особлива атмосфера тепла та затишку, пропонуємо сценарій осінньої казки для дітей середнього дошкільного віку. Матеріал може бути корисним музичним керівникам та вихователям дошкільних закладів.

15. Древаль В. О. Будинок вільної дитини. Методика М. Монтесорі. *Всеосвіта.* 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/metodika-mmontessori-budinok-vilnoi-ditini-107309.html>.

Анотація. Система М. Монтесорі охоплює концепцію і технологію виховання й навчання дітей віком від 2,5 до 12 років. Технологія полягає в розкритті духовного та інтелектуального потенціалу дитини шляхом створення спеціального предметно-просторового середовища. Це середовище має забезпечити розвиток кожної дитини за її індивідуальним темпом. Завдання педагога полягає насамперед у наданні дитині засобів для саморозвитку і розкритті правил їх використання.

16. Кравченко І. М. Чарівна квітка: конспект тематичного музичного заняття для дітей старшого дошкільного віку. *На урок.* 2019. URL: <https://naurok.com.ua/muzichne-zanyattya-charivna-kvitka-127734.html>.

Анотація. Заняття спрямоване на впізнавання дітьми на слух звучання музичних інструментів, гру на шумових інструментах під музичний супровід. Виховує інтерес та любов до музики, бажання творити добро та створює гарний настрій собі та оточуючим.

17. Кравченко І. М. Фабрика зірок: випускне свято для дітей старшого дошкільного віку. *На урок.* 2019. URL: <https://naurok.com.ua/vipuskne-svyato-fabrika-zirok-127726.html>.

Анотація. Сюрпризним моментом свята є прихід Шапокляк, якій діти у віршованій формі та з музичними номерами розповідають про знання, які вони здобули в садочку та про те, що вони готові до школи. Малята дякують всім працівникам садочка і останній раз кружляють в прощальному вальсі.

18. Кравченко І. М. Новий рік в аеропорту: сценарій новорічного свята для дітей старшого дошкільного віку. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/noviy-rik-v-aeroportu-127717.html>.

Анотація. На новий рік всі чекають чудес та подарунків. Наші малюки не виключення, адже за сюжетом діти з-за негоди не можуть вилетіти і зустрічають гостей в аеропорту. Потім погода налагоджується і приходять Дід Мороз з подарунками. Свято супроводжується ритмічними таночками, веселими піснями та іграми.

19. Кравченко І. М. Веселий ярмарок, а не базар: сценарій осіннього свята для дітей середнього та старшого дошкільного віку. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/scenariy-osinnogo-svyata-veseliy-yarmarok-a-ne-bazar-127630.html>.

Анотація. Осіннє свято завжди веселе та яскраве, особливо коли дійство відбувається на ярмарку, де всі щось продають, купують, рекламують, співають і танцюють. Родзинкою свята був ляльковий театр та флешмоб.

20. Кравченко І. М. Осінній листочок на гостинах у малят: сценарій осіннього свята для дітей молодшого дошкільного віку. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/osinnij-listocok-na-gostinah-u-malatscenarij-osinnogo-svata-dla-ditej-molodsogo-doskilnogo-viku-106670.html>.

Анотація. Малята чекають приходу Осені, танцюють з листочками, які потім збирають в букет. Та один листочок залишився. Малята розважаються з ним: танцюють, грають, співають. В кінці свята Осінь пригощає всіх осінніми дарунками.

21. Кравченко І. М. Стрілися Зима з Весною: дозвілля за народними традиціями для дітей старшого дошкільного віку. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/strilisa-zima-z-vesnoudozvilla-za-narodnimi-tradiciami-dla-ditej-starsogo-doskilnogo-viku-106667.html>.

Анотація. Дозвілля за народними традиціями «Стрілися Зима з Весною» проводимо зазвичай на свіжому повітрі. Дівчатка одягають українські хустки. Спочатку діти прославляють Зиму, дякують їй за веселоці, а потім закликають Весну, співаючи веснянки. В кінці свята діти частуються гарячим чаєм та солодощами.

22. Кравченко І. М. Використання музично-дидактичних ігор в процесі музичного виховання дітей дошкільного віку: презентація з науково-методичної проблеми. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/prezentacia-z-naukovo-metodicnoi-problemivikoristanna-muzicno-didacticnih-igor-v-procesi-muzicnogo-vihovanna-ditej-doskilnogo-viku-103846.html>.

Анотація. Сприйняття музики-складний процес, що вимагає від дитини уваги, пам'яті, розвиненого мислення, різноманітних знань. Одним із найважливіших засобів розвитку музичних здібностей дітей є музично-дидактичні ігри. Вони об'єднують всі види музичної діяльності: спів, слухання, рух під музику, гру на інструментах.

23. Кравченко І. М. Сім чудес веселки для матусі: сценарій весняного свята для дітей молодшого дошкільного віку. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/scenarij-vesnanogo-svata-sim-cudes-veselki-dla-matusidla-ditej-molodsogo-doskilnogo-viku-102008.html>.

Анотація. Цікавий сценарій для малят та їхніх мам містить чудові пісні про маму і бабусю. Малята з радістю зустрічають Весну, співають з нею про сонечко, танцюють таночок краплинок. А хлопчики-синочки приготували сюрприз-таночок кухарчат. В кінці свята діти запрошують матусь з ними потанцювати.

24. Кравченко І. М. Прощавай, моє дитинство веселкове: сценарій випускного свята для дітей старшого дошкільного віку. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/scenarij-vipusknogo-svata-prosavajmoe-ditinstvo-veselkove-dla-ditej-starsogo-doskilnogo-viku-101997.html>.

Анотація. Сценарій випускного свята для дітей старшого дошкільного віку містить святковий вхід з гелевими кульками, прихід діток молодшого дошкільного віку з таночком "Тра-ля-ля". На святі хлопчики танцювали з мамами, а дівчатка кружляли у вальсі з татами. Співали пісні про садочок, про дитинство. Свято завершилося прощальним вальсом.

25. Попова Н. А. Автоматизація вимови звуків (С) та (Ш): КВН для дітей старшого дошкільного віку. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/kvn-na-temu-avtomatizacia-vimovi-zvukiv-s-ta-s-108476.html>.

Анотація. Заняття-розвага для дітей старшого дошкільного віку з фонетико-фонематичним недорозвитком мовлення (сигматизм свистячих і шиплячих звуків). Закріплення вимови звуків відбувається в умовах змагання двох команд.

26. Попова Н. А. Вимовляйчик для Тигренятка: заняття на автоматизацію звука для дітей старшого дошкільного віку з ФФНМ. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/zanatta-na-avtomatizaciju-zvuka-dla-ditej-starsogo-viku-z-ffnm-vimovlajcik-dla-tigrenatka-107834.html>.

Анотація. Після постановки звука його вимову необхідно закріпити – автоматизувати. Якщо цього не зробити, в повсякденному мовленні дитина буде вимовляти свій колишній дефектний звук. Автоматизація звука – це доведення його вимови дитиною до автоматизму за допомогою виконання регулярних мовленнєвих тренувань – логопедичних вправ та ігор. До вашої уваги пропонуємо конспект логопедичного заняття на автоматизацію звука [р].

27. Лихина І. І. Фізкультурна хвилинка як форма активного відпочинку: розробка фізкультхвилинки розрахована на дітей дошкільного віку різновікових груп. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/fizkultura-hvilinka-ak-forma-aktivnogo-vidpocinku-163148.html>.

Анотація. Дбірка фізкультхвилинки буде корисна для вихователів дошкільних закладів, студентів педагогічних навчальних закладів під час проведення практики.

28. Лихина І. І. Ніжка квіточка весни. Заняття для дітей середнього дошкільного віку з розділу «Образотворча майстерня»: аплікація. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/zanatta-dla-ditej-serednogo-doskilnogo-viku-z-rozdilu-obrazotvorca-majsterna-aplikacia-na-temu-nizna-kvitocka-vesni-163134.html>.

Анотація. Заняття сприяє розвитку розумової активності, образного художнього мовлення, поглиблює знання про весняні зміни в природі, закріплює вміння створювати аплікацію із різних матеріалів, формує навички етичних норм поведінки. Дане заняття стане в нагоді вихователям дошкільних закладів.

29. Лихина І. І. Незвичайна подорож до весняного лісу: інтегроване заняття для дітей середнього дошкільного віку з розділу «Дитина у природному довкіллі» та «Мовлення дитини». *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/integrovane-zanatta-dla-ditej-serednogo-doskilnogo-viku-z-rozdilu-ditina-u-prirodnomu-dovkilli-ta-movlenna-ditini-na-temu-nezvicajna-podoroz-do-vesnan-163133.html>.

Анотація. Заняття розширює знання дітей про навколишнє середовище, розвиває пізнавальну активність, сенсорну сферу, екологічний світогляд. Виховує у дошкільників любов до навколишнього середовища та дбайливе ставлення до природи. Розробка даного заняття допоможе вихователю у формуванні елементарних уявлень дітей про найхарактерніші ознаки весни в живій природі.

30. Лихина І. І. В пошуках друзів Барвика: інтегроване заняття для дітей старшого дошкільного віку з розділу «Дитина у природному довкіллі» та «Мовлення дитини». *Всеосвіта*. 2019. Режим доступу: <https://vseosvita.ua/library/integrovane-zanatta-dla-ditej-starsogo-doskilnogo-viku-z-rozdilu-ditina-u-prirodnomu-dovkilli-ta-movlenna-ditini-na-temu-v-posukah-druziv-barvika-163136.html>.

Анотація. Під час проведення заняття діти здобувають знання про речення, про слова – назви предметів, слова – назви ознак, слова – назви дій та поглиблюють знання про графічне зображення схеми речення.

31. Лихина І. І. Великодня писанка: заняття для дітей старшого дошкільного віку з розділу «Образотворча майстерня» (аплікація, ліплення). *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/zanatta-dla-ditej-starsogo-doskilnogo-viku-z-rozdilu-obrazotvorca-majsterna-aplikacia-liplenna-na-temu-velikodna-pisanka-163141.html>.

Анотація. Заняття спрямоване на розвиток у дошкільників пізнавального інтересу, мовленнєвої активності, логічного мислення, пам'яті, уваги, образного мовлення. Виховує у дошкільників любов до художнього слова та формує дружні стосунки в колективі. Може використовуватися вихователями груп старшого дошкільного віку.

32. Лихина І. І. Казкова майстерня маленьких фантазерів: інтегроване заняття для дітей старшого дошкільного віку з пріоритетом мовленнєво-творчих завдань (малювання). *Всеосвіта*. 2019.

URL: <https://vseosvita.ua/library/integrovanе-zanatta-dla-ditej-starsogo-doskilnogo-viku-z-prioritetom-movlennevo-tvorcil-zavdanmaluvanna-na-temu-kazkova-majsterna-malenkih-fantazeriv-163182.html>.

Анотація. Заняття розвиває у дітей позитивні емоції, формує досвід сприймань і відчуттів, вдосконалює образне мовлення. Виховує взаємоповагу один до одного та дружні стосунки в колективі. Заняття стане в нагоді вихователям старших груп.

33. Захарова Л. М. Зимовий сон ведмеда: інтегроване заняття з морально-духовного виховання дітей молодшого дошкільного віку. *Всімосвіта*. 2019. URL: <https://vsimosvita.com/integrovanе-zanyattya-z-moralno-duhovnogo-vihovannya-ditey-molodshogo-doshkilnogo-vikutema-quot-zimoviy-son-vedmedya-quot/>.

Анотація. Заняття допомагає формувати гуманне ставлення до тварин, сприяє розумінню, що гнів відноситься до поганих рис характеру людини. Виховує дбайливе ставлення до світу природи, бажання піклуватися про нього, закладає основи екологічного світосприймання.

34. Захарова Л. М. Мама в кожного найкраща, мамам слід допомагати: інтегроване заняття з морально-духовного виховання дітей молодшого дошкільного віку. *Учительський журнал он-лайн. SUPER/UROK-UA.com*. 2019 URL: <http://teacherjournal.in.ua/rozrobky/integrovanе-zanyattya-z-moralno-duhovnoho-vykhovannya-ditey-molodshoho-doshkilnogo-viku>, <https://super.urok-ua.com/konspekt-integrovanogo-zanyattya-z-moralno-duhovnogo-vihovannya-ditey-molodshogo-doshkilnogo-viku-mama-v-kozhnogo-naykrashha-mamam-slid-dopomagati/>.

Анотація. Конспект інтегрованого заняття в віршованій формі для молодших дошкільнят допоможе педагогам підвести дітей до розуміння значимості рідних людей в житті кожного. На основі знайомої потішки малюки залюбки та з легкістю вливаються в освітній процес та активують мовлення, закріплюють кольори та розвивають сенсорні здібності.

35. Захарова Л. М. Подорож до зимового лісу: методична розробка. *Всеосвіта*. 2019. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/podoroz-do-zimovogo-lisu-120866.html>.

Анотація. Навчально-ігрове заняття для дітей молодшого дошкільного віку на розвиток зв'язного мовлення. Зміст заняття сприяє формуванню знань про пори року, в діалогічно – ігровій формі встановлювати причинно-наслідкові зв'язки в природі, розвивати артикуляційний апарат дитини.

36. Захарова Л. М. Наш довговухий друг: тематичне заняття для молодших дошкільників. *Всеосвіта*. 2019. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/nas-dovgovuhij-drug-tematicne-zanatta-dla-molodsih-doskilnikov-120864.html>.

Анотація. Тематичне заняття для молодших дошкільників навчає дбайливому ставленню до домашніх улюбленців. Використання запропонованого орієнтованого змісту заняття буде сприяти розвитку у дітей прагнення до виконання самостійних трудових дій, гуманного ставлення до всього живого.

37. Захарова Л. М. Допомога кожному потрібна: інтегроване заняття з морально-духовного виховання дітей молодшого дошкільного віку. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/integrovanе-zanatta-z-moralno-duhovnogo-vihovannya-ditey-molodsogo-doskilnogo-viku-dopomoga-kozhnomu-potribna-105386.html>.

Анотація. Заняття сприяє розвитку у малюків кмітливості, творчих здібностей, вміння робити висновки, мати свою думку, доводити розпочату справу до кінця, передбачати результат. Запропоновані види діяльності викликають бажання робити добрі вчинки, заохочують до проявів позитивних емоцій від добрих чинків.

38. Костюк Т. Ф. Вишиванка для матусі: інтегроване заняття для дітей старшого дошкільного віку. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/integrovanе-zanatta-visivanka-dla-matusi-108481.html>.

Анотація. Заняття спрямоване на розширення знань про методи нетрадиційного малювання. Також заняття сприяє вихованню у малюків любові та поваги до матусі, шанобливого ставлення до народно-прикладного мистецтва та традицій українського народу.

39. Костюк Т. Ф. Жарти для принцеси Несміяни. Методична розробка для дітей старшого дошкільного віку. Всеосвіта. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/zarti-dla-princesi-nesmiani-106335.html>. *Анотація. Заняття-розвага «Жарти для принцеси Несміяни» для дітей старшого дошкільного віку сприяє розвитку у дітей інтонаційної виразності мовлення, артистичності, самостійності, комунікабельності, толерантності та емоційної врівноваженості.*

40. Карпенко О. Л. Пригоди Колобка: заняття для дошкільників. Всеосвіта. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/zanatta-dla-doskilnikiv-prigodi-kolobka-117960.html>.

Анотація. Під час заняття здійснюється розвиток пізнавальних здібностей в процесі ігрової діяльності. Ігрові дії та вміння починають формуватися в ранньому віці. Саме на цьому етапі важлива допомога дорослого, тому потрібно створити умови для гри, показати як можна діяти з іграшками, предметами-замінниками, розгортати ігровий сюжет. Подане заняття-ігротека стане у нагоді вихователям дошкільних закладів.

41. Карпенко О. Л. Знайомство з равликом: заняття для дошкільників. Всеосвіта. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/zanatta-dla-doskilnikiv-znajomstvo-z-ravlikom-117979.html>.

Анотація. Заняття має на меті знайомство з равликом, як з домашньою твариною. Діти в цікавій формі дізнаються про спосіб життя тварини, живлення, особливості поведінки та догляду за нею. Дане заняття сприяє вихованню відповідальності, допитливості, інтересу до дослідження об'єктів природи.

42. Карпенко О. Л. Краплинки доброти: заняття-гра для дошкільників. Всеосвіта. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/zanatta-gra-dla-doskilnikiv-kraplinki-dobroti-117972.html>.

Анотація. Діти розвиваються в грі. Подане заняття-гра приклад того, як можна спонукати малят мислити творчо, нестандартно, проявляти свої найкращі якості, шукати різні підходи до розв'язання завдань. Зацікавить дітлахів віршована форма, цікавий ігровий сюжет, рухливі вправи та дії з різними підручними матеріалами.

43. Древаль В. О. Зелінська-Любченко К. О. Театралізована діяльність як засіб розвитку мовлення дітей із загальним недорозвиненням мовлення. Сучасні проблеми логопедії та реабілітації: матеріали VIII Всеукраїнської заочної науково-практичної конференції (м. Суми, 15 лютого 2019 року). Суми: ФОП. Цьома С.П., 2019. С. 64–67.

Анотація. Мовленнєвий розвиток дитини є головним інструментом встановлення контакту із оточуючими, завдяки якому відбувається соціалізація дитини.

Розвиток мовлення засобами театралізованої діяльності дозволяє не тільки вдосконалювати рухову сферу дитини, але й розширювати її мовленнєвий потенціал, тим самим поглиблюючи її знання про навколишнє середовище. Але, на жаль, педагоги не завжди готові організувати цю роботу таким чином, щоб вона була ефективною як з погляду навчання, так і з позиції мовленнєвого розвитку дошкільників із порушеннями мовлення. Ця проблема є актуальною як для майбутніх фахівців у галузі спеціальної освіти, так і для педагогів з досвідом роботи

Мета статті – розкрити можливості використання театралізованої діяльності як засобу розвитку мовлення старших дошкільників із загальним недорозвиненням мовлення.

44. Древаль В. О. Зелінська-Любченко К. О. Дослідження зв'язного мовлення дошкільників із загальним недорозвиненням мовлення. Актуальні проблеми колекційної педагогіки, психології та реабілітації: матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (м. Суми, 22 травня 2019 року). Суми: ФОП. Цьома С.П., 2019. С. 110–112.

Анотація. Важливою складовою становлення особистості дошкільника є мовленнєва діяльність, яка включає вміння користуватися мовленням в конкретних ситуаціях, застосовувати як вербальні, так і невербальні знакові системи спілкування. Зв'язне мовлення відіграє провідну роль у процесі розвитку дитини і займає центральне місце в загальній системі роботи з формування мовлення в дошкільному навчальному закладі.

На превеликий жаль, сьогодні відмічається тенденція збільшення кількості дітей дошкільного віку із порушеннями мовлення, які зумовлюють труднощі в освітньо-виховній діяльності, ігровій, в оволодінні програмою дошкільного навчального закладу та їх своєчасною мовленнєвою підготовкою до школи.

У даній статті висвітлені результати дослідження зв'язного мовлення в дітей старшого дошкільного віку із ЗНМ за методикою обстеження стану зв'язного мовлення дітей В. Глухова.

45. Суббота Н. М. Перспективний план роботи гуртка «Хочу все знати» з пріоритетом пошуково-дослідницької діяльності для дітей старшого дошкільного віку. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/perspektivnij-plan-roboti-gurtka-hocu-vse-znati-z-prioritetom-posukovo-doslidnickoi-dialnosti-starsij-doskilnij-vik-173583.html>.

Анотація. Пошуково-дослідницька діяльність є одним із ефективних засобів пізнання закономірностей і явищ навколишнього світу. За умови вдалої її організації можна стимулювати пізнавальну активність дошкільників. Використання запропонованого орієнтовного змісту роботи пошуково-дослідницької діяльності з дітьми старшого дошкільного віку допоможе систематизувати, поглибити, узагальнити особистий досвід вихованців.

46. Суббота Н. М. На допомогу Попелюшці: заняття гуртка «Хочу все знати» з дітьми старшого дошкільного віку. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/konspekt-zanatta-gurtka-hocu-vse-znati-na-temu-na-dopomogu-popelusci-starsij-doskilnij-vik-173602.html>.

Анотація. Заняття спрямоване на сенсорне виховання старших дошкільників, формування вміння шукати шляхи вирішення проблеми та встановлювати причинно-наслідкові зв'язки. Запропоновані види діяльності спонукають дітей сприймати навколишній світ за допомогою всіх органів чуття.

47. Суббота Н. М. Подорож до паперової країни: заняття гуртка «Хочу все знати» з дітьми старшого дошкільного віку. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/konspekt-zanatta-gurtka-hocu-vse-znati-na-temu-podoroz-do-paperovoi-kraini-173635.html>.

Анотація. Вихованці на "килімі-літаку" потрапляють до паперової країни, де зустрічають Паперушку. Вона знайомить гостей з історією виникнення паперу, розглядаючи експонати міні-музею. Діти переглядають фільм про процес виготовлення паперу з деревини, мають можливість самостійно провести дослід, розв'язують проблемні ситуації та знаходять відповіді на логічні запитання.

48. Кравченко Л. В. Рідне місто Лебедин: заняття для дітей середнього дошкільного віку. *Методичний портал*. 2019. URL: <http://metod.portal.com/node/79653>.

Анотація. Як збагатити та розширити досвід дітей, як навчити їх любити й шанувати свою Батьківщину, свій народ, своє місто? Дане заняття – це приклад того, як можна допомогти малюкам опанувати особливості звичаїв, культури рідного краю, рідного міста.

49. Миргородська В. В. Подорож до Країни казок: розробка заняття для дітей середнього дошкільного віку. *Форум педагогічних ідей «Урок»*. 2019. № 02/2019. URL: http://osvita.ua/school/lessons_summary/doshkillya/66541/.

Анотація. План – конспект заняття, мета якого – закріпити за допомогою загадок знання про казки; учити висловлювати ставлення до героїв, оцінювати їхні вчинки, робити висновки; збагачувати досвід знаннями про взаємини людей на прикладі казок; навчати правильно відповідати на запитання за змістом казок, пояснювати свою позицію.

50. Чередніченко Л. М. «Подорож до країни Траспортляндії»: заняття. *Всеосвіта*. 2020. URL: <https://vseosvita.ua/library/zanatta-podoroz-do-kraini-trasportlandii-198835.html>.

Анотація. Дане заняття допомагає збагачувати враження дітей від образотворчої діяльності, розширює знання дітей про види транспорту, його призначення; формує вміння виконувати малюнок нетрадиційним способом (гумкою, вуглинкою), зафарбовувати гіпсові форми машин, розвивати асоціативно – образне мислення, творче сприймання навколишнього світу, сприяти розвитку творчої самостійності, виховувати впевненість у собі та своїх діях.

51. Вакуленко А. В. Формування ключових компетентностей здобувачів знань Нової української школи шляхом використання активних методів навчання. *Дошкільна освіта: від традицій до інновацій*: матеріали V Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Суми, 27-28 листопада 2019 року). Суми: ФОП Цьомап С.П., 2019. С. 125–128.

Анотація. У статті розглянуто особливості формування ключових компетентностей в учнів початкових класів шляхом використання активних методів навчання.

52. Вакуленко О. В. Використання педагогічної спадщини А. С. Макаренка в сучасному сімейному вихованні. *Дошкільна освіта: від традицій до інновацій: матеріали V Всеукраїнської науково-практичної конференції* (м. Суми, 27-28 листопада 2019 року). Суми: ФОП Цьомап С.П., 2019. С. 208–212.

Анотація. Стаття присвячена вивченню спадщини українського видатного вченого-педагога за покликанням А.С. Макаренка у контексті розв'язання ним актуальних проблем сучасного сімейного виховання.

53. Мальцева О. В. Підготовка педагога до роботи з обдарованими дітьми. *Особистісно-професійна компетентність педагога: теорія і практика: матеріали III Всеукраїнської науково-методичної конференції* (м. Суми, 20 лютого 2019 року). Суми: НІКО, 2019. С. 202–204.

Анотація. У статті проаналізовано компоненти готовності педагога до роботи з обдарованими дітьми, а саме: критерії та напрями професійної спрямованості. Адресований керівникам гурткової роботи та педагогам закладів.

54. Мальцева О. В. Використання інноваційних методів в процесі розвитку гармонійної особистості в системі позашкільної освіти. *Розвиток позашкільної освіти Сумщини: науково-методичний ПРОСТІР*. Суми: НВВ КЗ СОІППО, 2019. Вип. №7(30). С. 27–32.

Анотація. У статті обґрунтовується необхідність підвищення якості позашкільного освітнього процесу шляхом використання нестандартних форм, методів і прийомів роботи.

55. Безкоровайна О. В. Полікультурна компетентність учителя – важлива складова якісної літературної освіти. *Український освітній журнал*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/polikulturalna-kompetentnist-ucitela-vazлива-skladova-akisnoi-literaturnoi-osviti-108512.html>.

Анотація. Метою статті є спроба розкрити й обґрунтувати значення полікультурної компетентності вчителя, визначити умови, що стимулюють професійне зростання педагога. Показано важливість полікультурної освіти для літературного розвитку школярів.

56. Безкоровайна О. В. Практичне застосування компетентнісного підходу до викладання зарубіжної літератури. *Освіта Сумщини*. 2019. № 2. С. 43–48.

Анотація. У статті дається визначення поняття «компетентність», «компетенція» у сучасній науковій думці. Описано компетентнісний підхід до організації навчального процесу на уроках зарубіжної літератури. Робота містить теоретичні засади, методичний аспект та практичне застосування компетентнісного підходу.

57. Безкоровайна О. В. Полікультурна компетентність учителя – важлива складова якісної літературної освіти. *Особистісно-професійна компетентність педагога: теорія і практика: матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції* (м. Суми, 20 лютого 2019 року). Суми: НІКО, 2019. С. 26–29.

Анотація. Метою статті є спроба розкрити й обґрунтувати значення полікультурної компетентності вчителя, визначити умови, що стимулюють професійне зростання педагога. Показано важливість полікультурної освіти для літературного розвитку школярів. *Ключові слова:* полікультурна компетентність учителя, полікультурна освіта, фонові знання, читацька компетентність.

58. Бендюг А. І. Бутафорія до 1 вересня: авторські матеріали. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/butaforiya-dlya-1-veresnya-119292.html>.

Анотація. Створена бутафорія допоможе класоводу організувати цікаву та яскраву фотосесію.

59. Бендюг А. І. Складання таблиці ділення на 2: розробка уроку. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/urok-matematiki-skladannya-tablici-dilennya-na-2-zadachi-ta-prikladi-na-dilennya-114940.html>.

Анотація. Урок математики для 2 класу НУШ за програмою О.Савченко (підручник Н.Листопад) пов'язаний з темою доброти.

60. Бендюг А. І. Аудіювання з використанням LEGO до тексту Ю.Чеповецького («Апостроф»): презентація до уроку. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/prezentaciya-do-uroku-ukra-nsko-movi-1-klas-audiuvannya-z-vikoristannyam-lego-do-tekstu-yu-chepoveckogo-tema-apostrof-116711.html>.

Анотація. Презентація до уроку української мови за підручником М.Д. Захарійчук «Українська мова: навчальний посібник 1 клас». Аудіювання з використанням LEGO. Даючи відповідь на поставлене запитання, учні обирають цеглинку відповідного кольору і створюють бабочку з «правильних відповідей».

61. Бендюг А. І. Діагностична робота. Я досліджую світ. освіти. *Український освітній журнал*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/diagnosticna-robot-a-doslidzuiu-svit-2-klas-174663.html>.

Анотація. Діагностична робота для учнів 2 класу за підручником Н. Бібік, яка проводиться у кінці I чверті. Об'єднує теми "Кольорові сторінки природи: осінь", "Сонце", " Якими бувають рослини та тварини", "Рослини і тварини восени", "Природні явища"

62. Бендюг А. І. Матеріал для оформлення класної кімнати НУШ. У нас можна. Звіздар та зірки. *Український освітній журнал*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/material-dla-oformlennja-klasnoi-kimnati-nus-u-nas-mozna-zvizdar-ta-zirki-144298.html>.

Анотація. Матеріал для оформлення класної кімнати НУШ(створення освітнього середовища першокласника). Робота створена у вигляді звіздара та зірочок, на яких є відповідні записи. Матеріал готовий для друку та ламінування.

63. Вакуленко С. В. Концептуальний аналіз компетентнісного підходу в умовах Нової української школи. *Дошкільна освіта: від традицій до інновацій: матеріали V Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Суми, 27-28 листопада 2019 року)*. Суми: ФОП Цьома С.П., 2019. С. 129–131.

Анотація. У статті визначено ефективність компетентнісного підходу у навчанні і вихованні дітей молодшого шкільного віку, залежність її від форм і методів організації навчально-виховного процесу.

64. Дидишко Я. С. Словникові слова для 2 класу: дидактичний матеріал. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/didaktichny-material-slovnikovi-slova-dlya-2-klasu-124346.html>.

Анотація. Матеріал допоможе дітям краще засвоїти словникові слова, передбачені для вивчення у 2 класі Нової української школи. Матеріал готовий для друку.

65. Дидишко Я. С. Геометричне доміно: дидактична гра. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/didaktichna-gra-geometrichne-domino-119619.html>.

Анотація. Матеріал допоможе у формі гри доміно познайомити учнів з різними геометричними фігурами, а також пригадати назви кольорів. Матеріал може бути використаний на уроках математики у 1-4 класах.

66. Дидишко Я. С. Назви осередків: матеріал для оформлення класної кімнати НУШ. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/material-dlya-oformlennya-klasno-kimnati-nush-nazvi-oseredkiv-119582.html>.

Анотація. Матеріал для оформлення осередків класної кімнати НУШ. Яскраві назви осередків допоможуть при створенні нового освітнього середовища класу. Матеріал готовий для друку та ламінування.

67. Забуга В. І. Розвиток креативного мислення на уроках природничого циклу. *Відкритий урок: розробки, технологій, досвід*. 2019. № 01. URL: https://ru.osvita.ua/school/lessons_summary/edu_technology/63618/.

Анотація. У матеріалі на заявлену тему з досвіду роботи авторка стверджує, що головний чинник креативного навчання – ініціативність учнів.

68. Калініченко А. В. Щоб у серці жила Батьківщина: ерудит-шоу. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/erudit-shou-schob-u-serci-zhila-batkivschina-141924.html>.

Анотація. Розробка містить цікавий практичний, викладений в ігровій формі матеріал. Може бути використана на уроці, в позаурочний час, під час проведення бесід та веселих свят. Для вчителів початкових класів, студентів педагогічних закладів.

69. Лойченко І. А. Алгоритми з розгалуженням: конспект уроку з інформатики для 7 класу. *Супер Урок-UA*. 2019. URL: <https://super.urok-ua.com/konspekt-uroku-z-informatiki-dlya-7-klasu-na-temu-algoritmi-z-rozgaluzhennyam/>.

Анотація. Під час уроку узагальнюються і систематизуються знання здобувачів освіти про алгоритми з розгалуженням, формуються навички складання та виконання алгоритмів із розгалуженням у навчальному середовищі Scratch.

70. Стеблянко М. О. Найцікавіше в країнах Європи: розробка позакласного заходу. *Німецька мова в школі*. 2019. № 1(121). С. 18–20.

Анотація. Розробка позакласного заходу розширює кругозір учнів знаннями про культуру країни, мова якої вивчається, спрямована на формування мовленнєвої компетентності здобувачів освіти, знайомить з культурними надбаннями європейських народів.

71. Силка В. В. Біосфера та ґрунти. Природні комплекси. Тестові завдання різних типологічних форм та рівнів складності з курсу «Загальна географія» 6 клас: збірник дидактично-методичних матеріалів за результатами роботи обласної творчої групи вчителів географії. Суми: НВВ КЗ СОППО, 2019. С. 66.

Анотація. Тестові завдання складено у двох варіантах із даної теми. Структура тестів подібна до структури тестів зовнішнього незалежного оцінювання знань. Різні за типом і рівнем складності тестові завдання допоможуть учням систематизувати навчальний матеріал, а вчителям об'єктивно оцінити їх знання.

72. Балабан М. М. Інтерактивні вправи до розділу «Основи цивільного захисту». Інтерактивні прийоми навчання на уроках «Захисту Вітчизни»: збірник дидактико-методичних матеріалів за результатами роботи обласної творчої групи. Суми: НВВ КЗ СОППО, 2019. С. 85.

Анотація. Інтерактивні вправи сприятимуть запровадженню компетентнісного підходу до проведення сучасного уроку та творчому пошуку вчителів.

Рекомендовано для вчителів «Захисту Вітчизни», керівників методичних об'єднань, студентів закладів вищої освіти за спеціальністю «Захист Вітчизни».

73. Логвиненко Н. М. Розвиток особистісно-професійної компетентності в умовах інноваційних змін. *Освіта Сумщини*. 2019. № 3(43). С. 12–14.

Анотація. У статті наголошується на тому, що основними шляхами професійного розвитку є професійне навчання, розвиток кар'єри та самоосвіта педагога. Професійний розвиток веде до принципово нового способу життєдіяльності вчителя – творчої самореалізації в професії, яка дає змогу виявити свої індивідуальні та професійні можливості.

74. Рева Г. Є. Невичерпне джерело освітянської династії Подвезьків. *Сумщина від давнини до сьогодення: проблеми ідентичності, ментальності, самосвідомості*: матеріали обласного круглого столу з нагоди відзначення 80-річчя створення Сумської області (м. Суми, 30 січня 2019 року). Суми: НВВ КЗ СОППО, 2019. С. 172–176.

Анотація. У статті висвітлено життєвий і творчий шлях педагога, учителя вищої категорії, відмінника освіти України, керівника закладу освіти, активного громадського діяча Світлани Георгіївни Подвезько.

75. Тарасенко А. О. Лише одна на світі Україна, а ми її доньки й сини: музичне свято. *Супер урок*. 2019. URL: <https://super.urok-ua.com/muzichne-svyato-lishe-odna-na-sviti-ukrayina-a-mi-yiyi-donki-y-sini-starsha-grupa-doshkilnogo-zakladu/>.

Анотація. Музичне свято для проведення в групах старшого дошкільного віку, що містить різні види завдань на українознавчу тематику. Виховною метою проведення цього свята є формування у дітей почуття національної свідомості, патріотизму.

76. Тарасенко А. О. Новорічні космічні пригоди: музичне свято. *Супер урок*. 2019. URL: <https://super.urok-ua.com/muzichne-svyato-novorichni-kosmichni-prigodi-starshiy-doshkilniy-vik/>.
Анотація. Музичне Новорічне свято для використання в групах старшого дошкільного музичними керівниками ЗДО.
77. Бурик Т. М. Я запрошую діток – гайда в казку «Колобок»: гра – розвага. *Методичний портал*. 2019. URL: <http://metodportal.com/node>.
Анотація. Гра-розвага фізкультурно – оздоровчого характеру з використанням пальчикових ігор для дітей групи раннього віку
78. Попільнух Л. В. Вода чиста із криниці – розкриває таємниці: заняття. *Методичний портал*. 2019. URL: <http://metodportal.com/node/75666>.
Анотація. Публікація містить розробку конспекту заняття в групі середнього дошкільного віку з використанням дослідницької роботи з водою, пізнання властивостей води, ознайомлення з кругообігом води в природі.
79. Дрюхіна В. М. Подорож до лісової школи: заняття. *Методичний портал*. 2019. URL: <http://metodportal.com/node/76038>.
Анотація. Публікація містить розробку конспекту контрольного заняття з розділу «Логіко – математичний розвиток» з групою дітей старшого дошкільного віку, з використанням технології «Мнемотехніка».
80. Рибалка Т. М. Лабораторія професора Чудакова: заняття. *Методичний портал*. 2019. URL: <http://metodportal.com/node/79152>.
Анотація. Публікація містить розробку конспекту контрольного заняття з розділу «Логіко – математичний розвиток» для використання з дітьми групи старшого дошкільного віку. Діти ознайомляться з поняттями «гроші», «монети», «купюри», навчаться рахувати гроші. Ознайомляться з вагами, гирями, процесом зважування товарів.
81. Рибалка Т. М. Подорож до осіннього лісу: заняття. *Методичний портал*. 2019. URL: <http://metodportal.com/node/79157>.
Анотація. Публікація містить розробку конспекту інтегрованого заняття для використання з дітьми групи молодшого дошкільного віку. Даються знання про осінні явища в природі, про пізню осінь; закріплюються основні кольори, геометричні фігури.
82. Гуйда Н. М. Кульки жовті, білі, сині: заняття. *Методичний портал*. 2019. URL: <http://metodportal.com/node/78905>.
Анотація. Публікація містить розробку конспекту заняття для дітей групи раннього віку, де використовується технологія гри у сухому басейні (гра з кульками), під час якої кульки асоціюються з казковими героями.
83. Ковтуненко Л. В. Сучасний стан та перспективи формування в учнів та вихованців закладів освіти міста Лебедина компетентності екологічної грамотності та здорового життя. *Формування в закладі освіти компетентності екологічної грамотності та здорового життя: матеріали III Всеукраїнської науково-педагогічної Інтернет-конференції (м. Суми, 20 листопада 2019 року) / за заг. ред. В.М. Успенської. Суми: ФОП Цьома, 2019. С. 43–48.*
Анотація. У статті розглядаються актуальні проблеми освіти, що потребують інноваційних підходів до вирішення питання формування екологічної грамотності, збереження та зміцнення здоров'я громади, особливо учнівської; акцентується увага на важливості інтеграції зусиль закладів дошкільної, загальної середньої, позашкільної освіти у формуванні ключових і загальнопредметних компетентностей здобувачів освіти. Висвітлюється досвід упровадження сучасних інноваційних форм організації освітнього процесу на рівні освітніх закладів міста.

М. ШОСТКА

1. Аврамкіна В. І. Методи та прийоми розв'язування логарифмічних рівнянь в 11 класі: презентація. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/126937>.

Анотація. Презентація містить пояснення методів та прийомів розв'язування логарифмічних рівнянь в 11 класі з використанням діяльнісного методу.

2. Аврамкіна В. І. Методи та прийоми розв'язування логарифмічних рівнянь: урок. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/126930>.

Анотація. Розробка містить пояснення методів та прийомів розв'язування логарифмічних рівнянь в 11 класі з використанням діяльнісного методу.

3. Аврамкіна В. І. Поняття дробу. Перетворення дробів: урок. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/100541>.

Анотація. Розробка містить пояснення навчального матеріалу з використанням діяльнісного методу, цікаві завдання.

4. Автюхова З. В. Виготовлення ляльки – мотанки, добір конструкційних матеріалів та оздоблення: урок. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/konspekt-uroku-z-trudovogo-navchannya-v-8-klasi-po-temi-vigotovlennya-lyalki-motanki-dobir-konstrukciynih-materialiv-ta-ozdoblennya-107136.html>.

Анотація. Комбінований урок трудового навчання у 8 класі, спрямований на формування в учнів уявлення про українську культуру, відродження та відтворення національних культурно-історичних традицій українського народу. Покликаний навчити учнів основам виготовлення народної ляльки, послідовності виконання операцій проектно-технологічної діяльності від задуму до його реалізації в готовому вигляді.

5. Автюхова З. В. Пам'яті Небесної Сотні: виховна година. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/rozrobka-vihovnoi-godini-dla-ucniv-8-klasu-pamati-nebesnoi-sotni-126448.html>.

Анотація. Захід розроблений з метою шанування пам'яті героїв Небесної сотні, для ознайомлення школярів із окремими постатями героїв Небесної сотні, спрямований на виховання патріотичної свідомості.

6. Андрусенко О. Б. Порівняльний аналіз показників якості пральних порошоків. *Освіта, наука та виробництво: розвиток та перспективи*: матеріали IV Всеукраїнської науково-методичної конференції (м. Шостка, 18 квітня 2019 року). Суми: СумДУ, 2019. С. 26–27.

Анотація. В роботі визначені та проаналізовані показники вмісту кисневмісного відбілювача, фосфатів та лужності пральних порошоків. Зроблені висновки щодо якості пральних засобів та подано рекомендацію для вибору кращого прального порошку.

7. Бакаєва К. О., Міняйло Н. І. Дослідження рудеральних рослин антропогенно змінених фітоценозів. *Освіта, наука та виробництво: розвиток і перспективи*: матеріали IV Всеукраїнської науково-методичної конференції (м. Шостка, 18 квітня 2019 року). Суми: СумДУ, 2019. С. 104–105.

Анотація. У публікації зазначено місця розташування сміттєзвалищ на визначених ділянках, території на наявність рудеральних рослин та їх екологічні характеристики; описано систематичну структуру фітоценозів антропогенно змінених ділянок; порівняно фітоценози досліджуваних ділянок за допомогою екологічних індексів; вироблено практичні рекомендації щодо використання рудеральних рослин.

8. Балицька В. А., Чернишова Н. Г. Підготовка вчителів початкових класів до інтегрованого викладання предметів: методична розробка. *Шкільна електронна бібліотека “ШБІЦ-інфо” (Нові надходження)*. 2019. № 9. С. 30.

Анотація. В методичній розробці розкрито алгоритм підготовки вчителів НУШ до викладання інтегрованих предметів у початкових класах закладів загальної середньої освіти відповідно до нового Державного стандарту початкової освіти. Дана розробка є актуальною для заступників директорів з навчально-виховної роботи, що опікуються початковою ланкою.

9. Банна Л. П. Веб-дизайн. Інструменти і технології. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/urok-6-veb-dizayn-instrumenti-i-tehnologi-129685.html>.
Анотація. Інформаційний матеріал, який можна використати на уроках з теми "Графічний дизайн" про Веб-дизайн та Інструменти і технології для учнів 11 класу та вчителів.
10. Банна Л. П. Растровий графічний редактор як інструмент для дизайну. Редактор Photoshop. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/129682>.
Анотація. Інформаційний матеріал для уроку інформатики в 11 класі «Растровий графічний редактор як інструмент для дизайну. Редактор Photoshop». Матеріал можна використовувати учням і вчителям.
11. Банна Л. П. Характеристики зображення та засобів його відтворення - яскравість, контрастність, роздільна здатність, інтервал оптичної щільності (фотографічна ширина), колірна гама, палітра, глибина кольору, насиченість кольору. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/129684>.
Анотація. Інформаційний матеріал до уроку інформатики в 11 класі за темою «Характеристики зображення та засобів його відтворення» у редакторі Photoshop.
12. Басов А. Г. The giant magnetoresistance effect in Co/Cu/Co three-layer films / Shkurdoda Yu.O., Dekhtyaruk L.V., Basov A.G. та ін.]. *Journal of Magnetism and Magnetic Materials*. 2019. С. 88–91.
Анотація. Abstract The effect of a giant magnetic resistivity in a magneto-ordered Co/Cu/Co sandwich is experimentally investigated and theoretically analyzed using a phenomenological approach (resistor and two-current models). It is shown that for the boundary values of the thickness dm_2 of the covering (upper) magnetic layer compared to the thickness dm_1 of the base (lower) magnetic layer, the effect is negligibly small. In performing the inequality $dm_2 > dm_1$, the resistance of the covering layer is shunted by the resistance of the base layer, while when the opposite inequality $dm_2 < dm_1$ is performed, the contrasting situation is observed, namely: the resistance of the coating layer shunts (shunted) the resistance of the base magnetic layer. If the thicknesses of the magnetic layers are of the same size ($dm_2 = dm_1$), the shunting effect is absent, and the magnitude of the giant magneto resistance reaches its maximum value. According to the results of an experimental study of this effect, the method for calculating the bulk asymmetry parameter in the scattering of spin-polarized electrons and the resistivity of the minority electrons is proposed for the first time, assuming that the resistivity of the spin channel of the majority charge carriers coincides with the resistivity of the nonmagnetic layer.
13. Басова І. М. Збірник завдань на розвиток граматичних навичок у 6 класі. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/zbirka-zavdan-z-gramatiki-dlya-uchniv-6-klasu-141750.html>.
Анотація. Матеріал включає в собі вправи на тренування вживання вивчених граматичних часів: Present, Past, Future Simple, Present, Past Continuous та завдання на розвиток писемного мовлення.
14. Басова І. М. Стосунки у родині: урок. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/urok-stosunki-u-rodini-141742.html>.
Анотація. Публікація містить розробку уроку з англійської мови в 11 класі на тему «Стосунки у родині».
15. Басова І. М. Календарно-тематичне планування з англійської мови в 11 класі на 2 семестр за новою програмою за підручником В. Буренко. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/kalendarno-tematichne-planuvannya-z-angliysko-movi-v-11-klasi-za-novoyu-programoyu-2-semestr-za-pidruchnikom-v-burenko-141747.html>.
Анотація. Матеріал містить календарно-тематичне планування з англійської мови на II семестр в 11 класі за підручником В. Буренко, тематику спілкування відповідно до чинної програми, підтеми, зміст уроків, домашні завдання.
16. Бацура О. Є. Лікувально-фізична культура як засіб корекції постави школярів. *Освіта, наука та виробництво: розвиток та перспективи: матеріали IV Всеукраїнської науково-методичної конференції (м. Шостка, 18 квітня 2019 року)*. Суми: СумДУ, 2019. С. 108–109.
Анотація. Дослідницька робота присвячена актуальній на сучасному етапі темі. У роботі проаналізовані основні найбільш поширені порушення опорно-рухового апарату серед школярів різних

вікових категорій, що впливають на естетичний вигляд дитини та загальний стан їх самопочуття. Проведено дослідження стану опорно-рухової системи серед учнів 5-9 класів. Представлений порівняльний аналіз гендерних закономірностей схильності до захворювань опорно-рухового апарату учнів вказаних вікових категорій. Запропоновано, апробовано і простежено динаміку позитивних змін у самопочутті та естетичному вигляді учнів в результаті застосування складеного комплексу вправ ЛФК для самостійного виконання. Вказані чіткі рекомендації щодо профілактики порушень опорно-рухового апарату у вигляді нескладного, але дуже ефективного тренування м'язів на розслаблення та зміцнення спинно-м'язового корсету. Робота може бути використана при проведенні санітарно-просвітницької роботи, щодо профілактики порушень опорно-рухового апарату серед учнів, педагогічних працівників та батьків.

17. Бацура О. Є. Таксономічний склад та екологічна характеристика лишайників екосистем м. Шостки, як істотний показник чистоти атмосферного повітря. *Освіта, наука та виробництво: розвиток та перспективи*: матеріали IV Всеукраїнської науково-методичної конференції (м. Шостка, 18 квітня 2019 року). Суми: СумДУ, 2019. С. 96–97.

Анотація. Дослідницька робота присвячена актуальній на сучасному етапі теми. У роботі проаналізований таксономічний склад ліхенізованих грибів різних морфологічних груп, як істотний показник чистоти атмосферного повітря п'яти мікрорайонів м. Шостки за допомогою методу ліхеноіндикації. Результати дослідження представлені у вигляді фотографій виявлених родів ліхенізованих грибів та таблиць, що характеризують ступінь покриття стовбурів дерев лишайниками та чистоту атмосферного повітря визначених локалітетів різних мікрорайонів міста. На основі отриманих даних створені гістограми та картосхема лишайникових зон м. Шостки, що відображає ступінь забруднення атмосферного повітря у різних районах міста. Робота може бути використана на уроках та при проведенні позакласних заходів з природоохоронної роботи. Наведені в роботі дані можна використати для оцінки екологічного стану міста Шостка.

18. Белякова С. М. Українці – хто ми: інтегрований урок. *Шкільна електронна бібліотека «ШБІЦ-інфо»*. 2019. № 9. С. 34–36.

Анотація. План-конспект інтегрованого уроку «Я досліджую світ» у 1 класі за програмою НУШ Розробка буде корисною для вчителів початкових класів, які працюють за освітньою реформою НУШ. Конспект уроку містить презентацію та посилання на інтернет-ресурси. У розробці поєднано мовно-літературну, соціальну і здоров'язбережну, громадянсько-історичну, математичну, природничу та технологічну освітні галузі. Урок сприяє формуванню усвідомлення власної ролі в житті суспільства, розширює знання учнів про Європейський Союз, виховує громадянські й патріотичні почуття: любов до Батьківщини, гордість за свій народ, повагу та шанобливе ставлення до традицій українського народу.

19. Белякова Т.О. У пошуках сонечка: заняття сенсорно-пізнавального спрямування для дітей молодшого дошкільного віку. *Бібліотечка вихователя дитячого садка*. 2019. № 8. С. 54.

Анотація. Публікація містить розробку конспекту заняття сенсорно-пізнавального спрямування для дітей молодшого дошкільного віку 4 року життя. У конспекті заняття викладено інноваційні форми роботи сенсорно-пізнавального та практичного характеру. Розробка буде корисною вихователям закладів дошкільної освіти.

20. Білоуха О. Б., Чернишова Н. Г. Організація STEM-подій в закладах освіти: методична розробка, початкова школа. *Шкільна електронна бібліотека “ШБІЦ-інфо” (Нові надходження)*. 2019. № 11. С. 30.

Анотація. В методичній розробці викладено бази організації STEM-просктів в початкових класах нової української школи, розкрито основні завдання STEM-освіти, наведено сценарії STEM-уроків, створених й апробованих вчителями закладу.

21. Білясник М. Д. Бабатіна Я. В. Частотність уживання та функціональне значення фразеологізмів (на прикладі збірок Олексія Столбіна «Інопланетяни в комишах» та Ніни Багатої «З любов'ю»). *Освіта, наука та виробництво: розвиток та перспективи*: матеріали IV Всеукраїнської науково-методичної конференції (м. Шостка, 18 квітня 2019 року). Суми: СумДУ, 2019. С. 78–79.

Анотація. У статті поданий аналіз особливостей фразеології як лінгвістичної дисципліни та функцій фразеологізмів у художніх творах. Письменники рідного краю уводять в мову художніх

творів фразеологічні зрощення, фразеологічні єдності, фразеологічні сполучення та фразеологічні вирази в залежності від контексту.

22. Білясник М. Д., Петрушко Н. М., Печко Д. О. Миротворча освіта в умовах сучасної освітньої установи. *Освіта, наука та виробництво: розвиток та перспективи*: матеріали IV Всеукраїнської науково-методичної конференції (м. Шостка, 18 квітня 2019 року). Суми: СумДУ, 2019. С. 60–61.

Анотація. У статті доведена ефективність використання Клубу МІРотворчості та навчального курсу «Вчимося та навчаємо культурі миру», як засобу реалізації культури миру та миротворчої освіти в умовах сучасної освіти. Розкривається особливість даного курсу як науково обґрунтованої педагогічної технології.

23. Білясник М. Д., Скобенко Б. В. Інтерпретація світу людини 90-х років ХХ ст. через образи в новелах збірки Ю. Царика «Кладка над Прірвою». *Освіта, наука та виробництво: розвиток та перспективи*: матеріали IV Всеукраїнської науково-методичної конференції (м. Шостка, 18 квітня 2019 року). Суми: СумДУ, 2019. С. 76–77.

Анотація. У статті проаналізований образ 40-50-річних героїв, їх погляди на життя у період складного часу кінця ХХ ст. У своїх художніх полотнах письменник через духовний світ образів порушив болючі суспільні проблеми.

24. Білясник М. Д., Уткіна К. А. Речення як синтаксичне утворення в оповіданні Пантелеймона Куліша «Орися». *Освіта, наука та виробництво: розвиток та перспективи*: матеріали IV Всеукраїнської науково-методичної конференції (м. Шостка, 18 квітня 2019 року). Суми: СумДУ, 2019. С. 80–81.

Анотація. У статті розкрито особливості оповідання Пантелеймона Куліша «Орися» - яскравого зразка творчого використання можливостей різних синтаксичних структур простого речення української мови.

25. Бойко О. І. Складне речення зі сполучниковим і безсполучниковим зв'язком. Кома між частинами складного речення: розробка конспекту уроку з української мови для 5 класу. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/urok-z-ukra-nsko-movi-dlya-5-klasu-na-temu-skladne-rechennya-zi-spoluchnikovim-i-bezspoluchnikovim-zv-yazkom-koma-mizh-chastinami-skladnogo-rechennya-96083.html>.

Анотація. Розробка уроку у 5 класі за програмою «Українська мова 5-9 класи» за редакцією Р.В. Мовчан – К., 2013. (зі змінами, затвердженими наказом МОН № 804 від 07.06.2017 р.). Методи й прийоми, застосовані на уроці, спрямовані на розвиток словникового запасу учнів, критичного мислення і зв'язного мовлення учнів.

26. Бондар Г. М. Забезпечення наступності між дошкільною та початковими ланками в умовах навчально-виховного комплексу. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://is.gd/98L2mQ>.

Анотація. У статті розкрито роботу щодо забезпечення наступності між дошкільною та початковими ланками в умовах НВК. Стаття містить практичні заходи, поради.

27. Бондар Г. М. Математичні ребуси та кросворди: позакласний захід. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://is.gd/Ge3NxF>.

Анотація. Позакласний захід з математики містить цікаві ребуси та кросворди для підвищення інтересу до вивчення математики. Для використання як в освітньому процесі, так і в позаурочній діяльності.

28. Бондар Г. М. Сім пласких фігур: матеріали XI Міжнародного фестивалю педагогічних інновацій (м. Черкаси, 27 вересня 2019 року). Черкаси, 2019. Т. 2. С. 127–129.

Анотація. Стаття «Сім пласких фігур» знайомить читачів з авторською інноваційною технологією навчання, яка допоможе учням тренувати пам'ять, розвивати моторику і творчо мислити. Через гру вони зможуть навчитися таких важливих, передбачених НУШ умінь, як, наприклад, вирішення проблемних завдань. Це візуалізація багатьох процесів та міжпредметна інтеграція.

29. Бондар Г. М. Спікер Галина Бондар: досвід роботи. Збірник «Портфоліо навчальних курсів та вебінарів». Всеосвіта. 2019. №1. С. 102–104, 127–129.

Анотація. Дана публікація «Спікер Галина Бондар» знайомить читачів з педагогічним та управлінським досвідом роботи в рамках Всеукраїнських вебінарів (4 ефіри): «Фасилітація: взаємодій у форматі педагогіки партнерства» (25 червня 2019), «Простір освітніх лайфхаків: LEGO - TANGRAM» (18 червня 2019), «Мануальні дії в освітньому просторі школи: «LEGO-TANGRAM» (07 лютого 2019), «Тайм-менеджмент в управлінні освітнім закладом» (07 березня 2019).

30. Бондар Г. М. Трансцендентність в математиці: наукова робота. Всеосвіта. 2019. URL: <https://is.gd/QaM0Nf>.

Анотація. Метою роботи є дослідження поняття трансцендентності в математиці, застосування трансцендентних чисел, рівнянь, нерівностей та їх систем і кривих на практиці для розв'язання певних видів задач. Значна увага приділяється трансцендентним кривим, які застосовують в економіці, фізиці, авіаційній техніці, інженерії. Містить нетрадиційні методи доведення, програмні засоби для графічного відображення.

31. Бондар Г. М. Трансцендентні рівняння: наукова робота. Всеосвіта. 2019. URL: <https://is.gd/mQzhJE>.

Анотація. Метою роботи є дослідження різних способів розв'язування трансцендентних рівнянь, нерівностей, систем рівнянь та нерівностей. Робота налічує авторські рівняння та нетрадиційні методи розв'язання. Для використання як в освітньому процесі (охоплює програму підготовки до ЗНО), так і в позаурочній діяльності.

32. Бондар Г. М. Трапеція та її властивості: збірник. Всеосвіта. 2019. URL: <https://is.gd/m2RwM3>.

Анотація. Наукова робота містить дослідження властивостей трапеції, ознак як традиційними, так і нестандартними методами. Робота налічує методичні матеріали (розробки уроків, алгоритм-схеми, задачі тощо), які узагальнюють та систематизують відомості про трапецію, її елементи. Для використання як в освітньому процесі, так і в позаурочній діяльності.

33. Бондар Г. М. Хмарні технології у роботі керівника закладу. Управління школою. 2019. № 13-15(601-603). С. 11–15.

Анотація. Дана стаття «Хмарні технології у роботі керівника закладу» знайомить читачів з хмарними технологіями в управлінській діяльності, які є актуальними на сучасному етапі.

34. Бондаренко Н. В. Будова літосфери, її властивості. Літосферні плити: інтегрований урок. Методичний портал. 2019. URL: <https://metodportal.com/node/75420>.

Анотація. Інтегрований урок у 6 класі з географії, поєднаний з українською літературою, інформатикою. Пояснює гіпотезу виникнення материків та океанів. Формує поняття про літосферу та її будову, причини утворення основних форм рельєфу та гармонійно поєднує все це із віршованими рядками відомих авторів. Закріплює вміння дітей писати твори роздуми та працювати із презентаціями.

35. Бондаренко О. І. Іменник: урок узагальнення знань і вмінь учнів. Проект «Іменники рідного міста». На урок. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/urok-uzagalnennya-znan-i-vmin-uchniv-z-temi-imennik-proekt-imenniki-ridnogo-mista-130146.html>.

Анотація. Публікація містить розробку уроку української мови у 3 класі, мета якого узагальнити й систематизувати знання учнів з теми «Іменник»; удосконалювати вміння знаходити іменники у мовному потоці, класифікувати їх відповідно до назв істот і неістот, розрізняти власні і загальні іменники, визначати рід, число, відмінок іменника; виховувати любов до рідного краю та природи, гордість за співвітчизників.

36. Бондаренко О. І. Іменник: урок узагальнення знань і вмінь учнів: презентація до уроку. На урок. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/prezentaciya-do-uroku-uzagalnennya-znan-i-vmin-uchniv-z-temi-imennik-proekt-imenniki-ridnogo-mista-130147.html>.

Анотація. Презентація є додатковим матеріалом до уроку української мови у 3 класі. Презентація налічує 15 слайдів, які відображають етапи уроку, і вміщує необхідний дидактичний матеріал.

37. Бондаренко О. І. Тиждень 9: «Час». Тема «Час. Як керувати часом?»: розробка інтегрованого уроку «Я досліджую світ». 1 клас. *Шкільна електронна бібліотека «ШБІЦ-інфо»: Нові надходження*. 2019. № 9. С. 29.

Анотація. Публікація містить розробку інтегрованого уроку предмету «Я досліджую світ» у 1 класі за програмою Шияна Р.Б. Матеріал допоможе глибше розкрити тему часу, сформуванню усвідомлення учнів про необхідність раціонально використовувати свій час та час інших людей.

38. Бондаренко О. І. Хто спить взимку?: урок на основі кейс технології. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/urok-na-osnovi-keys-tehnologi-hto-spit-vzimku-130148.html>.

Анотація. Публікація містить розробку комбінованого уроку в 2 класі на основі кейс технології предметів «Природознавство» (урок узагальнення і систематизації знань) і «Математика» (урок засвоєння нових знань).

39. Бондаренко О. І. Хто спить взимку?: урок на основі кейс технології: презентація до уроку. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/prezentaciya-do-uroku-na-osnovi-keys-tehnologi-hto-spit-vzimku-130150.html>.

Анотація. Презентація налічує 10 слайдів, які відображають етапи уроку, і вміщує необхідний дидактичний матеріал.

40. Бочарова А. О., Кочубей С. Г., Мар'їнських Ю. М. Багатофункціональний перетворювач сонячної енергії в інші види енергії як перспективна технологія. *Освіта, наука та виробництво: розвиток і перспективи: матеріали IV Всеукраїнської науково-методичної конференції (м. Шостка, 18 квітня 2019 року)*. Суми: СумДУ, 2019. С. 168–169.

Анотація. Розроблено та створено технологію виготовлення БФПЕ для отримання механічної, теплової та електричної енергії. Теоретичне обґрунтування роботи БФПЕ було підтверджено експериментально. У процесі функціонування БФПЕ отримані експериментальні характеристики - результат зовнішнього сонячного випромінювання. За результатами знятих фізико-технічних характеристик було складено таблиці результатів досліджень теплоперетворювального контуру з урахуванням корисної потужності теплового двигуна (ТД) та таблицю сумарної корисної потужності тепло- і фотоперетворювальних контурів БФПЕ.

41. Братчикова Н. В., Голуб С. В. Фотоморфогенез. *Освіта, наука та виробництво: розвиток і перспективи: матеріали IV Всеукраїнської науково-методичної конференції (м. Шостка, 18 квітня 2019 року)*. Суми: СумДУ, 2019. С. 102–103.

Анотація. Фотоморфогенез – процеси які протікають у рослині під впливом освітленням різного спектрального складу та інтенсивності. Вивчення особливостей фотоморфогенезу надає можливість вирощувати рослини у будь-який час і при цьому не хвилюватися за наявність шкідливих сполук, ГМО в них. Тому дослідження впливу спектру на розвиток рослин є актуальним.

42. Буйницька Р. В., Приткова Н. М. Українські страви в поемі І. Котляревського «Енеїда» та в сучасній українській національній кухні. *Освіта, наука та виробництво: розвиток і перспективи: матеріали IV Всеукраїнської науково-методичної конференції (м. Шостка, 18 квітня 2019 року)*. Суми: СумДУ, 2019. С. 68–69.

Анотація. У роботі розглянуто питання про історію формування та розвитку української національної кухні від найдавніших часів до сьогодення; досліджено особливості приготування українських страв, зібрано рецепти страв, що готуються й тепер на Сумщині й у деяких районах Полтавщини.

Відродження національних страв тісно пов'язано з пізнанням життя та побуту наших предків, їх звичаями та обрядами. Цього не можна забувати, бо незнання історії свого народу веде до втрати майбутнього, занепаду національної культури.

43. Буракова Ю.Д. Аналізуємо педагогічний проект: готовий інструментарій. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2019. № 11. С. 26–29.

Анотація. Публікація містить розробку інструментарію аналізу організації проектної діяльності, заснованої на взаємодії педагога і дитини. Готовий інструментарій допоможе вихователю-методисту якісно проаналізувати діяльність педагога під час роботи над проектом.

44. Буракова Ю.Д. Рух це життя: семінар-квест для педагогів. *Дошкільне виховання*. 2019. № 7. С. 12–14.

Анотація. Публікація містить розробку семінару у формі квесту як інтерактивного методу навчання педагогів. Розробка стане в нагоді вихователям-методистам.

45. Бурдюг А. В. Як народилася книжка?: розробка інтегрованого уроку предмету «Я досліджую світ». 1 клас. *Шкільна електронна бібліотека «ШБІЦ-інфо»: Нові надходження*. 2019. № 2. С. 17.

Анотація. Розробка уроку допоможе вчителям розширити уявлення учнів 1 класу про виникнення книжки, містить активні форми навчання, цікаві завдання відповідно до Концепції Нової української школи, вимог нового Державного стандарту початкової загальної освіти.

46. Бурик Л. С. Тиждень 22: «Транспорт». Тема «Для чого потрібні правила дорожнього руху?»: розробка інтегрованого уроку «Я досліджую світ». 1 клас. *Шкільна електронна бібліотека «ШБІЦ-інфо»: Нові надходження*. 2019. № 2. С. 17.

Анотація. Публікація містить розробку конспекту інтегрованого уроку «Я досліджую світ», 1 клас.

47. Булітко Л.В. Прикрашаємо ялиночку: конспект. *Бібліотечка вихователя дитячого садка*. 2019. № 11. С. 61–62.

Анотація. Конспект заняття (старший дошкільний вік дітей з порушеннями зору) розкриває інтегрований підхід до ознайомлення дошкільників з довкіллям та вчить взаємодіяти в соціумі.

48. Вавелюк Я. П. Веселі старту: виховний захід. На урок. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/vihovniy-zahid-pri-prishkilnomu-litnomu-tabori-olimp-na-temu-veseli-starti-113247.html>.

Анотація. Публікація містить матеріал для формування в учнів сміливості, рішучості, колективізму, сприяння підвищенню рівня фізичної підготовленості, виховує потребу займатися фізкультурою і спортом заради зміцнення здоров'я.

49. Вавелюк Я. П. Вплив бігу на здоров'я людини: бесіда. На урок. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/besida-na-temu-vpliv-bigu-na-zdorov-ya-lyudini-107290.html>.

Анотація. В бесіді пропагується здоровий спосіб життя, визначено поняття оздоровчого бігу, техніки оздоровчого бігу та сказано про позитивні наслідки бігу та протипоказання.

50. Вавелюк Я. П. Конспект тренувального заняття для учнів 10 класу: урок. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/konspekt-trenuvalnogo-zanatta-dla-ucniv-10-klasu-128241.html>.

Анотація. План-конспект заняття з легкої атлетики для 10 класу. Вправи на розвиток швидкості у бігу на 30м, спортивна ходьба, техніка вдосконалення стрибків у довжину з розбігу спосіб «зігнувши ноги».

51. Вавелюк Я. П. Куріння або життя: інформаційна хвилинка. На урок. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/informaciyna-hvilinka-na-temu-kurinnya-abo-zhittya-113248.html>.

Анотація. Інформаційна хвилинка сприяє розширенню уявлення учнів про вплив куріння на організм людини. Пропагує вести здоровий спосіб життя, виховувати силу волі особистості, тримати активну життєву позицію.

52. Вавелюк Я. П. Легка атлетика – королева спорту: інформаційна хвилинка. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/informacijna-hvilinka-pri-priskilnomu-tabori-olimp-na-temu-legka-atletika-koroleva-sportu-136517.html>.

Анотація. Публікація для ознайомлення та надання учням знань про легку атлетику як вид спорту, загальну характеристику легкоатлетичних вправ, значення занять легкоатлетичними вправами.

53. Вавелюк Я. П. Ми за здоровий спосіб життя: година спілкування. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/godina-spilkuvanna-z-ucnami-10-klasu-mi-za-zdorovij-sposib-zitta-126216.html>.
Анотація. Розробка узагальнює знання учнів про здоров'я, сприяє формуванню бажання вести здоровий спосіб життя, поглиблює знання учнів про шкідливі звички та їх вплив на здоров'я, виховує почуття відповідальності за збереження свого здоров'я.
54. Вавелюк Я. П. План-конспект тренувального заняття з легкої атлетики для учнів 8 класу: урок. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/plan-konspekt-treनुvalnih-zanat-z-legkoi-atletiki-dla-ucniv-8-klasu-126409.html>.
Анотація. Публікація містить розробку конспекту уроку у 8 класі. Містить вправи для розвитку швидкості під час бігу на короткі дистанції, спритності.
55. Вавелюк Я. П. План навчально – тренувальних занять з легкої атлетики: планування. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/planuvanna-plan-navchalno-treनुvalnih-zanat-z-legkoi-atletiki-125444.html>.
Анотація. Поданий матеріал призначений для вчителів зі спорту з легкої атлетики, календарне планування на перший та другий семестр 2018-2019 навчального року для 9-10 класів.
56. Вавелюк Я. П. Правила техніки безпеки на тренувальних заняттях легкою атлетикою. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/pravila-tehniki-bezpeki-na-treनुvalnih-zanattah-legkou-atletikou-128238.html>.
Анотація. Публікація містить вимоги для дотримання правил безпеки під час проведення занять на уроці фізкультури.
57. Вавелюк Я. П. Розвиток витривалості бігу на 1000м: урок. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/konspekt-uroku-na-temu-rozvitok-vitrivalosti-bigu-na-1000-m-107130.html>.
Анотація. План - конспект уроку для удосконалення навичок бігу на короткі дистанції, розвитку витривалості у бігу на 1000м, розвитку уваги грою «Клас! Струнко!», пропагування здорового способу життя.
58. Вавелюк Я. П. Човниковий біг: урок. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/plan-konspekt-navchalno---treनुvalnih-zanyat-z-legko-atletiki-na-temu-chovnikoviy-big-107282.html>.
Анотація. Розробка буде корисною як для вчителя, так і для учня, який прагне самовдосконалення та бажає покращити свої вміння та навички при бігу.
59. Вавелюк Я. П. Що я знаю про плавання. Інформаційна хвилинка. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/instrukcia-iz-tehniki-bezpeki-pid-cas-zanat-legkou-atletikou-174796.html>.
Анотація. Публікація містить розробку для засвоєння основних знань з техніки плавальних вправ, методики навчання, тренування та правил проведення змагань з плавання.
60. Вавелюк Я. П. Я люблю Україну: конкурс-гра. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/konkurs-gra-a-lublu-ukrainu-136519.html>.
Анотація. Розробка для дітей, щоб розширювати та поглиблювати знання про свою країну, розвивати в дітей прагнення бути свідомим громадянином України, виховувати любов до рідного краю, його традицій і обрядів, формувати високі громадянські якості: патріотизм, людяність, доброту, милосердя та працьовитість.
61. Василенко В. М., Доник Т. В., Мороз В. В. Дистанційне навчання: вимога часу чи модна тенденція у педагогіці. *Освіта, наука та виробництво: розвиток та перспективи*: матеріали IV Всеукраїнської науково-методичної конференції (м. Шостка, 18 квітня 2019 року). Суми: СумДУ, 2019. С. 64–65.
Анотація. У роботі досліджена історія виникнення та формування апарату дистанційного навчання, ґрунтовно проаналізовані переваги та недоліки дистанційної освіти, проведено соціологічне дослідження з даної проблеми.

62. Василенко В. М. Жінки в Першій світовій війні. *Освіта, наука та виробництво: розвиток та перспективи*: матеріали IV Всеукраїнської науково-методичної конференції (м. Шостка, 18 квітня 2019 року). Суми: СумДУ, 2019. С. 48–49.

Анотація. У роботі визначено характерні риси та особливості життя жінок під час війни, роль та значення жіноцтва у військових діях, викладена ґрунтовна інформація про найвідоміших жінок Першої світової війни.

63. Василенко В. М. Політична діяльність козацько-старшинського роду Савичів. *Гуманітарний корпус*: збірник наукових статей з актуальних проблем філософії, культурології, психології, педагогіки та історії.. Вінниця: ТОВ Нілан-ЛТД, 2019. Вип. 23. С. 20–23.

Анотація. У статті викладено історію козацько-старшинського роду Савичів, розглянуто та ґрунтовно проаналізовано політичну діяльність найвідоміших представників цього роду.

64. Василенко В. М. Сервіси Google у сучасному освітньому процесі. *Професійний розвиток педагогів у системі післядипломної педагогічної освіти*: матеріали обласного круглого столу з нагоди 80-річчя Комунального закладу Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти (м. Суми, 30 жовтня 2019 року) / за ред.: С.В. Драновська, Л.М. Чхайно. Суми: НВВ КЗ СОППО, 2019. С. 22.

Анотація. У статті йдеться про можливості, переваги та перспективи використання сервісів Google у освітньому процесі.

65. Васильєва Н.А. Казка по-новому: семінар-практикум. *Бібліотечка вихователя дитячого садка*. 2019. № 7. С. 30–31.

Анотація. Публікація містить розробку конспекту семінару-практикуму для батьків. Буде цікавою для вихователів-методистів закладів дошкільної освіти у ознайомленні батьків з нетрадиційним використанням казки у всебічному розвитку дошкільників.

66. Васильченко Л.І. Прийоми мнемотехніки: розвиваємо пам'ять і зв'язне мовлення дітей. *Вихователь-методист*. 2019. № 10. С. 59.

Анотація. Публікація містить теоретичний та практичний матеріали щодо застосування інноваційної технології – мнемотехніка в роботі з дітьми дошкільного віку. Поради, надані в публікації допоможуть педагогам-дошкільникам спростити процес запам'ятовування, розвинути мовлення, асоціативне мислення та уяву дітей.

67. Вареник О. П. Від родини йде життя людини: сценарій свята. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/libraru/scenarij-svata-vid-rodini-jde-zitta-ludini-170870.html>.

Анотація. Публікація містить сценарій свята «Від родини йде життя людини», призначений для вшанування вчителів-ювілярів, ветеранів педагогічної праці. Теплі й щирі слова про людину, за плечима якої нелегкі будні й свята на шкільній ниві.

68. Вареник О. П. Іменник як частина мови: урок. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/konspekt-uroku6-klas-ukrmowaimennik-ak-castina-movi-170873.html>.

Анотація. Публікація містить конспект уроку з української мови для 6 класу на тему: «Іменник як частина мови». На уроці вивчається загальне значення іменника, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Під час заняття діти включаються в самостійну роботу над опануванням нового матеріалу, працюючи в групі, у парі.

69. Веремієнко С. А. Подорож в країну знань: сценарій. *Бібліотечка вихователя дитячого садка*. 2019. № 3. С. 75–79.

Анотація: сценарій бінарного випускного свята для дітей старшої групи з вивченням англійської мови. Пріоритет надається освітнім завданням за двома розділами програми «Дитина» для дітей старшого дошкільного віку: «Музика», «Англійська мова». Матеріал буде корисним для вихователів, музичних керівників, вчителів перших класів, керівників гуртків та вчителів з англійської мови.

70. Ворушило Н.В. Хореографія як засіб формування здорового способу життя в дітей старшого дошкільного віку. Психолого-педагогічний пошук: збірник наукових праць за матеріалами

Всеукраїнської викладацько-студентської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Актуальні проблеми підготовки фахівців дошкільної освіти: проблеми, досвід, інновації» (м. Глухів, 21-22 листопада 2019 року). Глухів: Глухівський НПУ ім. О. Довженка. 2019. С. 22–26.

Анотація. У статті розкрито актуальність, теоретичні засади та шляхи практичної реалізації завдань музичного розвитку старших дошкільників засобами хореографії.

71. Гасимова О. О. 8 березня: сценарій свята. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/scenarij-do-svata-8-berezna-dla-ucniv-pocatkovoi-ta-serednoi-skoli-duze-aktualnij-nasicenij-ta-cikavij-110774.html>.

Анотація. Сценарій для учнів початкової та середньої школи, містить вірши, прозові вставки, інсценовані твори. Номери художньої самодіяльності вчитель, класний керівник або педагог-організатор може додати на власний смак.

72. Гасимова О. О. Пригоди друзів під Новий рік: сценарій свята. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/prigodi-druziv-pid-novij-rik-188902.html>.

Анотація. Сучасний сценарій новорічного свята розрахований на учнів початкової школи. Містить зустрічі з цікавими сучасними героями, музичний супровід, хороводи, загадки та конкурси, обираються за власним бажанням.

73. Гетьманенко І.В. Батьки теж повинні знати, як дітей своїх навчати. *Бібліотечка вихователя дитячого садка*. 2019. №10. С. 30–31.

Анотація. Взаємодія з родинами в рамках проектної діяльності. Розробка стане в нагоді вихователям закладів дошкільної освіти.

74. Гетьманенко І.В. Веселий ярмарок: логопедична розвага для дітей старшого дошкільного віку. *Логопед*. 2019. № 11(107). С. 36–38.

Анотація. Оpubліковано сценарій розваги для дітей-логопатів з використанням народознавчого матеріалу, як підсумок корекційно-розвиткової роботи на кінець навчального року. Розробка стане в нагоді вчителям-логопедам та вихователям закладів дошкільної освіти.

75. Гришкова І.О. В гості до Колобка: заняття. *Бібліотечка вихователя дитячого садка*. 2019. № 7. С. 31–32.

Анотація. Оpubліковано конспект інтегрованого заняття з пріоритетом логіко-математичних завдань для дітей 5 року життя на основі казки «Колобок». Буде цікавим для вихователів закладу дошкільної освіти з використання знайомої дітям казки по-новому.

76. Голиш В. І., Квітницький Р. О., Кочубей С. Г. Удосконалення мендосинського двигуна та створення на його основі антени. *Освіта, наука та виробництво: розвиток і перспективи: матеріали IV Всеукраїнської науково-методичної (Шостка, 18 квітня 2019 року)*. Суми: СумДУ, 2019. С. 172–173.

Анотація. Актуальність дослідження полягає в створенні та виготовленні діючої моделі Мендосинського двигуна, яка доводить працездатність та унаочнює принцип дії запропонованого технічного рішення. Новий варіант Мендосинського двигуна в змозі утримувати на своїй осі навантаження – вентилятор, антену, інші обертаючі пристрої. Вдалося домогтися більш плавного руху пристрою, завдяки удосконаленню конструкції. Проведено найпростіші дослідження щодо потенціалу обертання двигуна, налаштування на його осі частини антени.

77. Головнєва В. О. Free Time: урок з англійської мови. *Методичний портал*. 2019. URL: <https://metodportal.com/node/77318>.

Анотація. Використання освітньої платформи *Learning Apps, ESL Games Plus*.

78. Голосний Д. С., Грива С. І., Кочубей С. Г., Тверезовський В. Т. Конструювання веломобілю, який складається у валізу. *Освіта, наука та виробництво: розвиток і перспективи: матеріали IV Всеукраїнської науково-методичної конференції (м. Шостка, 18 квітня 2019 року)*. Суми: СумДУ, 2019. С. 170–171.

Анотація. Веломобіль - гідна заміна старим велосипедам і вагомий «суперник» для електромобілів. З'явилася ідея створити пристрій більш компактний та більш доступний. Цей засіб

пересування є маневреним, легким у керуванні, більш захищеним. Екологічний варіант моделі транспортного засобу, на якому буде комфортно пересуватися за будь-яких погодних умов, альтернативний варіант уникнення транспортних пробок, а також один із варіантів вирішення проблем з місцем паркування. Легкість транспортування велосипеда в зібраному вигляді як ручного візка зумовлюється завдяки ведучим колесам апарату.

79. Грива І. А. Тиждень 21: «Мої улюблені книжки». Тема «Як народилися книжка?»: розробка конспекту інтегрованого уроку «Я досліджую світ». 1 клас. Шкільна електронна бібліотека «ШБІЦ-інфо»: Нові надходження. 2019. № 2. С. 17.

Анотація. Публікація містить розробку конспекту інтегрованого уроку «Я досліджую світ», 1 клас.

80. Гришанов М. В., Кочубей С. Г., Рибак Б. С., Скега А. В. Конструювання та виготовлення пристрою для оцифрування. Освіта, наука та виробництво: розвиток та перспективи: матеріали IV Всеукраїнської науково-методичної конференції (м. Шостка, 18 квітня 2019 року). Суми: СумДУ, 2019. С. 174–175.

Анотація. Інформація в наш час є найціннішим ресурсом, а пристрій, який допомагає зберегти інформацію, повинен мати великий попит. Тому на основі типового фотозбільшувача було розроблено найпростішу конструкцію саморобного оцифровувача – діджітайзеру.

81. Гутянка Т.М. Орієнтовні форми роботи з дітьми старшого дошкільного віку. «Запашні й соковиті». Інтегрована освіта. Дитячий садок. Фантазії вихователя. 2019. №18 (858). С. 45–49.

Анотація. Опубліковані орієнтовні форми роботи пізнавального, практичного, художньо-продуктивного характеру з дітьми старшого дошкільного віку в літній період по ознайомленню з різноманітними ягодами. Розробка стане в нагоді вихователям закладів дошкільної освіти.

82. Гутак І. О. Дослідження властивостей сорбенту отриманого з відходів виробництва гідрохінону. Освіта, наука та виробництво: розвиток та перспективи: матеріали IV Всеукраїнської науково-методичної конференції (м. Шостка, 18 квітня 2019 року). Суми: СумДУ, 2019. С. 20–21.

Анотація. В роботі досліджено сорбційні властивості матеріалу отриманого з промислових відходів виробництва гідрохінону щодо іонів купруму, свинцю та фенолу. Також було розраховано собівартість сорбенту за ресурсами.

83. Гутак І. О. Основні класи неорганічних сполук: контроль знань. Всеосвіта. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/kontrol-znan-z-temi-osnovni-klasi-neorganichnih-spoluk-108363.html>.

Анотація. Запропоновані матеріали можна використовувати для проміжного контролю знань з теми "Основні класи неорганічних сполук". Містить тестові завдання з однією правильною відповіддю та завдання з відкритою відповіддю.

84. Гутак І. О. Формування критичного мислення вчителів. Управління школою. 2019. № 13-15, С. 15–18.

Анотація. У статті обґрунтовано необхідність розвитку критичного мислення вчителів як передумови формування ключових компетентностей випускника НУШ. Методичний супровід презентовано за допомогою розроблення циклу тренінгів, що надає можливість ознайомити вчителів із базовими методами, прийомами, стратегіями технології розвитку критичного мислення.

86. Данченко С.І. Осінь у лісі. Палітра педагога. 2019. № 4. С. 11–13.

Анотація. Робота з дітьми старшої групи за сюжетною картиною на обкладинці журналу «Джміль». Публікація містить систему роботи за методикою І.Мурашківської «Картинка без записки» з використанням картин з обкладинки журналу «Джміль».

87. Данченко С.І. Сніговик в гостях у малят: заняття. Фантазії вихователя. 2019. № 11. С. 21-24. SUPER.UROK-UA. URL: <https://super.urok-ua.com/konspekt-zanyattya-snigovik-v-gostyah-u-malyat-dlya-ditey-serednogo>.

Анотація: Заняття для дітей молодшого дошкільного віку пізнавального та сенсорного розвитку з використанням нетрадиційної техніки малювання – кулачком.

88. Демешко Н.С. Wild and domestic animals: заняття. *Методичний портал*. 2019. URL: <http://metodportal.com/node/79836>.

Анотація. Публікація містить розробку конспекту заняття з англійської мови для дітей старшого дошкільного віку, першого року навчання, яке має на меті закріплення теми «Тварини».

89. Денисенко А. А. Інтегровані онлайн-тести. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/test/matematichni-vuzliki-21659.html>.

Анотація. Опубліковано онлайн-тести для закріплення базових знань за Типовою освітньою програмою початкової освіти Романа Шияна з математики, української мови, з інтегрованого курсу “Я досліджую світ”.

90. Денисенко А. А. Я досліджую світ на платформі КМ з використанням LEGO: розробка STEM-уроку з інтегрованого курсу “Я досліджую світ”. *Шкільна електронна бібліотека ШБІЦ-інфо (Нові надходження)*. 2019. № 12. С. 29.

Анотація. Публікація містить розробку сценарію уроку для 1 класу з інтегрованого курсу “Я досліджую світ на платформі КМ з використанням LEGO” з теми “Зернинка-початок життя рослини” Ця розробка розкриває можливість розвивати пізнавальний та пошуково-дослідницький інтерес учнів.

91. Денисенко О. О., Гордієнко К. Г. Експресивна лексика у політичному дискурсі на прикладі промов Барака Обами. *Освіта, наука та виробництво: розвиток та перспективи*: матеріали IV Всеукраїнської науково-методичної конференції (м. Шостка, 18 квітня 2019 року). Суми: СумДУ, 2019. С. 62–63.

Анотація. У статті розкрито вплив на аудиторію політичної промови. Охарактеризовані засоби, які використовують політики задля експресивності тексту: метафори, фразеологізми, ідіоми, ідеологеми, евфемізми та дісфемізми.

92. Дмитрієва О.І. Миколай про діток знає все, подарунки кожному несе. *SUPER.UROK-UA*. 2019. URL: <https://super.urok-ua.com/tema-zanyattya-mikolay-pro-ditok-znaye-vse-podarunki-kozhnomu-nese/>.

Анотація. Конспект комплексного заняття для дітей молодшої групи про зимові свята та розваги.

93. Дмитрієва О.І. Помогайлики: заняття. *SUPER.UROK-UA*. 2019. URL: <https://super.urok-ua.com/zakriplennya-bukvi-znak-m-yakshennya-bukvospoluchennya-o-zvukoviy-analiz-sl>.

Анотація: Конспект комплексного заняття для дітей старшого дошкільного віку про взаємодопомогу та піклування про близьких людей.

94. Дрямова О. С. Персональне навчальне середовище. Використання хмарних сервісів для зберігання даних: урок. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/130415>.

Анотація. Розробка конспекту уроку інформатики з використанням хмарних сервісів на платформі Google.

95. Дубровна Т. І. Гендерний дисбаланс у матеріалах про події на Сході України. *Освіта, наука та виробництво: розвиток та перспективи*: матеріали IV Всеукраїнської науково-методичної конференції (м. Шостка, 18 квітня 2019 року), Суми: СумДУ, 2019. С. 44–45.

Анотація. У науково-дослідницькій роботі акцентовано увагу на тому, що кожна суспільна проблема має гендерну складову. Відсутність чіткого механізму трактування гендерної теорії негативно впливає на суспільну свідомість. Прикладом впливу гендерного чинника на фокус висвітлення подій в українських ЗМІ є матеріали про конфлікт в зоні ООС. У роботі досліджено прояви гендерного дисбалансу в новітніх і традиційних мас-медіа на прикладах матеріалів про події на Сході України.

96. Дубровна Т. І. Діалог. Розділові знаки при діалозі. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/urok-prezentaciya-dialog-rozdilovi-znaki-pri-dialozi-120156.html>.

Анотація. Пропоновані матеріали до уроку української мови, сприятимуть формуванню вмінь та навичок п'ятикласників ставити розділові знаки при діалозі, інтонувати висловлювання, розвитку ключових компетентностей.

97. Дубровна Т. І. Ненаголошені голосні [е], [и] в коренях слів. Ненаголошені голосні, що не перевіряються наголосом. *На Урок.* 2019. URL: <https://naurok.com.ua/urok-prezentaciya-nenagolosheni-golosni-e-i-v-korenyah-sliv-nenagolosheni-golosni-scho-ne-perevirayutsya-nagolosom-120144.html>.

Анотація. Презентація до уроку допоможе сформувати вміння й навички п'ятикласників дотримуватись норм літературної вимови; правильно писати ненаголошені голосні; розвивати критичне мислення, самоосвітню компетентність.

98. Дубровна Т. І. Не- з іменниками: презентація. *На Урок.* 2019. URL: <https://naurok.com.ua/prezentaciya-ne--z-imennikami-120173.html>.

Анотація. Теоретичний матеріал та завдання, запропоновані в презентації, стануть у нагоді під час вивчення теми "Не- з іменниками" в 6 класі.

99. Дубровна Т. І. Пряма й непряма мова. Цитата. *На Урок.* 2019. URL: <https://naurok.com.ua/test/pryama-y-nepryama-mova-33297.html>.

Анотація. Тестові завдання з вибором однієї правильної відповіді допоможуть учителю виявити рівень знань, умінь учнів під час узагальнення та систематизації вивченого з української мови у дев'ятому класі.

100. Дубровна Т. І. Узагальнення та систематизація вивченого: презентація. *На Урок.* 2019. URL: <https://naurok.com.ua/prezentaciya-uzagalnennya-ta-sistematizaciya-vivchenogo-120162.html>.

Анотація. Пропонований матеріал допоможе восьмикласникам актуалізувати вивчене протягом навчального року з української мови.

101. Дубровна Т. І. Узагальнення та систематизація вивченого: презентація. 11 клас. *На Урок.* 2019. URL: <https://naurok.com.ua/prezentaciya-uzagalnennya-ta-sistematizaciya-vivchenogo-11-kl-120167.html>.

Анотація. Пропонований у презентації матеріал стане в нагоді під час повторення вивченого, підготовки до ЗНО з української мови.

102. Дудукова В. А., Курченко О. О. Фізичні явища в мистецтві: позакласний захід. *Методичний портал.* 2019. URL: <http://metodportal.com/node/77861>.

Анотація. Інтегрований позакласний захід з мистецтва та фізики для 10, 7, 8, 5 класів. Проводиться в формі змагання між учнями 7 і 8 класів, учні 10 класу демонструють досліди, учні 5 класу малюють фізичні явища.

103. Дудукова В. А. Різноманітність організмів. Бактерії: урок. *На урок.* 2019. URL: <https://naurok.com.ua/urok-riznomanitnist-organizmiv-bakterii-129955.html>.

Анотація. У розробці уроку природознавства у 5 класі з ігровими інтерактивними елементами учні знайомляться з особливостями корисних та хвороботворних бактерій, навчаються аналізувати свою роботу та роботу своїх товаришів.

104. Дудукова В. А. Різноманітність організмів. Бактерії: презентація. *На урок.* 2019. URL: <https://naurok.com.ua/urok-riznomanitnist-organizmiv-bakterii-129920.html>.

Анотація. Презентація до уроку природознавства у 5 класі. Презентацією в програмі PowerPoint показано різноманітність організмів і бактерій.

105. Єнжисьська В. А. Роль прогулянки у всебічному розвитку дітей. Проектна діяльність, взаємодія з батьками. *Бібліотечка вихователя дитячого садка.* 2019. № 10. С. 31.

Анотація. Взаємодія з родинами в рамках проектної діяльності. Розробка стане в нагоді вихователям закладів дошкільної освіти.

106. Жирна І. М. Family. Mind map: урок. *Абеткаland*. 2019. URL: <https://abetkaland.in.ua/family-mind-map/>.

Анотація. Публікація містить розробку сценарію уроку для 1 класу, з інтеграцією тем “Сім’я”, “Тварини”, “Їжа”, “Іграшки”, “Шкільне приладдя”. Розробка стане в нагоді вчителям, що викладають англійську мову у початковій школі.

107. Жирна І. М. Конспект інтегрованого уроку з англійської мови та трудового навчання в рамках шкільного STEM-ART проекту “LEGO”. Шкільна електронна бібліотека “ШБІЦ-інфо” (Нові надходження). 2019. № 12. С. 29.

Анотація. Публікація містить розробку сценарію уроку для 2 класу, з інтеграцією шкільних предметів англійської мови та трудового навчання. Розробка стане в нагоді вчителям, що викладають англійську мову у початковій школі.

108. Забловська І. В. Як малята по ялинку ходили. *Дитячий садок*. 2019. № 23. С. 10–15. SUPER.UROK-UA. URL: <https://super.urok-ua.com/konspekt-zanyattya-yak-malyata-po-yalinku-hodili-dlya-ditey-serednogo-doshk>.

Анотація. Конспект комплексного заняття для дітей середнього дошкільного віку. Пріоритет надається ціннісним орієнтирам збереження природи, також розвитку дрібної моторики руки дитини під час використання елементів «зендудлінгу».

109. Задорожна Л. В. Батьки для курчатка: заняття. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/zanatta-batki-dla-kurcatka-177755.html>.

Анотація. Конспект заняття художньо-продуктивної діяльності для дітей старшого віку. Заняття систематизує уявлення дітей про домашніх птахів, місця їх проживання; показує дітям можливість створення фігурок свійських птахів шляхом використання яєчної шкарлупи та кольорового паперу; розвиває творче мислення, мовленнєву активність, комунікативні навички, увагу, пам'ять, допитливість, уяву, дрібну моторику кистей рук; виховує добре ставлення до пташок. Заняття для вихователів дитячого садка, керівників гурткової роботи та студентам, які навчаються за спеціальністю «Дошкільна освіта».

110. Задорожна Л. В. Малюки на прогулянці: заняття. *Бібліотечка вихователя дитячого садка*. 2019. № 5. С. 93–95.

Анотація. Конспект інтегрованого заняття для дітей раннього віку еколого-економічного спрямування. Заняття формує екологічну свідомість та природо-доцільну поведінку, елементарні навички економічного підходу до природних ресурсів та бажання застосовувати в реальному житті. Заняття для вихователів дитячого садка та студентам, які навчаються за спеціальністю «Дошкільна освіта».

111. Задорожна Л. В. Осінній пейзаж: заняття. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/zanatta-osinnij-pejzaz-obrivna-aplikacia-177747.html>.

Анотація. Конспект заняття художньо-продуктивної діяльності для дітей старшого віку. Заняття систематизує уявлення дітей про ознаки осені; ознайомити з технікою зображення – обривна аплікація; вчить створювати осінній пейзаж за допомогою клаптиків кольорового паперу; формує інтерес до мистецтва, спостережливості, творчої фантазії; розвиває творче мислення, мовленнєву активність, комунікативні навички, увагу, пам'ять, допитливість, уяву, дрібну моторику кистей рук; виховує дбайливе ставлення до природи рідного краю. Заняття для вихователів дитячого садка, керівників гурткової роботи та студентам, які навчаються за спеціальністю «Дошкільна освіта».

112. Задорожна Л. В. Фантазія з листя: заняття. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/zanatta-fantazia-z-lista-177789.html>.

Анотація. Конспект заняття художньо-продуктивної діяльності для дітей старшого віку. Заняття вчить викладати композицію з природного матеріалу на основі спостережень за природою; формує вміння орієнтуватися на аркуші паперу, інтерес до мистецтва, спостережливості, творчу фантазію, розвиває творче мислення, мовленнєву активність, увагу, пам'ять, допитливість, уяву, дрібну моторику кистей рук, виховує дбайливе ставлення до природи.

Заняття для вихователів дитячого садка, керівників гурткової роботи та студентам, які навчаються за спеціальністю «Дошкільна освіта».

114. Задорожна Л. В. *Ходить гарбуз по городу: презентація*. Всеосвіта. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/prezentacia-hodit-garbuz-po-gorodu-ovoci-174656.html>.

Анотація. Презентація для використання на заняттях в дитячих садках. Поглиблює знання про овочі, тобто рослини, які ростуть на городі; назви видів овочів, навчає порівнювати їх за формою, кольором; давати уявлення про те, що необхідно для росту рослин; розвиває логічне мислення, правильне вживання узагальнюючих слів; учити відгадувати загадки, слухати запитання, відповідати на запитання, правильно добирати прикметники, утворювати їх від іменників; активізувати мовлення дітей, пам'ять, мислення.

115. Заярна О. П. В гостях у казки. SUPER.UROK-UA. 2019. URL: <https://super.urok-ua.com/konspekt-zanyattya-v-gostyah-u-kazki-dlya-ditey-starshogo-doshkilynogo-viku/>.

Анотація. Конспект заняття для дітей старшого дошкільного віку з використанням елементів казкотерапії.

116. Зеленська Л. А. Іграшка в житті дітей раннього віку. Проектна діяльність, взаємодія з батьками. *Бібліотечка вихователя дитячого садка*. 2019. № 10. С. 36.

Анотація. Проектна діяльність в рамках взаємодії з родинами. Розробка стане в нагоді вихователям закладів дошкільної освіти.

117. Зенченко С. В. На гостину до казки «Ріпка»: заняття. *Бібліотечка вихователя дитячого садка*. 2019. № 7. С. 36.

Анотація. Опубліковано конспект комплексного заняття для дітей 3-го року життя на основі казки «Ріпка». Буде цікавим для вихователів закладу дошкільної освіти групи раннього віку для побудови заняття на основі добре відомої дітям казки.

118. Зінченко І. А. Подорож до зимового лісу: заняття. *Методичний портал*. 2019. URL: <http://metodportal.com/node/75065>.

Анотація. Публікація містить розробку конспекту комплексного заняття з пріоритетом логіко-математичних завдань для дітей молодшого дошкільного віку.

119. Казановська Г. І. Місто LEGO кличе в гості: заняття з фізичної культури для дітей старшого дошкільного віку. *Дитячий садок*. 2019. №7 (847). С. 8–20.

Анотація. Публікація містить детальний сценарій заняття з фізичної культури для дітей старшого дошкільного віку з використанням LEGO-технології. Розробка стане в нагоді вихователям та фізкерівникам закладів дошкільної освіти.

120. Казановська Г. І. Вид спорту для вашої дитини: матеріал консультації для педагогів і батьків. *Дитячий садок*. 2019. № 7(847). С. 35–38.

Анотація. Публікація містить доступну і цікаву інформацію для педагогів і батьків щодо індивідуальних підходів до дітей у виборі для них спортивних гуртків, секцій, спортивних занять. Розробка стане в нагоді батькам та педагогам різних категорій закладів дошкільної освіти.

121. Казановська Г. І., Лагода С. О. Проганяєм страхи черепахи Ахи: спортивна розвага для дітей старшої групи. Емоційний інтелект. *Палітра педагога*. 2019. № 5. С. 24–27.

Анотація. Публікація містить сценарій спортивної розваги для дітей старшого дошкільного віку у формі веселої мандрівки з дотепними віршиками та різноманітними пригодами, що допоможе педагогам і батькам навчити малят усвідомлювати і долати свої страхи, згуртувати дитячий колектив, прищепити дошкільникам любов до рухових вправ та зміцнити їхнє здоров'я. Розробка стане в нагоді батькам та педагогам різних категорій закладів дошкільної освіти.

122. Казановська Г. І. Школа пожежників. Спортивна розвага. *Дитячий садок*. 2019. № 9(849). С. 11–14.

Анотація. Оpubліковано сценарій спортивної розваги для дітей дошкільного віку з метою закріплення правил пожежної безпеки. Розробка стане в нагоді вихователям та музичним керівникам закладів дошкільної освіти.

123. Качан Н. С. Природа – наш друг: конспект інтегрованого заняття з пріоритетом екологічних завдань для дітей середнього віку. *Бібліотечка вихователя дитячого садка*. 2019. № 5. С. 38–40.

Анотація. Заняття збагачує уявлення про залежність природи від діяльності та ставлення до неї людини; розширює та систематизує знання про природу; закріплює знання дітей про ліс, його мешканців, правила поведінки в природі; виховує шанобливе ставлення до всіх виявів життя.

124. Ковальова А. М. Значення українського фольклору в процесі фізичного виховання дітей молодшого дошкільного віку. Психолого-педагогічний пошук: матеріали Всеукраїнської викладацько-студентської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Актуальні проблеми підготовки фахівців дошкільної освіти: проблеми, досвід, інновації» (м. Глухів, 21-22 листопада 2019 року). Глухів: Глухівський НПУ ім. О. Довженка. 2019. С. 59–60.

Анотація. У статті розкрито значення українського фольклору у фізичному вихованні молодших дошкільників, а також визначені сучасні підходи до його використання в освітньому процесі.

125. Козловська В. В. Бережи і охороняй тваринний світ. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/konspekt-zanatta-pro-gumanne-ta-vidpovidalne-stavlenna-do-tvarin-dla-ditej-starsogo-doskilnogo-viku-6-j-rik-zitta-na-temu-berezi-i-ohoronaj-tvarinnij>.

Анотація. Конспект заняття про гуманне та відповідальне ставлення до тварин, до дітей старшого дошкільного віку.

126. Коломєєць О. В. Осінні пригоди павучка: заняття. *Бібліотечка вихователя дитячого садка*. 2019. № 5. С. 68–70.

Анотація. План-конспект заняття буде корисним вихователям дошкільного закладу під час проведення занять з ознайомлення з осінню. В ньому уточнюються характерні ознаки осені. Зміни, які відбуваються у природі восени. Діти знайомляться з ровами екологічно-доцільної поведінки у лісі. Виховується інтерес до пізнання довкілля, любов до природи.

127. Коломєєць О. В. У пошуках хатинки: заняття. *Бібліотечка вихователя дитячого садка*. 2019. № 5. С. 110–112.

Анотація. Конспект містить виклад структурно-логічної схеми заняття, яка надає можливість поглибити знання дітей про життя диких тварин і птахів взимку. Виховує інтерес до пізнання природи та екологічно-доцільну поведінку у довкіллі.

128. Коломєєць І. І. Лист із Півночі: заняття. *Методичний портал*. 2019. URL: <http://metodportal.com/node/75052>.

Анотація. Публікація містить розробку конспекту комплексного заняття з розвитку мовлення з використанням технології ТРВЗ для дітей старшого дошкільного віку.

129. Коломєєць І. І. Шостка – моє рідне місто: заняття. *Методичний портал*. 2019. URL: <http://metodportal.com/node/79132>.

Анотація. Публікація містить розробку конспекту інтегрованого заняття з розвитку мовлення для дітей старшого дошкільного віку.

130. Кривуляко Ю. О. Формування комунікативної компетентності старших дошкільників у сюжетно-рольовій грі. *Психолого-педагогічний пошук: збірник наукових праць за матеріалами Всеукраїнської викладацько-студентської науково-практичної конференції з міжнародною участю*. (м. Глухів, 21-22 листопада 2019 року). Глухів: Глухівський НПУ ім. О. Довженка 2019, Вип. 5. С. 86–90.

Анотація. У статті висвітлено питання щодо ролі гри в процесі формування комунікативної компетентності дітей дошкільного віку. Викладено способи організації сюжетно-рольової гри у

вихованні культури мовленнєвого спілкування дошкільників. рекомендовано вихователям закладів дошкільної освіти.

131. Кузьменко Ю. П. У вашій родині є традиції? Ні? Створюємо!: проектна діяльність, взаємодія з батьками. *Бібліотечка вихователя дитячого садка*. 2019. № 10. С. 28–29.

Анотація. Проектна діяльність в рамках взаємодії з родинами. Розробка стане в нагоді вихователям закладів дошкільної освіти.

132. Кулик Л. В., Жук М. В., Семенов О. М., Кушнір Н. П. Пілотний телекомунікаційний проект для учнів 1 класів. *Місток дружби: північ-захід*: матеріали одинадцятого міжнародного фестивалю педагогічних інновацій. Черкаси, 2019. Т. II. С. 196.

Анотація. Опублікований проект - серія тематичних телеконференцій, метою яких є створення додаткових неформальних можливостей для розвитку учнів 1-х класів. Проект спрямовано на створення умов розвитку активної життєвої позиції, позитивної емоційної установки, розвиток вміння надихатись новими ідеями, презентувати себе, ідею, проект, нешаблонно мислити, працювати в команді, на формування мовленнєвої компетентності учнів.

133. Казюка Н. П. Риби: урок-дослідження НУШ. 1 клас. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/91469>.

Анотація. Розробка уроку використанням діяльнісного методу, методу дослідження та інтерактивних методів навчання.

134. Карпенко О. О. Тиждень 22: «Транспорт». Тема «Для чого потрібні правила дорожнього руху?»: розробка конспекту інтегрованого уроку «Я досліджую світ». 1 клас. *Шкільна електронна бібліотека «ШБІЦ – інфо»: Нові надходження*. 2019. №2. С. 17.

Анотація. Публікація містить розробку конспекту інтегрованого уроку «Я досліджую світ», 1 клас.

135. Карпенко О. О. Цікавими стежками по Країні міцного здоров'я: урок. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/cikavimi-stezinami-po-kraini-micnogo-zdorova-157090.html> .

Анотація. Публікація містить розробку уроку для учнів 3 класу з основ здоров'я.

136. Карпенко Т. С. Розробка конспекту інтегрованого уроку «Я досліджую світ». Тиждень 20: «Спорт». Тема «Які риси характеру розвиває спорт?». 1 клас. *Шкільна електронна бібліотека «ШБІЦ-інфо» (Нові надходження)*. 2019. № 2. С. 17.

Анотація. Опубліковано інтегрований урок за програмою Романа Шияна НУШ 2, мета якого познайомити дітей з різними видами спорту й тими рисами характеру, які розвиває заняття спортом. Розробка спрямована на розвиток дослідницьких навичок.

137. Карпова А. М. Просторами Інтернету: виховний захід з інформатики. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/125211> .

Анотація. Публікація містить розробку виховного заходу з інформатики для учнів 8 класу до Дня Безпечного Інтернету.

138. Кияненко В. В. Контрольна робота з математики для ДПА. 4 клас. *Методичний портал*. 2019. URL: <http://metodportal.com/node/80199>.

Анотація. Контрольна робота призначена для підготовки учнів до підсумкової перевірки навчальних досягнень учнів з математики наприкінці 4 класу. Зміст роботи розроблено відповідно до вимог навчальної програми для 1-4 класів.

139. Ключко В. М. Тиждень 33: «Літо». Тема «Як розпізнати літо?». Розробка конспекту інтегрованого уроку «Я досліджую світ». 1 клас. *Шкільна електронна бібліотека «ШБІЦ-інфо»: Нові надходження*. 2019. № 10. С. 29.

Анотація. У розробці представлені матеріали інтегрованого уроку, різноманітні форми та методи, які застосовує учитель на уроці. Розробка стане у нагоді при підготовці інтегрованих уроків.

140. Княгницька В. М. Складові комп'ютера. Робота з тренажером миші: урок. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/108143>.
Анотація. Розробка уроку з використанням інноваційних методів навчання.
141. Коваленко В. О. Як зробити веселку на шкільному подвір'ї: розробка конспекту інтегрованого уроку 1 клас. *Шкільна електронна бібліотека «ШБІЦ-інфо»: Нові надходження*. 2019. № 9. С. 30.
Анотація. Розробка інтегрованого уроку «Як зробити веселку на шкільному подвір'ї» (1 клас) за програмою НУШ з використанням діяльнісного методу, інтерактивних та ігрових методів навчання.
142. Коваленко В. О. Зміни в житті тварин. Тварини взимку: телеурок. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/teleurok-zmini-v-zitti-tvarin-105467.html/>.
Анотація. План-конспект уроку з мультимедійними додатками, мета якого ознайомити зі змінами в житті тварин, життям тварин взимку Містить різні види творчих та ігрових завдань, презентацію.
143. Коваленко О. Ю. Моя улюблена книжка: розробка конспекту інтегрованого уроку. 1 клас. *Шкільна електронна бібліотека «ШБІЦ-інфо»: Нові надходження*. 2019. № 2. С. 17.
Анотація. Розробка конспекту інтегрованого уроку, 1 клас за програмою Шияна (НУШ) «Моя улюблена книжка».
144. Ковальова Л. А. Тиждень 23: «Професії». Тема "Ким працюють мої батьки?". Розробка інтегрованого уроку "Я досліджую світ". 1 клас. *Шкільна електронна бібліотека «ШБІЦ – інфо»: Нові надходження*. 2019. № 2. С. 17.
Анотація. Розробка інтегрованого уроку з предмету " Я досліджую світ", мета якого - розширити знання учнів про світ професій.
145. Ковбаса Г. І. Тиждень 35: «Літо». Тема «Де я хочу відпочивати на літніх канікулах?»: розробка конспекту інтегрованого уроку. 1 клас. *Шкільна електронна бібліотека «ШБІЦ-інфо»: Нові надходження*. 2019. № 09. С. 30.
Анотація. У розробці представлені матеріали комбінованого уроку, різноманітні форми та методи, які застосовує учитель на уроці, він стане у нагоді при підготовці інтегрованих уроків.
146. Ковтун С. В. Україна на картах (мапах) упродовж історії: урок з історії України. 5 клас. URL: https://drive.google.com/file/d/1MQH4d2IAovsGftz_sxlezyNOXXS33An9/view.
Анотація. Даний урок орієнтований на формування історичних понять «історична карта», «легенда карти», розвиток навичок роботи з онлайн сервісами LearningApps, Rebus1.com, Wordart.com. Упродовж уроку учні вчать описувати історичну карту, показувати на ній кордони, столиці, територію Київської держави, Королівства Руського (Галицько- Волинської держави), Козацької республіки /Війська Запорозького/ Гетьманщини, використовуючи візуальні джерела – електронні карти. На уроці п'ятикласники знайомляться з аудіокнигою О.Олеся «Княжа Україна», вчать розуміти, що всі медіатексти містять «повідомлення» (messages), аналізують (за допомогою так званого «критичного аналізу») медіатексти в історичному, соціальному та культурному контексті, розуміючи при цьому взаємозв'язки між аудиторією, медіатекстом і навколишньою дійсністю.
147. Колотуша Л. І. Дивовижні кухарі: виступ до 8 Березня. *ABETKAland*. 2019. URL: <https://abetkaland.in.ua/vystup-do-8-bereznja-dyvovyzhni-kuhari/>.
Анотація. Гумористичний віршований виступ до 8 березня хлопчиків-кухарів.
148. Колотуша Л. І. Молодь обирає здоров'я: виступ учнівської агітбригади. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/vistup-ucnivskoi-agitbrigadi-molod-ukraini-obirae-zdorova-103158.html>.
Анотація. Сценарій розроблено з метою популяризації здорового способу життя серед молоді. У цікавій та жартівливій манері висміюється схильність до шкідливих звичок. У сценарії

використано відомі пісні, текст яких змінено відповідно до обраної тематики. Матеріал може бути корисним на усіх заходах, які мають за мету популяризацію здорового способу життя.

149. Колотуша Л. І. Комп'ютерна підтримка української мови. Ненаголошені е та и. Програма «Незнайка на містку»: урок. *Helpinformatik.COM*. 2019. URL: <http://helpinformatik.com/?id=1561>.

Анотація. Розробка уроку інформатики сприятиме удосконаленню вміння учнів працювати мишкою у програмі "Незнайка на містку", закріпленню правил правопису ненаголошених е, и в корені слів, розвитку вміння практично застосовувати набуті знання, підвищенню інтересу до роботи з комп'ютером, виховуванню любові до рідного краю

150. Колотуша Л. І. Питальні речення. Розділові знаки в кінці питальних речень. Логічний наголос у питальних реченнях: урок української мови з елементами краєзнавства. 2 клас. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/pitalni-recenna-rozdilovi-znaki-v-kinci-pitalnih-recen-logicnij-nagolos-u-pitalnih-recennah-109136.html>.

Анотація. Подана розробка уроку дає можливість розширити та закріпити знання учнів про питальні речення, вчити будувати питальні речення за змістом прочитанного, формувати навички інтонавання питальних речень, розвивати зв'язне мовлення молодших школярів. Крім цього, школярі, виконуючи практичні завдання на уроці, мають можливість розширити свої знання про рідний край, письменників Шосткищини.

151. Коляденко І. М. Мораторій на продаж землі сільськогосподарського призначення. *Освіта, наука та виробництво: розвиток та перспективи*: матеріали ІV Всеукраїнської науково-методичної конференції (м. Шостка, 18 квітня 2019 року). Суми: СумДУ, 2019. С. 46–47.

Анотація. У науково-дослідницькій роботі зроблено спробу узагальнити теоретичні відомості про землю, як об'єкт господарювання, проведено дослідження щодо механізму функціонування ринку землі в світовій практиці; проаналізовано сутність мораторію на продаж земель с/г призначення та виконана оцінку наслідків та перспектив впровадження ринку землі.

152. Коляденко І. М. Хмарні технології у роботі керівника закладу освіти. *Управління школою*. 2019. № 13-15. С. 11–14.

Анотація. У статті обґрунтовано необхідність формування в керівників навчальних закладів обізнаності із сучасними освітніми технологіями управління. З'ясовано, що використання хмарних технологій є дієвою складовою ефективного освітнього менеджменту. Доведено, що формування хмаро орієнтованого освітнього середовища позитивно впливає на організацію навчально-виховного процесу в освітньому закладі загалом.

153. Крутова-Оникієнко О. О. Велосипед-генератор як альтернативне джерело енергії. *Освіта, наука та виробництво: розвиток та перспективи*: матеріали ІV Всеукраїнської науково-методичної конференції (м. Шостка, 18 квітня 2019 року). Суми: СумДУ, 2019. С. 100.

Анотація. У статті здійснюється пошук нових і вдосконалення існуючих технологій, виведення нетрадиційні та відновлювані джерела енергії до економічно ефективного рівня та розширення сфер використання. В роботі представлено розробку пристрою, що може бути джерелом альтернативної та відновлювальної енергії з користю для здоров'я.

154. Коненко Л. В. Тиск твердих тіл на поверхню. Сила тиску: урок. *Методичний портал*. 2019. URL: <http://metodportal.com/node/77222>.

Анотація. Публікація містить розробку конспекту уроку фізики у 7 класі, присвяченому вивченню тиску твердих тіл. Урок супроводжується мультимедійною презентацією.

155. Король О. П. Веселі перегони: виховний захід. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/vihovnij-zahid-veseli-peregoni-125649.html>.

Анотація. Виховний захід проводиться у класах, які не поділяються на підгрупи при вивченні трудового навчання. Мета заходу - поглиблювати і розширювати знання, уміння, практичні навички учнів з матеріалознавства, технології деревообробки та обслуговуючих видів праці, охопленого обсягом навчальної програми із столярної справи з метою успішного застосування набутих навичок у самостійному житті. В архіві сценарій заходу та презентація.

156. Король О. П. Використання сучасних тестових технологій для перевірки знань учнів на уроках: стаття. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/statta-vikoristanna-sucasnih-testovih-tehnologij-dla-perevirki-znan-ucniv-na-urokah-125651.html>.

Анотація. Важливою ланкою навчального процесу є діагностика знань, умінь і навичок учнів. Від її правильної організації багато в чому залежить результат навчання. В процесі діагностики виявляються переваги і недоліки знань та вмінь учнів, що дає можливість керувати навчальним процесом, вдосконалювати форми і методи навчання. Одним із засобів діагностики, що дозволяє оперативно і ефективно перевірити результати навчання та засвоєння знань учнів, є тести.

157. Король О. П. Загальні вимоги до оформлення креслень. Виконання і читання креслень: тест. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/pidsumkovij-test-z-predmetu-tehnologii-modul-kreslenna-po-temi-zagalni-vimogi-do-oformlenna-kreslen-vikonanna-i-citanna-kreslen-126237.html>.

Анотація. Підсумковий тест з предмету «Технології» модуль «Креслення» по темі «Загальні вимоги до оформлення креслень. Виконання і читання креслень» для 10 класу (рівень стандарту). Тест виконаний в програмі MyTest X і дає можливість швидко перевірити знання учнів.

158. Король О. П. Правила техніки безпеки в кабінеті інформатики: тест. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/test-pravila-tehniki-bezpeki-v-kabineti-informatiki-126250.html>.

Анотація. Тест призначений для перевірки знань учнів 3-7 класів з ТБ та ППБ після проведення з ними первинного інструктажу. В архіві тест в програмі MyTest X та друкована версія тесту.

159. Король О. П. Реалізація лінійних алгоритмів у середовищі Скретч: урок. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/urok-realizaciya-liniynih-algoritmiv-u-seredovischi-skretch-106875.html>.

Анотація. Публікація містить розробку уроку з інформатики в 5 класі на тему: «Реалізація лінійних алгоритмів у середовищі Скретч». В архіві конспект уроку, презентація та виконані практичні завдання.

160. Король О. П. Ручні гранати: тест. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/urok-realizaciya-liniynih-algoritmiv-u-seredovischi-skretch-106875.html>.

Анотація. Даний тест може використовуватись при перевірці знань учнів 10-11 класів з предмету «Захист Вітчизни» по темі «Ручні осколкові гранати та поводження з ними». Тест дає можливість швидко перевірити знання учнів по темі. Тест створений в програмі MyTestX.

161. Крутова-Оникієнко О. О. Велосипед-генератор як альтернативне джерело енергії. *Освіта, наука та виробництво: розвиток і перспективи*: матеріали IV Всеукраїнської науково-методичної конференції (м. Шостка, 18 квітня 2019 року). Суми: СумДУ, 2019. С. 100.

Анотація. У статті здійснюється пошук нових і вдосконалення існуючих технологій, виведення нетрадиційні та відновлювані джерела енергії до економічно ефективного рівня та розширення сфер використання. В роботі представлено розробку пристрою, що може бути джерелом альтернативної та відновлювальної енергії з користю для здоров'я.

162. Кузьменко О. М., Карпенко М. О. Вживання англійських запозичень у текстах сучасних засобів масової інформації на прикладі сайту «Deutsche Welle». *Освіта, наука та виробництво: розвиток та перспективи*: матеріали IV Всеукраїнської науково-методичної конференції (м. Шостка, 18 квітня 2019 року). Суми: СумДУ, 2019. С. 52–53.

Анотація. У статті проаналізовані тексти німецького онлайн видання з метою визначення рівня запозичення у текстах німецьких ЗМІ. Подане дослідження базується на глобальному поширенні англійської мови і її престижним використанням.

163. Кусочкіна В. Ф. Як звірі пристосувались до життя взимку: урок. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/89933>.

Анотація. Розробка уроку з використанням особистісно орієнтованих технологій та інтерактивних методів навчання.

164. Лаврененко Н. В. Хто і за що відповідає у моїй родині: розробка інтегрованого уроку. 1 клас. *Шкільна електронна бібліотека «ШБІЦ-інфо»: Нові надходження*. 2019. № 9. С. 29.
Анотація. В розробці описуються прийоми та методи по розширенню уяви учнів про сім'ю, знання про здорові стосунки в родині та позитивне ставлення до сім'ї.
165. Лебедева О. П. «Я досліджую світ», 1 клас. Тиждень 33 «Я українець – я європеєць». Тема «Що ти розкажеш друзям з Європи?»: розробка інтегрованого уроку. *Шкільна електронна бібліотека «ШБІЦ-інфо» (Нові надходження)*. 2019. № 9. С. 30.
Анотація. Розробка конспекту інтегрованого уроку «Я досліджую світ» має на меті формувати у дітей логічне, творче та образне мислення, прагнення до самовдосконалення та бажання поглибити знання про Україну.
166. Лагута Л.А. Біжать струмочки по землі: заняття. *Палітра педагога*. 2019. № 1. С. 22.
Анотація. Заняття для дітей молодшої групи. Тільки-но доріжками потекли перші весняні струмочки, як малеча вибігла надвід – пускати кораблики. Ця улюблена дитяча розвага може стати чудовим приводом поговорити з малюками про зміни
167. Леперт О. А. Захист навколишнього середовища. *Особливості організації освітнього процесу у 2019/2020 навчальному році: збірник інформаційно-методичних матеріалів за результатами Всеукраїнської серпневої онлайн-конференції* (м. Київ, 20 серпня 2019 року). Київ, 2019. С. 101.
Анотація. У тезах розкрито проблеми навколишнього середовища планети Земля, України, рідного міста Шостки та представлено шляхи вирішення цих проблем з використанням дослідницьких проєктів та розв'язанням ситуативних завдань з даної теми.
168. Леперт О. А. Захист навколишнього середовища: урок. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/i-148444.html>.
Анотація. Публікація містить розробку конспекту уроку з англійської мови у 10 класі про проблеми навколишнього середовища планети Земля, України, рідного міста Шостки та шляхи їх вирішення. Урок супроводжується мультимедійною презентацією, переглядом відео, захистом дослідницьких учнівських проєктів, інтерв'ю, розв'язанням ситуативних екологічних завдань.
169. Лесенко Т. П. Моє родинне дерево: розробка конспекту інтегрованого уроку. 1 клас. *Шкільна електронна бібліотека «ШБІЦ – інфо»: Нові надходження*. 2019. № 9. С. 30.
Анотація. Розробка конспекту інтегрованого уроку, 1 клас за програмою *Шияна (НУШ) «Моє родинне дерево»*.
170. Лисокінь В. С., Міняйло Н. І. Шютте сосни (pinus shyutte) – потенційний патоген хвойних рослин. *Освіта, наука та виробництво: розвиток і перспективи: матеріали IV Всеукраїнської науково-методичної конференції* (м. Шостка, 18 квітня 2019 року). Суми: СумДУ, 2019. С. 106–107.
Анотація. Метою даної роботи є визначення поширення хвороби шютте звичайне (дитяче) на території Державного підприємства «Шосткинське лісове господарство». З'ясовано частоту, з якою трапляються окремі види грибів, їх коефіцієнт заселення та показник подібності видового складу мікроміцетів досліджуваних ділянок.
171. Литвин Н. Г. Ким працюють мої батьки?: розробка конспекту інтегрованого уроку. Я досліджую світ. 1 клас. *Шкільна електронна бібліотека «ШБІЦ – інфо»: журнал «Нові надходження»*. 2019. № 2. С. 17.
Анотація. Нова українська школа. Конспект інтегрованого уроку з предмету «Я досліджую світ» про професії людей.
172. Лужинська Н. С. Виготовлення м'якої іграшки: проєкт. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ//100946>.
Анотація. Розробка проєкту з використанням елементів дослідницької роботи та інтерактивних методів навчання.
173. Лямець С. П. Дзвінки приголосні звуки [З] та [З']. Буква З: урок навчання грамоти у

1 класі. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/81822>.

Анотація. Розробка уроку навчання грамоти у 1-му класі, на якому діти знайомляться із новою буквою, її назвою та звуковим значенням; навчаються читати склади і слова з новою буквою; розвивають артикуляційно-слухові відчуття, уміння розрізняти тверді і м'які приголосні.

174. Лямець С. П. Особливості національно-патріотичного виховання в групі продовженого дня: досвід роботи. *Методичний портал*. 2019. URL: <http://metodportal.com/node/75640>.

Анотація. Досвід використання різних методів, форм і прийомів національно-патріотичного виховання в учнів групи продовженого дня.

175. Ляшенко А. М. Іменник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль: урок. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/urok-imennik-yak-chastina-movi-zagalne-znachennya-morfologichni-oznaki-sintaksichna-rol-133474.html>.

Анотація. Публікація містить розробку уроку української мови у 6 класі з теми «Іменник». Урок вивчення нового матеріалу на основі актуалізації здобутих раніше знань, спрямований на поглиблення та систематизацію знань учнів про іменник як частину мови, зокрема про його загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксичну роль

176. Ляшко Т. О. Концертна програма до 8 Березня: сценарій. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/svyatkoviy-koncert-do-8-bereznia-99213.html>.

Анотація. Сценарій концертної програми до 8 Березня, де номери оголошують ведучі хлопці. Привітання лунають для дівчаток, мам, вчителів, запрошених учителів-пенсіонерів, всіх жінок.

177. Ляшко Т. О. Розумні і кмітливі: конкурсно-ігрова програма. сценарій для 8 класу. *Методичний портал*. 2019. URL: <http://metodportal.com/node/77852>.

Анотація. Конкурсно-ігрова програма спрямована на поглиблення знань дітей з навчальних предметів, розширенню кругозору, формує комунікативні навички, вміння швидко й чітко формувати власну думку. Використовуються інтерактивні технології.

178. Максименко Л. І. Створення таблиць, запитів, звітів: практичні роботи з Баз Даних. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/prakticni-roboti-z-baz-danih-stvorennja-tablic-zapitiv-zvitiv-113507.html>.

Анотація. Три практичні роботи з Баз Даних: Створення таблиць, запитів, звітів містять в собі завдання на базові знання та навички роботи з СУБД Access. В першій практичній створюється БД з двох зв'язаних таблиць, запити і звіти робляться на основі створеної БД.

179. Максименко Л. І. Графіки в Excel: практична робота. 8 клас. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/prakticna-robota-grafiki-v-excel-8-kl-115693.html>.

Анотація. Практична робота "Графіки в Excel" 8 кл з файлом-заготовкою для закріплення учнями і контролю навичок побудови основних видів графіків в Excel, вміння їх форматувати, розуміння необхідності вибору певного виду графіка.

180. Максименко Л. І. Основи подійного програмування. DELPHI: опорні конспекти. 8 клас. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/oporni-konspekti-z-temi-osnovi-podijnogo-programuvanna-delphi-8-kl-111303.html>.

Анотація. Опорні конспекти з теми «Основи подійного програмування. DELPHI» у 8 класі розроблені для учнів як засіб для вивчення, повторення та використання вдома та на уроках основного довідкового матеріалу з даної теми.

181. Максименко Л. І. Основи подійного програмування в DELPHI: презентація. 8 клас. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/prezentacija-z-temi-osnovi-podijnogo-programuvanna-v-delphi-8-kl-112720.html>.

Анотація. Презентація з теми "Основи подійного програмування в DELPHI" у 8 класі відображає основні поняття середовища DELPHI та роботи в ньому, наведено приклад процедури обробки події. Компактний матеріал для закріплення матеріалу учнями.

182. Мандрикіна С. А. Лабораторія «Пізнайки»: заняття. *Методичний портал*. 2019. URL: <http://metodportal.com/node/75058>.

Анотація. Публікація містить розробку конспекту комплексного заняття з пошуково-дослідницької діяльності для дітей старшого дошкільного віку.

183. Мандрикіна С. А. Пошуково-дослідницька діяльність у міні-лабораторії «Пізнайки»: перспективне планування. *Методичний портал*. 2019. URL: <http://metodportal.com/node/75191>.

Анотація. Публікація містить розробку перспективного планування з пошуково-дослідницької діяльності старших дошкільників.

184. Марченко О. І. Нові пригоди Колобка: музична розвага. *Бібліотечка вихователя дитячого садка*. 2019. № 7. С. 38–41.

Анотація. Публікація містить розробку сценарію музичної розваги для дітей старшого дошкільного віку. Буде цікавою для музичних керівників закладів дошкільної освіти – музична розвага побудована на народній казці «Колобок», яка перероблена на сучасний лад і має на меті донести до дітей більш-менш цілісне уявлення про втілену в художній творчості своєрідність українського народу.

185. Михайленко І. М. Як парость виноградної лози, плекайте мову...» для вчителів базової середньої школи, 8-9 класи: мовознавчий турнір. *Мовознавство. На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/movoznavchiy-turnir-znavciv---slovesnikiv-yak-parost-vinogradno-lozi-plekayte-movu-106209.html>.

Анотація. Публікація містить матеріал позакласного заходу з української мови, який передбачає залучення учнів 8-9 класів до джерел і витоків народної мудрості, розвиває їх логічне мислення, пізнавальні та пошукові інтереси, сприяє формуванню духовно багатого мовної особистості, виховує любов до рідного слова та почуття гордості за свій народ.

186. Михайленко І. М. Написання не- з прикметниками: урок. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/konspekt-uroku-z-ukrainskoi-movi-dla-6-klasu-na-temunapisanna-ne-z-prikmetnikami-125423.html>.

Анотація. Публікація містить конспект уроку з української мови в 6 класі, на якому передбачено повторення вивченого про прикметник, його загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксичну роль, пояснення правила написання не- з прикметниками, виробленню вміння застосовувати правила на практиці. Урок супроводжується мультимедійною презентацією.

187. Михайленко І. М. Я люблю Україну для вчителів базової середньої школи, 5-9 класи: конкурс-гра. *Українознавство. На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/konkurs-gra-ya-lyublyu-ukrainu-106215.html>.

Анотація. Конкурс-гра «Я люблю Україну» розширює та поглиблює знання про свою країну, розвиває в дітей прагнення бути свідомим громадянином України, виховує любов до рідного краю, його традицій і обрядів, формує високі громадянські якості: патріотизм, людяність, доброту, милосердя та працьовитість.

188. Михайленко І. М. Українська література. Валентин Чемерис «Вітька + Галя, або Повесть про перше кохання»: тести-онлайн. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/test/valentin-chemeris-vitka-galya-abo-povist-pro-pershe-kohannya-8410.html>.

Анотація. Тести-онлайн містять матеріал для перевірки рівня засвоєння навчального матеріалу з української літератури учнів 8 класу за твором Валентина Чемериса «Вітька + Галя, або Повесть про перше кохання». Вони допоможуть учителю закладу загальної середньої освіти оптимізувати роботу на уроці під час проведення підсумкового заняття або тематичної контрольної роботи з урахуванням особистісних якостей учнів.

189. Михайленко І. М. Українська література. За творами Михайла Коцюбинського, Олександра Довженка, Ніни Бічуї: тести-онлайн. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/test/zatorami-mihayla-kocubinskogo-oleksandra-dovzhenka-nini-bichu-4901.html>.

Анотація. Тести-онлайн містять матеріал для перевірки рівня засвоєння навчального матеріалу з української літератури учнів 8 класу за творами Михайла Коцюбинського, Олександра

Довженка, Ніни Бічуї. Вони допоможуть учителеві закладу загальної середньої освіти оптимізувати роботу на уроці під час проведення підсумкового заняття або тематичної контрольної роботи з урахуванням особистісних якостей учнів.

190. Михайленко І. М. Поняття про текст. Читання мовчки: тести-онлайн. Українська мова. На урок. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/test/ponyattya-pro-tekst-chitannya-movchki-7044.html>.

Анотація. Тести-онлайн містять матеріал для перевірки рівня засвоєння навчального матеріалу з української мови учнями 9 класу з теми «Поняття про текст», допоможуть у з'ясуванні рівня навичок читання мовчки. Вони допоможуть учителеві закладу загальної середньої освіти оптимізувати роботу на уроці під час проведення підсумкового заняття або тематичної контрольної роботи з урахуванням особистісних якостей учнів.

191. Михайленко І. М. Чуже мовлення. Пряма мова: тести-онлайн. Українська мова. На урок. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/test/chuzhe-movlennya-pryama-mova-13289.html>.

Анотація. Тести-онлайн містять матеріал для перевірки рівня засвоєння навчального матеріалу з української мови учнями 9 класу з теми «Чуже мовлення. Пряма мова». Вони допоможуть учителеві закладу загальної середньої освіти оптимізувати роботу на уроці під час проведення підсумкового заняття або тематичної контрольної роботи з урахуванням особистісних якостей учнів.

192. Михно Л. С. Вивчення та аналіз стану здоров'я, фізичного розвитку учнів початкової школи. Challenges of physical education, sports and rehabilitation experience of EU countries and implementation in practice of Ukraine: collective monograph. 2019. С. 58–79.

Анотація. У статті доповнені дані дослідників про низький рівень фізичного розвитку та розповсюдженість порушень постави в учнів початкової школи.

193. Могила Т. Б. Спінермен у країні Казок: заняття. Бібліотечка вихователя дитячого садка. 2019. № 8. С. 45–47.

Анотація. Публікація містить конспект комплексного заняття для дітей логопедичної групи закладу дошкільної освіти. Заняття буде цікавим, як для вихователів, які працюють на логопедичних групах, так і для вчителів-логопедів, в ньому використані різні інноваційні технології.

194. Мозгова О. М. Що заповнено в українській вишиванці: урок. Методичний портал. 2019. URL: <http://metodportal.com/node/79804>.

Анотація. Розробка інтегрованого уроку «Я досліджую світ» (1 клас). Урок містить різні види ігрових завдань на українознавчу тематику. Виховною метою є виховання патріотичних почуттів: любові до Вітчизни, гордості за свій народ, повагу та шанобливе ставлення до традицій українського народу.

195. Мороз Ю. М., Ковтун С. В. Особливості народного одягу селища Ображіївка Шосткинського району кінця XIX – початку XX століття: проект з історичного краєзнавства. URL: https://drive.google.com/file/d/1bpdH4PvhuNy1FLfbwI4hDJE-HrnMucc_/view.

Анотація. Дана публікація показує реалізацію проєктної діяльності щодо висвітлення специфічних особливостей розвитку народного одягу Шосткинщини як складової частин Сіверщини, сучасної Сумщини, та визначення притаманних йому рис. Учні спробують знайти відповіді на поставлені питання, продемонструвати свій творчий пошук у своїх роботах. У ході виконання спільної роботи ми прагнули знайти відповідь на безліч питань, які стосувались особливостей народного одягу рідного краю. У ході виконання завдань проєкту показана практична реалізація медіаосвіти в освітньому процесі.

196. Мороз Н. В. Земля для всіх нас спільний дім - нехай добро і дружба поселяться у нім: проєкт. Методичний портал. 2019. URL: <http://metodportal.com/node/79418>.

Анотація. Публікація містить розробку проєкту з патріотичного виховання для дітей старшого дошкільного віку.

197. Морозова О. С. Допоможемо друзям із Простоквашина. SUPER.UROK-UA. 2019. URL: <https://super.urok-ua.com/konspekt-zanyattya-na-temu-dopomozhemo-druzyam-iz-prostokvashina-dlya-ditey-6-go-roku-zhittya/>.

Анотація. Конспект заняття з пріоритетом навчально-пізнавальних завдань з дітьми старшого дошкільного віку (6-й рік життя).

198. Морозова О. С. Як діти Домового Кузю зустріли. *SUPER.UROK-UA*. 2019. URL: <https://super.urok-ua.com/konspekt-zanyattya-na-temu-yak-diti-domovogo-kuzyu-zustrili-dlya-ditey-starshogo-doshkilmogo-viku/>.

Анотація. Конспект заняття для дітей старшого дошкільного віку з економічного виховання з використанням коректурних таблиць Н.Гавриш.

199. Мурка Г. М. Чому Олімпійські ігри-особливі змагання?: розробка конспекту інтегрованого уроку. *Шкільна електронна бібліотека "ШБІЦ-інфо" (Нові надходження)*. 2019. № 2. С. 17.

Анотація. Розробка уроку інтегрованого курсу «Я досліджую світ» дає змогу розширювати коло знань про значення "Олімпійських ігор"(важливість великого спорту, його види, історичне значення. Першочерговими є в ній соціальна і здоров'язбережувальна освітні галузі.

200. Нагуло Н. В. Я досліджую світ: розробка конспекту інтегрованого уроку. 1 клас. Тижень 33: «Літо». Тема «Що ми знаємо про літо?». *Шкільна електронна бібліотека «ШБІЦ-інфо»: Нові надходження*. 2019. № 10. С. 29.

Анотація. У розробці представлені матеріали інтегрованого уроку, різноманітні форми та методи, які застосовує учитель на уроці. Розробка стане у нагоді при підготовці інтегрованих уроків.

201. Науменко О. В. Качечка шукає своїх каченят. *SUPER.UROK-UA*. 2019. URL: <https://super.urok-ua.com/konspekt-zanyattya-kachechka-shukaye-svoyih-kachenyat-dlya-ditey-rannogo-viku/>.

Анотація. Конспект заняття для дітей раннього віку з сенсорно-пізнавального розвитку.

202. Некрасова Н. Н. Калина для Оксани: заняття для дітей старшого дошкільного віку з порушенням мовлення. *Дитячий садок*. 2019. № 13. С. 37.

Анотація. Публікація містить розробку заняття патріотичного спрямування з елементами малювання для дітей молодшого дошкільного віку з теми «Україна – рідний край».

203. Нікіщенко Г. М. Збудуємо будиночки для звірят. *Бібліотечка вихователя дитячого садка*. 2019. № 7. С. 33-34.

Анотація. Опубліковано конспект комплексного заняття для дітей з особливими освітніми потребами. Буде цікавим для вихователів, які працюють на спеціальних групах і для вчителів-дефектологів.

204. Нічик М. В. Звук «С» збирає друзів: заняття із звуковимови. *Методичний портал*. 2019. URL: <http://.metodportal.com/node/80054>.

Анотація. Публікація містить розробку конспекту заняття із звуковимови в групі 6-го року життя (логопедичній) із вивчення звуку «С» та елементів грамоти. Заняття супроводжується мультимедійною презентацією та музичним супроводом для флешмобу (фізхвилинка).

205. Новик О. Л. Ми все зробити зможемо - бабусі допоможемо. *Бібліотечка вихователя дитячого садка*. 2019. № 7. С. 34-35.

Анотація. Публікація містить конспект комплексного заняття для дітей старшого дошкільного віку, побудований на основі знайомої казки про бабусю Федору і мають цікаві завдання з використанням кілець Луллія.

206. Новикова В. А. Чи знаєш ти, що їси?: проєкт з англійської мови. URL: https://drive.google.com/file/d/1ReDEyxW8D667YsbsacyXit00N_CVpauB/view.

Анотація. Цей проєкт реалізує наскрізну модель інтеграції медіаграмотності у шкільний предмет «Англійська мова». У проєкті розглядаються прийоми, які допомагають зробити процес навчання максимально наближеним до реалій життя і часу. Надаються приклади продуктів медіа

різних типів і жанрів. Проєкт складається з 4 частин: план, критерії оцінювання, методологія, медіа-освітні вправи. Проєкт стане у нагоді учителям англійської мови.

207. Новикова Н. А. Використання інформаційно-комунікаційних технологій для підвищення ефективності уроку хімії та результативності навчання. *Освітні інновації: філософія, психологія, педагогіка*: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Суми, 05 грудня 2019 року). Суми: ФОП Цьома С.П., 2019. С. 180–184.

Анотація. У статті розкрито актуальність використання ІКТ в навчанні хімії. Це обумовлено тим, що в комп'ютерних технологіях закладені невичерпні можливості для навчання учнів на якісно новому рівні. Вони надають широкі можливості для розвитку особистості учнів і реалізації їх здібностей. Використання анімації і звукового супроводу в навчальних програмах впливають на декілька каналів сприйняття (аудіальний, кінестетичний, візуальний), що дозволяє при навчанні враховувати особливості кожного учня.

208. Новикова О. С. Тиждень 33: «Літо». Тема «Чим дітям займатися влітку?». Розробка конспекту інтегрованого уроку «Я досліджую світ». 1 клас. *Шкільна електронна бібліотека «ШБІЦ-інфо»*: Нові надходження. 2019. № 10. С. 29.

Анотація. У розробці представлені матеріали інтегрованого уроку, різноманітні форми та методи, які застосовує учитель на уроці. Розробка стане у нагоді при підготовці інтегрованих уроків.

209. Новикова О. С. Повторення вивченого в 3 класі. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/profile/101289>.

Анотація. Розробка тестів в 4 класі з предмету «Математика» з 12 запитань на тему «Повторення вивченого у 3 класі».

210. Носенко В. М. Тактична підготовка. Індивідуальні дії солдата та взаємодія у складі двійок та груп: урок-гра. *Методичний портал*. 2019. URL: <https://metodportal.com/node/75105>.

Анотація. Розробка уроку-гри "ПАВУТИНА" предмету «Захист Вітчизни» в 10 класі. Учасники гри діляться на 2 команди. Із мотузок робиться "павутина" і натягається між 2 стійок. Кількість ячійок повинна відповідати кількості учасників, що прийшли на етап в одній команді. Завдання полягає в тому, щоб переправитися всією командою через павутину з одного боку на інший, не доторкаючись при цьому жодної її частини. Якщо ви доторкнулись павутини, вся команда повертається назад і починає вправу знову. Якщо хто або з вас переправився на іншу сторону, то він не може обійти павутину, і допомогти команді. Кожну ячійку дозволяється використовувати лише один раз. Враховується витрачений час, взаємодопомога і вміння знайти вихід із важких ситуацій, що створилися.

211. Осипенко О. В. Подорож улюбленими казками. *SUPER.UROK-UA*. 2019. URL: <https://super.urok-ua.com/konspekt-zanyattya-podorozh-ulyublenimi-kazkami-dlya-ditey-molodshogo-doshkiln>.

Анотація. Конспект сюжетно-ігрового заняття-подорожі для дітей молодшого дошкільного віку з пріоритетом мовленнєвих та логіко-математичних завдань.

212. Онищенко С. С. Тиждень 20: «Спорт». Тема «Чому варто займатися фізкультурою чи спортом?». Розробка конспекту інтегрованого уроку «Я досліджую світ». 1 клас. *Шкільна електронна бібліотека "ШБІЦ-інфо" (Нові надходження)*. 2019. № 2. С. 17.

Анотація. В розробці представлено конспект уроку інтегрованого курсу "Я досліджую світ" для 1 класу, де підібрані завдання для реалізації здоров'язберезувальної, природничої, технологічної та математичної освітніх галузей. Конспект стане в нагоді вчителям, які працюють за освітньо. Програмою початкової освіти під керівництвом Р.Шияна.

213. Онопрієнко Л. В. Перший урок-подорож «Незвичайна Україна»: розробка першого уроку. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/persij-urok-podorozh-nezvichajna-ukraina-z-prezentacieu-163256.html>.

Анотація. Урок-віртуальна подорож ознайомлює учнів 4 класу з незвичайною Україною, розширює знання учнів про свою рідну країну, формує і розвиває патріотичні почуття учнів,

розвиває пізнавальний інтерес до минулого і сьогодення рідного краю, виховує почуття гордості за рідну землю. На уроці використовуються активні форми навчання та мультимедійна презентація.

214. Онопрієнко Л. В. Незвичайна Україна: презентація до першого уроку-подорожі. *Всеосвіта*. 2019. URL: https://vseosvita.ua/library/_prezentacia-do-persogo-uroku-podorozi-nezvicajna-ukraina-164762.html.

Анотація. Мультимедійний супровід до першого уроку - віртуальної подорожі "Незвичайна Україна" з відео- та фотофрагментами і використанням активних форм робить ознайомлення з незвичайною Україною цікавим, наочнішим, доступнішим, полегшує розуміння матеріалу та його запам'ятовування.

215. Осадча О. П. Тиждень 25: «Моє довкілля». Тема «Як приходить весна?»: урок. 1 клас. *Методичний портал*. 2019. URL: <http://metodportal.com/node/79860>.

Анотація. Публікація містить розробку конспекту уроку тематичного тижня 25 для 1 класу НУШ «Як приходить весна?».

216. Осадча О. П. Звірі навесні. І. Я. Франко. «Лисичка та Журавель»: інтегрований урок. *Всеосвіта*. 2019. URL: <http://vosvita.ua/libraru/integrouanij-urok-zviri-navesni-iafranko-lisicha-ta-zuravel-2-klas-112169.htm>.

Анотація. Публікація містить розробку конспекту інтегрованого уроку з літературного читання та природознавства.

217. Осипенко Л. І. Українці - хто ми?: інтегрований урок. 1 клас *Шкільна електронна бібліотека "ШБІЦ-інфо" (Нові надходження)*. 2019. № 10. С. 29.

Анотація. Опубліковано інтегрований урок, мета якого поглибити знання дітей про Україну, українців та їх традиції; розвивати пізнавальний інтерес, творчі та поетичні здібності дітей; виховувати патріотичні почуття, любов до рідної країни.

218. Охременко Т. В. Де є повітря – там і життя: заняття. *Логопед*. 2019. № 2. С. 7–10.

Анотація. Публікація містить конспект логопедичного заняття екологічного спрямування, що включає різні види логопедичних завдань: з розвитку мовного дихання, голосу, фонематичного слуху; містить лексико-граматичні та логоритмічні вправи. За допомогою доступних дослідів з дітьми закріплюються та уточнюються знання про властивості повітря.

219. Пантелейчук Л. В. Народні інструменти: урок. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/konspekt-uroku-proektu-narodni-instrumenti-129098.html>.

Анотація. Публікація містить розробку уроку музичного мистецтва у 5 класі, присвяченому вивченню українських народних інструментів. Урок супроводжується мультимедійною презентацією.

220. Пантелейчук Л. В. Подорож в країну Музики: урок. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/urok-podorozh-v-kra-nu-muziki-127685.html>.

Анотація. Публікація містить розробку уроку музичного мистецтва у 1-2 класі, присвяченому вивченню нотної грамоти.

221. Пантелейчук Л. В. Українці танцюють: урок. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/konspekt-uroku-ukra-nci-tancyuyut-128902.html>.

Анотація. Публікація містить розробку уроку музичного мистецтва у 5 класі, присвяченому вивченню українських народних танців. Урок супроводжується мультимедійною презентацією.

222. Пасічна К.О. Лісовою стежкою в гості до звірят. *SUPER.UROK-UA*. 2019. URL: <https://super.urok-ua.com/konspekt-zanyattya-lisovoyu-stezhkoju-u-gosti-do-zviriv-dlya-ditey-starshogo-doshkilynogo-viku/>.

Анотація. Конспект заняття для дітей старшого дошкільного віку для формування у дітей сенсорно-пізнавальної та математичної компетенцій з використанням кольорових лічильних паличок Кюїзенера.

223. Пата О. І. Формування хмарно орієнтованого навчального середовища загальноосвітнього навчального закладу. *Створення інформаційно-освітнього середовища сучасного закладу освіти України: матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції* (м. Київ, 15 березня 2019 року). Суми: НВВ КЗ СОШПО, 2019. С. 70–75.

Анотація. У статті обумовлена необхідність підвищення ефективності і результативності впровадження в освітній процес технологій хмарних обчислень. Акцентується увага на підготовці ІКТ-компетентних фахівців, здатних до подальшого активного, доцільного, науково-обґрунтованого застосування хмарних технологій у своїй професійній діяльності.

224. Пелешук Л. Б. Засоби виразності живопису. Холодна гама кольорів: урок. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/87111>.

Анотація. Розробка уроку образотворчого мистецтва у 5 класі з використанням методу дослідження та інтерактивних методів навчання.

225. Петренко С. О. Військове мистецтво, традиції та побут українського козацтва: практична робота. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/practicna-robota-vijskove-mistectvo-tradicii-ta-pobut-ukrainskogo-kozactva-184011.html>.

Анотація. В даній практичній роботі з історії України для учнів 8 класу розміщено матеріал для закріплення знань про причини виникнення українського козацтва, ознайомлення з традиціями, звичаями, побутом та військовим мистецтвом славних нащадків - козаків; за допомогою методів інтерактивного навчання "Фішбоун", "Робота в групах" та "Кейс" та з використанням ІКТ учні отримують додаткові знання та розвивають навички роботи з історичними документами, відео-документами, фотоматеріалом.

226. Петрухан Л. І. Від адаптації до успіху: заняття з елементами тренінгу для батьків. *Бібліотека вихователя дитячого садка*. 2019. № 9. С. 36.

Анотація. Публікація містить розробку конспекту заняття з елементами тренінгу для батьків з питань адаптації дітей раннього віку. Матеріал буде корисним практичним психологам закладів дошкільної освіти та батькам.

227. Пилипенко Н. В. Ми все зможемо – Курочці допоможемо! *SUPER.UROK-UA*. 2019. URL: <https://super.urok-ua.com/konspekt-zanyattya-na-temu-mi-vse-zmozhemo-kurochtsi-dopomozhemo-dlya-ditey-molodshogo-doshkilnogo-viku/>.

Анотація. Конспект інтегрованого, сюжетно-ігрового заняття, побудованого у вигляді подорожі з використанням солоного тіста, як нетрадиційної технології для ліплення та вправи з кульками в сухому басейні з дітьми молодшого дошкільного віку.

228. Пилипенко Н. В. Подорож до Англії: конспект заняття. *SUPER.UROK-UA*. 2019. URL: <https://super.urok-ua.com/konspekt-zanyattya-podorozh-do-angliyi-dlya-ditey-serednogo-doshkilnogo-viku/>.

Анотація. Конспект комплексного заняття-подорожі логіко-математичного спрямування з використанням елементів міжнародної програми соціально-економічного виховання «Афлатот» з дітьми середнього дошкільного віку.

229. Піскунова О. Ю. Волонтерство: презентація. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/134032>.

Анотація. Презентація стане в нагоді класному керівнику чи педагогу організатору при проведенні класної години/виховної бесіди на тему "Волонтерство". Розповідається про волонтерство, наведені приклади волонтерських організацій, що діють на території України.

230. Піскунова О. Ю. Населення Австралії: ментальна карта. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/133210>.

Анотація. Матеріал відповідає програмі з географії за 7 клас, в календарно-тематичному планування це урок № 31 "Населення Австралії, його склад і розміщення. Австралія - країна-материк.

Україна і Австралія". Ментальна карта складається з відеоматеріалів, презентації, фото та текстової інформації.

231. Піскунова О. Ю. Населення та держави Південної Америки: презентація. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/135774>.

Анотація. Презентація допоможе розкрити тему уроку №26 "Населення Південної Америки. Держави". Проілюстровано расовий склад населення материка, подано таблиці основних видів релігії, які поширені в країнах Південної Америки. Надано коротку характеристику трьох найбільших за площею та рівнем економічного розвитку країн: Бразилії, Аргентини та Чилі.

232. Піскунова О. Ю. Основи підприємницької діяльності: календарне планування. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/120912>.

Анотація. Календарне планування до навчального модуля "Основи підприємницької діяльності" за програмою З.Варналія, В. Сизоненко "Основи підприємницької діяльності" (лист МОН від 29.12.2007 №1/11-9007)

233. Пилипенко Н. М. Виїзні форми біологічної освіти як інтеграція основних аспектів виховання дитини. *Освіта, наука та виробництво: розвиток і перспективи*: матеріали IV Всеукраїнської науково-методичної конференції (м. Шостка, 18 квітня 2019 року). Суми: СумДУ, 2019. С. 198–199.

Анотація. У статті розглядаються польові дослідження як дослідницький метод для розвитку творчих здібностей, творчої активності та самостійності школярів. Основна ідея польових досліджень - винести викладання біології та екології за межі шкільного кабінету, проводити навчання через рішення прикладних дослідних і проєктних завдань безпосередньо на природних об'єктах.

234. Подільська М. В. Вінок для України: виховний захід. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/avtorska-rozrobka-vihovnij-zahid-v-ditacomu-sadocku-tema-vinok-dla-ukraini-182600.html>.

Анотація. Захід допоможе ознайомити дітей початкової школи із вінком-оберегом, розкрити значення кожної стрічки, поглибити знання дітей про Україну, український народ, рідну мову. Закріпити вміння рухатись ритмічно, співвідносити рухи з характером музики. Розвивати пам'ять, логічне мислення, зв'язне мовлення, естетичний смак. Виховувати віру у власні здібності, дружні взаємини.

235. Подільська М. В. Віртуальна квест-подорож Україною. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/avtorska-rozrobka-virtualna-kvest-podoroz-ukrainou-182581.html>.

Анотація. Опублікований захід допоможе дітям початкових класів дізнатися більше про свою рідну країну, її минуле і сьогодення; формувати патріотичне почуття, національну свідомість, гідність, приналежність до рідної української землі, українського народу; вчити працювати з Інтернет ресурсами, здійснювати пошук і відбір потрібної інформації для виконання завдання; розвивати бажання працювати самостійно, творчо, з'ясувати невідоме; виховувати почуття любові до рідної Батьківщини.

236. Подільська М. В. Чому веселка різнокольорова?: розробка конспекту інтегрованого уроку. *Шкільна електронна бібліотека "ШБІЦ-інфо" (Нові надходження)*. 2019. № 10. С. 29.

Анотація. Розробка уроку інтегрованого курсу «Я досліджую світ» дає змогу розширити коло знань про поняття «веселка». У розробці інтегрованого уроку переплітаються такі освітні галузі: мовно-літературна, природнича, математична, соціальна і здоров'язбережувальна.

237. Подільська М. В. Чому веселка різнокольорова?: інтегрований урок. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/avtorska-rozrobka-integrovanogo-uroku-na-temu-comu-veselka-riznokolorova-182343.html>.

Анотація. Розробка уроку «Я досліджую світ» у I класі. Матеріали уроку можна використовувати при вивченні тематичного тижня "Веселка" в НУШ. Орієнтовні проблемні запитання: Чому веселка різнокольорова? Як з'являється веселка? Які кольори у веселці? Що спільного між словами "веселка" та "весело"?

238. Полятикіна О. В. Срібне слово: літературний конкурс. *На урок*. 2019. URL: naurok.com.ua/publ/90251.

Анотація. В конкурсі учні використали «Хрестоматію сучасної української дитячої літератури для читання». Це збірка творів сучасних українських письменників для дітей. Ці поети – і визнані прихильними читачами за роки незалежності, і молоді, чії талановиті голоси зазвучали впродовж останніх кількох років. Даний конкурс формує художні смаки учнів, мовну та сценічну культуру, поповнює словниковий запас, розвиває навички дикції, виразного читання.

239. Полятикіна О. В. Посвята в члени шкільної дитячої організації «Паросток»: сценарій свята. *На урок*. 2019. URL: naurok.com.ua/publ/90285.

Анотація. Ознайомлення учнів з шкільним самоврядуванням, з історією створення шкільної дитячої організації «Паросток», з напрямками її роботи, назвами класів та функцією штабу ради лідерів.

240. Полятикіна О. В. Історія логотипу «Apple»: урок. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/90236>.

Анотація. На уроці інформатики у 3 класі застосовуються інновації: STEM- технологія, технологія розвитку критичного мислення. Учні ознайомлюються з історією виникнення логотипу Apple, вдосконалюють вміння створювати презентації, розвивають уважність, пам'ять, мовлення, логічне мислення, навички самостійної роботи на комп'ютері.

241. Попелуха Т. І. Які бувають професії: розробка конспекту інтегрованого уроку «Я досліджую світ». 1 клас. Шкільна електронна бібліотека «ШБІЦ-інфо» (Нові надходження). 2019. № 2. С. 17.

Анотація. Розробка інтегрованого уроку з курсу «Я досліджую світ» у 1 класі за програмою НУШ з використанням діяльнісного методу, інтерактивних та ігрових методів навчання.

242. Похтель О. І. Інтерактивні онлайн-тести. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/test/geografichna-karta-20705.html>, URL: <https://naurok.com.ua/test/plan-miscevosti-19303.html>, URL: <https://naurok.com.ua/test/gorizont-17964.html>.

Анотація. Опубліковано онлайн-тести для перевірки засвоєння базових знань з природознавства, для 4 класу.

243. Похтель О. І. Що ти розкажеш про Україну друзям з Європи?: інтегрований урок. 1 клас. Шкільна електронна бібліотека «ШБІЦ-інфо» (Нові надходження). 2019. № 10. С. 29.

Анотація. Опубліковано інтегрований урок, мета якого поглибити знання дітей про рідну землю, про нашу державу -Україну; розвивати пізнавальний інтерес, творчі та поетичні здібності дітей; виховувати патріотичні почуття, любов до рідної країни.

244. Пушко Л. В. Цікаві місця Лондона. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/101687>.

Анотація. Розробка уроку для учнів 6 класу за програмою для спеціалізованих шкіл з поглибленим вивченням іноземних мов, з використанням інтерактивних технологій та хмарних технологій «Office 365».

245. Резник О. В. Методи Case технології та сервіси Google. *Освіта, наука та виробництво: розвиток та перспективи:* матеріали ІV Всеукраїнської науково-методичної конференції (м. Шостка, 18 квітня 2019 року). Суми: СумДУ, 2019. С. 216.

Анотація. У статті розглянуто методи кейс технології та їх поєднання з сучасними хмарними сервісами.

246. Резник О. В. Фізичні властивості харчових продуктів. *Освіта, наука та виробництво: розвиток та перспективи:* матеріали ІV Всеукраїнської науково – методичної конференції (м. Шостка, 18 квітня 2019 року). Суми: СумДУ, 2019. С. 186.

Анотація. У статті розглянуто способи дослідження фізичних властивостей молока за допомогою пікнометру та ареометру.

247. Резник О. В. Як козаки скарби шукали: веб-квест. *Методичний портал*. 2019. URL: http://testportal.ucoz.com/load/inshe/veb_kvest_z_fiziki_dlja_uchniv_7_klasu_jak_kozaki_skarbi_shukali_z_temi_mekhanichnij_rukh_shvidkist_rivnomirnogo_rukhu/17-1-.

Анотація. Веб-квест створений для повторення та систематизації знань учнів 7 класу з теми «Механічний рух. Швидкість рівномірного руху» в рамках уроку або дистанційної освіти. Учні мають можливість обрати власний хід гри пов'язаний з вибором козака. Містить задачі з теми з підказками. Кросворд, збирання пазлів дозволяють перевірити знання теоретичного матеріалу з теми. Використані ігрові моменти.

248. Резник О. В. Розв'язування задач «Переміщення під час рівноприскореного руху»: розробка уроку. 9 клас. *Методичний портал*. 2019. URL: <http://metodportal.com/node/78723>.

Анотація. Розробка уроку: Розв'язування задач з теми «Переміщення під час рівноприскореного прямолінійного руху» з використанням хмарних сервісів та веб-квесту.

249. Рибалко І. О. Подорож колобка: заняття для дітей старшого дошкільного віку з порушенням мовлення. *Логопед*. 2019. № 12. С. 26.

Анотація. Публікація містить конспект заняття з розвитку мовлення з елементами грамоти для дітей старшого дошкільного віку на диференціацію звуків (л), (л') та закріплення знань про дерева.

250. Родінова О. В. Навіщо нам потрібно бути пунктуальним?: інтегрований урок. 1 клас. *Шкільна електронна бібліотека "ШБІЦ-інфо" (Нові надходження)*. 2019. № 10. С. 29.

Анотація. В розробці представлено конспект уроку інтегрованого курсу "Я досліджую світ" для 1 класу, де розкрито шляхи формування пунктуальності молодших школярів через стратегію розвитку критичного мислення "Сторітелінг".

251. Розуван С. П. Абетка харчування. Харчування школяра: урок з основ здоров'я для 2 класу. *Методичний портал*. 2019. URL: <http://metodportal.com/node/74975>.

Анотація. Розробка містить цікавий ігровий матеріал з інтегрованого курсу "Абетка харчування", який створено в рамках глобального проекту "Nestle. Здорові діти". В ній використаний нестандартний підхід до вивчення правил харчування. Діти, працюючи в групах, визначають користь продуктів харчування, класифікують їх та вчать скласти меню школяра.

252. Розуван С. П., Шадура Т. М. Як з'являється веселка: розробка конспекту інтегрованого уроку. 1 клас. *Шкільна електронна бібліотека «ШБІЦ-інфо»: Нові надходження*. 2019. № 10. С. 29.

Анотація. Розробка інтегрованого уроку, мета якого - знайти пояснення появи веселки в природі. Урок містить загадки про явища природи, тексти для читання, вправи для розширення математичних знань.

253. Савченко Р. О., Онищенко Т. М. Застосування функціональних залежностей до прогнозування перебігу процесів. *Освіта, наука та виробництво: розвиток і перспективи*: матеріали IV Всеукраїнської науково-методичної конференції (м. Шостка, 18 квітня 2019 року). Суми: СумДУ, 2019. С. 180–181.

Анотація. Публікація про функціональні залежності в фізичному, економічному та соціальному процесах, прогнозування їх перебігу з використанням їх моделювання за допомогою математичних функцій.

254. Сальник П. К. Виготовлення паперового макета вітрильного катамарана. *Трудове навчання в школі*. 2019. № 17-18. С. 12–14.

Анотація. У публікації подані етапи виготовлення вітрильного катамарана. Запропонований виріб може стати чудовим об'єктом праці для учнів 5-6-х класів.

255. Сальник П. К. Розкладний стілець (ослін). *Трудове навчання в школі*. 2019. № 5. С. 18–21.

Анотація. У публікації містяться рекомендації, як зробити дерев'яний розкладний стілець своїми руками, адже в магазині такий коштує досить дорого, до того ж щось виконати самостійно завжди приємніше.

257. Самофал Н. Ф. Бажання вчитися: година психолога. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/100339>.

Анотація. Година психолога має на меті розширити поняття значення школи в житті учнів; формувати мотивацію до навчання та позитивне ставлення до школи.

258. Самофал Н. Ф. Вибір професії: година психолога. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/98468>.

Анотація. Дана розробка допоможе практичним психологам ознайомити учнів з формулою вибору професії «хочу+можу+треба» та допоможе школярам у визначенні своєї мети стосовно майбутньої професії, намітити шляхи її досягнення.

259. Самофал Н. Ф. Види насильства: заняття з елементами тренінгу. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/104989>.

Анотація. Заняття має на меті ознайомити учнів з термінологією насильства, сформувати уявлення про різноманітність проявів насильств, розвивати навички аналізу та порівняння, виховувати увагу до думки іншої людини, вміння приймати рішення.

260. Самофал Н. Ф. Готуємося до олімпіади: заняття з елементами тренінгу. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/100393>.

Анотація. Заняття сприяє формуванню вміння раціонально організувати власну діяльність учнів при підготовці до олімпіади; розвитку навичок саморегуляції.

261. Самофал Н. Ф. Добро очима дітей: година психолога. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/104524>.

Анотація. Захід сприяє розвитку позитивного ставлення учнів один до одного та найближчого оточення, розвиває вміння аналізувати ситуації та робити висновки, виховує бажання робити добрі справи.

262. Самофал Н. Ф. Професіоналізм учителя: семінар-практикум для вчителів. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/104402>.

Анотація. Даний захід має на меті встановити смислові відтінки поняття «професіонал», визначити вимоги до сучасного уроку та головні складові професіоналізму; допомогти педагогам усвідомити рівень власної готовності до здійснення інноваційної діяльності; формувати вміння злагоджено та ефективно працювати в групі; опанувати прийоми розслаблення, зняти психологічне напруження; удосконалювати розвиток логічного мислення.

263. Самофал Н. Ф. Public service advertising (соціальна реклама) як профілактика насильства: презентація. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/101324>.

Анотація. Презентація для вчителів включає теоретичну та практичну частини. На слайдах додані посилання на відеоматеріал.

264. Самофал Н. Ф. Спілкування батьків і дітей: заняття з елементами тренінгу (презентація для батьків). *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/104100>.

Анотація. Заняття оформлене у вигляді презентації. Метою є ознайомлення з правилами спілкування, набуття вміння ефективного спілкування; спонукання батьків до аналізу, синтезу, узагальнень та самовиховання комунікативних якостей.

265. Самофал Н. Ф. Формування комунікативної компетентності педагога в умовах впровадження НУШ: семінар-практикум для вчителів. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/105034>.

Анотація. Метою заняття є поглиблення знань про комунікативну компетентність. Цікаві вправи та ігри сприяють усвідомленню значення спілкування в педагогічній діяльності

266. Самофал Н. Ф. Як знайти друзів і не нажити ворогів: заняття з елементами тренінгу. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/104369>.

Анотація. Розроблене заняття для учнів середньої та старшої школи. Метою заняття є ознайомити з прийомами ефективного спілкування; розкрити роль спілкування в житті людини, значення знань про правила спілкування; спонукання учнів до аналізу, синтезу, узагальнень та самовиховання комунікативних якостей.

267. Серета Н. В. Грошовий обіг в Україні 1918-1920. *Освіта, наука та виробництво: розвиток та перспективи*: матеріали IV Всеукраїнської науково – методичної конференції (м. Шостка, 18 квітня 2019 року). Суми: СумДУ, 2019. С. 56–57.

Анотація. У статті проаналізована еволюція грошового обігу в Україні під час визвольних змагань.

268. Серета Н. В. Уроки «Зимової війни». *Освіта, наука та виробництво: розвиток та перспективи*: матеріали IV Всеукраїнської науково – методичної конференції (м. Шостка, 18 квітня 2019 року). Суми: СумДУ, 2019. С. 58–59.

Анотація. У статті розкриті передумови, причини та наслідки радянсько-фінського збройного конфлікту та виведені уроки для майбутніх поколінь, проведені паралелі із сучасністю.

269. Сідьорко С. В. Гра - подорож в історію обрядових свят січня: виховна година. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/gra-podoroz-v-istoriu-obradovih-svat-sicna-100559.html>.

Анотація. Оpubліковано виховну годину, яку можна провести з учнями 3 класу. Методична розробка “Гра - подорож в історію обрядових свят січня” містить різні види ігрових завдань на українознавчу тематику. Ментальна карта складається з відео, ілюстрацій та текстової інформації.

270. Сідьорко С. В. Які є види транспорту?: розробка конспекту інтегрованого уроку. *Шкільна електронна бібліотека «ШБІЦ-інфо» (Нові надходження)*. 2019. № 2. С. 17.

Анотація: Розробка уроку «Я досліджую світ» у 1 класі. У розробці інтегрованого уроку переплітаються такі освітні галузі: математична, мовно-літературна, природнича, соціальна і здоров'язберезувальна. Урок побудований із застосуванням матеріалів рідного краю. Кожний етап уроку має практично-дослідницьку спрямованість.

271. Слущка І. А. EduScrum – мейстрім ІТ-освіти: урок. *Інформатика*. 2019. № 9(765). С. 20–31.

Анотація. Розширений конспект з додатками уроку інформатики у 9 класі (Scrum-урок «Зробимо школу енергонезалежною». Розв'язування компетентнісних задач). Розробка буде корисною як для вчителя інформатики, так і для учителя будь-якого предмету, який прагне самовдосконалення та бажає покращити свій урок. На уроці розвиваються наступні компетенції: інформаційно-комунікаційна компетентність; математична компетентність та у галузі природничих наук; екологічна грамотність й здорове життя; навчання впродовж життя; підприємливість; громадянська та соціальна компетентність (комунікація, розуміння особистої відповідальності під час обміну інформацією, вміння працювати в команді). Формуюче оцінювання. Очікуваний результат уроку: отримати продукт, який може бути представлений іншим. Продукт може бути вдосконаленим в майбутньому, але дає уявлення оточуючим над чим працювала команда.

272. Сметана І. В. Австралія – найсухіший материк: міні-проект: урок. *Шкільне життя*. 2019. URL: <https://www.schoolife.org.ua/254-2019/>.

Анотація. Публікація містить розробку уроку природознавства у 4 класі (мініпроект), присвяченому вивченню природи материка Австралія.

273. Сметана І. В. Тиждень 22: «Транспорт». Тема «Які є види транспорту?»: інтегрований урок «Я досліджую світ». 1 клас. *Шкільна електронна бібліотека «ШБІЦ-інфо»*: Нові надходження. 2019. № 2. С. 17.

Анотація. Публікація містить розробку інтегрованого уроку «Я досліджую світ 1 клас». Урок присвячений ознайомленню з видами транспорту та правилами його користування.

274. Соломко О. П. Хто, хто в теремочку живе: заняття. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/konspekt-zanyattya-hto-hto-v-teremochku-zhive-132473.html>.
Анотація. Інтегроване заняття мовленнєвого спрямування з використанням інноваційних та мультимедійних технологій для дітей середнього дошкільного віку.
275. Сугоняко О. А. Засідання таємної інтернет-спілки детективів: сайт-навігатор. *Шкільний портал*. 2019. URL: http://testportal.ucoz.com/load/inshe/sajt_navigator_integrovanogo_pozaklasnogo_zakhodu_zasidannj_a_tаемnoji_internet_spilki_detektiviv/17-1-0-1176.
Анотація. Сайт-навігатор, створений для проведення інтегрованого позакласного заходу «Засідання таємної інтернет-спілки детективів» (7 клас, зарубіжна література і українська література), містить 8 сторінок: «Головна», «Увага! Розшук!», «Кроссенси», «Відеоканал», «Відомі детективи», «Криптограми», «QR-коди», «Фотогалерея». Кожна сторінка відтворює певний етап заходу. Юні детективи мають можливість самостійно за посиланнями, розміченими на сайті, знаходити необхідну інформацію, редагувати, розшифровувати криптограми, розгадувати кроссенси. За допомогою каналу You Tube є можливість переглянути відзняте відео. Зчитування QR-кодів дасть можливість ознайомитися з ситуаціями і відшукати в них фейкову інформацію.
276. Сунгурова Л. І., Радченко І. Ф. Аранжування поліфонічних творів. *Методичний портал*. 2019. URL: <http://metodportal.com/node/80313>.
Анотація. У розробці білінгвального уроку для учнів 7 класу показані міжпредметні зв'язки у вивченні предметів «Музичне мистецтво» та «Англійська мова» з використанням можливостей Office 365.
277. Суптельна С. О. Сонячна електростанція як об'єкт інвестування в розвиток відновлюваної енергетики м. Шостка. *Освіта, наука та виробництво: розвиток та перспективи: матеріали ІV Всеукраїнської науково-методичної конференції (м. Шостка, 18 квітня 2019 року)*. Суми: СумДУ, 2019. С. 116–117.
Анотація. Матеріали роботи можуть бути використані на уроках географії 9 та 10 класів при вивченні тем “Електроенергетика. Альтернативні види” Як додатковий матеріал можна використовувати при проведенні дискусій, дебатів “Чи доцільно використовувати сонячну електроенергію на Шосткищині?”
278. Сухацька Н. М. Інтегровані онлайн-тести. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/test/spilnokorenevi-slova-25251.html>, <https://naurok.com.ua/test/obchislennya-perimetru-24654.html>, <https://naurok.com.ua/test/vstav-propuschene-chislo-22465.html>, <https://naurok.com.ua/test/virazi-z-duzhkami-19402.html>, <https://naurok.com.ua/test/zvuki-i-bukvi-17862.html>.
Анотація. Опубліковано онлайн-тести для закріплення базових знань за Типовою освітньою програмою початкової освіти Романа Шияна з математики та української мови.
279. Табала Л. В. Міграційні процеси в Україні: презентація. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/81951>.
Анотація. Презентація висвітлює особливості міграційних процесів в Україні.
280. Табала Л. В. Внутрішні води України: презентація. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/81949>.
Анотація. Презентація є мультимедійним додатком до уроку географії на тему «Внутрішні води України».
281. Табала Л. В. Ландшафти України: презентація. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/81953>.
Анотація. Презентація є мультимедійним додатком до уроку географії на тему «Ландшафти України».
282. Таранова Т. Ю. Використання цифрового лабораторного комплексу Register Data Logger. *Фізика в школах України*. 2019. № 21-22. С. 385–386.

Анотація. Розглянуто питання вивчення конденсатору в колі змінного струму. Зокрема спосіб та покрокова інструкція щодо використання цифрового обладнання для запису коливань струму та напруги. Розробка може бути використана як для демонстраційного експерименту, так і для лабораторної роботи учнів.

283. Терещенко В. О. Додавання раціональних чисел у 6 класі: урок. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/dodavannya-racionalnih-chisel-v-6-klasi-87882.html>.

Анотація. Урок засвоєння нових знань має на меті увести дію додавання від'ємних чисел, сформулювати відповідне правило; формувати вміння застосовувати набуті знання і навички до розв'язування задач та вправ; розвивати логічне мислення, кмітливість, інтерес до математики; виховувати почуття колективізму, відповідальне ставлення до навчання, самостійність.

284. Тивицька Л. В. Дж. Лондон «Сильний людський характер в екстремальній ситуації»: урок для 6 класу. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/dzlondon-silnij-ludskij-harakter-v-ekstremalnij-situacii-6-klas-122329.html>.

Анотація. Конспект уроку з використанням інтерактивних методів викладання (робота в групах, мозковий штурм, незавершені речення, асоціативний куц тощо). Проблемні питання: якою ж має бути людина, яка відважиться вступити в двобій із суворою природою Північного краю, і що допомагає їй перемогти? доведіть, що ситуація, у яку потрапив герой оповідання, була екстремальною-допомагають розвивати критичне мислення, готують учнів до реального життя.

285. Тивицька Л. В. О.С. Пушкін. 9 клас: методичні родзинки. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/ospuskin9-klas-metodicni-rodzinki-122499.html>.

Анотація. Кросенс, складений за творчістю О.С. Пушкіна, дає можливість учням 9 класу згадати всі твори, вивчені протягом навчання у школі, найкращі рядки поезії шкільної програми. Використовувати можна на етапі вивчення нового матеріалу, систематизації та узагальненні вивченого, підготовці до контрольної роботи.

286. Тивицька Л. В. Е. Портер «Полліанна»: методичні родзинки. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/e-porter-pollianna-metodicni-rodzinki-122394.html>.

Анотація. Користуючись кросенсом, учням необхідно згадати епізоди роману, котрі відповідають зображенням, знайти в тексті цитати, що допомагають визначити, як Полліанна намагається радіти життю навіть за неприємних обставин. Даний кросенс можна використати на етапі актуалізації, систематизації, або ж вивчення нового матеріалу.

287. Тивицька Л. В. Проект як різновид творчої діяльності учнів. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/proekt-ak-riznovid-tvorcoi-dialnosti-ucniv-121945.html>.

Анотація. В роботі приведено приклади трьох різновидів проектів. 1. Міні-проект «Листівки-інструкції «Поради Робінзона Крузо» (за романом Д. Дефо «Робінзон Крузо»). 2. Проект в рамках проектного тижня «Улюблені міфи Давньої Греції». 3. Посібник-хрестоматія, допоможе учням розібратися з особливостями його спадщини. Охарактеризувати образ головного героя допоможуть запитання і завдання, а також схеми, плани аналізу. «Скарбничка золотих висловів» сприятиме розвитку усного мовлення.

288. Тивицька Л. В. Тести за комедією М. Гоголя «Ревізор». 9 клас. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/testi-za-komedieju-mu-gogola-revizor-9-klas-122358.html>.

Анотація. Тести за комедією Миколи Гоголя «Ревізор» складені за нині діючою програмою, мають декілька варіантів відповідей Даний тест дає можливість перевірити знання самого тексту комедії, характеристики персонажей твору, використання автором засобів художньої виразності.

289. Троц І. В. Дорожній рух. Транспорт: заняття. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/konspekt-zanatta-dla-starsoi-grupi-na-temu-doroznij-ruh-transport-109448.html>.

Анотація. Конспект познайомить дітей з транспортом, дорожнім рухом, узагальнить знання про світлофор, дорожні знаки та їх призначення, закріпить знання номерів надзвичайних служб. Також метою є узагальнити знання про частини транспорту, його користь та шкоду. Вона буде корисна вихователям закладів дошкільної освіти.

290. Троц І. В. Екологія в картинках: заняття. *Бібліотечка вихователя дитячого садка*. 2019. № 5. С. 61–63.

Анотація. Комплексне заняття з пріоритетом екологічних завдань спрямоване на формування у дітей старшого дошкільного віку природодоцільної поведінки. Рекомендовано вихователям закладів дошкільної освіти.

291. Троц І. В. Навіщо потрібні гроші: заняття. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/zanatta-dla-starsoi-grupi-naviso-potribni-grosi-182172.html>.

Анотація. Заняття допоможе розширити уявлення дітей про гроші, їх цінність, можливості використання; узагальнити знання дітей про те, що раніше люди обмінювалися товарами, проте, це було незручно, тому придумали гроші; формувати поняття про закінченість грошей та обмеженість можливостей придбання товарів; ознайомити з українськими грошима. Буде корисним вихователям закладів дошкільної освіти.

292. Троц І. В. Осінніми стежками: заняття. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/konspekt-integrovanogo-zanatta-dla-starsoi-grupi-na-temu-osinimi-stezkami-109449.html>.

Анотація. Заняття допоможе вихователям удосконалити знання про плоди та насіння дерев, виявити з якого дерева, що можна виготовити, про будову дерева; удосконалити знання про правила поведінки в лісі.

293. Троц І. В. Педагогічні умови використання мультимедійних технологій: виступ до засідання творчої групи вихователів іноземних мов. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/vistup-do-zasidanna-tvorcoi-grupi-vihovateliv-inozemnih-mov-na-temu-pedagogichni-vmovi-vikoristanna-multimtdijnuh-tehnologij-109452.html>.

Анотація. Виступ буде корисним керівникам гуртків, вихователям дитячого садка, бо тут представлені умови впровадження інформаційних технологій на заняттях з англійської мови в дитячому садку.

294. Троц І. В. Пізнаємо світ з казкою «Вовк і семеро козенят». *Бібліотечка вихователя дитячого садка*. 2019. № 7. С. 13–14.

Анотація. Конспект комплексного заняття з пріоритетом пізнавальних і мовленнєвих завдань. Рекомендовано вихователям закладів дошкільної освіти.

295. Ушакова Н. М. Best friends! *Бібліотечка вихователя дитячого садка*. 2019. № 3. С. 91–92.

Анотація. Публікація містить розробку конспекту підсумкового заняття з англійської мови економічного спрямування для дітей молодшого дошкільного віку 5 року життя. В розробці викладено застосування інноваційного методу TPR. Рекомендовано викладачам англійської мови у закладах дошкільної освіти та вихователям англомовних груп.

296. Ушакова Н. М. Формування англомовної компетенції дошкільників. *Психолого-педагогічний пошук: збірник наукових праць за матеріалами Всеукраїнської викладацько-студентської науково-практичної конференції з міжнародною участю*. (м. Глухів, 21-22 листопада 2019 року). Глухів: Глухівський НПУ ім. О. Довженка. 2019. Вип. 5. С. 213–218

Анотація. У статті проаналізовано психолого-педагогічну літературу з проблеми навчання дітей дошкільного віку англійської мови. Розкрито специфіку методу TPR та його ефективності у формуванні англомовної компетентності дошкільників, запропоновано етапи впровадження цього методу в практику роботи закладу дошкільної освіти. Рекомендовано викладачам англійської мови у закладах дошкільної освіти та вихователям англомовних груп.

297. Фатун В. В. Виховання патріотичної свідомості молодших школярів. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/vihovanna-patrioticnoi-svidomosti-molodsih-skolariv-130040.html>.

Анотація. У статті розкриваються особливості національного виховання школярів у початковій школі; висвітлюються форми і методи здійснення патріотичного виховання під час позакласної роботи, роль шкільної бібліотеки у розвитку національної свідомості учнів.

298. Фатун В. В. Чому веселка різнокольорова?: конспект інтегрованого уроку. *Шкільна електронна бібліотека «ШБІЦ – інфо»: Нові надходження*. 2019. № 10. С. 29.

Анотація. Розробка конспекту інтегрованого уроку, 1 клас за програмою Шияна (НУШ) «Чому веселка різнокольорова?»

299. Федаюк П. О. SCHOOL: урок з англійської мови в 1 класі. НУШ. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/107544>.

Анотація. Розробка уроку з використанням мультимедійної дошки за програмою НУШ.

300. Федоренко С. І. Я за щастя, добро, справедливість: година психолога. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/godina-psihologa-ya-za-schastya-dobro-spravedlivist-106389.html>.

Анотація. Розробка години психолога, спрямованої на усвідомлення підлітками проблеми насилля, формування відповідальності за свої дії.

301. Федосенко К. О. Історичний брейн-ринг для 6 класів. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/istoricnij-brejn-ring-dla-6-klasiv-117878.html>.

Анотація. Сприяє активізації пізнавальної діяльності учнів, застосуванню набутих знань в нестандартній ситуації, участі в обговоренні історичних питань, підвищенню в учнів інтересу до предмету, навчальної діяльності, розвитку здорового духу суперництва та співробітництва, збереженню пам'яті народу про історичне минуле.

302. Федосенко К. О. Мистецька подорож. Китай. Естетичний феномен китайського живопису: урок з використанням інтерактивних технологій Learning Apps. 10 клас. *Всеосвіта*. 2019. URL: https://vseosvita.ua/library/_mistecka-podoroz-kitaj-estetichnij-fenomen-kitajskogo-zi-vopisu-10-klas-z-vikoristannam-interaktivnih-tehnologij-learning-apps-116606.html.

Анотація. Конспект уроку в 10 класі та презентація за темою «Мистецька подорож. Китай. Естетичний феномен китайського живопису». Тип уроку: урок-екскурсія. Очікувані результати учні мають знати особливості жанрів і стилів, філософію та символіку китайського живопису, історію каліграфічного письма.

303. Фесенко Л. О. До казки на гостини: урок-телепередача. Літературне читання. 2 клас. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/urok-teleperedaca-do-kazki-na-gostiniukrainski-narodni-kazki-kazka-cap-ta-baran-2-klas-130202.html>.

Анотація. Показ практичних шляхів формування ключових компетентностей учнів початкової школи, в становленні повноцінного читача, здатного до самостійної читачької, творчої діяльності; практичній реалізації ефективних методів і прийомів організації навчально-пізнавальної діяльності на уроках літературного читання в початковій школі, на комбінації елементів відомих методик, спрямований на формування життєвих компетентностей учнів.

304. Фетисенко І. В. У зайчихи Зої: мультимедійна гра для дітей старшого дошкільного віку з порушенням мовлення. *Логопед*. 2019. № 9. С. 37.

Анотація. Публікація містить розробку мультимедійної гри для дітей старшого дошкільного віку з порушенням мовлення на закріплення знань із лексичної теми «Квіти», та для автоматизування і диференціювання звуків [з]та[ж]. Гра характеризується набором завдань різного роду, що виконуються у певній послідовності. Завдяки взаємодії з віртуальним середовищем, побудованим комп'ютером, дуже цікава дітям.

305. Царенко М. П. В гості до фермера Степана: заняття. *SUPER.UROK-UA*. 2019. URL: <https://super.urok-ua.com/tema-zanyattya-v-gosti-do-fermera-stepana-dlya-ditey-serednogo-doshkilnogo-viku/>.

Анотація. Конспект заняття для дітей середнього дошкільного віку з використанням інноваційних технологій та ознайомленням дітей з працею фермера, грошовою одиницею.

306. Целуйко Г. М. Історія розвитку обчислювальної техніки: онлайн-екскурсія. URL: <http://istoriya.soippo.edu.ua/> 2019. URL: <https://tinyurl.com/y6gy5pwx>.

Анотація. Оpubлікований урок можна проводити як на уроці інформатики у 8 класі з теми “Історія обчислювальної техніки”, так і під час тижня інформатики, як виховну годину. Конспект уроку містить посилання на ментальну карту, на якій розміщено весь медіа матеріал.

307. Цимбаліст М. М. All my friends: презентація. На урок. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/prezentaciya-na-temu-all-my-friends-111390.html>.

Анотація. Презентація-ознайомлення з дієсловами to walk, to sit, to eat, to read, to watch.

308. Цимбаліст М.М. Hedgehog Fuff likes nature (Їжак Фуф любить природу): заняття. Всеосвіта. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/zanatta-z-anglijskoi-movi-na-temu-hedgehog-fuff-likes-nature-izak-fuf-lubit-prirodu-135065.html>.

Анотація. Конспект заняття допоможе активізувати використання лексичного матеріалу за темами «Summer» (Літо), «Seasons» (Пори року), «Nature» (Природа), «Numbers» (Числівники), «Colors» (Кольори), множина та однина іменників, закріпити вірші використовуючи асоціативні рухи.

309. Цимбаліст М. М. Kosolapchik and friends! Косолапчик та друзі: заняття. Всеосвіта. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/zanatta-z-anglijskoi-movi-na-temu-kosolapchik-and-friends-kosolapcik-ta-druzi-133789.html>.

Анотація. Конспект заняття допоможе навчати монологічного й діалогічного мовлення дітей, закріпити літери англійського алфавіту, ознайомлення з дієсловами to walk, to sit, to eat, to read, to watch, використання асоціативних рухів, розвивати навички усного мовлення, кругозір дітей, комунікативні здібності, вміння самостійно оцінювати свою діяльність і діяльність друзів, пам'ять і швидку реакцію та здогадку дітей.

310. Цимбаліст М. М. Peppa's balloons! Кульки Пеппи: заняття. На Урок. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/zanyattya-z-angliysko-movi-na-temu-peppa-s-balloons-kulki-peppi-111493.html>.

Анотація. Конспект заняття допоможе формувати мотивацію до вивчення англійської мови, розвивати мовленнєву реакцію, логічне мислення, комунікативні навички, пам'ять, увагу, сприйняття англійських пісень.

311. Цимбаліст М. М. Summer adventure with Tito. Літні пригоди з Тіто: заняття. Палітра педагога. 2019. № 3. С. 24–26.

Анотація. Веселі літні пригоди з Тіто допоможуть легко оволодіти лексикою, розмальовка мапи різними кольорами буде незабутньою.

312. Цимбаліст М. М. Summer day with Olaf». Літній день з Олафом: заняття. Всеосвіта. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/zanatta-z-anglijskoi-movi-na-temu-summer-day-with-olaf-litnij-den-z-olafom-133084.html>.

Анотація. Конспект заняття допоможе активізувати використання лексичного матеріалу за темами «Summer» (Літо), «Seasons» (Пори року), «Numbers» (Числівники), «Colors» (Кольори), множина та однина іменників, закріпити вивчені вірші використовуючи асоціативні рухи. Веселий герой урізноманітнить виконання ігрових завдань.

313. Цимбаліст М. М. First meeting with Kosolapchik! Перша зустріч з Косолапчиком: заняття. Всеосвіта. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/zanatta-z-anglijskoi-movi-na-temu-first-meeting-with-kosolapchik-persa-zustric-z-kosolapcikom-133788.html>.

Анотація. Конспект заняття допоможе формувати мотивацію до вивчення англійської мови, розвивати мовленнєву реакцію, логічне мислення, комунікативні навички, пам'ять, увагу, сприйняття англійських пісень, формувати вміння будувати діалог; розширювати філологічний кругозір дітей, повторити слова за темами «Greeting» (Вітання), «Colors»(Colours), закріпити вивчені вірші, вчити відповідати повним реченням, удосконалювати вміння ходити по колу, виконувати рухи за текстом пісні.

314. Цимбаліст М. М., Веремієнко С. А. Подорож у країну знань: творчий доробок (сценарій білінгвального випускного свята). *Бібліотечка вихователя дитячого садка*. 2019. № 3. С. 75–79.

Анотація. Кінець навчального року завжди свято, а з веселими героями і англійською мовою ще яскравіше.

315. Цимбаліст М. М. Let's play with Kosolapchik. Пограємо з Косолапчиком: заняття. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/zanatta-z-anglijskoi-movi-na-temu-lets-play-with-kosolapchik-pograemo-z-kosolapcikom-133782.html>.

Анотація. Конспект заняття допоможе навчити дітей вірно висловлюватись по темі «My toys» (Мої іграшки), узагальнити знання дітей з тем «Colors» (Кольори), Toys (Іграшки), «Numbers» (Числівники), розвивати увагу і пам'ять, вміння діалогічного мовлення, виховувати культуру спілкування, взаємоповагу, інтерес до англійської мови.

316. Цимбаліст М. М. I count from 1 to 10 with Kosolapchik! Я рахую від 1 до 10 з Косолапчиком: заняття. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/zanatta-z-anglijskoi-movi-na-temu-i-count-from-1-to-10-with-kosolapchik-a-rahuu-vid-1-do-10-z-kosolapcikom-133793.html>.

Анотація. Конспект заняття допоможе ознайомити дітей з цифрами з 1 до 10, навчити розрізняти їх, розвивати навички усного мовлення, кругозір дітей, здогадку дітей, виховувати інтерес та повагу до англійської мови, ввічливість, наполегливість.

317. Черкай Л. В. Яку професію обрати?: розробка конспекту інтегрованого уроку «Я досліджую світ». 1 клас. *Шкільна електронна бібліотека «ШБІЦ-інфо» (Нові надходження)*. 2019. № 2. С. 17.

Анотація. Розробка інтегрованого уроку з курсу «Я досліджую світ» (1 клас) за програмою НУШ з використанням діяльнісного методу, інтерактивних та ігрових методів навчання.

318. Чернишова Н. Г., Білоуха О.Б. НУШ - інтегрований підхід до навчання: методичний комплект. *Шкільна електронна бібліотека «ШБІЦ-інфо» (Нові надходження)*. 2019. № 2. С. 17.

Анотація. Оpubліковано комплект матеріалів для організації інтегрованого навчання в початковій школі, що містить розробки уроків з інтегрованого курсу «Я досліджую світ» для 1 класу за Типовою освітньою програмою початкової освіти Романа Шияна.

319. Чернишова Н. Г. Рослини, що нас оточують. Проектування квіткової клумби (висаджування рослин і догляд за ними): STEM-проект. *Шкільна електронна бібліотека «ШБІЦ-інфо» (Нові надходження)*. 2019. № 11. С. 30.

Анотація. В розробці викладено сценарій STEM-уроку з використанням конструктора LEGO-system, який є частиною дослідницького проекту практичного спрямування у початковій школі.

320. Чернишова Н. Г. Щоб наші діти здоровіли цілим класом, буклет здоров'я укладемо разом: батьківські збори - тренінг. *Учитель початкової школи*. 2019. № 9. С. 38–40.

Анотація. Оpubліковано сценарій батьківських зборів у формі тренінгу, в якому розкрито особливості налагодження партнерських стосунків з батьками з метою зміцнення здоров'я молодших школярів. Ця розробка стане в нагоді учителям початкових класів НУШ.

321. Чийпеш І. М. Coloured drops: конспект уроку англійської мови. *Шкільна електронна бібліотека «ШБІЦ-інфо» (Нові надходження)*. 2019. № 11. С. 30.

Анотація. Оpubлікований проєкт, робота над яким сприяє розвитку пізнавальної активності та пошуково-дослідницькій діяльності учнів.

322. Чийпеш І. М. Транспорт: конспект уроку англійської мови. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/101873>.

Анотація. Конспект уроку з англійської мови, 2 клас, за підручником *Quick Minds* від Cambridge University Press. Урок спрямований на розвиток ключових компетентностей Нової української школи. Містить цікаві вправи та завдання для роботи в групах, парної роботи та авторську вправу, створену за допомогою сервісу *liveworksheets.com*.

323. Чунихіна Т. М. Формування адекватної самооцінки в учнів: заняття з елементами тренінгу для вчителів. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/123449>.
Анотація. Розробка заняття з елементами тренінгу для вчителів «Формування адекватної самооцінки в учнів».
324. Чунихіна Т. М. Формування адекватної самооцінки в учнів: заняття з елементами тренінгу. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/123447>.
Анотація. Розробка заняття з елементами тренінгу для вчителів «Формування адекватної самооцінки в учнів».
325. Шако В. О. Пісня живе серед нас: урок. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/106876>.
Анотація. Розробка уроку музичного мистецтва для 5 класу з використанням творчої та дослідницької роботи, мультимедійної презентації.
326. Шевченко Л. М. Використання google forms для моніторингу знань. *Профтехосвіта*. 2019. № 8. С. 23–26.
Анотація. Основні переваги використання хмарних технологій для моніторингу знань, практична реалізація. *Тест Інформатика 11 клас “Правові основи безпеки інформації”*.
327. Шевченко Л. М. Дидактичні можливості хмарних технологій професійного навчання майбутніх учителів. *Освіта, наука та виробництво: розвиток та перспективи*: матеріали ІУ Всеукраїнської науково-методичної конференції (м. Шостка, 18 квітня 2019 року). Суми: СумДУ, 2019. С. 188–189.
Анотація. Розглядаються дидактичні функції хмарних технологій у взаємозв'язку з основними формами навчання, відзначені значна спрямованість їх реалізації щодо практичних занять та самопідготовки. А також доцільність їх застосування в освітньому процесі, можливість побудови предметного інформаційно-освітнього середовища на їх основі.
328. Шевченко Л. М. Реалізація моделі професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи, що базується на хмарних технологіях. *East European Scientific Journal*. 2019. № 6. С. 68–73.
Анотація. У статті розглядаються можливості та практичне застосування хмарних технологій у освітньому процесі. Розглянута практична реалізація моделі професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи із застосуванням хмарних технологій у процесі вивчення фахових дисциплін.
329. Шевченко Л. М. Розроблення портативного пристрою для шкільної інтерактивної лабораторії. *Освіта, наука та виробництво: розвиток та перспективи*: матеріали ІV Всеукраїнської науково-методичної конференції (м. Шостка, 18 квітня 2019 року). Суми: СумДУ, 2019. С. 158–159.
Анотація. Основне призначення проекту полягає в розробці універсального пристрою для інтерактивної шкільної лабораторії, який можливо використовувати на уроках. А саме як установку, що вимірює та регулює температуру разом з вологістю, так як вони є основними чинниками перебігу різноманітних реакцій та експериментів.
330. Шевченко Л. М. Правові основи безпеки інформації: тест. *Інформатика. 11 клас. На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/>.
Анотація. Перевірка знань з теми.
331. Шендрик Л.В. Впровадження освітньої програми «Впевнений старт» для дітей старшого дошкільного віку: методична робота. *Методичний портал*. 2019. URL: <http://metodportal.com/node/76571>.
Анотація. Публікація містить розробку системи організаційно-управлінського та методичного супроводу педагогів з впровадження освітньої програми «Впевнений старт».
332. Шендрик Л.В. Парад талантів: майстер – клас. *Методичний портал*. 2019. URL: <http://metodportal.com/node/76572>.

Анотація. Публікація містить план-конспект майстер-класу для педагогів, в рамках впровадження програми «Впевнений старт».

333. Шуда О. В. Попелюшка у світі сучасних диво-речей. *Бібліотечка вихователя дитячого садка*. 2019. № 7. С. 37.

Анотація. Оpubліковано конспект комплексного заняття для дітей з особливими освітніми потребами, в основі якого використані завдання з методики Л.Фесюкової. Буде цікавим як для вихователів, які працюють на спеціальних групах, так і для вчителів-логопедів і вчителів-дефектологів.

334. Шундрик О. І., Гайдук Д. Р. Організаційно-правові аспекти реформи децентралізації влади в Україні. *Освіта, наука та виробництво: розвиток та перспективи*: матеріали IV Всеукраїнської науково-методичної конференції (м. Шостка, 18 квітня 2019 року). Суми: СумДУ, 2019. С. 54–55.

Анотація. Робота присвячена найактуальнішій на даний момент проблемі - здійснення глибокої адміністративно-територіальної реформи та отримання місцевим серйозних владних повноважень самоврядуванням.

335. Шундрик О. І. Деструктивні та проблемні національні меншини України в процесі формування української нації. *Освіта, наука та виробництво: розвиток та перспективи*: матеріали IV Всеукраїнської науково-методичної конференції (м. Шостка, 18 квітня 2019 року). Суми: СумДУ, 2019. С. 72–73.

Анотація. Робота присвячена аналізу активізації останнім часом небезпечного для Української держави явища - етнічного сепаратизму в середовищі українських росіян, угорців, румунів. Також відокремлено причини та наслідки самоізоляції ромської громади.

336. Шундрик О. І. Ромофобія в Україні та шляхи її подолання. *Освіта, наука та виробництво: розвиток та перспективи*: матеріали IV Всеукраїнської науково-методичної конференції (м. Шостка, 18 квітня 2019 року). Суми: СумДУ, 2019. С. 66–67.

Анотація. В роботі аналізуються причини виникнення такого традиційного для українського народу явища, як ромофобія, його історичний розвиток, сплеск останніми роками, виявляються шляхи боротьби з ним.

337. Щербань Т. М. Народні символи України: виховний захід. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/vihovnij-zahid-narodni-simvoli-ukraini-118133.html>.

Анотація. Виховний захід дає можливість розширити знання учнів початкових класів про Україну, її народні символи. Є джерелом для практики вчителів початкових класів, які впроваджують у навчально-виховний процес ідеї національного виховання.

338. Щербань Т. М. Родовідне дерево: розробка інтегрованого уроку. 1 клас. *Шкільна електронна бібліотека «ШБІЦ-інфо»: Нові надходження*. 2019. № 10. С. 30.

Анотація. Матеріали дають можливість поглибити знання про сім'ю, склад сім'ї, вчать складати родовідне дерево, виховують любов до членів своєї родини.

339. Юсиченко О. В. І. Франко «Ріпка». Загальні відомості про І.Я. Франка. Розповідь - продовження твору. Визначення персонажів: урок. *Методичний портал*. 2019. URL: <http://metodportal.com/node/78318>.

Анотація. Публікація містить розробку уроку читання у 1 класі, присвяченому вивченню загальних відомостей про І.Я. Франка, а також розповіді – продовженню його казки «Ріпка». Урок супроводжується мультимедійною презентацією.

340. Ядута Л. В. Прикметник як частина мови: конспект уроку з української мови для 6 класу. *Методичний портал*. 2019. URL: <http://metodportal.com/node/76843>. На Урок. URL: <https://naurok.com.ua/prikmetnik-yak-chastina-movi-ukra-nska-mova-6-klas-99037.html>.

Анотація. Конспект уроку з української мови для 6 класу нестандартної форми проведення (ділова гра), з використанням розвивального завдання-геїтальту, методів та прийомів розвитку критичного мислення, інтерактивних технологій.

341. Яременко Л. Г. Декоративно-ужиткове мистецтво: урок. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/125404>.

Анотація. Авторська розробка конспекту уроку з мистецтва для учнів 5 класу, надані інструкційні картки, за допомогою яких діти працюють.

342. Яременко Л. Г. Тиждень 33: «Літо». Тема «Як розпізнати літо?»: розробка конспекту інтегрованого уроку «Технологія та дизайн». 1 клас. *Шкільна електронна бібліотека «ШБІЦ-інфо»: Нові надходження*. 2019. № 10. С. 29.

Анотація. Комбінований урок з використанням інтерактивної технології ситуативного моделювання, в розробці представлені різні форми та методи навчання.

М. РОМНИ

1. Андрусенко Н. В. Виховна година. Вогонь друг чи ворог людини? (для вчителів початкових класів): методичний матеріал з позакласної роботи. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/vihovna-godina-vogon-drug-ci-vorog-ludini-192043.html>.

Анотація. Оpubліковано виховну годину, яку можна провести в початкових класах з метою ознайомлення учнів з правилами пожежної безпеки та з причинами виникнення пожежі. Можна використати, щоб навчити дітей правильно діяти в надзвичайних ситуаціях. Сформувані навички правильної поведінки і впевненість в діях під час пожежі. Закріпити знання з правил пожежної безпеки. Виховувати навички обережного поводження з вогнем та взаємодопомоги при виникненні небезпечної ситуації.

2. Андрусенко Н. В. Виховний захід. Шлях до добра. (для вчителів початкових класів): методичний матеріал з позакласної роботи. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/vihovnij-zahid-slah-do-dobra-190922.html>.

Анотація. Оpubліковано захід, який доцільно провести до дня людей з особливими потребами, щоб формувати моральні основи дитячої особистості засобами друкованого слова; сприяти вихованню доброї, чуйної, лагідної людини; навчати оволодівати мистецтвом спілкування та формувати навички взаємодопомоги; пробуджувати щирий інтерес до всього корисного; виховувати в дітей людяність, гуманізм у стосунках, доброзичливість, бажання бути справжнім другом.

3. Андрусенко Н. В. Виховний захід. Свято української мови. (для вчителів початкових класів): методичний матеріал з позакласної роботи. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/vihovnij-zahid-svato-ukrainskoi-movi-189476.html>.

Анотація. Публікація містить сценарій свята, який можна використати в школі для розширення знань про красу і багатство української мови, щоб знайомити дітей з українськими звичаями, пробудити почуття національної гідності, виховати любов до рідної мови, рідного краю, його традицій, почуття поваги до всього свого, українського, бажання розмовляти українською мовою.

4. Андрусенко Н. В. Розв'язування і складання задач на пропорційне ділення. Розв'язування рівнянь та нерівностей. 4 клас. (для вчителів початкових класів) : урок-подорож з математики. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/konspekt-uroku-z-matematiki-v-4-klasi-rozv-yazuvannya-i-skladannya-zadach-na-proporcijne-dilennya-rozv-yazuvannya-rivnyan-ta-nerivnostey-135746.html>.

Анотація. Оpubліковано конспект уроку-подорожі з математики в 4 класі з метою закріпити вміння учнів складати та розв'язувати задачі на пропорційне ділення, обчислювати рівняння та нерівності; вдосконалювати обчислювальні навички учнів; виховувати любов до рідного краю.

5. Андрусенко Н. В. Ділення двоцифрового числа на одноцифрове. Задачі на подвійне зведення до одиниці. 3 клас. (для вчителів початкових класів): урок з математики. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/konspekt-uroku-z-matematiki-dlya-3-klasu-na-temu-dilennya-dvocifrovogo-chisla-na-odnocifrove-zadachi-na-podviyne-zvedennya-do-odinici-131314.html>.

Анотація. Публікація містить конспект уроку з математики в 3 класі, який можна використати при вивченні теми «Ділення двоцифрового числа на одноцифрове. Задачі на подвійне зведення до одиниці», щоб повторити і порівняти прийоми ділення чисел виду 39: 3 і 42: 3; розвивати вміння розв'язувати складені задачі на подвійне зведення до одиниці; формувати навички усних обчислень; розвивати мислення; виховувати інтерес до предмета.

6. Андрусенко Н. В. Математика. Презентація до уроку математики. 3 клас. (для вчителів початкових класів). *На урок.* 2019. URL: <https://naurok.com.ua/prezentaciya-do-uroku-z-matematiki-v-3-klasi-na-temu-dilennya-dvocifrovogo-chisla-na-odnocifrove-zadachi-na-podviyne-zvedennya-do-odinici-131316.html>.

Анотація. Публікація містить презентацію до уроку з математики в 3 класі, яку можна використати при вивченні теми «Ділення двоцифрового числа на одноцифрове. Задачі на подвійне зведення до одиниці», щоб повторити і порівняти прийоми ділення чисел виду 39: 3 і 42: 3; розвивати вміння розв'язувати складені задачі на подвійне зведення до одиниці; формувати навички усних обчислень; розвивати мислення; виховувати інтерес до предмета.

7. Андрусенко Н. В. Позакласний захід. Годівничка. (для вчителів початкових класів): методичний матеріал з позакласної роботи. *На урок.* 2019. URL: <https://naurok.com.ua/pozaklasniy-zahid-vseukra-nska-akciya-godivnichka-131318.html>.

Анотація. Публікація містить матеріал, який можна використати для ознайомлення дітей з різноманітністю видового складу зимуючих птахів певної місцевості; надання учням знань з аспектів підгодівлі птахів; розвитку гуманного ставлення до птахів, мотивування поведінки дітей до охорони пернатих.

8. Андрусенко Н. В. Ранкові зустрічі. Тиждень 3. Мої друзі. 1 клас. (для вчителів початкових класів): методичний матеріал. *На урок.* 2019. URL: <https://naurok.com.ua/rankovi-zustrichi-tizhden-3-mo-druzi-135722.html>.

Анотація. Матеріал публікації можна використати вчителям перших класів, він допоможе провести цікаво і змістовно ранкові зустрічі "Мої друзі" на 3 тижні навчання, зблизити їх, створити з них єдиний колектив, розпочинати свій робочий день з позитивного налаштування, вчити піклуватися один про одного, розвивати уміння говорити і слухати один одного, виховувати довіру поміж дітьми, створювати позитивний настрій в класі.

9. Андрусенко Н. В. Ранкові зустрічі. Тиждень 13. Зима. 1 клас. (для вчителів початкових класів): методичний матеріал. *На урок.* 2019. URL: <https://naurok.com.ua/rankovi-zustrichi-tizhden-13-zima-135735.html>.

Анотація. Матеріал публікації можна використати вчителям перших класів, щоб організувати учнів до навчального процесу. Пригадати, скільки гарного навкруги взимку, дізнатися, що відбувається з рослинами в зимову пору, які птахи зимують у нашій місцевості та розповісти про свої улюблені зимові розваги. Все це можна зробити під час ранкових зустрічей "Зима" на 13 тижні навчання.

10. Андрусенко Н. В. Збірка нестандартних завдань з основних дисциплін для учнів початкових класів. Плекаємо обдарованість (для вчителів початкових класів): методичний матеріал. *Всеосвіта.* 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/zbirka-nestandardnih-zavdan-dla-ucniv-pocatkovih-klasiv-plekaemo-obdarovanist-197606.html>.

Анотація. Оpubлікований посібник містить різноманітні додаткові завдання для учнів початкових класів з основних дисциплін. Матеріали посібника можуть бути використані вчителями - практиками на уроках і в позаурочний час, а також для проведення предметних олімпіад у школі.

11. Андрусенко Н. В. Посібник для вчителя. Цікавинки на уроках математики в початкових класах (для вчителів початкових класів): методичний матеріал. *Всеосвіта.* 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/posibnik-dla-vcitela-cikavinki-na-urokah-matematiki-v-pocatkovih-klasah-197624.html>.

Анотація. Оpubлікований посібник можна використовувати на уроках математики з метою розвитку у школярів уважності, спостережливості, ініціативи; щоб викликати інтерес до роботи. З його допомогою встановлюємо на уроці оперативний і ефективний зворотній зв'язок, який

дозволяє своєчасно контролювати процес оволодіння учнями знаннями і вміннями. Виконуючи усні справи, учні початкових класів не тільки вдосконалюють обчислювальні навички, вони закріплюють теоретичний матеріал тренують увагу, підвищують мовну культуру.

12. Бережна К. С. Імідж сучасного вчителя. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/dopovid-imidz-sucasnogo-vcitela-176208.html>.

Анотація. В доповіді розкрито такі поняття як імідж вчителя, функції іміджу, його складові, а також компоненти імідж. Визначено 7 головних правил для формування позитивного іміджу вчителя. Дана стаття корисна вчителям та учням старших класів.

13. Бережна К. С. "Пошук інформації в Інтернеті". (для вчителів загальноосвітніх навчальних закладів). Інформатика. 5 клас. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/konspekt-uroku-v-5-klasi-posuk-informacii-v-interneti-99787.html>.

Анотація. Оpubліковано урок з інформатики у 5 класі як урок повідомлення нового матеріалу, на якому учні вчать правильно організувати пошук інформації в мережі Інтернет, аналізувати отримані знання, виділяти потрібну інформацію, а також застосовують отримані знання на практиці.

14. Бережна К. С. "Інформатичний калейдоскоп". (для вчителів загальноосвітніх навчальних закладів). Інформатика. 9 клас. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/intelektualno-rozvalna-gra-informaticnij-kalejdoskop-99783.html>.

Анотація. Оpubліковано урок з інформатики у 5 класі як урок-гра, мета якої збудити прагнення учнів продемонструвати знання та вміння з інформатики; розвивати уміння учнів застосовувати набуті знання в нестандартних ситуаціях. В ході гри учні відвідують станції калейдоскопу, де виконують різні завдання, за кожне завдання нараховуються бали, в кінці змагання підводяться підсумки, визначаються переможці.

15. Бережна К. С. Психологічна, педагогічна, спеціальна допомога дітям, які стали жертвами булінгу. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/psihologicna-pedagogicna-specialna-dopomoga-ditam-aki-stali-zertvami-bulingu-99778.html>.

Анотація. В статті розкрито поняття булінгу, хто є його учасниками, хто може стати жертвою булінгу та його основні наслідки. Також розглянуто питання про те як саме психологи, педагоги та інші спеціалісти можуть допомогти дітям, які стали жертвами булінгу.

16. Бережна К. С. "Об'єкти та їх властивості." (для вчителів загальноосвітніх навчальних закладів). Інформатика. 2 клас. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/konspekt-uroku-u-2-klasi-obekti-vlastivosti-obektiv-196974.html>.

Анотація. Оpubліковано урок з інформатики у 2 класі як урок узагальнення знань умінь і навичок, метою якого є узагальнення поняття про об'єкти навколишнього світу, властивості конкретних об'єктів та значення властивостей; порівняння об'єктів за значеннями властивостей. Урок розроблено у формі гри, в ході якої учні подорожують станціями та виконують завдання.

17. Вовденко О. В. Робота педагогічного колективу щодо формування особистісних якостей та соціальної активності учня - громадянина - патріота України: виступ. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/vistup-na-temu-roboty-pedagogicnogo-kolektivu-sodo-formuvanna-osobistisnih-akostej-ta-socialnoi-aktivnosti-ucna-gromadanina-patriota-ukraini-143972.html>.

Анотація Громадянське виховання спрямоване на формування у молодого покоління поваги до моральних ідеалів суспільства, почуття любові до Батьківщини, відданості інтересам Української держави, активної громадянської і соціальної позиції, виховання творчої особистості з високим рівнем інтелектуального і духовного розвитку, здатної забезпечити поступ нації. Така освіта може здійснюватись як позакласна або позашкільна діяльність, як організація шкільного життя, що сприяє формуванню громадянськості.

18. Вовденко О. В. Георгій Миколайович Прокопенко - легендарний земляк. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/robova-na-temu-georgij-mikolajovic-prokopenko-legendarnij-zemlak-143970.html>.

Анотація Робота повністю присвячена легендарному льотчику, нашому земляку, Герою Радянського Союзу. Подані бібліографічні та історичні дані про Г. М. Прокопенка та його славетний бойовий шлях під час Великої вітчизняної війни.

19. Вовденко О. В. на тему: Щоб у серці жила Батьківщина: виховний захід. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/vihovnij-zahid-na-temu-sob-u-serci-zila-batkivsina-143968.html>.

Анотація. Сценарій заходу покликаний ознайомити учнів з основними подіями становлення держави, стимулювати в учнів інтерес до історії України; розвивати почуття відповідальності за долю своєї держави; закріпити знання про державні символи; виховувати почуття патріотизму, національної свідомості.

20. Вовденко О. В. Монгольська навала на українські землі: урок. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/urok-na-temu-mongolska-navala-na-ukrainski-zemli-143785.html>.

Анотація Урок допоможе розкрити особливості організації військових походів монголів на Русь у XIII ст. і причини їхніх перших успіхів; на прикладах подвигів захисників м. Києва можливо визначити джерела мужності та героїзму русичів; розширити знання учнів з вивченої теми за рахунок залучення додаткових історичних джерел; засвоїти основні поняття та хронологію; формувати вміння аналізувати письмові історичні джерела; працювати з картою.

21. Вовденко О. В. Створення ментальних карт на уроках історії: презентація. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/prezentacia-na-temu-stvorennja-mentalnih-kart-na-urokah-istorii-143868.html>.

Анотація Ментальні карти – це унікальна технологія роботи з інформацією, спосіб зображення процесу загального системного мислення за допомогою схем. На уроках суспільних дисциплін використовують ментальні карти для: складання історичного портрету; характеристики періоду; розробки проектів на практичних заняттях з історії і правознавства; створення презентацій; домашнього завдання; вивчення нового матеріалу; узагальнення та систематизації знань.

22. Вовденко О. В. Практичні заняття з історії України 8 клас (для вчителів базової загальної середньої школи 5-9 класи): урок з використанням ІКТ. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/praktichni-zanyattya-z-istorii-ukrani-114614.html>.

Анотація. Розробки практичних занять з історії України для учнів 8 класу, допоможуть провести закріплення вивченого матеріалу не стандартно, за допомогою сучасних ІКТ.

23. Вовденко О. В. Презентація на тему: «Видатні українці» (для учителів базової загальної середньої школи 5-9 класів та старшої школи 10-11 класів): урок-гра. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/prezentacia-na-temu-vidatni-ukrainci-143784.html>.

Анотація. Історична гра з елементами ІКТ, яку можна використовувати на уроках історії України. Призначена для учнів 7-11 класів. Допоможе здійснити закріплення раніше вивченого матеріалу. Вчителю можна проводити гру як під час узагальнюючих уроків, так і під час уроків повторення.

24. Вовденко О. В. Болгарія: презентація. (для учнів 5-11 класів). *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/prezentacia-na-temu-bolgaria-143789.html>.

Анотація. Презентація містить в собі матеріали, які можна використати під час виховних заходів, присвячених Дню Європи. А саме: висвітлюються найцікавіші аспекти про країну Болгарію, такі, як символіка, культура, національні страви, найцікавіші місця та інше.

25. Жмуд В. В. Хто живе в ґрунті? Роль живих організмів в утворенні ґрунту. Значення і охорона ґрунтів: план-конспект уроку природознавства. Академія Української Преси. Медіа Literacy. 2019. URL: <http://medialiteracy.org.ua/plan-konspekt-uroku-prirodoznavstvo-integrovanyj-kurs-ya-doslidzhuyu-svit-hto-zhyve-v-grunti-rol-zhyvyh-organizmiv-v-utvorenni-gruntu-znachennya-i-ohorona-gruntiv/>.

Анотація. Публікація містить план-конспект уроку в 1 класі, який є дипломантом II ступеня Всеукраїнського конкурсу на кращий план-конспект уроків природничих дисциплін із елементами медіаграмотності для 1-11 класів у 2018/2019 н.р. («Природознавство/інтегрований курс «Я

досліджую світ»). Ця розробка уроку знадобиться вчителям, студентам для проведення уроку з природознавства цікаво, креативно. Різноманітний навчальний матеріал конспекту допоможе педагогам зацікавити дітей предметом, прищепити любов до природи, розвинути дослідницькі вміння.

26. Іванова Н. В. Історичний диктант з теми "Російська та Австрійська імперії на початку XIX ст.". Всесвітня історія. 9 клас. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/istorichniy-diktant-rosiyska-ta-avstriyska-imperi-na-pochatku-hih-st-116567.html>.

Анотація. Історичний диктант з теми "Російська та Австрійська імперії на початку XIX ст." для контролю знань учнів 9 класу (всесвітня історія)

27. Іванова Н. В. Українська Держава (квітень - грудень 1918 р): презентація. Історія України. 10 клас. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/prezentaciya-ukra-nska-derzhava-kviten---gruden-1918-r-115646.html>.

Анотація. Презентація до уроку з історії України (10 клас) "Українська Держава (квітень-грудень 1918 р.)" допоможе охарактеризувати державно-політичну діяльність П.Скоропадського, порівняти територію УНР та Української Держави (за допомогою карти), визначити особливості внутрішньої і зовнішньої політики гетьманату, з'ясувати ставлення різних верств населення до революційних подій даного періоду.

28. Іванова Н. В. Турнір правознавців: Знай та поважай свої права: презентація. Основи правознавства. 9 клас. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/prezentaciya-turnir-pravoznavciv-znay-ta-povazhay-svo-prava-115645.html>.

Анотація. Презентація-гра "Турнір правознавців: Знай та поважай свої права". Можна використовувати для учнів 9-11 класів як під час уроків, тематичних тижнів, так і для позакласних заходів. Гра складається із 6 різнорівневих турів.

29. Іванова Н. В. Тоталітарні режими. Німеччина. Італія: презентація. Всесвітня історія. 9 клас. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/prezentaciya-totalitarni-rezhimi-nimechchina-italiya-115642.html>.

Анотація. Презентація до уроку з всесвітньої історії "Тоталітарні режими: Італія та Німеччина у першій половині XX ст." (10 клас). Мета уроку: охарактеризувати ознаки тоталітарних режимів, формувати вміння аналізувати, узагальнювати, систематизувати історичний матеріал, порівнювати й робити висновки. Формувати пріоритет ідей загальнолюдських цінностей, виховувати в учнів несприйняття ідеологій фашизму.

30. Іванова Н. В. Радянський Союз: презентація. Всесвітня історія. 10 клас. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/prezentaciya-radyanskiy-soyuz-115638.html>.

Анотація. Презентація до уроку з всесвітньої історії "Радянський Союз". Засвоєння нових знань. Презентація дає можливість охарактеризувати процес становлення тоталітарного режиму у СРСР, описувати ключові події в історії Радянського Союзу, оцінити діяльність В.Леніна, Л.Троцького, Й.Сталіна, розкрити ряд понять, таких як: федерація, "воєнний комунізм", тоталітаризм.

31. Іванова Н. В. Міжнародні відносини у 1920-х рр.: презентація. Всесвітня історія. 10 клас. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/prezentaciya-mizhnarodni-vidnosini-u-1920-h-rr-115632.html>.

Анотація. Охарактеризувати стан міжнародних відносин у 20-х роках XX століття та умови договорів періоду. З'ясувати їхнє значення у створенні системи міжнародної безпеки. Навчити аналізувати історичний матеріал, робити висновки, розвивати критичне мислення.

32. Плужник Ю. В. Цікаві пригоди Чарлі та його друзів на чарівній фабриці Віллі Вонки: методична розробка. Зарубіжна література. *Всеосвіта* 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/urok-cikavi-prigodi-carli-ta-jogo-drusiv-na-carivnij-fabricsi-villi-vonki-168131.htm>.

Анотація. Методична розробка містить конспект уроку до вивчення творчості Роальда Дала з використанням різноманітних методів і прийомів візуалізації навчального матеріалу з метою активізації пізнавальної діяльності учнів на уроках літератури.

33. Плужник Ю. В. «Образ Різдва у повісті Ч. Діккенса «Різдвяна пісня у прозі»»: презентація. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/129936>.
Анотація. Презентація до уроку зарубіжної літератури в 6 класі стане в нагоді вчителю під час вивчення творчості Ч. Діккенса та його повісті «Різдвяна пісня у прозі».
34. Плужник Ю. В. Виховна година до дня людей похилого віку: методична розробка. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/vihovna-godina-do-dna-ludej-pohilogo-viku-168208.html>.
Анотація. Розробка містить сценарій виховної години для дітей середніх класів до дня людей похилого віку, виховною метою проведення якої є формування у школярів поваги та любові до людей старшого покоління.
35. Прокопенко Т. І. Теоретичні основи формування індивідуального стилю керівника закладу загальної середньої освіти. *Від творчого пошуку-до професійного становлення*: збірник наукових праць студентів, магістрантів та молодих дослідників. Суми: НВВ КЗ СОППО, 2019. С. 226–230.
Анотація. У статті наведені основи формування індивідуального стилю керівника закладу середньої освіти. Мета статті - полягає в теоретичному обґрунтуванні сутності формування індивідуального стилю керівництва.
36. Прокопенко Т. І. Практичні основи формування індивідуального стилю менеджера закладу загальної середньої освіти. *Від творчого пошуку-до професійного становлення*: збірник наукових праць студентів, магістрантів та молодих дослідників. Суми: НВВ КЗ СОППО, 2019. С. 230–234.
Анотація. У статті наведені методичні рекомендації щодо удосконалення процесу формування індивідуального стилю керівника закладу загальної середньої освіти. Мета статті – полягає в розробці методичних рекомендацій щодо удосконалення процесу формування індивідуального стилю керівника закладу загальної середньої освіти.
37. Субота О. А. Тестові завдання з математики для 3 класу. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/testovi-zavdannya-z-matematiki-dlya-3-klasu-115934.html>.
Анотація. Зміст тестових завдань відповідає навчальній програмі з математики для 3 класу. Кожна тестова робота має два варіанти і включає 6 завдань різних типів і складності.
38. Субота О. А. Контрольна робота з української мови. Перевірка мовних знань і вмінь з теми "Іменник. Прикметник" у 4 класі. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/perevirka-movnih-znan-i-vmin-z-tem-imennik-prikmetnik-u-4-klasi-140364.html>.
Анотація. Контрольна робота містить 2 варіанти завдань, спрямованих на перевірку мовних знань і вмінь з тем "Іменник. Прикметник". Робота складається з 8 завдань: 4 завдання закритого типу, які передбачають вибір одного із запропонованих трьох варіантів відповідей (оцінюється по одному балу за кожне правильно виконане завдання. Максимальна кількість балів-4); 4 завдання відкритого типу, що виконуються без опори на запропоновані варіанти відповідей. Оцінюються по 2 бали за кожне правильно виконане завдання. Максимальна кількість балів - 8. Якщо завдання виконано частково, то учневі зараховується 1 бал.
39. Субота О. А. Контрольна робота з української мови для 4 класу. Перевірка мовних знань з теми "Числівник". *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/kontrolna-robot-a-z-ukra-nsko-movi-dlya-4-klasu-perevirka-movnih-znan-z-temi-chislivnik-140326.html>.
Анотація. Перевірка здійснюється фронтально у письмовій формі. Завдання контрольної роботи допоможуть перевірити рівень знань учнів з вивченої теми "Числівник".
40. Субота О. А. Скарбничка сучасних прийомів рефлексії. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/skarbnichka-suchasnih-priyomiv-refleksii-140393.html>.
Анотація. Матеріали присвячені темі використання рефлексії на уроці математики в 4 класі в контексті освітніх новацій і створена з метою мотивувати педагогів до застосування прийомів рефлексії в навчальному процесі

41. Субота О. А. Святий Миколай до нас в гості завітай: сценарій виховного заходу. *На урок*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/scenarij-vihovnogo-zahodu-svatij-mikolaj-do-nas-v-gosti-zavitaj-193367.html>.

Анотація. Матеріали присвячені ознайомленню учнів із традиціями святкування Дня Святого Миколая в Україні; збагачувати словниковий запас учнів; розширити кругозір дітей про Святого Миколая; розвивати пам'ять, увагу, творче мислення, вміння робити висновок; залучати дітей до духовних надбань нашого народу; виховувати повагу до всіх хто творить добро.

42. Субота О. А. Відомості про життя і творчість І. Я. Франка І.Я. Франко «Полудень»: презентація до уроку літературного читання. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/prezentacia-do-uroku-literaturnogo-citanna-v-4-klasi-na-temu-vidomosti-pro-zitta-i-tvorcist-ia-franka-i-a-franko-poluden-177817.html>.

Анотація. Презентацію створено за підручником В. Науменко. Ознайомлення учнів з творчістю І.Я. Франка; вдосконалювати техніку свідомого виразного читання; вчити аналізувати прочитане; формувати оцінні судження; збагачувати словниковий запас учнів; розвивати спостережливість, творчу уяву, здатність відчувати красу поетичного слова; виховувати любов до рідної мови.

43. Фененко Л. М. Робочий аркуш учня. *Всімосвіта*. 2019. URL: <https://vsimosvita.com/robochiy-arkush-uchnya/>.

Анотація Робочий аркуш учня для проведення історичного вебквесту щодо життя і творчості І.П.Кавалерідзе. Містить посилання на інтернет-ресурси

М. КОНОТОП

1. Березіна І. О. Причини та фактори виникнення явища насильства. *Освітні інновації: філософія, психологія, педагогіка*: збірник наукових статей. Суми: ФОП Цьома С. П. 2019. Т. 1. С. 207–211.

Анотація. У статті розглянуто провідні причини та фактори виникнення явища насильства в суспільстві, висвітлено провідні його теорії, напрямки профілактики насильства в сім'ї та попередження дитячої жорстокості в освітньому середовищі, що призводить до морального, фізичного чи психологічного страждання.

2. Білецька Т. А. Ситуаційні задачі з хімії. 7 клас. *Хімія*. №. 9(201). 80 с.

Анотація. Запропонований збірник містить приклади та розв'язки ситуаційних задач з хімії, які допоможуть у формуванні предметних компетентностей учнів. Задачі розроблені відповідно до програми 7 класу за новим Державним стандартом та оновленою програмою 2017 року.

Матеріали розроблені вчителями хімії м. Конотоп, Сумська обл.

Збірник призначений для використання учнями та вчителями хімії, які викладають хімію в 7 класі шкіл, гімназій та ліцеїв.

3. Білоброва Ю. О. Педагогічні умови розвитку творчих здібностей молодших дошкільників засобами предметного малювання. *Дошкільна освіта: від традицій до інновацій*: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Суми, 27-28 листопада 2019 року). Суми: ФОП Цьома С.П., 2019. С. 15.

Анотація. У статті висвітлено питання формування та розвитку творчих здібностей молодших дошкільників через образотворче мистецтво, зокрема предметне малювання.

4. Боженко Н. В. Гра триває: підсумкове заняття з розділів «Шахівниця», «Шахові фігури» для дітей старшого дошкільного віку. *Бібліотечка вихователя дитячого садка*. 2019. № 2. С. 124–128.

Анотація. Розробка заняття буде корисною для вихователів та керівників гуртків, які працюють над реалізацією завдань освітньої лінії «Шахи» варіативної складової Базового компонента дошкільної освіти.

5. Боженко Н. В. Опановуємо основні правила гри в шахи: тренінг для педагогів. *Бібліотечка вихователя дитячого садка*. 2019. № 2. С. 120–124.

Анотація. Матеріали тренінгу нададуть можливість педагогам ознайомитися з історією виникнення та розвитку гри в шахи, отримати уявлення про шахівницю та її елементи, шахові фігури, тактичні прийоми «шах», «мат», «пат», «рокірування»; навчитися \ грати кожною фігурою окремо і в сукупності з іншими фігурами без порушення шахових правил.

6. Бойко І. М. Початкові хімічні поняття: навчально-методичний посібник. Ситуаційні задачі з хімії. 7 клас. 2019. 80 с.

Анотація. Запропоновані матеріали – приклади та розв'язки ситуаційних задачі з хімії, які допоможуть у формуванні предметних компетентностей учнів.

Розробка призначена для використання учнями та вчителями хімії.

7. Бурлака В. Г. Атмосфера: Контроль знань. 6 клас. На урок. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/test-na-temu-atmosfera-103724.html>.

Анотація. Опубліковано контроль знань за темою «Атмосфера». Тест містить різні типи на повторення, узагальнення та перевірку знань, отриманих під час вивчення теми для вдосконалення практичних умінь та навичок і використовувати набуті знання та для виховання самостійності та відповідальності.

8. Бурлака В. Г. Мультимедійна презентація до Дня працівників освіти. На урок. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/prezentaciya-vitannya-do-dnya-pracivnikiv-osviti-126799.html>.

Анотація. Презентація сприяє вихованню в учнів інтересу і поваги до вчительської роботи, формує гуманні взаємини людини з людиною; розвиває артистичні здібності учнів, викликає інтерес до колективної діяльності та вміння співвідносити власні інтереси і бажання інтересів інших людей.

9. Бурлака В. Г. Огляд новинок методичної літератури та педагогічної преси: презентація. На урок. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/vistup-na-metodichnomu-ob-ednanni-uchiteliv-geografi-123282.html>.

Анотація. У презентації представлено новинки методичної літератури та педагогічної преси, які можна використовувати при викладанні географії та економіки у 2019-2020 навчальному році. Адже значну допомогу вчителям у самоосвіті надає методична література. Такою літературою забезпечує видавництво «Ранок», «Основа», ДНВП «Картографія», видавничо-поліграфічна фірма ПП «Аксіома» та інші видавництва.

10. Бурлака В. Г. Урок географії. 7 клас. На урок. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/prezentaci-na-temu-geografichne-polozhennya-doslidzhennya-ta-osvoennya-materika-pivden-na-amerika-75807.html>.

Анотація. Опубліковано урок - презентацію з географії в 7 класі за темою «Географічне положення. Дослідження та освоєння материка». Метою проведення уроку є ознайомлення з особливостями географічного положення материка Південна Америка. Презентація уроку буде дуже корисною при вивченні цієї теми. Урок супроводжується мультимедійною презентацією.

11. Dovbysh A. S., Zimovets V. I., Zuban Y. A., Prikhodchenko A. S. Machine training of the system of functional diagnostics of the shaft lifting machine. *Problemele energeticii regionale*. 2019. № 2(43). P. 88–102. URL: <http://journal.ie.asm.md/ru/contents/electronnii-jurnal-243-2019>.

Анотація. Розв'язана актуальна задача підвищення функціональної ефективності машинного навчання системи функціонального діагностування електроприводу шахтної підйомної машини. Мета роботи – розробка методу інформаційного синтезу здатної навчатися системи функціонального діагностування електроприводу шахтної підйомної машини, який дозволяє за побудованими в процесі машинного навчання вирішальними правилами підвищити достовірність та оперативність діагностичних рішень.

12. Добровольська Т. П. Розвиток мовлення. Твір-характеристика за твором Івана Карпенка-Карого «Сто тисяч»: урок української літератури. 8 клас. Всеосвіта. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/publ/201017>.

Анотація. Урок української літератури у 8 класі поглибить знання учнів про п'єсу Івана Карпенка-Карого «Сто тисяч», сприятиме розвитку вмінь характеризувати героїв, створювати їхній психологічний портрет.

13. Дорошенко Г. Я. Детермінанти виникнення насильства в сім'ї. *Освітні інновації: філософія, психологія, педагогіка*: збірник наукових статей. Суми: ФОП Цьома С.П. 2019. Т. 1. С. 13–17.

Анотація. У статті розглянуто провідні детермінанти виникнення насильства у сім'ї, висвітлено основні наукові підходи до явища насильства. Викладено сутність та зміст поняття «насильство в сім'ї» як суспільно небезпечного діяння одного члена сім'ї по відношенню до іншого. Виокремлено ознаки насильства в сім'ї та розкрито його види.

14. Жадько Ю. В. Концепція MAKER SPACE та BYOD як інструменти реалізації STEM-освіти. *Позашкільна освіта: стратегія, перспективи розвитку, сучасні практики*: електронний збірник II обласної науково-практичної інтернет-конференції. Формування STEM-освітнього середовища: форми, методи, засоби. URL: osro.sumy.ua/files/Novini/2019/03/internet-konferencija/Sekcija_2.

Анотація. У статті розкриваються особливості мейкер-простору, як творчого простору для дитини, де вона розкриває творчі здібності, реалізує свій творчий потенціал, випробовує власні можливості, не переймаючись тим, що наступний крок може бути хибним. Використання концепції BYOD дає можливість реалізувати на більш високому рівні такі принципи навчання як наочність, доступність, сприяти пізнавальній активності вихованців, формувати здатність ставити перед собою проблеми і самостійно знаходити шляхи їх вирішення. Всю необхідну інформацію дитина може віднайти за власним універсальним гаджетом із набором потужних додатків.

15. Зимовець О. О. Будова нервової системи. Центральна і периферична нервова система людини. *Всеосвіта*. 2019. URL: <http://vseosvita.ua/library/urok-biologii-8-klas-budova-nervovoi-sistemi-centralna-i-perifericna-nervova-sistema-ludini-114069.html>.

Анотація. Конспект уроку біології у 8 класі. Матеріал уроку сприяє розвитку творчих сил і здібностей учнів в ході групової дослідницької роботи і евристичної бесіди. На уроці здійснюються міжпредметні зв'язки з літературою на етапі мотивації і закріплення, дотримуються внутріпредметні зв'язки. Зміст уроку, методи і прийоми, які використовуються, сприяють розвитку інтересу до навчання. Урок супроводжується презентацією.

16. Зимовець О. О. Будова рослини. Органи рослин. *Всеосвіта*. 2019. URL: <http://vseosvita.ua/library/budova-roslini-organi-roslin-114078.html>.

Анотація. Конспект уроку для 6 класу. На етапі підготовки учнів до свідомого засвоєння нового матеріалу використані інтерактивні вправи: «Мозковий штурм», розв'язки кросворд, розгадувачі анаграми. Викладення матеріалу супроводжується складанням Кластера, аналізом вірша, з подальшим складанням таблиці, застосовується прийом «Скарбничка знань», фізкультхвилинка є інсценізацією тематичної казки.

17. Зимовець О. О. Система кровообігу. Серце: будова та функції. Робота серця. *Всеосвіта*. 2019. URL: <http://vseosvita.ua/library/sistema-krovoobigu-serce-budova-ta-funcii-robota-serca-114085.html>.

Анотація. Конспект уроку з біології для учнів 8 класу. Урок містить матеріали, які у легкій і доступній формі дають можливість засвоїти матеріал учнями. Під час уроку застосовуються уривки з літературних джерел, рубрики «Чи знаєте ви, що...», робота у групах з текстом підручника та додатковими завданнями.

18. Зимовець О. О. Хламідомонада, представники діамантових водоростей, евглена – одноклітинні водорості. *Всеосвіта*. 2019. URL: <http://vseosvita.ua/library/konspekt-uroku-hlamidomonada-predstavniki-diatomovih-vodorostej-evglena-odnoklitinni-vodorosti-114080.html>.

Анотація. Конспект уроку біології у 6 класі. Здобувачі освіти вчать працювати у групах та самостійно здобувати знання, представляти свої здобутки своїм однокласниками. Перед групами ставляться різні завдання, при виконанні яких вони повинні критично осмислювати матеріал і подавати його іншим у доступній структурованій формі.

19. Зимовець О. О. Я люблю Україну: сценарій виховного заходу. *Всеосвіта*. 2019. URL: <http://vseosvita.ua/library/scenarij-vihovnogo-zahodu-a-lublu-ukraine-114091.html>.

Анотація. Публікація містить розробку виховного заходу, розрахованого на учнів 7-8 класів. Участь беруть 2 команди, які змагаються у шести раундах, що містять різноманітні завдання. Раунди: «Веселі капітани», «Мовний», «Видатні українці», «Все про Сумщину», «Запитання-відповіді».

20. Іщенко О. М. Перетворення: що можливо, а що ні: інтегроване заняття за програмою «Впевнений старт» для дітей старшого дошкільного віку. *Бібліотечка вихователя дитячого садка.* 2019. № 9. С. 49–50.

Анотація. Розробка заняття буде корисною для вихователів, які працюють за освітньою програмою для дітей старшого дошкільного віку «Впевнений старт». Дане заняття допомагає розширити діапазон дидактичних методів і прийомів роботи з дітьми та містить цікаві розвивальні ігри та вправи, логічні задачі, проблемні ситуації та ігрові технології, що активізують у дітей мислення і уяву.

21. Коперсако О. Авторський матеріал «Використання хмарних технологій»: мультимедійна презентація. *На урок.* 2019. URL: <https://naurok.com.ua/prezentaciya-vikoristannya-hmarnih-tehnologiy-90982.html>.

Анотація. Ця презентація є зразком використання хмарних технологій в освіті. В ній наведені приклади он-лайн сервісів, які вчитель-предметник може застосовувати на своїх уроках.

22. Коперсако О. Графік лінійного рівняння з двома змінними: мультимедійна презентація. *На урок.* 2019. URL: <https://naurok.com.ua/prezentaciya-grafik-liniynogo-rivnyannya-z-dvoma-zminnimi-117656.html>.

Анотація. Дана презентація засобами візуалізації дає можливість навчити учнів давати означення графіка лінійного рівняння з двома змінними, розробляти алгоритм побудови графіка лінійного рівняння з двома змінними, розглядати всі можливі випадки розміщення графіка відносно системи координат, виробляти вміння будувати лінійне рівняння з двома змінними.

23. Коперсако О. Авторський матеріал «Графік лінійного рівняння з двома змінними»: розробка уроку. *На урок.* 2019. URL: <https://naurok.com.ua/urok-grafik-liniynogo-rivnyannya-z-dvoma-zminnimi-117651.html>.

Анотація. Дана розробка дає можливість навчити учнів давати означення графіка лінійного рівняння з двома змінними, розробляти алгоритм побудови графіка лінійного рівняння з двома змінними, розглядати всі можливі випадки розміщення графіка відносно системи координат, виробляти вміння будувати лінійне рівняння з двома змінними. Методи і прийоми, застосовані в методичній розробці, спрямовані на розвиток розумової діяльності, інтересу до вивчення предмету, виховання самостійності та взаємоповаги.

24. Коперсако О. Авторський матеріал «Математичний футбол»: розробка уроку. *На урок.* 2019. URL: <https://naurok.com.ua/gra-matematichniy-futbol-117643.html>.

Анотація. Математична гра стане в нагоді при проведенні тижня математики, а також може бути застосована і на уроці узагальнення і систематизації знань учнів з математики за 6 клас.

25. Коперсако О. Авторський матеріал «Розв'язування задач на відсотки»: розробка уроку. *На урок.* 2019. URL: <https://naurok.com.ua/konspekt-uroku-rozv-yazuvannya-zadach-na-vidsotki-117644.html>.

Анотація. Розробка уроку містить вправи та завдання, для актуалізації знань учнів щодо визначення відсотка від числа і числа за відсотком, удосконалення уміння учнів розв'язувати текстові задачі на відсотки різними методами. Реалізація мети за завдань уроку сприятиме економічній соціалізації учнів.

26. Коперсако О. Розв'язування задач на відсотки: мультимедійна презентація. *На урок.* 2019. URL: <https://naurok.com.ua/prezentaciya-rozv-yazuvannya-zadach-na-vidsotki-117645.html>.

Анотація. Ця презентація за допомогою засобів візуалізації дозволить актуалізувати знання учнів щодо визначення відсотка від числа і числа за відсотком, удосконалити уміння учнів розв'язувати текстові задачі на відсотки різними методами.

27. Косовець О. О., Куций А. В., Доніч О. А., Горшеніна С. П. Окремі небезпечні і стихійні метеорологічні явища та їх динаміка на території Конотопського району: Конотопські читання: збірник наукових праць / ред. кол.: Верба Н. П., Акічев Ш. М., Несвідоміна І. М. Вип. Х.: Ніжин: ПП Лисенко М. М., 2019. 432 с.

Анотація. Небезпечні гідрометеорологічні явища – явища, які при досягненні певних значень можуть погіршити умови життя населення чи порушити виробничу діяльність окремих галузей економіки. Тема актуальна й цікава для подальшого вивчення.

Робота буде корисною для краєзнавців, науковців, учителів географії, економіки.

28. Крицька В. Н. Інноваційні технології трудового навчання. *Трудова підготовка в рідній школі.* 2019. № 4. С. 26–29.

Анотація. У статті розкрито теоретичні засади використання інноваційних методів і технологій на уроках трудового навчання.

29. Крицька В. Н. Особливості технологічних прийомів при викладанні предмета «Трудове навчання». *Підготовка майстра виробничого навчання, викладача професійного навчання до впровадження в освітній процес інноваційних технологій:* матеріали III Всеукраїнського науково-методичного семінару (м. Глухів, 01 листопада 2019 року). Суми: Вінниченко М. Д., 2019. С. 159–162.

Анотація. У статті наведені найбільш результативні прийоми, методи роботи на уроках трудового навчання, які стимулюють інтерес учнів до самостійного здобуття знань, розвиток умінь орієнтуватися в інформаційному просторі.

30. Кулешова А. Ю. Мандруємо Німеччиною: тематичний проект з полікультурного виховання дітей дошкільного віку. *Бібліотечка вихователя дитячого садка.* 2019. № 12. С. 58–60.

Анотація. Оpubліковано заняття для дітей старшого дошкільного віку, як творчий проект з ознайомлення дітей про країну Німеччину, її державні символи, історичні місця. Виховною метою проведення заняття є формування інтересу і поваги до національних традицій сусідніх держав, інтернаціональних почуттів, бажання дружити з дітьми інших країн.

31. Кулешова А. Ю. Ми – українці, ми – європейці: заняття з полікультурного виховання дітей дошкільного віку. *Бібліотечка вихователя дитячого садка.* 2019. № 11. С. 46–48.

Анотація. Оpubліковано заняття для дітей старшого дошкільного віку, як творчий проект «Подорож країнами Європи». Заняття спрямоване на розширення знань дітей про історію і культуру країн Європи. Виховною метою проведення заняття є формування інтересу і поваги до національних традицій сусідніх європейських держав, інтернаціональних почуттів, бажання дружити з дітьми інших країн.

32. Лопа Л. І. Веселий експрес: позакласний захід для 3-4 класів. *На урок.* 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/141098>.

Анотація. Використання ігрових технологій у позанавчальній діяльності сприяє підвищенню пізнавальної активності учнів, пробудженню інтересу до вивчення англійської мови.

Матеріали будуть корисними учителям англійської мови, вихователям групи продовженого дня.

33. Лопа Л. І. Виставка домашніх тварин: урок. Англійська мова. 1 клас. *На урок.* 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/141102>.

Анотація. Публікація містить розробку конспекту уроку англійської мови в I класі, на якому вивчається лексика на тему «Домашні тварини».

34. Люта О. Родина Лазаревських у житті Т.Г. Шевченка. Історико-краєзнавчі дослідження: традиції та інновації: матеріали IV Міжнародної наукової конференції (м. Суми, 28-29 листопада 2019 року). Суми: ФОП Цьома С. П., 2019. С. 70–74.

Анотація. У статті проаналізовано важливість участі та вплив на життєву долю Т. Г. Шевченка членів родини Лазаревських, що сприяє піднесенню ролі краєзнавчої освіти й патріотичного виховання учнівської молоді.

35. Москалець Н. Travelling around the town. 4 form: розробка уроку. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/urok-travelling-around-the-town-4-form-116707.html>.
Анотація. Розробка уроку містить матеріал, який дозволить навчити учнів розповідати про місце знаходження об'єктів, а також вправи з лексичної і граматичної практики, практики говоріння, аудіювання, читання.
36. Москалець Н. Контрольна робота з англійської мови: розробка уроку 4 клас. II семестр. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/kontrolna-robota-z-angliysko-movi-4-klas-ii-semestr-118140.html>.
Анотація. Контрольна робота з англійської мови для учнів 4 класу за підручником А. Несвіт містить завдання для перевірки лексики та граматики.
37. Москалець Н. Travelling: контрольна робота для 6 класу. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/kontrolna-robota-dlya-6-klasu-po-temi-travelling-119392.html>.
Анотація. Контрольна робота для учнів 6 класу включає завдання для перевірки лексики, граматики та письма.
38. Населевська Г. М. Секрети гуми: інтегроване заняття з пошуково-дослідницької діяльності для дітей старшого дошкільного віку. *Бібліотечка вихователя дитячого садка*. 2019. № 5. С. 120–122.
Анотація. Розробка заняття знайомить педагогів з сучасними підходами до організації предметно-перетворювальної діяльності дошкільників, процесом співпраці педагога й дітей у ході розв'язання навчальної ситуації.
39. Олех А., Лисенко М. Криптовалюта як новітній фінансовий інструмент. Науково-методична конференція викладачів, співробітників і студентів: тези доповідей. Конотоп: КІСумДУ. 2019. С. 54–55.
Анотація. Автор здійснив екскурс в історію творення криптогрошей на прикладі біткоіна. Зважаючи на відсутність єдиних підходів до характеристики цифрових валют серед дослідників, учень запропонував власне визначення поняття «крипто - валюта». На основі аналізу позитивних та негативних аспектів функціонування інноваційного фінансового інструменту, школяр доходить висновку, що нашій державі необхідно якнайшвидше визначитися щодо правового статусу крипто - валют, оскільки в історії ще не було такої масштабної неконтрольованої сфери діяльності.
40. Олех А., Митяй А. Вплив глобалізаційних процесів на економіку світу та України. Науково-методична конференція викладачів, співробітників і студентів: тези доповідей. Конотоп: КІСумДУ. 2019. С. 55–56.
Анотація. У роботі розглянуто макроекономічні аспекти глобалізаційних процесів у сучасному світі. Автор розкрила переваги глобалізації як явища для країни, серед яких лібералізація торгівлі, обмеження інвестиційних та митних бар'єрів, створення зон вільної торгівлі тощо. Водночас, викликають занепокоєння нерівномірність економічного розвитку, міграція робочої сили, від якої дуже потерпає Україна. Тому школярка пропонує розробити на урядовому рівні ряд заходів, здатних послабити негативний тиск глобалізаційних механізмів для держав, підприємств, громадян.
41. Олех А., Олех Л., Дубовик Д. Холодний батик в Україні та у світі: проблеми та можливості. Науково-методична конференція викладачів, співробітників і студентів: тези доповідей. Конотоп: КІСумДУ. 2019. С. 50–51.
Анотація. Стаття розкриває особливості художнього розпису на тканині – батіку. Автор розглядає класифікацію видів батіку як різновиду мистецтва, особливу увагу надаючи технології холодного батіку. Для популяризації цього, ще не досить відомого для широкого загалу явища, дослідниця пропонує переглянути навчальні плани і програми дитячих художніх шкіл з метою виокремлення курсу батикознавства в окремий навчальний предмет.
42. Олех А., Олех Л., Трубінова Л. Роль кримських татар у процесі становлення Української держави на прикладі військово-політичних союзів з козаками через призму Конотопської битви 1659 р. Науково-методична конференція викладачів, співробітників і студентів: тези доповідей. Конотоп: КІСумДУ, 2019. С. 41.

Анотація. Стаття присвячена становленню союзницьких відносин між українським козацтвом і Кримським ханством. Особлива увага приділена перемозі об'єднаного українсько-татарського війська на чолі з гетьманом Виговським у славнозвісній Конотопській битві 1659 року. Значний внесок у зв'язку внесла кримська кіннота, котра застосувала кілька дієвих тактик ведення бою, серед яких «хоровод», «тул- гама» та «атака з удаваним відступом».

43. Олех А., Олех Л., Трубінова Л. Технологія виготовлення картин із подрібненого віражного скла на прикладі творчості представниці Сумщини Тетяни Бізюк. Науково-методична конференція викладачів, співробітників і студентів: тези доповідей. Конотоп: КІСумДУ, 2019. С. 42.

Анотація. У роботі описано унікальну технологію виготовлення художніх виробів із подрібненого скла. Дана техніка наразі є маловивченою у сучасній мистецтвознавчій науці і запропонована Буринською мисткинею Тетяною Бізюк під назвою «вітражна мозаїка», хоча застосування такого терміну, з точки зору професійного культурологічного аналізу, є досить некоректним і ще не визнаним на широкій мистецькій арені. Автор наголошує на важливості використання алмазної мозаїки задля популяризації авторської технології Т.Бізюк.

44. Олех А., Супрун К. Шляхи розв'язування проблеми накопичення та утилізації твердих побутових відходів в Україні та основі позитивного досвіду країн Європейського Союзу. С. 56–66.

Анотація. Стаття присвячена розв'язку однієї з найбільш екологічних проблем на вітчизняних теренах – дилемі накопичення та утилізації твердих побутових відходів. Автор зупинилась на позитивних аспектах діяльності країн Європейського Союзу у контексті вирішення сміттєвих проблем через можливості їх застосування на місцевому рівні, зокрема у Конотопі Сумської області. Учениця приходять до висновку, що правильна утилізація відходів може стати складовою економічного розвитку країни.

45. Пархоменко В. В. Інноваційні педагогічні технології (для вчителів початкових класів). *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/statta-innovacijni-pedagogicni-tehnologii-109746.html>.

Анотація. Оpubліковано статтю для вчителів початкових класів, що містить інноваційні технології, котрі стануть в нагоді для педагогів, що прагнуть самовдосконалення та збагачення власного педагогічного досвіду.

46. Пархоменко В. В. Інтелектуальна гра «Всезнайки» для 1 класу: презентація. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/prezentacia-intelektualna-gra-vseznajki-109734.html>.

Анотація. Інтелектуальна гра для учнів перших класів, для всебічного розвитку особистості, розвитку логічного та креативного мислення, а також для закріплення знань з курсу «Я досліджую світ».

47. Пархоменко В. В. Комп'ютерні мережі: конспект уроку з Інформатики у 3 клас. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/11807>.

Анотація. Оpubліковано урок з інформатики в 3 класі, як ознайомлюючий урок за темою «Комп'ютерні мережі», що містить різні види творчих та логічних завдань, розрахованих доступно пояснити учням дану тему.

48. Пархоменко В. В. Космічна подорож: презентація до уроку математики у 1 класі. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/prezentacia-urok-matematiki-kosmicna-podoroz-109740.html>.

Анотація. Презентація до уроку математики у 1 класі «Космічна подорож» буде корисною для вчителів та батьків, які прагнуть сформуванню у дітей навички логічного та критичного мислення, а також в ігровій формі викликати інтерес до математики.

49. Пархоменко В. В. У світі інформації: презентація до уроку Інформатики у 3 класі. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/11806>.

Анотація. Презентація до уроку інформатики у 3 класі «У світі інформації» розрахована на ознайомлення учнів з поняттям «інформація», її видами та способами передавання.

50. Притика Т. О. Осіння диво-казка: сценарій свята осені. *Бібліотечка вихователя дитячого садка*. 2019. № 11. С. 50–51.

Анотація. Розробка буде корисною музичним керівникам під час підготовки та проведення «Осінніх свят» у закладах дошкільної освіти.

51. Резнік Л. О. Вода – безцінний дар: заняття природничо-економічного спрямування. *Бібліотечка вихователя дитячого садка*. 2019. № 3. С. 97–98.

Анотація. Публікація містить розробку конспекту заняття для дітей середнього дошкільного віку. Заняття спрямоване на закріплення знань дітей про раціональне використання природних ресурсів, бережливого та економного ставлення до води. Заняття супроводжується мультимедійною презентацією.

52. Рихлік О. І. Вода. Ситуаційні задачі з хімії: збірник. 7 клас. 2019. С. 61–79.

Анотація. У збірнику опубліковані приклади та розв'язки ситуаційних задач з хімії за темою «Вода» для учнів 7 класу.

53. Сверщок С. М. Словникове розмаїття. Вправи для закріплення навичок написання словникових слів. 3 клас. *На урок*. 2019. URL: <http://osvita.ua/publishing/urok/>.

Анотація. Публікація містить матеріали для допомоги вчителям початкових класів у роботі над словниковими словами у 3 класі. У посібнику описано різні види роботи зі словниковими словами, які спрямовані на засвоєння учнями правильного розуміння та написання слів, правопис яких потрібно запам'ятати.

54. Ситник Е., Махун Л., Лімонова О., Бондаренко В., Селіваненко В., Педан-Слепухіна О., Бесараб Н., Майборова С., Олех А., Садкова Н., Конон Н. Громадянська освіта. Уроки. 10 клас / Упор.: Е. Ситник. К.: Видавничий дім «Перше вересня» Серія: «Бібліотека «Шкільного світу». 2019. 200 с.

Анотація. До видання увійшли розробки уроків, створені вчителями України під час освоєння нового інтегрованого курсу «Громадянська освіта» для учнів 10 класу закладів загальної середньої освіти. Олеху А.П. належить авторство Розділу VI. Взаємодія громадян і держави для досягнення суспільного добробуту, який містить розробки уроків з питань ринкової економіки, сутності підприємництва. В розробках наведено інноваційні методи, що базуються на технології здобуття знань через конструювання суспільних процесів та пошук власних рішень життєво важливий проблем.

55. Трегуб В. Ю. Створення позитивної психологічної атмосфери на уроках біології шляхом нетрадиційних форм викладення матеріалу. *Формування в закладі освіти компетентності екологічної грамотності та здорового життя: матеріали III Всеукраїнської науково-педагогічної Інтернет-конференції* (м. Суми, 20 листопада 2019 року). Суми: ФОП Цьома С. П., 2019. С. 117–121.

Анотація. У статті розглядаються питання створення на уроках біології і екології сприятливої психологічної атмосфери шляхом застосування гумористичних прийомів, порівнянь, творчих завдань, аналізуються причини неухважності учнів і їхньої неефективної роботи. Пояснюється позитивний вплив гумору на працездатність учнів і якість засвоєння матеріалу. Наводяться приклади нетрадиційних форм викладення складних питань з різних тем.

56. Трубінова Л., Олех А. Авторська карта для поповнення музейної експозиції Конотопського міського краєзнавчого музею імені О.М.Лазаревського. URL: <http://www.man-junior.org.ua/?cat=133>.

Анотація. Робота стала результатом дослідження ролі кримських татар у процесі становлення Української держави на прикладі військово-політичних союзів з козаками через призму Конотопської битви 1659 року.

57. Швидка І. М. Форми організації виховної логопедичної роботи в закладах дошкільної освіти. *Корекційно-реабілітаційна діяльність і стратегії розвитку у національному та світовому вимірі: матеріали конференції*. (м. Суми, 20 листопада 2019 року). Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2019. 343 с.

Анотація. У статті проаналізовано форми організації логопедичної роботи в закладах дошкільної освіти. Провідна роль відведена іграм (зокрема іграм-драматизаціям, інсценуванню художніх творів). Проаналізована їх роль у розвитку мовлення та всебічному розвитку дитини.

58. Шевчук Н. І. Подорож до країни хлопчиків та дівчаток: інтегроване заняття для дітей молодшого дошкільного віку. *Бібліотечка вихователя дитячого садка*. 2019. № 5. С. 116–119.

Анотація. Розробка заняття буде корисною для вихователів та батьків під час організації гендерного виховання дошкільників.

59. Юрченко О. Забезпечення позитивної мотивації вчителів до здійснення новітньої діяльності як одна з педагогічних умов формування готовності вчителів початкових класів до впровадження Концепції Нової української школи. *Освітні інновації: філософія, психологія, педагогіка*: збірник наукових статей. (м. Суми, 06 грудня 2019 року). Суми, 2019. С. 334–338.

Анотація. У статті розкриті можливості мотивування вчителів до нової освітньої діяльності, надані практичні рекомендації щодо адаптації педагогів до роботи в умовах реалізації освітніх реформ.

60. Юрченко О. Навчання в радість. Способи мотивування молодших школярів до навчання у школі. *Учитель початкової школи*. № 9. 2019. С. 35–37.

Анотація. У статті розкриті методи та прийоми, спрямовані на те, щоб зробити навчання молодших школярів цікавим, легким і змістовним. Також надані необхідні поради, які потрібні для того, щоб дитина йшла до школи із задоволенням.

БЕРЕЗІВСЬКА СІЛЬСЬКА РАДА ГЛУХІВСЬКОГО РАЙОНУ

1. Mykola Ponirko. Peculiarities of introducing patent fees for beverage, wine monopoly and industrial taxes by imperial government institutions in the second half of the nineteenth and early twentieth centuries. *The 21st Century in Education and Science: матеріали VII науково-педагогічних читань молодих учених, магістрантів, студентів іноземними мовами /з заг. ред. Лавриченко Н.М. Вип. 7. Глухів, 2019. С. 245–248.*

Анотація. В роботі проаналізовано цільові установки, введення і реалізацію, основні результати державної монополії на обіг алкогольних напоїв кінця XIX – початку XX сторіччя на прикладі українських губерній регіону Лівобережної України.

2. Бор І. Г. Зустріч любителів фізики: позакласний захід для учнів 8-11 класів. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/pozaklasnij-zahid-zustric-lubiteliv-fiziki-dla-ucniv-8-11-klasiv-124964.html>.

Анотація. Позакласний захід з фізики для учнів 8-11 класів, покликаний зацікавити учнів цією наукою, поглибити їх знання з предмету, розвивати пізнавальні інтереси та творчу активність, здатність працювати в команді. Захід складається з 8 раундів, після кожного раунду – конкурс-сюрприз.

3. Дяченко В. М. Літературне читання. 4 клас. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/102815>.

Анотація. Оpubліковано урок з літературного читання в 4 класі за темою «Лєся Українка. «Біда навчить». Даний урок поглиблює знання учнів про творчість Лєсі Українки, вчить критично мислити, поповнює словниковий запас, вдосконалює навички виразного читання, розвиває зв'язне мовлення.

Розробка уроку містить елементи інтегрованого навчання, групові форми роботи, вправи для розвитку критичного мислення.

4. Калініченко Н. В. Виховна робота. Ми обираємо здоров'я. *Всеосвіта*. 2020. URL: <https://vseosvita.ua/library/203530.html>.

Анотація. Публікація містить розробку тренінгу «Ми обираємо здоров'я». Заняття спрямоване на формування в учнів розуміння значення здоров'я в житті людини, профілактику тютюнопаління та алкоголізму.

5. Пешкова І. Л. Пригоди крапельки. Де є вода у природі?: Інтегрований урок. 1 клас. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/prigodi-krapelki-de-e-voda-u-prirodi-147086.html>.

Анотація. Запропонований орієнтовний конспект інтегрованого уроку дасть можливість вчителю подати матеріал з різних предметів як єдине ціле, розвивати розумову діяльність школярів, формувати позитивні моральні якості учнів і викликати у них бажання вчитися.

6. Понирко М. П. Запровадження державної винної монополії урядом Російської імперії кінця XIX – початку XX сторіччя на території Лівобережної України. Історичні студії суспільного прогресу. Вип. 7. 2019. С. 27–36.

Анотація. В роботі акцентовано увагу на фінансових мотиваціях запровадження державної монополії на обіг алкогольних напоїв. Розглянуто вплив запровадження державної системи продажу алкогольних напоїв на організаційно – правові заходи фінансових органів управління.

7. Самоделова О. С. Природа тривожності у дітей дошкільного віку у психологічних дослідженнях. Корекційно-реабілітаційна діяльність: стратегії розвитку у національному та світовому вимірі: матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції (м. Суми, 20 листопада 2019 року). Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2019. С. 163.

Анотація. У статті висвітлено питання дитячої тривожності у психологічних дослідженнях, встановлено причини виникнення тривожності і страхів у дошкільному віці у дітей, що пов'язуються як з соціально-економічними, психологічними характеристиками оточення, так і з незрілістю емоційної сфери дитини, особливостями перенесення психічної травми.

8. Самоделова О. С. Тривожність і страхи у дітей дошкільного віку: теоретичний аспект. Корекційно-реабілітаційна діяльність: стратегії розвитку у національному та світовому вимірі: матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції (м. Суми, 20 березня 2019 року). Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2019. С. 176.

Анотація. У статті проаналізовано теоретичні аспекти тривожності і страхів та причини їх появи у дітей в нормі та з інтелектуальними порушеннями на матеріалі сучасних досліджень. Розкрито змістове наповнення тривожності, страхів, представлені форми прояву. Виокремлено специфіку означеної проблеми у дітей з інтелектуальними порушеннями, коли тривожно-афективні розлади можуть підсилювати загальну картину інтелектуально-афективної недостатності і впливати на уповільнення пізнавального розвитку.

9. Ткачова А. М. Дистанційне навчання в закладах освіти. На урок. 2020. URL: <https://naurok.com.ua/distanciyne-navchannya-v-zakladah-osviti-144344.html>.

Анотація. У статті проаналізовано дослідження, яке дозволило з'ясувати, що дистанційне навчання надає здобувачам освіти доступ до нетрадиційних джерел інформації, підвищує ефективність самостійної роботи, дає абсолютно нові можливості для творчого самовираження, знаходження та закріплення різних професійних навичок, а викладачам в свою чергу дозволяє реалізовувати абсолютно нові форми і методи навчання із застосування концептуального і математичного моделювання явищ і процесів.

10. Шакотько Н. С. Я досліджую світ. 1 клас. На урок. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/102972>.

Анотація. Оpubліковано урок з предмету «Я досліджую світ» в І класі. Даний урок поглиблює знання учнів про нашу державу, річки України, державні символи, вчить бачити красу, гармонію навколишнього світу, розвиває мислення, мовлення. Розробка містить елементи інтегрованого навчання, групові форми роботи, вправи на розвиток критичного мислення, роботу з картою України.

ШАЛИГИНСЬКА СЕЛИЩНА РАДА ГЛУХІВСЬКОГО РАЙОНУ

1. Бірюкова І. В. Назви чисел від 50-60. Десятковий склад. Побудова відрізків: розв'язування задач. На урок. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/prezentaciya-nazvi-chisel-vid-50-60-desyatkoviy-sklad-chisla-rozv-yazuvannya-zadach-148133.html>.

Анотація. Розробка уроку математики для учнів 1 класу в НУШ. Розглядаємо числа в межах 100, вчимо розв'язувати задачі.

2. Бондар М. В. Розвиток пізнавальної активності молодших школярів на уроках української мови та читання в умовах НУШ». *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/prezentaciya-rozvitok-piznavalno-aktivnosti-molodshih-shkolyariv-na-urokah-ukra-nsko-movi-ta-chitannya-v-umovah-nush-148127.html>.

Анотація. Методичні рекомендації щодо роботи з розвитку пізнавальної активності молодших школярів на уроках української мови та читання в умовах НУШ.

3. Кривенко М. О. Цікаве та корисне для сучасного учителя: методичний посібник. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/zgid/125357>.

Анотація. Методичний посібник для вчителів, в якому розміщені методичні рекомендації, цікава інформація для класних керівників та корисні поради.

4. Пивоварова В. А. Властивості степенем: презентація. Алгебра. 7 клас. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/urok-vlastivosti-stepeney-148924.html>.

Анотація. Матеріал містить презентацію до уроку застосування знань, умінь учнів з теми "Властивості степеня з натуральним показником" з алгебри 7 клас.

5. Пивоварова В. А. Властивості степенем: урок. Алгебра. 7 клас. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/urok-vlastivosti-stepeney-148923.html>.

Анотація. Матеріал містить розробку уроку застосування знань, умінь учнів з теми "Властивості степеня з натуральним показником" з алгебри 7 клас.

6. Пивоварова В. А. Чотирикутники: презентація, урок узагальнення Геометрія. 8 клас. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/prezentaciya-chotirikutniki-urok-uzagalnennya-148921.html>.

Анотація. Презентація містить матеріали для проведення уроку узагальнення, систематизації та контролю знань учнів з теми "Чотирикутники" з геометрії 8 клас.

7. Саршаєва Н. В. Поняття підпрограми та її аргументів. Поняття локальних і глобальних змінних. Формальні і фактичні параметри підпрограм. Стандартні підпрограми та підпрограми користувача: план конспект уроку в 11 класі. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/urok-ponyattya-pidprogrami-ta-argumentiv-ponyattya-lokalnih-i-globalnih-zminnih-formalni-i-faktichni-parametri-pidprogram-standartni-pidprogrami-ta-pidprogrami-koristuvacha-58126.html>.

Анотація. Оpubліковано урок з інформатики в 11 класі. Засвоюємо відомості з основ алгоритмізації та програмування, знайомимося з мовою C++ та її складовими. Вивчаємо поняття підпрограми та її аргументів. Поняття локальних і глобальних змінних. Формальні і фактичні параметри підпрограм. Стандартні підпрограми та підпрограми користувача. Створення і виклик підпрограм.

8. Серих Л. М. Красу дарує нам природа: інтегрований урок з української літератури та фізики. 8 клас. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/urok-krasu-darue-nam-priroda-148922.html>.

Анотація. Цей матеріал буде корисний учням 8 класу. Він допоможе з'ясувати вплив фізичних явищ на розуміння поезії.

9. Серих Л. М. Мандрює Казка світом: урок. Українська література. 5 клас. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/urok-mandrue-kazka-svitom-148919.html>.

Анотація. Публікація містить компаративний аналіз казок різних народів світу.

10. Серих Л. М. Поетичний образ Ярославни: урок. Українська література. 8 клас. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/urok-poetichniy-obraz-yaroslavni-148920.html>.

Анотація. Публікація містить компаративний аналіз поетичного образу Ярославни з твору «Плач Ярославни» Т.Шевченка та «Слова...».

11. Суравицька Л. І. Теплові явища: урок. Фізика. 8 клас. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/profile/789548.html>.

Анотація. Матеріал містить розробку уроку узагальнення з використанням методу проектів з теми «Теплові явища».

ХОТІНСЬКА СЕЛИЩНА РАДА СУМСЬКОГО РАЙОНУ

1. Гаврильченко О. О. Розвиток критичного мислення на уроках історії (з досвіду роботи Олексіївської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів). Сучасний вимір та стратегії розвитку особистісно-професійної компетентності педагога: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Київ, 15 березня 2019 року). Суми: НВВ КЗ СОППО, 2019, С. 45–49. URL: http://soippo.edu.ua/images/Конференції_Проекти_Гранти/Конференції/2019/15.03/Матеріали%20Всеукраїнської%20науково-практичної%20конференції.pdf.

Анотація. У статті пропонуються шляхи вироблення певної системи роботи над формуванням критичного мислення школярів; ознайомлення з методами та прийомами, які використовуються для розвитку критичного мислення на уроках історії.

2. Горбунова О. М. Психолого-організаційний супровід інклюзивного навчання в закладах освіти. Сучасний вимір та стратегії розвитку особистісно-професійної компетентності педагога: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Київ, 15 березня 2019 року). Суми: НВВ КЗ СОППО, 2019. С. 52–56. URL: http://soippo.edu.ua/images/Конференції_Проекти_Гранти/Конференції/2019/15.03/Матеріали%20Всеукраїнської%20науково-практичної%20конференції.pdf.

Анотація. У статті розкриваються основні аспекти організації інклюзивної освіти у загальноосвітній школі. Особлива увага приділяється особливостям інклюзивного навчання дітей із затримкою мовленнєвого та психофізичного розвитку.

МИКОЛАЇВСЬКА СІЛЬСЬКА РАДА СУМСЬКОГО РАЙОНУ

1. Антошенко М. Ю. Сон. Біоритми: мультимедійна презентація. На урок. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/prezentaciya-son-bioritmi-96447.html>.

Анотація. Публікація містить мультимедійну презентацію з біології для 8 класу, в якій використовуються цікаві логічні завдання, матеріал подається в зрозумілій ілюстрованій формі.

2. Антошенко М. Ю. Сон. Біоритми: урок. На урок. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/urok-son-bioritmi-96435.html>.

Анотація. Публікація містить розробку уроку з біології для 8 класу. Урок супроводжується мультимедійною презентацією.

3. Бакуменко О. В. Григора Тютюнника «Дивак»: тестові завдання за змістом твору. Українська література. 5 клас. На Урок. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/test/testi-za-zmistom-opovidannya-grigora-tyutyunnika-divak-3307.html>.

Анотація. Тести складено з метою перевірки знання учнями змісту оповідання Г. Тютюнника «Дивак».

4. Бакуменко О. В. Дистанційне навчання вчителів як одна з інноваційних технологій підвищення фахової компетентності. Сучасний вимір та стратегії розвитку особистісно-професійної компетентності педагога: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Київ, 15 березня 2019 року). URL: <http://soippo.edu.ua/images/%D0%9A%D0%BE%D0%BD%D1%84%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%BD%D1%86%D1%96%D1%97%D%80%D0%BE%97.pdf>.

Анотація. Метою даної статті є спроба розглянути особливості підвищення професійної компетентності вчителів шляхом дистанційного навчання в умовах післядипломної педагогічної освіти. Розкрито основні засади дистанційного навчання, широкий спектр інтерактивних сервісів, виділено види технологій дистанційної освіти, які дозволяють учителю підвищувати кваліфікацію без відриву від основної роботи, орієнтують його на самоосвіту.

5. Бакуменко О. В. Тестові завдання. Українська мова. 5 клас. На Урок. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/test/ukra-nska-mova-3322.html>.

Анотація. Тестові завдання складено з метою перевірки учнями рівня засвоєння загальних знань з фонетики, орфографії, лексикології, синтаксису.

6. Барбіна Ю. О. В. Чухліб. «Зимова казка»: вступ до теми. Складання продовження казки: урок. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/139943>.
Анотація. Публікація містить розробку конспекту уроку «Вступ до теми. Досліджуємо текст. В. Чухліб «Зимова казка». Складання продовження казки». Урок супроводжується мультимедійною презентацією.
7. Бицан О. М., Вода А. О., Євдокименко О. В., Сіра Л. П., Шевченко К. В. "Merry English for kids": навчально-методичний посібник. *Учительський журнал on-line*. 2019. URL: <http://teacherjournal.in.ua/rozrobky/merry-english-for-kids>.
Анотація. Навчально-методичний посібник "Merry English for kids" містить матеріали, які допоможуть вчителям англійської мови урізноманітнити навчальний процес в Новій українській школі цікавими завданнями: піснями, віршами, казками, фізкультхвилинками та захоплюючими іграми. Він може бути використаний під час підготовки до уроків та сприяти формуванню позитивної мотивації до вивчення англійської мови в учнів 1 класу.
8. Видиш Л. О. Квадратний корінь з числа: урок алгебри. 8 клас. 2019. URL: <http://nikschool.sumy.ua/dosvid-roboty-uchytelia-matematyky/>.
Анотація. План конспект уроку алгебри у 8 класі допоможе вчителю повторити, узагальнити та систематизувати знання та вміння учнів щодо означення, властивостей арифметичного квадратного кореня з числа та способів його застосування для перетворення числових та буквених виразів. Урок проведено у формі змагання, що сприяє підвищенню пізнавальної активності учнів.
9. Іванченко Л. М. Урок алгебри. 9 клас. *Математика в школах України*. № 25-27(613-615). С. 49–52.
Анотація. План-конспект уроку алгебри у 9 класі з теми «Нерівності. Розв'язування нерівностей» дасть змогу вчителю провести урок узагальнення й систематизації знань з використанням інтерактивних технологій.
10. Ковальова Т. С. Календарно-тематичне планування групи подовженого дня. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/kalendarno-tematiczne-planuvannya-gpd-i-semestr-108724.html>.
Анотація. Публікація містить розробку календарно-тематичного планування групи подовженого дня. Увесь семестр поділений на тематичні тижні, у рамках якого заняття та різні види робіт співпадають встановленій темі.
11. Ковальова Т. С. Моя сім'я: контрольна робота. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/kontrolna-robota-moya-sim-ya-3-klas-133352.html>.
Анотація. Публікація містить розробку завдань до контрольної роботи з англійської мови для учнів 3 класу у вигляді тестів та розгорнутих відповідей присвячені перевірі лексичних та граматичних знань та вмінь по темі «Моя сім'я».
12. Ковальова Т. С. Одноцифрові та двоцифрові числа: урок. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/urok-matematiki-na-temu-odnocifrovi-ta-dvocifrovi-chisla-108729.html>.
Анотація. Публікація містить розробку уроку математики у 1 класі, присвячену повторенню та закріпленню здобутих знань про одноцифрові та двоцифрові числа. Урок містить цікаві завдання, які допоможуть учням краще запам'ятати навчальний матеріал.
13. Ковальова Т. С. Питальні речення: урок. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/konspekt-uroku-z-ukra-nsko-movi-2-klas-pitalni-rechennya-131742.html>.
Анотація. Публікація містить розробку конспекту уроку української мови у 2 класі, присвячену вивченню питальних речень, та розділових знаків в кінці речення. Урок побудований у формі подорожі.
14. Кондратенко Л. В. Літосфера. Внутрішня будова Землі. Поняття «земна кора», «літосфера»: урок географії. 6 клас. 2019. URL: <http://nikschool.sumy.ua/dosvid-roboty-uchytelia-biolohii/>.

Анотація. План-конспект уроку географії у 6 класі допоможе учителю закладу загальної середньої освіти оптимізувати роботу на уроці, розвивати логічне, творче, образне мислення учнів, вчити узагальнювати і аналізувати теоретичний матеріал.

15. Котенко С. М. Київська держава за правління Ярослава Мудрого: урок. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/130286>.

Анотація. Публікація містить розробку уроку з історії для 5 класу. Використовуються інноваційні прийоми: робота в групах, проблемне питання, театралізоване висвітлення історичної постаті – Нестор-літописець. Учитель читає власний вірш, розкриваючи власне ставлення до історичної постаті Я. Мудрого. Учні пропонують кросворд, робота з історичною картою та документами.

16. Котенко С. М. Пан Коцький: розробка казки лялькового театру. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/130221>.

Анотація. Авторський сценарій театральної постановки казки «Пан Коцький» містить пісенний матеріал, цікавий і простий для заучування напам'ять, розрахований на вік 10 – 12 років.

17. Котенко С. М. Про що і про кого розповідає історія: урок-узагальнення. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/130295>.

Анотація. В узагальненні за темою для учнів 5 класу у формі віртуальної екскурсії підводиться підсумок вивченого за рік. Учні за допомогою слайдів проходять історичними станціями.

18. Котенко С. М. Що таке щастя?: виховна бесіда з елементами тренінгу. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/130233>.

Анотація. Публікація містить розробку виховної бесіди з елементами тренінгу – обговорення правил групи, презентація себе, робота в групах і презентація творчої роботи групи, гра на зміцнення колективу. Заняття розраховане на учнів 8-9 класів.

19. Куценко Р. Л. Упровадження сучасного методико-педагогічного інструментарію в освітню діяльність учителя фізичної культури. *Наукові теорії сьогодення та перспективи розвитку наукової думки: Матеріали Міжнародної наукової конференції* (м. Київ, 11 жовтня 2019 року). Т. 3. URL: <https://ojs.ukrlogos.in.ua/index.php/conferences/issue/archive>.

Анотація. У статті розглянуто основні принципи, підходи, сучасні інноваційні методики та головні орієнтири вдосконалення й розбудови освітньої системи, що реалізується на уроках фізичної культури.

20. Макарець В. І. Технології опрацювання мультимедійних даних. Роль електронних медійних засобів в житті людини: презентація до уроку інформатики. 10 клас. 2019. URL: <http://nikschool.sumy.ua/dosvid-roboty-uchytelia-informatyky/>.

Анотація. Презентація до уроку інформатики у 10 класі допоможе вчителю сформувати в учнів поняття технології опрацювання мультимедійних даних; систематизувати класифікацію програм їх обробки та визначити роль електронних медійних засобів в житті людини.

21. Макарець О. В. Явище інерції. Інертність тіла: урок фізики та презентація до уроку. 7 клас. 2019. URL: <http://nikschool.sumy.ua/iz-dosvidu-roboti/>.

Анотація. План-конспект уроку фізики у 7 класі та презентація до даного уроку дасть змогу вчителю доцільно використати інформаційно-комунікаційні технології для візуалізації навчального матеріалу з теми, формувати в учнів зацікавленість предметом.

22. Міщенко Г. М. Фізичні та хімічні явища. Хімічні реакції та явища, що їх супроводжують: урок хімії. 7 клас. 2019. URL: <http://nikschool.sumy.ua/dosvid-roboty-uchytelia-khimii/>.

Анотація. План-конспект уроку хімії у 7 класі включає використання ігрових технологій та експериментальних досліджень з метою активізації пізнавальної діяльності учнів. На уроці пропонуються приклади декількох ігрових прийомів та експериментальних досліджень, які допоможуть зробити процес навчання цікавим для учнів.

23. Никоненко Ю. В. Формування читацької компетентності на уроках зарубіжної літератури. *Формування громадянської культури в новій українській школі: традиційні та інноваційні практики*: матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції з он-лайн трансляцією (м. Суми, 06-07 червня 2019 року). С. 46–53.

Анотація. У статті розглянуто проблеми формування читацької компетентності школярів у процесі комплексного вирішення питань сучасного викладання зарубіжної літератури та пропонуються деякі ефективні методи, прийоми й завдання роботи на уроці.

24. Шищенко Н. М. Давня українська література. Контрольна тестова робота № 1. 9 клас. *Всімосвіта*. 2019. URL: <https://vsimosvita.com/kontrolna-testova-robota-1-davnya-ukrayinska-literatura-9-klas/>.

Анотація. Контрольну роботу з української літератури розроблено з метою виявлення в учнів 9 класу рівня знань, умінь і навичок із теми «Давня українська література».

25. Шищенко Н. М. Загадка як вид усної народної творчості: конспект уроку. 5 клас. *Всімосвіта*. 2019. URL: <https://vsimosvita.com/konspekt-uroku-quot-zagadka-yak-vid-usnoyi-narodnoyi-tvorchosti-quot-5-klas/>.

Анотація. Урок розроблено з метою ознайомлення п'ятикласників із загадкою як видом усної народної творчості; розвитку пізнавального інтересу учнів, навичок самостійного та групового пошуку відповідей на запитання й завдання, кмітливості, зорової пам'яті, інтелекту, спостережливості, творчих здібностей; виховання шанобливого ставлення до мудрості нашого народу.

26. Шищенко Н. М. Зірка Мензатюк «Таємниця козацької шаблі»: матеріали до уроку. 5 клас. *Всімосвіта*. 2019. URL: <https://vsimosvita.com/materiali-do-uroku-quot-zirka-menzatyuk-quot-tayemnitsya-kozatskoyi-shabli-quot-quot-5-klas/>.

Анотація. Подані матеріали можна використати на різних етапах уроку: під час вивчення нової теми, при перевірці домашнього завдання, актуалізації опорних знань, закріпленні опрацьованого матеріалу з метою виявлення в учнів інтересу до творчості Зірки Мензатюк.

27. Шищенко Н. М. Кожна книга – це країна: сценарій К В К. 5-9 класи. *Всімосвіта*. 2019. URL: <https://vsimosvita.com/stsenariy-k-v-k-kozhna-kniga-tse-krayina-5-9-klasi/>.

Анотація. КВК допоможе педагогам поглибити знання учнів 5-9 класів про книги та писемність; перевірити практичні навички учнів у користуванні довідковою літературою. Захід можна проводити під час мовно-літературних свят як педагогам – предметникам, так і бібліотекарям чи класним керівникам на виховних годинах.

28. Шищенко Н. М. Кубики на уроках української мови та літератури. *Всімосвіта*. 2019. URL: <https://vsimosvita.com/kubiki-na-urokah-ukrayinskoyi-movi-ta-literaturi-2/>.

Анотація. Кубики можна застосовувати на будь-якому етапі: і як на уроках української мови, так і на уроках української літератури для дітей молодшої та середньої ланки.

29. Шищенко Н. М. М. Гоголь. Повість «Тарас Бульба»: презентація. 9 клас. *Всімосвіта*. 2019. URL: <https://vsimosvita.com/prezentatsiya-quot-m-gogol-povist-taras-bulba-quot-9-klas/>.

Анотація. Презентація допоможе розкрити дев'ятикласникам історію створення повісті «Тарас Бульба» М. Гоголя; зрозуміти сюжет та патріотичну позицію автора, показати героїзм українців у боротьбі за свою свободу; сприяти вихованню патріотичних почуттів та любові до історії рідного краю, його культури.

30. Шищенко Н. М. Нас єднає Шевченкове слово: брейн – ринг. 8-9 класи. *Всімосвіта*. 2019. URL: <https://vsimosvita.com/breyn-ring-nas-yednaye-shevchenkove-slovo-8-9-klasi/>.

Анотація. 9 Березня – день народження великого поета, людини світлого розуму, чистих помислів і трагічної долі – Тараса Григоровича Шевченка.

10 Березня – це той день, коли людство вшановує пам'ять генія, що увійшов у безсмертя. Тож пропонуємо вам позакласний захід, що розширить і поглибить знання учнів про життя і творчість славнозвісного Кобзаря.

31. Шищенко Н. М. Нас єднає Шевченкове слово: презентація. 8-9 класи. *Всімосвіта*. 2019. URL: <https://vsimosvita.com/prezentatsiya-nas-yednaye-shevchenkove-slovo-8-9-klasi/>.

Анотація. Матеріали презентації допоможуть педагогам розширити кругозір школярів про життєвий і творчий шлях Тараса Шевченка. З метою популяризації творів Кобзаря серед учнів старших класів подана інформація може використовуватися у формі брейн-рингу чи віртуальних квестів під час Шевченківського тижня на виховних годинах та позакласних заходах.

32. Шищенко Н. М. Нова українська література. Контрольна тестова робота № 2. 9 клас. *Всімосвіта*. 2019. URL: <https://vsimosvita.com/kontrolna-testova-robota-2-nova-ukrayinska-literatura-9-klas/>.

Анотація. Контрольну роботу з української літератури розроблено з метою виявлення в учнів 9 класу рівня знань, умінь і навичок із теми «Нова українська література».

33. Шищенко Н. М. Речення, його граматична основа (підмет і присудок): урок – подорож. 5 клас. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/urok-podoroz-recenna-jogo-gramaticna-osnova-pidmet-i-prisudok-5-klas-117476.html>.

Анотація. Урок – подорож розроблено з метою поглиблення знань учнів про головні члени речення; вдосконалення вмінь визначати граматичну основу речення; формування загальнопізнавальних умінь виділяти граматичну основу в реченні, визначати спосіб морфологічного вираження підмета і присудка; розвитку культури мовлення та творчих умінь побудови речень і зв'язних висловлювань; виховання любові до природи, почуття взаємоповаги.

34. Шищенко Н. М. Речення, його граматична основа (підмет і присудок): презентація. 5 клас. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/prezentacia-recenna-jogo-gramaticna-osnova-pidmet-i-prisudok-5-klas-117506.html>.

Анотація. Матеріали презентації застосовуються на уроці української мови для п'ятикласників із метою вдосконалення вмінь визначати й виділяти граматичну основу речення; розвитку культури мовлення та творчих умінь щодо побудови речень і зв'язних висловлювань. Діти зможуть виконати практичні вправи на розрізнення двоскладних та односкладних речень, на визначення меж речень, накреслять схеми під час графічного диктанту, зі схем складатимуть речення, створюватимуть діалоги та діаманти.

35. Шищенко Н. М. Світ фантазії та мудрості: контрольна тестова робота № 1. 5 клас. *Всімосвіта*. 2019. URL: <https://vsimosvita.com/kontrolna-testova-robota-1-svit-fantaziyi-ta-mudrosti-5-klas/>.

Анотація. Контрольну роботу з української літератури розроблено з метою виявлення в учнів 5 класу рівня знань, умінь і навичок із теми «Світ фантазії та мудрості».

36. Шищенко Н. М. Узагальнення вивченого з морфології: тест. *Всімосвіта*. 2019. URL: <https://vsimosvita.com/kubiki-na-urokah-ukrayinskoyi-movi-ta-literaturi/>.

Анотація. Тест з української мови дає можливість учителю за 10-15 хвилин перевірити знання семикласників із «Морфології», виявити прогалини й дати відповідні рекомендації учням.

БЕЗДРИЦЬКА СІЛЬСЬКА РАДА СУМСЬКОГО РАЙОНУ

1. Кругова А. М. НУШ. Читання. Перевіряю свої досягнення. Підсумок за темою «Зачарувала все зима...». *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/perevirau-svoji-dosagnenna-pidsumok-za-temou-zacaruvala-vse-zima-190657.html>.

Анотація. Публікація містить розробку діагностичної роботи для перевірки власних досягнень з читання за темою «Зачарувала все зима...» складена відповідно вивченого матеріалу (за програмою О.Савченко, підручник О. Савченко). Завдання передбачають застосування учнями набутих знань і вмінь, діагностування результатів навчання та коригування навчального процесу.

2. Кругова А. М. НУШ. Перевіряємо свої досягнення. Тематична робота № 3 з математики. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/pereviraemo-svoji-dosagnenna-tematicna-robota-no3-z-matematiki-190647.html>.

Анотація. Публікація містить розробку тематичної роботи №3 "Розв'язуємо складені за ці" розробленої за програмою О.Савченко. До підручника С. Скворцова, О. Онопрієнко. Завдання передбачають застосування учнями набутих знань і вмінь.

3. Кругова А. М. НУШ. Щоденні 3. Математика самостійно. Перевір себе! *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/sodenni-3-matematika-samostijno-perevir-sebe-188967.html>.

Анотація. Розробка завдань для навчання дітей працювати самостійно під час уроку математики. Найголовніше - завдання знайомі дітям! Матеріал розраховано для закріплення виконання дій з іменованими числами, розв'язання складеної задачі. Розроблено до підручника з математики 2 клас, авторів С. Скворцова, О. Онопрієнко.

4. Кругова А. М. НУШ. Перевірка власних досягнень з читання за темою «Щоб у серці жила Батьківщина». *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/perevirka-vlasnih-dosagnen-z-citanna-za-temou-sob-u-serci-zila-batkivsina-186365.html>. *Анотація. Публікація містить розробку діагностичної роботи для перевірки власних досягнень з читання за темою «Щоб у серці жила Батьківщина» складеної відповідно вивченого матеріалу (за програмою О.Савченко, підручник О. Савченко). Завдання передбачають застосування учнями набутих знань і вмінь, діагностування результатів навчання та коригування навчального процесу.*

5. Кругова А. М. НУШ. Тематична робота № 2 «Додаємо і віднімаємо числа з переходом через десяток у межах 20». *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/tematicna-robota-no2-dodaemo-i-vidnimaemo-cisla-z-perehadom-cerez-desatok-u-mezah-20-185287.html>.

Анотація. Публікація містить розробку для діагностики знань, умінь та навичок другокласників з вивченого розділу "Додавання та віднімання в межах 20".

6. Кругова А. М. НУШ. Перевіряю свої досягнення. Підсумок за темою «В кожній казці є урок, мов у квіточці медок». *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/perevirau-svoi-dosagnenna-pidsumok-za-temou-v-kozhnij-kazci-e-urok-mov-u-kvitocci-medok-182638.html>.

Анотація. Публікація містить розробку діагностичної роботи для перевірки власних досягнень з читання за темою «В кожній казці є урок, мов у квіточці медок» складеної відповідно вивченого матеріалу (за програмою О.Савченко, підручник О. Савченко). Завдання передбачають застосування учнями набутих знань і вмінь, діагностування результатів навчання та коригування навчального процесу.

7. Кругова А. М. НУШ. Діагностична робота. Комбінована практична робота з української мови з теми «Значення слова». *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/diagnosticna-robota-kombinovana-prakticna-robota-z-ukrainskoi-movi-z-temi-znacenna-slova-182362.html>.

Анотація. Комбінована практична робота з української мови з теми «Значення слова», складена відповідно вивченого матеріалу (за програмою О.Савченко, підручник К. Пономарьова). Завдання передбачають застосування учнями набутих знань і вмінь.

8. Кругова А. М. НУШ. Лепбук "Читати модно завжди!" *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/lepbuk-citati-modno-zavzdi-178188.html>.

Анотація. Дана розробка розрахована на розвиток уяви, фантазії, креативності учнів, заохочення їх до читання не лише програмового матеріалу.

НИЖНЬОСИРОВАТСЬКА СІЛЬСЬКА РАДА СУМСЬКОГО РАЙОНУ

1. Гиренко Н. С. Використання на уроках зарубіжної літератури анаграм та кросвордів. *Методичний портал*. 2019. URL: <http://metodportal.com/node/74948>.

Анотація. Матеріал містить інформацію про анаграми, кросворди, методичні рекомендації їх використання. Подано зразки створені анаграм та кросвордів до уроків у 5-11 класах.

2. Гиренко Н. С. Використання пазлів на уроках зарубіжної літератури: матеріали до уроку. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/pazli-na-urokah-zarubiznoi-literaturi-104811.html>.

Анотація. Матеріал містить пазли до творів, що вивчаються у 5-6 класах, гіперпосилання на ресурси для створення пазлів.

3. Гиренко Н. С. Використання анаграм у процесі викладання зарубіжної літератури: матеріали до уроків. *Методичний портал*. 2019. URL: <http://metodportal.com/node/78534>.

Анотація. Матеріал буде корисний для вчителів зарубіжної літератури, містить анаграми для 5-11 класів, допоможе урізноманітнити уроки, розвивати логіку і мислення дітей.

4. Гиренко Н. С. Використання кросвордів на уроках зарубіжної літератури: матеріали до уроків. 2019. URL: <http://metodportal.com/node/78535>, <https://vseosvita.ua/library/vikoristanna-krosvordiv-na-urokah-zarubiznoi-literaturi-135704.html>.

Анотація. Поданий матеріал буде корисний для вчителів зарубіжної літератури, оскільки містить посилання на генератори кросвордів, що допоможуть учителю зробити урок цікавим. Кросворди мають дидактичну цінність не тільки як засіб розвитку пізнавального інтересу учнів, але і як засіб узагальнення, повторення та систематизації знань.

5. Гиренко Н. С. М. Цветаєва. Книги в червоній палітурці: робочі картки. 5 клас. Всеосвіта. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/marina-cvetaeva-knigi-v-cervonij-paliturci-132595.html>.

Анотація. Робочі картки допоможуть вчителю при підготовці до уроків із вивчення поетичної творчості М. Цветаєвої, зокрема "Книги в червоній палітурці". У картках міститься інформація про дитячі роки Марини Цветаєвої, подано характеристику образу ліричної героїні, розроблено літературний диктант, філворд, анаграму, кросворд, важливо і те, що наявні посилання на електронну книгу

6. Гиренко Н. С. М.В. Гоголь. Ніч перед Різдом: робочі картки. 6 клас. Всеосвіта. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/mv-gogol-nic-pered-rizdvom-132605.html>.

Анотація. Робочі картки допоможуть вчителю при підготовці до уроку з вивчення повісті М. Гоголя "Ніч перед Різдом", позаяк містять: цікаві факти про письменника, інформацію про народні звичаї, характеристику героїв, філворд, анаграму, кросворд, посилання на електронну книгу та віртуальний плакат.

7. Гиренко Н. С. Сліпий музикант: робочі картки. Всеосвіта. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/v-g-korolenko-slipij-muzikant-132750.html>.

Анотація. Картки допоможуть вчителю при підготовці та проведенні уроків, оскільки містять кросворд, анаграму, філворд, кроссенс; посилання на інтерактивний плакат, на створення електронних пазлів, вправи LearningApps.

8. Гиренко Н. С. Бредбері 451 градус за Фаренгейтом: робочі картки. *Методичний портал*. 2019. URL: <http://metodportal.com/node/78102>.

Анотація. Робочі картки для вчителя та учня під час вивчення роману-антиутопії Рея Дугласа Бредбері "451° за Фаренгейтом".

9. Гиренко Н. С. Повторення навчального матеріалу в кінці навчального року: урок-квест. 6 клас. Всеосвіта. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/urok-kvest-na-povtorennja-navcalnogo-materialu-v-kinci-navcalnogo-roku-132781.html>.

Анотація. Поданий матеріал допоможе в ігровій формі повторити весь навчальний матеріал за рік. Він містить: філворд із запитаннями, вправи на асоціації, завдання «Вгадай портрет чи твір», ребуси, QR-коди тощо.

10. Гиренко Н. С. Філворди. *Методичний портал*. 2019. URL: <http://metodportal.com/node/78586>.

Анотація. Матеріали будуть корисні для вчителя при підготовці та проведенні уроків. Філворди допоможуть вчителю зробити урок різноманітнішим і цікавішим.

11. Гиренко Н. С. Стежками зарубіжної літератури: урок-квест. 5 клас. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/urok-kvest-stezhkami-zarubizhno-literaturi-112672.html>, <https://vseosvita.ua/library/urok-kvest-na-povtorennja-navcalnogo-materialu-5-klas-134151.html>.

Анотація. Підсумковий урок-квест, який містить різні види творчих та ігрових завдань, допоможе вчителю завершити навчальний рік результативно і позитивно. Матеріал містить філворд, вправи на асоціації, ребуси, хмари слів, портретну галерею, колажі.

12. Гиренко Н. С. Лабіринти зарубіжної літератури: урок-квест. 7 клас. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/urok-kvest-labirinti-zarubizhno-literaturi-112673.html>.

Анотація. Підсумковий урок-квест, який містить різні види творчих та ігрових завдань, допоможе вчителю в ігровій формі завершити навчальний рік результативно і позитивно.

13. Гиренко Н. С. Повторення навчального матеріалу: урок-квест. 7 клас. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/urok-kvest-na-povtorennja-navcalnogo-materialu-7-klas-134150.html>.

Анотація. Підсумковий урок-квест, який містить різні види творчих та ігрових завдань, допоможе систематизувати й узагальнити вивчений матеріал. Публікація містить філворд, вправи на асоціації, ребуси, хмари слів, портретну галерею, завдання на відгадування твору, створення колажу.

14. Гиренко Н. С. Повторення навчального матеріалу: урок-квест. 5 клас. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/urok-kvest-na-povtorennja-navcalnogo-materialu-5-klas-134151.html>.

Анотація. Розроблений урок-квест містить різні види творчих та ігрових завдань, зокрема філворд, вправи на асоціації, ребуси, хмари слів, портретну галерею тощо.

15. Гиренко Н. С. Повторення навчального матеріалу: урок-квест. 10 клас. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/urok-kvest-na-povtorennja-navcalnogo-materialu-10-klas-134152.html>.

Анотація. Підсумковий урок-квест містить філворд, вправи на асоціації, ребуси, хмари слів, завдання на відгадування твору і створення колажу.

16. Гиренко Н. С. Використання хмари слів на уроках зарубіжної літератури. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/vikoristanna-hmari-sliv-na-urokah-zarubiznoi-literaturi-134137.html>.

Анотація. Матеріал про хмари слів – вид роботи, що дозволяє створити на уроці ситуацію успіху, зацікавленості, активізує процес навчання та сприяє кращому засвоєнню знань.

17. Гиренко Н. С. Використання пазлів на уроках зарубіжної літератури. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/vikoristanna-pazliv-na-urokah-zarubiznoi-literaturi-5-7-kl-134139.html>.

Анотація. Пазли для дітей онлайн – чудовий спосіб захопитися грою, яка не тільки викликає цікавість, але й приносить користь. Вони гарно тренують уважність, допомагаючи пізнавати світ навколо, тому використання їх на уроці психологічно знімає напруженість з учнів під час виконання тренувальних вправ, замінюючи її здоровим спортивним інтересом.

18. Гиренко Н. С. Пазли на уроках зарубіжної літератури. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/pazli-na-urokah-zarubiznoi-literaturi-134144.html>.

Анотація. Сьогодні пазли набирають все більшої популярності, тому вчителі намагаються створювати їх власноруч. Цей вид роботи допоможе дітям узагальнити ту чи іншу тему, охарактеризувати героїв, згадати цитати з твору, сприяє активізації навчання.

19. Гиренко Н. С. Від античності до сучасності: таблиці. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/vid-anticnosti-do-sucasnosti-tablici-134157.html>.

Анотація. Матеріал містить інформацію про етапи літературного процесу: представників епохи, таблицю родів і жанрів літератури, визначення літератури і літературного процесу.

20. Гиренко Н. С. Новела О. Генрі «Дари волхвів»: робочі картки. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/o-genri-dari-volhviv-roboci-kartki-134169.html>.

Анотація. Робочі картки допоможуть вчителю при підготовці до уроків з вивчення новели О. Генрі "Дари волхвів". Вони містять: анаграму, філворд, кросворд, хмару слів, вправу на встановлення відповідності, інтерактивний прийом "Заверши речення".

21. Гиренко Н. С. Класицизм: робочі картки. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/roboci-kartki-do-vivcenna-literaturnogo-napramku-klasicizm-134170.html>.

Анотація. Робочі картки допоможуть вчителю при підготовці та проведенні уроків із вивчення літературного напрямку "Класицизм". Вони містять: анаграму, філворд, кросворд, хмару слів, ілюстрації, що характеризують цей напрям.

22. Гиренко Н. С. Інтерактивний плакат та віртуальна дошка як сучасний засіб навчання. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/interaktivnij-plakat-ta-virtualna-doska-ak-sucasnij-zasib-navcanna-134203.html>.

Анотація. Стаття містить інформацію про те, що використання інтерактивних плакатів у навчальному процесі сприяє кращому сприйняттю матеріалу, підвищує інтерес до предмета й ефективність самостійної роботи, впливає на якість формування практичних умінь і навичок. Плакати формують уміння самостійно працювати з джерелами інформації, дають змогу учню бачити результат та оцінку своєї праці, можливість знайти правильну відповідь, поглибити знання.

23. Гиренко Н. С. Ребуси на уроці зарубіжної літератури: матеріали до уроків. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/rebusi-na-uroci-zarubiznoi-literaturi-135640.html>.

Анотація. Ребуси – це цікавий прийом, який вчителі можуть використовувати на уроках, а діти із задоволенням розгадувати. Матеріал містить посилання на генератори ребусів та ребуси, створені власноруч для 5-10 класів на підсумкових уроках.

24. Гиренко Н. С. Й. В. Гете «Фауст»: робочі картки. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/jv-gete-faust-11-kl-161087.html>.

Анотація. Робочі картки допоможуть вчителю при підготовці та проведенні уроків із вивчення трагедії Й.В. Гете "Фауст". Вони містять: кросворд, анаграму, ментальні карти, вправи "Про кого або що йде мова?", "Кому належать слова?", "Про що говорять цифри?" (до вивчення біографії письменника), велемовні цитати з твору Гете тощо.

25. Гиренко Н.С.. Добірка цікавих зручних серверів, генераторів, конструкторів. *Всеосвіта*. 2019. URL <https://vseosvita.ua/library/dobirku-cikavih-zrucnih-serveriv-generatoriv-konstruktoriv-162250.html>.

Анотація. Завдання сучасного вчителя – навчити учнів виявляти та використовувати можливості соціальних мереж для підвищення якості навчання та розвитку інформаційної компетентності, зробити навчання якісним, цікавим, доступним для учнів. Широкі можливості для цього дають нові технології, що дозволяють збільшити швидкість сприймання, розуміння та глибину засвоєння знань.

26. Гиренко Н.С. Технологія навчання «Кроссенс» на уроках зарубіжної літератури. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/tehnologia-navcanna-krossens-na-urokah-zarubiznoi-literaturi-162308.html>.

Анотація. Використання нових прогресивних технологій є запорукою успішного сприйняття учнями навчального матеріалу, створення атмосфери саморозвитку та успішної самореалізації учня як суб'єкта навчального процесу. Знати і вміти запроваджувати інноваційні технології, створювати на уроках ситуацію зацікавленості теоретичним матеріалом, дати простір для розкриття учня потрібно для того, щоб спроектувати і провести ефективний і цікавий урок.

27. Гиренко Н. С. Казки народів світу (повторення): робочі картки. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/kazki-narodiv-svitu-povtorennja-171301.html>.

Анотація. Робочі картки допоможуть вчителю повторити пройдений матеріал та якісно підготуватися до контрольної роботи. Вони містять: літературне доміно, анаграму, філворд, ребуси, прислів'я, загадки.

28. Гиренко Н. С. Балади і биліни (повторення): робочі картки. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/bilini-i-baladi-povtorennja-171294.html>.

Анотація. Робочі картки допоможуть повторити пройдений матеріал та якісно підготуватися до контрольної роботи, бо містять цікаві завдання і вправи.

29. Гиренко Н. С. Данте Алігері «Божественна комедія»: робочі картки. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/dante-aligeri-bozestvenna-komedia-172715.html>.

Анотація. Робочі картки допоможуть вчителю не тільки повторити пройдений матеріал та якісно підготуватися до контрольної роботи, а й використати їх під час вивчення нової теми, оскільки містять: літературне доміно, анаграму, філворд, ребуси, хмарки слів.

30. Гиренко Н. С. Гомер «Одіссей»: робочі картки. 2019. *Всеосвіта*. URL: <https://vseosvita.ua/library/gomer-odissea-zavdanna-do-urokiv-172732.html>.

Анотація. Робочі картки допоможуть вчителю якісно підготувати школярів до контрольної роботи, а також систематизувати й узагальнити пройдений матеріал.

31. Гиренко Н. С. Пушкін. Вступ до поеми «Руслан і Людмила»: робочі картки. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/os-puuskin-vstup-do-poemi-ruslan-i-ludmila-173139.html>.

Анотація. Розроблені робочі картки містять: літературне доміно, анаграму, філворд, ребуси, хмарки слів, кросворд, завдання на відповідності.

32. Гиренко Н. С. Пушкін «Казка при рибакі та рибку»: робочі картки. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/os-puskin-kazka-pro-ribaka-ta-ribku-174343.html>.

Анотація. Картки містять завдання: охарактеризувати героїв казки, дібрати відповідні прислів'я, вправи на розвиток творчих умінь та навичок. Робочі картки допоможуть учням осмислити характери персонажів, зрозуміти, в чому полягає моральний урок казки, головний її сенс.

33. Гиренко Н. С. Гомер «Іліада»: робочі картки. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/gomer-iliada-zavdanna-do-urokiv-174028.html>.

Анотація. Робочі картки допоможуть вчителю не тільки повторити пройдений матеріал та якісно підготуватися до контрольної роботи, а й використати їх під час вивчення нової теми. Вони містять літературне доміно, анаграму, філворд, ребуси, хмарки слів, кросворд.

34. Гиренко Н. С. Джеймс Олдрідж «Останній дюйм»: робочі картки. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/dz-oldridz-ostannij-dujm-zavdanna-do-urokiv-179462.html>.

Анотація. Робочі картки допоможуть вчителю розглянути образи Бена та Деві у їхньому розвитку, встановити послідовність подій у творі. Вони містять: кросворд, анаграму, філворд, кроссенс, QR-коди, пазли, хмари слів, уявний сімейний альбом Деві тощо.

35. Гиренко Н. С. Г. К. Андерсен «Соловей»: матеріали до уроків. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/gk-andersen-solovej-zavdanna-do-urokiv-177310.html>.

Анотація. Блок розроблених завдань допоможе вчителю під час проведення уроку з використанням нетрадиційних технологій. Завдання "шість капелюхів мислення", кросворд, філворд, з'єднання прислів'їв сприятиме зацікавленості учнів.

36. Гиренко Н. С. В. Шекспір «Гамлет»: завдання до уроків. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/v-sekspir-gamlet-zavdanna-do-urokiv-176290.html>.

Анотація. Блок завдань допоможе вчителю під час проведення уроку з використанням нетрадиційних засобів, оскільки завдання – літературне доміно, Facebook-сторінки Шекспіра і Гамлета, філворд, анаграма – сприятимуть міцнішому засвоєнню й узагальненню знань, умінь і навичок школярів.

37. Гончар І. В. Педагогічна діяльність Бориса Грінченка на Сумщині. *Професійний розвиток педагогів в системі післядипломної педагогічної освіти (з нагоди 80-річчя Комунального закладу Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти): матеріали обласного круглого столу.* (м. Суми, 30 січня 2019 року). Суми: НВВ КЗ СОППО, 2019. С. 30–34.

Анотація. Стаття містить інформацію про видатного письменника Б.Д.Грінченка, зокрема його педагогічну діяльність на Сумщині.

38. Кобзар С. В. Подільність чисел: урок-квест. 6 клас. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/urok-kvest-dlya-6-klasu-na-temu-podilnist-naturalnih-chisel-110209.html>.

Анотація. Публікація містить розробку підсумкового уроку з математики у вигляді квесту. Супроводжується мультимедійною презентацією.

39. Кобзар С. В. Відсотки: урок. 2019. 5 клас. *На урок.*
URL: <https://naurok.com.ua/standartniy-urok-dlya-5-klasu-na-temu-vidsotki-110644.html>
Анотація. Розробка містить конспект нестандартного уроку. Це бізнес-урок, який дозволить узагальнити і систематизувати знання та вміння з теми у цікавій формі та сформуванати елементи підприємницької компетентності. До конспекту додається презентація, кросенс. У конспекті міститься посилання на інтерактивну вправу Learningapps.org.
40. Кобзар С. В. Відношення і пропорції: урок. 6 клас. *На урок.* 2019.
URL: <https://naurok.com.ua/standartniy-urok-dlya-6-klasu-na-temu-vidnoshennya-i-proporcii-110782.html>
Анотація. Розробка містить конспект уроку та презентацію. Дозволить провести підсумковий урок з означеної теми в нестандартному вигляді (відвідування віртуального ресторану, де математика поєднується з кулінарією).
41. Кобзар С. В. Дії з десятковими дробами: підбірка задач для кейс-методу. 5 клас. *На урок.* 2019. URL: <https://naurok.com.ua/pidbirka-zadach-dlya-keys-metodu-na-temu-di-z-desyatkovimi-drobami-5-klas-110975.html>.
Анотація. Підбірка задач для кейс-методу дозволить провести узагальнення і систематизацію знань та вмінь з означеної теми у цікавій формі, позаяк задачі не однотипні та охоплюють всю тему. Головними персонажами задач є відомі телевізійні герої Юрчик та Яринка.
42. Кобзар С. В. Кросенси для 5 класу на різні теми. *На урок.* 2019.
URL: <https://naurok.com.ua/krossensi-dlya-5-klasu-na-rizni-temi-111317.html>
Анотація. Публікація містить підбірку кросенсів (асоціативних головоломок) для 5 класу. Темі: Відрізок, відсоток, натуральні числа, координатний промінь, кут.
43. Кобзар С. В. Властивості степеня з цілим показником: урок 8 клас. *На урок.* 2019.
URL: <https://naurok.com.ua/urok-vlastivosti-stepenya-z-cilim-pokaznikom-8-klas-111327.html>.
Анотація. Розробка уроку дозволить у цікавій формі провести засвоєння знань та формування вмінь із цієї теми.
44. Кобзар С. В. Сервіс Learningapps.org на уроках математики. *Методичний портал.* 2019. URL: <http://metodportal.com/node/78248>
Анотація. У статті пояснюються принципи та методи використання сервісу Learningapps.org на уроках математики.
45. Кобзар С. В. Натуральні числа та дії над ними: підбірка задач для кейс-методу. 5 клас. *Методичний портал.* 2019. URL <http://metodportal.com/node/78185>.
Анотація. Підбірку практичних задач, пов'язаних між собою, подано у вигляді звіту про космічну подорож. Задачі не однотипні і охоплюють всю тему. Оформлено презентацію, фрагменти якої можна використовувати на різних етапах уроку.
46. Реп'яньська В. А. Іграшковий світ: урок-захід. 5-6 клас. *Мистецтво в школі.* 2019. № 8. С. 22–28.
Анотація. Розробка дозволить цікаво ознайомити учнів з іграшковим світом та його різновидами (театральна лялька, українська народна лялька, лялька-забавка, художня лялька).
47. Реп'яньська В. А. Зародження мистецтва на теренах України. Трипільська культура: урок. 5 клас. *Мистецтво в школі.* 2019. № 9. С. 2–13.
Анотація. Розробка допоможе учителю поглибити знання учнів про виникнення первісного мистецтва на території України, познайомити з трипільською культурою та з'ясувати її інтеграцію в сучасному мистецькому просторі.
48. Чуяшенко Т. М. Дидактичні ігри на уроках трудового навчання. *Всеосвіта.* 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/didakticni-igri-na-urokah-trudovogo-navcanna-118811.html>.
Анотація. З метою підвищення рівня розвитку пізнавального інтересу на уроках трудового навчання в учнів 5-9 класів, доцільно використовувати дидактичні ігри. У публікації наведено

прикладі ігор, які можна використовувати на різних етапах уроку, що дасть можливість зробити уроки цікавими та неповторними.

49. Чуяшенко Т. М. Кросворди на уроках трудового навчання. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/krosvordi-na-urokah-trudovogo-navcanna-118817.html>.

Анотація. Кросворд – гра-задача, що допомагає вчителю зробити урок цікавим для дітей, перевірити їхні знання з певної теми та підвести до вивчення нового матеріалу. Використання кросвордів на уроках трудового навчання сприяє підвищенню розвитку пізнавального інтересу до тем, які вивчаються.

50. Чуяшенко Т. М. Лепбуки на уроках трудового навчання у середній школі. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/lepбуки-na-urokah-trudovogo-navcanna-u-serednij-skoli-124955.html>.

Анотація. Стаття містить теоретичну інформацію про лепбуки та послідовність їх виготовлення. Подано зразки лепбуків під час вивчення таких тем з уроків трудового навчання: "Писанкарство", "Ганутель", "Виготовлення виробів із солоного тіста". Зразки лепбуків виготовлялися колективно учнями 5-6 класів.

51. Чуяшенко Т. М. Виготовлення закладки для книг. Остаточна обробка виробу: проект. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/proekt-vigotovlenna-zakladki-dla-knig-tema-uroku-ostatocna-obrobka-virobu-zahist-proektu-118847.html>.

Анотація. Запропонований конспект уроку дає можливість у цікавій формі провести захист проекту з теми: "Виготовлення закладки для книги." Для проведення уроку запропоновано цікаві матеріали, що відповідають віковим особливостям учнів 5-6 класів.

52. Чуяшенко Т. М. Виготовлення закладки для книг: презентація. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/vigotovlenna-zakladki-dla-knig-118826.html>.

Анотація. Презентація містить цікаву інформацію про закладки для книг, їх історію та види, а також зображення закладок, виготовлених із різних видів матеріалів. Поданий матеріал дасть можливість зробити урок цікавим та сприятиме тому, щоб в учнів з'явилося бажання створити закладку власноруч не тільки з паперу, а і з текстильних матеріалів.

ДРУЖБІВСЬКА МІСЬКА РАДА ЯМПІЛЬСЬКОГО РАЙОНУ

1. Васютенко Р. М. Основи сімейного щастя: тренінг. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/trening-osnovi-simejnogo-sasta-111766.html>.

Анотація. Соціально-психологічний тренінг для старшокласників формує в них уявлення про сім'ю, сімейні стосунки, ознайомлює з засадами побудови сімейних відносин, допомагає усвідомленню учнями значення слів «шлюб», «подружжя», «сім'я», озброює учасників знаннями про шлюб як юридичну основу сім'ї.

2. Васютенко Р. М. Асертивність як оптимальна стратегія поведінки: тренінг. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/asertivnist-ak-optimalna-strategia-povedinki-111750.html>.

Анотація. Соціально-психологічний тренінг для старшокласників. Асертивність. Асертивна поведінка. Більшість людей мріє про те, щоб їх взаєностосунки з оточуючими склалися на основі миру і взаємопорозуміння, без зіткнень і конфліктів. Нерідко нас хочуть залучити до справ чи виконання рішень, які нам не по душі і брати участь в них ми не згодні.

3. Васютенко Р. М. Запобігання торгівлі людьми: презентація. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/prezentacia-dla-starsoklasnikiv-zapobiganna-torgivli-ludmi-112472.html>.

Анотація. Серед найголовніших порушень прав людини в сучасному світі актуальним є злочин, який має багато назв – «біле рабство», «торгівля людьми», «контрабанда людьми». За оцінками експертів щорічно 1-2 мільйонів людей стають «живим товаром». Одне з головних завдань закладів освіти – підвищення рівня поінформованості та усвідомлення учнями гостроти проблеми торгівлі людьми, обговорення причин, форм та ознак цього явища.

4. Васютенко Р. М. Я в інтернеті: презентація. 2019. На урок. URL: <https://naurok.com.ua/prezentaciya-dlya-pidlitkiv-ya-v-interneti-94231.html>.

Анотація. Діти блискавично освоюють соціальні мережі, ігри, програми. Інтернет допомагає їм розвиватися і вчитися. При цьому інтернет – анонімний, його важко контролювати. Діти допитливі, у них ще немає того життєвого досвіду, який дозволив би їм визначити обман і маніпуляцію. Саме тому свідомість і підготовленість кожного користувача є основною запорукою його безпеки.

5. Кульша А. А. Салон краси літературного слова «Калліопа»: майстер-клас. *Всеосвіта*. 2020. URL: <https://vseosvita.ua/library/majster-klas-salon-krasi-literaturnogo-slova-kalliopa-204324.html>.

Анотація. Майстер-клас містить творчі завдання для вчителів зарубіжної літератури. Мета заходу - активізувати творчий потенціал педагогів, стимулювати бажання підвищувати свій професійний рівень.

6. Павленко О. О. Лісове господарство. Основні лісові пояси світу. Лісова безпека. Лісове господарство в Україні: урок географії. 9 клас. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/93810>.

Анотація. Оpubліковано урок з географії, метою якого є ознайомлення учнів із розміщенням основних лісових поясів світу, лісових масивів в Україні, характеристика лісових господарств світу та України, порівняння лісова безпеки України, світу й окремих його регіонів.

7. Павленко О. О. Лісове господарство. Основні лісові пояси світу. Лісова безпека: презентація до уроку. 9 клас. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/94116>.

Анотація. Презентація містить інформацію про розміщення основних лісових поясів світу, лісових масивів в Україні, лісове господарство, лісова безпека України, світу й окремих його регіонів.

8. Павленко О. О. Гідросфера та її основні частини: урок географії. 6 клас. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/102049>.

Анотація. Оpubліковано урок з географії для учнів 6 класу, у ході якого формується поняття про гідросферу, уявлення про її основні частини в світовому кругообігу води в природі та його значення.

9. Павленко О. О. Гідросфера та її основні частини: презентація до уроку. 6 клас. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/102056>.

Анотація. Презентація містить ілюстровану інформацію про поняття «гідросфера», основні її частини в світовому кругообігу води в природі та його значення, взаємозв'язок між оболонками Землі на прикладі світового кругообігу води, необхідності об'єктивного ставлення до гідросфери.

10. Рудецька С. Л. Птахи: різноманітність птахів, роль у природі, значення в житті людини. 7 клас: презентація. *Всеосвіта*. 2020. URL: <https://vseosvita.ua/library/prezentaciaptahiriznomanitnist-ptahiv-rol-u-prirodi-znacenna-v-zitti-ludini-197127.html>.

Анотація. Пояснення матеріалу в доступній формі, з використанням різноманітних завдань, що передбачають формування в учнів основних компетентностей. Презентація допоможе ознайомити учнів з різноманітністю птахів, їх основними надрядками, зокрема: Пінгвіни, Безкілеві птахи та Кілегруді; основними особливостями організації та процесів життєдіяльності надрядків класу Птахи, а також значенням у природі й житті людини представників надрядків Пінгвіни, Безкілеві та Кілегруді птахи.

11. Рудецька С. Л. Косметичні проблеми підлітків. Здоров'я шкіри. 7 клас: тренінг. *Всеосвіта*. 2020. URL: <https://vseosvita.ua/library/rozrobka-uroku-kosmetichni-problemi-pidlitkiv-zdorova-skiri-197146.html>.

Анотація. Пояснення матеріалу в доступній формі, з використанням різноманітних завдань допоможе ознайомити учнів з будовою та функціями шкіри, типами шкіри, головними чинниками, що впливають на її стан.

12. Силак Л. В. Л. Глібов. «Щука». Українська література. 6 клас. *Відкритий урок: розробки, технології, досвід*. 2019. № 01.

Анотація. План-конспект уроку, навчальна мета якого – дати поняття про гумор і сатиру, їхню роль у нашому житті; виробляти вміння розрізняти жанри гумористичних творів, розповідати про особливість побудови байки; поповнити знання про Л. Глібова як українського байкаря, поета; проаналізувати байку «Щука».

13. Чернова Т. В. Урок фізичної культури з елементами футболу. 4 клас. *Всеосвіта*. 2020. URL: <https://vseosvita.ua/library/konspekt-uroku-z-fizicnoi-kulturi-z-elementami-futbolu-4-klas-197589.html>.

Анотація. Розробка буде корисною як для вчителя, так і для учня, який прагне самовдосконалення та бажає покращити свої особисті вміння та навички під час гри у футбол.

14. Чернова Т. В. Інноваційний урок з футболу. 5 клас. *Всеосвіта*. 2020. URL: <https://vseosvita.ua/library/inovacijnij-urok-iz-futbolu-dla-5-go-klasu-197595.html>.

Анотація. Підвищення рівня навчально-виховного процесу навчальних досягнень учнів шляхом удосконалення форм та методів роботи вчителя. Залучення дітей до систематичних занять фізичною культурою і спортом; формування умінь та засвоєння рухових дій.

НЕДРИГАЙЛІВСЬКА СЕЛИЩНА РАДА

1. Гордієнко Л.В. Діяльність підсекції «Гурток винахідників» при Київському політехнічному товаристві інженерів і агрономів (1915–1917 рр.). *Історія освіти, науки і техніки в Україні* : матеріали XIV Всеукраїнської конференції молодих учених та спец., присвяч. ювіл. датам від дня народж. видатних учених в галузі аграр. наук – основоположників с.-г. досл. справи в Україні за наук. напрямками, професорів – Богданова Сергія Михайловича (1859–1920), Шиндлера Камілла Гавриловича (1869–1940) та чл.-кор. АН УРСР Тюленева Миколи Олександровича (1889–1969). / НААН, ННСГБ, Рада молодих вчених НААН [та ін.]; уклад. В. А. Вергунов, А. С. Білоцерківська, Х. М. Дмитрієва; ред. кол.: В.А. Вергунов (голова) [та ін.]. (м. Київ, 17 травня 2019 року). Київ: КОМПРИНТ, 2019. С. 67–69.

Анотація. У даній праці автором представлено основні положення, що регламентували діяльність підсекції «Гурток винахідників», яка була відкрита на основі інструкції, затверджені Загальними зборами Товариства і діяла відповідно до неї.

2. Гордієнко Л. В. Хімічна та інженерна секції Київського політехнічного товариства інженерів та агрономів: історія створення (1911 р.). *Актуальні питання суспільних наук: наукові дискусії*: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 16-17 серпня 2019 року). Київ: ГО «Київ. наук. суспільнознавча організація», 2019. С. 11–14.

Анотація. У даній праці автором представлено діяльність хімічної та інженерної секцій за 1911 р., які були відкриті на основі інструкції, затверджені загальними зборами товариства і діяли відповідно до неї.

3. Гордієнко Л. В. Діяльність механічної секції Київського політехнічного товариства інженерів та агрономів при Київському політехнічному інституті Імператора Олександра II впродовж 1911-1914 років. *Пріоритети сучасних суспільних наук в трансформаційних умовах*: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Львів, 22-23 листопада 2019 року). Львів: ГО «Львів. фундація суспільних наук», 2019. С. 76–79.

Анотація. У даній праці автором представлено діяльність механічної секції Київського політехнічного товариства інженерів і агрономів (КПТІА), що діяло при Київському політехнічному інституті Імператора Олександра II з 1911 р. і було досить потужним науковим осередком на початку ХХ ст.

4. Бузова Н. С. Самоосвіта як безперервний процес саморозвитку та самовдосконалення професійної компетентності педагога. *Сучасний вимір та стратегії розвитку особистісно-професійної компетентності педагога*: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Київ, 15 березня 2019 року). Суми: НВВ КЗ СОІППО, 2019. С. 25–27.

Анотація. У статті розкривається поняття «самоосвіта» в процесі становлення професійної компетентності педагога. Визначено основні шляхи самовдосконалення. Вказано основні напрямки роботи, які визначають напрями самоосвітньої діяльності.

5. Бузова Н. С. Специфіка створення та функціонування методичної майстерні в закладі освіти для попередження професійного вигорання вчителя. *Психологічне здоров'я персоналу освітніх організацій: основні підходи до його забезпечення*: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Київ, 24 жовтня 2019 року). Суми: НВВ КЗ СОШПО, 2019. С. 10–12.

Анотація. Автором розкривається специфіка створення методичної майстерні в загальноосвітньому навчальному закладі. Визначаються шляхи попередження та запобігання професійного вигорання учителя.

6. Веклич В. І. Професійне вдосконалення педагога у контексті концепції «Нової української школи». *Сучасний вимір та стратегії розвитку особистісно-професійної компетентності педагога*: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Київ, 15 березня 2019 року). Суми: НВВ КЗ СОШПО, 2019. С. 28–29.

Анотація. У статті визначено шляхи успішного формування та професійного вдосконалення педагога у контексті концепції «Нової української школи». Розкриваються основні ключові компоненти формули НУШ.

7. Власенко А. О. Гра-квест з англійської мови для учнів 5-6 класів. *На Урок*. 2019. URL: // naurok.com.ua/profile/61082.

Анотація. Публікація містить розробку виховного заходу з англійської мови з додатками для учнів 5-6 класів. Розробка може бути використана як позакласних захід чи під час роботи літньої мовної школи.

8. Власенко А. О. Особливості використання критичного мислення на уроках іноземної мови в початковій школі. *Сучасний вимір та стратегії розвитку особистісно-професійної компетентності педагога*: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Київ, 15 березня 2019 року). Суми: НВВ КЗ СОШПО, 2019. С. 34–36.

Анотація. У статті розкриваються шляхи використання критичного мислення на уроках іноземної мови в початковій школі. Автором виокремлено завдання, які можуть бути використані на уроках іноземної мови з метою розвитку критичного мислення учнів та їх особливості.

9. Гордієнко Л. В. Діяльність механічної секції Київського політехнічного товариства інженерів та агрономів при Київському політехнічному інституті Імператора Олександра II впродовж 1911-1914 років. *Пріоритети сучасних суспільних наук в трансформаційних умовах*: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Львів, 22-23 листопада 2019 року). Львів: ГО «Львів. фундація суспільних наук», 2019. С. 76–79.

Анотація. У даній праці автором представлено діяльність механічної секції Київського політехнічного товариства інженерів і агрономів (КПТІА), що діяло при Київському політехнічному інституті Імператора Олександра II з 1911 р. і було досить потужним науковим осередком на початку ХХ ст.

10. Гордієнко Л. В. Діяльність підсекції «Гурток винахідників» при Київському політехнічному товаристві інженерів і агрономів (1915–1917 рр.). *Історія освіти, науки і техніки в Україні*: матеріали XIV Всеукр. конф. молодих учених та спец., присвяч. ювіл. датам від дня народж. видатних учених в галузі аграр. наук – основоположників с.-г. досл. справи в Україні за наук. напрямками, професорів – Богданова Сергія Михайловича (1859–1920), Шиндлера Камілла Гавриловича (1869–1940) та чл.-кор. АН УРСР Тюленєва Миколи Олександровича (1889–1969) / НААН, ННСГБ, Рада молодих вчених НААН [та ін.]; уклад. В. А. Вергунов, А. С. Білоцерківська, Х. М. Дмитрієва; редкол.: В. А. Вергунов (голова) [та ін.]. (м. Київ, 17 травня 2019 року). Київ: КОМПРИНТ, 2019. С. 67–69.

Анотація. У даній праці автором представлено основні положення, що регламентували діяльність підсекції «Гурток винахідників», яка була відкрита на основі інструкції, затверджені Загальними зборами Товариства і діяла відповідно до неї.

11. Гордієнко Л. В. Київське політехнічне товариство інженерів та агрономів при Київському політехнічному інституті Імператора Олександра II (1911–1916 рр.): основні організаційні аспекти діяльності. *Історія науки і біографістика*. 2019. № 2. С. 138–152. URL: <http://inb.dnsgb.com.ua/2019-2/09.pdf>.

Анотація. У статті здійснено спробу проаналізувати публікації дореволюційного періоду, що висвітлюють питання діяльності Київського політехнічного товариства інженерів та агрономів (КПТІА), яке існувало у 1911–1916 рр. Київське політехнічне товариство інженерів і агрономів, що діяло при Київському політехнічному інституті Імператора Олександра II з 1911 р. було досить потужним науковим осередком на початку ХХ ст. Засновниками даного товариства стали відомі вчені-інженери: П.Е. Бутенко, І.Ф. Пономарьов, Б.Г. Сахновський, І.А. Феценко-Чопівський та інші. До його складу за перший рік існування увійшло 297 осіб (провідних вчених, викладачів, студентів, випускників вузу). Методами джерелознавчого та архівознавчого аналізу з'ясовано структуру товариства, напрямки досліджень, його персональний склад. Висвітлено маловідомі сторінки науково-організаційної діяльності секцій товариства, технічно-консультативного бюро, підсекції «Гурток винахідників» на початковому етапі роботи. Подано перелік деяких наукових розробок членів Київського політехнічного товариства інженерів і агрономів у галузях механіки, інженерії, хімії та сільського господарства.

12. Гордієнко Л. В. Хімічна та інженерна секції Київського політехнічного товариства інженерів та агрономів: історія створення (1911 р.). *Актуальні питання суспільних наук: наукові дискусії: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції* (м. Київ, 16-17 серпня 2019 року). Київ: ГО «Київ. наук. суспільнознавча організація», 2019. С. 11–14.

Анотація. У даній праці автором представлено діяльність хімічної та інженерної секцій за 1911 р., які були відкриті на основі інструкції, затвердженої загальними зборами товариства і діяли відповідно до неї.

13. Грицун В. Г. Роль подорожей та екскурсій у громадянському вихованні молодших школярів. *Формування громадянської культури в новій українській школі: традиційні та інноваційні практики: матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції з онлайн-трансляцією* (м. Полтава, 06-07 червня 2019 року). Полтава: НВВ КЗ ОШПО, 2019. С. 72–75.

Анотація. Автором охарактеризовано традиційні та інноваційні технології формування й розвитку громадянської культури особистості.

14. Гугля О. М. Налагодження конструктивної співпраці з учасниками освітнього процесу – умова для попередження професійного вигорання вчителя. *Психологічне здоров'я персоналу освітніх організацій: основні підходи до його забезпечення: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції* (м. Київ, 24 жовтня 2019 року). Суми: НВВ КЗ СОШПО, 2019. С. 15–16.

Анотація. У статті автором розглядаються особливості налагодження конструктивної співпраці між учасниками освітнього процесу. Визначаються умови для попередження професійного вигорання учителів іноземних мов.

15. Дяченко Л. Л. Формування навичок науково-дослідної діяльності з закладі загальної середньої освіти при вивчення біології та екології. *Особистісно-професійна компетентність педагога: теорія і практика: матеріали III Всеукраїнської науково-методичної практичної конференції конференції* (м. Суми, 20 лютого 2019 року) / За заг. ред. к. пед. наук, доцента Серих Л.В. Суми: НКО, 2019. 390 с.

Анотація. У статті розглянуто особливості формування навичок науково-дослідної діяльності в закладах освіти. Розкривається зміст участі учнів в роботі екологічного табору «Деснянські зорі» в національному природничому парку «Деснянсько – Старогутський».

16. Колоусова Н. І. Професійна компетентність керівника загальноосвітнього навчального закладу в контексті реформування освіти. *Сучасний вимір та стратегії розвитку особистісно-професійної компетентності педагога: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції* (м. Київ, 15 березня 2019 року). Суми: НВВ КЗ СОШПО, 2019. С. 121–123.

Анотація. Публікація розкриває поняття професійної компетентності керівника та ознаки її проявів. Автор вказує на основні чинники, що спонукають до розвитку управлінської компетентності керівника ЗНЗ.

17. Конотоп П. М. Розвиток фасилітативної компетентності педагога. *Сучасний вимір та стратегії розвитку особистісно-професійної компетентності педагога*: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Київ, 15 березня 2019 року). Суми: НВВ КЗ СОППО, 2019. С. 124–126.

Анотація. Автором статті визначено шляхи успішного формування та вдосконалення фасилітативної компетентності педагога, розкриваються основні компетентності, якими повинен володіти майбутній учитель.

18. Прийма Анна. Музична діяльність. Організація роботи у дошкільному закладі. «Туристи в музичній країні». *Музичний керівник*. 2019. № 4. С. 34–36.

Анотація. Оpubліковано домінуюче заняття-квест для дітей старшої групи з використанням технології «Активне слухання музики» відомого ізраїльського педагога – музиканта Батії Штраус, сутність якої полягає у внесенні ігрових елементів у сприйняття музичних творів, активна музична діяльність викликає позитивні емоції, а музичні твори запам'ятовуються. Заняття спрямоване на розвиток емоційної сфери дітей під час активного слухання музики, зняття психоемоційного напруження, навчання слухати класичні музичні твори, поліпшення концентрації слухової уваги та навчання реагувати на музику рухами тіла, розвиток уяви та вміння творчо самовиражатися, формування ціннісного ставлення до звуків навколишнього світу.

19. Сіленко Т. Ю. Теоретико-методичні засади формування методичної компетентності вчителя математики. *Сучасний вимір та стратегії розвитку особистісно-професійної компетентності педагога*: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Київ, 15 березня 2019 року). Суми: НВВ КЗ СОППО, 2019. С. 202.

Анотація. Автором статті розкриваються особливості пошуку шляхів удосконалення навчання геометрії в загальноосвітній школі та підвищення якості методичної підготовки уроків математики на основі компетентнісного підходу.

20. Хоменко Ю. С. Особливості створення безпечного освітнього середовища – запорука психологічного здоров'я вчителя. *Психологічне здоров'я персоналу освітніх організацій: основні підходи до його забезпечення*: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Київ, 24 жовтня 2019 року). Суми: НВВ КЗ СОППО, 2019. С. 65–67.

Анотація. У статті розкривається вплив освітнього середовища на психологічне здоров'я вчителя. Автор наголошує на необхідності створення безпечного освітнього середовища в школі та вказує на особливості реалізації даного завдання.

ЗНОБ-НОВГОРОДСЬКА СЕЛИЩНА РАДА СЕРЕДИНО-БУДСЬКОГО РАЙОНУ

1. Павлюченко Н. Г. Походження й значення власних імен: урок-захист дослідницьких проєктів. 10 клас: *Вивчаємо українську мову та літературу*. 2019. № 34 С. 47–51.

Анотація. План-конспект уроку української мови в 10 класі. Містить дослідження походження й значення власних імен, традицій найменування дітей, впливу імен на характер і долю людини, уживання власних імен у фольклорі, надаються результати творчих дослідницьких проєктів учнів. Розробка буде корисною як для вчителя, так і для учня, який прагне до самостійної пошукової роботи.

2. Полуда Т. О. Формування здоров'язбережувальної компетентності учнів на уроках хімії. *Освіта Сумщини*. 2019. № 1. С. 17–19.

Анотація. У статті актуалізовано проблему впровадження в навчально-виховний процес із хімії комплексу заходів, спрямованих на формування в учнів системи знань, умінь та навичок щодо збереження та зміцнення здоров'я, формування стійкої мотивації до здорового способу життя. Враховано специфіку навчального предмету, підібрано та проілюстровано прикладами різноманітних форм, методів та прийомів роботи вчителя з учнями.

3. Сугакова В. Д. Життя і творчість, гуманізм світогляду Михайла Коцюбинського. Жанр новели у творчості М. Коцюбинського. Значення стильового новаторства для української літератури: урок. *Шкільне життя*. 2019. URL: <https://www.schoollife.org.ua/652019>.

Анотація. Публікація містить розробку конспекту уроку з української літератури у 10 класі, присвяченому вивченню життя і творчості, стильовому новаторству М.Коцюбинського.

4. Сугакова В. Д. Рей Бредбері «Все літо в один день». Мрія письменника про перемогу добра та людяності: урок. *АБЕТКАland*. 2019. URL: <https://abetkaland.in.ua/rozrobka-uroku-rozaklasnogo-chytannya-z-zarubichnoyi-literatury/>.

Анотація. Публікація містить розробку конспекту уроку позакласного читання з зарубіжної літератури у 6 класі, присвяченому вивченню новели Бредбері «Все літо в один день».

5. Сугакова В. Д. Українська природа, народні образи і традиції в повісті В. Г. Короленко «Сліпий музикант»: урок. *АБЕТКАland*. 2019. URL: <https://abetkaland.in.ua/rozrobka-uroku-zarubichnoyi-literatury/>.

Анотація. Публікація містить розробку конспекту уроку з зарубіжної літератури у 6 класі, присвяченому вивченню повісті В.Г.Короленка «Сліпий музикант».

6. Сугакова В. Д. Наші рідні обереги: виховний захід. *АБЕТКАland*. 2019. URL: <https://abetkaland.in.ua/vyhovnyj-zahid-nashi-ridni-oberegy/>.

Анотація. Публікація містить розробку виховного заходу, присвяченому традиціям рідного краю, оберегам та їхньому значенню в житті українців.

БОРОМЛЯНСЬКА СІЛЬСЬКА РАДА ТРОСТЯНЕЦЬКОГО РАЙОНУ

1. Бей М. О. Розвиток професійної компетентності вчителя у процесі підвищення кваліфікації. *Сучасний вимір та стратегії розвитку особистісно-професійної компетентності педагога: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції / За заг. ред. Ю.О. Нікітін, С. М. Грицай, А.В. Вознюк, С.В. Драновська, О.М. Кириченко (м. Київ, 15 березня 2019 року). Суми: НВВ КЗ СОППО, 2019. С. 19–21.*

Анотація. У статті досліджено поняття «професійна компетентність вчителя» та наведено шляхи її розвитку у процесі підвищення кваліфікації. Розвиток професійної компетентності вчителя сприяє розвитку здатності учителя до ефективного здійснення своєї професійної діяльності, володіння ним цілісною системою знань, умінь і навичок. Адже постійна праця, творчість, гармонія знань, почуттів і поведінки – найкоротший шлях до професійного зростання педагога.

2. Білоус С. М. Попередження емоційно-професійного вигорання в педагогічних працівників закладів освіти. *Особистісно-професійна компетентність педагога: від теорії до практики: матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції (м. Суми, 05 червня 2019 року). Ч. 2. Суми: НВВ КЗ СОППО, 2019. 112 с.*

Анотація. У статті проаналізовані фактори, що спричиняють проблему емоційно-професійного вигорання педагогічних працівників, запропоновано рекомендації щодо попередження наслідків тривалого робочого стресу, певних видів професійної кризи та втрати професійних якостей.

3. Бочерова І. М. Аналіз результатів проекту «Проблеми на селі та шляхи їх розв'язання з точки зору учнів школи. *Освіта Сумщини. № 1(41). 2019. С. 31–33.*

Анотація. Стаття містить результати дослідження «Проблеми на селі та шляхи їх розв'язання з точки зору учнів школи», проведеного учнями Новгородської філії Боромлянського НВК Боромлянської с/р. У статті аналізуються пропозиції жителів села по вирішенню виявлених проблем та надаються рекомендації щодо можливостей їх подолання.

4. Кракова Є. А. Європейсько-орієнтований характер реформ національної освіти. *Сучасний вимір та стратегії розвитку особистісно-професійної компетентності педагога: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції / За заг. ред. Ю.О. Нікітін, С.М. Грицай, А.В. Вознюк, С.В. Драновська, О.М. Кириченко (м. Київ, 15 березня 2019 року). Суми: НВВ КЗ СОППО, 2019. С. 132–134.*

Анотація. У статті висвітлено та проаналізовано основні тенденції реформування шкільної освіти України, які відповідають загальним європейським тенденціям розвитку освіти та є

важливим чинником у досягненні успіху на шляху реформування системи освіти нашої країни, а саме: глобалізація освіти, уніфікація національної системи освіти; запровадження компетентнісного підходу в освіті; інтеграція змісту освіти; рівний доступ до освіти; стандартизація освіти; гуманізація освіти; децентралізація освіти; європеїзація; участь у міжнародних порівняльних дослідженнях якості освіти; підвищення якості підготовки та роботи вчителів.

5. Крупеня А. Г. Професійна компетентність учителя – важлива складова якісної освіти. *Сучасний вимір та стратегії розвитку особистісно-професійної компетентності педагога: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції / За заг. ред. Ю.О. Нікітін, С.М. Грицай, А.В. Вознюк, С.В. Драновська, О.М. Кириченко (м. Київ, 15 березня 2019 року). Суми: НВВ КЗ СОППО, 2019. С. 142–144.*

Анотація. У статті проаналізовано цілісний і водночас динамічний процес розвитку професійної компетентності педагогічних працівників, оскільки передбачає адаптивність у підходах до змісту та вибору форм і методів у організації освітнього процесу. Професійна компетентність є необхідною умовою й обов'язковою складовою професіоналізму та майстерності вчителя. У публікації наголошується на тому, що оволодіти педагогічною майстерністю може кожний педагог за умови цілеспрямованої роботи над собою на основі практичного досвіду.

6. Крупеня А. Г. Формування соціальних компетентностей учнів. *Педагогіка партнерства: виклики та перспективи: матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції (м. Суми, 05 червня 2019 року). Ч. 3. Суми: НВВ КЗ СОППО, 2019. 112 с.*

Анотація. У статті аналізується потреба у виявленні та практичній реалізації механізмів, форм і методів формування соціальних компетентностей школярів. Адже освіта має бути спрямована не лише на надання учневі певних наукових знань, вироблення в нього відповідних практичних умінь і навичок, а й на формування критичного мислення, здатності самостійно ухвалювати рішення, конструктивно взаємодіяти з іншими, вирішувати конфлікти, орієнтуватися на ринку праці.

7. Недбай А. П. Інноваційні технології вдосконалення професійної компетентності педагога. *Особистісно-професійна компетентність педагога: від теорії до практики: матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції (м. Суми, 05 червня 2019 року). Ч. 2. Суми: НВВ КЗ СОППО, 2019. 112 с.*

Анотація. У публікації приділена увага створенню в сучасній школі інноваційного навчального середовища шляхом відбору та інтеграції педагогічних технологій, що ґрунтуються на формах навчання, інтерактивній взаємодії всіх суб'єктів освітнього процесу, готовності педагога до втілення ідей, на яких будується демократичне суспільство.

8. Петренко В. О. Конспект інтегрованого кейс-уроку «Населення Землі. Умови життя на Землі». *Природознавство. 4 клас. Всеосвіта. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/kejs-urok-naselenna-zemli-umovi-zitta-na-zemli-4-klas-184826.html> та презентація URL: <https://vseosvita.ua/library/kejs-urok-naselenna-zemli-umovi-zitta-na-zemli-4-klas-prezentacia-184832.html>.*

Анотація. Конспект уроку містить 4 розгортки із предметів, явищ і практик (природознавство, літературне читання, математика, трудове навчання). Різні види творчих та ігрових завдань допоможуть вчителю оптимізувати роботу на уроці, удосконалять вміння учнів працювати з інформацією самостійно і в групі.

9. Петренко В. О. Конспект інтегрованого кейс-уроку «Френди в мережі та в житті». Мораль і комунікації. 4 клас. *Всеосвіта. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/konspekt-integrovanogo-kejs-uroku-frendi-v-merezi-ta-v-zitti-196796.html>.*

Анотація. Конспект інтегрованого кейс-уроку (особистісне зростання, комунікації, біологія, здоров'я, література, зоологія) спрямований на формування позитивного і критичного мислення учнів щодо установаження і підтримки комунікацій із друзями.

10. Петренко В. О. Розробка позакласного заходу. Ішов Миколай лужком, бережком. Різдвяна казка. *Всеосвіта. URL: <https://vseosvita.ua/library/isov-mikolaj-luzkom-berezkom-rizdvana-kazka-196806.html>.*

Анотація. Позакласний захід для учнів початкової школи, мета якого відтворити образ Святого Миколая, створити святкову та таємничу атмосферу, сприяти розвитку творчих здібностей дітей, викликати бажання берегти свою національну культуру.

11. Петренко В. О. Свято Миколая. Різдвяна казка. *Всеосвіта*. URL: <https://vseosvita.ua/library/svato-mikolaa-rizdvana-kazka-196803.html>.

Анотація. Позакласний захід для учнів початкових класів про історію виникнення свята Миколая.

12. Пустовіт О. М. Трансформація української освіти в контексті вітчизняних практик та світового досвіду. *Сучасний вимір та стратегії розвитку особистісно-професійної компетентності педагога: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції / За заг. ред. Ю. О. Нікітін, С. М. Грицай, А. В. Вознюк, С. В. Драновська, О. М. Кириченко (м. Київ, 15 березня 2019 року). Суми: НВВ КЗ СОШПО, 2019. С. 189–192.*

Анотація. У публікації наголошується на тому, що в період реформування та трансформації українського освітнього процесу важливим завданням є переосмислення напрацювань української педагогіки, яка безперечно базується на давніх традиційних цінностях та досвіді в питаннях освіти та виховання. Необхідно поєднувати найкращий світовий досвід із українськими національними надбаннями.

13. Тітова О. М. Все навкруги – математика. Числа. Урок математики. 1 клас. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/vse-navkrugi-matematika-cisla-178173.html>.

Анотація. Матеріал до уроку математики у 1 класі. Допоможе узагальнити знання учнів із теми числа від 1 до 8, є робота з геометричним матеріалом, робота в парах, самостійна робота. Стане в нагоді студентам, учителям молодших класів.

14. Тітова О. М. Презентація до ранкової зустрічі «Філіжаночка гарного настрою». *Всеосвіта*. 2020. URL: <https://vseosvita.ua/library/prezentacia-do-rankovoi-zustrici-filizanočka-garnogo-nastrou-192180.html>.

Анотація. Мультимедійна презентація слугує супроводом до ранкової зустрічі для дорослих «Філіжаночка гарного настрою».

15. Тітова О. М. Розробка виховного заходу. Масляна іде – свято веде. *Всеосвіта*. 2020. URL: <https://vseosvita.ua/library/maslana-ide-svato-vede-192188.html>.

Анотація. Розробка позакласного виховного заходу, мета якого розширити і поглибити знання дітей про давні народні обряди та звичаї, пов'язані зі святкуванням Масляної.

16. Тітова О. М. Урок математики 1 клас. «Повторення і систематизація. Розвивальні завдання». *Всеосвіта*. 2020. URL: <https://vseosvita.ua/library/urok-matematiki-1-klas-povtorennia-i-sistematizacia-rozvivalni-zavdanna-192182.html>.

Анотація. Урок розроблено до підручника Бевз В.Г. Математика. 1 клас. Завдання на уроці спрямовані на повторення додавання та віднімання чисел, поняття числа і натуральної послідовності чисел, узагальнення знань про геометричний матеріал.

17. Тітова О. М. Філіжаночка гарного настрою. Ранкова зустріч для дорослих. *Всеосвіта*. 2020. URL: <https://vseosvita.ua/library/rankova-zustric-filizanočka-garnogo-nastrou-192177.html>.

Анотація. Розробка ранкової зустрічі для колег-педагогів на семінарі. Ранкова зустріч – це щоденна подія, яка проводиться щоранку, коли всі приходять до школи та розпочинається перший урок. Учитель організовує цей процес так, як вважає необхідним: змінюючи форми, тривалість, послідовність дій, тощо. Такий захід допомагає розкрити себе, повірити у себе.

КРОЛЕВЕЦЬКА МІСЬКА РАДА

1. Данильчук О. В. Що таке синдром «професійного вигорання» педагогічних працівників та як його уникнути. *Особистісно-професійна компетентність педагога: від теорії до практики: матеріали практичної конференції «Інноваційні технології в роботі практичного психолога» (м. Суми, 05 червня 2019 року). Суми: НВВ КЗ СОШПО, 2019. С. 212.*

Анотація. У статті проаналізовано особливості виникнення, розвитку, перебігу та запобігання виникненню синдрому «професійного вигорання» у педагогічних працівників.

2. Приходько Ю. М., Медвідь О. Ю. Трудове навчання. Проектна діяльність. Обслуговуючі та технічні види праці. Перша частина. 5-6 класи. Харків: Видавнича група «Основа», 2019. С. 112.

Анотація. Матеріали посібника відповідають вимогам і змісту нової програми та охоплюють більшість технологій, запропонованих для 5-6 класів. У посібнику подано інтелект-карти, схеми, алгоритми проектування, «Стрічку безпеки» для планування інструктажів з безпеки праці. Запропоновано матеріали до виконання понад 30 проектів у різних технологіях. До кожного проекту розроблено календарний план, інструкційні картки, методичні рекомендації з виконання, банк ідей. Особливу увагу приділено очікуваним результатам діяльності учнів. Матеріали можуть бути використані як у групах дівчат, так і в групах хлопців.

3. Приходько Ю. М., Медвідь О. Ю. Трудове навчання. Проектна діяльність. Обслуговуючі та технічні види праці. Друга частина. 5-6 класи. Харків: Видавнича група «Основа», 2019. С. 112.

Анотація. Матеріали посібника відповідають вимогам і змісту нової програми та охоплюють більшість технологій, запропонованих для 5 - 6 класів. У посібнику подано інтелект-карти, схеми, алгоритми проектування, «Стрічку безпеки» для планування інструктажів з безпеки праці. Запропоновано матеріали до виконання понад 30 проектів у різних технологіях. До кожного проекту розроблено календарний план, інструкційні картки, методичні рекомендації з виконання, банк ідей.

4. Сенченко Т. П. Кроссенс - асоціативна головоломка нового покоління. Формування ключових компетентностей учнів на уроках української мови та літератури в умовах нової української школи: збірник методичних матеріалів за результатами роботи творчої групи / укл.: Шерстюк Л.М. Суми: НВВ КЗ СОІППО, 2019. С. 84.

Анотація. У збірнику методичних матеріалів узагальнено набутки членів обласної творчої групи, що працювала над проблемою формування ключових компетентностей учнів на уроках української мови та літератури в умовах нової української школи: теоретичний матеріал щодо означеної проблеми та конспекти сучасних особисто-зорієнтованих уроків української мови та літератури.

5. Ходзицька І. Ю., Боринець Н. І., Гащак В. М., Горобець О. В., Даниліна Е. М., Крімер В. В., Лапінський В. В., Малєєва І. В., Медвідь О. Ю., Павич Н. М., Палій Ю. В., Пархоменко О. М., Пасічна Т. С., Приходько Ю. М., Рак Л. М. Технології (рівень стандарту): підручник для 10 (11) класу закладів загальної середньої освіти. Харків: Ранок, 2019. С. 208.

Анотація. Підручник містить відомості з усіх навчальних модулів: «Дизайн предметів інтер'єру», «Техніки декоративно-ужиткового мистецтва», «Дизайн сучасного одягу», «Краса і здоров'я», «Кулінарія», «Ландшафтний дизайн», «Основи підприємницької діяльності», «Основи автоматизації і робототехніки», «Комп'ютерне проектування», «Креслення». У навчальному матеріалі подано інформацію, яка допоможе у виконанні проекту.

КРАСНОПІЛЬСЬКА СЕЛИЩНА РАДА

1. Биченко Л. І. Підсумкові контрольні роботи з англійської мови для 6 класу. II семестр. (підручник Несвіт А.). *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/pidsumkovi-kontrolni-roboti-z-anglijskoi-movi-6-klas-ii-semestr-pidrucnik-nesvit-a-137830.html>.

Анотація. Оpubліковані контрольні роботи містять завдання з аудіювання, читання та письма, які проводяться в кінці кожного семестру. Відповідають програмі «Іноземна мова», до підручника англійської мови для 6 класу А. Несвіт, рекомендованого Міністерством освіти і науки України як основний для загальноосвітніх навчальних закладів.

2. Биченко Л. І. Спорт у нашому житті: конспект уроку з англійської мови для 6 класу. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/konspekt-uroku-z-anglijskoi-movi-sport-u-nasomu-zitti-6-klas-128811.html>.

Анотація. Оpubлікований урок відповідає програмі «Іноземна мова», розроблений до підручника англійської мови для 6 класу А. Несвіт, рекомендованого Міністерством освіти і науки України як основний для загальноосвітніх навчальних закладів. Розробка містить конспект, додатковий матеріал (кросворд для закріплення лексики, граматична вправа на контрастування граматичних часів).

3. Борисова Л. О. Усні вправи в таблицях як засіб підвищення ефективності уроку математики. *На урок.* 2019. URL:<https://naurok.com.ua/usni-vpravi-v-tablicyah-yak-zasib-pidvischennya-efektivnosti-uroku-matematiki-89682.html>.

Анотація. У матеріалах «З власного досвіду» наголошується на тому, що усні вправи дають можливість без великих затрат часу багаторазово «програвати» типові ситуації та прийоми міркувань, проводити роботу з формування логічної та мовної культури учнів. Найдоцільнішими усні вправи під час закріплення та повторення навчального матеріалу. Запропоновано усні вправи у вигляді таблиць.

4. Борисова Л. О., Цуренко С. П. Багатоваріантні різнорівневі однотипні табличні задачі на ромби. *Математика в школах України.* 2019. № 13-15(601-603). С. 41–49.

Анотація. У статті пропонуються тексти багатоваріантних задач на ромби. Всього запропоновано 150 комбінацій (150 багатоваріантних задач, в яких за поданими (даними) 2 елементами або їх співвідношеннями потрібно знайти інші елементи або частину з них). Усі 150 комбінацій (скорочений запис умов задач) занесено у таблицю. Завдяки цьому: кожен учень забезпечується індивідуальним варіантом; відповіді до кожного варіанта прогноуються умовою завдань; економиться час учителя на запис і перевірку завдань багатоваріантних робіт; об'єктивно можна оцінити навчальні досягнення кожного учня при тематичному оцінюванні; на самостійній або контрольній роботі вчитель може задавати залежно від ситуації від 1 до 30 варіантів; періодичне використання цього методу урізноманітнює навчальний процес; вирішується проблема індивідуалізації навчання.

5. Волобуєва Л. М. Особливості викладання математики в 5 класі з високим творчим потенціалом. *Математика в школах України.* 2019. № 34-36(622-624) С. 19–29.

Анотація. У статті розглядаються особливості викладання математики з учнями, що здатні навчатися на високому рівні. Автор показує переваги впровадження елементів модульно-розвивальної системи навчання (автор А.В.Фурман) при викладанні предмету, дає характеристику кожному етапу навчального модуля, пропонує читачам розробку модулів з математики для 5 класу.

6. Кузіна Н. В. Міні – брифінг для вихователів «Дітям про їхні права». *Всеосвіта.* 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/mini-brifing-dla-vihovateliv-ditam-pro-ihni-prava-145252.html>.

Анотація. Дитинство – найважливіший період у житті дитини. Доля будь-якої нації, держави, спільноти в майбутньому залежить від того, якими будуть люди. Введення в дію Конвенції увінчало багаторічні зусилля ООН, спрямовані на те, щоб усі уряди та суспільства визнали особливі потреби дітей, їхнє право на виживання, захист і всебічний розвиток. Оpubлікований матеріал буде корисним для вихователів-методистів закладів дошкільної освіти.

7. Завгородня Н. П. Відокремлені члени речення: тестові завдання. 8 клас. *На Урок.* 2019. URL: <https://naurok.com.ua/kontrolna-robot-a-z-rosiysko-movi-dlya-8-klasu-obosoblennye-chleny-predlozheniya-test-97777.html>.

Анотація. Публікація містить тестові завдання з російської мови для учнів 8 класу з теми «Відокремлені члени речення». Завдання складено відповідно до вимог Програми «Російська мова» (укладачі: Курач Л. І., Корсаков В. О., Фідкевич О.Л., Кошкіна Ж. О., Гудзик І.П.) та підручника «Російська мова», 8 клас (підручник для ЗНЗ з українською мовою навчання, початок вивчення з 5 класу. Автори: Полякова Т. М., Самонова О. І.).

8. Кокадей М. І. Від фонетичних до синтаксичних норм української мови: зошит-практикум 11 клас. Суми: СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2019. 96 с.

Анотація. Навчальний посібник призначений для набуття орфоепічної, орфографічно-пунктуаційної грамотності учнів 11 класу на уроках української мови. Друкована основа зошита розроблена з урахуванням найефективніших прийомів здобуття й засвоєння мовної компетенції

опанування державної мови. Вона допоможе вчителю сконцентрувати увагу учнів на дотриманні норм щодо культури української мови в усній і писемній формах.

9. Кокадей М. І. Зоряні акорди. Поезія і проза. Суми: «Мрія», 2019. 220 с.

Анотація. Книга молодого талановитого поета Максима Кокадея має сугестивне забарвлення. «Зоряні акорди» - це та музика цілого Всесвіту, який миротворить у собі душа автора. Метафоричні образи, оксюморонні катахреси, золоті алітерації й асонанси допоможуть читачеві зрозуміти алегоричний і символічний зміст не тільки творів, а й суспільних проблем людського життя, філософських роздумів над призначенням людини, її мистецькими смаками та вподобаннями. У центрі всього – Людина, яка здатна чути голос зірок, які для кожного є домінантою Мрії, а вона в усіх – різна.

10. Кокадей М. І. Формування мовної грамотності учнів на уроках української словесності крізь призму набуття мовотворчої компетентності. *Особистісно-професійна компетентність педагога: теорія і практика: матеріали III Всеукраїнської науково-методичної конференції* (м. Суми, 20 лютого 2019 року). Суми: НІКО, 2019. С. 154–159.

Анотація. У статті розглянуто основні засади набуття мовної грамотності учнів на уроках української словесності крізь призму культурологічного підходу, крос-культурного виміру мовознавчої доктрини на лексичному та граматичному рівнях.

11. Кузіна Н. В. Дітям про їхні права: міні – брифінг для вихователів. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/mini-brifing-dla-vihovateliv-ditam-pro-ihni-prava-145252.html>.

Анотація. Дитинство – найважливіший період у житті дитини. Доля будь-якої нації, держави, спільноти в майбутньому залежить від того, якими будуть люди. Введення в дію Конвенції увінчало багаторічні зусилля ООН, спрямовані на те, щоб усі уряди та суспільства визнали особливі потреби дітей, їхнє право на виживання, захист і всебічний розвиток. Опублікований матеріал буде корисним для вихователів-методистів закладів дошкільної освіти.

12. Кузіна Н. В. Патріотичне виховання: як зробити дієвим: коучинг для педагогів. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/koucing-dla-pedagogiv-patrioticne-vihovanna-ak-zrobiti-dievim-145253.html>.

Анотація. Опублікований матеріал буде корисним для вихователів-методистів, керівникам методичних об'єднань закладів дошкільної освіти. Метою коучингу є спонукання педагогів до пошуку умов, необхідних для плекання свідомих патріотів у закладі дошкільної освіти, розширення уявлення про розмаїття напрямів діяльності з національно-патріотичного виховання, розвиток творчого потенціалу педагогів, комунікативні здібності, навички взаємодії у команді.

13. Кулик О. О. Музична культура Росії, Білорусії та Молдови: урок. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/78618>.

Анотація. Опублікований матеріал буде корисним для вчителів музичного мистецтва при вивченні теми «Музика єднає світ» у 4 класі (за підручником Л.Аристової). Розгорнуті конспекти уроків та презентації до них, які містять зображення державних і національних символів, музичних інструментів, національних костюмів, допоможуть учням познайомитися з музичною культурою, особливостями музичної мови країн, а також із найвизначнішими представниками професійної музики.

14. Кулик О. О. Українські наспіви линуць світом: урок. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/78698>.

Анотація. Опубліковано урок музичного мистецтва у 4 класі за темою «Українські наспіви линуць світом». Метою уроку є узагальнення та розширення уявлення учнів про роль і місце української музики у світовій культурі, використання українського фольклору у творчості зарубіжних композиторів.

15. Кулик О. О. Урок музичного мистецтва. *Мистецтво в школі*. 1 клас. 2019. № 11(131). С. 2–8.

Анотація. Оpubліковано урок музичного мистецтва у 1 класі НУШ за темою «Здрастуй, мистецтво!». Форма проведення – урок-квест. Метою уроку є узагальнення знань тематичного блоку «Здрастуй, Мистецтво!».

На учнів чекає захоплюючий квест. Кожна команда, отримуючи кульки за правильно виконані завдання, «прикрашає» свою ялиночку. Перемагає команда, на ялиночці якої «засяє» більше святкових кульок.

16. Підпригора Ю. В. Календарно – тематичне планування уроків англійської мови у 2 класі за підручником О. Карп'юк. *На урок.* 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/121317/>.

Анотація. Публікація містить календарно-тематичне планування уроків англійської мови у 2 класі за підручником О. Карп'юк на I семестр, розраховане на 3 години на тиждень, складене на основі типової освітньої програми для 1-4 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом О.Я.Савченко.

17. Прийма О. А. Другорядні члени речення. Додаток. Означення. Речення поширені і непоширені: урок – казка. Українська мова. 5 клас. *На урок.* 2019. URL: <https://naurok.com.ua/urok-kazka-drugoryadni-chleni-rechennya-dodatok-oznachennya-rechennya-poshireni-i-neposhireni-93329.html>.

Анотація. Конспект уроку української мови в 5 класі «Урок – казка. Другорядні члени речення. Додаток. Означення. Речення поширені і непоширені». Запропоновано різноманітні завдання-випробування з теми.

18. Прийма О. А. Другорядні члени речення. Обставини: урок. *На урок.* 2019. URL: <https://naurok.com.ua/urok-drugoryadni-chleni-rechennya-obstavini-93339.html>.

Анотація. До вашої уваги конспект уроку української мови «Другорядні члени речення. Обставини». Метою уроку є повторення, закріплення й розширення знань учнів про обставину, способи її вираження; вироблення навички визначати обставини в реченні, поширення речення обставинами, складання речень та текстів з використанням обставин місця, часу, способу дії; розвиток логічного мислення.

19. Прийма О. А. Другорядні члени речення. Речення поширені і непоширені: урок. Українська мова. 5 клас. *На урок.* 2019. URL: <https://naurok.com.ua/urok-drugoryadni-chleni-rechennya-rechennya-poshireni-i-neposhireni-93353.html>.

Анотація. Подано урок узагальнення й систематизації знань з теми «Другорядні члени речення. Речення поширені і непоширені». Метою уроку є повторення й систематизація знань учнів про головні та другорядні члени речення, формування навички пунктуаційної грамотності учнів.

20. Прийма О. А. Календарно-обрядові пісні у форматі міні-підручника: завдання з теми. Українська література. 6 клас. *На урок.* 2019. URL: <https://naurok.com.ua/zavdannya-z-temi-kalendarno-obryadovi-pisni-u-formati-mini-pidruchnika-91253.html>.

Анотація. Оpubліковано міні-підручник, який містить добірку завдань з теми «Календарно - обрядові пісні». Завдання сприяють кращому засвоєнню навчального матеріалу, збагаченню словникового запасу учнів, розвитку мислення.

21. Прийма О. А. Окличні речення (повторення). Пунктуаційна помилка і її умовне позначення (практично): урок. Українська мова. 5 клас. *На урок.* 2019. URL: <https://naurok.com.ua/urok-oklichni-rechennya-povtorennja-punktuacijna-pomilka-i-ii-umovne-poznachennja-praktichno-93317.html>.

Анотація. Подано конспект уроку української мови для 5 класу «Окличні речення (повторення). Пунктуаційна помилка і її умовне позначення (практично)». Дібрані завдання сприяють формуванню загальнопізнавальних умінь щодо трансформування розповідних речень у спонукальні, обґрунтування розділових знаків у кінці речення, знаходження й виправлення пунктуаційних помилок.

22. Прийма О. А. Речення з одним головним членом: конспект уроку. Українська мова. 5 клас. *На урок.* 2019. URL: <https://naurok.com.ua/konspekt-uroku-rechennja-z-odnim-golovnim-chlenom-91238.html>.

Анотація. Оpubлікований конспект уроку української мови для 5 класу з теми «Речення з одним головним членом». Запропоновано наступні види роботи: робота з текстом, дослідження-реконструювання, «Лінгвістичний феєрверк», народознавча хвилинка, «Ланцюжок асоціацій», комп'ютерне тестування.

23. Прийма О. А. Речення, його граматична основа: підмет і присудок: конспект уроку. Українська мова. 5 клас. *На урок.* 2019. URL: <https://naurok.com.ua/konspekt-uroku-rechennya-yogo-gramatichna-osnova-pidmet-i-prisudok-91231.html>.

Анотація. Оpubліковано конспект уроку з української мови з теми «Речення, його граматична основа: підмет і присудок». Завдання і вправи дібрані з урахуванням вікових особливостей учнів. Використано елементи гри.

24. Прийма О. А. Різномірні завдання для тематичного оцінювання «Історичне минуле нашого народу: «Повість минулих літ», твори Олександра Олеся та Зірки Мензатюк». Українська література. 5 клас: контрольні роботи. *На урок.* 2019. URL: <https://naurok.com.ua/riznorivnevi-zavdannya-dlya-tematichnogo-ocinyuvannya-z-temi-istorichne-minule-nashogo-narodu-povist-minulih-lit-tvori-oleksandra-olesya-ta-zirki-menzatyuk-89555.html>.

Анотація. Оpubліковано апробовані авторські різномірні завдання для контрольного оцінювання навчальних досягнень учнів 5 класу з української літератури з теми «Історичне минуле нашого народу: «Повість минулих літ», твори Олександра Олеся та Зірки Мензатюк».

25. Прийма О. А. Словосполучення. Головне й залежне слово в словосполученнях. Синтаксичний розбір словосполучення. Українська мова. 5 клас. *На урок.* 2019. URL: <https://naurok.com.ua/slovspoluchennya-golovne-y-zalezhne-slovo-v-slovspoluchennyam-sintaksichniy-rozbir-slovspoluchennya-91218.html>.

Анотація. Оpubліковано конспект уроку з української мови для 5 класу з теми «Словосполучення. Головне й залежне слово в словосполученнях. Синтаксичний розбір словосполучення». Для роботи дібрані цікаві вправи та ігрові форми роботи, різномірні завдання.

26. Прийма О. А. Станіслав Чернілевський. Висока духовність поезій «Теплота родинного інтиму», «Забула внучка в баби черевички». Українська література. 6 клас. *На урок.* 2019. URL: <https://naurok.com.ua/materiali-do-uroku-stanislav-chernilevskiy-visoka-duhovnist-poeziy-teplota-rodinnogo-intimu-zabula-vnuchka-v-babi-cherevichki-91267.html>.

Анотація. Оpubлікований міні-підручник доречно використовувати при вивченні творчості Станіслава Чернілевського в 6 класі. Запропоновані різномірні завдання (дібрати приклади, визначити художні засоби, дібрати слухові й зорові образи, дати відповідь на проблемне запитання, дібрати прислів'я та приказки, написати твір-мініатюру).

27. Прийма О. А. Узагальнення й систематизація вивченого з теми «Звуки мови та мовлення. Склад. Наголос. Ненаголошені [e] та [i] в коренях слів»: презентація до уроку. *На урок.* 2019. URL: <https://naurok.com.ua/prezentaciya-do-uroku-uzagalnennya-y-sistemizaciya-vivchenogo-z-temi-zvuki-movi-ta-movlennya-sklad-nagolos-nenagolosheni-e-ta-i-v-korenyah-sliv-89518.html>.

Анотація. Матеріали містять презентацію POWER POINT до уроку з української мови для 5 класу з теми «Узагальнення й систематизація вивченого з теми «Звуки мови та мовлення. Склад. Наголос. Ненаголошені [e] та [i] в коренях слів». Метою презентації є візуальний супровід уроку. Як говорять у народі, краще один раз побачити, ніж сто разів почути.

28. Прийма О. А. Узагальнення й систематизація вивченого з теми «Звуки мови та мовлення. Склад. Наголос. Ненаголошені [e] та [i] в коренях слів»: конспект уроку. *На урок.* 2019. URL: <https://naurok.com.ua/urok-z-temi-uzagalnennya-y-sistemizaciya-vivchenogo-z-temi-zvuki-movi-ta-movlennya-sklad-nagolos-nenagolosheni-e-ta-i-v-korenyah-sliv-89505.html>.

Анотація. Оpubліковано конспект уроку з української мови для 5 класу з теми «Узагальнення й систематизація вивченого з теми «Звуки мови та мовлення. Склад. Наголос. Ненаголошені [e] та [i] в коренях слів». Для роботи дібрані цікаві вправи та ігрові форми роботи, лінгвістична фізкультхвилинка. Мета уроку: узагальнити й систематизувати набуті учнями в попередніх класах знання про розділи науки: фонетику, графіку, орфоенію, орфографію.

29. Прийма О. А. Україна – європейська країна, а ми – найдружніший клас. *На урок*. 2019.
URL: <https://naurok.com.ua/pershiy-urok-u-5-klasi-ukra-na-evropeyska-kra-na-a-mi-naydruzhnishi-klas-93420.html>.

Анотація. Публікація містить розробку першого уроку у 5 класі «Україна - європейська країна, а ми - найдружніший клас». Метою уроку є виховання в учнів рис патріота, громадянина, культурної, толерантної особистості; розвиток загальнолюдських чеснот; формування міцного, згуртованого колективу.

30. Савицька А. Ю. Тварини взимку: вправи для читання з LEGO. *Всеосвіта*. 2019.
URL: <https://vseosvita.ua/library/vpravi-dla-citanna-z-lego-tvarini-vzimku-110051.html>.

Анотація. Оpubлікована дидактична гра призначена для розвитку швидкості читання і розуміння прочитаного. Учням потрібно побудувати вежу, користуючись записами в різнокольорових прямокутниках та малюнками, утворюючи відповідність «слово-малюнок». Коли потрібне слово визначене, учні добирають цеглинку того ж кольору, що й прямокутник із цим словом. Таким чином будують вежу, починаючи з нижньої цеглинки.

31. Савицька А. Ю. Домашні тварини: вправи для читання з LEGO. *Всеосвіта*. 2019.
URL: <https://vseosvita.ua/library/vpravi-dla-citanna-z-lego-domasni-tvarini-111488.html>.

Анотація. Оpubлікована дидактична гра призначена для розвитку швидкості читання і розуміння прочитаного. Учням потрібно побудувати вежу, користуючись записами в різнокольорових прямокутниках та малюнками, утворюючи відповідність «слово-малюнок». Коли потрібне слово визначене, учні добирають цеглинку того ж кольору, що й прямокутник із цим словом. Таким чином будують вежу, починаючи з нижньої цеглинки.

32. Савицька А. Ю. Тварини: вправи для читання з LEGO. *Всеосвіта*. 2019.
URL: <https://vseosvita.ua/library/vpravi-dla-citanna-z-lego-tvarini-111490.html>.

Анотація. Оpubлікована дидактична гра призначена для розвитку швидкості читання і розуміння прочитаного. Учням потрібно побудувати вежу, користуючись записами в різнокольорових прямокутниках та малюнками, утворюючи відповідність «слово-малюнок». Коли потрібне слово визначене, учні добирають цеглинку того ж кольору, що й прямокутник із цим словом. Таким чином будують вежу, починаючи з нижньої цеглинки.

33. Савицька А. Ю. Транспорт: вправи для читання з LEGO. *Всеосвіта*. 2019.
URL: <https://vseosvita.ua/library/vpravi-dla-citanna-z-lego-transport-111494.html>.

Анотація. Публікація містить презентацію, яка допоможе учням краще ознайомитись з темою «Транспорт», призначена для розвитку навичок читання. Учням потрібно побудувати вежу, користуючись записами в різнокольорових прямокутниках та малюнками, утворюючи відповідність «слово-малюнок». Коли потрібне слово визначене, учні добирають цеглинку того ж кольору, що й прямокутник із цим словом. Таким чином будують вежу, починаючи з нижньої цеглинки.

34. Савицька А. Ю. Україна: вправи для читання з LEGO. *Всеосвіта*. 2019.
URL: <https://vseosvita.ua/library/vpravi-dla-citanna-z-lego-ukraina-111491.html>.

Анотація. Оpubлікована дидактична гра призначена для розвитку швидкості читання і розуміння прочитаного. Учням потрібно побудувати вежу, користуючись записами в різнокольорових прямокутниках та малюнками, утворюючи відповідність «слово-малюнок». Коли потрібне слово визначене, учні добирають цеглинку того ж кольору, що й прямокутник із цим словом. Таким чином будують вежу, починаючи з нижньої цеглинки.

35. Савицька А. Ю. Український одяг: вправи для читання з LEGO. *Всеосвіта*. 2019.
URL: <https://vseosvita.ua/library/vpravi-dla-citanna-z-lego-ukrainskij-odag-111492.html>.

Анотація. Оpubлікована дидактична гра призначена для розвитку швидкості читання і розуміння прочитаного. Учням потрібно побудувати вежу, користуючись записами в різнокольорових прямокутниках та малюнками, утворюючи відповідність «слово-малюнок». Коли потрібне слово визначене, учні добирають цеглинку того ж кольору, що й прямокутник із цим словом. Таким чином будують вежу, починаючи з нижньої цеглинки.

36. Савицька А. Ю. Школа: вправи для читання з LEGO. *Всеосвіта*. 2019.
URL: <https://vseosvita.ua/library/vpravi-dla-citanna-z-lego-skola-111493.html>.

Анотація. Оpubлікована дидактична гра призначена для розвитку швидкості читання і розуміння прочитаного. Учням потрібно побудувати вежу, користуючись записами в різнокольорових прямокутниках та малюнками, утворюючи відповідність «слово-малюнок». Коли потрібне слово визначене, учні добирають цеглинку того ж кольору, що й прямокутник із цим словом. Таким чином будують вежу, починаючи з нижньої цеглинки.

37. Стрілецька Т. І. Методична розробка. Презентація – математика з LEGO. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/prezentacia-matematika-z-lego-198502.html/>

Анотація. Публікація містить презентацію стане в нагоді під час вивчення теми «Додавання і віднімання в межах 10». Матеріал можна застосувати для усного рахунку та на етапі повторення. Використання цеглинок LEGO робить процес цікавим і захоплюючим.

38. Стрілецька Т. І. Методична розробка. Читання з LEGO: буква П. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/citanna-z-lego-bukva-p-198508.html/>.

Анотація. Оpubліковано методичну розробку, яка допоможе підвищити інтерес до процесу читання, сприятиме формуванню навички швидкочитання, розвитку уваги, мислення, оперативної пам'яті, самоконтролю.

39. Чуприна В. М. Оксигено та Нітрогеновмісні органічні сполуки: контрольна робота з хімії. 11 клас. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/106782>.

Анотація. Публікація містить контрольні роботи з органічної хімії містить завдання, що перевіряють знання учнів 11 класу з тем: «Оксигено- та Нітрогеновмісні органічні сполуки».

40. Чуприна В. М. Розвиток особистісно-професійної компетентності педагога в умовах реалізації концепції «Нова українська школа». *Сучасний вимір та стратегії розвитку особистісно-професійної компетентності педагога: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції / за заг. ред. Ю.О.Нікітін, С.М.Грицай, А.В.Вознюк, С.В.Драновська, О.М.Кириченко (м. Київ, 15 березня 2019 року). Суми: НВВ КЗ СОШПО, 2019. С. 254–256.*

Анотація. У статті проаналізовано основні шляхи розвитку особистісно-професійної компетентності педагога в умовах реалізації Концепції «Нова українська школа». Актуальність статті визначається умовами реформації змісту освіти, сучасними тенденціями розвитку суспільства, зростаючою роллю освіти та необхідністю забезпечення її випереджувального характеру.

41. Янкова А. П. Невмирущий Тарас Шевченко: інтегрований урок з англійської мови та мистецтва. 9 клас. *На Урок*. URL: <https://naurok.com.ua/nevmiruschiy-taras-shevchenko-109806.html>.

Анотація. Оpubліковано інтегрований урок з англійської мови та мистецтва у 9 класі за темою «Невмирущий Тарас Шевченко». Документ містить конспект уроку та презентацію про відомі й маловідомі факти із життя та творчості Т. Шевченка. Матеріал може бути використаний як конспект уроку, а також як виховний захід.

ТРОСТЯНЕЦЬКА МІСЬКА РАДА

1. Волошина Н. В. Вплив критичного мислення на формування ключових компетентностей школяра на уроках географії. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/stattya-vpliv-kritichnogo-mislennya-na-formuvannya-klyuchovih-kompetentnostey-shkolyara-na-urokah-geografi-145729.html>.

Анотація. У статті розглядається процес формування ключових компетентностей учнів засобами технології критичного мислення. Розкрито важливість критичного мислення для розвитку гармонійної творчої особистості, здатної використовувати вміння та навички в процесі набуття власного життєвого досвіду.

2. Гостева Н. О. Пори року: позакласний захід. 1-2 клас. *Всеосвіта*. URL: <https://vseosvita.ua/library/scenarij-svata>.

Анотація. Публікація містить розробку конспекту позакласного заходу для учнів 1-2 класів, яка спрямована на вивчення учнями місяців року, формування вміння знаходити спільне в музиці і природі. Розвиває увагу, мислення, пам'ять.

3. Гостева Н. О. Рідний край, де ми живемо, Україною звемо: позакласний захід. 3-4 клас. *Всеосвіта*. URL: <https://vseosvita.ua/library/scenarij-svata>.
Анотація. Публікація містить розробку конспекту позакласного заходу для учнів 3-4 класів, яка спрямована на знайомлення учнів з національними та народними символами України, формування національної свідомості, естетичних смаків, бачення краси, збереження народних звичаїв і традицій.
4. Гостева Н. О. Слово про птаха: позакласний захід. 3-4 клас. *Всеосвіта*. URL: <https://vseosvita.ua/library/scenarij-svata>.
Анотація. Публікація містить розробку конспекту позакласного заходу для учнів 3-4 класів, яка спрямована на розширення знань учнів про птахів, вчить працювати з додатковою літературою та виховує любов до рідного краю.
5. Ковальова Л. С. Адаптація першокласників: виступ на батьківських зборах. 1 клас. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/vistup-na-batktivskih-zborah-adaptacia-persoklasnikov-175332.html>, *На урок.*, URL: <https://naurok.com.ua>.
Анотація. Публікація містить інформацію для батьків про труднощі адаптації дітей до школи, вікові та психологічні особливості адаптації першокласників.
6. Ковальова Л. С. Булінг в ситуаціях: година спілкування. 5-9 клас. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/godina-spilkuвання-buling-v-situaciah-182835.html>.
Анотація. Публікація містить розробку години спілкування спрямовану на ознайомлення учнів з виробленням навичок безпечної поведінки у конкретній ситуації, пошуку шляхів захисту в ситуації булінгу.
7. Ковальова Л. С. Зупинимо булінг разом: заняття з елементами тренінгу. 5-9 клас. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/zanatta-z-elementami-treningu-zupinimo-buling-razom-182831.html>.
Анотація. Публікація містить розробку заняття з елементами тренінгу для ознайомлення учнів з видами та проявами булінгу, навчає учасників заняття розпізнавати соціальні ролі булінгу та переживання, які виникають у жертви.
8. Ковальова Л. С. Краса мого внутрішнього світу: заняття з елементами арт-терапії. 2-5 клас. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/zanatta-z-elementami-art-terapii-krasa-mogo-vnutrisnogo-svitu-184031.html>, <https://naurok.com.ua>.
Анотація. Публікація містить розробку заняття з елементами арт-терапії які допомагають кожному знайти в собі те, що відрізняє нас від інших та усвідомити неповторність кожної людини, пояснити необхідність ставитися до людей із повагою, розвивати навички самоусвідомлення та самооцінки через позитивне ставлення до себе та оточуючих.
9. Ковальова Л. С. Слухняні пальчики: розвивальне заняття. 1-4 клас. *Всеосвіта*. URL: <https://vseosvita.ua/library/rozvivalne-zanatta-sluhnyani-palciki-175328.html>, <https://naurok.com.ua>.
Анотація. Публікація містить розробку заняття, яка сприяє поліпшенню розумової діяльності, синхронізації роботи півкуль, розвитку дрібної моторики, зміцненню дрібних м'язів рук, тактильної пам'яті та слухової уваги.
10. Ковальова Л. С. Стоп булінг: година спілкування. 6-8 клас. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/godina-spilkuвання-stop-buling-182829.html>.
Анотація. Публікація містить розробку години спілкування для ознайомлення учнів з видами та проявами булінгу, формує навички саморегуляції, внутрішніх афективних процесів та емоційної адекватності у контактах дітей з навколишнім світом.
11. Ковальова Л. С. У світі наших емоцій: година спілкування. 1-4 клас. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/godina-spilkuвання-u-sviti-nasih-emocij-179307.html>, *На урок.* URL: <https://naurok.com.ua>.
Анотація. Публікація містить розробку години спілкування для ознайомлення учнів із світом позитивних і негативних емоцій, навчає дітей керувати своїми емоціями, формувати бажання виявляти позитивні емоції, вчить розпізнавати почуття інших.

12. Кошель С. І. Віночок народних символів України. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/usnij-zurnal-vinocok-narodnih-simvoliv-ukraini-177714.html>.
Анотація. Публікація містить виховну годину, метою якої є поглиблення і розширення знань дітей про народні символи України, виховання любові до рідного краю, патріотизму.
13. Кошель С. І. Твори добро, бо ти – людина!: година спілкування. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/godina-spilkuвання-tvori-dobro-bo-ti-ludina-173552.html>.
Анотація. Публікація містить годину спілкування, метою якої є формування уявлення дітей про моральні якості людини – доброту, доброзичливість; удосконалення умінь аналізувати власні вчинки; розвиток мислення, зв'язного мовлення; виховання бажання творити добро, бути активними громадянами нашої держави.
14. Куделя С. М. Роль асистента вчителя в умовах інклюзивної освіти. *Освіта Сумщини*. 2019. № 3(43). С. 24–27.
Анотація. У статті проаналізовано компоненти професійної компетентності учителя асистента, розкрита роль асистента вчителя через його основні функції та рольові моделі для кожної групи учасників освітнього процесу. Висвітлено умови та шляхи підвищення якості навчально-виховного процесу дітей з особливими освітніми потребами. Розглянуто важливість співпраці та напрямків роботи вчителя та асистента вчителя.
15. Куделя С. М. Способи формування толерантності у підлітків. *Сучасна наука: погляд молодих*: збірник наукових праць молодих дослідників. Суми: НВВ КЗ СОППО, 2019. С. 42–46.
Анотація. У статті розглянуто проблему формування толерантності в сучасному суспільстві та наведені вправи, що сприяють розвиткові толерантності у підлітків.
16. Литвиненко Т. І. Будова рослини. Органи рослини: презентація до уроку біології. 6 клас. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/prezentacia-do-uroku-biologii-6-klas-budova-roslini-organi-roslini-197678.html>.
Анотація. Оpubлікована презентація до уроку в 6 класі «Будова рослини. Органи рослини» містить кросворд із розв'язування анаграм, схеми будови рослини та органів рослини, матеріал дослідження будови насінини. Дана презентація допоможе вчителю оптимізувати роботу на уроці, а учням краще засвоїти нову тему, вивчити нові терміни та поняття.
17. Литвиненко Т. І. Плід. Способи поширення: презентація до уроку біології. 6 клас. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/prezentacia-do-uroku-biologii-6-klas-tema-plid-sposobi-posirennia-197661.html>.
Анотація. В опублікованій презентації до уроку в 6 класі представлені різні способи поширення плодів за допомогою вітру, води, тварин, наведені цікавинки про різноманітні плоди та зразки використання плодів у творчості. У презентації акцентовано увагу на застосуванні плодів та насіння у господарстві, споживанні у їжу, корм для свійських тварин, отримання тканини, мастила, приділена увага екологічним аспектам отримання біопалива, використання в медицині. Також дана презентація розрахована на застосування набутих знань для профілактики отруєння небезпечними отруйними рослинами.
18. Литвиненко Т. І. Сапрофітні – цільові гриби, дріжджі: методична розробка. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/saprofitns-civilovi-gribi-drizdзи-205061.html>.
Анотація. Оpubлікована презентація до уроку в 6 класі «Сапрофітні – цільові гриби, дріжджі» дає змогу використати наочний матеріал для вивчення особливостей цвільових грибів та дріжджів, порівнювати за визначеними ознаками цвільові та шапинкові гриби, застосовувати знання для зберігання продуктів харчування, усвідомлювати небезпеку захворювань, що спричиняються грибами, знати про користь грибів для здоров'я людини.
19. Люлько Т. І. Перший письменник третього тисячоліття серб Милорад Павич. Утілення в оповіданні «Дамаскин» рис постмодернізму: урок. 11 клас. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/profile/2605>.
Анотація. Публікація містить розробку конспекту уроку з зарубіжної літератури в 11 класі, в якій розкриваються особливості оповідання «Дамаскин», відбувається ознайомлення з життям і творчістю М.Павича. Урок супроводжується мультимедійною презентацією.

20. Люлько Т. І. Складне речення: урок. 8 клас. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/profile/2605>.
Анотація. Публікація містить розробку конспекту уроку з російської мови в 8 класі, в якій поєднуються різні методи інтерактивної роботи на уроці, забезпечується наступність змісту завдань, які сприяють удосконаленню навичок синтаксичного розбору та перекладу. Урок супроводжується мультимедійною презентацією.
21. Мар'єнкова С. Є. Вітаміни як компоненти їжі, їх роль в організмі: план-конспект уроку. Академія Української Преси. *Media Literacy*. 2019. URL: <http://medialiteracy.org.ua/plan-konspekt-uroku-himiyi-u-11-klasi-vitaminy-yak-komponenty-yizhi-yih-rol-v-organizmi/>.
Анотація. Публікація містить розробку уроку хімії у 11 класі, що сприяє розвитку навички аналізувати склад харчових продуктів, характеризувати вітаміни як компоненти їжі, сприяє засвоєнню знань про біологічну роль вітамінів для живих організмів та здоров'я людини, формуванню навичок організації раціонального харчування, а також спрямований на формування життєвих компетентності саморозвитку та самоосвіти.
22. Отрохова О. П. Напрями удосконалення управління професійним зростанням педагогів в освіті. Від творчого пошуку до професійного становлення: збірник наукових праць студентів, магістрантів та молодих дослідників. Суми: НВВ КЗ СОШПО, 2019. С. 200.
Анотація. У статті розкрито основні етапи дослідження впровадження в освітній процес закладів загальної середньої освіти методичних рекомендацій щодо формування готовності до професійного самовдосконалення, що дало змогу підвищити рівень знань і вмінь, необхідних для подальшого професійного становлення, саморозвитку та самореалізації в майбутній професійній діяльності.
23. Пустовіт Т. В. І. Франко. Соціально-психологічна драма «Украдене щастя». Майстерність зображення трагічної долі героїв. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/urok-i-franko-socialno-psihologichna-drama-ukradene-schastya-maysternist-zobrazhennya-fragichno-doli-gero-v-rozdumi-nad-tim-u-k-121587.html>.
Анотація. Публікація містить розробку уроку української літератури, що знайомить учнів із драмою І. Франка «Украдене щастя» та спрямоване на формування соціальних життєвих компетентностей.
24. Пустовіт Т. В. Чи справді у сміливих завжди є щастя? Життєвий і творчий шлях Івана Багряного. Пригодницький роман «Тигролови». *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/urok-chi-spravdi-u-smilivih-zavzhdi-e-schastya-zhitteviy-i-tvorchiy-shlyah-ivana-bagryanogo-prigodnickiy-roman-tigrolovi-dumka-pro-te-scho-za-bud---yakh-obstavin-kozhen-naypershe-mae-141223.html>.
Анотація. Публікація містить розробку уроку української літератури для учнів 11 класу, що передбачає ознайомлення учнів із життєвим і творчим шляхом письменника; донести до них складність і трагізм епохи 20 – 30-х років ХХ століття в історії України взагалі і в літературному процесі зокрема; розкрити вплив цих обставин на формування свідомості Багряного як людини й письменника; розкрити образ героя твору як людини могутньої волі й незламного духу; формувати в учнів активну життєву позицію, національне самовдосконалення, а також усвідомлення нашої історії і бачення української літератури як складової світової літератури.
25. Сатрапінська Ю. С. База даних: тести 14 варіантів. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/106256>.
Анотація. Публікація містить 14 варіантів тестів для 5-хвилинної самостійної роботи для перевірки засвоєння матеріалу із теми «База даних». Пропонований матеріал призначений для вчителів, які викладають інформатику в 10-11 класах. Тема «База даних». Даний матеріал відповідає навчальній програмі для 10(11) класу, затвердженій наказом Міністерства освіти і науки України від 23.10.2017 №1407 та підручнику Інформатика: підруч. для 10(11) кл. загальноосвіт. навч. закл./ І.Я. Ривкінд [та інші]. – Київ: Генеза 2019. – 144 с.: іл.
26. Сатрапінська Ю. С. Вбудовані функції Практична робота. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/142151>.

Анотація. Практична робота для учнів 7 класу з теми «Вбудовані функції» розрахована на засвоєння та практичне застосування вбудованих функцій. Пропонований матеріал призначений для вчителів, які викладають інформатику в 7 класі. Тема «Вбудовані функції». Даний матеріал відповідає новій програмі для загальноосвітніх навчальних закладів (Інформатика 5 – 9 класи) затвердженій наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804 та підручнику Інформатика: підруч. для 7 кл. загальноосвіт. навч. закл./ Й.Я. Ривкінд [та інші]. –Київ: Генеза 2015. – 240 с.: іл.

27. Сатрапінська Ю. С. Вбудовані функції: конспект уроку. *На урок.* 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/141512>.

Анотація. Публікація містить конспект уроку для 7 класу з інформатики з теми «Вбудовані функції». Урок супроводжується мультимедійною презентацією.

Пропонований матеріал призначений для вчителів, які викладають інформатику в 7 класі. Тема «Вбудовані функції». Даний матеріал відповідає новій програмі для загальноосвітніх навчальних закладів (Інформатика 5 – 9 класи) затвердженій наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804 та підручнику Інформатика: підруч. для 7 кл. загальноосвіт. навч. закл./ Й.Я. Ривкінд [та інші]. –Київ: Генеза 2015. – 240 с.: іл.

28. Сатрапінська Ю. С. Вбудовані функції: презентація до уроку. *На урок.* 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/141499>.

Анотація. Опублікована презентація до уроку в 7 класі з теми «Вбудовані функції» допоможе вчителю оптимізувати роботу на уроці. У презентації представлені матеріали для повторення та закріплення теми «Вбудовані функції».

Пропонований матеріал призначений для вчителів, які викладають інформатику в 7 класі. Тема «Вбудовані функції». Даний матеріал відповідає новій програмі для загальноосвітніх навчальних закладів (Інформатика 5 – 9 класи) затвердженій наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804 та підручнику Інформатика: підруч. для 7 кл. загальноосвіт. навч. закл./ Й.Я. Ривкінд [та інші]. –Київ: Генеза 2015. – 240 с.: іл.

29. Сатрапінська Ю. С. Інтелектуальне казино: презентація до заходу. *На урок.* 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/106261>.

Анотація. Опублікована презентація до позакласного заходу з інформатики для учнів 8-9-х класів «Інтелектуальне казино» містить інтелектуальні питання з інформатики.

30. Сатрапінська Ю. С. Опрацювання табличної інформації: практична робота № 2. *На урок.* 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/141498>.

Анотація. Практична робота для 7 класу з Excel розрахована на засвоєння застосування іменованих комірок, використання формул. Пропонований матеріал призначений для вчителів, які викладають інформатику в 7 класі. Тема «Опрацювання табличної інформації». Даний матеріал відповідає новій програмі для загальноосвітніх навчальних закладів (Інформатика 5 – 9 класи) затвердженій наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804 та підручнику Інформатика: підруч. для 7 кл. загальноосвіт. навч. закл./ Й.Я. Ривкінд [та інші]. –Київ: Генеза 2015. – 240 с.: іл.

31. Сатрапінська Ю. С. Свято 1 вересня: сценарій. *На урок.* 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/1062153>.

Анотація. Опублікований сценарій «Свято 1 вересня» буде корисною для заступників директора з виховної роботи, педагога-організатора, класних керівників при підготовці свята 1 вересня.

32. Сатрапінська Ю. С. Форматування та редагування текстів: практична робота. *На урок.* 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/142188>.

Анотація. Практична робота з теми «Форматування та редагування текстів» для учнів 5-х класів спрямована на засвоєння та застосування практичних умінь та навичок з теми «Форматування та редагування текстів».

Пропонований матеріал призначений для вчителів, які викладають інформатику в 5 класі. Тема «Форматування та редагування текстів». Даний матеріал відповідає новій програмі для загальноосвітніх навчальних закладів (Інформатика 5 – 9 класи) затвердженій наказом

Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804 та підручнику Інформатика: підруч. для 5 кл. загальноосвіт. навч. закл./ Й.Я. Ривкінд [та інші]. – Київ: Генеза 2019. – 208 с.: іл.

33. Стадніченко Д. О. Людина без книги, як криниця без води: позакласний захід. 2-4 клас. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/scenarij-svata>.

Анотація. Публікація містить розробку конспекту позакласного заходу для учнів 2-4 класів в формі проекту в якому використані пошукові та ігрові методи навчання, групові форми роботи.

34. Стадніченко Д. О. Народні казки: урок з літературного читання. 2 клас. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/scenarij-svata>.

Анотація. Публікація містить розробку конспекту уроку з літературного читання в 2 класі в формі подорожі, розроблені та використані різнорівневі завдання, дають можливість перевірити засвоєння учнями навчального матеріалу теми.

35. Трипольська Л. П. Повторення вивченого матеріалу: урок. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/83891>.

Анотація. Оpubлікований нестандартний урок математики для учнів 1 класу містить різноманітні завдання в ігровій формі. Метою уроку є закріплення навичок додавання і віднімання в межах 10.

36. Фесенко В. І. Робота з дитячою книгою за матеріалами творів із збірки «Читаю сам» (для вчителів 1 класу). *Методичний портал*. 2019. URL: <http://metodportal.com/node/74237>.

Анотація. Публікація містить уроки роботи з дитячою книгою з опорою на матеріал творів із збірки «Читаю сам».

Головною метою роботи з дитячою книгою є ознайомлення школярів з надбанням українських дитячих письменників, жанровою різноманітністю творів, залучення учнів до творчості, формування внутрішнього світу дитини засобами художнього слова.

Уроки мають чітку структуру та систему різноманітних завдань, які допомагають не лише навчитися правильно виразно читати, але й робити висновки, аналізувати прочитане, характеризувати героїв творів, розв'язувати логічні завдання. Обґрунтування власної думки, складання повідомлень, розповідей – шляхи розвитку досконалого усного мовлення учнів.

37. Фесенко В. І. Сім'я – школа добра. Я і моя сім'я» (вірші, оповідання): урок читання для 2 класу. *Методичний портал*. 2019. URL: <http://metodportal.com/node/74077>.

Анотація. Публікація буде корисна для вчителя початкових класів, який прагне провести урок цікаво й змістовно. Матеріал уроку створює позитивний настрій та уточнює й розширює уявлення учнів про сім'ю, її значення для кожної людини; стимулює інтерес до вивчення історії свого роду, родини, допомагає виховувати в учнів турботливе ставлення до членів своєї родини, гордість за свій рід, український народ.

38. Шаповал М. В. Велика грецька колонізація: практичне заняття. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/praktichne-zanyattya-velika-grecka-kolonizaciya-141908.html>.

Анотація. Публікація містить розробку практичного заняття уроку історії у 6 класі, орієнтоване на формування просторової компетентності шестикласників, щодо причини великої грецької колонізації, особливостей найбільших міст – колоній Північного Причорномор'я, а також на вдосконалення вміння орієнтуватися в історичному просторі.

ВІЛЬШАНСЬКА СІЛЬСЬКА РАДА НЕДРИГАЙЛІВСЬКОГО РАЙОНУ

1. Бабенко В. Д. Вони сміялися з моєї любові до України.... М. Осадчий. *Історико-краєзнавче дослідження: традиції та інновації*: матеріали IV Міжнародної наукової конференції (м. Суми, 28-29 листопад 2019 року). Суми, 2019. С. 129–134.

Анотація. У статті відтворені життєві віхи талановитого земляка Осадчого Михайла Григоровича. Розкривається доля поета-борця, якого відривали від свого народу й засилала в сибірські нетри на десятки літ із заборонаю писати. Роки заслання ще більше прихилили до людини, яка жила заради своєї батьківщини на Сумщині.

2. Бабенко В. Д. Робота з краєзнавчими матеріалами як засіб формування культури історичного мислення сучасного учня. *Актуальні питання методики викладання суспільних та гуманітарних дисциплін в умовах розбудови сучасної школи: матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної конференції* (м. Суми, 28 березня 2019 року). *Теорія та методика навчання суспільних дисциплін*. СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2019. №7. С. 33–36.

Анотація. У статті йдеться про становлення шкільного краєзнавства. Зібраний матеріал поповнює скарбницю історичного досвіду, виховує в учнів відчуття причетності до минулого і сьогодення України та відповідальності за долю рідного краю.

3. Дудченко В. М. Мово, ти – моє майбутнє й синя далечінь: проєктна робота. Розвиток мовлення. Українська мова. 11 клас. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/91821>.

Анотація. Даний матеріал допоможе виробити в учнів систему поглядів щодо необхідності мінімуму мовних засобів; підготувати їх до написання творчої роботи; розвивати комунікативні навички, уміння самостійно мислити, аргументовано доводити свою думку, оперувати лінгвістичними поняттями й категоріями; виховувати бережливе ставлення до рідної мови та рідного слова.

4. Захарченко В. О. Самоосвіта як безперервний процес саморозвитку та самовдосконалення професійної компетентності педагога. *Сучасний вимір та стратегії розвитку особистісно-професійної компетентності педагога: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції / За заг. ред. Ю. О. Нікітін, С. М. Грицай, А. В. Вознюк, С. В. Драновська, О. М. Кириченко* (м. Київ, 15 березня 2019 року). Суми: НВВ КЗ СОІППО, 2019. С. 96–101.

Анотація. У статті висвітлена актуальність самоосвіти і вказана її роль у процесі саморозвитку та самовдосконалення професійної компетентності педагога.

5. Криштоп І. Г. Пороги і водоспади. Живлення, водний режим і робота річок: конспект уроку з географії у 6 класі. *Всеосвіта*. 2020. URL: <https://vseosvita.ua/library/konspekt-uroku-z-geografii-na-temu-porogi-i-vodospadi-zivlenna-vodnij-rezim-i-robota-ricok-205211.html>.

Анотація. Конспект уроку з географії допоможе вчителю донести цікаву та змістовну інформацію із зазначеної теми, забезпечить активність шестикласників упродовж усього заняття.

6. Криштоп І. Г. Води суходолу – поверхневі і підземні. Річка, річкова система, басейн річки, річкова долина: конспект уроку з географії у 6 класі. *На Урок*. 2020 URL: <https://naurok.com.ua/urok-z-geografi-6-klas-145019.html>.

Анотація. Конспект уроку з географії для учнів 6 класу щодо запропонованої теми допоможе чітко та доступно для учнів засвоїти матеріал і в подальшому відтворювати його.

7. Криштоп І. Г. Гіпотези та сучасні уявлення про виникнення Землі: конспект уроку з природознавства у 5 класі. *На Урок*. 2020 URL: <https://naurok.com.ua/konspekt-uroku-z-prirodovnavstva-5-klas-145018.html>.

Анотація. Конспект уроку з природознавства цікаво та змістовно розкриває зміст теми й матеріалу підручника. Використовуючи різні методи та форми роботи на уроці, учні із захопленням сприймають інформацію та беруть активну участь у занятті.

8. Криштоп Л. М. Особливості професійного вдосконалення педагога за допомогою системи методичної роботи. *Сучасний вимір та стратегії розвитку особистісно-професійної компетентності педагога: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції / За заг. ред. Ю. О. Нікітін, С. М. Грицай, А. В. Вознюк, С. В. Драновська, О. М. Кириченко* (м. Київ, 15 березня 2019 року). Суми: НВВ КЗ СОІППО, 2019. С. 137–141.

Анотація. У статті розглянуто умови підвищення ефективності методичної роботи: здійснення методичної роботи на діагностичній основі, врахування освітніх потреб конкретних педагогічних працівників; здійснення диференціації в підході до вибору форм, і змісту методичної роботи, врахування якісного складу педагогічних працівників та їхньої професійної компетентності; створення дієвого освітнього інформаційного середовища навчального закладу; формування позитивної мотивації до методичної роботи.

9. Молибог Н. М. Значення краєзнавчого матеріалу для вивчення історії рідного краю в школі (перлина Сумщини – «Михайлівська цілина»). *Актуальні питання методики викладання*

суспільних та гуманітарних дисциплін в умовах розбудови сучасної школи: матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Суми, 28 березня 2019 року). Теорія та методика навчання суспільних дисциплін. СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2019. №7. С. 44–48.

Анотація. Матеріали статті можна використати під час підготовки до уроків суспільно-природничого циклу, що стосується вивчення історії та природи рідного краю, та під час туристично-краєзнавчих екскурсій.

10. Нестеренко О. І. Музикотерапія як засіб формування емоційного здоров'я дошкільників. *Особистісно-професійна компетентність педагога: теорія і практика*: матеріали III Всеукраїнської науково-методичної практичної конференції (м. Суми, 20 лютого 2019 року). Суми: НІКО, 2019. С. 222–225.

Анотація. У статті розглядаються засоби для покращення емоційного здоров'я дошкільників, зокрема музикотерапію, її вплив на вади характеру дітей та покращення емоційного стану у дітей дошкільного віку шляхом застосування інтегрованих методів музикотерапії.

11. Тимченко Р. В. Поради батькам у вихованні підлітка: презентація до батьківських зборів. *На Урок*. 2020. URL: <https://naurok.com.ua/prezentaciya-do-batkivskih-zboriv-poradi-batkam-u-vihovanni-pidlitka-138735.html>.

Анотація. У презентації розкриваються ризики підліткового періоду та способи реагування батьків на можливі ситуації ризиків; надаються поради у вихованні дитини.

12. Тимченко Р. В. Поради батькам підлітків. *На Урок*. 2020. URL: <https://naurok.com.ua/poradi-batkam-po-pidgotovci-domashnih-zavdan-134851.html>.

Анотація. У порадах батькам висвітлюються питання: як працювати з дитиною над виконанням домашнього завдання; чи потрібно сидіти з дитиною під час виконання домашніх завдань; методи гармонізації психоемоційного стану людини.

13. Тимченко Р. В. Поради батькам по булінгу. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/poradi-batkam-po-bulingu-134849.html>.

Анотація. У документі надаються поради батькам: як розпізнати, чи є дитина жертвою насилля в дитячому колективі, якщо так, то який вид насилля здійснюється відносно неї; як батькам реагувати на прояви булінгу.

14. Тимченко Р. В. Знавці хімії: презентація. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/prezentaciya-znavci-himi-134333.html>.

Анотація. Презентація допоможе вчителю хімії в проведенні позакласного заходу, уроків узагальнення знань. Завдання розділені за категоріями: «розминка», «кольорова стрічка», «асоціація», «розпізнай речовину», «дешифрувальщик».

15. Тимченко Р. В. Органічне поле чудес: презентація. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/prezentaciya-organichne-pole-chudes-134332.html>.

Анотація. Презентація складена на основі гри «Поле чудес». В «органічному полі чудес» можна отримати приз за знання про органічні сполуки та про вчених, які працювали в галузі органічної хімії.

16. Тимченко Р. В. Заморочки з бочки: презентація. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/prezentaciya-zamorochki-iz-bochki-134330.html>.

Анотація. Презентація складена для проведення позакласного заходу з предметів природничого циклу.

17. Тимченко Р. В. Про характер: презентація. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/prezentaciya-harakter-126750.html>.

Анотація. Розкривається суть поняття «характер», акцентується увага на індивідуальних особливостях особистості, що формуються і проявляються в діяльності та спілкуванні, зумовлюючи типові для неї способи поведінки. Презентація також вміщує поради щодо формування рис характеру.

18. Тимченко Р. В. День сюрпризів: виховний захід. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/vihovniy-zahid-den-syurpriziv-126749.html>.
Анотація. Розробка виховного заходу для проведення під час літніх канікул. Під час заходу діти знайомляться з красою природи, народними звичаями та традиціями.
19. Тимченко Р. В. Готовність п'ятикласників до навчання на II ступені школи: презентація. *На Урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/prezentaciya-gotovnist-pyatiklasnikiv-do-navchannya-na-ii-stupeni-shkoli-126747.html>.
Анотація. У презентації розповідається про готовність учнів четвертого класу до навчання у н'ятому класі, особливості навчання на II ступені школи.
20. Тимченко Р. В. Немає такої професії, у якій людина не змогла б піднятися на вершини майстерності: тренінг. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/trening-nemae-takoi-profesii-v-akij-ludina-ne-zmogla-b-pidnatisa-na-versini-majsternosti-176363.html>.
Анотація. У тренінгу викладені вправи на покращення професійної майстерності та діагностика «Домінантний стиль спілкування». Активні вправи тренінгу допомагають учасникам згуртуватися, презентувати себе, висловити думку щодо власної професійної майстерності.
21. Тимченко Р. В. Психічні стани людини: презентація. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/prezentacia-psihicni-stani-ludini-130848.html>.
Анотація. Розкривається зміст поняття «психічні стани» як сталі тривалі переживання, як результат психічної діяльності за певний період часу, як проміжна ланка між короточасним психічним процесом і властивістю особистості. Запропоновано поради «Як впоратися з негативними емоційними станами».
22. Тимченко Р. В. Мислення - вищий пізнавальний процес: презентація. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/prezentacia-mislenna-visij-piznavalnij-proces-130847.html>.
Анотація. У презентації надається поняття про пізнавальний процес психіки людини - мислення та його види; надаються вправи та пам'ятка щодо розвитку процесів мислення. Особлива увага в презентації приділяється індивідуальним властивостям мислення: гнучкості, критичності та швидкості.
23. Тимченко Р. В. Методи розвитку творчого мислення: презентація. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/prezentacia-metodi-rozvitku-tvorcogo-mislenna-130561.html>.
Анотація. Презентація допоможе психологу ознайомити учнів із методами розвитку творчого мислення: мозковим штурмом, гірляндою асоціацій і метафор, синектикою; навчить дітей використовувати ці методи в навчальному процесі.
24. Тимченко Р. В. Безпека твоя, його і моя – це гасло завжди запорука життя: розробка виховного заходу. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/rozrobka-vihovnogo-zahodu-bezpeka-tvoa-jogo-i-moa-ce-gaslo-zavzdi-zaporuka-zitta-130550.html>.
Анотація. Мета виховної бесіди: розвивати практичні навички та вміння безпечної поведінки; закріпити навички надання першої допомоги при травмуванні; виховувати свідоме ставлення до власної безпеки, прагнення зберегти своє здоров'я; розвивати вміння критично мислити.
25. Тимченко Р. В. Формування здоров'язберігаючих компетентностей учнів: презентація. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/prezentacia-formuvanna-zdorovazberigaucich-kompetentnostej-ucniv-128059.html>.
Анотація. У презентації висвітлюється досвід роботи класного керівника з вихованнями по формуванню системи збереження й зміцнення здоров'я учнів, позитивної мотивації до здорового способу життя; залученню широкого кола установ, організацій, батьківської громадськості до розв'язання завдань збереження здоров'я учнів; виховання культури здоров'я учнів; запобіганню негативним проявам у молодіжному середовищі.
26. Тимченко Р. В. Формування ключових компетентностей учителів у Новій українській школі. *Інноваційні технології в роботі практичного психолога: матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції (м. Суми, 05 червня 2019 року)*. Суми, 2019. Ч.2. С. 93–97.

Анотація. Практичне заняття розкриває ключові компетентності нової української школи. Вправи «асоціація» та «мій вибір» допомагають сформуванню уявлення про новітні інтерактивні методи у сучасній школі.

27. Чечоткін Г. М. Розвиток інновацій у педагогічному процесі. *Сучасний вимір та стратегії розвитку особистісно-професійної компетентності педагога: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції / За заг. ред. Ю. О. Нікітін, С. М. Грицай, А. В. Вознюк, С. В. Драновська, О. М. Кириченко (м. Київ, 15 березня 2019 року). Суми: НВВ КЗ СОШПО, 2019. С. 247–251.*

Анотація. У статті розкрито значення та особливості впровадження інновацій у педагогічному процесі.

ЧЕРНЕЧИНСЬКА СІЛЬСЬКА РАДА ОХТИРСЬКОГО РАЙОНУ

1. Васіна С. А. У гостях до музичних інструментів: урок у 5 класі. *Методичний портал*. 2019. URL: metodportal.com/node/75157.

Анотація. На уроці учні поглиблюють знання про елементи музичної мови, ознайомляться з поняттям «тембр», визначатимуть особливості звучання інструментів симфонічного оркестру: арфи, флейти, труби, валторни, челести.

2. Васіна С. А. Для тих, чия професія від Бога: сценарій свята до Дня вчителя. *Методичний портал*. 2019. URL: metodportal.com/node/75165.

Анотація. Метою проведення заходу є виховання в учнів інтересу і поваги до вчительської роботи та розвиток артистичних здібностей учнів.

3. Загурська Н. І. Еволюційне вчення: презентація з біології для 9-11 класів. *Методичний портал*. 2019. URL: metodportal.com/node/74837.

Анотація. Матеріал презентації розкриває історію розвитку еволюційних поглядів та механізмів еволюції з точки зору різних учених.

4. Загурська Н. І. Рослини - хижаки, рослини-паразити: презентація з біології для 6 класу. *Методичний портал*. 2019. URL: metodportal.com/node/74824.

Анотація. Матеріал презентації знайомить учнів з різними способами живлення рослин, їх поширення у природі та значенням в угрупованнях.

5. Загурська Н. І. Веб-квест «Віруси»: презентація з біології для 9-11 класів. *Методичний портал*. 2019. URL: metodportal.com/node/74830.

Анотація. Матеріал презентації підготовлений до уроків біології і містить завдання пошукового характеру з метою розвитку в учнів інформаційно – комунікативної компетентності з питань будови, різноманітності вірусів, профілактики вірусних захворювань.

6. Загурська Н. І. Хімічна промисловість України: презентація з хімії для 9-11 класів. *Методичний портал*. 2019. URL: metodportal.com/node/65380.

Анотація. Матеріали презентації підготовлений до уроків хімії і знайомить учнів з розвитком різних галузей хімічної промисловості України, Сумської області зокрема.

7. Левчишин С. П. Знайди пару: урок навчання грамоти. URL: <https://drive.google.com/drive/search?q=%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D0%B9%D0%B4%D0%B8%20%D0%BF%D0%B0%D1%80%D1%83>.

Анотація. Публікація містить розробку конспекту уроку навчання грамоти у 1 класі, знайди пару. Урок супроводжується мультимедійною презентацією.

8. Латка І. С. Виготовлення шаблонів. Розкрий виробу. Виконання оздоблення та зшивання ялинкової прикраси: урок. *Методичний портал*. 2019. URL: <http://metodportal.net/node/139640>.

Анотація. Публікація містить розробку конспекту уроку трудового навчання у 7 класі, виготовлення шаблонів. Розкрій виробу. Виконання оздоблення та зашивання ялинкової прикраси. Урок супроводжується мультимедійною презентацією, технологічною картою.

9. Однороб О. О. Додавання та віднімання мішаних чисел: урок. *Методичний портал*. 2019. URL: <http://metodportal.net/node/139641>.

Анотація. Публікація містить розробку конспекту уроку математики у 5 класі, присвяченому вивченню додавання та відніманню мішаних чисел. Урок супроводжується мультимедійною презентацією.

10. Однороб О. О. Прямокутний трикутник. Ознаки рівності прямокутних трикутників: урок. *Методичний портал*. 2019. URL: <http://metodportal.net/node/139641>.

Анотація. Публікація містить розробку конспекту уроку геометрії у 7 класі, прямокутний трикутник. Ознаки рівності прямокутних трикутників. Урок супроводжується мультимедійною презентацією.

11. Панченко О. О. У країні Емпатії немає місця булінгу: заняття для дітей дошкільного та молодшого шкільного віку. *Методичний портал*. 2020. URL: <http://metodportal.com/node/80669>.

Анотація. У результаті навчання очікується поглибити знання дітей про духовний зміст слів ввічливості, навчити підтримувати діалог. Закріпити уявлення про доброту, гуманність, щирість, емпатійність, як важливі якості людини та людських взаємин.

12. Панченко О. О., Голікова Р. О. Індивідуальна корекційно-розвиваюча програма для підлітка з розумовою відсталістю: програма КРЗ. *Методичний портал*. 2019. URL: metodportal.com/node/75150.

Анотація. Мета програми - розвиток емоційно-особистісної сфери підлітка. В умовах інклюзивного навчання успішність, виховання, навчання, соціальної адаптації залежить від правильної оцінки та знань можливостей і особливостей дитини, від застосування відповідних методів роботи. Корекція емоційно – вольової сфери зменшує різницю між відхиленнями та нормою розвитку, дає можливість адаптації підлітка у суспільстві. Проведення корекційно - розвиваючої програми сприяє формуванню адекватної самооцінки, що проявляється в позитивному відношенні підлітка до власної особистості, прийняттям себе і складає основу формування таких позитивних якостей особистості, як упевненість у собі, самоповага, самокритичність.

13. Пелих А. В. Конспекти уроків з основ правознавства. 9 клас. *На урок*. <https://naurok.com.ua/urok-na-temu-yaki-pravoporushennya-nazivayutsya-administrativnimi-urok-na-temu-scho-take-zlochyn-oznaki-vidi-ta-sklad-zlochyniv-urok-na-temu-scho-take-pravila-ta-yak-voni-vinikayut-75234.html>.

Анотація. Сьогодні великого значення набувають правова освіта та правове виховання, які формують правову культуру і правову свідомість. Дані розробки саме покликані це робити. В конспектах використовуються інтерактивні форми та методи роботи, які можна використати під час вивчення правознавства.

14. Сідельник С. Д. Біологія. 6 клас: конспекти усіх уроків до навчального предмета. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/konspekti-usih-urokiv-do-navchalnogo-predmeta-biologiya-6-klas-69574.html>.

Анотація. Розробка містить матеріали для підготовки та проведення уроків біології у 6 класі, а також різнорівневі завдання для перевірки знань учнів по всіх темах.

15. Сідельник С. Д. Природознавство: конспекти усіх уроків. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/konspekti-usih-urokiv-do-navchalnogo-predmeta-prirodnavstvo-69572.html>.

Анотація. Розробки уроків містять необхідну інформацію для вчителя та учнів у підготовці та проведенні уроків природознавства у 5 класі, а також різнорівневі завдання до всіх тем курсу.

16. Сідельник С. Д. Обчислення кількості структурних одиниць (атомів, молекул, йонів) у певній кількості речовини: урок. *Методичний портал*. 2019. URL: <http://metodportal.com/node/73009>.

Анотація. Матеріал містить конспект уроку хімії у 8 класі "Обчислення кількості структурних одиниць (атомів, молекул, йонів) у певній кількості речовини" та презентацію до уроку.

17. Сідельник С. Д. Вибір косметичних засобів із урахуванням віку та типу шкіри: навчальний проєкт. *Методичний портал*. 2019. URL: <http://metodportal.com/node/73010>.

Анотація. Розробка містить поетапний план роботи вчителя та учнів над проєктом у 7 класі на уроках основ здоров'я та посилання на інформаційні джерела.

18. Сідельник С. Д. Стоп булінг. Урок-тренінг. *Методичний портал*. 2019. URL: <http://metodportal.com/node/73011>.

Анотація. Розробка містить конспект уроку-тренінгу "Стоп булінг" з основ здоров'я у 8 класі, необхідний матеріал та посилання на Інтернет-ресурси.

19. Сідельник С. Д. Різномірні завдання з природознавства 5 клас. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/user/id134245?page=4>.

Анотація. Розробки містять тестові завдання з однією правильною відповіддю, самостійні роботи із завдання типу «Так» чи «Ні», де зустрічається одна помилкова відповідь та «Встанови відповідність», різномірні завдання для перевірки знань учнів 5 класу по кожній темі навчальної програми.

20. Сідельник С. Д. Різномірні завдання з біології. 6-8 клас. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/user/id134245?page=3>, <https://vseosvita.ua/user/id134245?page=2>.

Анотація. Розробки містять декілька варіантів різномірних завдань (тестові завдання, дописати речення, дати визначення термінам, завдання з відкритими відповідями) з усіх тем навчальної програми з біології для 6-8 класів.

21. Сідельник С. Д. ВЖР. Тренінги до уроків основ здоров'я. 5-9 клас. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/user/id134245?page=1>.

Анотація. Розробки містять конспекти усіх уроків – тренінгів курсу «Вчимося жити разом» з основ здоров'я у 5-9 класах, необхідний матеріал та посилання на Інтернет-ресурси.

22. Тищенко Л. О. Критичне мислення учнів – вимога сучасності. *Методичний портал*. 2019. URL: metodportal.com/node/75238.

Анотація. Методична розробка висвітлює теоретичні питання методики й організації уроків української мови та літератури за технологією формування і розвитку критичного мислення, а також практичні поради щодо організації найефективніших прийомів і форм роботи на уроці. Методична розробка складена на основі власного педагогічного досвіду, що опирається на педагогічні спостереження і практику. Розрахована на учителів суспільно-гуманітарного циклу.

23. Тищенко Л. О. Іван Малкович «З янголом на плечі»: урок. 8 клас. *Методичний портал*. 2019. URL: metodportal.com/node/75237

Анотація. Урок української літератури в 8 класі за творчістю І.Малковича. Виховною метою проведення уроку є формування у дітей почуття пошани до творчості письменника.

24. Тищенко Л. О. Не з дієприслівниками: урок у 7 класі на народознавчій основі. *Учительський журнал*. 2019. URL: <http://teacherjournal.in.ua/shkilni-predmeti/ukrajinska/4887-konspekt-uroku-ne-z-diiieprislivnykamy>.

Анотація. Під час уроку учні ознайомляться з написанням не з дієприслівниками; удосконалять навички грамотного письма; дізнаються про звичаї та традиції українського народу, пов'язані зі святом Водохреща.

25. Тищенко Л. О. Олександр Олесь. Драма-казка «Микита Кожум'яка»: урок. 5 клас. *Методичний портал*. 2019. URL: metodportal.com/node/49562.

Анотація. Урок української літератури в 5 класі за творчістю Олександра Олеся. Під час уроку учні виразно в особах читатимуть драму-казку «Микита Кожум'яка», виокремлюючи в ній найнапруженіші епізоди. Урок супроводжується мультимедійною презентацією.

26. Чередниченко В. О. Організація групової роботи учнів на уроках математики. *Методичний портал*. 2019. URL: <http://metodportal.com/node/76539>.

Анотація. У статті поданий теоретичний аналіз проблеми організації роботи учнів в групах на уроках математики як засобу формування комунікативної компетентності.

БУРИНСЬКА МІСЬКА РАДА

1. Баріба Л. П.: Обчислення електричного опору провідника. 8 клас. *Фізика в школах України*. 2019. № 6 (370). С. 36–38.

Анотація. Публікація містить завдання на закріплення теоретичного матеріалу з поданої теми для розв'язування кількісних та якісних задач.

2. Бондаренко Л. І. Вимова і правопис слів із ненаголошеними [е] та [и] в коренях слів, які перевіряються наголосом. Поняття «орфограма». *На урок*. 2019. URL: <http://naurok.com.ua/publ/134881>.

Анотація. Розробка уроку буде корисною для вчителів під час вивчення матеріалу відповідної теми з української мови у 3 класі.

3. Бондаренко Л. І. Г. Демченко «Горобина»: урок літературного читання. 4 клас. *Методичний портал*. 2019. URL: <http://metodportal.com/node/80239>.

Анотація. Публікація містить розробку уроку з літературного читання у 4 класі.

4. Бугайова Н. Л. Особливості процесу формування математичних уявлень в учнів з інтелектуальними порушеннями в умовах спеціального закладу освіти. *Корекційна та інклюзивна освіта очима молодих науковців: матеріали VI Міжнародної науково – практичної конференції студентів, аспірантів та молодих учених (м. Суми, 20 березня 2019 року)*. Суми: СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2019. С. 11–15.

Анотація. У статті висвітлено особливості процесу формування математичних уявлень в учнів початкових класів з інтелектуальними порушеннями в умовах спеціальної школи, визначено найбільш ефективні методи та прийоми у роботі з дітьми означеної нозології.

5. Бугайова Н. Л. Напрями реалізації системи корекційно –педагогічної роботи з формування математичних уявлень в учнів з інтелектуальними порушеннями. *Корекційно-реабілітаційна діяльність: стратегії розвитку у національному та світовому вимірі: матеріали V Міжнародної науково–практичної конференції (м. Суми, 20 листопада 2019 року)*. Суми: СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2019. С. 304.

Анотація. У статті мова йде про створення електронного посібника, пов'язаного з використанням комп'ютера як засобу формування та закріплення математичних уявлень у дітей з порушенням інтелектуального розвитку: кількісних, просторових, геометричних, тимчасових, уявлень про величину.

6. Гавриленко К. О. Тест до ЗНО, загальна біологія, основи екології. 11 клас. *Біологія*. 2019. № 2(590). С. 46–47.

Анотація. Розроблені тести будуть корисними як для вчителя, так і для учнів під час підготовки до ЗНО з біології.

7. Гавриленко К. О. Основні класи неорганічних сполук: урок-п'єса. 8 клас. *Хімія*. 2019. № 11 (431). С. 29–30.

Анотація. Даний матеріал можна використати під час узагальнення знань про неорганічні класи речовин; пропонується провести урок в ігровій формі, що служить кращому запам'ятовуванню даної теми і зацікавленості до вивчення хімії.

8. Гавриленко К. О. Тестові завдання. 11 клас. *Хімія*. 2019. № 8(428). С. 65–67.

Анотація. Розроблені завдання можна використовувати на уроках та під час підготовки до ЗНО.

9. Данілова О. О. Українська література. О.П. Довженко. Життя і творчість. *На урок*. 2019. URL: <http://naurok.com.ua/publ/100267>.
Анотація. Публікація містить розробку конспекту уроку української літератури в 11 класі, присвячену вивченню творчості О.П. Довженка.
10. Данілова О. О. Українська література «Зачарована Десна» О. Довженка-маніфест величі і краси рідної землі. Автобіографічна основа твору, медитативна сповідальність оповіді: Морально – етична проблематика. *На урок*. 2019. URL: <http://naurok.com.ua/publ/140264>.
Анотація. Конспект уроку української літератури в 11 класі. Розробка буде корисною як для використання під час знайомства з творчістю О.П. Довженка, так і під час проведення виховних заходів.
11. Калусенко М. О. Корекційно - розв'язкова програма. Розвиток пізнавальних процесів для дітей з ООП (з порушенням слуху). *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvsta.ua/library/korekcijno-rozvitkova-programarozvitok-piznavalnih-procesiv-dla-ditej-z-porusennam-sluhu-184629.html>.
Анотація. Публікація містить корекційно-розв'язкові заняття для дітей з ООП (з порушенням слуху) молодшого шкільного віку, які спрямовані на гармонізацію внутрішнього світу, покращення соціально- психологічної адаптації та підвищення рівня загального розвитку. Матеріал буде корисним для тих, хто працює з дітьми з особливими освітніми потребами.
12. Коверсун В. М. Картки «Іменники для лінивих». 6 клас. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/kartki-imenniki-dlya-linivih-79574.html>.
Анотація. Публікація розрахована на широке коло користувачів. За допомогою таких карток учні, які не вміють слухати на уроці, не хочуть працювати вдома, змушені будуть прочитати та навчитися ними користуватися.
13. Коверсун В. М. Картки «Займенники для лінивих». 6 клас. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/kartki-zaymenniki-dlya-linivih-79608.html>.
Анотація. У публікації вміщено матеріал за підручником Заболотного О.В. «Українська мова» 6 клас до теми «Займенник». Оpubліковані картки для учнів, які полінувалися розглянути матеріал про займенник задалегідь. Для того, щоб виконати завдання, школярам доведеться прочитати параграф. Картки вчать працювати з теоретичним матеріалом.
14. Коверсун В. М. Українська мова. Фонетика, орфографія, лексикологія. Підготовка до ЗНО: тести. 11 клас. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/test-fonetika-orfografiya-leksikologiya-pidgotovka-do-zno-81865.html>.
Анотація. Оpubліковані тестові завдання допоможуть повторити вивчений матеріал та підготуватися до ЗНО з української мови. Вони включають питання про наголос, правопис слів, лексичні та граматичні помилки, фонетичні закономірності.
15. Коверсун В. М. Українська мова. Морфологія. Підготовка до ЗНО: тести. 11 клас. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/test-morfologiya-pidgotovka-do-zno-81870.html>.
Анотація. У даній публікації розміщені тести, адаптовані до тестів ЗНО, які перевіряють знання учнів з морфології. Доречні на етапі актуалізації знань чи в підсумковій частині уроку.
16. Коверсун В. М. Українська мова. Огляд посібників для підготовки до ЗНО-2019 з української мови: презентація. 11 клас. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/prezentaciya-oglyad-posibnikiv-dlya-pidgotovki-do-zno-2019-z-ukra-nsko-movi-81877.html>.
Анотація. Ця презентація корисна вчителям, бо радить посібники, які допоможуть педагогам підготувати учнів до успішного складання іспиту. Усі підручники апробовані та вважаються автором презентації найефективнішими в підготовці до ЗНО з української мови.
17. Коверсун В. М. Позакласна робота. Андріївські вечорниці: сценарій виховного заходу. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/scenarij-vihovnogo-zahodu-andri-vski-vechornici-81879.html>.
Анотація. Оpubлікований сценарій розрахований на дітей старшого шкільного віку, містить народознавчий матеріал, різні види творчих та ігрових конкурсів. Це не тільки вистава, а й

змагання, розваги, ворожіння, танці. Виховною метою заходу є формування національної самосвідомості, патріотичних почуттів підростаючого покоління.

18. Коверсун В. М. Українська література. Проблемно – тематичний аналіз драми - феєрії Лесі Українки «Лісова пісня»: матеріали до уроку. 10 клас. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/problemno-tematichnij-analiz-drami-feeri-lesi-ukra-nki-lisova-pisnya-82576.html>.

Анотація. Матеріали для проблемно-тематичного аналізу «Лісової пісні» допоможуть учителю організувати цікавий та пізнавальний урок. На основі цих апробованих матеріалів, які допоможуть учням зрозуміти зміст драми, легко написати конспект для певного класу.

19. Коверсун В. М. Українська література. В. Королів-Старий. «Хуха-моховинка». Добро і зло в казці: конспект уроку. 5 клас. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/urok-v-koroliv-stariy-huha-mohovinka-dobro-i-zlo-v-kazci-82587.html>.

Анотація. Публікація містить розробку уроку з української літератури у 5 класі, включає в себе різні види роботи, серед яких гра, проблемно-тематичний аналіз, тест, ін.

20. Коверсун В. М. Українська література. І. Карпенко-Карий. Драма «Мартин Боруля»: конспект уроку. 10 клас. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/urok-i-karpenko-kariy-drama-martin-borulya-82599.html>.

Анотація. Опублікований конспект уроку містить різні види роботи й супроводжується презентацією. Показано такий вид роботи, як «Афіша». Тобто учні виписують по черзі героїв, починаючи з головних, та схематично, за допомогою умовних позначок, показують, хто з ким і як пов'язаний у драмі. Вид роботи корисний та полегшує читання твору.

21. Коверсун В. М. Українська література. І. Карпенко-Карий. Драма «Мартин Боруля»: презентація до уроку. 10 клас. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/prezentaciya-do-uroku-i-karpenko-kariy-drama-martin-borulya-82600.html>.

Анотація. Ця презентація ілюструє конспект уроку «І. Карпенко-Карий. Драма «Мартин Боруля»». Учням буде цікаво встановлювати асоціативні пари, розгадувати відео, робити за ними висновки.

22. Коверсун В. М. Позакласна робота. Що? Де? Коли?: мовознавча вікторина. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/vihovnij-zahid-movoznavche-scho-de-koli-84840.html>.

Анотація. Розміщені завдання мовознавчого конкурсу допоможуть учням вивчити або повторити маловживані слова, розширять їх світогляд, покажуть багатство рідної мови.

23. Коверсун В. М. Текст вибіркового переказу опису пам'ятки архітектури: матеріали до уроку. Українська література. 8 клас. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/tekst-vibirkovogo-perekazu-opisu-pam-yatki-arhitekturi-84882.html>.

Анотація. У даній публікації розміщено текст публіцистичного стилю, який можна використати як тренувальний перед виконанням основного завдання.

24. Коверсун В. М. Щоденник програми «Антисуржик»: заходи до тижня рідної мови. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/tizhden-ridno-movi-schodennik-programi-antisurzhih-86984.html>.

Анотація. У публікації розміщено план заходів до Тижня рідної мови у школі. Матеріал буде корисним під час проведення позакласної роботи з української мови. Рекомендовано проводити як змагання для учнів середньої шкільного віку.

25. Коверсун В. М. Не бійтесь заглядати у словник...: сценарій виховного заходу. 5-6 класи. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/vihovnij-zahid-ne-biytes-zaglyadati-u-slovník-86988.html>.

Анотація. Виховний захід побудований як конкурс для учнів 6 класів. Завдання конкурсу доступні для учнів, але цікаві, поглиблюють їхні знання, розширюють світогляд.

26. Коверсун В. М. Не бійтесь заглядати у словник...: презентація до виховного заходу. 5-6 клас. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/prezentaciya-do-vihovnogo-zahodu-ne-biytes-zaglyadati-u-slovnik-86991.html>.

Анотація. Презентація до виховного заходу містить ілюстративний матеріал, відеоматеріал із завданнями.

27. Кожем'яченко Ю. В. Українська мова. Закріплення букви «знак м'якшення». Буквосполучення «ьо». Звуковий аналіз слів. Опрацювання тексту, добір до нього заголовка: конспект уроку. 1 клас. *Супер урок-ua*. 2019. URL: <https://super.urok-ua.com/zakriplennya-bukvi-znak-m-yakshennya-bukvospoluchennya-o-zvukoviy-analiz-sliv-opratsyuvannya-tekstu-dobir-do-nogo-zagolovka-2/>.

Анотація. У публікації розміщено конспект уроку з навчання грамоти у 1 класі. Розробка буде корисною для вчителя 1 класу при вивченні букв.

28. Конопленко Л. Г. Народний учитель з Дичі. *Сумщина від давнини до сьогодення: проблеми ідентичності, ментальності, самосвідомості*: матеріали обласного круглого столу з нагоди відзначення 80-річчя створення Сумської області (м. Суми, 30 січня 2019 року). Суми: НВВ КЗ СОППО. 2019. С. 77–80.

Анотація. У статті розміщено розповідь про життєвий та професійний шлях героя партизанського руху, учителя Г.Я. Базиму. Матеріал можна використовувати під час проведення уроків історії та позашкільних заходах.

29. Кузнецова Т. В. Козацькими стежками: історичний квест. 8-11 класи. *АБЕТКАland*. 2019. URL: <https://abetkaland.in.ua/istorychnyj-kvest-kozatskymy-stezhkamy/>.

Анотація. Історичний квест використовується для повторення матеріал з тем « Українські землі в 16 першій половині 17 століття. Національно – визвольна війна українського народу проти Речі Посполитої в середині 17 ст.», з метою підготувати учнів 11 класу до ЗНО, розвивати історичні і життєві компетентності школярів, виховувати патріотизм, гордість за героїчне минуле народу, вміння працювати в групі, швидко знаходити рішення.

30. Кузнецова Т. В. Історія України. Українська РСР у період нової економічної політики й радянської модернізації. Урок-аукціон: конспект уроку. 11 клас. *АБЕТКАland*. 2019. URL: <https://abetkaland.in.ua/urok-auksion-ukrayinska-srr/>.

Анотація. Опублікований конспект уроку дає можливість повторити матеріал з тем « Українська СРР в період нової економічної політики та радянської модернізації в 20 – 30 роках», розвивати учнівські компетентності; логічне мислення, встановлювати причинно – наслідкові зв'язки, аналізувати, виховувати політичне розуміння історії, інтерес до вивчення предмету.

31. Кумер В. Ф. Вільні електричні коливання. Генератор на транзисторі: конспект уроку. Фізика. 11 клас. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/urok-fiziki-u-11-klasi-z-temi-vilni-elektricni-kolivanna-generator-na-tranzistori-111256.html>.

Анотація. Публікація містить розробку конспекту уроку з фізики в 11 класі. Обрана тема має актуальне значення, відповідає сучасним потребам та важлива для кращого розуміння учнями процесів в коливальному контурі, оскільки електромагнітні коливання недоступні для безпосереднього сприймання за допомогою органів чуття, то це надає особливо великого значення фізичному експерименту, зумовлює його специфіку.

32. Кумер В. Ф. Теплоенергетика. Способи збереження енергетичних ресурсів: конспект уроку. Фізика. 8 клас. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/konspekt-uroku-z-fiziki-u-8-klasi-z-temi-teploenergetika-sposobi-zberezhennya-energetichnih-resursiv-92965.html>.

Анотація. У публікації розміщено конспект уроку для 8 класу за підручником під ред. Бар'яхтар В. Г., Довгого С.О., який знайомить школярів з роллю теплоенергетики в житті людини, напрямки розв'язання проблеми майбутнього «енергетичного голоду», сучасними енергозберігаючими технологіями, впливом теплоенергетики на природу.

33. Лисюк С. М. Нетрадиційні засоби корекції фонетико – фонетичного недорозвитку мовлення дітей дошкільного віку в умовах закладу освіти. *Корекційна та інклюзивна освіта очима молодих науковців*: матеріали VI Міжнародної науково – практичної конференції студентів,

аспірантів та молодих учених (м. Суми, 20 березня 2019 року). СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2019. С. 56–60.

Анотація. У статті теоретично обґрунтовано нетрадиційні засоби корекції фонетико – фонетичного недорозвитку мовлення дітей дошкільного віку в умовах закладу освіти. Автором описано різноманітні традиційні та нетрадиційні технології: логопедична лялька, казкотерапія, логоанімація, скоромовки, радіомовлення. спеціальні логопедичні комп'ютерні програми.

34. Лисюк С. М. Використання нейропсихічного підходу до корекції мовлення дітей дошкільного віку в умовах закладу дошкільної освіти. *Студентська наука – 2019*: збірник студентських наукових статей з педагогіки та психології. Суми: ФОП Цьома С.П., 2019. С. 255–259.

Анотація. У статті автором описано використання нейропсихічного підходу до корекції мовлення дітей дошкільного віку в умовах закладу дошкільної освіти.

35. Мамочка О. В. Позашкільна освіта. Спортом займайся - здоров'я набирайся: сценарій виховного заходу. *На урок.* 2019. URL: <http://naurok.com.ua/96025>.

Анотація. У публікації розміщено сценарій спортивного свята. Розробка буде корисною для педагогів – організаторів, класних керівників та учнів, які прагнуть вести здоровий спосіб життя.

36. Мамочка О. В. Позашкільна освіта. Свою Україну любіть: сценарій виховного заходу. *На урок.* 2019. URL: <https://naurok.com.ua/vihovniy-zahid-svoyu-ukra-nu-lyubit-95993.html>.

Анотація. Опублікований сценарій заходу покликаний поглибити знання учнів про нашу державу – Україну, розширити поняття про єдність, незалежність і суверенність, формувати національну свідомість школярів, виховувати любов до рідного краю, до рідної української мови, шанобливе ставлення до символів держави; формувати в учнів активну громадянську позицію.

37. Мамочка О. В. Позашкільна освіта. Свою Україну любіть: презентація виховного заходу. *На урок.* 2019. URL: <https://naurok.com.ua/prezentaciya-svoyu-ukra-nu-lyubit-96373.html>.

Анотація. Мультимедійна презентація до виховного заходу "Свою Україну любіть..." є своєрідним доповненням, що допоможе краще сприймати і осмислити патріотичний матеріал.

38. Менжес І. С. Позашкільна освіта. Козацькі ігри: сценарій заходу. 5-6 клас. *Методичний портал.* 2019. URL: <http://metodportal.com/node/80242>.

Анотація. Сценарій заходу для учнів 5-6 класів, приурочений Дню українського козацтва. Містить ігри, конкурси, вікторини. Окремо у файлах є варіант для друку емблем команд та девізів.

39. Менжес І. С. Методика. Виховання загальнолюдських моральних цінностей на уроках словесності в сучасному освітньому процесі. *На урок.* 2019. URL: <https://naurok.com.ua/vihovannya-zagalnolyudskih-moralnih-cinnostey-na-urokah-slovesnosti-v-suchasnomu-osvitnomu-procesi-13665.html>.

Анотація. У розміщеній публікації обґрунтовується необхідність та пропонуються методи виховання загальнолюдських моральних цінностей на уроках української мови та літератури.

40. Міхеєва Л. І. Тріумф-2017: сценарій випускного вечора. Виховна робота. *АБЕТКАland.* 2019. URL: <https://abetkaland.in.ua/vypusknyj-vechir-triumf-2017/>.

Анотація. У публікації розміщено сценарій випускного вечора, який допоможе підійти творчо до його підготовки, зможе об'єднати спільною ідеєю колектив однодумців.

41. Міхеєва Л. І. Біла казка: сценарій новорічного свята: 1-4 клас. *АБЕТКАland.* 2019. URL: <https://abetkaland.in.ua/novorichne-svyato-dlya-1-4-klasiv-bila-kazka/>.

Анотація. Опублікований сценарій свята допоможе створити для наймолодших школярів справжню новорічну казку.

42. Міхеєва Л. І. Виховна робота. Свято барвінчат: сценарій свята. 2 клас. *АБЕТКАland.* 2019. URL: <https://abetkaland.in.ua/svyato-barvinchat/>.

Анотація. У публікації розміщено сценарій тематичного заходу для молодших школярів, мета якого долучитись до суспільного життя школи, поглиблювати знання про традиції та культуру українського народу.

43. Міхеєва Л. І. Виховна робота. Новорічне свято: сценарій свята. 5-8 класи. *АБЕТКАland*. 2019. URL: <https://abetkaland.in.ua/novorichne-svyato/>.
Анотація. Розміщений сценарій допоможе підготувати і провести новорічне свято цікаво та креативно.
44. Моргулець С. О. Карти знань. Редактори карт знань: урок інформатики. 9 клас. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/urok-karti-znan-redaktori-kart-znan-84640.html>.
Анотація. У публікації розміщено конспект уроку з інформатики для 9 класу. Матеріал містить презентацію, використання міжпредметних зв'язків та сервісу Google Google .
45. Москаленко А. А. Інноваційні технології на уроках зарубіжної літератури. *Зарубіжна література в школі*. 2019. № 13-14(349-350). С. 3–6.
Анотація. У статті розглянуто питання використання інноваційних технологій при викладанні зарубіжної літератури в школі. Особливу увагу приділено застосуванню в практичній діяльності інтерактивних методів навчання як одного зі шляхів формування в учнів ключових компетентностей.
46. Москаленко А. А. Світовий літературний процес: конспект уроку. 11 клас. *Зарубіжна література*. 2019. № 15-16(351-352). С. 24–30.
Анотація. Опубліковано як підсумковий урок - дослідження сучасного світового літературного процесу, який містить різні види робіт, використані інноваційні технології, мультимедійна презентація. Досліджено питання виживання літератури в сучасному світі, її конкуренція з відео, мультимедіа, Інтернетом та іншими реаліями сучасності.
47. Москаленко А. А. Г.К. Андерсен. Снігова королева: конспект уроку. 5 клас. *Зарубіжна література*. 2019. № 21-22(357-358). С. 9–13.
Анотація. Опубліковано як урок позакласного читання, урок – мандрівка. Виховна мета уроку – навчити цінувати справжню красу щирих людських почуттів, сприяння прагненню стати мудрішими. чуйнішими.
48. Москаленко А. А. Зарубіжна література. Сучасний літературний процес. Виживання і конкуренція художньої літератури з відео, мультимедіа, Інтернетом та іншими реаліями сучасності: конспект уроку. 11 клас. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/urok-suchasniy-literaturniy-proces-vizhivannya-i-konkurenciya-hudozhno-literaturi-z-video-multimedia-internetom-ta-inshimi-realiyami-suchasnosti-105512.html>.
Анотація. Опубліковано як підсумковий урок - дослідження сучасного світового літературного процесу, який містить різні види робіт, використані інноваційні технології. У матеріалі розглянуті питання взаємодії літератури з різними видами мистецтва та Інтернетом, розвитку літератури та її місце у сучасному світі.
49. Москаленко А. А. Зарубіжна література. Сучасний літературний процес: презентація до уроку. 11 клас. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/prezentaciya-suchasniy-literaturniy-proces-105514.html>.
Анотація. Запропонована мультимедійна презентація наочно доповнює матеріал уроку, що дає можливість краще й глибше засвоїти важливу тему, закріпити практичне застосування вивченого.
50. Москаленко А. А. Зарубіжна література. У світі пригод: сценарій позакласного заходу. 7-8 клас. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/kvk-u-sviti-prigod-105518.html>.
Анотація. У публікації розміщено сценарій позакласного заходу для учнів 7-8 класів, який проводиться у формі КВК за вивченими творами пригодницької літератури. Захід покликаний розвивати зв'язне мовлення, логічно – образне мислення, творчі здібності, удосконалювати аналітичні навички. долучати здобувачів освіти до скарбниці світової літератури.
51. Недайхліб С. В. Хімія. Урок – КВК: конспект уроку. 11 клас. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/urok-kvk-z-himi-dlya-uchniv-11-klasu-85057.html>.

Анотація. Розміщено нестандартний урок хімії у формі КВК для учнів 11 класу. Можна використати як підсумковий урок з теми. У матеріалі використано конкурси різного виду та додатки.

52. Циганок Т. О. Геометрія. Рівнобедрений трикутник, його властивості та ознаки: конспект уроку. 7 клас. *Методичний портал*. 2019. URL: <http://metodportal.com/node/80639/>.

Анотація. У публікації конспекту уроку з геометрії розміщено вправи, які надають можливість удосконалювати вміння застосовувати властивості та ознаки рівнобедреного трикутника до розв'язування задач. Матеріал буде корисним як для вчителів, так і школярів.

53. Шуть В. В. Психологічний супровід учнів 5 класу на етапі адаптації до навчання в школі II ступеня. *Педагогіка партнерства: виклики та перспективи*: матеріали II Міжнародної науково – практичної конференції «Інноваційні технології в роботі практичного психолога» (м. Суми, 05 червня 2019 року). Суми: НВВ КЗ СОШПО, 2019. С. 91–94.

Анотація. У статті висвітлено основні проблеми, які виникають у дітей під час переходу до 5 класу. Інтерактивне заняття «Ми - дружні п'ятикласники» спрямоване на зниження тривожності, підвищення емоційної стійкості, формування адекватної самооцінки кожного учня, толерантної поведінки, навичок взаємодії з іншими людьми.

ДУБОВ'ЯЗІВСЬКА СЕЛИЩНА РАДА КОНОТОПСЬКОГО РАЙОНУ

1. Суховєєва Л. Ю. Трикутники. Розв'язування практичних задач з математики в 7 класі: розробка уроку. *Відкритий урок: розробки, технології, досвід*. 2019. № 02. URL: https://ru.osvita.ua/school/lessons_summary/math/63885/.

Анотація. План конспект уроку з мультимедійною підтримкою, навчальна мета якого – узагальнити знання про трикутники: означення трикутника, означення прямокутного трикутника, сума кутів трикутника, сума гострих кутів прямокутного трикутника, види трикутників.

СТЕПАНІВСЬКА СЕЛИЩНА РАДА

1. Арнаутова Н. О. Казка, навіть невелика, багатьом зарадить лихам. *Учитель початкової школи*. 2019. № 9. С. 41–43.

Анотація. Публікація містить сценарій п'єси-казки, яка засобами драматизації формує в учнів ефективні стереотипи безпечної поведінки на дорозі.

2. Батраченко Б. Хутір Закумський. Літопис XVIII століття. *Сумські історико-краєзнавчі студії*: матеріали Регіональної науково-практичної конференції (м. Суми, 01 листопада 2019 року). Суми: НВВ КЗ СОШПО, 2019. С. 136–139.

Анотація. Дана стаття просвячена питанню заснування та розвитку хутора Закумського Сумського повіту у 18 столітті. Розглянуто легенди, щодо походження назви населеного пункту. Проаналізовано соціально-економічний розвиток та соціальні рухи на селі. Досліджено дворянські роди, що володіли населеним пунктом.

3. Гузь В. О. Вправи для очей: презентація. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/93744>.

Анотація. Презентація призначена для вчителів та учнів початкової школи. Слайд-шоу складається із 7 слайдів, де розміщено рухомі об'єкти, які дають змогу зняти зорове напруження в учнів, які працювали за комп'ютером.

4. Кривоконь С. Використання активних методів на уроках історії як головна умова інтерактивного навчання. *Освітні інновації: філософія, психологія, педагогіка*: матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції (м. Суми, 27 листопада 2019 року). Суми: ФОП Цьома С.П., 2019. С. 25–29.

Анотація. У статті розкрито питання використання активних методів на уроках історії як одна із головних умов інтерактивного навчання в закладах загальної середньої освіти. Активне навчання передбачає використання методів, спрямованих на самостійне оволодіння учнями знаннями і вміннями у процесі активної розумової і практичної діяльності.

5. Скрипка Ю. С. Вчимося керувати настроєм. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/134397>.

Анотація. У досвіді роботи – методична розробка заняття «Вчимося керувати настроєм», спрямованого на формування поняття про настрій, емоції радості і злості, сприяння розумінню того, що негативні емоції віднімають здоров'я, а позитивні сприяють його збереженню, навчання учнів розуміти емоції інших людей; розвивати вміння володіти різними м'язами (обличчя, рук, ніг), просторову орієнтацію, увагу і мислення; сприяти об'єднанню дитячого колективу і встановлення позитивного емоційного настрою в групі. Рекомендовано класним керівникам, вихователям подовженого дня.

6. Скрипка Ю. С. Інтегрований урок природознавства та математики. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/89855>.

Анотація. У методичній розробці уроку завдання, які сприяють ознайомленню учнів з осінніми змінами в житті звірів, формуванню вміння розв'язувати задачі на дві дії, творчо працювати над задачею, розвивати вміння порівнювати й узагальнювати, виховують бережне ставлення до природи.

7. Темлянська С. С. Картини зими у творах Ліни Костенко. Ліна Костенко «Баба Віхола», «Пряля», «Соловейко застудився»: конспект уроку 2 клас. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/88056>.

Анотація. Урок створений для учнів 2 класу. Запропонований матеріал поєднує різні форми інноваційної роботи на уроці, забезпечує наступність змісту завдань. Це створює атмосферу зацікавленості кожного учня в роботі класу, посилює інтерес до вивчення рідної мови, дає змогу школярам виявляти ініціативу, творчість.

8. Темлянська С. С. Повторення вивченого. Розв'язування задач на три дії: конспект уроку 2 клас. *Всеосвіта*. 2019. URL: <http://vseosvita.ua/library/konspekt-uroku-2-klas-povtorennja-vivcenogj-rozvezuvanna-zadac-na-tri-dii-106264.html>.

Анотація. Матеріал уроку сприяє закріпленню та застосувань знань, умінь і навичок учнів, спрямований на удосконалення усних обчислювальних навичок, закріплення вміння розв'язувати задачі на три дії; розвивати логічне мислення; формувати навички самоконтролю та самооцінювання.

9. Темлянська С. С. Службові слова в реченні. Роль службових слів у реченні: конспект уроку 2 класу. *Всеосвіта*. 2019. URL: <http://vseosvita.ua/library/konspekt-uroku-2-klasu-sluzbovi-slova-v-recenni-rol-sluzbovih-sliv-u-recenni-106272.html>.

Анотація. Розробка має на меті поглибити знання учнів про службові слова, їх значення, роль у реченні; формувати вміння знаходити службові слова в тексті, відрізнити їх від інших частин мови; сприяти розвитку зв'язного мовлення та творчих здібностей здобувачів освіти; виховувати любов до рідного слова.

10. Темлянська С. С. Українці – дружній народ: виховна година. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/1203388>.

Анотація. У методичній розробці виховної години «Українці – дружній народ» висвітлена ідея дружби, чесності, щирості українського народу. Рекомендовано учням, педагогам-організаторам, класним керівникам та керівникам гуртків.

11. Черкасова А. О. Емоційне вигорання у педагогів. *Всеосвіта*. 2019. URL: <http://vseosvita.ua/library/emocijne-vigoranna-u-pedagogiv-188534.html>.

Анотація. У статті розглядаються питання, пов'язані з синдромом професійного вигорання особистості вчителя. Розкриваються причини виникнення, симптоматика цього феномена у педагогічних працівників, а також профілактичні заходи щодо подолання професійного стресу.

12. Черкасова А. О. Профілактика емоційного вигорання: тренінгове заняття. *Всеосвіта*. 2019. URL: <http://vseosvita.ua/library/treningove-zanatta-na-temu-profilaktika-emocijnogo-vigoranna-185742.html>.

Анотація. Мета тренінгу - розвиток ресурсів протидії «вигоранню», формування духовного благополуччя й психічного комфорту в педагогів закладів загальної середньої освіти.

13. Черкасова А. О. Соціальний розвиток учнів загальноосвітньої школи у процесі патріотичного виховання. *Всеосвіта*. 2019. URL: <http://vseosvita.ua/library/socialnij-rosvitok-ucniv-zagalnoosvitnoi-skoli-u-procesi-patriotcnogo-vihovanna-188828.html>.

Анотація. Дана стаття розглядає яким чином патріотичне виховання в загальноосвітніх школах впливає на соціальний розвиток учня. Головними завданнями було: визначити сутність поняття «патріотичне виховання», охарактеризувати особливості та напрями процесу патріотичного виховання учнів у школі.

14. Юхта К. В. Моя професія – моє майбутнє: виховна година. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/93561>.

Анотація. У розробці виховної години «Моя професія – моє майбутнє» розглянуті питання важливості вибору професії, вчити, бачити свої реальні перспективи і можливості, розвивати вміння планувати і досягати професійних цілей, розширити уявлення про різні професії, формувати позитивне ставлення до праці, спонукати дітей до пошуку інформації про професію, до усвідомленого професійного вибору. Рекомендовано учням, педагогам- організаторам, класним керівникам та керівникам гуртків.

15. Юхта К. В. Розвиток творчих здібностей учнів на уроках математики. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/98678>.

Анотація. Матеріали орієнтують на формування в учнів творчого мислення, інтересу до навчання, мотивації. Розв'язання запропонованих задач можна перетворити у творчий експеримент, що сприятиме формуванню конструктивних умінь. Наведено цікаві ігрові задачі з математичним змістом на рівні теми.

БОЧЕЧКІВСЬКА СІЛЬСЬКА РАДА КОНОТОПСЬКОГО РАЙОНУ

1. Бережний О. Використання технології Plickers на уроках математики. *Academia.edu*. 2019. URL: <https://www.academia.edu/39109245/>.

Анотація. Plickers є потужним і водночас простим інструментом, який дозволяє вчителям збирати в реальному часі відповіді та оцінювати їх без необхідності використання пристроїв учнів. Просто надайте кожному учню карту і використовуйте свій смартфон або планшет, щоб відсканувати їх, та зробити миттєву перевірку на розуміння навчального матеріалу, або імпровізоване опитування. Всі дані автоматично зберігаються, на plickers.com.

2. Внучкова Г. М. Відмінювання іменників III відміни: конспект уроку з української мови у 6 класі. *Методичний портал*. 2019. URL: <http://metodportal.com/node/79765>.

Анотація. Оpubлікований урок містить різні види творчих завдань, знайомить учнів із особливостями відмінкових закінчень іменників III відміни, формує вміння виділяти відмінкові закінчення, визначати в словах орфограми, пов'язані з особливостями написання слів III відміни.

3. Внучкова Г. М. Позакласне читання. Є. Гуцало «Сім'я дикої качки»: конспект уроку з української літератури у 7 класі. *Учительський журнал он-лайн*. 2019. URL: <http://www.teacherjournal.in.ua/rozrobky/pozaklasne-chytannia-yehutsalo>.

Анотація: Публікація містить розробку конспекту уроку з позакласного читання, спонукає учнів до самостійного читання, до роздуму над прочитаним, розвиває навички коментувати найцікавіші епізоди твору, розвиває творчу уяву, орієнтацію. Виховує любов до природи та до читання художніх творів.

4. Коросько Т. А. У лікаря. Здоровий спосіб життя. Активізація лексичних одиниць теми: конспект уроку з англійської мови у 7 класі. *Англійська мова та література*. 2019. № 22-24. С. 68–70.

Анотація. Оpubлікований урок є підсумковим уроком з теми та містить безліч цікавих інтерактивних вправ, що сприяють розвитку креативного мислення учнів, поглибленню їх словникового запасу. Урок буде корисним як для вчителів, так і для учнів, які прагнуть досконало оволодіти іноземною мовою.

5. Коросько Т. А. Функціонування опорного закладу загальної середньої освіти за умов децентралізації. *Управління школою*. 2019. № 16-18. С. 22–26.

Анотація. Публікація містить опис досвіду функціонування опорного закладу середньої освіти в умовах розвитку громад. У публікації розкрито нові підходи до реформування системи освіти у громаді, порушено проблеми та шляхи їх вирішення на практиці соціального розвитку громади. Акцентована увага на забезпеченні належних умов для надання якісної освіти. Завдяки співпраці НВК та місцевої влади у закладі забезпечені належні умови для надання якісних освітніх послуг.

6. Соловійова А. Sport in our life: конспект уроку з англійської мови у 6 класі. *На урок*. 2019. URL: [/https://naurok.com.ua/publ/87710](https://naurok.com.ua/publ/87710).

Анотація. Конспект уроку з мультимедійною підтримкою, мета якого – активувати лексичний матеріал теми «Спорт», поглибити знання, виховувати усвідомлення важливості заняття спортом як складової здорового способу життя.

ВЕРХНЬОСИРОВАТСЬКА СІЛЬСЬКА РАДА

1. Єрмоєнко О. П. Уроки доброти Тома Сойєра і Полліанни Віттієр: урок. *Зарубіжна література*. 2019. № 4. С. 48–56.

Анотація. Опублікований урок із зарубіжної літератури для учнів 5-х класів, як підсумковий урок – діалог за круглим столом, що має за мету формування у дітей важливих моральних якостей і життєвих компетентностей та містить різноманітні види та інтерактивні методи роботи на уроці.

2. Корольова Н. С. Україна-європейська держава: урок. *Початкова освіта*. 2019. № 4. С. 44–52.

Анотація. Публікація містить конспект уроку Я у світі у 3 класі. Розробка буде корисною для вчителів початкових класів із метою виховання в учнів гуманної, соціально-активної особистості, яка усвідомлює почуття відповідальності за майбутнє, формування життєвих, соціальних, громадських компетенцій у ставленні до країн Європи.

3. Мальована С. Цікаві та творчі вправи з математики у початкових класах. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/publ/107275>.

Анотація. Матеріали, які можна використовувати на уроках та позаурочній діяльності під час впровадження ігрових методів навчання в початкових класах.

4. Панченко О. В. Мистецтво вибору зачіски: урок. *Методичний портал*. 2019. URL: <http://metodportal.com/node/76759>.

Анотація. Публікація містить розробку уроку трудового навчання у 8 класі. Розробка буде корисною для вчителів, які можуть використати нові інноваційні форми і методи роботи на уроці.

НОВОСЛОБІДСЬКА СІЛЬСЬКА РАДА ПУТИВЛЬСЬКОГО РАЙОНУ

1. Андрєєва Т. В. Додавання чисел з різними знаками: розробка уроку математики для учнів 6 класу. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/dodavannya-chisel-z-riznimi-znakami-87832.html>.

Анотація. Даний матеріал містить приклад виконання проєктів Скретч тестового середовища W-test під час проведення бінарного уроку математики та інформатики 6 класі.

2. Бурсов В. С. Як розвивати здібності своїх дітей: публікація порад для батьків. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/yak-rozvivati-zdibnosti-svo-h-ditey-148205.html>.

Анотація. Публікація містить поради для батьків щодо розвитку здібностей дітей, ефективної підтримки потенціалу дитини до саморозвитку.

3. Грідіна Т. Л. На гостини до Попелюшки: розробка заняття для вихованців молодшої групи. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/zanyattya-dlya-molodshogo-doshkilmogo-viku-91103.html>.

Анотація. Розробка заняття для вихованців молодшої групи стане у пригоді вихователям закладів дошкільної освіти. Мета заняття: ознайомити дітей з видами господарсько-побутової праці; закріплювати назви продуктів і предметів, що зустрічаються в побуті людини; розвивати

дрібну моторику, тактильні і смакові відчуття, увагу, мовлення, творчі здібності; вчити відповідати на поставлені запитання; продовжувати ознайомлення з нетрадиційними техніками в художній діяльності; під час продуктивної діяльності виконувати колективну аплікацію з крупи.

4. Качур О. О. В НУШ зі спортом дружать всі: і дорослі, і малі: сценарій спортивного свята. *Учитель початкової школи*. 2019. № 10. С. 46–48.

Анотація. Розробка спортивного свята стене у пригоді вчителям початкових класів, педагогам-організаторам, які працюють із дітьми молодшого шкільного віку.

5. Кіріліна О. В. Дружити треба вміти: розробка виховної години. 1-4 клас. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/vihovna-godina-druziti-treba-vmiti-210266.html>.

Анотація. Розробку виховного заходу «Дружити треба вміти». Для учнів 1-4 кл. спрямована на виховання у молодших школярів почуття справжньої дружби, колективізму, чесності, щирості відносин, уміння допомагати у важку хвилину.

6. Лазарь І. В. В.О. Сухомлинський. Красиві слова і красиве діло: розробка уроку літературного читання в 3 класі. *Всеосвіта*. 2019. URL: <https://vseosvita.ua/library/rozrobka-uroku-z-literaturnogo-citanna-210546.html>.

Анотація. Публікація містить розробку уроку літературного читання в 3 класі *Красиві слова і красиве діло В.О. Сухомлинський «Красиві слова і красиве діло»*. Урок розширює знання учнів про творчість В.Сухомлинського, вдосконалює навички правильного, свідомого читання, збагачує активний словник учнів, формує вміння висловлювати морально-оцінні судження, виховує чуйність, доброту, милосердя.

7. Маханькова В. В. Нова українська школа: роль і функції практичного психолога в умовах реалізації державного стандарту початкової освіти. *Освіта XXI століття: теорія, практика, перспективи: матеріали Першої міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 18 квітня 2019 року)* Київ: Фенікс, 2019. С. 189–191.

Анотація. У статті розглядається роль та функції практичного психолога в Новій українській школі. Окреслено основні види та зміст діяльності практичного психолога.

8. Маханькова В. В. Роль та функції практичного психолога в умовах реалізації державного стандарту початкової освіти Нова українська школа. *Особистісно – професійна компетентність педагога: від теорії до практики: Інноваційні технології в роботі практичного психолога: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції [у 3-х ч.] (м. Суми, 05 червня 2019 року)*. Суми: НВВ КЗ СОППО, 2019. Ч. 2. С. 62–64.

Анотація. У статті проаналізовано нові мету, роль, функції та завдання діяльності психологічної служби у системі освіти. Визначено зміст діяльності практичного психолога, основні напрямки його роботи.

9. Мілько М. В. Врятувати від забуття: фрагмент позакласного заходу. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/fragment-pozaklasnogo-zahodu-vryatuvati-vid-zabuttya-148213.html>.

Анотація. Матеріали, що представлені у публікації, розкривають можливості позакласної роботи з учнями в напрямку виховання в учнів патріотичних почуттів на до історичних подіях, що відбувалися у рідному селі.

10. Парфенюк М. М. Безполучникове складне речення. Сміслові відношення між частинами речення: розробка уроку для учнів 9 класу. *На урок*. 2019. URL: naurok.com.ua/publ/147830.

Анотація. Розробка уроку з української мови на тему: «Безполучникове складне речення. Сміслові відношення між частинами речення» з використанням технології інтерактивного навчання буде цікавою для учителів, що викладають у 9 класі.

11. Парфенюк М. М. Іменник: настільна гра для учнів 6 класу. *На урок*. 2019. URL: naurok.com.ua/publ/147910.

Анотація. Публікація містить опис гри, її правила та коментарі до створення питання для карток. Гра розрахована на закріплення знань з теми «Іменник». Матеріал буде і пригоді учителям української мови, які працюють з шестикласниками.

12. Сахно О. І. Тренінг – одна із форм методичної роботи із педагогами. *Освіта XXI століття: теорія, практика, перспективи*: матеріали Першої міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 18 квітня 2019 року) Київ: Фенікс, 2019. С. 233–236.

Анотація. У статті розглядається одна із форм методичної роботи із педагогами – тренінг. Автором визначено наукове підґрунтя для організації методичного супроводу в період реформування освіти, розроблено алгоритм підготовки та проведення тренінгів із педагогами.

13. Сахно О. І. Формувальне оцінювання: вибудовуємо індивідуальну освітню траєкторію. *Учитель початкової школи*. 2019. № 9. С. 28–32.

Анотація. План – конспект тренінгу для вчителів початкових класів, які працюють в класах НУШ. Розробка буде корисною для педагогів школи I ступеня, тренерів – педагогів, заступників директорів з навчально-виховної роботи, викладачів вищих навчальних закладів.

14. Чернякова Г. М. Трипільська культура: конспект уроку у 6 класі з інтегрованого курсу Історія. *На урок*. 2019. URL: <https://naurok.com.ua/profile/784176>.

Анотація. Публікація містить розробку уроку вивчення нового матеріалу з використанням таких інтерактивних технологій: проблемне завдання; робота з картою; гра "Юні археологи"; «Навчаючись учусь»; коло ідей. Матеріал стане у пригоді учителям історії.

15. Чуйко С. В. Архітектура села Нова Слобода: розробка позакласного заходу для учнів 9-11 класів. URL: naurok.com.ua/publ/148170.

Анотація. Публікація містить розробку позакласного заходу для учнів 9-11 класів на тему: «Архітектура села Нова Слобода». Під час проведення заходу використовуються відомі факти застосування математики в архітектурних особливостях відомих будівель та споруд села Нова Слобода Путивльського району.

16. Чуйко С. В. Логарифмічна функція: розробка уроку для учнів 11 класу. *На урок*. 2019. URL: naurok.com.ua/publ/148161.

Анотація. Дана розробка уроку з алгебри та початків аналізу для 11 класу у формі уроку – семінару на тему: «Логарифмічна функція» демонструє можливості використання логарифмічної функції в різних галузях науки.